

Mason Derneği Eski Üyesi Kalemikle

Masonların Dili ve Türkçe Düşmanlığı, İbretlik Mason, Karşı Devrimci Ziya Umur

Hürol Tasdelen

Ankara

Ocak 2025

huroltasdelen.com

sanal ortam (site) yayınıdır.

**Masonların Dili ve Türkçe Düşmanlığı,
İbretlik Mason, Karşı Devrimci Ziya Umur**

Hürol Taşdelen

Her hakkı saklıdır.

Atıf yapılmadan hiçbir bölümü kopyalanamaz.

İÇİNDEKİLER

Giriş	1
Masonların dil Anlayışı ve Türkçe Düşmanlığı	3
Osmanlı İmparatorluğu Dönemi	5
Türkiye Cumhuriyeti Dönemi	11
<i>Kemalistlerin savaşımlı emperyalizm ve yerli işbirlikçileriyledir!</i>	12
<i>Türk Ulusunun Dili Türkçedir</i>	13
<i>Masonların Dil Anlayışı</i>	18
<i>1923 – 1938 Dönemi</i>	20
<i>Günümüzde</i>	27
Masonların Dil Konusuna Genel Yaklaşımı	28
Korkan Masonlar Sakıncalı Loca İsimlerini Değiştirirler	47
HKEMBL Genel Kurul /Konvan Tartışmaları	50
Ritüel	132
Ezoterik - İçrek/ Bâtını	136
Hakikat - Gerçek	187
Hemşire- Kardeş; Ham Taş Yazışma Grubunda Tartışma	232
Mabed / Tapınak	261
Tekris / Eriştirme – Erginleştirme / Aydınlanma	266
Tersimat - Tutanak	291
Tolerans / Hoşgörü	323
Yemin veya and...	388
<i>Bölüm İçinden Bazı Masonlar</i>	392
Ahmet Gürkan Aktoluğ.....	393
Can Arpaç	398
Celil Layiktez.....	408
Deniz Tansi	412

Fikret Çeltikçi.....	418
Halil İbrahim Göktürk.....	424
Hoyi.....	429
Necmi Karakullukçu.....	438
Orhan Alsaç, Büyük Üstat, 1988 - 1991	442
Sahir Talat Akev, Büyük Üstat, 1998 - 2000.....	454
<i>Ziya Umur, Tipik Bir Komprador ve Karşı Devrimci Mason</i>	<i>468</i>
<i>Türkçe Sözcük, Karısında Arapça, Farsça, İbranice Sözcük Hayranlığı</i>	<i>536</i>
<i>Özgür Masonların Türkçe anlayışı</i>	<i>537</i>
Son Söz.....	539
Kaynakça.....	540

Ülkesini, yüksek istik-
lâlini korumasını bilen
Türk milleti, dilini de-
yalancî diller boynunda-
rığından kurtulmalıdır.

Garî M. Kemal

Mason Tarikatı, 1717'de İngiliz Burjuvazisi ve işbirlikçisi Kraliyet Akademisi (Royal Society) üyesi bilim insanlarınca Londra'da kuruldu. Mason Tarikatı, Burjuvazinin Feodalizm ile savaşımında İngiliz burjuvazisi yanında yer almak, Britanya halklarını kapitalizm yönünde dönüştürmek üzere yapılandırılmış siyasi ve sınıfsal bir örgüttür. Katolik Kilisesinin karşısında, toplumun dinsel gereksinimlerine karşılık vermek üzere Yahudi - Hıristiyan din ortak katmanları; insanlığın eski Yunan, kadim Mısır, Orta Çağ Müslüman Orta Doğu ve Anadolu uygarlıklarından toplama içrek (batini, ezoterik) öğretisi ile yapılandırılmıştır. Mason Tarikatının kendine özgü hiçbir kavram, söylene (destan), simge, eğitim sistemi ve değer yargısı yoktur. Hepsini yukarıda belirtildiği gibi eski uygarlıklardan eklektik toplanarak oluşturulmuştur.

Mason ismi ve örgüt tarihsel kimliği, Orta Çağın duvarcı ustalarının, mason zanaat birimleri masonlardan çalınmış, mason zanaat localarının gerçek içeriği ve içi boşaltılmış, geçmişe ait tarihi belgeleri yangınlarla yok edilmiştir. Masonlardan çalınan çerçevenin içi Kraliyet Topluluğunun bilim insanlarınca yukarıda belirtildiği gibi eklektik olarak başka uygarlık ve kültürlerden toplanarak; Burjuvazinin çıkarları doğrultusunda, kapitalist sistemin ideolojisi ve sınıfsal yapısı doğrultusunda doldurulmuş, tanımlanmıştır.

Masonların öğretisi ve dili

İngiltere ve Amerika'da İbranice - İngilizce, Fransa da İbranice - Fransızcadır. İtalya, Almanya, Rusya, İsveç gibi merkez güçlü ülkelerde, benzer biçimde, "İbranice - ulusun dili" olarak geçerlidir. Bizim gibi merkez ülkelerden olmayan, emperyalistlerin hedefindeki sömürgeleştirilen ya da yarı sömürgeleştirilen ülkelerde ise ulusun ana dili geri plana itilerek, İbranice gövde ile İngilizce ve Fransızca egemen ve etkin kılınır. Bunun amacı, Mason Tarikatının girdiği ülkelerde, milli bilinci yıkmak, ulus kültürünü yozlaştırmak, dini inançlarını, Yahudi - Hıristiyan ortak din kökenleri doğrultusunda dönüştürmek ve Batı emperyalizminin sömürgesi haline getirmektir.

Bu çalışmamda, Batının Truva atı Mason Tarikatı'nın, Osmanlı'dan bu yana, Türkiye Cumhuriyeti'nde günümüzde de geçerli dil anlayışları, Türkçe düşmanlığı belge ve kanıtları ile ortaya konmaktadır.

Hürol Tasdelen

MASONLARIN DİL ANLAYIŞI VE TÜRKÇE DÜŞMANLIĞI

İngiltere Birleşik Büyük Locası (İngiltere BBL) bağlısı Hürmasonların ad olarak kullandıkları "Hürmason" sözcüğü Türkçe dil kurallarına uymaz ve hiçbir Türkçe sözlükte de yoktur. Doğrusu, "Hür Mason" `dur. Masonlar isimlerinde Türkçe `ye uyumsuz sözcükle başlıyorlar.

Mason Tarikatı öğretisini bolca söylenceler içinde simgeler ve alegoriler¹ ile aktarır. Kullanılan söylenceler, simgeler çoğunlukla Yahudi öğretisinden, tarihinden alınmıştır. Bu nedenle de Masonca `da, İbranice etkindir.

Mason Celil Layıktez;

"Her derecede ve rit `te İbranice Masonik kelimelerin bulunması şaşırtıcı olabiliyor. Bilindiği üzere spekülatif² Hürmasonluk başlangıcında İngiliz ve Hıristiyan bir müessese olup 1717'de ilk Büyük Loca kurulduktan sonra dünyaya yayılmıştır. 1813'de iki rakip büyük loca birleştikten sonra İngiliz müstemlekelerinde ve Napolyon harpleri ile kıta Avrupa'sında bu yayılma hızlanmış ve Hürmasonluğun büyük çoğunluğunda Hıristiyanlık kopma tedricen gerçekleşmiştir.

Orta Çağlarda Batı Avrupalı düşünürler insanlığın ilk konuşma dilini, diğer bir deyimle, insanların lanetlenip birbirinin dilini anlamamaya başladıkları Babil Kulesinin inşaatından önce Tanrı'nın insanlığa bahsettiği dili yeniden canlandırmaya çalışmışlardı.

¹ Alegori: Bir görüntü, bir yaşantı ya da bir davranışın daha iyi kavranmasını sağlamak için simgelerle göz önünde canlandırıp dile getirme, remiz. (Dil Derneği, Türkçe Sözlük)

² Mason Tarikatı, duvarcı ustalarının zenaat örgütü mason locaları ad ve tarihi kimliğini çalınıp, çerçevesi içinde kurulduğu için, gerçek duvarcı ustaları masonların dönemine "operatif dönem" Burjuvazinin hizmetinde bilim insanları ve kentsoylular tarafından yeniden kurulduktan sonraki döneme de "spekülatif" dönem demekteler. Bu elbette gerçek dışı, yapay bir ayırmadır. Bu ayırım için kullandıkları spekülatif ve operatif sözcükleri Türkçe' de bulunmayan, tamamen masonların İngilizce "speculative" ve "operative" sözcüklerinin bozularak yazılıp, söylenmesidir.

Orta Çağlar uzmanı Umberto Eco bu arayış içinde Kabala 'dan 18. yüzyıl felsefe diline kadar olan dönemi araştırır ve filozofların İbraniceye ne kadar önem verdiklerini saptar. Orijen'den St. Augustin'e kadar ilk Hıristiyan teologları, Babil kulesinin inşaatının başlamasından önce insanların konuşma dilinin İbranice olduğunda birleşiyordu. Bu düşünce tüm Orta Çağlar'a damgasını basmaktadır. 16 ve 17. yüzyıllarda İbranice'nin öğrenimine büyük önem veriliyordu.

*Guillaume Postel (1510-1581) tüm dillerin İbraniceden türediklerini iddia edebiliyordu. Ona göre, **bir tek insanlık, bir tek dünya, bir tek Allah** olduğuna göre, ilk insana da Kutsal Nefesle verilmiş ancak tekbir dil olabilirdi.*

İbranice'nin bu denli hürmet görmesi iki ayrı sava dayanıyordu: dilin kökeni Tanrısaldı ve Kutsal Kitap bu dilde yazılmıştı.

Sanıyorum ki, yukarıda yazılanlarda 17 ve 18. yy'lerde şekli, bulan Mason ritüellerinde kilit kelimelerin İbranice 'den alınmış olmalarına nedenini bulmak mümkündür.

Haboneh Hahohfisini, 1996/2 sayısında Leon Zeldis'in yazısından faydalanılmıştır.³

Celil Layıktez, Yahudi dergisinden yararlanarak yazdığı bu yazıda, Mason tarikatının dini söylencelerinin (destanlarının) ve sözcüklerinin fanatik Yahudi dindarlığı ile yazıldığını ve değiştirilmesinin söz konusu olmadığını itiraf ediyor ve savunuyor.

Rusya kökenli bir ailenin Yahudi çocuğu olarak doğan Celil Layıktez, Türkiye 'de eşinden ötürü Müslümanlığı tercih edip, Müslüman olduğuna göre; masonluğun temelindeki Yahudi dindarlığına karşı çıkması gerekmez miydi? Öyle ya bilinçli bir kararla, Yahudi dinini terk edip, Müslüman oluyor. Oysa Celil Layıktez' in 33.° mason ve Büyük Locanın baş mason yardımcısı olarak, bu yazıda savunulan fanatik Yahudi dindarlığını ve İbraniceyi benimsediği, savunduğu dikkate alınırsa; mason Celil Layıktez 'in Yahudiliği bırakıp Müslüman olmasını gerçek ve samimi bulabilir miyiz?

³ (Layıktez, 1997, s. 33)

OSMANLI İMPARATORLUĞU DÖNEMİ

"Osmanlı İmparatorluğu masonluğu", "**sömürge masonluğudur**". Kurulan ilk localardan başlayarak her loca bağlı olduğu Büyük Locanın ait olduğu ülkenin ana dilinde çalışmaktaydı. Fransa Büyük Doğusuna bağlı localar Fransızca, İtalya Büyük Doğusuna bağlı localar İtalyanca olarak toplanmakta ve çalışmalarını yapmaktaydılar. Bunun yanı sıra toplantılarını Osmanlı tebaası azınlıkların ana dillerinde Rumca, Ermenice yapan localar da bulunmaktadır. Çok az sayıda Osmanlıca konuşulan loca da kurulmuştur.

Görsel 1 Süprem Konsey damgası

Görsel 2 Büyük Doğu damgası

İngiliz B. Büyük Locası ve dünyada bağımlısı tüm Büyük Localar; Osmanlı Büyük Doğu ve Süprem Konseyi, Fransız mason itaatine göre kurulup, Fransa Büyük Doğu ilke ve kurallarına bağlı olarak çalışmalarını sürdürdüğü için, Osmanlı yerli masonluğunu "düzensiz/gayri muntazam" saymış, mason olarak kabul etmemiş, hiçbir masonik ilişkide bulunmamıştır.

Yukarıda verilmiş olan mühürlerde baskın ve geçerli dil Fransızca, İstanbul şehrinin ismi, Osmanlıca Konstantiniye değil, Roma döneminde kullanılan isim "Constantipole" yazılıdır.

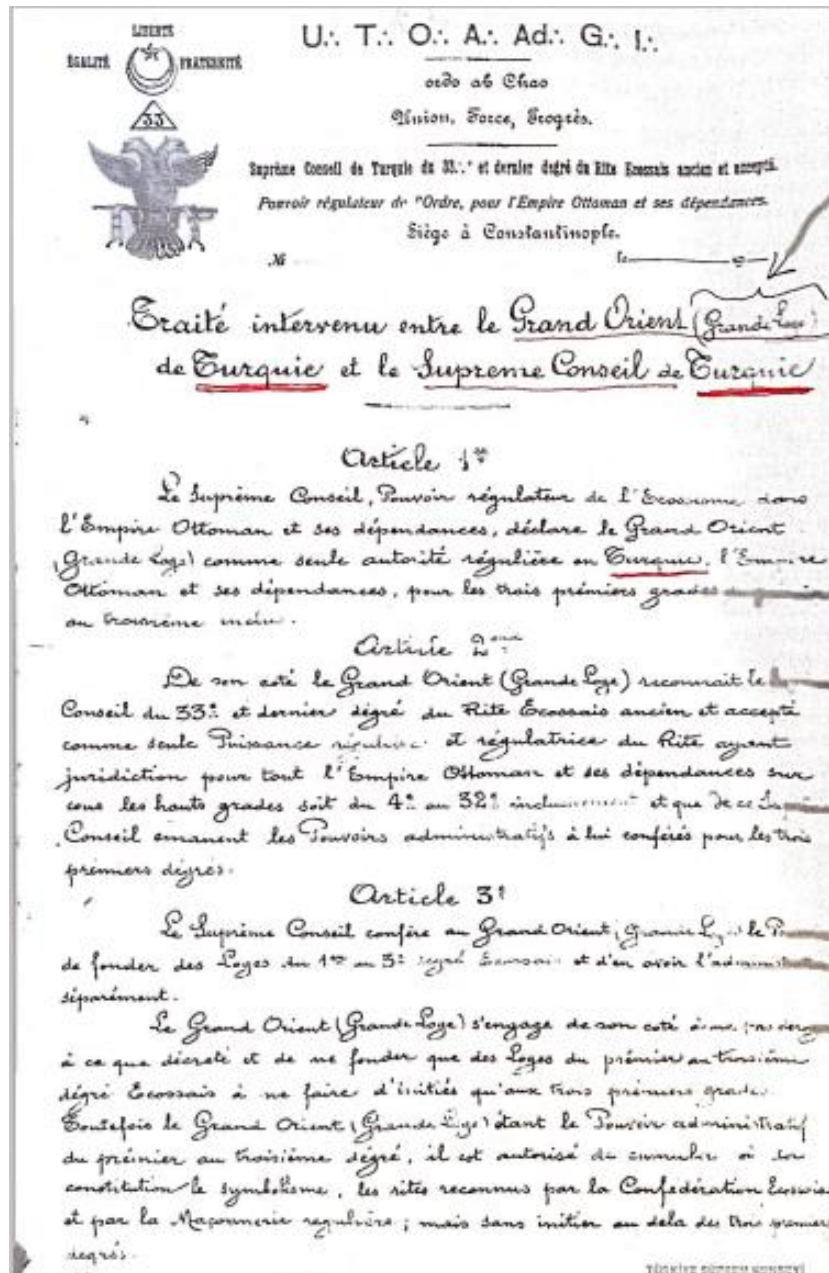
Osmanlı İmparatorluğunda, Osmanlıca konuşulan az sayıdaki locada kullanılan ritüellerde ağdalı bir Osmanlıca hâkimdir.

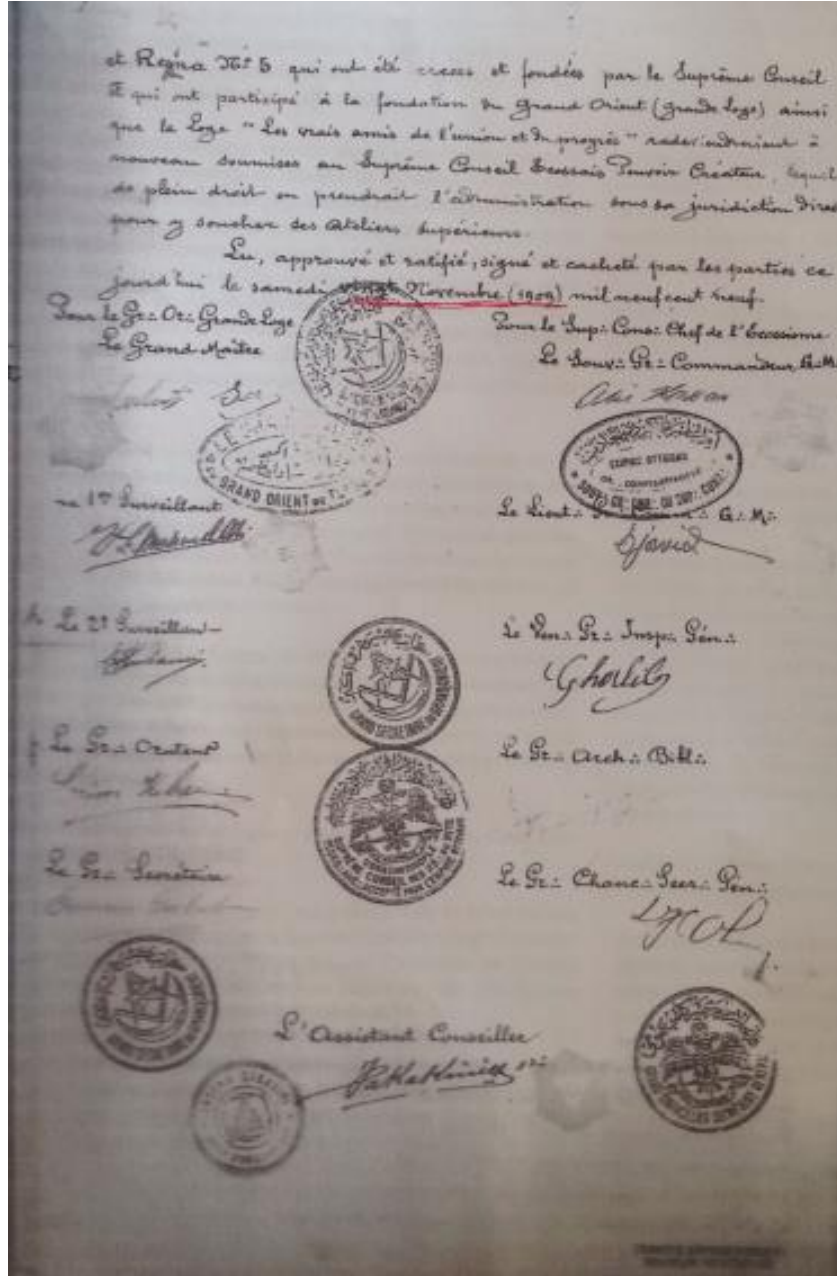

Belge 1. Osmanlı Süprem Konsey Yıllık Rapor – Fransızca ve Osmanlıca

Osmanlı Büyük Doğu ve Süprem Konsey kuruluş belgeleri Fransızca dilindedir.

Önce Süprem Konsey kurulumu:

Belge 2. Osmanlı Süprem Konsey kuruluş tutanağı, Fransızca.

Süprem Konsey, Büyük Doğuyu kurar:

ART 1909 TARİHLİ OTURUM TUTANAĞI

31 Nov 1909 No 1

A. L. G. D. C. A. de l'Un.

LIBERTÉ, ÉGALITÉ, FRATERNITÉ

TÜRKİYE SÜPREM KONSEYİ
BELEDİK VE KİTAPLIĞI

Ordo ab Chao
Union, Force, Progrés.

Suprême Conseil de Turquie du 33e et dernier degré du Rite Ecossais ancien et accepté.
Pouvoir réglementaire de l'Ordre pour l'Empire Ottoman et ses dépendances.
Siège à Constantinople.

Sous Prince Aziz Kassan Sii q. Si q. du Rite régulier 33e du dernier degré du Rite Ecossais ancien et accepté, élevé à ce degré de Si q. Si q. par le Supr. Cons. confédéré d'Egypte reconnu à la Conférence Internationale de Bruxelles tenue le 10 au 15 Juin 1904 ayant domicile en Turquie et n'existant hors de Supr. Cons. régulier en Turquie.

En les prérogatives accordées en ce sens aux 33e gg. 33e gg. conformément aux Grandes Constitutions de 1786. J'ai procédé à la formation d'un S. C. pour la Turquie ayant droit sur tout le territoire de l'Empire Ottoman et ses dépendances en conférant le 33e et dernier degré à l'ill. Sr. Melmed Talat Bey à nous deux ans

"	Djavid Bey	à nous trois ans
"	Rahmy Bey	à nous quatre ans
"	Mikhat Elchiri	à nous cinq ans
"	St Riza Tewfik Bey	à nous six ans
"	Xestim Maghlab	à nous sept ans
"	Nichel Anayonghin	à nous huit ans
"	David J. Cohen	à nous neuf ans
"	X Osman Adil	à nous dix ans
"	X Assim Bey	à nous onze ans
"	Mehmed Karif	à nous douze ans
"	Mehmed Fouad Houlci	à nous treize ans

Attaint par ce fait le chiffre requis et au delà de ce que prescrit l'art 5 § 1 des grandes Constitutions de 1786 -

Le nombre de neuf membres étant suffisant pour constituer un Suprême Conseil, nous déclarons le Suprême Conseil du Rite leossais ancien et accepté régulièrement constitué.

Les Membres présents ont à l'unanimité de vote consacré à se conformer aux statuts et règlements des grandes Constitutions de 1786 et de ce que décidé en tout et pour tout à la Conférence Internationale tenue à Bruxelles du 10 au 15 Juin 1904 et ce afin d'appartenir à la Confédération des Supr. Cons. Confédérés.

Tout en ayant constitué le Suprême Conseil régulier du Rite pour l'Empire Ottoman et ses dépendances, avons décidé de nous réunir à une prochaine séance pour répartir les charges des Dignitaires du Supr. Cons. par vote unanime.

Auons clos le présent procès-verbal conformément aux prescriptions et formalités du Rite.

Fait et rédigé à Constantinople le 3 Mars 1909 L.: N.: et de N.: L.: 5909

TÜRKİYE İŞLERİ KONSEYİ
BELGELİK VE KİTAPLIĞI

Osman

Fu attesté
L'assistant Conseiller

F. Kalkanlı

Belge 3. Osmanlı Büyük Doğu kuruluş tutanağı, Fransızca.

KEMALİSTLERİN SAVAŞIMI EMPERYALİZM VE YERLİ İŞBİRLİKÇİLERİYLE..

"Bizim -Hürriyet gazetesinde de açıkça söylediğimiz gibi şahıslarla hiçbir davamız yoktur. Bunlardan Türk olanların hepsine sevgimiz ve hürmetimiz vardır. Hele Masonluk ağlarının içine düşen temiz ve öz Türk gençleri, bizim ciğerimizden koparılıp alınmış sevgililerdir. Onların ayrılık gamını çektiğimiz yetmiyormuş gibi, bir de bu sevgilileri ithama takatimiz yoktur. Bunlara milliyetsiz demedik. Böyle bir şeyi düşünmek bile istemeyiz. Biz Masonluğa, bu iğneli beşik tuzağına hücum etmekle tehlikeli bir yolun içinde saflıkla yürüyenlere büyük ve milli felaketi haber vermeye çalışıyoruz. Tekrar ediyoruz: Biz Masonluk prensipleriyle bunların neticelerinin düşmanıyız."

Mahmut Esat Bozkurt

TÜRK ULUSUNUN DİLİ TÜRKÇEDİR

"Türk milletinin dili Türkçedir. Türk Dili dünyada en güzel, en zengin ve kolay olabilecek bir dildir. Onun için her Türk, dilini çok sevip onu yükseltmek için çalışır. Bir de Türk Dili, Türk milleti için kutsal bir hazinedir. Çünkü Türk milleti geçirdiği sonsuz felaketler içinde ahlakını, göreneklerini, anılarını, çıkarlarını kısacası; bugün kendisini millet yapan her niteliğinin, dili sayesinde korunduğunu görüyor. **Türk Dili, Türk ulusunun yüreğidir, beynidir."**

Gazi Mustafa Kemal Atatürk

Türk ulusu Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde dünyanın ilk emperyalizm karşıtı savaşını zaferle kazanmış, binlerce yıllık devlet geleneği sonucu Türkiye Cumhuriyeti'ni kurmuş; yüzlerce yıllık geri kalmışlığını ortadan kaldırmak, çağdaş uygarlık düzeyini yakalamak üzere Türk Devrimlerini yapmış, yapmaktadır.

Ulus bilinci, ana dil bilinci ile başlar. Dil, ulus kültürünün omurgası, ulus söylencelerinin, ulusun eskicil (kadim) belleğini, kuşaktan kuşağa aktaran taşıyıcıdır.

Atatürk 'ün dile bakışını bilim insanı Muhsine Börekçi anlatıyor⁴;

"Gerçekleştirdiği dil inkılabı, onun dil biliminde çok yaygın olan ve Heideger'in 'Dil varlığın evidir' biçiminde ifade ettiği düşünceden hareket ettiğini göstermektedir. Çünkü dilde yoğunlaşan yabancı kökenli gösterenlerin giderek bir kültürel bir işgale dönüşmesi ve mandacılık düşüncesine de kültürel dayanak oluşturacağı tehlikesi vardır. Yabancı yaşama biçimi önce yabancı sözcüklerle gelir; toplum, bir düşünceye önce –başlangıçta anlamını bilmediği göstergelerle alışır.

⁴ Dr. Muhsine Börekçi Atatürk Üni. Kazım Karabekir Eğitim Fak. Türkçe Eğitimi Böl. Öğretim Üyesidir.

Aziz Nesin, yerinde bir tespit yaparak dil/kültür işgalinin askeri işgalden daha tehlikeli olduğunu belirten aydınlardan sadece biridir:

'Bu gizli işgalin, çizmeli düşman işgalinden çok daha ağır olmasının nedeni, işgale uğrayan ülke insanların işgal altında olduklarının farkında olmamalarıdır. Farkında olmadıktan başka, insanlar kendiliklerinden işgale uğramak için can atarlar. İşgale istekli ve gönüllüdürler. (Yağcı, 2001: 22.)

Bu 'anlamli ve trajik' durum, uzun bir sürece yayılan planlı-programlı bir sömürge kültürü yaratılmasının sonucunda ortaya çıkabilir. Yani tam anlamıyla ve biçimiyle bir eğitim sürecini gerektirir. Bağımsızlığı seçen toplumlar, bağımsızlıklarını kalıcı kılacak bir bağımsızlık kültürü oluşturmak zorundadırlar. Bu zeminin oluşturulması için kullanılacak en önemli araç da dildir.

Bağımsızlığı seçenler kendi dillerini, sömürgeleşmeyi seçenler de egemen gücün dilini kültürleşme etkinliğinin en önemli aracı olarak kullanırlar.

Atatürk her konuda olduğu gibi kültür ve dil politikalarını oluştururken de bilimi en gerçek yol gösterici olarak benimsemiştir. Yaz tatillerini bir yabancı dil öğrenmeye ayıracak kadar, kendi kurduğu başkentte öncelikle pek çok dünya dilini öğreten bir fakülte açacak kadar evrensel düşünürken yurt dışından davet ettiği öğretim üyelerini Türkçe öğrenmeye teşvik edecek kadar da millî düşünüyordu. 1933 - 1952 arasında Hitler'in baskısından kaçarak Türkiye'ye gelen Alman bilim adamı Ernst E. Hirsch'in çalışma sözleşmesinin 2. maddesinin 3. bendinde şu yükümlülük konmuştur:

'Profesör, üçüncü yılından sonra derslerini Türkçe olarak vermek için elinden geleni yapmakla yükümlüdür. (Atmaca, 2004: 173)

Atatürk'ün Türkçe için belirlediği hedef de Türkiye Cumhuriyeti'nin öz ülkesi ile paraleldir. O, hep başka devletleri örnek alan, başka güçlerin oluşturduğu projelere katılmayı başarı sayan bir Türkiye Cumhuriyeti değil; 'muasır medeniyet seviyesinin üstüne' çıkan bir devlet olmayı hedeflemişti. Buna paralel olarak Türkçeyi de bir 'dünya dili' olarak planlamıştı. Çünkü o dil - millet ilişkisini doğru kavramış, bu genel ilişkiyi şöyle özelleştirmişti:

'Türk demek dil demektir. Milliyetin çok belirgin niteliklerinden biri dildir. Türk milletindenim diyen insan, her şeyden önce ve mutlaka Türkçe konuşmalıdır. Türk dili, Türk milleti için kutsal bir hazinedir.

Sonuç olarak denebilir ki Atatürk, dili yalnız bir iletişim aracı olarak değerlendirmemiş, kültürün oluşturulmasında ve taşınmasındaki önemine uygun olarak değerlendirmiştir. Kültürü de medeniyetten ayırmamış, medeniyetin bir parçası olarak algılamıştır. Ona göre kültür geçmişe dönük, durağan bir birikim değil, sürekli gelişen ve toplumun dünyayı algılayışını etkileyen devingen bir olgudur. Toplumsal gelişme dilsel ve kültürel gelişmeye bağlıdır. Türk milletinin böyle bir kültürel zenginliği vardır.

Türkçe özüne döndürülür ve şuurla işlenirse 'Türklüğün büyük medeni vasfı ve büyük medeni kabiliyeti, bundan sonraki inkişafı ile atının yüksek medeniyet ufkundan bir güneş gibi doğacaktır. Bu aynı zamanda Türkiye Cumhuriyeti'nin sonsuza kadar yaşamasının şartı ve Atatürk'ün milletine gösterdiği hedeftir.

*Günümüzde dil ve kültür politikaları bu doğrultuda oluşturulmalıdır.*⁵

Türk Ulusunun, Atatürk önderliğinde yaptığı Türk Devrimlerinin, en önemlisi Dil Devrimidir. Amacı, Türkçenin, yabancı sözcüklerin egemenliğinden kurtarılıp, özüne dönmesi; Türkçe sözcüklerin bulunup kullanılması, gerektiği durumlarda da bilimsel yöntemlerle Türkçe dil yapısına uygun sözcüklerin üretilmesi ve toplum tarafından kullanılmasının özendirilmesidir...

Türk Devrimleri, binlerce yıllık tarihimizden, Türkçemizden ve kültürümüzden; emperyalizme karşı, en zayıf olduğumuz anda kazandığımız büyük zaferimizden aldığımız özgüvenle gerçekleştirilirdi.

⁵ (Börekçi, 2006)

Sina Akşin⁶;

"Dil Devrimi'nin gerekçeleri üzerinde kısaca duralım. Bir kez işin içinde bir halka yaklaşma arzusu yatmaktadır ki, demokratik bir düşüncedir bu. Tabii halkın bildiği Arapça ya da Farsça sözcüklerin yerine başka sözcükler önermenin demokratik bir yönü olup olmadığı tartışılabilir. Başka bir gerekçe, saydam, duru su gibi berrak bir dil yaratma isteğidir. Unutmayalım ki, öz Türkçe yalnızca Osmanlıların karşılıklarını değil, Batı kaynaklı kavram ve sözcüklerin karşılıklarını bulmaya çalışıyor (kompüter yerine bilgisayar, enteresan yerine ilginç diyor).

Böylece Türkçenin daha güzel, daha kolay anlaşılabilir olacağı, sanat, felsefe, bilimde daha üstün kafa ürünlerinin yaratılmasına yol açacağı umulmaktadır. Üçüncü bir gerekçe ulusçuluktur. Birçok Türk dillerinde yabancı sözcük bulunmasını istemiyorlar. Bu sözcükler ister Arapça, Farsça, ister İngilizce, Fransızca olsunlar, Türkçede kullanılmamalıdır. Hemen belirteyim ki bu düşünce genellikle sol ulusçulara, Atatürkçülere özgüdür. Sağ ya da tutucu ulusçuların genellikle öz Türkçe diye bir merakları yoktur, hatta karşıdılar bu Nazır Dördüncü bir gerekçe, Osmanlıcadan kurtularak Doğu yani ortaçağ uygarlığı ile bağları daha kolay koparabilmek umududur. Herhalde tutucuların karşıtlığı da bundan kaynaklanıyor.

Atatürk tarih ve dil çalışmalarına çok önem vermiştir. Her iki kurumu da bir devlet dairesi olarak değil, tamamen bağımsız dernek statüsünde kurmuş olması dikkat çekiyor. Yani hükümetlerin iki kuruma herhangi bir karışma olanağı yoktu. Ayrıca, Atatürk, servetinin gelirini bu iki kuruma vasiyet etmiştir. Her iki kurum da Atatürk'ün bu güvenine layık olmuşlar, süreli yayın ya da kitap olarak pek çok yapıt yayımlamışlar, birçok çalışmaların yapılmasını örgütlemişler ya da önyak olmuşlardır. Uluslararası düzeyde saygınlık kazanmışlardır. Yazık ki, 12 Eylül 1980 askeri darbesini yapanlar her iki kurumu 'devletleştirmişler' ve Atatürk'ün gelirini bu devlet dairelerine tahsis etmişlerdir. Bunun kurumların haklarına ve Atatürk'ün vasiyet hakkına bir saldırı sayılabileceği bence pek su götürmez.

⁶ Prof. Dr., Tarih Bilim İnsanı

*Anlaşılan, o hükümet Dil Kurumu'nu devletleştirerek öz Türkçeleşme sürecini durdurmak, kendi Tarih Kurumu'nu da Atatürkçülük yerine resmi ideoloji haline getirmek istediği 'Türk-İslam Sentezinin' üretici-destekçisi haline getirmek istiyordu. Ama bunu başarabildikleri pek söylenemez. "*⁷

⁷ (Akşin, 1997, s. 78-79)

MASONLARIN DİL ANLAYIŞI

"Benim söylemeye çalıştığım şudur: Orada sayılan kişiler ve orada sayılan kuruluşların bütünü Batılıların ele geçirmeye karar verdikleri ülkelerde uyguladıkları bir politikanın aletleridirler. O politikanın adı kültürsüzleştirmedir."⁸

Attilâ İlhan, masonlar için söylüyor

Mason Tarikatının doğduğu, örgütsel merkezi güç olarak var olduğu ABD, İngiltere, Fransa gibi emperyalist ülkelerde masonlar milliyetçidirler, devletlerinin çıkarlarını gözetirler.

Sömürülen ya da sömürgeleştirilen ülkelerde ise Batı mason merkezlerinin mason itaatlerine bağlı, o ülkelerin mason örgütlerinden (Yüksek Şûra, Büyük Loca, Büyük Doğu) berat alarak kurulan yerel mason örgütlerinde masonlar, milli bilinçten ve kültürden yoksun kompradorlardır. Masonlar; komprador burjuvalar ve komprador aydınlardır.

TDK Türkçede Batı Kökenli Kelimeler Sözlüğünde, komprador sözcüğünün anlamı:

Dil Derneği Türkçe Sözlüğünde;

Komprador

"komprador a. İsp.

- 1. tar. Uzakdoğu'da yabancı ortaklıklar yararına çalışan acente.*
- 2. Kendi çıkarı bakımından bir ülkede yabancı anaparayı yerleştiren ya da yerleşmesine yardımcı olan kimse.*
- 3. Patron, kapitalist."*

⁸ (Attilâ İlhan, 2004)

"Fransızca comprador

1. Aracı:

2. Yabancılarla işbirliği yapan, bir kapitalistin başka ülkelerdeki adamı; adam satın alıcı, çok zengin kimse:

"Osmanlının son döneminde, ecnebi sermayesinin ülkesindeki mümessilleri, komprador bir ticaret burjuvazisi oluşturmuşlardı" - Attilâ İlhan, *Aydınlar Savaşı*, 10.

"Bunu bilen toprak ağaları ve kompradorlar her türlü aracı kullanarak, tüm kitleleri korkutmağa çalışırlar." - Aziz Nesin, *Korkudan Korkmak*, 27;

Komprador, Türkçenin yetersizliğini; Türkçe sözcüklerin, yabancı sözcüklerin anlamını karşılamadığını savunur.

Komprador mason için Yahudi-Hıristiyan din katmanının ortak kökleri Yahudi kavramları, söylenceleri ve İbranice, masonluğun kutsallarıdır, mason öğretisi ve ritüellerinde dokunulmaz, değiştirilemezlerdir.

Mason Tarikatı ve örgütleri, Türk kimliğine, Türk kültürüne, Türkçeye düşmandır...

Mason Tarikatı, kurumsal olarak Türkçeye karşı olurken, Türkçenin özgürleşmesine karşı durmaya çalışırken, Osmanlı döneminden kalma Arapça, Farsça, günümüz toplumunun artık kullanmadığı sözcükleri bağnazca korur. Birçok konuda olduğu gibi dil konusunda da cahillikleri ile Türkçe ve yeni türetilen öz Türkçe sözcüklerle alay eder, Osmanlıcadan kalma eski sözcüklerdeki anlamı karşılamadıklarını savunurlar.

Masonların dil konusundaki bağnazlıklarından söz ederken, Özgür Masonlar Büyük Locasının (ÖMBL) kurumsal dil anlayışını kısmen ayırmak gerekir. ÖMBL, Hür Masonlara Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası (HKEMBL) karşısında çok daha Türkçecidir ve öz Türkçe sözcükleri, toplum ile koşut olarak kullanmaktadırlar.

ÖMBL bünyesinde olan Kadın Masonlar Büyük Locasının (KMBL), ÖMBL gibi Türkçeci olduklarını söylemek zordur. Ritüelleri, HKEMBL ritüelleri gibi eski ve artık kullanılmayan, bazıları da Osmanlıca içinde bile bulunmayan Arapça, Farsça sözcüklerle doludur.

1923 – 1938 DÖNEMİ

"Türk Dili'nin özleştirilmesi, zenginleştirilmesi ve kamuoyuna bunların benimsetilmesi için bütün yayın araçlarından yararlanmalıyız. Her aydın, hangi konuda olursa olsun, yazarken buna dikkat edebilmeli, konuşma dilimizi ise uyumlu, güzel bir duruma getirmeliyiz."

"Türk demek Türkçe demektir; ne mutlu Türküm diyene!"

Mustafa Kemal Atatürk

Fransızca egemenliği sürüyor

Türkiye Cumhuriyeti kurulduktan sonra da Büyük Doğunun resmi dili Osmanlı Devletinde olduğu gibi Fransızcadır.

Masonların çok yüzlü oldukları, gerektiğinde iktidara karşı gerçek kimliklerini saklamak için gereken her şeyi yaptıklarını biliyoruz. Türkiye Cumhuriyeti kurulurken; Atatürk korkusundan Dil Devrimini destekliyor, Türkçeleşmeyi savunuyor gözükürler. Gerçi bu ikiyüzlülükleri, masonları kapatılmaktan kurtaramayacaktır...

Osmanlı Büyük Doğu ve Osmanlı Süprem Konsey bünyesinde localarda bulunan ve yabancı büyük localara bağlı localarda çalışan masonların önemli bir kısmı, işgal yıllarında işgalcilerle işbirliği, Türk halkına yapılan zulme destek ve Türk İstiklal Savaşına karşı ihanet ettikleri için, 30 Ağustos utkusundan (zaferinden) sonra Türkiye dışına kaçtılar.

Türkiye Cumhuriyeti ilk yıllarında masonlar, Osmanlı Büyük Doğusunun faaliyetlerini Türk / Türkiye adını almadan Büyük Doğu adı ile sürdürdüler.

Büyük Doğu localarında üç grup mason bulunmaktaydı. Birinci grup, Şili'den Yunanistan'a; Fransa'dan İspanya 'ya kadar, dünyanın dört bir köşesindeki ülkelerin vatandaşlarından oluşuyordu. Yabancı masonlar, doğal olarak Batı emperyalistleri ile aynı düşüncede, Türk Devletinin çok yaşamayacağı düşüncesindeydiler. İkinci grup yabancıların yerli işbirlikçileri, Yahudi, Sabetaycı, Ermeni, Rum etnik kökenler ile gizli / "kripto" Ermeni, Rumlardı. Bu grup da Batılı emperyalistler gibi, Türk Devletinin çok ömürlü olmayacağını Atatürk 'ün kaybedeceğini düşünüyordu. Üçüncü grup masonlar ise vatansever, ulusal duyarlılıkları olan kişilerdi. Üçüncü grup masonlar Hükümetten aldıkları destekle de Büyük Doğunun yönetimini kısa bir süreliğine, ele geçirdilerse de kısa süre içinde iktidarı kaybettiler. Yabancı ülke vatandaşları masonların doldurduğu Müsavat locasının başlattığı milli kimliğe, ahlaka, hukuka karşıt isyanı, Mim Kemal Öke ve ikinci grup masonlar, bir anda döneklik yaparak desteklediler. Türkiye masonluk tarihinin en karanlık birkaç önderinden olan, dönemin Büyük Üstadı, sonrasının Hâkim Büyük Amiri Fransa masonluğunun temsilcisi Mim Kemal Öke ve ekibi ikinci grubun destek verdiği ihanetleri sonunda, Üçüncü grup yenildi ve tasfiye edildiler. Müsavat Locasının üyeleri masonların hiçbirisi Türkçe bilmiyorlardı.

1927 yılına kadar Büyük Doğunun resmi yazışma ve localarda konuşma dili Fransızcaydı. Türk ulusu büyük bir destan yazıyor, devlet kuruyor ama masonlar hala Fransa devleti ve diğer emperyalistler çıkarına faaliyette bulunuyorlardı.

Dil Devriminin Kurumundan Mason Dergilerine Uyarı Gelir ve Masonlar Bakın Nasıl Yanıt Verirler

"Bir Mektup:

BÜYÜK ŞARK MECMUASINA

Muhterem efendim,

Türk Dili Tetkik Cemiyeti, Türk dilini özleştirme ve bütünleme işinde, başta memleketin münevverleri olmak üzere, bütün milleti alâkalandırmanın başarılacak büyük işe ne kadar faydalı olacağını bildiği için, her yerde çıkan bütün Türkçe gazete ve mecmualarda birer Dil Köşesi ayrılmasını, her millet işinde değerli varlıkları yardımcı olan matbuattan rica etmeğe karar vermiştir.

Cemiyetin neşriyat kolu bütün gazete ve mecmualardaki Dil Köşelerini gözönünde tutarak bunlardan kolların faydalanmasına delâlet edeceği gibi bu Köşelerdeki yazılara da elinden geldiği kadar yardım edecektir. Bunu temin etmek için mecmuanızın içinde bu gibi yazılar bulunan sayılarından Anka - rada Türk Dili Tetkik Cemiyeti Umumi Merkezine üçer tane gönderilmesini ve bu Köşelerde yapılacak neşriyatta bağlı küçük muhtırada bildirilen hususlara dikka t buyuruhnasmı rica ederim. Cemiyetimizin nizamnamesi ile Lügat-İst ilah kolu talimatnamesinden ve Derleme işleri için hazırlanan derleme kılavuzu ile defterinden birer tane takdim edilmiştir.

Mecmuanız muharrirlerinden Derleme işinde (çalışmak isteyenler her yerde teşekkül etmiş olan Derleme heyetlerine veya ocaklarına müracaa t ederek lüzumu kadar Derleme defteri alabilirler.

Saygılarımı sunarım, efendim.

T.D.T.C. Umumi Kâtibi"⁹

⁹ (Bir Mektup, 1933)

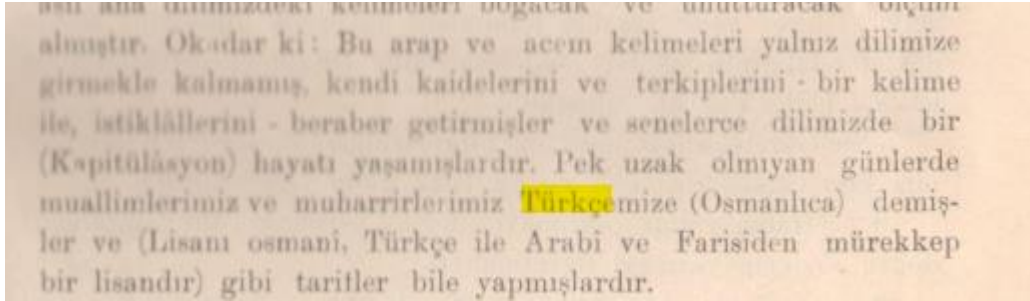
Masonların Korku içinde Yanıtları, Elbette Takıye Yapıyorlar

"Dil Köşesi:

Bundan dört sene evvel Büyük Maşrık tarafından Mahfillerde müzakere ve münakaşa edilmek üzere gönderilmiş olan mevzular arasında (Türkçemizin yükselmesi için düşündükleriniz nelerdir?) mevzuu da vardı. Azası arasında birçok muallim ve muharrirlerin bulunduğu Vefa Mahfili Muhteremi tercihan bu mevzuu ele alarak birçok celselerini dolduran münakaşalı musahabe ve konferansları neticesinde düşündüklerini kısa bir raporla Büyük Maşrığa bildirmeğe karar vermiş ve raporun hazırlanmasını Mithat Sadullah, Mehmet Ali Haşmet ve Ali Şevket Biraderlere havale etmişti. Bugün yukarıya aynen nakil ve dercettiğimiz izahat dairesinde (Dil İşine) bütün Kardeşlerileri yeniden davet ederken dört sene evvel muhterem Ali Şevket B.\ in kaleminden çıkmış ve Vefa 'nın tasvip kararını almış olan bu raporu aynen sahifelerimize geçiriyoruz:

'TÜRKÇEMİZİN YÜKSELMESİ İÇİN DÜŞÜNDÜKLERİMİZ

Bizim kullandığımız Türk dilinin, (Edebiyat) dediğimiz güzel yazılarımızın tarihini hepimiz biliyoruz. Kara Osman oğulları devir! unu ilk doğuş yıllarında açık ve sade bir Türkçe ile yazılan güzel eserler, Osmanlı imparatorluğu büyüyerek, İran ve Arabistana doğru genişledikten ve halifelikle hakanlık birleştikten sonra kullandığımız Arapça ve Acemce kelimeler gittikçe çoğalmış ve asıl ana dilimizdeki kelimeleri boğacak ve unutturacak biçimi almıştır.

O kadar ki: Bu Arap ve Acem kelimeleri yalnız dilimize girmekle kalmamış kendi kaidelerini ve terkiplerini - bir kelime

4 — Dilimize girmiş olan yabancı kelimeleri Türkçenin yasalarına uydurmaliyiz. Bundan sonra 'Arapça ve Acemce terkipler' kullanmamaliyiz.

5 — Türkçede karşılığı bulunan sözlerin Arapça ve Acemcesi dilimizden atılmalıdır.

6 — Yazarken sözleri kısaca bağlamalı. 'Resmi kitabet' denilen belâyı unutmaliyiz. (Yarım saatlik sözü bir solukta derlemeye çalışanların güzel yazması kabil değildir.) Köy kanunu ile başlayan açık Türkçe yeni yapılan kanunlara da örnek olmalıdır. Bütün devlet odalarının yazıları sadeleşmelidir. Hükümet memurları bu işte de halka önyak olmalıdır.

7 — Gazetelerimiz, mektep kitaplarımız, ilini ve fen eserlerimiz kısa cümlelerle, açık ve öz Türk dil ile yazılmalıdır.

8 - Halka yalnız okumayı değil, herhangi bir düşüncüyü doğru söyleyip yazmayı öğretmeliyiz.

9 — Yukarda saydığımız yolda talebe yetiştirebilmek için mektep müfredat programları değiştirilmeli ve düzeltilmelidir.

Son harf inkılâbı Millete 'kolay yazıp okumak' yolunu göstermiştir. Dil inkılâbı, 'doğru yazmak ve güzel söylemek' ve daha sonra 'bilmek, öğrenmek ve öğretmek' yollarıyla Türk milletini yükseltecektir. Birinci harf inkılâbı, aşağıdan yukarıya doğru yürümektedir. İkinci dil inkılâbı, yukardan aşağıya inerek yürüyecektir. Bu inkılâbı yapmak vazifesi münevver zümreye düşmektedir. 'Münevver zümrenin' cehil ve taassuba karşı birleşmesinden başka bir şey olmıyan Masonluk bu işte en mühim vazifenin kendisine düştüğünü unutmamalıdır...

Ht.¹⁰

¹⁰ (Marquiles, 1933)

GÜNÜMÜZDE

1927 yılından günümüze kadar çıkmış, kapanmış ve halen yayın yaşamını sürdürmekte olan masonların resmi yayın organları, dergilerin değerlendirilmesi ve Türkçeye yaklaşımları, "**Mason Dergileri**"¹¹ kitabında irdelenmiş ve okura sunulmuştur.

Bu yazıda, Türkiye'de masonların ısrarla savundukları ve tüzüklerinde, ritüellerinde, törenlerinde kullandıkları; Türk ulusunun artık kullanmadığı Arapça, Farsça kökenden ya da kendilerinin uydurukları sözcükler üzerine, kendi ifade ve tartışmaları sunulup, değerlendirilmektedir.

Masonların tartışmaları sırasında karşı devrimci mason Ziya Umur'un da sözleri aktarılmaktadır.

¹¹ <https://huoltasdelen.com/media/attachments/2024/11/27/mason-dergileri.pdf>

MASONLARIN DİL KONUSUNA GENEL YAKLAŞIMI

Türkiye `de masonların, özellikle Hür masonların, Türkçe ile kavgasının örnekleri pek çok. Türkçeyi, Türkiye'nin dil kurumlarını tanımaz; Ulusal bilinç yoksunluğu, Türk dil devrimi karşıtlığı, cehaletleri ile birleşir ve kültürsüzleştirme politikalarının sonucu, tüzük ve ritüellerinde, hırs ve öfke ile öz Türkçe sözcük düşmanlığı yaparlar. Gerekçeleri akıl ve bilim dışı; kültürsüzlüğün batağından çıkmadır.

Masonların Türkçenin özgürleşmesi ve gelişimi; tüzük ve ritüellerin Türkçeleştirilmesi ve öz Türkçe sözcüklerin öncelikle kullanılması konusunda yaptıkları tartışmaları okuyalım.

BÜYÜK ŞARK - 12. - MUHİDDİN OSMAN OMA¹², BÜYÜK ÜSTAT

Büyük Locanın başı büyük üstat Muhiddin Osman, 1933 yılında, ritüellerden Osmanlıca sözcüklerden temizleneceğini söylüyor. Doğru mu söyledi, yoksa dönem içinde Atatürk 'e karşı takiye mi yapmaya çalıştı?

"Üstadı azamın¹³ 1933-1936 Büyük Maşrığımızı Açma Nutuklar I

'Türk Masonluğunun Ülküsü

Türk Masonluğu düşmanlarının ara sıra iddia ettikleri gibi renksiz ve milliyetsiz bir teşekkül asla değildir. Masonluğumuz, mesela İngiltere, Fransa, Amerika veya herhangi diğer bir medeni memlekette olduğu gibi tamamıyla millî bir teşekküldür. (...)

Yeni yapılacak tadilâta bugün artık camiamızda hiç yeri ve manası kalmayan Osmanlılığın medlulü olarak şimdiye kadar kanunlarımızda kullanılmış olan Osmanlı tabirleri tabiatıyla kaldırılarak yerine Türk tabirleri konacağı gibi kanunlarımızın değiştirilmeyen yerleri de Arapça ve Farsi'den temizlenerek öz Türkçeye çevrilecektir."

Baş masonun yapacağız dediklerini masonlar yapmadılar. Yapmaya yeltenenleri de engellediler.

¹² D. 1933 "Genç yaşta askerlikten ayrılarak bankacılığa yönelmiş ve uzun yıllar İstanbul Emlak Bankası Direktörlüğü görevinde bulunmuştur.

(...) 1935 kapatılma olayı ile de Büyük Üstatlık görevi sona ermiştir. 1948 yılındaki Uyanış sonrası çalışmalarda da aktif olmuş ancak 1965 olaylarının ardılı olarak kurulan "Türkiye Büyük Mason Mahfili" üyesi olmayı seçtiği için Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Derneği ile ilişkisi kesilmiştir. 15 Ocak 1985' de vefat etmiştir."

(<https://www.mason.org.tr/muhittin-osman-omay>)

¹³ Büyük Üstat

Mason Halil İbrahim **Göktürk**¹⁴, soyadına yaraşır bir yazı yazmış. Kendisini kutlamak isterdim.

*"İkinci Meşrutiyette, Selanik'te 'Genç Kalemler' adıyla bir dergi yayınlanmıştır. Bu derginin kurucusu ve yazarlarından pek çoğu kardeşlerimizdendi. Özellikle, Ziya Gökalp, Ömer Seyfettin, Ali Canip Yöntem, Kâzım Nami Duru, Mehmet Emin Yurdakul, Aka Gündüz ve daha birçokları ağdalı Osmanlıcaya karşı savaş açtılar. Böylece 'sade dil' yâni, yeni dil akımı başlatılmış oldu. **Katı ve bağnaz aykırılıklarla bu konudaki tartışma ve sürtüşmelerin uzun yıllar arkası kesilmedi. Buna karşılık Türk dilinde gelişen sade dil akımı gürleşerek büyüdü. Atatürk dil devrimi ile birlikte Türk Dil Kurumunu da kurmak gereğini duymuştur.***

Öte yanda eski tutucu yazar ve şairler, eskiyen dilleriyle birlikte artık karanlık geçmişe gömüldüler. Oysa Ömer Seyfettin, kısacık ömrüne sığdırdığı, güzelim has hikâyeleriyle bugün hâlâ okunuyor ve sanki aramızda yaşıyor gibi. Bu sonucu sade ve yumuşak diline borçludur. Ne var ki, bugün de, Batıdan ve Doğudan giren türlü yabancı sözcükler Türk Diline sürekli saldırmaktadırlar.

*Sizler, **'Türkçem benim bayrağım, diyen, söz ve kalem sahipleri, bu kirlî ve karmaşık saldırıya karşı sessiz ve önlemsiz mi kalacaklar?** Yarınlara akıp giden bayrak dilimizi ve kültürümüzü savunmayacak mıyız? Bu görevi, olabildiğince anlaşılır, arı ve duru Türkçe kullanarak başarı ile yerine getirebiliriz. Oysaki Fransızlar, gelişmiş dillerini korumak üzere yeni bir yasa bile çıkardılar.*

Dahası, yıllarca önce, eski üstatlarımız öncülüğünde başlayan o sade dil akımı ve sürümü, bugün bizler için bir onur ilkesi ve vasiyeti sayılmaz mı? Varsın tutucular yollarında gitsin. Bizler, Türkçeyi sevenler, bu konuda üzerimize düşeni, elimizden geleni, söz kalemlerimizin buyruğuna vermeyelim mi?"

¹⁴ Kitap içinde "Bölüm İçinde Bazı Masonlar" bölümünde hakkında ayrıntılı bilgi verilmiştir.

HKEMBL kurumsal ve bireysel düzlemde, hala bağnaz anlayışla Türkçeleşmeye karşı direnmektedir.

HKEMBL başta Büyük Üstat M. Remzi Sanver olmak üzere, bağnazlık batağında dolaşan tutucu masonları bu yazıdan keşke bir parça aydınlık alabilseler. Eriştirme törenlerindeki yüksek Watt'lı lambadan çok daha anlamlı ve gerçek bir aydınlanma olurdu.

Mason Halil İbrahim Göktürk 'ün Mimar Sinan Dergisinde yayınlanmış, çok beğendiğim bir yazısının bir bölümünü de paylaşmak isterim.

"İnsanlık ailesinin gelenekselleşmiş Önemli dünya olaylarından biri sayılan ortak GENÇLİK YILINDAYIZ (1985). Bununla ilgili ve yaşınızla ilişkili dileklerimize uygun olarak Türk gençliği üstüne özlemlerimizi dile getirebiliriz. Ancak sade suya kum öğütlerin her zaman bir işe yaradığını sanmıyoruz. Ne var ki Büyük Atatürk'ün gösterdiği şu yol her dönemde denenmeye değer: 'İnsanları sevk ve idare eden, şey, fikirler ve o fikirleri teşahhus ettiren (kişileştiren) kimselerdir' diyor. Eğer yarın için Türk gençliğinden doğacak önderler bekliyorsak, bu altın sözlerin açıklanması gerekir. (...)

O halde, her devirden daha çok çağdaş bilgi, teknoloji ve çeşitli bilimleri sınıfta tarafsız öğreten öğretmene, milletin ve yurdun sancılılarıyla geceleri uykuları kaçan özbirlikçi parlamentere, yasa ve yönetmelikleri yansız, yönsüz uygulayan aydın, kültürlü memur, subay ve her türlü yönetici görevlilere her zamandan fazla ihtiyacımız yok mudur? O kadar ki onların örnek liderlikleri, çağımızın eğitim ve öğretimine, bilim, dil, kültür, tarih ve güzel sanatlarına asla aykırı düşmeyecektir. Çağdaş bilgiye dayalı fikir ve hizmetlerini gerçek uygulamalarıyla millete gösterecekler. Yani her devlet görevlisi, milletin temsilcisi olarak Kemalizm ideolojisi doğrultusunda milli hedeflere yönelik çağdaş milli fikir sentezlerini örnekleme suretiyle kişileştirmelidirler.

Çünkü dün Atatürk'ün öğretmenleri, subayları ve bütün görevlileri, onun kurduğu rejimin içten, gözü pek, özverili bekçileriydiler.

Bugün de yüzyılın gidişine ters düşemeyiz. Bugün de okullarımızda Grek mitolojisinden elektronik ve sosyalizme kadar her tür dünya görüşü ve fikri yararlı ve zararlı yanlarıyla açıklanmalıdır... Ta ki kötüler, düşmanlar gençlerimizin beynini ve boşluklarını doldurarak yıkayamasınlar. Nasıl ki batılı gençler bilimsel sistem, süreç ve yöntemle milli ve manevi değerleri birleştirerek yetiştiriliyorsa, Türk genci de aynı yolu tutacaktır. Geçmişin geçersizleşmiş değer yargılarını

değil... Zaten kişinin zamanın geçerli bilim, teknoloji, sanat ve çok kültürlülük gibi niteliklerinin dışında veya gerisinde kalması düşünülemez. Hatta milli ahlak, ülkü ve disiplin inancı Çalışma Tanrı'sının ilk şartıdır diyebiliriz. Batıdan Doğuya güneyden kuzeye her görevli Kemalist fikirlerin temsilcisi, çağdaş insanlık düzeyinin özlemcisi olmadıkça, özlenen hedeflere ulaşmak mümkün değildir. Hele 'o ücrete, bu hizmet yeter' diyenler Atatürk'ten asla söz edemezler. Zira onlar sahteci, yağcı ve günün modacıdır. Başarılı ve başarısız hizmetlerin farkı ödül ve ceza ile değerlendirilir. Toplumsal demokrasiye geçememiş bir ülkede, demokrasi başına buyrukluk değil, özen, düzen ve başta disiplindir.

Günümüzün ulaşım ve iletişim araçlarının hızla yaydığı türlü, görüş, buluş ve kültürleri ancak kendi sentezini yaratmış üretici, kültürlü kişiler hemen cevaplayabilirler. Yine onlardır ki yabancı kültür sömürülerinin etkisi altında kalmazlar.

Milli kültür birikiminin belli kalıp, formül ve yöntemi henüz bulunamamıştır. O, sürekli okuyan, araştıran, gözleyen, öğrenen ve öğreten, ama her verdiğine karşılık beklemeyen ve daha yüce hedefler gözeten örnek, üretici bir idealizm anlayışı ve kültür birikimidir. Yine onun sahipleri, kendilerine ihtiyaç duyulan yurdun dört yanına yüksünmeden giderler. Görevlerini sızlanmadan yerine getirir ve gönül huzuruyla dönerler... Ve kısaca yalandan, yağcılıktan, boşluktan ve sarhoşluktan tiksindir kaçarlar. Dahası varlıklarının ilk olumlu belirtileri milli sınırlar dışındaki çeşitli alanlardan kulaklarımıza kadar yankılanabilirler...

İŞTE BÖYLE BİR TÜRK GENÇLİĞİ ÖZLÜYORUM." (sayfa 21-23)

"Cahit Ülkü Kardeşimiz, 1941 yılında Ankara'da doğdu. İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'ni bitirdikten sonra Ankara'da serbest proje mimarlığı yaptı. 12 Eylül 1980 darbesi, siyasetle yakından ilgilenmesine neden oldu. 1983yılı başlarında Bülent Ecevit ile tanıştı. 1984 yılında, kuruluş halindeki Demokratik Sol Parti'nin Yazışma Merkezi Sözcülüğü görevini Merkez Bankası eski başkanlarından İsmail Hakkı Aydınöğlu ile birlikte üstlendi. Daha sonra kendi isteğiyle sözcülük görevinden ve Demokratik Sol Hareket'in partileşme aşamasından ayrıldı. 1986 yılında İzmir'e yerleşti. 1992 yılından başlayarak, tarih konusunda bilgi birikimlerini notlar halinde toparlamaya, daha sonra da kurucusu ve yöneticisi olduğu bir yerel radyoda 'Saklı Tarih' başlığı altında yayınlamaya başladı. Bu uğraş onu, daha kapsamlı ve bütüncül çalışmalara yönlendirdi. Cahit Ülkü'nün, 'Pargalı İbrahim Paşa', 'Rüstem Paşa' ve 'Son Hazalyalı' adlı üç romanı bulunmaktadır. Halen 065 numaralı Ege Locası aktif üyesi olan Cahit Ülkü evli ve üç çocuk babasıdır.

B.Ş: Romanlarınızda şiirsel anlatımınız, akıcı üslubunuz ve Türkçe 'ye hâkimiyetiniz dikkat çekici. Dil haznenizin bu derece zengin olmasını neye borçlusunuz?

C.Ü: Söyleşimizin başında divan şiiriyle hayli ilgilendiğimi söylemiştim. Aruz vezni, insan kulağını sözcüklerin musikisine tutkun ve alışkın kılıyor. Üslubu mu şiirsel ve akıcı bulduysanız, nedeni bu olabilir.

Dil hazinesi konusuna gelince, saygın dilbilimcimiz Sayın Doğan Aksan'a göre sokaktaki insan 500-600, aydınlar ise en çok 2000 sözcükle konuşuyor ve bir yazar tüm eserlerinde 10000 sözcüğe ulaşırsa anlaşılmaz oluyor. Bazı iddialara göre tüm eserlerinde en çok kelime kullanma rekoru Türkçe 'de 6600 kelime! Aslında bu tablo, hem moral bozucu hem gurur kırıcı değil mi? Bu tablo, Türkçe'nin kısır ve anlatımda yetersiz bir dil olduğunu göstermiyor mu? Daha hazin olanı ise, insan sözcüklerle düşündüğüne göre, böylesine dar sözcük alanı, düşünce alanını da daraltmaz mı ve düşünsel alanda gelişmiş ölkeler oranında insan yücelişine katkıda bulunamayışımızın, aydınlanma çağının öncüleri arasında yer alan düşünce adamlarımızın olmayışının, asırlar boyunca evrensel değerde eser

üretmeyişimizin gerçek nedeni bu olamaz mı? Bunların hepsi yanıt bekleyen sorular! Ben bu sorulara yanıt aramak yerine, durumun böyle sorular sorduracak noktaya olmasında baş sorumlunun yazarlar ve aydınlar olduğunu düşündüğümünden, birey olarak bu sorumluluğu paylaşma günahından gücümün yettiğince uzak durmayı yeğledim. İnanın sevgili kardeşim, defalarca sözlük okudum; hayır taramadım, notlar çıkararak edinebildiğim her sözlüğü baştan sona okudum. Böylece unutulmuş pek çok sözcüğü yeniden gün yüzüne çıkarmaya ve dil kurallarını hiçe saymadan yeni sözcükler üretmeye çalıştım. Bence yazar niteliğiyle okur karşısına çıkan kişinin savsaklanamaz sorumluluğudur dili, dolayısıyla düşünceyi ifade gücünü geliştirme çabası...

Nitekim 3- 5 yıllık uğraş sonucunda üç romanımda 11500 sözcük kullanarak sanırım önemli bir rekorun sahibi oldum.

Bu sayı, tarihsel romanların yanında günümüze ait konuları işleyen romanlar yazabildiğimde kolayca 13 bine ulaşabilir. Ama ben rekor peşinde değilim. Geçmişinde dikkate değer yazarlık deneyimi olmayan birinin, yalnızca sorumluluk üstlenerek sergileyebileceği sınırlı çabalarla dahi dilimize önemli katkılar sağlayabileceğini kanıtlamak istedim. 'Dil zenginliği' diye nitelendirdiğiniz durum, bu çabamın sonucu olmalı."

5. - MURAT ÖZGEN AYFER, OBEDİYANS KAVRAMI

"Bu çalışmayı yaparken, 'obediyan's' sözcüğü yerine bunun eş anlamlısını kullanmayı yeğlerdim.

Her sözcüğün ille tam öz Türkçe bir karşılığı olmayabiliyor. Hele bilimsel ve teknik sözcük ya da terimlerin birçoğu öyle; ya oldukları gibi ya da en çok kullanılmakta olduğu dilden dönüştürülerek kullanılıyorlar.

Dilimizde her gün kullanageldiğimiz ve sorulsa kesinlikle Türkçe olduğunu söyleyebileceğimiz birçok sözcük ve terimin aslında bir başka dilden alıntı olduğunu bilsek şaşırabiliriz.

Güncel dilde pek yaygın bir kullanım alanı olmayan obediyan's sözcüğünün Masonluğa özgü olduğu sanılmasın. Fakat Masonlukta o kadar çok sık ve üzerine basa basa kullanılıyor ki... "

Mason Murat Özgen Ayfer, öz Türkçeciliği savunan bir mason araştırmacı yazar. Ancak, o da bazı sözcüklerde gelip, masonluğuna takılıyor, dil konusundaki anlayışını çığnıyor.

Elbette diller birbirlerinden sözcük alır ve verirler. Bu nedenle Türkçemizde kimi sözcüklerin etimolojisine bakınca Türkçe kökenden olmaması da doğal.

'Obediyan's' sözcüğü Türkçe olmadığı gibi yazı ve gündelik yaşamda Türkçemizde kullanılmamaktadır.

Ancak masonların kendilerine özgü bir yabancı sözcüğü, Türkçesini aramadan, ya da yerine öz Türkçe kökten türetilmiş bir sözcüğü önermeden, yabancı dildeki aslını kullanmaları, mason kibir ve komprador özelliğidir. 'Obediyan's' sözcüğü Türkçe olmadığı gibi yazı ve gündelik yaşamda Türkçemizde kullanılmamaktadır.

Mason Murat Özgen Ayfer de bu tutarsızlığa TDK Türkçe Sözlükte bulunmayan "obediyan's" sözcüğü ile düşüyor.

Esengül Taran Fleckenstein, masonlar arasında bulunan nadir sayıdaki Atatürkçü Türk aydınlarından.

"Türkçemize sahip çıkan masonlar arasında Kadın Masonlardan önemli çıkışlar, yazılar gelmekte. Bu konuda öncü yazıları ile Müge Acar ve Esengül Taran'ın yazın (edebiyat) ile yakından ilgili olduklarını da belirtmek gerekir. Mason Esengül Taran'a da bu derinliği çok ve bilgelik dolu yazısı için sağ olun demek gerekmez mi?"

'19. yy'den başlayarak Türk toplumu batı uygarlıklarının etkisi altına girmeye başladı. Bunun sonucunda ise, ilk başta çeviri hareketleriyle başlayan, batı dillerinden Türkçeye yoğun bir sözcük aktarımı olmuştur. Ve bugün kitap, hayat, azim, mesele gibi Arapça kelimeler Türkçeye yerleştikleri için Türkçe sözcükler olarak sayıldıkları gibi; normal, problem, radyo, televizyon, kontrol gibi sözcükler de Türkçe kelimeler olarak sayılmaktadırlar. Bütün bunların yanı sıra, kültürle dil ilişkisi içerisinde önemli bir nokta da toplumun yaşayış biçiminin ve dünya görüşünün dile yansımalarıdır. Türklerin yaşayış biçimlerine bakıldığında, özellikle Orta Asya bölgesinde yaşarken atın önemli bir yerinin olduğu görülmektedir. Bu durumun sonucu olarak Türkçeye bakıldığında, atla ilgili deyim ve atasözlerinin geniş bir yere sahip olduğu görülecektir. Aynı şekilde, at gibi çok kullanılan bir binek hayvanı olan deve ile ilgili deyim ve atasözlerinin de geniş bir yer tuttuğu görülmektedir. Akrabalık bağlarının Türklerde ne ölçüde önem taşıdığını, yine Türkçede bu ilişkileri tanımlayan sözcükleri izleyerek ortaya koyabiliriz. Diğer dillerin aksine Türkçe, akrabalık ilişkilerinden birçoğunu (baldız, görümce, elti vb.) gibi ayrı kavramlar haline getirmiştir. (...)

Türkçeyle bilim ve felsefe yapılamayacağını savunanlar, dilimizin yetersiz olduğunu öne sürüyorlar. Bir dil kendiliğinden yetersiz ya da yeterli olmaz. İşler geliştirirseniz yeterli, yüzüne bile bakmazsanız yetersiz bir dil olur.

Türkçenin ilk yazılı belgesi sayılan Orhun Yazıtları dikildiğinde İngilizce, Fransızca gibi diller yoktu henüz. Türkçe ile anıtlar dikildiğinde bulunmayan diller, bugün dünya dili haline gelmişse, bu, dilin kendisinden mi kaynaklanır, işlenip zenginleştirilmiş olup olmamasından mı? Eksik olan şey dilimizde değil, bizde! Kendimize, dolayısıyla dilimize, duymamız gereken güven konusunda eksiklerimiz var.

Kendimize güvenirse, Türkçeye güvenmeyi de öğreniriz. Kendimize güvenirse, yüzyılların ihmaline karşın ayakta kalmayı başarmış olan Türkçe bizi mahcup etmeyecektir, inanın. Türkçenin güzelliklerine bir göz atalım:

Türkçeyi inceleyen Türkologların birleştiği bir nokta, Türkçenin yapısal sağlamlığıdır, sanki bir bilginler topluluğu tarafından hazırlanmış gibi.

- Ekler sayesinde yeni sözcük üretmek kolaydır. Bu durum dilin geliştirilmesinde önemli bir kolaylık sağlar.
- Batı dillerinde tek sesi göstermek için iki-üç-dört harf kullanılırken Türkçenin alfabesinde her ses bir harfle karşılanmış, başka türlü yazılıp başka türlü okunan harfe yer verilmemiştir.
- İngilizce için yüz yıla yakın bir süredir bunu sağlama çalışmalarının yapıldığını da ekleyelim.

Türkçenin matematikseliği ve bilgisayar diline yatkınlığı da önemli özellikleri arasında sayılmaktadır

Yaratıcı düşünmenin etkin bir biçimde ancak anadilde yapılabileceğinden ve bu sebeple anadilin geliştirilmesinin çok önemli olduğundan daha önce bahsetmiştik. Kardeşlerimin çoğu için bu dil Türkçedir. Bu sebeple, güven duygumuzu pekiştirmemiz için Türkçenin güzelliklerinden bazı örnekler verdim. Yaratıcı düşüncenin neden önem taşıdığını ve Masonlukla neden yakından ilgili olduğunu da şu paragraf ile açıklayıp sözlerimi bitirmek istiyorum:

'Gelenekselliğin' ağır bastığı toplumlar çoğu kez yaratıcı düşünce sürecini çalıştırmadan mekanik yollara başvururlar. Mekanik yollar, deneme-yanılma ve ezbere dayanır. Kuşaktan kuşağa aktarılan ilkel usullerle engelleri aşacak, sorunları çözecek yollar aranır.

Denemeler başarısız kaldıkça, hele yanılığın yanılığını izledikçe, engeller aşılamaz, çoğu sorun çözülemez. Bu durumda açıklama hazır: 'Kismet bu kadarmış', 'alinyamız', 'kader' ve benzeri gerçekdışı avunmalar.

Oysa engellerin aşılmasında, sorunların çözülmesinde geçerli ve gerçekçi yol; 'Yaratıcı düşünce' ile bulunur. Yaratıcı düşünceyi sağlayan da geniş anlamı ile dildir.

Kaynaklar:

Nermin Uygur; Dilin Gücü, Birim Yayınları, 1. basım, 1962

Feyza Hepçilingirler; Dilim Dilim Anadilim. Everest Yayınları, 1. basım, 2007

David Crystal; Dillerin Katli (Çeviren Gökhan Cansız) Profil Yayıncılık, 1. baskı 2007

Cengiz Gündoğdu; Soru, İnsancıl Yayınları, 1. basım, 1998

Haydar Ediskun; Türk Dilbilgisi, 11. basım, 2007

Nazan İpşiroğlu-Mazhar İpşiroğlu; Düşünmeye Çağrı, Cem Yayınevi, 1982 Cumhuriyet Gazetesi;

Çeşitli 'Kitap' ekleri Cumhuriyet Gazetesi;

Çeşitli 'Bilim ve Teknik' ekleri

ÖMBL; Eski sunuları

Google'dan alıntılar."

Esengül Taran Fleckenstein

Diş Doktoru.

KMBL Umut L eski Saygıdeğer Üstatlarından.

Marmara Adasında kültür, edebiyat, folklor etkinliklerinin önde gelen düzenleyicilerinden.

Instagram'da kendisine sağ ol paylaşımı:

kubra.c.inal Başta Esengül Taran Fleckenstein olmak üzere,
Marmara Adası Edebiyat Günleri'nde emeği geçen HERKESE çok
teşekkürler! ❤️

Edebiyat, kültür ve sanat açısından asırlardır çoraklaştırmaya
çalıştırdıkları bu coğrafya için verilen her emek, irili ufaklı her
çaba o kadar kıymetli ki...

Taran soyadlı masonlar: Turhan Taran

Türkçe ya da Dil ile ilişkisi olmayan bir yazı. Ancak anlamlı içeriği nedeniyle bu çalışmama katmak istedim.

"Sevgili Kardeşlerim,

*Mart ayı baharı müjdeleyen bir aydır, içimizde yeni umutların doğmasına neden olur. Biz kadınlar için ise farklı bir anlam daha taşır. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü... **Ya da başka bir ifadeyle Emekçi Kadınlar Günü...** Tarihçesine dair hikâye pek çoğumuzca malum ama yine de her fırsatta hatırlamakta fayda olduğunu düşünüyorum. Bugün tüm yanlışların aksine bir ticari meta ya da eğlenme amaçlı bir gün değil... 8 Mart'ı bu algıdan kurtarmak, bir ölçüde unutulmasını önlemek ve layık olduğu değeri vermek bizlerin elinde. Bugün bir direnişinin, bir hak edişin, bir hak arayışın günü olarak çok daha fazla anılmayı, hatırlanmayı ve anlaşılmayı hak eden bir gündür. Hele de yaşadığımız bu çağda, haksızlığa, şiddete ve zulme uğrayan bu kadar kadın varken. **Biz kadınların beklentisi bir çiçek veya hediye değil, haklarımıza saygı duyulmasıdır.** Ve sanırım bunu vurgulamak için de kadının kadından başka çaresi yok."*

¹⁵ Yazar ve iş insanı.

Mason Müge Acar öyküler yazıyor; hakkında bilgi edinmek isteyenler, kişisel sitesine bakabilirler: <https://www.yasamdansuzduklerim.com/muge-acar-kimdir>

KMBL Dergisi Yayın Kurulu Editörü

Yayınlanan yazıları: Johanna Spyri "HEİDİ", KMBL sayı 18

EDİTÖRDEN, MÜGE ACAR

Yazısının sonu;

"Cumhuriyetimizin 98. yılını kutlayacağımız bu günlerde, biz kadınlar için aydınlık bir Türkiye bırakan Mustafa Kemal Atatürk'e de minnet duygularımızı yineliyor, anısı önünde saygıyla eğiliyoruz.

Sevgi, cesaret ve umutla bu günlere geldik, bundan sonra da bilim-akıl ve bilgelik yolunda, güç ve güzelliğin bütünlediği birlikteliğimizle yolumuza devam edeceğiz. Bizi birbirimize bağlayan güçlü bağların her zaman koruyucusu olacağız.

Kadın Mason Büyük Locamızın 30. yılını kutluyor, daha nicelerini kutlamayı Gönülden diliyor, Kurumumuzu kuruluşundan bugünlere değin taşıyan, ışıkları ile yolumuzu aydınlatan tüm üstatlarımıza çok teşekkür ediyoruz.

Kardeş Sevgi ve Saygılarımla,

Müge Acar Yayın Kurulu Editörü"

Mason Müge Acar da Kadın Masonlar arasında Atatürkçü aydın birikimi ile öne çıkan bir mason.

Toplum Bilim (Sosyoloji) anıt bilim insanı Prof. Dr. Nermin Abadan Unat hakkında çok güzel ve anlamlı bir yazı yazmış. Kendisine sağ olsun demek düşer baNazır

Kamu Yönetimi hocası olup, kendisini Siyaset Bilimci olarak tanıtmaya çalışan, mason Deniz Tansi, birikimi ile orantısız biçimde "Public Opinion" sözcüğünün Türkçemizde karşılığının yanlış olduğunu söyleyip, kendisi bir öneride bulunmuş. Bu çalışma içinde sayfa 412-418 'de yazısından alıntılar okuyabilirsiniz.

Nermin Abadan Unat tarafından Türkçemize kazandırılan "kamuoyu" sözcüğü tam olarak karşılamakta ve toplum tarafından da benimsenmiş bulunmaktadır. Kişi haddini aşmaya başlayınca, durmasını bilmiyor.

Mason Müge Acar'ın yazdıklarına bakalım;

"Nermin Abadan Unat

Yaşamı ilklerle dolu örnek bir kadın... İşte bunlardan bazıları; Türkiye'de iletişim bilimlerinin oluşumuna katkı veren öncü isimlerdendir. 'Public Opinion'¹⁶ sözcüğünün Türkçe karşılığı olan 'Kamuoyu' sözcüğünü Türkçeye kazandırmıştır. Ayrıca 'Public Relations' teriminin Türkçe karşılığı 'Halkla Münasebetler' (sonra 'Halkla İlişkiler' olmuştur) sözcüğünü literatürde ilk kez kullanan kişi olarak bilinir. (...)

Bir kadın, bir eş, bir anne ve her şeyden çok hayatını insanlığa, bilime adanmış güzel bir yürek. Hepimiz için bir umut, bir gurur kaynağı...

¹⁶ Türkçe tümce içinde yabancı sözcük yer alıyorsa tırnak içine alınması gerekir. Mason Müge Acar ve benzer hataya düşen herkese anımsatmak isterim. Birçok dil hatası gibi bunu da düzelttim.

Cumhuriyet Türkiye'sinin yaşayan en değerli temsilcilerinden biri olan Nermin Abadan Unat'ı sizlere bir kez daha hatırlatmak ve en iyi dileklerle yeni yaşını kutlamak istedim. İyi ki var.”

Mason Müge Acar'a biz de iyi ki bu anımsatmayı yaptınız diyorum.

Mason Müge Acar Facebook (herkese açık) paylaşımlarından:

12 Eylül Amerikancı askeri darbesi sonrasında masonlar Devrim, Evrim gibi loca isimlerine darbeci Generallerin kızacağından korkarak hemen değıştiriyorlar.

"1981 Konvan Raporu tersimatından 12 Eylül 1980 Devrimi ve kapanan Localarla ilgili bölüm:

Çalışmalarımızın geçici bir süre için durması Milli Güvenlik Konseyinin 12 Eylül 1980 tarih ve 7 No.lu bildirisi üzerine çalışmalarımız muvakkaten durdurulmuş, Sıkı Yönetim Komutanlıklarına yapılan müracaatlar üzerine, İzmir ve Ankara Vadileri Ekim ayında, İstanbul Vadisi ise Aralık ayında çalışma izinlerini almışlardır.

Bursa'da çalışmakta olan Nilüfer Muhterem Locasının ise Mart sonundan evvel izninin alınmış olacağını ümit etmekteyiz. (...)

Devrim Locasının adı nedeniyle çalışmaların tatil edilmesi

Büyük Üs Halit İ. Arpaç: *Devrim Locasının davetiyesi sebebiyle Örfi idarede bir yanlı anlama olunca, çalışmalarımızı, biz kendimiz, tatil ettik. Çalışmalarımız bir resmî makam tarafından tatil edilmemiştir. Resmi makamlarla gerekli görüşmeler yapılarak mesele izah edildi ve çalışmalarımıza tekrar başladık. (...)*

Sakıncalı Loca isimleri

Büyük Sekreter, Devrim Locasının 19 Nisan 1982 tarihli levhasını okuyarak bu Muhterem Locanın 17 Nisan 1982 tarihli Aile Celsesinde Loca isminin değıştirilmesine karar verildiğini ve daha sonra tespit edilecek olan ismin bildirileceğini Kurula arz etti.

Büyük Üstadı: *Bir telefon geldi bana, Büyük Sekreterden Ankara'ya. Polis bizim çalışmalarımızın izinli olmadığını söylüyor, sebebi de şu: Devrim Locasının davetiyelerinden bir tanesini Kardeşimizin kutusuna atacağına, postacı başka bir kutuya atmış. O yanlı kutu sahibi, belki de sırf yaranmak için, bu mektubu görünce, Devrim - Mevrım diye götürüp Örfi İdareye teslim ediyor. Aman dedim,*

bu gece çalışma yaptırmayın Locada. Onların iddiası şu: diyorlar ki, evet siz izin aldınız ama bir toplantı için. Her toplantı için ayrı ayrı izin alacaksınız, diyorlar.

Suha Umur K: Bu hadise olmadan evvel de Devrim Locasının ismini değiştirmek mevzubahisti. Devrim Locasının ismi değiştirildiği takdirde, ek harç alınmayacağına dair kendilerine söz verdim.

Sait Penbecioğlu K: Eylem Locasının isminin de, hatta **Ülkü Ocaklarını hatırlattığı** için, Ülkü Locasının isminin de düşünülmesi gerektiğini hatırlattı.

Suha Umur K: Bir hâdiseye sebebiyet verdiği için değil de, Devrim ve Eylem isimlerinin Masonluğa aykırı isimler olduğundan değiştirilmesi düşünülüyor, Ülkü'nün ise böyle değildir.

Nafi Ziya Başak K: Ülkü alerji yaratacak bir isim değildir, mefkûrenin karşılığıdır ve manası açıktır, **bugün, Ülkü Ocakları, şu bu gibi kelimelerle, bir takım fesat ocaklarının kurulmuş olması, Ülkü Locasının isminin değiştirilmesini gerektirmediği** kanaatındayım.

Yapılan müzakerenin sonunda, Devrim Locasının isminin değiştirilmesi uygun görülerek tespit edecekleri ismin Büyük Görevliler Kuruluna bildirilmesine ve bu isim değişikliği için Locadan herhangi bir harç alınmamasına, bu hususun Eylem Locasına da bildirilerek, Eylem isminin de değiştirilmesinin Büyük Görevliler Kurulunca zaten temenni edildiğinin yazılmasına karar verildi. (...)

Sakıncalı Loca isimleri (devam)

DEVİRİM Locasından gelen 16 Haziran 1982 tarih ve 1/51 sayılı levhası okundu. Levhada, bu Muhterem Locanın isminin değiştirilmesine 17 Nisan 1982 tarihli toplantılarında karar verilmiş olduğu, bu kere, 9 Haziran tarihli toplantılarında teklif edilen üç ismin oylandığı ve Evrim isminin 41, Güne isminin 4 ve Yeditepe isminin ise 3 oy aldığı, Locanın yeni isminin Evrim olması, Loca Kardeşlerinin temayülü olarak belirttiği bildirilmektedir.

Büyük Sekreter Evrim Kelimesi hakkında izahat vererek kelimenin manasının ne olduğunun kat'i olarak belli olmadığını, ileride Devrim kelimesi gibi Masonluğa uygun olmayan bir mana iktisap edebileceği hakkındaki kanaatini belirtti. Güne isminin ise, evvelce İzmir'deki localardan birisinin adı olduğunu ve Tüzüğe göre kullanılamayacağını söyledi.

*Yapılan müzakere sonunda, Locaya, Büyük Görevliler Kurulunun Evrim ismini uygun bulmadığını ve kanaatinin Yeditepe veyahut başka bir ismin bulunmasının daha münasip görüldüğü şeklinde olduğunun bildirilmesine karar verildi.*¹⁷

Görüldüğü gibi, Ülkü sözcüğünden de korkanlar var, Ülkü Ocaklarını çağrıştırdığı için. Ülkü Ocakları için "fesat yuvası" diyor masonlar!

Ülkü sözcüğünden korkan mason Sait Penbecioğlu, Büyük Locada II. Nazır görevinde, iş yaşamında da TCDD Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Yakacık Hastanesi Başhekimisi Doktoruymuş.

Evrime sözcüğünün anlamının belli olmadığını söyleyen mason, dönemin Büyük Sekreteri ve Türkçe sözcük düşmanı karşı devrimci Ziya Umur'un kardeşi, ilerleyen dönemlerde Yüksek Şûra başı, Hâkim Büyük Amiri olacak olan Suha Umur'dur.

¹⁷ (Layıktez, Türkiye'de Masonluk Tarihi, Cil 3, Konsolidasyon Dönemi 1971 - 1990, 2003)

26 EKİM 1958

"26 Ekim 1958 tarihinde İzmir Vadisinde akdedilen, tüzükler gündemli fevkalâde Umumi Heyet Toplantısı (Konvan):

Yalnız tüzüklerin görüşüldüğü bu Konvanda, iki gün süren tartışmalı bir ortamda, bazı maddeleri ittifakla, bazıları da ekseriyetle olmak üzere 172 maddelik 'Localar Umumi Nizamname' si kabul edilmiştir.

Zaman darlığından Bölge Büyük Mahfeleri ile ilgili tüzük maddelerinin görüşülmesi bir sonraki Konvana bırakılmıştır. "

Türkiye büyük locası Daimî Heyeti:

YENİ ANAYASAYA GÖRE ESKİ ANAYASAYA GÖRE

Bü. Üs.	Ahmet Salih Korur	Ahmet Salih Korur
Bü. Üs. Kay.	Mümtaz Tarhan	Mümtaz Tarhan
Bü. 1. Nâ.	Orhan Alsaç	Orhan Alsaç
Bü. 2. Nâ.	Süreyya Tahsin Aygün	Süreyya Tahsin Aygün
Bü. Hat.	Galip Menteşe	Galip Menteşe
Bü. Hat. Mu.	Celâl İmre
Bü. Kâ.	İbrahim Hoyi	İbrahim Hoyi
Bü. Kâ. Mu.	Mazlum Öget	Mazlum Öget
Bü. Haz. Em.	Cemâl Gücü	Cemâl Gücü
Bü. Has. Em.	Cemâl Gücü
Bü. Muhak.	Zühtü Hilmi Velibeşe	Zühtü Hilmi Velibeşe
Bü. Muhak,	Tarık Ziyal	Tarık Ziyal
Bü. Muhak.	Hakkı Türegün
Bü. Muhak.	Asaf Sirman
Bü. Teş.	Suat Beriker	Suat Beriker
Bü. Teş.	Celâl Öget	Celâl Öget
Bü. Teş.	Halit Arpaç	Halit Arpaç
Bü. San.	Hakkı Türegün
B., Da. Muh.	Zühtü Berke
Bü. Ha. Muh.	Asaf Sirman
Bü. İd. Me.	Zühtü Berke

"Konvan 106 mevcutla toplandı. Büyük Üstat oturumu açtıktan sonra Tüzük tasarısının tümü üzerine söz verdi. Her maddenin her paragrafının, her satırının, hatta her kelimesinin tartışıldığı bu müzakerelerin ana hatları: (...)

Başlık

Anayasanın tümü oylandı ve maddelerin müzakeresine geçildi. İlk yoğun müzakere başlık üzerine oldu.

Büyük Kâtip: Tasarıda '**Evren'in** Ulu Mimarının Adını Anarak' başlığı vardır. 'Kâinatın Ulu Mimarının Yüce Şanına' ibaresinin muhafazası için teklif vardır.

Fikret ÇELTİKÇİ K: 'Kâinatın Ulu Mimarının Yüce Şanına' ve

Niyazi Tarman, Galip Kardam, Avni Karabece Kardeşler, '**Evrenin** Ulu Mimarının adını anarak,' Başlıklarının lehinde konuşular.

Büyük Üstat: 'Adını anarak' yerine yalnızca 'anarak' demek daha doğru olur.

'EVRENİN ULU MİMARINI ANARAK' başlığı, 3 karşı oyla, ekseriyetle kazandı.

'ANAYASA' tabiri yerine, 'ANATÜZÜK' denmesi hakkındaki teklif görüşüldü ve 11 karşı oyla, 'ANAYASA' 'Başlangıç Hür Masonluğun Genel İlkeleri' başlığı da oybirliği ile kabul edildi. (...)

Madde 2

Sungur BABAOĞLU K, 'Eriştirme' yerine 'Erdirme' kelimesinin konmasını; **Necdet EGERAN K,** 'Eriştirme' kelimesinin çıkarılmasını; **Fikret ÇELTİKÇİ K,** 'Tekris' kelimesinin muhafazasını istediler.

Madde 2'de, '**tekris**' yerine '**erıştırme**' kelimesinin kullanılması **kabul edildi.**

¹⁸ (Layıktez, Türkiye 'de Masonluk Tarihi. Cil: 2-Yapılanma (1957-1970), 2001)

Madde 7'nin ilk paragrafı: 'Hür Masonlar aralarında birleşerek, eriştirmenin uygulayıcısı ve koruyucusu olan ve loca adı verilen topluluklar kurarlar' şeklinde kabul edildi.

BÖLÜM 1: TÜRKİYE BÜYÜK LOCASININ TEMEL İLKELERİ

Madde 10'un (a) fıkrası ile ilgili aşağıdaki müzakereler yapıldı:

Adnan ERGENELİ K: 'Bağımsız ve Muhtar' aynı anlamdadır diyerek, bunların yerine '**özerk**' kelimesinin kullanılmasını,

Galip KARDAM K: 'Paylaşılmaz' yerine 'bölünmez' kelimesinin kullanılmasını,

Necdet EGERAN K: 'Obediens' kelimesinden önce 'Millî' kelimesinin konmasını,

Fikret ÇELTİKÇİ K: 'Obediens' kelimesinin tümüyle çıkarılmasını, teklif ettiler.

Şevki KAYAMAN K: Belçika Büyük Locası, kendisi için 'obediens independante et autonome' diyor. 'Bağımsız ve muhtar' bunun tercümesidir.

Reyan ERBEN K: 'Paylaşılmaz' ve 'mutlak sahibi' kelimeleri yerindedir, aynen kalmalarını teklif etti.

Maddenin diğer fıkralarına gelince, (b) fıkrası olduğu gibi kabul edilirken, diğerlerinde tekrar 'eriştirme', 'ergin', 'landmark', 'temel düzen', 'görenek', 'töre' kelimeleri üzerinde semantik müzakerelerden sonra,

56 oy ve 26 karşı oyla madde aşağıdaki şekliyle kabul edildi:

Madde 10: Türkiye Büyük Locası temel ilkeler olarak aşağıdaki **töresel kuralları** benimser:

a) Türkiye Büyük Locası, obediensindeki Localar ve üyeleri üzerinde, yasama, yürütme ve yargılama yetkisinin mutlak sahibidir: obediensinde bulunan (Çıracak, Kalfa, Üstad) sembolik dereceleri üzerinde tek ve paylaşılmaz otoritesini yürüten, sorumlu, bağımsız ve **özerk** Masonik kudrettir.

b) Bütün Masonik çalışmalar **Evrenin** Ulu Mimarının adını anarak, Hür Masonluğun üç Büyük Nuru (açık bulunan Kutsal Kitaplar, Gönye ve Pergel) huzurunda yapılır ve bütün yükümlülükler için bunlar üzerinde **ant içilir**.

c) Masonluk sıfatı ancak **Eriştirme** yoluyla verilir.

d) Localarda dinsel ve politik tartışmalar yapılamaz.

e) Türkiye Büyük Locası, Hür Masonluğun eski Landmarklarına, **gelenek ve törelerine** bağlıdır

Bu ilkelere dokunulamaz ve değiştirilemez. (...)

BÖLÜM 3: BÜYÜK LOCA ÖRGÜTÜ

Madde 18: 'Genel Kurul' kelimesinden sonra parantez içindeki '**Konvan**' kelimesinin çıkarılmasına karar verildi. (...)

Madde 21'de, Büyük Görevlilere 'Bir Önceki Büyük Üstat' ilâve edildi, Büyük Hazine Emni tabiri, 'Büyük Haznedar', 'Büyük Hasenat Emni' tabiri de '**Büyük Kesedar**', Büyük Daimi Heyet de '**Büyük Kurul**' olarak değiştirildi."

Koyu ile işaretlenen sözcükler de dikkate alındığında, 1970 yılında tüzükte yapılan değişiklikler, öz Türkçe sözcüklerin yeğlenip; eskimiş ve kullanımdan çıkarılmış sözcüklerin öz Türkçe sözcüklerle değiştirildiğini görüyoruz.

1970 yılında öz Türkçe sözcükleri savunan masonlar etkindir.

Mason Fikret Çeltikçi, Osmanlıca (Arapça / Farsça kökenli) sözcüklerin kullanılmasını ısrarla savunan masonlardan.

Hayrullah Örs 1965 – 1973 yılları arasında Büyük Üstattır.

"1901'de doğmuştur. Almanya ve İsveç'te yükseköğrenim görmüş bir eğitimcidir. Topkapı Sarayı Müzesi müdürlüğü de dâhil olmak üzere çok sayıda eğitim ve kültür kurumunda önemli görevlerde bulunmuştur.

1926'da Selâmet Locasında tekeris olmuş, 1957 ve 1959 dönemlerinde Ahenk Locası Üstad-ı Muhteremi olarak görev yapmıştır. 1965 yılında Büyük Üstat seçilmiş ve bu görevini 1973 yılına kadar sürdürmüştür.

Felsefe ve din konularında yazılmış 14 değerli eserin yazarıdır. 6 Ekim 1977 günü vefat etmiştir."

Hayrullah Örs, Topkapı Sarayı müdürlüğü görevinden emekli oldu.

Fikret Çeltikçi, Hayrullah Örs'e ve tüzük değişikliklerine karşı bir isyan başlatmak ister ve üyesi olduğu Pınar Locasında özel toplantılar yapar. Bu toplantılarda yapılan konuşmaları, hemen hemen hepsi yeni tüzük aleyhinde, Mimar Sinan dergisinde yayınlamak ister. Büyük Üstat Hayrullah Örs duruma el koyar ve söz konusu uzun yazıyı dergiden çıkarttırır.

"Mimar Sinan Araştırma Locası'nın ilk kuruluş senelerindeki Üstadı Muhteremi, aynı zamanda Büyük Üstat olan Hayrullah Örs; sekreteri ise, Fikret Çeltikçi idi. Çeltikçi'nin arzusu ile ekseriya Mabette yaptığımız toplantılarda, Locanın bütün yükünü taşıyan bu Loca Sekreteri; üç aylık faaliyeti uzun uzun izah eder; aynı zamanda o güne kadar tamamlamış olduğu Dergiyi de; muntazaman; kardeşlere dağıtırdı.

1970 senesi toplantılarının birinde, Derginin X uncu sayısını takdim etti. Bir taraftan o, gelecek XI inci sayının yazılan hakkında izahat verirken, Hayrullah Örs Üstat, Dergide çıkmış olan, Çeltikçi imzalı bir yazıyı dikkatle tetkik ediyordu.

Birden bire Büyük Üstat, Çeltikçinin sözünü kesti; sert, heyecanlı bir sesle, müdahalede bulundu: 'Bu nedir?' dedi. Büyük Locanın Umumi Heyeti 14 Kasım 1970 tarihinde toplanarak, yıllardan beri sürüp gelen bir meseleyi, bir günde, büyük emekler ve yorgunluk pahasına sona erdirmiş; muntazam bir Büyük Locaya yaraşır bir Anayasa (o zaman Büyük Loca Tüzüğüne bu isim verilmekte idi) kabul etmişti. Artık kendimizi; tamamıyla gerçek masonca faaliyetlere vermeli idik.

Hâlbuki ki mecmuamızın bu sayısında; Fikret Çeltikçi kardeşimiz; intizamımızı şüpheye düşürecek fikirler ihtiva eden bir yazıyı neşrederek; dergimizde bize sundu. Türkiye Büyük Locasının fikirlerini ve benim düşüncelerimi neşreden bir dergide; hâlâ; Fransız Grand Orient'inin temayüllerini müdafaa eden sözlerin söylenmesinin ne manası var? Yeniden gayrı muntazamlığa mı dönelim?'

¹⁹ (Layıktez, Türkiye'de Masonluk Tarihi, Cil 3, Konsolidasyon Dönemi 1971 - 1990, 2003)

Mealinde sözleri, büyük bir şiddetle söyledi.

Fikret Çeltikçi, uzun seneler Paris'te yaşamış, Masonluğunu orada da sürdürmüştü. Her halde, oranın tesirleri altında kalmış bir biraderdi. Bu da, hele intizamı yeni öğrenmiş olduğumuz 1960 ve 70'lerde, anormal sayılmazdı. Fakat elimize verilmiş olan derginin X uncu sayısında, sanla, bize; istenmeyen bir takım fikirleri, emri vaki gibi, empoze eden bir hava vardı. Büyük Üstat, Fikret Çeltikçiye çatıyordu ama mecmua basılmış; bize verilmişti. Olmuş bitmiş bir işi geri çevirmek; pek mümkün görünmüyordu. Fakat Hayrullah Örs Üstat; taviz verecek halde değildi.

'Büyük Üstat bulunduğum bir Büyük Locanın naşiri efkârı; böyle sözleri nasıl neşredebilir? Asla razı değilim. Dağıtılan sayılan toplayalım; yok farz edelim.' dedi.

Toplantıdaki biraderlerin ellerindeki nüshalar geri alındı; tek tük localar biraderlerine verilmiş sayıların da toplatılması kararlaştırıldı.

Basılmış olarak bekleyen iki veya üç bin nüsha, içinden, 8 ilâ 33. sahifeye kadar uzanan yazının sahifeleri koparıldı. 9 uncu sahifeye 'Ritüellerimiz üzerine' diye, imzasız küçük bir yazı kondu ve 9 uncu sahifeden sonrası, 34 üncü sahife olarak devam etti.

Zaten, ondan sonra, derginin basılması da bir tökezleme devri geçirdi: XI ve XII. sayılar, tek nüsha halinde çıktı.

Şimdi ben, bu hadiseyi, o sırada son derecede müşkül bir vaziyette kalan Fikret Çeltikçi Üstadımızın; nasıl büyük bir Mason olduğunu söylemek ve hatırasını tebci etmek için zikrediyorum:

O makalesinde ileri sürdüğü fikirlerin; hiç şüphesiz doğruluğuna kanaati olan bir kardeşti. Hata etmiş olabilirdi ama söylediklerine inanıyordu. Çok kıdemli; çok kültürlü, bilâ istisna herkesin saygısını kazanmış bir Üstat Masondu. Cevat Memduh Altar Üstadımızla birlikte, Mimar Sinan Locasını kurmak için, en büyük gayreti sarf eden ve o güne kadar yürüten o idi. Birden bire müthiş bir darbe yemekte idi. Zannedilirdi ki, feveran edecek; cevap verecek, en azından kendini müdafaaya kalkacak.

Hâlbuki Fikret Çeltikçi, bir tek söz söylemedi. Sadece: 'Demek istifa etmem gerekiyor', dedi ve Locanın sekreterliğinden ayrıldı. O zamanın Büyük Sekreteri Nafiz Ekemen, muvakkat bir zaman için, onun yerini işgal etti.

Fikret Çeltikçi'nin, kendini; kusur etmiş bir Mason olarak kabul etmesine, hiç değilse, o andaki haleti ruhiyesi içinde, imkân yoktu. Fakat masonik terbiyesi, masonik itaat düşüncesi ve masonik disiplin anlayışı; Fikret Çeltikçi gibi, her meselede yeni fikirler beyan eden, her an itiraz etmeğe hazır bir Üstadımızda, o kadar kuvvetle yer etmişti ki; 'Büyük Üstat söylüyor', diye; derhâl mutavaat etmeği vazife bilmisti."²⁰

10 Ocak 1971 tarihinde yapılan Genel Kurulda konu gündeme gelir;

"Mimar Sinan Dergisinden çıkarılan yazı

Büyük Üstat: *Mimar Sinan Muhterem Locasının 2 Ocak 1971 tarihinde yapılan toplantısında, 10 numaralı derginin basıldığını Fikret Çeltikçi K. tebliğ etti. Bu nüshanın ilk sayfalarında Türkiye Büyük Locasının yeni Anayasa ve yeni Ritüellerle belirtilen genel prensiplerine aykırı olarak düzenlenen bir panelden bahseden bir yazı Çeltikçi K. tarafından ve kendi inisiyatifi ile bastırıldı. Bu nüsha bu şekli ile dağıtılmadı ve ancak söz konusu yazı Mimar Sinan Muhterem Locası tarafından dergiden çıkartıldıktan sonra 10. sayı dağıtıma sunuldu.*

Kardeşler ayrı ayrı söz aldılar ve panel tertibi ile Büyük Locamızı ve Derneğimizi çeşitli zorluklarla karşı karşıya getirmenin ağır sorumluluğu üzerinde durduktan sonra yetkili organlara danışmadan, onlara bilgi dahi vermeden, Büyük Locamızın yayın organı olan bir dergi üzerinde hangi yetki ile tasarruf edildiğinin Fikret Çeltikçi Kardeşten sorulmasına, kendisine cevap için bir haftalık mehil tanınmasına ve gelecek cevaba göre muamele tayinine ve konunun bir sonraki toplantıda görüşülmesine oybirliğiyle karar verildi."

²⁰ (Umur, Hür Masonluk Hakkında Konuşmalar, 1951 - 1989, 1992, s. 389-394)

MİMAR SİNAN DERGİSİNİN 10. SAYISINDAN ÇIKARILAN YAZI:

"Büyük Üstat: Mimar Sinan Muhterem Locasının 2 Ocak 1971 tarihinde yapılan toplantısında, 10 numaralı derginin basıldığını Fikret Çeltikçi K. tebliğ etti. Bu nüshanın ilk sayfalarında Türkiye Büyük Locasının yeni Anayasa ve yeni Ritüellerle belirtilen genel prensiplerine aykırı olarak düzenlenen bir panelden bahseden bir yazı Çeltikçi K. tarafından ve kendi inisiyatifi ile bastırıldı. Bu nüsha bu şekli ile dağıtılmadı ve ancak söz konusu yazı Mimar Sinan Muhterem Locası tarafından dergiden çıkartıldıktan sonra 10. sayı dağıtımına sunuldu.

Kardeşler ayrı ayrı söz aldılar ve panel tertibi ile Büyük Locamızı ve Derneğimizi çeşitli zorluklarla karşı karşıya getirmenin ağır sorumluluğu üzerinde durduktan sonra yetkili organlara danışmadan, onlara bilgi dahi vermeden, Büyük Locamızın yayın organı olan bir dergi üzerinde hangi yetki ile tasarruf edildiğinin Fikret Çeltikçi K. den sorulmasına, kendisine cevap için bir haftalık mehil tanınmasına ve gelecek cevaba göre muamele tayinine ve konunun bir sonraki toplantıda görüşülmesine oybirliğiyle karar verildi."

"Mimar Sinan dergisinin 10. sayısının ilk yazısı 9. sayfadan başlamaktadır. Dergi dizildikten sonra ilkyazı içinden alınmış, yeni bir 9. sayfa yaratılmış, arkasındaki sayfanın numarası da 34 olmuştur. 25 sayfa dergiden çıkarılmıştır. 1970 yılında yalnızca 9 ve 10. sayılar bastırılmıştır. Bu 10. sayıdan sonra takip eden sayı 11-12 çift numaraları ile yayınlanmıştır. Fikret Çeltikçi K.in yayımlamasından sonra Büyük Üstadın emri ile dergiden çıkarılan yazı o günlerin ritüel tartışmalarını fevkalâde yansıtmaktadır. Aradan 32 yıl geçtiğine göre tarihe mal olmuş bu yazıyı, arşivlerimizden, olduğu gibi veriyoruz:

RİTÜELLER ÜZERİNE

(Panel görüşmeleri özeti)

1. Giriş

Türkiye Hür ve Kabul Edilmiş Masonları Büyük Locası 1969 yılı içinde olağanüstü toplantısında bir komisyon tarafından hazırlanan yeni ritüelleri temsilî bir şekilde delegelerin tetkikine sundu. Bu temsilden sonra, metinler üzerinde hiç bir tenkide yer verilmeden, evvelce alınmış bir karar olduğu varsayılarak ekseriyetle şöyle bir karar alındı:

'Her üç derecenin ritüelleri 1971 yılı olağan Konvan toplantısına kadar bütün Localar tarafından tatbikata konulacak ve bu tatbikat süresince görülen aksaklıklar varsa, bunlar hakkında düzeltmeler yapılmak üzere Büyük Daimi Heyete bildirilecek ve bu husustaki teklifler 1971 Konvanında karara bağlanacaktır. Bu suretle son ve kat'î karar 1971 Konvanında alınmış sayılacaktır.

Bu karar iki muhterem Locanın olumsuz reylerine mukabil çoğunlukla alındı. Bu hususta konu üzerinde mütalâaları olanların dinlenmesi ve fikirlerin berraklığa kavuşturulması çok yerinde olurdu. Daimi Heyetin davranışları, metinleri hazırlayanların olduğu kadar, temsile katılanların hassasiyetleri Büyük Üstat da etkilediği için, bizce biraz olsun eleştirilere yer verilmesi gereken bu kadar önemli bir mesele bir nevi kategorik bir karara götürülmüş oldu.

Hâlbuki aylardan beri uygulanmaya çalışılan bu ritüeller, bir kısım Localar tarafından yeni bir eylem sevinci içinde aynen tatbik edilirken, birçok Localarda ise şaşırtıcı bir karışıklık içinde yürütülmeğe gayret edildiği anlaşılmaktadır. Bizim öğrendiklerimize göre, tam uygulamada bulunan Localarda biraderlerin yadırgamalarına şahit olunmaktadır. Diğer bir kısım Localarda ise uygulamaların imkânsız görülen tarafları bulunduğu belirtilmektedir. Bunların bir kısmı lisanla ilgilidir. Diğer bir kısmı ise layiklik(2)²¹ ilkelerimize kadar uzanan memleket örf ve adetlerine aykırı bulunmaktadır. Bu arada Masonik kavramlar bakımından da gelişmeler bulunduğu ileri sürülmektedir. (...)

²¹ (2) Laik sözcüğünün eski imlâsı "layik" şeklindedir.

Bu hususlarda ileri sürülen bütün mütalâaları tespit etmek zaruridir. Türk Masonluğunda zaman zaman önemli tartışmalar olmuş, fikirler karşılaşmış ve bazı hallerde kırgınlıklara ve hatta ayrılmalara kadar giden sonuçlara rağmen aklı hikmetin ışığında yine de büyük bir çoğunluğun ittifak edebildiği bir hal çaresi bulunmuş ve Mason camiası daima aradığı sulh ve sükûna kavuşmuştur. Bugünkü tartışmalardan da aynı sonuçların alınması beklenir. Şu kadar var ki bugünkü tartışmalar doktriner²² bir hüviyete bürünme istidadı gösterdiğinden bu tartışmaların büyük bir ciddiyetle takip edilmesi ve bunu yaparken asla toleranstan uzaklaşmamaya gayret edilmesi her Türk Masonunun birinci vazifesi olmalıdır.

Bu prensipten hareket ederek Konvan kararına uygun şekilde bütün Türk Localarının yeni ritüel metinlerini dikkatle incelemesi gereklidir. Bu incelemelerin sonu 1971 yılı Konvanında tartışılarak karara bağlanacaktır. Bütün Türk Masonlarının tek düşünce ve ümidi bu kararın Türk Masonluğu için en doğru ve en hayırlı yolda olması merkezindedir.

Bu hususa büyük önem veren bütün muhterem Localarımız ritüellerin incelenmesi işine koyulmuş görünmektedir. Bu arada Pınar Muhterem Locası da konu üzerinde durulması kanısına vararak, 1970 yılı çalışma programına aldığı beş ayrı sorun arasında 'Ritüeller Üzerine Eleştirmeler' ismi altında bir 'panel' tertip etmiştir. Pınar Muhterem Locası bu paneli kendi aktif üyelerine hasretme yerine diğer bütün Muhterem Locaların da iştirakini temine çalışmış ve bu suretle çok geniş bir inceleme imkânına ulaşılabilirliğini düşünmüştür. Çalışmaların pratik bir şekle sokulabilmesi için, temas edilen Fazilet ve Delta Muhterem Localarının iştirakiyle panelin yürütülmesi uygun bulunmuştur. Bu suretle üç celsede tamamlanabileceği tasarlanan çalışmaların sırasıyla Pınar, Fazilet ve Delta Localarında yapılması üzerinde mutabık kalınmıştır. Bu suretle yapılan çalışmalarda, Panel üyeleri tarafından yapılan ayrı ayrı açıklamalardan sonra, gerek sözü geçen Locaların amil üyeleri ve gerekse misafir Kardeşlerin eleştirmelere iştiraki sağlanmak suretiyle, ileri sürülmesi mümkün ve muhtemel bütün görüşlerin eksiksiz denebilecek şekilde tespiti mümkün olmuştur. Böylece bu görüşlere dayanılarak Türk Masonluğu için en doğru ve geniş sentezlere yönelmek mümkün olabilecektir

²² Türkçe' de böyle bir sözcük yok!

Panel görüşmelerinin hepsi banda alınmıştır. Bu bantlar Pınar Muhterem Locasının arşivinde muhafaza edilmektedir. Bu notta bantlardan çıkarılan eksiksiz metinler ek olarak sunulurken önce bunların geniş birer özeti verilmiştir. Özetler konuşmacıların konuşma sırasına göre verilmesi uygun mütalâa edilmiştir. Özetlerin takdiminden sonra ortaya konulan başlıca görüşlerin belirli bir metot dâhilinde belirtilmesine gayret edilmiştir. Bundan sonra konu üzerinde Masonik incelemeleriyle tanınmış bazı müelliflerin görüşlerine yer verilmiştir.

Böylece 1969 Konvanında alınan karara uygun olarak beklenen ve istenen düzeltme imkânları sağlanmış olacağı kanısıyla, Paneli tertip edenler kendilerinden beklenen bu ödevi yerine getirmiş oldukları kanısındadırlar.

2. Panel görüşmelerinin özetleri.

2.1. **Birinci panel:** (Pınar Locasının 17.3.1970 tarihli resmi celsesi).

*Bu panelde belirtilen görüşler önce Panel üyeleri **Fikret Çeltikçi**, Esat Güven ve **Halid Kemal Elbir**²³ Biraderler tarafından ileri sürülmüş ve bunların konuşmalarından sonra sırasıyla **Orhan Cemal**²⁴, Neşet Sirmen, **Salim Rıza Kırkpınar**²⁵, tekrar Neşet Sirmen, **Kemal Kaplancalı**²⁶, Doğan Toronoğlu, tekrar*

²³ Prof. Dr. Halid Kemal Elbir 19 Ekim 1921'de İstanbul'da doğdu. **Fransız Sainte Jeanne d'Arc Orta Okulunu** ve **Galatasaray Lisesi'ni** bitirdikten sonra 1940 yılında İstanbul Hukuk Fakültesi'ne girdi. 1944 yılında bu fakülteyi pekiyi derece ile bitirdi. (...) Strasbourg Mukayeseli Hukuk Fakültesi'nde profesörlük, Milletlerarası Mukayeseli Hukuk Akademisi'nde asli üyelik ve bu Akademi'nin Orta Şark ve Afrika seksiyonu başkanlığını yaptı. Dünyanın muhtelif üniversitelerinde dersler, tebliğler ve konferanslar verdi. 1988 yılında emekli olan Prof. Halid Kemal Elbir 16 Ocak 2005 tarihinde İstanbul'da vefat etti. (<https://www.oktayaras.com/halid-kemal-elbir/tr/29063>)

²⁴ Orhan Cemal, D. Berlin,1921 – Ö. 26.11.1983. Mason olması: 28.5.1957 Delta L.

²⁵ Salim Rıza Kırkpınar, Edebiyatçı, öğretmen.

(<https://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/dogan-hizlan/salim-riza-hocanin-anisina-39050197>)

Kemal Kaplancalı Biraderler konuşmuş ve Paneli Fikret Çeltikçi B. kısa bir ilâve ile kapatmıştır.

Fikret Çeltikçi K. *Mimar Sinan dergisinde yayınlanmış olan 'mükellefiyetler' hakkında yazılar ile Nafiz Ekemen, Galip Kardam, Macit Erbudak ve kendisinin Ritüeller üzerine hazırladıkları makaleleri Biraderlerin okumalarını tavsiye ederek bu yazıları kısaca özetlemiştir.*

Bundan sonra Fikret Çeltikçi rit ve ritüel kelimelerinin etimolojisi üzerinde durarak, ritüelin merasim kılavuzu manasına geldiğini, her şeyden evvel şekille ilgili olduğunu belirtmiş, ritüellerin Masonik esaslara aykırı olmamak kaydıyla istenildiği gibi tanzim edilebileceğini, ancak obediyanların buldukları memleketin yasalarına, örf ve adetlerine ve müşterek inançlarına uygun olması gerektiğini izah etmiş ve toplumun hukuk kuralları dikkatle incelenmeden hazırlanan merasim kılavuzlarının anlamsız kalacağı keyfiyeti üzerinde durmuş ve şöyle devam etmiştir: (...)

Orhan Cemal K.*: *Ritüeller sırf değiştirilsin diye değil, basitliğe doğru götürülmek ve asrımızın isteklerine uygun olmak maksadıyla değiştirilir. Bugünkü değişiklikte ben politik bir tesir sezmekteyim. Bu bakımdan inkisarı hayale uğradım. Ritüellerimizin sırf başka teşekküllerinkine uysun diye değiştirilmesi aklıma uygun gelmiyor. Altmış senelik ritüellerimiz kimseyi rahatsız etmiyordu. Şimdi bu değişikliğe neden lüzum görüldü? Muğlâk bir sisteme, insan haklarını tehdit edici bir sisteme gidiyoruz. Bu şekildeki bir tadilatın bizleri rahatsız ettiğine işaret etmek isterim.*

(Not: Yazının aslında bazen (K.), bazen de (Birader) şekli kullanılmıştır. Bu işaretlemeler değiştirilmeyerek yazının aslına sadık kalınmıştır. C. Layıktez)*

²⁶ Kemal Kaplancalı, Hukukçu, şair ve yazar (D. 1910, Tarsus / Mersin – Ö. 1986). İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu. Bir müddet İnkılâpçı Gençlik adlı dergiyi yayımladı. Kemal Kaplancalı, şiirlerinde genellikle metafizik konuları işledi. Vezne, kafiye ve şekle özen gösterdi.

Salim Rıza KIRKPINAR K: Ritüellerin hazırlanmasında değil, fakat bunların redaksiyonunda çalıştım. Ritüeller basite irca edilmiştir. İskoçya'dan getirilen ritüel 3.000 küsur kelime idi. Eski ritüelimiz 3.700 kelimedir. Bugünkü ise sadece 2.600 kelimeden ibarettir. Bu basitleştirmedir. 20. asra uymamız gerektiği belirtildi. Ben 20. asır adamıyım. Bana burada tekrisim sırasında neye inanıyorsun dediler, 'ilme, sanata' inanıyorum dedim. Ben müspet kafalı bir adamım, daha ne istiyorum? Şimdiki ritüellerimizde ben eskisinden büyük bir fark görmüyorum.

(...)

Kemal KAPLANCALI K: (tavzihen) Yabancı memleketlere gidildiğinde gördüğümüz dünya Masonluğunun tatbik ettiği ritüele uygun bir ritüelin bizde de tatbik edilmesini uygun mütalâa ettik. Her zaman ileri hamle mümkündür. Neşet Biraderle hem fikir²⁷ değilim. Ritüel her zaman tadil edilebilir. Olmuş bitmiş bir şey de görmüyorum. Her zaman tashihat yapılabilir.

Eyüp ŞEDELE K:²⁸ Ritüel konusunda alâka var, hassasiyet umumîdir. **Masonluk beynelmilel değil, âlemşümuldür.** Masonluk yaşamayı öğreten bir sanat, hatta ruvayyal bir sanattır. Bir kardeşlik müessesesidir. **Buraya gelen bazı yabancı kardeşlerimiz yadırgama hissetmişlerdir. Bu bakımdan konu ile ilgilenmek tabiidir.**

Redaksiyon bakımından ritüelin üzerinde durulmaktadır. Bilgelik, akıl ve hikmet kelimeleri üzerinde durmamız gerekir. Büyük Locanın Konvanda bizlere verdiği direktifler bizi teselli ediyor. Yeni ritüel üzerinde bir çalışma seferberliği yapmalıyız. Şu kadar var ki, bu iş uzun süre askıda kalmamalıdır. Masonluk anane meselesidir, fakat tutucu değildir. Menşe, espri ve semboller bakımından üniversal olmaya taraftarım.

²⁷ Hem fikir: Aynı fikirde olmak.

²⁸ Ressayam

Fikret ÇELTİKÇİ K: Panelin bu ilk toplantısını kapatırken şu bir kaç mülâhazayı eklemek istiyorum: (...)

Bundan sonraki ikinci panelimizde şekil üzerinde tartışalım. 1971 yılında ritüel tadilleri konvanda görüşülerek kabul edilecektir. Ritüeller ebedî değildir. % 99.08'i Müslüman olan bir memlekette İncil üzerine yemin edilmesinin bir sembolü olan işaretlerin bizde tatbiki mümkün değildir. Bu gibi şekil ve sözleri de göz önünde bulundurarak gelecek panelimize hazırlanalım.

2.2. **İkinci Panel:** (Fazilet Muhterem Locasının 9.6.1970 tarihli resmi celsesinden)

İkinci Panel görüşmeleri Fikret Çeltikçi, Esat Güven ve Metin Hotinli Biraderlerin konuşmalarıyla başlamış, bundan sonra çok geniş bir topluluğun içinden söz alan Biraderlerin açıklamaları ile devam etmiştir.

Bu konuşmaların özetleri aşağıda belirtilmiştir:

Fikret ÇELTİKÇİ Birader yukarıda (2.1) özetlediğimiz birinci panel konuşmalarını yazılı bir metin halinde okumuştur.

Esat GÜVEN K: (...) Ritüellerin dili üzerinde konuşma yetkisine sahip değilim. Bu hususta dilcilerin mütalâası alınmalıdır. Ziya Umur Kardeşimiz bu hususta görüşlerini yetkili olarak açıklamıştır. Bence, ritüellerin sadeleştirilmesi gerekçesiyle, **yeni türeyen bir konuşma diline** uydurulması yerinde olmamıştır.

Bugünkü mevcudumuzun yaş vasatı 40'ın üstündedir. Bu itibarla sadeleştirmenin muhatabı ekseriyet değildir. Bu şekilde bir sadeleştirme muhakkak zaruri ise, ileri nesillere bırakmalıdır.

Hülâsa etmem gerekirse, ritüeller şekil bakımından müzikal ve armonik olmalı, mistik manayı muhafaza etmeli, muhtevasını zübde halibde aksettirebilmeli ve tercüme yerine adaptasyon yoluna gidilmelidir.

Müzikle armonize edilerek yapılan ritüel çalışmalarında hisse hitap aranmaktadır. Bu bakımdan ritüelin didaktik bir gaye gütmesinden çok, muhteva yanında bir şekil saltanatı, şekil büyüklüğü arz etmesi aranır. Bu itibarla da, ritüellerde adeta divan şiirinde olduğu gibi, sözden çok ahenge kaçan bir taraf olmalıdır. Ritüellerin, kolaylıkla anlaşılabilir bir dille, konuşma diliyle yazılacağı yerde, Masonluğa has ahenkli bir dille yazılmasını aramamız gerekir.

Masonlukta bir de kapalılık prensibi vardır. Ritüellerin bunu da dikkat nazarına alması gerekir. Hariciler için vuzuh arz edecek bir dile gitmemelidir.

Ritüeller acaba elfaz²⁹ bakımından tam bir tercüme halinde mi alınmalıdır?

Kanaat'imca tercüme, metne ne kadar sadık kalırsa kalsınlar, muhtevanın bütün alegorilerini, renklerini canlandırmaktan uzak kalırlar.

Tercüme metne sadakati icap ettirir; dolayısıyla, ritüellerin adeta postülalarıyla, aksiyonlarıyla, ispatı, aksi mümkün olsa bile caiz olmayan esasları ile adaptasyon yolunu tercih etmek daha uygun olur.

Bu suretle ritüeller muhit ve cemiyetin havasına ahenkli bir şekilde intibak ettirilmiş, esas şiiriyeti muhafaza edilmiş ve bizim hayatı anlayışımız, Masonik görüşlerimizi aksettirecek özlü ve ahenkli kelimelerle yazılmış olmalıdır.

Ritüellerin dili üzerinde konuşma yetkisine sahip değilim. Bu hususta dilcilerin mütalâası alınmalıdır. Ziya Umur Kardeşimiz bu hususta görüşlerini yetkili olarak açıklamıştır. Bence, ritüellerin sadeleştirilmesi gerekçesiyle, yeni türeyen bir konuşma diline uydurulması yerinde olmamıştır. Bugünkü mevcudumuzun yaş vasatı 40 m üstündedir. Bu itibarla sadeleştirmenin muhatabı ekseriyet değildir.

Bu şekilde bir sadeleştirme muhakkak zaruri ise, her zaman değiştirilmesi mümkün olan ritüellerin bu yöndeki tadilini ileri nesillere bırakmalıdır.

²⁹ Elfâz: kelimeler, sözler.

Hülâsa etmem gerekirse, ritüeller şekil bakımından müzikal ve armonik olmalı, mistik manayı muhafaza etmeli, muhtevasını zübde halibde³⁰ aksettirebilmeli ve tercüme yerine adaptasyon yoluna gidilmelidir.

Metin HOTİNLİ K:³¹ Delta Muhterem Locası Üstadı Muhterem Halit K. Elbir B.in paneldeki yerini almış olan M. Hotinli B. bundan evvelki panelde bulunmadığını, fakat Fikret Çeltikçi Üstadın teypten konuşulanları dinletmesiyle genel mahiyetteki fikirlerin beyan edilmiş olduğu kanaatine vardığını, kendisinin daha ziyade ritüellerde gördüğü bazı hususların eleştirilmesi ile iktifa edeceğini beyan ettikten sonra şu açıklamalarda bulundu:

Yeni ritüellerde dikkatimi çeken iki kelime üzerinde duracağım. Bu yeni ve öz Türkçe kelimelerin aleyhinde değilim. Gereklikçe yeni kelimeler dile girer, tutan kalır, tutmayan kaybolur, gider. Ancak Esat Güven üstadımın dediği gibi **yaş vasatısı 40'ın üstünde olduğuna göre, sonraki nesillerin dilini şimdiden ritüellerimize sokmaya lüzum olmamalıdır. Bu işi, onlar, zamanı gelince yapsınlar.**"

Mason Metin Hotinli, eski sözcükler yerine, yeni Türkçe sözcüklerin kullanılmasını, "gelecek kuşakların" dili olarak ifade etmekte ve "kendilerinin 40 yaşın üstünde" olduklarını söyleyerek, gelecek kuşaklar Türkçeleştirsinler düşüncesindedir. Masonun, kendi yaşamında gelişmek, Türk devrimleri doğrultusunda Türkçenin diğer dillerin baskısından kurtarılması savaşımında yer almadığını söylüyor. Mason gerçeği!

³⁰ Zübde habilde: en iyisinin özeti (orijinal metinde imla yanlıştır).

³¹ "Mason Metin Hotinli, 7 Haziran 1920 tarihinde Pazartesi günü İstanbul' da doğmuştur. Orta öğrenimini **Feyziye (Işık) ve Galatasaray Liselerinde** yapmıştır. 1941 yılında İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Matematik-Astronomi dalına kaydolmuş, mezun olduktan sonra 1947 yılında Astronomi Kürsüsüne aday asistan olarak girmiştir. 17 Mayıs 1980 tarihinde Profesör ünvanını almıştır. Ö. 31.12.2017. "
(<https://www.tad.org.tr/ani-defteri/metin-hotinli>)

"Dikkatimi çeken ilk kelime **tekris** yerine kullanılan '**eriştirme**' kelimesidir. Türk Dil Kurumu sözlüğünde bunun karşılığı olarak: 'erişmesini sağlamak, varılması zamana veya emeğe bağlı olan ve uzakta bulunan bir amaca varmak'³² gösterilmektedir. **Tekris** kelimesiyle ifade ettiğimiz '**initiation**' başlama manasına gelmektedir. Tekrisi kabul edilen hariciye bu kelime ile amaca vardığını söylemiş oluyoruz. Bu itibarla bunun yerine başka bir kelime bulmalıyız.

Dikkatimi çeken ikinci bir kelime de '**özür**' kelimesidir. Bir kabahat işlenince söylenen bu kelime mazeret yerine kullanılmış. Mazeret dolayısıyla gelemeyen bir biraderin bu hareketi bir kabahati ifadeden uzaktır.

Ritüelin ikinci sayfasında şunu görüyoruz: 'dış muhafız Loca kapısı dışında kalır' ve diğer bir yerde 'dış muhafız her celse için seçilir' denmektedir. Bir biraderin bütün yıl boyunca Loca dışında kalması uygun bulunmadığı anlaşılıyor. Ben ise, bir celse için dahi bir biraderin dışarıda kalmasının aleyhindeyim.

Bizim Localarımızın çoğunda sütunlar pek boş kalmaktadır.³³ Masonluğun tehlikelerle dolu olan ilk devirlerinden kalma ve artık bir fonksiyonu kalmamış olan bu vazife işinden vaz geçmeliyiz. Bu sadece bir şekil perestlik işidir.³⁴

Ritüelde birçok çelişmeler mevcuttur. Bunlardan birisi açılış ritüelinde görülmektedir. Açılış sırasında Üstadı Muhterem II. Nazıra 'burada niçin toplanıyoruz' diye soruyor ve şu cevabı alıyor:

³² TDK

³³ Localarda masonların devamı olmadığını, tapınak içinde görevliler dışında masonların yer almadığını, masonik toplantılara katılmadığını söylemektedir. Benim de dernek üyesi olduğum dönemde birkaç büyük loca hariç, localarda görevli masonlar haricinde ve özel törenler dışında izleyici olarak toplantıya katılanların³ ü geçtiğini görmedim.

³⁴ Eski dönemlerde localar vasılmasın diye, bir mason elinde kılıçla tapınak (mabed) dışında bir mason da elinde ekılıçla kapı içinde nöbet bekliyorlarmış. Günümüzde anlamı kalmamış bir görev. Ancak hala kapı içinde bir mason, elinde keskün olmayan kılıç ile nöbet beklemektedir. Komik ötesi. Mason Metin Hotinli de bu durumu eleştiriyor.

'İnsanoğluna mutluluk yuvası olacak bir düşünce ve sevgi mabedi yapmak için'. Biraz sonra, celse kapatılırken, eski Üstadı Muhterem şöyle diyor: 'Dileriz ki E.U.M. bizlere ve yeryüzündeki bütün gerçek ve inançlı kardeşlerimize yardım etsin'.

Buradaki çelişme bellidir. Bir taraftan Masonluk insanların hepsinin mutluluğu için çalışırken, diğer taraftan E.U.M.³⁵ dan yalnız Masonlar için ve onların içinden de gerçek Mason ve inançlı olanlar için yardım istiyor. II. Nazırın ilk sözü eski ritüellerimizde de var. **İkinci söz ise tam bir bencillik örneği.**"

Mason Metin Hotinli gerçeği çok doğru biçimde eleştiriyor. Masonların tutarsızlığını, çift yüzlülüğünü açık olarak ortaya koymakta.

"Ritüelde dikkati celp eden ikinci bir husus da şudur: Yeni ritüelin 7. sayfasında, Üstadı Muhterem adaya şunları söylüyor: '**Masonluk herkesi düşünce ve inancında hür bırakır. Bu alanda her türlü baskıyı reddeder**'. Hemen arkasından '**Siz Tanrıya inanır mısınız?**' suali geliyor. Cevaba göre tekrisin devamı mümkün görülüyor. Burada da bir çelişme mevcuttur.

Vicdani Kanaatlarında hür kabul edilen adayın bu derin sual karşısında müteredit kalması ve 'Tanrı kavramı herkese özgü bir kavramdır' demesi halinde reddedilmesi gibi samimiyetsiz bir durum hâsıl olmaktadır. Adaya baskı yapılmayacağı beyan edildiği halde kısa bir süre sonra güveni sarsılmaktadır. Burada bir nevi safdillik ile Tanrı kavramına karşı bir saygısızlık hissi görülmektedir.

Dinsizlik, teizm ve ateizm kavramları **rölatiftir**.³⁶ Tarih sayfaları bunu gösteriyor: vaktiyle güneşin akkor olduğunu söyleyen Anaksagor idama mahkûm edildi, Giordano Bruno kâinatın sonsuz olduğunu ileri sürdüğü için diri diri yakıldı. Bu misallerin eskiliği ileri sürülebilir. Fakat 1930 yılında Darwin'in³⁷ teorisini okuttuğu için Amerika'da Tennesy eyaletinde bir öğretmen okuldan atılmıştır. Öyle hariciler

³⁵ Evrenin Ulu Mimarı

³⁶ Türkçesi görecelilik

³⁷ Roğru yazılışı: Darwin

buraya getirilebilir ki bizleri dinsizlikle itham ederler. Binaenaleyh bu derecede rölatif olan bu konu üzerinde bu kadar kesinlikle durmak caiz değildir.

Denecektir ki, 'Biz kimseyi aramıza girmesi için zorlamıyoruz. Tanrı'ya inanç bizim Landmarkımızdır. Dolayısıyla adayın düşüncesini öğrenmek mecburiyetindeyiz'.

Bir kere şu noktayı belirtelim ki, İngiltere Büyük Locası yayınladığı intizam ve tanınma beyannamesinde müstakbel hayatın varlığına inançtan bahis yoktur. Hâlbuki mesela Mackey Ansiklopedisinde bu bir landmark olarak zikredilmektedir. Landmarklar da vuzuh olmadığı bellidir. **İngiltere bazı rötuşları yapabilmekte ve landmarkları ikinci plana atabilmektedir.** Dolayısıyla ritüeller de bunların üzerinde fazla durulmamaktadır.

Adayın 'İnançlı bir kimse olup olmadığını nasıl anlayacağız?' sualine gelince, bunun bir diyalog ile halli mümkündür. Tahkikat sırasında bu iş görülmeli ve Tanrı formülü ritüelden alınarak, bizim şimdiye kadar daima birleştiğimiz E.U.M. formülü ile yetinmeliyiz.

Ritüellerde bir de landmarklarla ilgili çelişme hali görülmektedir. Şöyle ki: Landmarklardan birisi memleket kanunlarına saygılı olmaktır. İngiltere Büyük Locasının 2.9.1949'da yayınladığı beyannamede şöyle deniyor:

'Masonlar ikamet ettikleri memleketin ve kendilerini himaye eden devletin kanunlarına riayet etmekle mükelleftir' (Madde: 5). Yeni ritüelde de buna mütenazır bir ifade bulunmaktadır: 'Yurttaş olarak ilk ödeviniz doğup büyüdüğünüz ülkeye ve yasalarına sarsılmaz bir bağlılıktır. Bu sözün arkasından Üstadı Muhterem ilâve ediyor: 'Kutsal kitapta Yaratana, komşu ve kendinize karşı mükellefiyetlerinizi bulacaksınız'.

Laik kanunlarla sınırlanmış bir ülkede teokratik ve şariatçı bir düzende yaşandığı hissini veren bu ifade bizzat landmarklara aykırı düşüyor mu? İngiltere'de krala ve kiliseye sadakat İngiliz Masonları için ne derecede önemli ise, Türkiye'de de Türk Masonları için laik devlet kavramına bağlılık o kadar önemlidir ve terki mümkün olmayan bir prensiptir. Türk Anayasasının 19 ve 20. maddeleri bunu açıkça belli etmektedir. Kaldı ki Müslümanlık da kul ile tanrı arasına girilemeyeceğini amirdir.

Ritüellerde bu gibi sual ve sözlerin bulunmasına lüzum yoktur. Ritüeller her memleketin kanunlarına, örf ve adetlerine uygun olmalıdır. Gerek Anderson Nizamnamesi, gerekse İngiltere Büyük Locası bunu açıkça belli etmiştir. Türk toplumu en az elli yıldan beri laik düzene geçme çabası içindedir. Bunu görmezlikten gelemeyiz. Ritüellerimizde de bu görüşe ağırlık vermemiz gerekir. Memleketimizde ve özellikle camiamızda kardeşlik ve toleransa en çok muhtaç bulunduğumuz bugünkü devirde liberal görüşlerden aşırı derecede sapmamızda hiç bir fayda yoktur, bilakis bu hal yeni yeni buhranlara yol açacaktır. "

Kitap ve makalelerimde masonların, masonluk dışındaki ortamlarda sürekli laikliği savunur görünmekteyken, öğretileri kapsamında tüzük ve ritüellerde laikliğin tam karşıtı anlayış hâkim olduğunu söylüyorum. Mason Metin Hotinli örneklerle gerçeği ortaya koymakta...

"Fikret ÇELTİKÇİ K: Memleket kanunları iyice göz önünde bulundurulmadan bir ritüel yazılmıştır. Bu ritüel baştan aşağı gözden geçirilmelidir. Bu işi herkes yapamaz. Aramızda bu işi yapacak biraderler vardır. Onları vazifeye davet ederim.(...)

Ziya UMUR K: Fikret Çeltikçi Üstadın söylediklerinden bundan evvelki bulunamadığım panelde neler görüşüldüğünü öğrenmiş bulunuyorum. Yeni ritüeller iki seneden beri tatbik edile gelmektedir. Neşet Sirmen B.in demiş olduğu gibi artık muhteva bakımından yapılacak bir şey kalmamıştır. Yalnız yeni ritüellerin lisanı bakımından söylenecek çok şey vardır. Metin Hotinli B. yalnız iki kelime üzerinde durdu. **Ben ritüellerin her tarafını karıştırmadığım halde, yadırgadığım 50, 60 kelimeye takıldım.**

Esat Güven B.in dediği gibi ritüeller yalnız didaktik bakımdan değil, üslup itibariyle de hislere hitap etmelidir. Ama bu iş bir komisyon marifetiyle yapılabilir mi, bilemiyorum. Fikret Çeltikçi Üstat bunun böyle yapılmasını gerekli görüyor. Ritüeli bir kişi yazar, belki bir komisyon yazılanı eleştirebilir. (Bu söz üzerine müdahalede bulunan Fikret Çeltikçi B. benim istediğim de bu zaten', dedi).

Bugünkü Türkçe üzerinde çok şey söylenebilir. Eski ritüellerimizde anlaşılmayan kelimeler mevcuttu. **Yeni ritüeller ise gelecek nesillerin lisanıyla yazılmış.**

Şimdi bunun ortasını bulmak lâzımdır. **Yeni bir lisan icat etmeden**, hele bunu bir ritüel içinde denemeye gitmeden, bugünün lisanıyla ritüellerin yazılması taraftarıyım.

Halid Kemal ELBİR K: Panelde benim yerime konuşan Metin Hotinli kardeşimizi **vazifelendirmiş olduğum** için ben ayrıca konuşmak istemiyordum. Ancak bir fikri belirtmek istiyorum. Şöyle ki: biz üç seneden beri kendimizi her işimiz bitmişçesine, ritüel münakaşalarına kaptırmış bulunuyoruz. **Bir kere, Türk Masonluğunu bu derecede tehlikeli bir devirde yalnız ritüel çalışmaları mı ilgilendirmeliydi?** Bunu Pınar Muhterem Locası için söylemiyorum.

Bütün diğer Localarımız senelerden beri ritüel çalışmaları ve çatışmaları içindedir. Türkiye'de sağ ve sol cereyanları Masonluğu yıkmaya çalışırken ve bu cereyan her gün biraz daha artarken, **Türkiye'de birçok sosyal meselelerin Masonlar tarafından ele alınıp incelenmesi gerekirken**, üç senedir en kıymetli zamanlarımızı ritüel için harcamış bulunuyoruz. Ben buna muhalifim. Altmış seneden beri, az çok tadillerle işleyen ve hiç birimizi rencide etmeyen bir ritüel mevcut iken ve biraz evvel bahsettiğim Türkiye'yi gözleyen tehlikeler ortada iken, ritüellerle uğraşmak, tekrar ediyorum, zaman kaybindan başka bir işe yaramaz. Fikret Çeltikçi Üstat çok iyi belirtti: milletler arası tanınmamız için ritüellerin katiyen bir önemi yoktur, ilim bakımından da buna bir zaruret yoktur.

Belirtmek istediğim ikinci nokta şu: Muhteva bakımından eski ritüellerimizin değiştirilmesine lüzum var mıdır? **Üniformite**³⁸ temini zaruri olmadığı hususunda mutabıkız. Fon bakımından da buna lüzum olmadığı hususunda mutabıkız. Fikret Çeltikçi üstadımız kırk senelik Mason olarak söyledi; ben de şimdi hesapladım, on altı senelik bir biraderiniz olarak **yeni ritüelleri kekeleyerek mi tatbik edecektim?** Buna ne zaruret vardı?

Asli fonksiyonumuzu icra edecek kuvvet ve potansiyeli kendimizde bulamayınca bir 'palyatif' yola başvurduk. (...)

³⁸ Türkçesi bütünlük

İkinci olarak belirtmek istediğim husus şudur: Dil bakımından daha önce söylenenlere iştirak ediyorum. Herkesin intibak edeceği ahenkli bir dille ritüellerin yazılması ve bunu yaparken de memleket mevzuatına uygun ve bu münasebetle laisizm prensibinden uzak olmayan bir ritüelle çalışmamız gerektiği kanaatındayım.

İbrahim HOYİ K: *Halit K. Elbir Üstadın, genellikle ritüeller dışındaki beyanlarına iştirak ediyorum.*

Masonluğa kabul edildiğim 1932 yılından beri ritüellerin tadil edildiğini müşahede ediyorum. Bu konu bugünün konusu değildir. Yeni ritüellerde de ne gibi çelişmelere düşüldüğünü gördük. Ritüeller çalışma kılavuzudur, ama landmarklar ve mükellefiyetler çerçevesi içinde kalmak suretiyle ritüel yapabiliriz. Üç dereceyi bir kül olarak görmek lâzımdır. Bu takdirde ise istediğimiz gibi ritüel hazırlayamayız.

Bu konuda fikirlerimi belirtmeğe başlarken önce tekrisin asla eriştirme manasına gelmediğine işaret edeyim. Tekris dikmek manasına gelir. Biz adayı mesleğe dikiyoruz, ondan filiz alıyoruz, ikiye geçiriyoruz, üçe yükseltiyoruz.³⁹

Elimde bir kaç ritüel var. Tarih sırasıyla bunlarda değişen ifadeler bulunuyor. Eski bir ritüelde adaydan vasiyetnamesinde yazdıklarının şifahen teyidi isteniyor ve 'Allah' deyince ne anladığı soruluyor. Her türlü efkârı mezhebiye salikini sinesine kabul eden Masonluğun mutlak ve layetenahi1 bir esas nazımın mevcudiyetini tasdik ettiği bildiriliyor ve bu nazıma S.A.K. ismi verildiği söyleniyor.

1926'da basılan bir ritüelde ise bu sözler kalkmış, yemin mecelle, yani nizamname üzerine yaptırılıyor. Bu şekilde bir tekris sonunda Masonluğa Kardeşlerin kabul edilmemiş sayılması gerekir.

Rivayete göre bizim eski ritüellerimiz nizami olmayan metinlerdir. Gayrı muntazam kabul edilen bir obediyanın ritüelleri alınmış deniyor. Bu ritüeller eksiktir ve ancak bazı obediyanlarda mevcut imiş.⁴⁰

³⁹ Mason İbrahim Hoyi Tekris' in anlamını kendisince uydurarak söylüyor. Adayı masonluğa dikiyormuş! Tanrı akıl versin.

Fikret Çeltikçi Üstadın işaret ettiği gibi, ritüellerin bir kısmı York ritinden alınmadır ve yemini İncil üzerine yaptırılan ritüellerdir. Diğer bir kısmı da çeşitlileri olan ve İskoç ritinden alınma ritüellerdir.

Akıllı davranan İngilizler, Amerikalılar ve İrlandalılar aralarında anlaşmışlar, bir ritüel kabul etmişler. Elimde bulunan, tercümesi yaptırılan ve iki sene süre ile tatbik sahasına konan bir ritüel var. Bu ritüel tabiatıyla dini noktadan hareket ediyor.

Masonluk 1717'de İngiltere'de başlayacağına Türkiye'de başlamış olsa idi, ritüeller tabiatıyla fıkıh ve Kur'an'a istinat edecekti. O zaman bizde laisizm yoktu, şeriyeye mahkemeleri vardı. Ben demiyorum ki mutlaka dini esasları alalım. Fakat geleneklere bağlılık gereklidir. Mesela harici muhafız kullanılması bir gelenektir. Bu gibi gelenekleri değiştirmek salahiyetini haiz değiliz.⁴¹

Ritüelleri hazırlarken zaruri olarak eski metinlere başvuracağız. Ancak bunlar gayri muntazam obediyanların metinleri olamaz. Aksi takdirde biz de gayri muntazam oluruz. Anglosakson metinlerine başvurmak tabiidir, fakat karma bir ritüele gitmemek gerekir.

Dil bakımından da, Esat Güven Üstadın dediği gibi seremoniye layık edebi bir lisan kullanılması gerekir. (...)

Metin HOTİNLİ K: *İbrahim Hoyi Biraderin verdiği misallerden de anlaşıldığı üzere ritüellerimiz harici âlemin tesiri altında çok kalmıştır.*

Osmanlı devrinde dini kanaatları açıklamaya davet mümkün olabilir. Bu, Mason landmarklarına aykırı sayılmaz. Çünkü o zamanki düzen teokratik bir düzendi. Hâlbuki 1926'dan sonra laisizm kuvvetlenmiş, bir süre sonra da 'Devletin dini, İslâm dinidir' maddesi anayasadan kaldırılmıştır ve Masonlar tamamıyla laik esaslara dönmüştür. Şimdi, eski ritüelleri göstererek, bizim esas ritüellerimiz bunlardı demek, meseleyi hal etmez. 1961 anayasası yerine eski Osmanlı devri

⁴⁰ Kendi tarihlerinden haberi yok. "... deniyor" diyebiliyor.

⁴¹ Bu "gelenek" değiştirildi. Uzun yıllardır "dış koruyucu (harici muhafız) bulunmamaktadır.

esaslarını ileri sürmek gibi bir durum yaratılmış olur. Bu şekilde hareket ile teokratik düzene avdet arzusunu gösteren bazı çevrelerin tesiri altında kalıldığı hissi uyanmaz mı?

İngiltere teokratik bir krallıktır. Bu düzen içinde olan bir memlekette ritüelde görülenler bizim laik anlayışımıza aykırı düşer, Müslümanlığa da aykırıdır. Allah ile kul arasına girmek kimsenin hakkı değildir. Bu itibarla bahis konusu suallerin sorulması uygun değildir.

Halit ARPAÇ K:

Ritüellerin değiştirilmesi hakkında kısa bir bilgi verdikten sonra şu görüşlerini belirtti:

Harici âlemin Masonluğa karşı olduğu bir sırada biz iç bünyemizde sathi önemi olan işlerle meşgul oluyoruz. (...)

Bugün Türk Masonluğu zedelenmiştir. 34 milyon içinde ekalliyet olan Türk Masonluğu devamlı olan 1000 Mason çıkarabilmektedir.

Ritüel bugün yaşayan dille yazılmalıdır. Vasati yaş 40,42'dir. Daha sonra gelecek nesiller ritüellerini kendi lisanlarına uydurabilirler. Fakat şimdi iki nesil arasına fark koymayalım. Ve bu panelleri bir yere bağlayalım. Bu konuşmalar fikir mücadelesinden gövde mücadelesine tekrar dönerse, zannederim Masonluk Türkiye'de bir daha açılmamak üzere kapanır.

Fikret ÇELTİKÇİ K: Bizim Büyük Locamızın anayasası sarihtir. Hiram menkıbesine inanma dâhil Tanrıya ve ruhun ebedîliğine inancı mecburî kılmıştır. 1956'da kabul edilen anayasa, bu anayasadır. Bu anayasaya kimsenin şikâyet ettiğini duymadım. Mükemmel ve basit bir anayasadır. Dünya muntazam Masonlarının kabul ettiği başlıca esaslar bu anayasada mevcuttur. Aramıza bu anayasa hükümlerine uyan kimseler girebilir. (...)

3. Panel Görüşmeleri sırasında belirtilen başlıca fikir ve görüşler.

Panel görüşmeleri sırasında ileri sürülen fikir ve görüşleri, önem sırasıyla aşağıda kısa ifadelerle belirtmekte fayda mülahaza etmekteyiz. Bunlar kısmen esasa taalluk etmekte, kısmen de şekli ilgilendirmektedir. (...)

3.1.8. K.U.M.⁴² deyimi bütün Masonları birleştiren bir formüldür. Bunun yerinde tekris sırasında mükerreren Tanrıya, bizzat Tanrı sözünü kullanarak, atıf yapmak yerinde bir davranış tarzı değildir. Laisizm prensibi ile telif edilmesi kabil değildir. Bu söz bu şekilde kullanılmazsa dinsizlik ile itham edilmesi varit olamaz. Laisizmin dinsizlik manasına gelmediğini Masonlar bilirler. Tanrıya inancın mevcudiyetini namzetlerden tahkikat sırasında öğrenmek mümkündür ve bu şekilde hareket etmek daha doğru olur.⁴³(...)

3.2. Ritüellerin şekli yönleri ile ilgili fikir ve görüşler. (...)

3.2.2. Eski ritüeller şimdiye kadar kimseyi rahatsız etmediği halde bunların yerine yenilerini koymak isteği siyasi bir etkinin sonucu olduğu intibasını doğurmaktadır. (...)

3.2.4. Yeni ritüelin dili müstakbel nesillere ait olduğu iddia edilen bir dildir. Bugünün konuşulan dilinin ilerisine geçilmesi Türk Masonlarının büyük ekseriyetini tatmin etmemiştir.

3.2.5. Ritüellerin kendine has bir üslup ile ahenkli bir ifade ile kaleme alınmış olması gereklidir. Ritüellerin sadece öğretici, didaktik olmakla kalmaması, aynı zamanda..."

⁴² Kainatın Ulu Mimarı. Günümüzde Büyük Loca localarında Evrenin Ulu Mimarı sözü kullanılmaktadır.

⁴³ Eriştirilme (tekris) töreninde adaya sorulur: "Tanrı' ya inanıyor musun?" Aday evet/inanıyorum demediği durumda tören durdurulur ve aday dışarı çıkarılarak, masonluğa alınmaz. Burada tartışma konusu budur. Bazı masonlar, "Tanrı' ya inanıyor musun" sorusu yerine "Evrenin Ulu Mimarına inanıyor musun" sorusunun gelmesini öneriyorlar.

Bazı masonların, eski sözcüklerin kullanıma girmiş yeni Türkçe sözcüklerle değiştirilmesine karşı çıkışlarının bir nedeni olarak, "gelecek kuşakların dili" kullanıldığı savıdır. Bir toplum gelecek kuşaklarda nasıl bir dil kullanılacağını nasıl bilebilir? Bu karşı çıkış gerçekte öz Türkçeleşmeye direnmek, olabildiğince Osmanlıcadan kalma ve artık kullanılmayan sözcükleri koruma çabasıdır. Bu da bir bağnazlıktır ve yeniliğe karşı olmaktır.

Fikret Çeltikçi liderliğinde yönetime karşı bu harekete katılanlar, 1970 bölünmesi sırasında, Özgür Masonlardan bazı masonlarla toplantılar yapmış ve durum Büyük Üstada rapor edilmiş;

"Her iki tarafta üye olanların çeşitli vesilelerle bir araya gelişleri 14 Şubat 1970 tarihli Daimi Heyet toplantısında da görüşülmüş ve konu, tersimata şu şekilde yansımıştır:

*'Büyük Kâtip B.in verdiği izahattan, Hürriyet Muhterem Locasından Zülfü Sami Özgen ve Adil Atakan, Kardeşlik Muhterem Locasından Reşat Atabek, Delta Muhterem Locasından Albert Bilen, **Metin Hotinli, Halid Kemal Elbir, Orhan Cemal** Kardeşlerin gayrı muntazam ve klandesten teşkilâtla temasa geçtikleri, çeşitli toplantılar tertip ettikleri ve 31 Ocak 1970 Cumartesi günü için Veremle Savaş Derneğinde, diğer tarafın güya Üstadı Muhteremlerini, Nazırlarını ve Büyük loca temsilcilerini davet ettiklerini öğrenmemiz üzerine, 29 Ocak 1970 tarihinde Büyük Üstadın talebi üzerine, Büyük Üstad Kaymakamı ve Büyük 1. Nazır da davet edilmek suretiyle İstanbul'da bulunan Büyük Daimî Heyet üyelerinin, yukarıda isimleri yazılı Kardeşleri çağırdıkları, kendilerinin teşebbüslerinin akamete maruz kalmağa mahkûm olduğunun anlatıldığı, esasen yapılabilecek işlemin Konvanca kararlaştırılmış olduğunun izah edildiği ve buna dayanılarak bir tamim yapıldığı ve gayrı ciddi olan bu teşebbüsün akamete uğradığının kuvvetle muhtemel bulunduğu anlaşıldı.*

Büyük Üstad, bu yolda çalışmalara devam edildiği takdirde, haiz olduğu yetkiyi kullanacağını bildirdi"⁴⁴

⁴⁴ (Yavuz Selim Ağaoğlu, 2016, s. 499-500)

14 ŞUBAT 1971

Fikret ÇELTİKÇİ K. - Mimar Sinan'dan çıkarılan yazı

"Fikret Çeltikçi Kardeşin, Büyük Üstadın 14 Ocak 1971 tarihli levhasına verdiği 22 Ocak 1971 ve 3 Şubat 1971 tarihli cevapları okundu. Bu yazılardan, yaptığı yanlışı anladığı ve camiamıza hizmet etmek istediği manası çıktığından konunun kapanmış sayılmasına oybirliğiyle karar verildi."

"İdare Raporu:

' (...)

Localarımızda yapılan geniş tatbikat sırasında rastlanan bazı noksanların tamamlanması yolunda Localarımızca ileri sürülen teklif ve mütalâaların ışığı altında Muhterem Kurulunuz ritüellerimize son şeklini verecektir. Umarız ki, uzun yıllar için bu konuya halledilmiş gözüyle bakmak mümkün olacaktır.

Gelen mütalâalar ve teklifler Büyük Daimî Heyetçe ve bu Heyetin kurduğu özel Komisyonca incelenmiştir. Bu Komisyon gerçekten çok yoğun bir çalışma yapmış ve esas metinleri, Konvanca kabul edilen Türkçe ritüelleri ve localardan gelen düşünceleri birer birer incelemiş ve değerlendirmiştir. Bu Komisyonun sunduğu raporu bilginize sunuyoruz. (...)

Hâsıl olan boşlukları bertaraf etmek için, Tören Ritüellerimizin, eski yıllarda olduğu gibi, son şekli verildikten sonra yürürlüğe konması için seçeceğiniz Büyük Kurula yetki vermenizi dileriz.

Matrikül hareketleri: 31 Mart 1971 tarihi itibarıyla, genel mevcudun, geçen yıla göre 85 fazlasıyla, 2809 olduğu belirtildi. (...)

Büyük Kurul

*Alınan karara göre, artık '**Büyük Daimi Heyet**' tabiri yerine '**Büyük Kurul**' kullanılacaktır.*

Ritüel Komisyonu Raporu

'Saygı Değer Büyük Üstat

13.2.1971 günlü toplantıda bize verilen görevi yerine getirerek ritüellerimizin son şeklini vermek üzere çeşitli Localardan gelen teklifleri inceledik:

Tekliflerden biri, ritüelleri genel olarak eleştirmekte, gerek dil ve gerekse muhteva bakımından yamalı bohçaya benzettikten sonra, Umumi eski halleri ile kalmasını öngörmektedir. Bu teklif de, şimdi vereceğimiz örneklerden ve dosyada mevcut tam teklifin incelenmesinden de anlaşılacağı veçhile en azından mübalağalı bulunduğu ve ritüellerde kullanılan Öztürkçe kelimelerin % 99 unun, teklifte iddia edildiği gibi uydurma ve anlamsız olmayıp, Türkçe bilen her yaşta insanın kolay anlayıp kullandığı ve dilimizde tutulan, yavaş yavaş yerleşen kelimeler olduğu için, nazarı itibara alınmamıştır.' "

Öz Türkçe sözcüklere karşı gelen masonların gerekçelerine bakar mısınız? Kültürsüzlük ve zekâ yoksunluğu... Boşuna her toplantı sonunda masonlar, yaratıcıdan' akıl ve hikmet' istemiyorlar. Bektaşî babasının dediği gibi, 'herkes Tanrıdan kendisinde olmayanı ister'!

Raporu okumayı sürdürüelim;

"Örnek olarak tekliften bazı kısımları alıyoruz:

'Kılavuz - Rehber: Kılavuz avamıdır. Bazen müstehzi ve bazen de istihkarı olabilir. Rehber ise ulvi ve ciddidir.

Konuk - Misafir: Konuk misafir manası taşımaz, Konmak, Konak ayrı manadadır.

Diler - İster: Dilemek niyazıdır, burada niyaz değil istektir. İradidir.

And - Yemin: And yemin değildir, yeminde kendinden emin olmak ve başkasını inandırmak gücü vardır.

İzlemek - Takip: İzlemekte gaye kayboluyor, başkasının izinde yürümek. Takipte fikri ve manevi eleştirme ve hürriyet vardır.

Katılmak - İştirak: Katılmakta gaye yoktur. İnsan bir sürüye, bir güruha, bir kalabalığa katılır.

İstekli - Talip: İstek alelade bir arzudur. Olur veya olmaz, o kadar mühim değildir. Talipte bir karar hali vardır.

Sevindik - Memnun olduk: Memnun olmak daha ciddi.

Bunlar böyle tam 8 sayfa devam etmektedir, toplam olarak 75 kelime ve deyimini kapsamaktadır.

Diğer iki teklif Umumi Heyet kararına uygun bulunduğundan nazarı itibara alınmış, yapılan öneriler tartışılarak ya kabul edilmek suretiyle bir nüsha eski metin üzerine geçirilmiş, ya da reddedilmiştir.

Tekliflerin tartışılmasında ve ritüellere son şeklin verilmesinde, bilhassa şu hususlar göz önünde tutulmuştur:

a.- İfade noksanlığı veya karışıklığı yüzünden manası anlaşılma-yan ve hatta yanlış anlaşıldığı görülen kısımlar anlaşılır hale getirilmiştir

b.- Herkes tarafından henüz bilinmeyen bilgiler, kısaltmalar ve bundan dolayı da yanlış yapılan hareketler gereken yerlerde açıklayıcı ilâveler de yapılarak açıklığa kavuşturulmuştur. (Bilhassa hazırlık ve seremoni ile ilgili bölümlerde)

c.- Terim kesinliği ve yeknesaklığı sağlanmıştır.

d.- Hareketlerin karışıklığı giderilmiştir.

e.- Evvelce gözden kaçmış cümle düşüklükleri ve gramer yanlışları düzeltilmiştir.

f.- Her üç ritüelde bir birine paralel kısımlardaki benzersizlikler giderilmiştir.

g.- Burada yeri olmayan, tüzükte bulunması gerekli kısımlar çıkarılmıştır.

Bu suretle bizce son şeklini almış üç ritüeli ekli olarak sunuyoruz.”

"Necip Aziz BERKSÂN K: Ben ritüelleri çok okuyan bir kişiyim. Eskiden beri okuduğum ritüeller, **yenileştikçe eski gücünü kaybediyor. İngiltere'de ritüeller Şekspir İngilizcesidir.**⁴⁵ **Her İngiliz anlamayabilir.** Masonluğu öğrenmek isteyenler Mason terminolojisinde öğrenmelidirler. **Yavan Türkçeyle olmaz.** Cümlelerde de düşüklük var.

Binaenaleyh ciddi bir çalışma ile güzel bir lisanla hazırlayalım.

Üner BİRKAN K: Ben kardeşimin fikrine katılmıyorum. Bu günkü Ritüellerimizin dili gerçekten güzeldir. Yavan Türkçe deyişinden ne kastettiklerini anlayamadım. (...)"

Günümüzde Shakespeare İngilizcesini anlayabilecek sokakta İngiliz bulamazsınız. Mason Berksân, adını bile doğru yazmayı bilmediği İngiliz şairini, kendi palavrasına dayanak yapmaya çalışan bir mason. Türkçeyi küçümseyen, yavan bulan tipik mason!

⁴⁵ Necip Aziz Berksan, Emekli Tabip Albay ve Gülhane Askeri Tıp Akademisi'nde (Gata) Mikrobiyoloji ve Hijyen Uzmanı, Prof. Dr.

Büyük Üstat: Orhan Alsaç

"VI-Tüzük Değişiklikleri Konuşulması

Fevzi AKANSEL K:⁴⁷ Ritüellerimizle günlük konuşmalarımız arasında bir takım farklılıklar müşahede etmekteyim. Bunları misallerle çoğaltmak mümkündür. Bu nedenle ritüellerimizin elden geçirilerek **çağdaş dilde yazılmasında** yarar görmekteyim.

(...)

Teoman GÜRE K:⁴⁸ Bir yıl içinde artan Loca Adetlerini bir iftihar vesilesi olarak kabul ediyorum. Bu ışık altında İstanbul da Ermeni dilinde çalışan bir Locanın açılması Dünya Masonluğuna ışık tutacak bir davranış olacaktır.

(...)

Pek Sayın Büyük Üstad Orhan ALSAÇ: Tüzüklerimizde mevcut cümle bozuklukları, konuşmayı güçleştiren kelimeler, düzeltilecektir. Ritüel Komitesinde görevli olan kardeşlerimiz bu konuda çalışmaktadırlar. **Bugünkü konuşma lisanımızın Ritüel ve Tüzüklerimize girmesi kanaatindeyim."**

Bu dönemde Büyük Üstat için "Pek Saygıdeğer" sıfatı kullanılmakta. Daha sonraki yıllarda, dilde karşı devrimciler bu ifadeyi değiştirip; "En Muhterem" yapacaklardır.

⁴⁶ Konvan Raporu, 5 Mayıs 1990

⁴⁷ Mimar, Akademisyen

⁴⁸ Turizmci. Bektaşî Halife Babası ve Bektaşîliği bölen, 33. Sabetaycı mason.

5 MAYIS 1990⁴⁹

Büyük Üstat: Orhan Alsaç

Büyük Üstat Orhan Alsaç, Türkçeyi özümsemiş, ritüellerin ve tüzüklerin öz Türkçeleşmesi gerektiğini savunan bir masondur. Büyük Üstatlığı döneminde bir komite kurdurur ve ritüellerin, tüzüklerin yeniden düzeltilmesini ister. Komite kurulma haberini, Mimar Sinan 1990, sayı 75'de Büyük Üstat Mesajında verir;

Görsel 3. Büyük Üstat Orhan Alsaç

"Sevgili Kardeşlerim;

İki yıllık bir çalışma sonunda ritüellerimizde yapılması gerekli düzeltmeler yapılarak localara dağıtıldı.

İlk mesajımda yaptığım çağrıya uyan kardeşlerimiz ve localarımız düzeltme önerilerini bize ulaştırdılar. Biz de bunları Ritüel Komitemize verdik.

Komitemiz hemen her hafta toplanarak önerileri inceledi ve vardığı sonucu bildirdi. Ritüeller de buna göre son şekillerini aldı.

Hemen söylemeliyim ki, özellikle güncel dilimize uyarlamada seçilen kelimeler üzerinde tartışmalar olabilir. Bu doğaldır. Hepimiz kullanmaya alıştığımız sözcüklere özel anlamlar ve güzellikler yükleriz.

Ama bütün bunlar bir alışkanlık sonucudur. Zamanla geçecektir. Bunu kanıtlamanın en kolay yolu, zaman zaman değişen eski ritüellerimizi okumaktır.

⁴⁹ Konvan Raporu, 27 Nisan 1991

Ritüellerimizde '**Sani-i azam-ı kâinat**' yerine '**Evrenin Ulu Mimarı**' dediğimiz zaman da hemen aynı itirazlarla karşılaşmıştı. Hâlbuki bugün artık buna itiraz eden olmadığı gibi, o zaman neden itiraz edilmiş diye de şaşırıyoruz.

Bir önceki dönemde hazırlanan Protokol Ritüelinde yanlışlar ve belirsiz taraflar var. Bu düzeltmelerin Doğru - yanlış listesi de yapılması gerekecek. Belki tekrar basılarak düzeltilecektir.

İnsanoğlu alışkanlıklarının esiri bir varlıktır. Bu nedenle bir kardeşin, özellikle yaşlı kardeşlerin, çalışmalarında Ritüellere uymak zorunluluğuna karşın, konuşmalarda alıştığı eski sözcükleri kullanması belirli bir süre hoşgörü ile karşılanmalıdır. Bu sürenin çok uzun olmayacağından kuşkusuz yok."

Ritüel Komitesi

Başkan: **Necmi Karakullukçu,**

Üyeler: Oryal Güventürk, Raşit Temel, Abdurahman Erginsoy, Cüneyt Eriş,
Celil Layıktez, Rıdvan Kartal, Şinasi Afacan.

Mason Necmi Karakullukçu, Şakul Gibi dergisinde Önceki Büyük Üstat Sahir Talât Akev ile "Tersimat mı Tutanak mı?" tartışmasını yapan masondur; Türkçenin gelişmesi ve özgürleşmesi savaşımı içinde olmuştur.

Aşağıda 1991 Konvanında dil tartışmasında da tutarlı biçimde davrandığı görülmekte. Konvan tartışmalarında Tutanak / Tersimat tartışmasının yanı sıra, toplantıya katılamayacak masonu mazeretli mi sayalım, özür mü gibi anlamsız tartışmaları görüyoruz.

"Necmi KARAKULLUKÇU K: (...) Ancak yapmış olduğumuz değişiklikler kanaatimizce yeterli değildir.

Tersimat sözcüğünü alalım. Tersimat sözcüğünü biz araştırdık. Tutanak yapılmasının sebepleri şunlara dayanır: İngilizce ritüel de tutanak anlamına gelen, kullanılan kelime, 'minute'. Bizim eski ritüellerimizde bu kelimenin karşılığı **zaptı sabıktır.**

Süha Umur Kardeşimizin Şakul Gibi dergilerinde esrarı farmason olarak yayınladığı yazıda da görüyoruz ki orda da **mazbata**. Hepsi de zabıt kökenli şeyler. Yani bir önceki çalışmaların bir sonraki çalışmada okunup neler yapıldığının anlaşılmasıdır.

Bunun da bugünkü Türkçede kullandığımız kelime tutanaktır. O nedenle bunun en uygun kelime olduğu kanısındayız. Özür kelimesi üzerinde durmaktadır kardeşler. Özür kelimesi de Arapça özür kelimesinden türemiş bir kelimedir. Ama özür kelimesi Türkçede bizde rahatça kullanılabilir hale gelmiş, adeta öz Türkçe tarafından kabullenilmiş bir kelime. Bugün bir kardeş bir kardeşe eğer geç kaldığı zaman karşılaşırsa ona kullandığı bu konudaki kullandığı kelime yüzde doksan dokuz, 'özür dilerimdir' ve bu özür kelimesi bu kadar dilimize girmişken biz de ritüellerimize almakta hiç bir mahzur görmedik. Özür kelimesi sakat ve engelli anlamına geldiği söyleniyor. Ben hiç bir kardeş zannetmiyorum ki Üstadı Muhteremin, 'Özürü kardeşler üzerine söz veriniz'⁵⁰ dediği zaman sakat kardeşler ya da engelli kardeşler üzerine söz veriniz anlamını çıkarmış olsun. Demek ki aslanan kelimedenden ziyade anlamdır.

Aziz Kardeşlerim ritüellerimizi inceledikçe bu derece **muhafazakâr** olmak kanımızca komitemiz olarak doğru değildir. Türkçe dili emekleme halinde olan bir dildir. Arapça ve Farsça ve karışımı olan Osmanlıca dilinde kendini kurtarmaya çalışmaktadır. Türk dili üzerindeki çalışmalar dilimize kişilik kazandırmak ve zenginleştirmeyi amaçlamaktadır. Bu gayret bütün karşı çıkışlara rağmen her geçen gün ilerlemektedir. Bu ilerlemeyi engellemek olası değildir. Dilimiz gittikçe arınacak gelişecek ve zenginleşecektir. Ritüellerimiz de ritüellerimizin dili de ister istemez ona uyacaktır. Kaldı ki dil daima anlamdan sonraya gelir. Biraz evvel, de arz ettiğim gibi aslanan masonlukta anlamdır. Ne anlamış olmanız önemlidir.

Rahmetli ve sevgili hocamız Muammer hoca şöyle bir şey söylerdi, kulaklarımdadır; 'Çocuklar sakın kelime hukukçusu olmayın' derdi. 'Kelimelerin altında yatan esas manayı gayesini mutlaka açıklayın. Ben de o anlamda kullandığımız Türkçelerde Türkçe sözlüklerde aslanan anlamdır diyorum ve Masonluğu kelimelerin esiri haline getirmekten kurtaralım. **'O kelime yoksa**

⁵⁰ Masonik toplantıda, Üs. Muh. toplantı başında Sekreter' e yönelik olarak bu sözleri söyler.

masonluk yok olur' gibi gayet anormal bir tavır içine girmenin bence bir yeri yoktur. Mimar Sinan Dergisinin altıncı sayısı ritüellerin yeni ritüellerin hazırlanması sırasında ritüeller konusuna geniş yer vermiştir.

Bu sayıda Nafiz Ekemen, Galip Kardık Ve Macit Erbudak Pek Muhterem Kardeşlerimizin ritüelleri çeşitli yönleriyle ele alan yazıları vardır ve biliyoruz ki her üç kardeşimiz de bu ritüellere çok emek vermiş olan kardeşlerimiz ve son derece bu konuda bilgili kardeşlerimizdir. İzin verirsiniz bu yazılardan bir Galip Kardan kardeşin şu sözünü aktarmak istiyorum.

Ritüellerin kusurları arasında dört madde sayıyor. Üçüncü maddesinde de diyor ki, 'dil bakımından son derece yetersiz ve Osmanlıca olmasıdır kusur olarak'.

Gerçekten de kardeşlerim bu **gelişim hiç bir zaman engellenemeyecektir.** Ritüellerin dili daha önceki kardeşlerden hatta daha önceki kardeşlerimizin hep daha anlaşılabilir şekle döndürülmesini isterdik. Şark- Doğu, Garp- Batı, Şimal- Kuzey, Güney- Cenup, Dideban- Nazır olmuştur. Birçok kardeşlerimiz Didebanın Nazır olduğunu belki bilmiyorlar.

Muhafız- Koruyucu, Merasim- Tören, Fiz'm- Düzen, Refik-Kalfa, Küptedi- Çırac, Aza- üye olmuştur.

Bugün bunları hiç yadırgamıyoruz. Ben eminim ki yarın bu değişikliklerin üç beş tane şeyin üzerine toplananlar da gayet normal gelecektir ve yadırganmayacaktır. Onun için sabırla bunu uygulamaya devam edelim. (...)

Ritüeller değiştikten sonra Büyük Üstadın emriyle uygulamaya konmasından sonra da bir takım Localar bu sefer o değişiklikleri dikkate almadan eskisi gibi kullanmayı tercih etmeye başladılar. Bunlar yanlıştır ve Masonluk için son derece tehlikelidir.

Gürkan AKTOLUĞ K: (...) Bir tarafta tutanak diyeceğiz, zabıt diyeceğiz tutanakla tersimat aynı şeydir diyeceğiz. Bizim yaptığımız tersim etmek.

Biz, bir toplantıyı bizden sonraki o celsede bulunmayan kardeşlerimize intikal ettirebilmek için zabıt tutmuyoruz. **Biz resmediyoruz.** Bulunmayan kardeşimize kâtip kardeşimiz, sekreter kardeşimiz okuyor. Okuduğu zaman o da bu toplantıdaymış gibi bizimle beraber oluyor. Oysaki tutanak bir hadiseyi olduğu gibi altını imzalamaktır. Hâlbuki bizim yaptığımız bana göre bu değil.

Bu nedenledir ki dilimizi tutanağa geçirmek çok zor oluyor. Biz hala resmettiğimizi zannediyoruz veya ona çalışıyoruz. (...)

Bu nedenle Necmi Kardeşimin bu görüşlerine katılmadığımı söylemek istiyorum. Çok teşekkür ederim. Söyledim.

Fevzi AKANSEL K:⁵¹ Eh Muhterem Büyük Üstadım. Benden önce konuşan Necmi kardeşimin Türkçe sözcükler konusundaki sözlerini teşekkürle karşılıyorum. (...) **Ayrıca bu ritüellerdeki değişikliklerin herkes tarafından bütün Localar ve Büyük Kurul tarafından da kullanılması gerektiğine inanıyorum.**

Bu Çalışma raporunun gündem maddesinde tutanak yerine tersimat sözcüğü kullanılmış onun altında ise En Muhterem Büyük Üstad yani yapılan değişiklikler bir yerde kabul edilmiş bir yerde kabul edilmemiş. Ayrıca Necmi kardeşimin açıkladığı hususlar dikkate alındığı zaman bundan önce **'Pek Sayın Büyük Üstad'** sözcüğünün **'En Muhterem'** olarak değiştirilmesinde **'Sayın'** sözcüğünün kaldırılması Necmi kardeşimin görüşünün tam tersinde.⁵² (...)

⁵¹ İstanbul Güzel Sanatlar Enstitüsü mezun Mimar

⁵² Büyük Üstat unvan, "Pek Sayın / En Muhterem" sözcükleri sıfattır, yöneticileri kutsamak, yüceltmek için kullanır masonlar. Anlamsız bir şatafat. Burada söylenen, dahe önce "Pek Sayın Bü. Üs." denirken, "En Muhterem Bü. Üs." olarak değiştirilmiş. Öz Türkçe "sayın" sözcüğü kullanılırken, geriye gidilmiş Arapça kökenden "muhterem" sözcüğü kullanılmaya başlanıyor. Mason Fevzi Akansel bu değişime dikkat çekiyor.

Oktay EMET K: (...) Birincisi, ritüelde bir değişiklik yapılırken bunun İngilizcesini yanlış göstermek her zaman için geçerli değildir. Her kelimenin - her dilde karşılığı olduğu anlam başkadır. (...)

İkincisi bazı Arapça sözcükler giderek Türkçeleşmiştir. Örnek 'eşya', 'şöyle' kelimesinin çoğuludur. Buna göre eşyalar demenin yanlış olması lazım, ama biz diyoruz, dile yerleşti.

Ayrıca belli, geometrik nokta dedikten sonra 'zabit' değil de bunun, 'tersimat olması' gayet tabii ki daha doğrudur.⁵³

Ünal TÜRKER K: (...) Türkçeleştirmeden yana hiç kuşkusuz ben de varım. Kuşaklar gençleşiyor bizi anlamayabilirler **ama bir bütün olarak ritüelde saf Türkçe kullanacağız katılığında da olmayalım**. Dilimizde olan dilimize katılmış benimsenmiş sözcükleri rahatlıkla kullanalım. Nasıl kişiler normal hayatlarında düz yürüyorlar Mason olup masonik çalışmaya girdiklerinde gönye üzerinde⁵⁴ yürümeyi öğreniyorlarsa, eski kelimeye de ritüelin bütünü içerisinde öğrenmek alışmak durumunda da olacaklardır.⁵⁵ Her iki yönde de bağnaz ve çok tutucu olmamak koşuluyla. (...)

⁵³ Buradaki ilişkiyi ben anlayamadım. Mason Ünal Türker' in mantığı nasıl çalışıyor acaba? Boru mantığı mı?

⁵⁴ Loca içinde dolaşırken, yemin kürsüsü etrafında, köşelerde dik açı yapacak şekilde dönerek dolaşılır. Doğrudan karşınızdaki yere gidemezsiniz. Burada kast edilen budur.

⁵⁵ Mason Ünal Türker 'in göremediği ya da görmek, anlamak istemediği nokta; loca-tapınak içinde yürüme biçimi masonluğun öğretilerinden gelen bir kuraldır ve simgesel anlamı vardır. Oysa Türkçe içinde eski, gündemden kalkmış ve Arapça, Farsça sözcükleri kullanmakta ısrar etmenin, masonik hiçbir anlamı, simgesi olmadığı gibi masonluğun öğretisi ile de ilgisi yok. Bu nedenle verdiği örnek yanlış ve yeni gelenlere zorla kullanımdan çıkmış sözcükleri zorlamak ise tutucu, bağnaz ve otoriter bir tavrıdır.

Halil MÜLKÜS: Büyük Üstadım, Aziz Kardeşlerin, bir hususu hemen belirlemek istiyorum. Büyük Üstada ya da Üstadı Muhtereme 'söyledim' diyemeyiz diye düşünüyorum. Biz ancak arz edebiliriz. Mahkemeye rica ederseniz dilekçenizi iade ederler.

Lütfen bu uygulamayı bu sözcüğü kaldıralım. Bana göre Büyük Üstadım siz de uyarırsanız lütfen. Büyük Üstada Üstadı Muhtereme ancak arz edilir, Söyledim denmez diye düşünüyorum. Çünkü kardeşlerimden birçoğları söyledim şeklinde yürüttüler işi. Teşekkür ederim.

Ekrem GÜRENLİ K:⁵⁶ (...) Üçüncü bir husus göstermiştir ki ritüeller Türk dilinin de geçireceği aşamalar dikkate alınarak mutlaka zaman zaman değişecektir. Elimizdeki ritüeller tahmin ediyorum yirmi senelik bir geçmişi vardır. Yirmi sene sonra mutlaka değiştirilmesi bazı eksikliklerin giderilmesi ihtiyacı duyulmuştur. Demek ki ritüel komitesinin de devamlı çalışmasını sağlamak lazımdır. (...)

Nitekim ilk konuşan kardeşimizin söylediği gibi tersimat hususu bu konuda demek ki biz gerekli eğitimi yapamamışız. Tersimatın kapsadığı gerçek anlam eksik kalmış. **Elbette ki burada 'tutanak' tutmayız. Bizim çalışmalarımız 'resmedilir'. Çünkü resmetmekte bir sanat vardır.** Mahkemede her türlü iyi söz do kötü söz de zapta geçer. Ama bizim çalışmalarımız hep iyi hep güzel olmalıdır. **Bunlar resmedilmeğe değer çalışmalardır.**

Biz burada 'tutanak' tutamayız. O halde her kardeşin çalışması konuşması söz ve hareketleri resmedilmeğe değer olmak zorundadır. Arz ettim.

Görsel 4. Ekrem Gürenli

⁵⁶ Peysaj mimarı

Büyük Üstat En Muhterem Orhan ALSAÇ K: Bu konuda mütalaalar ortaya atıldı. Zaten Büyük Locamızda tamimle Localara bu ritüeli kullanın haziran sonuna kadar söyleyeceklerinizi söyleyin bu yolda da hareket edilecektir. Yalnız bu konuda son söz olarak bir şey arz etmek istiyorum. Bizim ritüel geliştirilmesi ritüelin ilk hazırlanışı komitesinde ben de zaman zaman katıldım. Bu ritüelin hazırlanmasında ufak tefek emeklerim var. **Ben otuz sekiz senelik Masonum. İlk defa, bu ritüel değişmesi sırasında tersimatın bu anlama geldiğini duydum. Böyle bir şey şimdiye kadar ben duymadım. Hiçbir yerde. Yani bizim söylediklerimizi demek İngilizler resmetmiyorlar. Biz resmediyoruz.** Yani, kardeşlerim bu bana kalırsa o sakat anlayış şuradan geliyor.

Bizim Locadaki çalışmalarımız, konferanslarımızdır. Onlar Masonluğu inşa etmek için işe yararlar. Yoksa vazifeliler şunlar idi. Filanca mazeret beyan etti, şu konferans yapıldı ve sulh ve sükûn içerisinde dağılındı lafları masonluğun inşası için resim olmaz. Yani bu ikisi birbirine karıştırılmış gibi geliyor.

Ben hiç bir zaman böyle bir şey duymadım. Otuz sekiz senelik Masonum diyorum size. Bana hiç kimse tersimatın anlamının bu olduğunu şimdiye kadar söylemedi yani bana söylemedi derken üstatlarım, benim büyüklerim söylemedi. Ama burada şimdi birdenbire bu vesileyle daha bana intikal etti. Başka memleketlerde başka dilde söyledikleri kelimeler neyse, burada birdenbire bizim tarafımızdan tersimat haline getirilmiş ve o resmediliyor, güzellik oluyor. Yani cehaletime verin ama bunu ilk defa duyuyorum.”

Yukarıda açıkladığım gibi, masonların mabet / tapınak dedikleri masonik toplantı yapılan salonda toplantı yapılırken, loca görevlilerinden Sekreter unvanlı Üstat mason toplantıda olanları, konuşmaları vs. önce karalama olarak tutar, sonra düzenli olarak kâğıda geçirir, tutanak olarak hazırlar.

Günümüzde kâğıda da yazılmıyor artık; bilgisayar program ile bilgisayar üzerinden Büyük Loca ağında özel bir uygulamaya girer. Sonra da yazılı karalama yazılmış kâğıt çöp olmakta. Ortada kimi masonların uydurduğu gibi resim yapmak (tersim etmek) gibi hiçbir faaliyet yok. Sözcüklerle ve rakamlarla yazılan bir metin nasıl olur resim etmek olarak düşünülebilir?

✓ **1990 KONVANINDA YAPILAN BÜYÜK ÜSTAT VE BÜYÜK GÖREVLİLER SEÇİM SONUÇLARI**

"Seçim sonuçlarına göre, En Muhterem Orhan Alsaç K, 1990 - 1992 dönemi için seçildi, 2 oy boş çıktı, 3 oy da aday olmayan Kardeşlere çıktı. Daha sonra, Büyük Üstadın gösterdiği ikişer aday arasından Büyük Sekreterliğe Sadi Aral ve Büyük Hazine Eminliğine Suat Ağaçil Kardeşler seçildiler. Tekrar seçilen Büyük Üstat, Önceki Büyük Üstat Cavit Yenicioğlu K. tarafından görevine is 'ad edildi.

Soyadı alfabetik sırasına göre Büyük Görevliler Kuruluna seçilen diğer Kardeşler: Suha Aksoy, Nesip Aksüt, Nelson Arditı, Can Arpaç, Reşit Ata, Sena Çınar, M. Osman Demir, Dünder Erendağ, Coşkun Ertürk, Oryal Güventürk, Necmi Karakullukçu, Tuncay Kesim, Yusuf Nomal, Eralp Özgen, Bekir Tantürk, Tunç Timurkan, Aydın Üçok.

Seçilen Kardeşlere Büyük Üstat yemin ettirdi."

Büyük Üstat: Suha Aksoy

Büyük Üstat Orhan Alsaç tüzük ve ritüel komitesini oluşturmuş Genel Kurulda onaylamış; yeni düzenlemelere, seçtiği öz Türkçe sözcüklere karşı "gerici ve devrimler karşıtı masonlar " karşı çıkamamıştı. Böylece Komite Genel Kurul'da yetkilendirilmiş ve çalışmalarını tamamlamıştı. 27 Nisan 1991 tarihli Genel Kurulda oylanarak yürürlüğe girecekti. Ancak tam o sıralarda Büyük Üstat Orhan Alsaç 'ın ani ölümü ve yerine Suha Aksoy'un geçmesiyle, masonlar arasında aslında çoğunlukta olan Dil konusunda tam komprador ve gerici masonlar, "istemüzük" nidalarıyla, çalışmaları tamamlanmış yeni tüzük ve ritüelin kabul edilmesine karşı çıkmışlardı. Başarılı da oldular. Aşağıdaki tartışmada kimin hangi yanda yer aldığı; Atatürk 'ün öz Türkçe Dil anlayışına karşı çıkanlar görülmekte.

"8 - 4, 6, 23 ve 24. maddeleriyle ilgili değişiklik önerilerinin görüşülmesi:

Bu konuda gelen ve 50'den fazla imza ihtiva eden önerge okundu, önergede özetle 'Tüzük değişikliklerinin, birkaç maddeye inhisar eden dar kapsamda değil, geniş kapsamda ele alınması; sık sık değişiklikler yapmak yerine, tüm değişikliklerin sadece bu konunun görüşüleceği ve tercihan ekim ya da kasım ayında yapılacak bir Konvanda görüşülmesi' şeklinde idi.

Büyük Üstat, En Muhterem Suha AKSOY K: *Bu önergede birkaç konu yer alıyor. Birincisi, Tüzük değişikliği teklifinin ertelenmesi, İkincisi Tüzüklerin geniş çapta ele alınıp bu şekilde değişiklik teklifi getirilmesi, üçüncüsü değişikliklerin sadece işe ayrılacak olağanüstü bir Konvan da görüşülmesi. Şimdi bu konularda söz veriyorum.*

Üner BİRKAN K: *Tüzük değişikliği çok önemli bir konudur. Birkaç madde için değil, bir bütün olarak ele alınmalıdır.*

⁵⁷ Konvan Raporu 18 Nisan 1992

Güreş ÇARKOĞLU K:⁵⁸ Aynı düşüncedeyim. Değişiklikler Vadilerle, Localarda görüşülmeli, fikirler oluşturulmalı, sonra Konvanda konuşulmalıdır. Değişiklik teklifleri gerekçeleri ile sunulmalıdır. Böylece tabana yaygın ve daha sağlıklı bir çalışmanın sonucunda oluşur.

Necmi KARAKULLUKÇU K: Değişiklikleri geçen dönemde ele almıştık. Ankara Vadisinin bize ulaşan bir çalışması vardı. Geçen Konvanda da kardeşlerin önerilerini Kanun Tüzükler ve Hukuk işleri Komitesine göndermeleri söylendi. Bize çok az öneri geldi. Büyük Üstat En Muhterem Orhan ALSAÇ K. Geniş kapsamlı çalışmanın çok zaman alacağı gerekçesiyle bazı maddelerin öncelikle ele alınmasını emretti. Büyük Görevliler Kurulu da aynı mahiyette prensip kararı aldı. Biz de çalışmalarımızı buna göre yaptık. En Muhterem Orhan ALSAÇ K. önce seçimlerle ilgili maddelerin ele alınmasını istedi. Eğer Kardeşlerimiz bu maddelerin değişmesi gerektiğine inanıyorlarsa, ertelemeye gerek yoktur. Aksi halde, aynı maddeler, geniş kapsamlı çalışma içinde gene ele alınıp tekrar önümüze gelecektir. Bu defa Kardeşlerin önüne getirilen maddeler önemli bulunuyorsa ve gecikmeden değiştirip gelecek seçimlere yeni şekli* ile gitmek düşünülüyorsa, görüşülsün. Eğer bunlar önemli şeyler değil, beklesin deniyorsa, beklesin.

Güreş ÇARKOĞLU K: Bu maddeleri bugün görüşsek bile uygulaması gelecek yıl olacaktır. Acelemiz yoktur. Değişikliklerin başka maddelerle de bağlantısı olacaktır. Bu yolda çalışmalarımız var. Beklemesi uygun olur.

⁵⁸ D. 4 Mayıs 1936 – Ö. 24 Şubat 2012

"Güres Çarkoğlu: 18 Nisan 1975 tarihinde Büyük Gözcü seçildi ve 21 Nisan 1979' a kadar bu görevi sürdürdü. **Gümrük Komisyoncusu** olan Güreş Çarkoğlu, 25 Mart 1962 tarihinde İzmir Locası' nda tekris edilmiş, 28 Kasım 1963' de Kalfa ve 25 Şubat 1965' de Üstat derecesine terfi etmiştir. İzmir Locası, Ege Locası ve Karşıyaka Locası' nda çeşitli dönemlerde Üstad-ı Muhteremlik yapan Güreş Çarkoğlu 24 Şubat 2012 tarihinde vefat etmiştir."

(<https://remzisanver.com/MASONLUK%20TARİHİMİZDE%201970Lİ%20YILLAR.pdf>)

Celil LAYIKTEZ K: Bu defa getirilen maddeler sadece seçimlerle ilgilidir. Sonbaharda 2-3 gün sürebilecek bir Konvanda Tüzüklerin tümü ele alınabilir. Bugün zamanımız var. Sadece seçimlerle ilgili bu maddeleri görüşebiliriz.

Orhan TOPÇUOĞLU K: Ben de ertelenmesine taraftarım.

Büyük Üstat En Muhterem Suha AKSOY K: Ekim ya da kasım ayındaki bir Konvanda Tüzükleri tümü ile ele alamayız. Yetiştirilmesi mümkün değildir. Aceleye getirmek de çok mahzurludur. Tüzük değişiklikleri hakkında Kardeşlerin fikirlerinin Üstadı Muhteremler Danışma Kurullarında görüşülmesini, hazırlanacak metinlerin Büyük Görevliler Kuruluna getirilmesini, Büyük Kurulun tasvibinden geçtikten sonra Konvana getirilmesini öneriyorum.

Yapılan oylama sonunda ekseriyetin erteleme arzusunda olduğu anlaşıldı, bu maddenin görüşülmesi ertelendi. (...)

9- Ritüellerde değişiklik yapma yetkisinin Büyük Görevliler Kuruluna geçici olarak devredilmesi: (...)

Büyük Üstat En Muhterem Suha AKSOY K: Kardeşlerim, Ritüellerimizde değişiklik yapma yetkisi Konvanındır. Konvan, kendine ait olan bu yetkisini, B.L.T. Md. 5/ K'ya göre, geçici olarak Büyük Kurula devredebilir. Rahmetli Büyük Üstadımız konuyu Ritüel Komitesinde inceletmiş, ortaya çıkan metni bastırıp uygulamaya koymuştur. Bazı itirazlar olması üzerine Ritüelleri Komiteye tekrar incelettirmiştir. Komite çalışmalarını yapmaktadır.

Dündar Erendağ Kardeşim, bu konudaki çalışmalar ve hukuki durum hakkında Kardeşlere izahat veriniz... (...)

İzahattan sonra sütunlara söz verildi.

Ahmet KURTARAN K: Ritüel Komitesini Büyük Kurul görevlendirmiştir. Şimdi niye bu görev onlardan alınmaktadır? Çalışmaları gene Komite yapsın, sonra Üstadı Muhteremler Danışma Kurullarına gelsin ve konuşulsun, böylece olgunlaşsın.

Güreş ÇARKOĞLU K: Ritüellerde yapılacak değişikliklerin de biraz önce Tüzük değişiklikleri için kabul edilen şekil ve yöntemde yapılmasını öneriyorum.

Halil MÜLKÜS K: Bu yetkinin daha önce Büyük Üstada verildiği söyleniyor. Var mı yok mu diye bugünlere geldik. Ritüel Komitesinin yaptığı çalışmalar burada bir uzmanlar kadrosu tarafından incelenebilir. Aksi halde Büyük Görevliler Kurulu çalışacak, yürürlüğe koyacak, tasvibe sunulduğunda gene tartışmalar olacak, kabul etmezsek bizi yeniden çıkmaza sokacak.

Zafer KURAL K: Tüzük ve Ritüel değişiklikleriyle yöntem farklı olmalıdır. Ritüel bir ihtisas işidir. Masonluğun bazı kuralları vardır. Büyük Görevliler Kurulu'na itimat etmek mecburiyetindeyiz. Büyük Görevliler Kurulu'nun yapacağı çalışma yürürlüğe konacak, sonra Konvan 'ın tasvibine sunulacak. Bu arada uygulama da yapılacak ve aksaklık varsa göreceğiz.

Şinasi AFACAN K: 1989 yılında uygulamaya konan Ritüelde yapılması gereken değişiklikleri konuşuyoruz. Bu konudaki önerilerin 1990 Haziran'ına kadar bildirilmesini istemiştik. Çok az öneri geldi. Ritüel Komitesi bunları değerlendirdi. Bu yetki verilirse Büyük Görevliler Kurulu, Ritüel Komitesinin çalışmalarını değerlendirip yürürlüğe koyabilir. Böylece zaman kazanırız.

Talat Sahir AKEV K: Esas konu değişikliklerin nasıl yapılıp yürürlüğe konacağıdır. Bu kadar kalabalık bir Kurul'da sonuca varmak mümkün değildir.

Reşit ATA K: İskoçya Büyük Locası 1965 yılında Büyük Locamızı tanzim etti. İngiltere Birleşik Büyük Locasının da bizi tanınması için Ritüellerimizde istenen değişikliğin yapılması gerekiyordu. Çalışma sonucu galiba 1968 yılı Konvanına geldi. Uzun görüşmeler sonuca ulaşamadı. Sonbaharda olağanüstü Konvan toplandı. Büyük Kurulun tadil metnini 1969 Konvanına getirmeyi kararlaştırıldı. 1969 'da ise, son şeklini almış olan metindeki cümle düşüklüklerinin ve kelime tashihlerinin yapılması için Büyük Üstad Hayrullah ÖRS K: 'e yetki verildi. Vaktiyle verilen yetki bundan ibarettir ve sadece o yıl içindir. Tüzük ve Ritüellerde değişiklik yapma yetkisi sadece Konvanındır. Ama pratik yol, Konvanın değişiklik konularını ve esaslarını tespit ederek metin hazırlama görevini geçici olarak Büyük Kurula vermesidir. Sonunda kabul yetkisi gene Konvana

Necmi KARAKULLUKÇU K: Evvelce Kardeşlerden istediğimiz önerilere çok az cevap geldi. Çalışmalarımız mevcut Ritüellerden esasta ayrılmamakta, redaksiyon mahiyetindedir. Bazı Kardeşler Uygulamanın B.L.T. hükümlerine uymadığını söylemelerine rağmen rahmetli Büyük Üstat bir mesajıyla esasları belirleyerek Ritüel komitesine emir vermiştir; çalışmalarımız gerekçelere dayanmaktadır. 1965 'den sonra yapılan değişiklikler alalecele yapılan çalışmalara dayandığı için eksik ve yanlışlar vardır. Komisyon çalışmaları eski üyelerin de katılımıyla yapılmıştır. Son metinde yanlışlık varsa belirtiniz, düzeltelim, ama gene Konvana gelsin diye bir sene, daha kaybetmeyelim.

Önceki Büyük Üstat En Muhterem Cavit YENİCİOĞLU: Ritüel, Masonluğun prensipleri ve Landmarklar esas alınarak ve dünya muntazam Masonluğunun kabul ettiği esasların dışına çıkmadan hazırlanması gereken bir Masonik düzenlemedir. Bugünkü Ritüelimiz muntazam Obediyansları Ritüelleri tercüme ve tetkik edilerek, kendi bünyemize intibak ettirilerek oluştu. Hayrullah ÖRS Büyük Üstadımıza sadece redaksiyon için tevdi edilmiştir. Ritüel, her Kardeşin şahsi arzusuna ve görüşüne uyularak düzenlenemez. Bir ihtisas komisyonu, kendi içinde tartışarak hazırladı. Daha sonra da, Türk Masonluğunu idare etmek için görevlendirdiğimiz Büyük Görevliler Kurulu kendi içinde tartıştı.' Kelimeler üzerinde saatlerce görüşüldü. Dilini yenileştirirken alman bazı sivri kelimelerden de vazgeçildi. Şu son şekline sokan görevliler, konuyu hem iyi bilen, hem de kılı kırk yaran kardeşlerden oluşuyor. Onların fikir ve görüşleriyle çalışmalarını küçümsemeyiniz, azımsamayınız.

Büyük Üstat En Muhterem Süha AKSOY K: Kardeşlerim, Büyük Locanın organları Konvan ve Büyük Kuruldur. Konvanda bazı işlerin görüşülüp karara bağlanması zorluğu düşünülerek, Büyük Kurul ya da Büyük Üstat yetki verilmesi imkânı getirilmiş yetkiyi Büyük Kurula verirseniz tasvip için gene Konvana gelinecek. Büyük üstada verirseniz -doğrudan yürürlüğe girecek. Büyük Kurula yetkiyi verin, bitirin.

Emin Alp YALÇINALP K: Zaman kaybı önemli değildir, özel bir ihtisas komisyonu kurup artık yıllarca değişmeyecek bir Ritüel yayınlatalım.

Oryal GÜVENTÜRK K: Kurulacak bir teknik Komiteyi çalıştıracak ve takip edebilecek olan ancak Büyük Görevliler Kuruludur. Ritüel Komitesi vasıtasıyla, icabında komite genişletilerek, değişikliklerin incelemesi ve alınacak sonuçların ve uygulamanın Konvansiyonuna sunulması için, Büyük Görevliler Kurulu'na yetki verilmesi oylandı, kabul edildi.

Üner BİRKAN K: Ritüellerimizin dili üzerinde de durmalıyız. Mesela lügatlerde yer almayan '**Tekris**' kelimesi yerine '**Eriştirme**' yi kullanmak gibi. Raporların baskısının da daha itinalı olmasını diliyorum.

(...)

Necmi KARAKULLUKÇU K: Ritüellerin dili bana göre de eskidir. Yaşayan dili almamız, -isterseniz burada hemen bir oylama yapıp bu münakaşayı halledelim.- (Kardeşlerden bu konuda itiraz sesleri yükseldi, son cümle banttan anlaşılmadı).

Oryal GÜVENTÜRK K:⁵⁹ Her mesleğin kendine mahsus bir dili vardır. Matematik, astronomi vs. gibi. Masonluğun da dili kendine özeldir. Bunu göz ardı edemeyiz.

⁵⁹ Galatasaray Lisesinde ve İstanbul Üniversitesi'nde İstatistik okudu. Gümrük Müşaviri.

Reşit ATA K: 700 yıllık bir imparatorluktan değişerek ve gelişerek günümüze ulaşan bir dili kullanıyoruz. Her dilde yabancı kelimeler vardır. Fransızların 'Fransız - İngilizce konuşuyor musunuz?' adlı büyük bir lügati var. Bu koca lügatte Fransızcadaki İngiliz kökenli kelimelere yer verilmiş.

Tekris kelimesi Ferit DEVELİOĞLU' nun ansiklopedik sözlüğünde geçiyor ve anlamı da 'temele taş koyma'. Dil ancak bir ölçü dâhilinde yenilenebilir. Toplumun hâlâ üzerinde birleşemediği yani tam anlamıyla dilimize mal olmamış kelimeleri kullanmamalıyız. (...)"

Mason Reşit Ata 'nın sözünü ettiği "700 yıllık dil dediği" Osmanlıca. Osmanlı İmparatorluğunun egemenliği yaklaşık 600 yıl sürmüştü ve bunun ilk 100 yılında Türkmenlerin dili Türkçe kullanılmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti, Türk Devleti olarak kurulmuş, Dil Devrimi ile Türkçenin özüne dönmesi yabancı dillerin baskısından kurtarılıp, özüne dönmesi sağlanmıştır.

Mason Reşit Ata Türkiye Cumhuriyeti'ni benimsememiş, Türk Devrimlerini, Dil Devrimini içine sindirememiş tam gerici bir komprador mason.

Sözünü ettiği Ferit DEVELİOĞLU Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügat (Aydın Kitabevi basım) sözlüğünde ise "tekris" sözcüğü bulunmamaktadır. Mason Reşit Ata, belli ki söz konusu sözlüğü eline bile almamış, kulaktan duyma bilgiyle doğru olmayan bilgi veriyor. Mason Reşit Ata 'nın duyduğunu aktardığını düşünmesek, açıkça yalan söylediğine inanmamız gerekir.

"Eralp ÖZGEN K: Osmanlıca sadece İstanbul'da konuşuluyordu. Değişen sosyal bünyeye uymalıyız.

Dündar ERENDAĞ K:⁶⁰ Aramıza yeni katılan Kardeşlere ananelerimizi, kurallarımızı, dilimizi öğretmeye çalışıyoruz. Bir öğretiyeye, hele yükseköğrenime yeni başlayan bir öğrenci bazı terimleri ilk defa duyar ve o mesleğe özgü bu terimleri öğrenir. Harici âlemde kullanmasa bile mesleğinde kullanır. **Bu kelimeleri biz nasıl öğrenmişsek yeni kardeşler de öğreneceklerdir. Görevimiz ham taşları yontmak ve bulunduğumuz seviyeye çıkartmaktır.**

Tunç TİMURKAN K: **Masonluğun diline dokunmamalıyız.** Zaten değiştirilmemesi gereken kelimeler herhangi bir konuşmada geçen kelimeler değil, sayıları çok az olan ve bize özgü kelimelerdir.

Zafer KURAL K: Ben de kelimelerin üzerinde hassas olalım diyorum. Başka Obediyanslardan gelen Kardeşler bizim için 'harici' değil, yabancıdır. Bu misal tek başına yeterlidir.

Sahir Talat AKEV K: Hiç kimse sadeleşmeye karşı değildir. Ama bugün ülkemizde ne yazık ki üniversiteden mezun olan gençler ne eski dilimizi ne de yenisini biliyorlar.

Aydın ÜÇÖK K: Gayri muntazam teşekkürle yaklaşmayı düşünen kardeşlerime, onların kadın Locaları kurmak üzere olduklarını ve bunun da temel prensiplerimize uymadığını hatırlatmak isterim.

Büyük Üstat En Muhterem Suha AKSOY K: Kardeşlerimin temas ettiği konularda birkaç cümle söyleyeceğim. Evvela, Önceki Büyük Üstat 'a çekiç verilmesi üzerinde durulacaktır. Dil konusu çapraşıktır ve Konvan 'da halledilebilecek gibi değildir. (...)

Fevzi AKANSEL K: Ritüellerimizde tersimat kelimesini değiştirip tutanak yapmıştık. Oysa raporda buna uyulmamış.

Önceki Büyük Üstat En Muhterem Cavit YENİCİOĞLU K: Değişiklik Tüzükte değil, Ritüelde yapılmıştı. Ayrıca bunlar üzerinde çalışmalar devam ediyor. Tamamlandığında Konvana gelecektir.

⁶⁰ Avukat

Dündar ERENDAĞ K: Rapor, Tüzük hükümlerine göre düzenlendiği için tutanak kelimesi kullanılmamıştır. (...)

Ahmet KURTARAN K: Ritüel Komitesini Büyük Kurul görevlendirmiştir. Şimdi niye bu görev onlardan alınmaktadır? Çalışmaları gene Komite yapsın, sonra Üstadı Muhteremler Danışma Kurullarına gelsin ve konuşulsun... böylece olgunlaşsın.

Güreş ÇARKDALU K: Ritüellerde yapılacak değişikliklerin de biraz önce Tüzük değişiklikleri için kabul edilen şekil ve yöntemde yapılmasını öneriyorum.

Halil MULKÜS K: Bu yetkinin daha 'önce Büyük Üstada verildiği söyleniyor. Var mı yok mu diye bugünlere geldik. Ritüel Komitecinin yaptığı çalışmalar burada bir uzmanlar kadrosu tarafından incelenebilir. Aksi halde Büyük Görevliler çalışacak, yürürlüğe koyacak, tasvibe sunulduğunda gene tartışmalar olacak, kabul etmezsek bizi yeniden çıkmaza sokacak.

Şinasi AFACAN K: 1989 yılında uygulamaya konan Ritüelde yapılması gereken değişiklikleri konuşuyoruz. Bu konudaki önerilerin 1990 Haziran'ına kadar bildirilmesini istemiştik. Çok az öneri geldi. Ritüel Komitesi bunları değerlendirdi. Bu yetki verilirse Büyük Görevliler Kurulu, Ritüel Komitesinin çalışmalarını değerlendirip yürürlüğe koyabilir. Böylece zaman kazanırız.

Emin Alp YALÇINALP K: Zaman kaybı önemli değildir, özel bir ihtisas komisyonu kurup artık yıllarca değişmeyecek bir Ritüel yayınlatalım.

Ritüel Komitesi vasıtasıyla, icabında komite genişletilerek, değişikliklerin incebilmesi ve alınacak sonuçların ve uygulamanın Konvane sunulması için, Büyük Görevliler Kurulu'na yetki verilmesi oyladı, kabul edildi.

Büyük Üstad, Necmi KARAKULLUKÇU ve Tunç TİMURKAN Kardeşlerin mütalaalarını da aldıktan sonra, yani şekli belirlenene kadar basılı Ritüellerin aynen, hiçbir değişiklik söz konusu olmadan uygulanmasını oyladı. Bütün Kardeşlerin oy birliğiyle bu kanaatte oldukları anlaşıldı."

1992 DEĞİŞİKLİĞİ (TARTIŞMALAR 1989 – 1992)

Tüzük Komitesi kurulması Büyük Üstat Orhan Alsaç döneminde başladı ve Komite başkanlığına Türkçeci Necmi Karakullukçu getirildi.

Osmanlıca savunucusu, Türkçe karşıtı ekibi sert direniş gösterdi. Buna karşı Büyük Üstat Orhan Alsaç desteği ile Türkçeleşme yönünde önemli kazanımlar elde edildiyse de Orhan Alsaç 'ın ani ölümü ile yeni tüzük ve ritüellerin uygulanması durduruldu.

Büyük Üstat Süha Aksoy, Orhan Alsaç döneminde son hali basılmış ve dağıtılmış ritüellerin kullanımını durduysa da, onun da ölümü ile Büyük Üstat Can Arpaç oldu.

Can Arpaç, Büyük Üstatlığı döneminde tam olarak Amerikancı ve Türkçe karşıtı siyaset izlemiştir. Can Arpaç, Tunç Timurkan, M. Remzi Sanver bu çizginin önemli Büyük Üstatlarıdır.

"10- Yararlar:

Üner BİRKAN K: *Ritüellerimizin dili üzerinde de durmalıyız. Mesela lügatlerde yer almayan 'Tekris' kelimesi yerine 'Eriştirme' sözcüğünü kullanmak gibi. Raporların baskısının da daha itinalı olmasını diliyorum."*

Büyük Üstat: Can Arpaç

Büyük Loca ve Localar Tüzüğü Tadilat Taslağı

Sözcük değişiklikleri;

Genel Kurul yerine Konvan. (eskiye gidiş)

Gerekçe: Masonik tabirlere uymak amacıyla KONVAN olarak değiştirilmiştir.

Pek Sayın yerine En Muhterem (eskiye gidiş)

İnfaz yerine Uygulama (yeniye yöneliş)

Harç yerine Ödenti (yeniye yöneliş)

Evrak yerine Belge (yeniye yöneliş)

Kullanılan eski sözcüklerden bazıları:

<u>Eski Sözcük</u>	<u>Güncel Türkçe</u>
Muntazam	Düzenli
Gayrı Muntazam	Düzensiz
Müeyyide	Yaptırım
Teklif Talebi	Öneri İstemi
Talepname	İstek
Tahkikat	Soruşturma
Skrüten	Oylama
Tekris	Eriştirme
Tersimat	Tutanak
Hemşire	Kız kardeş

⁶¹ Konvan Raporu 17 Nisan 1993

Büyük Üstat Demir Savaşçın

"9 - *Büyük Loca Tüzüğü (B.L.T.) ve Localar Genel Tüzüğü'nün (L.G.T.) Görüşülmesi ve Oylanması*

Büyük Üstat En Muhterem Demir SAVAŞÇIN K: *Kardeşlerim, B.L.T. ve L.G.T. değişiklik önerilerini görüşmeye başlıyoruz. Yalnız şunu da belirtmek isterim. B.L.T. ve L.G.T. değişiklikleri önce anket olarak sizlere sunulmuş, bilahare bu anketlere verilen cevaplarınız Büyük Görevliler Kurulunda değerlendirilmiş, Büyük Görevliler Kurulunda alınmış kararlar bu Konvan Kitabı eki olarak sizlere gönderilmiş, Konvan Kitabı eki olarak size gönderilen bu tüzük değişiklikleri ile ilgili değişiklik önerileriniz tekrar Büyük Görevliler Kurulunun olağanüstü bir toplantısında getirilerek, burada kabul edilen değişiklikler Büyük Sekreterliğin 3 Aralık 2002 tarihli levhasıyla tekrar gönderilmiştir. Bu 3 Aralık 2002 günkü Levha ve biraz sonra Büyük Hatip kardeşimin okuyacağı öneri Büyük Üstat Talimatıyla gündeme getirilmiştir. Büyük Hatip Kardeşim*

ilk maddeden başlayın.

(...)

Pek Muhterem Necmi KARAKULLUKÇU K: *Büyük Üstadım arz edeceğim hususlar, 1, 3 ve 4. maddelerle ilgilidir. Bir daha söz almayacağım. Çünkü birbirine bağlı maddelerdir bunlar. Masonlukta Büyük Loca Kavramı son derece önemli bir kavramdır. Bu kavram bizim tüzüklerimizde maalesef yeterince tarif edilmemektedir. Şu anda bir **Büyük Loca toplantısı** yapıyor olmamıza rağmen, bizim tüzüklerimizde **bunun ismi Konvandır**. Konvan kelimesi masonik literatürde, Büyük Locaların temsilcileri arasında, yani İngiltere, Fransa, Türkiye gibi Büyük Locaların temsilcileri arasında yapılan toplantıya verilen isimdir. Literatürde ve sözlüklerde Konvanın karşılığındaki anlam budur. Biz bu anlamı*

⁶² Konvan Raporu 6 Aralık 2003

getirip **Büyük Loca Toplantısına Türkiye’de Konvan** demişiz. Bu yanlışlığı ortadan kaldırmalıyız. Bu yanlışlığı yıllarca anlatmaya çalıştım. Her konuştuğum Kardeş bana hak verdi. Fakat bugüne kadar değişmedi ve yeni tasarıda yine yer almamış durumda. Tarifler doğru yapılmadıkça anlaşılmaz, Büyük Üstadım Onun için biz yanlışta ısrar eden bir Obediyans olmayalım. Bunu değiştirelim.

Bunu değiştirmek son derece kolay. **Konvan 'ın yerine Büyük Loca veya Büyük Loca Toplantısı demek** lazım. **Kardeşler Büyük Locanın ne olduğunu bilmiyorlar.**

Bu değişmedikçe, yaptığımız toplantının Büyük Loca Toplantısı olduğunu kabul edemeyiz. Büyük Loca Toplantısında alınan kararlar, Dernekler Kanunu’na göre yapılan toplantıya öneri şeklinde götürülmek suretiyle emniyet güçlerinin toplantımıza girmeleri keyfiyeti tamamıyla ortadan kalkacaktır. Bunun başka bir yolu yoktur Büyük Üstadım. Bu şekilde değiştirilmesini arz ediyorum.

Büyük Üstat En Muhterem Demir SAVAŞÇIN K: Büyük Hatip Kardeşim, bunun hakkındaki düşünceniz nedir?

Büyük Hatip Pek Muhterem Murat ÇİM K: Büyük Üstadım, öneri olarak getirdiğimiz metnin Kardeşlerimizce kabulünü talep ediyorum; belirttiğim gerekçelerle.

Büyük Üstat En Muhterem Demir SAVAŞÇIN K: Sevgili delege Kardeşlerim, bir konuyu hatırlatmak istiyorum, burada fikir özgürlüğü vardır. Burada söz verilen Kardeşlerin her birinin fikri geçerlidir. Ama benim fikrim doğrudur, kabul edilmedi diye ısrar etmeyi, ben KARAKULLUKÇU K.imizin heyecanına veriyorum. Bütün Kardeşlerimiz fikirlerinde özgürdür, konuşmakta da serbesttir.”

Büyük Üstat En Muhterem Demir Savaşçın, Necmi Karakullukçu 'nun masonluk açısından son derece doğru yorum ve önerisini tartışmadan, yanıtlamadan; doğrudan oylamaya geçiyor ve Necmi Karakullukçu 'yu kişiliği ile eleştiriyor. Son derece sığ ve yetersiz bir yaklaşım. Büyük Üstat Demir Savaşçın her zaman öz Türkçe karşıtlığı ve Amerika masonluğu yandaşlığında yer almış, milli duyarlılığı olmayan komprador bir masondur.

Mason Mason Yalım, aşağıdaki konuşmasında masonluğun bir tarikat olduğunu İngilizce sözcük kullanarak onaylıyor. "Order" tarikat demektir. Bu konuda ayrıntılı bilgiyi, "**Mason Tarikati Ve Emperyalizm**"⁶³ kitabında, sayfa 8-15 arasında okuyabilirsiniz.

Muhterem Doğan YALIM K: İki tane öneri verdim. Birinci Madde ile ilgili önerimi açıklıyorum. Malumunuz, Masonluk dernek değildir. Bir nizam, bir **order**'dir⁶⁴. Masonik organizasyon, nevi şahsına münhasır bir organizasyondur. (...)

Büyük Sek. Pek Muhterem Ahmet ÖRS K: (...) 192 K.imiz mevcut. Pardon şu anda 193 oldu.

Büyük Üstat En Muhterem Demir SAVAŞÇIN K: Toplam delege sayısı nedir?

Büyük Sek. Pek Muhterem Ahmet ÖRS K: Büyük Üstadım, bugün başladığımız sayı 374...

Büyük Üstat En Muhterem Demir SAVAŞÇIN K: Şimdi, sevgili Kardeşlerim... Tüzük değişiklikleri, Türk Masonluğunun geleceği için çok önemli bir karardır. Bu önemli kararların belirli bir sayıda toplanan Konvan da alınması lazım. Demek ki 374 Kardeşimizin de yarısı gitmiş durumda. Biz Türk Masonluğunun geleceğine yönelik kararları ve toplam delege sayısının üçte birinden az bir ekseriyetle alamayız. O bakımdan ben Konvan'daki bu tüzük değişikliği oylamasını erteliyorum."

Konvan / Büyük Loca toplantılarına katılma hakkı olan delegelerin genellikle %70 civarı sorumluluklarını taşıyarak toplantılara katılmaktadır. Genel olarak da toplantının ilk bölümüne katılıp, toplantıda bulundu imzasını attıktan sonra, ikinci bölüme katılmamaktalar. Bu toplantıda da ilk bölüme katılan 374 masondan 182 masonu, yani yaklaşık yarısı, öğleden sonraki toplantıya katılmayıp, kendi özel yaşamlarına dönmüşler.

63

https://huoltasdelen.com/media/attachments/2024/07/04/masontarikatiemperyalizm_kokendinogretiorgutkadinyayilis.pdf

⁶⁴ Order: Tarikat

Buradan, toplam delegenin %35-40 'ının ancak tam günlük bir toplantıya katılabildikleri görülüyor.

Konvan / Büyük Loca toplantılarına katılma hakkı olanların tamamı daha önce loca başı (stadı muhterem) görevinde bulunmuş, yani masonlara masonluğu öğretecek düzeye erişmiş masonlardan ve bir kısmı da daha da tesi Büyük Loca yönetim kurulunda, masonca Büyük Kurul / Büyük Görevliler Kurulunda görev almış "Pek Muhterem" nvanlı masonlardır.

HKEMBL kıdemli masonların, büyük localarına ve masonluğa karşı sorumluluklarını nasıl taşıdıklarına dair önemli bu gösterge, masonların sözleri ile eylemleri arasındaki büyük tutarsızlığı, samimiyetsizlikleri ile içinde buldukları köhnemiş, çürümüş yapıyı ortsayaya koymaktadır.

Büyük Üstat Mehmet Remzi Sanver, kendilerinin "harici âlem" dedikleri masonluk dışındaki dünyada egemen olan, demokratik olmayan tutum ve davranışla, oy verenleri korkutup, kandırıp; liderin çıkar ve isteğine göre yönlendirmesi, yönetmesi taktik ve politikaları izlediğini, "Unutma Beni Çiçeklerinin Devrim Hikayesi"⁶⁶ kitabı, sayfa 30-31'de ortaya koyuyor. Yazılanlarda dikkatinizi çekmek istediğim bir diğer nokta da "karşı (muhalif) olan grubun da, masonluk için doğruyu ve yararlı olanı değil; kendi iktidarları ve çıkarları yönünde davranış ve ucuz oyunlara girdikleri.

Neresinden baksanız, HKEMBL bünyesinin ucuz çıkarlar, güç oyunları içinde çürümüşlüğü ve demokrasiden kopmuşluğu görülmekte.

M. Remzi Sanver'i okuyalım;

"Doğal olarak, benim ilk hazırladığım metinden Büyük Loca'ya sunduğumuz metne ulaştırılan süreçte, gitgide belirginleşen bir muhalefet ortaya çıktı. Bunu bekliyordum. Zira gerçekleştirmeye çalıştığımız tüzük yenilemesi, görev süremin ilk yılındaki mesajlarımla ortaya koyduğum anlayışın temel yasalarımıza dahil edilmesi anlamına geliyordu ki bu da statükonun sarsılması demektir. Statüko da haklı olarak sesini yükseltti. Tüzüklerin ilk 34 versiyonlarını görüştüğümüz esnada mırıltı halinde başlayan itiraz, Danışma Kurulları ve Büyük Loca Toplantısı'nda açık bir karşı koyuşa dönüştü.

Bu karşı koyuşa Localardan destek gelmeyeceğini biliyordum. Üstelik Büyük Görevliler Kurulu da tek vücuttu. Yine de, değişikliğin nitelikli çoğunluk gerektirmesi beni endişelendiriyordu. Bu noktada oylama usulü kritik önem kazandı. Devrim mahiyetindeki bu değişikliğin, tüzük maddelerini tek tek görüşmek suretiyle gerçekleşmeyeceği ortadaydı. Zira yüzlerce maddelik bir metni bu usulle görüşmek, günlerce sürecek bir toplantıyı gerektirirdi. Yapılması gereken, bütün paketi bir seferde oylayıp kabul etmektir. Değişikliğe muhalefet eden Kardeşlerim böyle yapmamam için bana haber gönderiyorlardı. Niyetlerinin

⁶⁵ 57. Büyük Loca Toplantısı 18 Kasım 2011

⁶⁶ <https://remzisanver.com/anilar.pdf>

metni madde madde görüştürüp, sonu gelmeyecek görüşmelerle süreci bloke etmek olduğunu hissediyordum. Ayrıca, belli ki, her şeyin bir seferde oylanması halinde, büyük bir devrimin beş dakikada gerçekleşebileceğinden korkuyorlardı. Ne var ki bu korkunun paralelini ben de yaşıyordum. Paketi bir seferde oylayıp üçte iki çoğunluğu bulamamam halinde, bütün emekler beş dakikada heba olacaktı. Üstelik paketi görüştürmeden oylamak, yönetimimiz açısından tepeden inmece bir hava yaratırdı ki bu da pakete desteği azaltabilirdi. Bu endişelerle, paketi bir seferde oylatma kararını almaya cesaret edemedim. Ancak, tüzüklerimizi madde madde görüşerek bir yere varamayacağımız da ortadaydı. Oylama usulüne dair bir strateji geliştirmem elzem hale gelmişti. Büyük Loca Görevlisi Kardeşlerimle yaptığım istişareler neticesinde, şu stratejiyi benimsemeye karar verdim: Tüzükleri madde madde görüşmeye başlayacaktık. Büyük Loca tarifinin yapıldığı birinci madde bütün değişikliğin kalbiydi. Bununla Büyük Loca'nın temayülünü daha en başta yoklamış olacaktık. Eğer birinci madde benimsenmezse, zaten yapacak bir şey yoktu; benimsenirse de bu ana fikrin kabul gördüğü anlamına gelirdi ki o zaman da, belirli bir safhadan sonra, takip eden maddeleri konularına göre gruplandırarak oylamaya sunabilir ve böylece süreci hızlandırabilirdim.

19 Kasım 2011 günü gerçekleşen Büyük Loca Toplantısı'na bu stratejiyi benimseyerek girdim. Büyük Loca tarifini içeren birinci maddeyi görüşmeye açtım. Muhalif Kardeşlerim, uzun uzun ve sert ifadelerle söz aldılar. Maddeyi oylamaya sundum; sütunların yani Loca temsilcilerinin neredeyse tümünün desteğiyle ve üçte ikiyi çok aşan bir çoğunlukla kabul edildi. Türkiye Büyük Locası'nın, kendi eseri olan devrimin arkasında olduğunu görmüştüm. Bu iradeyi tecelli ettirmek de artık benim vazifemdi.

İkinci maddeye geçtik. Bu madde, sanırım imla hatalarının düzeltilmesi haricinde, eski tüzüklerdeki ilgili maddenin aynıydı. Muhalif Kardeşlerim burada da uzun uzun söz aldılar. Bunun bir blokaj taktiği olduğu açıktı: Zamana oynayıp, görüşmelerin bitirilmemesini sağlamaya çalışıyorlardı. Ne var ki onların göremedikleri ama benim gördüğüm, uzun uzun konuştuğunda, sütunlardaki Kardeşlerin yüzlerinin karardığıydı. Strateji değiştirmeye karar verdim: Muhalif Kardeşleri uzun uzun konuşturup, sütunlardaki bıkkınlık ve ümitsizliğin zirveye çıktığı anda,

'Kardeşlerim, görüyorsunuz bu böyle olmuyor; madde madde görüşürsek Büyük Loca'nın birinci maddeyi kabulle ortaya koyduğu irade tecelli edemeyecek; onun için paketin bütününün oylamak zorundayız' diyerek birinci maddede ortaya konan iradeyi paketin bütününe teşmil etmeliydim. Öyle de yaptım. İki küsur saat sonra, öğle yemeği arasına çok az kala, henüz daha dördüncü maddede ve daha görüşülecek yüz küsur madde varken, sütunlardaki ümitsizlik, hayal kırıklığı ve kızgınlık zirvesine çıktığında, epik bir konuşmayla, muhalefet eden Kardeşlerin bazı sözlerinden de yararlanarak, eski tüzüklerin tümünün ortadan kaldırılmasını ve yenilerinin olduğu gibi kabulünü oya sundum. Beş saniye içinde kalkıp inen eller, Türk Masonluğunda bir devrimi gerçekleştirdi. Bunu destekleyen desteklemeyen herkes şaşkındı. Doğrusu ben de."

Öğleden sonra katılım tekrar çoğunluğun altına düşünce, yeni tüzük tartışılmadan, M. Remzi Sanver 'in planladığı ve yazdığı gibi kabul edilmiş olur. Tek adam yönetimi bu değilse, nedir?

M. Remzi Sanver 'in Büyük Üstat Salih Evcilerli 'ye yapılan bırakın demokratlığı; edep ve haya dışı bir darbe ile devrilip, yerine Amerika masonluğu yandaşı M. Remzi Sanver 'in getirildiğini de anımsamakta yarar var!

"EK. I BÜYÜK ÜSTAT TÜZÜK TAKDİM YAZISI

Sevgili Kardeşlerim,

Kardeşlerimizin yaygın şekilde bilgilerinde olduğu üzere, Masonluğun yasaları, yazılı olmayan yasalar ve yazılı yasalar olmak üzere iki kaynaktır. Yazılı olmayan yasalar, Kardeşlik geleneğimizin kadim usul ve örfindedir. Bu yasaların bağlayıcı gücü ve etkisi, Kardeşlerimizin vicdanlarında ortak kabul görmüşlükleri ve devam ettirilmelerine ilişkin ortak inançtır.

(...)

Bugün yürürlükte bulunan Büyük Loca Tüzüğü'nün kökeni, 1 Eylül 1974 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe giren Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası Tüzüğü'ne uzanır. 1974 Tüzüğü'nde 24 Nisan 1982, 30 Ekim 1992, 22 Nisan 2000, 9 Aralık 2006, 10 Mayıs 2008 ve 23 Mayıs 2009 tarihlerinde muhtelif değişiklikler yapılmıştır.

Bugün Localar Genel Tüzüğü adıyla kullandığımız Localara ilişkin Masonik yasa ise 30 Nisan 1972 tarihinde kabul edilerek 1 Eylül 1972 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 1972 Tüzüğü'nde 24 Nisan 1982, 27 Nisan 1985, 24 Ekim 1992, 22 Nisan 2000, 11 Aralık 2004, 17 Aralık 2005, 9 Aralık 2006, 10 Mayıs 2008, 23 Mayıs 2009 ve 7 Mayıs 2011 tarihlerinde birçok değişiklikler yapılmıştır. (...)

Dünya standartlarında büyük bir Masonik entelektüel birikime sahip olan Büyük Locamızın, Masonik yönetim süreçlerinde de evrensel normları yakalaması gerekmektedir. Bunu, mevcut tüzüklerimizi tadil ederek düzeltmenin mümkün olmadığı ortadadır. Yarım yüzyıla yaklaşan hizmet süreleriyle görevlerini fazlasıyla yapmış olan tüzüklerimizin artık tarihteki onurlu yerlerini almalarının ve Masonluk tarihçilerinin hizmetine sunulmalarının zamanı gelmiştir.

İhtiyacımız olan, evrensel norm ve tariflere uygun, kendi içinde kavram bütünlüğüne sahip yeni bir tüzüktür. 19 Kasım 2011 tarihli Konvansiyonumuza arz edilen Büyük Loca Tüzüğü, mevcut mevzuatımıza göre, bu yönde büyük bir ilerlemeyi teşkil etmektedir. (...)

Mevcut mevzuatımızın bazı yerlerinde 'Hürmason' bazı yerlerinde 'Mason' olarak kullanılan ifadede birliğe gidilmiş, Türkçe 'de -Batı dillerinin aksine- bu iki kavram arasında fark olmadığı ve hali hazırda daha yaygın kullanıldığı için 'Mason' tabiri tercih edilmiştir.

Tüzüğün imlasında, ritüellerimizde kısaltılarak kullanılan bize özel kelimelerin büyük harfle yazılması; bunun haricinde Türk Dil Kurumu'nun imla kurallarının benimsenmesi yolu seçilmiştir.(...)

M. Remzi Sanver Büyük Üstat "

HKEMBL Tüzüğünde öz Türkçe karşıtı, eski dilci yaklaşımla yapılan, Sanver `in “devrim” benim Türkçeye karşı devrim dediğim hamlesi sonunda kullanılan Arapça, Farsça, İngilizce, Fransızca kökenden gelme sözcükler açısından değerlendirmeyi aşağıda sunuyorum;

I. BÖLÜM

GENEL ESASLAR

(...)

II Masonluk, Evrenin Ulu Mimarı adını verdiği Yüce Varlığı ve ruhun ölmezliğini kabul eder. Çalışmalarına Evrenin Ulu Mimarı'nın adını anarak başlar.

Madde 10 - Toplantının Usul ve Esasları

*(6) Kararlar **toplantı tersimatına** geçirilir. Önceki toplantının tersimatındaki kararların okunup kabul edilmesi, alınmış kararların doğru olarak kayda geçirildiğini gösterir. Tersimatın ve raporların okunmamasına hazır bulunanların çoğunluğu ile karar verilir. Ancak bir önceki toplantıda alınmış olan kararların okunması mecburidir.*

III. BÖLÜM

Madde 22- **Üstad-ı Muhteremler** Danışma Kurulları

Madde 27 - Büyük Loca Görevlilerinin **Tespit** Usulü

VII. BÖLÜM

LOCALAR: GENEL İLKELER

Madde 47 - Loca

(1) Loca, Çırak, Kalfa ve Üstat Masonların oluşturduğu temel Masonik çalışma birimidir. Loca, özel ritüeline göre is 'ad edilmiş bir Üstad-ı Muhterem ve en az altı Üstat Masondan oluşur.

Madde 50 - Büyük Loca Gözlemcileri

Madde 54 - Toplantıda Çalışma Düzeni

(2) Loca toplantısını Üstad-ı Muhterem idare eder. Locanın açılabilmesi için Üstad-ı Muhterem, Bir Önceki Üstad-ı Muhterem, Birinci **Nazır**, İkinci **Nazır**, Sekreter, **Hatip**, **Muhakkik** ve Koruyucunun hazır bulunmaları gerekir. Üstad-ı Muhterem, mazeretli görevlilerin yerine Üstat Kardeşlerden geçici görevli atayabilir. Üstad-ı Muhteremin bulunamadığı istisnai hallerde toplantıyı geçici olarak Bir Önceki Üstad-ı Muhterem, o da yoksa Locanın Önceki Üstad-ı Muhteremlerinden biri yönetir. (...)

(5) Loca toplantısında, 1. **Tekris** töreni 2. Kalfalığa geçiş töreni 3. Üstatlığa yükseliş töreni 4. **İs 'ad** 5. Matem celsesi 6. **Tebenni** töreni

(6) Tekris töreninden sonra uygulanmak üzere gündeme herhangi bir madde konulamaz. Locanın olağan toplantıları haricinde (ek celselerde) skrüten yapılmaz.

IX. BÖLÜM LOCALARIN YÖNETİMİ

Madde 72 - Loca Görevlileri

Locanın, kendi üyeleri arasından belirlenen 16 görevlisi vardır:

1. **Üstad-ı Muhterem**
2. Bir Önceki Üstad-ı Muhterem
3. Birinci **Nazır**
4. İkinci **Nazır**
5. Sekreter
6. **Hatip**
7. Hazine **Emini**
8. **Hasenat Emini**
9. **Muhakkik**

10. Birinci Tören Üstadı

11. İkinci Tören Üstadı

12. Müzik Üstadı

13. Kutsal Kitaplar **Emini**

14. Sancaktar

15. Koruyucu

16. Gözcü

X. BÖLÜM ÜYELİK İŞLEMLERİ

Madde 93 - Locaya Giriş Yolları (1) Bir Locaya **tekris veya tebenni** ile girilir.

Madde 94 - Tekris Mason sıfatı, düzenli bir Locada, ritüeline uygun olarak yapılan tekris töreni ile kazanılır. Tekris edilen kişi Çıracak Mason olur.

Madde 95 - Mason Olmanın Şartları (1) Masonluğa yalnız medeni haklara sahip, yirmi bir yaşını doldurmuş, **hür**, iyi ahlaklı, namuslu, şerefli ve aydın erkekler kabul edilir.

Madde 98 -**Teklif Varakası** ve Engelsizlik Levhası

Madde 106 - **Skrüten ve Tekris** Kararı

Madde 110- Büyük Locanın **Gayrimuntazam** Saydığı Bir Büyük Locadan Gelen Aday

Büyük Locanın gayrimuntazam saydığı bir Büyük Locadan gelen aday için üyelik işlemlerinde hiçbir ayrıcalık uygulanmaz.

Madde 118- **Terfi Talebi**”

Konvan / Genel Kurul tartışmaları:

"Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: Sevgili kardeşlerim, söz vermeye devam edeceğim ama ondan evvel bir genel açıklama yapmayı ve bazı bilgileri paylaşmayı diliyorum sizlerle.

Evvela daha teknik bir konu, Tüzüğün 124'üncü maddesi yürürlük maddesi ve 125'inci maddesi yürürlükten kaldırılan mevzuat maddesi. Biz tabii ki bunları da görüşeceğiz ve elbette ki yürürlükten kaldırılan mevzuat maddesi görüşülürken hâlihazırdaki BLT ve LGT'de var olan ama bu yeni metne intikal etmeyen hükümleri de orada tartışma imkânımız olacak. Dolayısıyla, bunları görüşmenin yeri orasıdır. Şu anda eğer biz mevcut mevzuatı yürürlükten kaldıralım diye oynamayı yapacak olursak ve bu kaldırılırsa o zaman askıda ve boşlukta bir sistem yaratırız. Dolayısıyla, evvela maddeleri görüşeceğiz. Daha sonra da maddelerin kabulü veya kabul edilmemesi durumunda oluşacak resme göre de mevzuatı yürürlükten kaldıracağız, yeni mevzuatı da yürürlüğe sokacağız. Bu teknik bilgiyi paylaşmak istedim.

Muhterem Osman YİĞİT K: Büyük Üstadım, 1'inci madde görüşülürken söz istemiştin ama sanırım görülmedi, 1'inci ve 2'nci maddenin kabulü, artık, eski Masonluğun terk edildiği, yeni bir anlayışa, yeni bir Masonluğa geçildiği anlamına geliyor bana göre. Dolayısıyla, kardeşiniz olarak ben böyle bir yapının içinde olmak istemiyorum.

1'inci maddede otoriteyi Büyük Locaya bırakıyor Masonlar. **2'nci madde de ise bakın Büyük Loca anlayışı 'Masonluğun Landmarklarına, gelenek ve törelerine bağlı' ifadesi geçiyor. Masonluğun Landmarklarını tam olarak bilen kaç kardeşimiz var? Netleşmiş bir durum mu? Dünyada kabul gören bir anlayış var mı, Landmark anlayışı var da madde anlayışı var mı? Alabildiğine yoruma -özür dilerim, kelimeyi kullanmak istemezdim ama kullanmak istiyorum- istismara açık bir madde.**

'Gelenek ve törelerine bağlı' buyurun, sonsuz istismara, her yöne açık bir madde. Dolayısıyla, Masonluğun temel ilkelerini Büyük Loca anlayışına bağladığınız zaman, Büyük Loca anlayışı değişirse Masonluğun ilkeleri de değişir.

Çok büyük hata yapılıyor. Tamamen eski Masonluk terk ediliyor. Kardeşlerim, eski Masonluk yani bizim üzerine yemin ettiğimiz Masonluk artık terk ediliyor. **Ben geleneklere bağlı değilim kardeşlerim, töreye bağlı değilim, bilmiyorum törenin ne olduğunu. Yarın başka bir konu gelenek diye çıkabilir karşımıza, başka bir ifade çıkabilir karşımıza ve bunların hepsi, herhangi bir kardeşin uyarılması anlamında bir gerekçe gösterilebilir.** Son derece yanlış iş yapıyoruz kardeşlerim.

Bakin, Landmarklar tartışmalı ve tartışılıyor. **Net elimizde Landmark şudur diye dünya Masonluğunun kabul ettiği ilkelerimiz yok. İkincisi töre. Töre ne? Üçüncüsü gelenek. Gelenek ne? Sayın bakalım, neler gelenekler? Bu maddelerin buraya girmesi son derece yanlış olmuştur diye düşünüyorum. Kaldıralım. Nasıl? 'Büyük Loca Masonluğun temel ilkelerini korumakla yükümlüdür' diyelim, temel ilkeleri sayalım.**

Pek Muhterem Cevad GÜNER K: (...) Lütfen, ben 3'üncü fıkranın kaldırılmasını önermişim. Bu önerinin bir oylanması lazım. Yoksa siz konuştuktan sonra tabii ki burası Masonluğun kurallarına uyar, Büyük Üstadın söylediği sözü herkes kanun kabul eder. Ama ne var ki, sizin aslında sadece söz verip oylanmanın sonucunu almanız gerekir. **Sizin fikir ifade etmeniz farklı bir durum olur. Bu, hürriyetimize de aykırı olur yani bu heyetin.** Kaldı ki, daha evvelden sözcük olarak yapı (structure) değildir burası. **Burası sizin de gayet güzel ifade ettiğiniz gibi 'bu heyet' diyorsunuz. 'Heyet' Arapçaysa bunu 'kurul' şeklinde değiştirmek lazım. Bu Kurulun adı Türkiye Büyük Locası veyahut Büyük Locadır gibi ince şeyler var. Bu bir daha bir yere gitmeyecek. Bunun redaksiyonu konusunda, bilmem ne konusunda çok eksikleri var.** Madem iyi bir şey yapmak istiyoruz, bazı konularda, mesela hiç incelenmeyen konular var, yeni bir yola gidiyoruz diyoruz fakat hâlâ Büyük Üstat Kaymakamının durumu belirlenmemiştir. Dünyada evrensel olarak Büyük Üstat Kaymakamı hiçbir zaman Büyük Üstat Yardımcısı ile aynı görevi yapmaz gibi. Daha konular yerine gelince ben söyleyeceğim. Ama bu tarzda oylama olursa ben bir daha söz almayacağım.

Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: Pek Muhterem Ahmet ÖRS Kardeşim teşekkür ederim. Pek Muhterem Cevad GÜNER Kardeşimin ve Pek Muhterem Sabit AĞAOĞLU Kardeşimin üzüntüsü beni de üzdü. Bir yanlış anlamaya yol açmamak isterim.

Birtakım görüşler geliyor ve neticede bu görüşler çerçevesinde belirli bir oylamaya gidiyoruz. Ben Pek Muhterem Cevad GÜNER K.imin, mesela 1'inci maddenin 3'üncü fıkrasıyla ilgili önerisini tabii ki dikkate aldım ama bir oylama yapılacaktı, olduğu hâliyle oyladım. Eğer 'hayır' deseydi heyet, o zaman dönüp Pek Muhterem Cevad GÜNER K.imin söylediği hâliyle oylayacaktım. Ama neticede evvela bir maddeyi bir hâliyle oya sunmak durumundayız, 1'inci madde de çok açık bir şekilde 2/3 çoğunluğu almıştır, onu da görmemek mümkün değildi. Ama kardeşlerim, çok istirham ediyorum, ben eğer öyle ifade ettiysem, öyle hissettirdiysem muhakkak ki kusuru bendedir, kardeşlerimin görüşlerinin dikkate alınmaması ve değerlendirilmemesi söz konusu olamaz, aklımın ucuna böyle bir şey gelmez.

(...)

Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: Muhterem Ahmet HAN K.im ben teşekkür ederim.

Sevgili kardeşlerim, konuşmamın başında da ricam olmuştu ama tabii ki görüşler farklı şekilde geliyor, tahmin ediyorum bir usul değişikliğine gitmekte fayda olacak. Ben Sabit Kardeşimin önerisini geliştirmeyi düşünüyorum. Şimdi, heyetinizin onayına, hâlihazırdaki BLT ve LGT'nün hepsinin ortadan kaldırılıp yerine bu yeni metnin olduğu gibi konmasını sunacağım. Daha sonra da yeni metin üzerinden her türlü maddeye gerekli değişiklik önermelerini alacağım. Böylelikle bu metin üzerinden, bu zeminde tartışmış oluruz.

Sevgili kardeşlerim, hâlihazırdaki BLT ve LGT'nün ilgası ve yerine önerilmiş olan BLT'nün konmasını oylarınıza sunuyorum:

Kabul edenler... Etmeyenler... Edilmiştir. Hayırlı olsun kardeşlerim

Sevgili kardeşlerim, şu anda, dediğim gibi, artık, yeni BLT'müz budur. Bunun üzerinde değişiklik önermelerini alacağım. Biliyorum maddeler üzerinde kardeşlerimin içlerine sinmeyen, istemedikleri hususlar var. Samimiyetle, bazı maddelerde benim de içime sinmeyen hususlar var ama daha sağlıklı bir tartışma zeminimiz oluşmuştur.

Kardeşlerim, artık, maddeler üzerine tek tek değil, mevcut Türkiye Büyük Locasının BLT üzerine değişiklik önermelerini alıyorum. Kardeşlerimin görüşlerine açıktır. (...)"

Bölüm girişinde anlattığım, M. Remzi Sanver 'in yazdıklarıyla da doğrulanan süreci buraya kadar olan tartışmalarda gördük.

Baş mason M. Remzi Sanver, bundan sonra, iktidarı tam olarak ele aldıktan sonra, mason kardeşleri ile dalga geçer gibi karşıt oldukları maddeleri tartışmaya açıyor gibi bir hava yaratıyor.

"Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: *Galip Kardeşim, ben teşekkür ederim.*

Sevgili kardeşlerim, başışlayın, ben yine kendimi ifade etmeye çalışacağım. Şu anda şu safhadayız: Büyük Locaya sunulmuş olan metin bizim BLT'müzdür ve BLT ile LGT, eski Tüzük, 1972 ve 1974 tarihli Tüzükler bütün değişiklikleriyle birlikte ortadan kalkmıştır. Dolayısıyla, aslında Tüzük görüşmeleri neticelenmiştir. Fakat elbette ki böyle neticelenmeyecektir, çünkü biliyorum, kardeşlerimin, sunulmuş olan BLT üzerinde farklı görüşleri var maddelerde. Şu çok nettir: Konvan yani yeni adıyla Türkiye Büyük Locası bu anlayışın sürdürülmesine yönelik iradesini koymuştur. Bundan sonraki adımlar da buna göre atılacaktır. Bundan sonra konuşacağımız mevcut BLT'nde uygulamaya dair detaylardır. Fakat sevgili kardeşlerim, şunu yapabilmemizi rica ediyorum: Kardeşlerim söz alsınlar, desinler ki, Büyük Üstat BLT'nün şu maddesi var ya, bu şöyle değil böyle olmalı ve daha sonra ben o değişiklik önerilerini Büyük Locanın onayına sunayım.

En Muhterem Tunç TİMURKAN K: Büyük Üstadım, ben buraya söz almama niyetiyle gelmişim ama önceden de ikaz ettiğim gibi, eğer bu Tüzüklerin oylamasını tek tek maddeleri oylayarak yapmadığınız takdirde, bu toplantının tamamen kanunsuz bir toplantı olacağını burada bir kere daha söylemek isterim. Tüzükler böyle kabul edilmez, ben tümünü oylarınıza sunuyorum, bunu kabul edenler etsin, etmeyenler etmesin. Burada 100 küsur tane madde var. Bunların içinde belki ben 10 tanesini reddedeceğim, gerisini kabul edeceğim, ret versem yanlış, kabul versem yanlış, bu doğru değil. Bu herhangi bir şekilde kanunun önüne gittiği zaman biz rezil oluruz. Bu bir kere daha yapıldı ve bunun tekerrür etmemesini ben Allah'tan diledim ama maalesef gene oluyor.

Şu anda yapılmış olan oylama doğru değildir ve Türk Masonluğunda da böyle bir oylama maalesef bir kere oldu, bir daha olmadı ama doğru değil. Bunları teker teker geçirmemiz lazım.

Yoksa buradaki kardeşlerin, oy verme, lehte veyahut aleyhte oy verme hakkı gasp edilmiş olur. 'Hayır' diyebileceğiniz bir maddeye 'evet' demek zorunda kalıyorsunuz, 'evet' diyeceğiniz bir maddeye 'hayır' diyorsunuz, böyle bir şey olamaz. Benim bu Derneğe girdiğimden beri en çok güvendiğim bizim mantığımızın doğru işlemiş olmasıdır ama şu anda görüyorum ki, **burada tamamen siyasi bir oylama yapılıyor. Bu doğru değil.** Bundan sonra ne olacak?

Birkaç tane madde hakkında kardeşlerim itirazlarını söyleyecekler. Onlar da kalkacaklar **evet mevet** diyecekler, **fakat işin en kötü tarafı, aleyhte söylenenler dinleniyor fakat kabul edilmiyor, onların üstünden sil kalem geçiyorlar. Bu olmaz.**

Üstadı Muhteremler Danışma Kurulunda istenen, söylenen, verilen tekliflerin hiçbirisi yapılmadı. Kardeşlerim bu olmaz. O zaman ne diye toplanıyoruz? Burada yapılması gereken bir Masona yakışacak şekilde yapılmalı. Burada dünyanın her tarafında böyle diyorlar. Değil, pek çoğu değil ve bizim bu kötülediğimiz, bugüne kadar değişmesi lazım dediğimiz Tüzüklerle biz Masonlukta yüz sene geldik. **Ben o Tüzükleri beğenen biri değilim ama Tüzükleri atıp ne idüğü belli olmaz bir Tüzüğü buraya getirmek doğru değil.** Herkesin ağzında 'tüzükleri kabul

ediliyor' diyorlar. Kardeşlerim, iyi düşünün, yani el kaldırırken lütfen iyi düşünün. Ben kalkıp da bütün bunlara 'evet' dedim, Masonlara yakışacak bir şey değil. Teşekkür ederim Büyük Üstadım.

Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: *Sevgili kardeşlerim, burada söylemem gereken bir husus var. -Buyurun Tunç Kardeşim, yerinizi alabilirsiniz-Tunç Kardeşim siz Büyük Üstatlık yapmış bir kardeşimizsiniz. Bunu burada söylemek zorunda kalmak benim için üzücüdür ama söyleyeceğim. Birincisi, bir maddi hata var. Danışma Kurulundaki önerilerin hiçbirisinin yapılmadığı doğru değildir, Danışma Kurulundaki öneriler dikkatle değerlendirilmiştir ve Büyük Görevliler Kurulunun çok uzun bir toplantısı sonucunda Danışma Kurulundaki birçok öneri de değerlendirilmiş ve Danışma Kuruluna sunulmuş Tüzükler bu önerilere göre revize edilmiştir. Her öneriyi dâhil etmek mümkün olmamıştır, bu da son derece doğaldır. Bu işin kolay kısmı, kolay düzeltme.*

Şimdi daha zor ve üzücü olan düzeltmemi yapmak istiyorum. Sevgili kardeşlerim, burası yeni kabulde birlikte Türkiye Büyük Locasının toplantısıdır. Buradaki kanun da Masonluğun kanunlarıdır. Dolayısıyla, bizim burada Masonik temel mevzuatımızı belirleme sürecimizin, usulümüzün harici kanunla herhangi bir alakası yoktur, bunun yeri Dernek Genel Kuruludur.

İkinci olarak, hepimizin bildiği ve En Muhterem Tunç TİMURKAN K.imin de hepimizden daha iyi bilmesi gereken husus, locada usul Üstadı Muh.in, Büyük Locada da Büyük Üstadın yetkisindedir. Usul üzerine tartışılmaz. Bu hem bir gelenek ama aynı zamanda da bir Tüzük hükmüdür de.

Sevgili kardeşlerim, birlikte paylaştık bugünü. Madde madde konuları görüşmeyi arzu ettim ama bunun bir yere varamadığını ve aslında 1'inci maddeden de çok net bir şekilde ortaya çıkan Türkiye Büyük Locasının iradesinin de bir türlü ilerleyemediğini gördüm. Kardeşlerimden de öneriler geldi, dediler ki, sen o zaman eskisini kaldır. Eskisini kaldırmak mümkün değildi ama eskisini kaldırıp yenisini koymak mümkündü, onu yaptık ve Türkiye Büyük Locası çok büyük bir ekseriyetle bunu kabul etti.

En Muhterem Tunç TİMURKAN K.im, bu heyetin ortak aklı sizinkinden de benimkinden de yüksektir. Kardeşlerimiz, Türkiye Büyük Locası iyi düşünmüştür. Bunun aksini düşünmek, telaffuz etmek mümkün olmamalıdır.

Sevgili kardeşlerim, bugün aslında bu adımla yıkılan Türk Masonluğunda 'büyüklerimiz bizden iyi bilir' zihniyetidir. Türkiye Büyük Locasını bunun için de tebrik ediyorum.

Sevgili kardeşlerim, tekrar olacak, lütfen, bundan sonra, En Muhterem Tunç TİMURKAN K.im haklıdır, ben de onu ifade etmeye çalıştım. Olabilir ki, benim bir kardeşim bu Tüzüğün 17'nci maddesinden memnuniyetsizdir, **benim de memnuniyetsiz olduğum maddeler var, şimdi onları görüşeceğiz, 1 madde, 2 madde, 30 madde, kaç tane olursa olsun, akşama kadar vaktimiz var.** Herhangi bir özel madde üzerinde söz vermiyorum. Artık, Büyük Locanın Tüzüğü bellidir. Bütün maddeler üzerinde söz serbesttir.

Kardeşlerimden ricam, genel mülahazalar getirmemeleri, söz almaları, Büyük Üs, biz 18'inci maddeyi beğenmiyoruz, şöyle değil böyle olmalıdır demeleridir. Ben de bu süreci değişiklik önerileriyle birlikte götüreceğim, yürüteceğim. Kardeşlerim, söz devam ediyor, bir daha usul üzerine söz almayalım lütfen.

(...)

Pek Muhterem Ergun ZOGA K: 1'inci maddeyi oyladınız, 2'nci maddede tartışmalar çıktı ve bütün diğer şimdikiye kadar bağlı kaldığımız ve üzerinde ışık bularak yürüdüğümüz Tüzüklerimizi veya âdetlerimizin kaidelerini de ortadan kaldırdınız. Sonra 31'inci maddeye geldiniz, şimdi 31'inci maddeyi oylayacaksınız.

Şunu anlayamadım, lütfen açıklar mısınız? 3 ile 30 arasındaki maddeler ne oldu? Eğer diğerlerinin reddedilmesi bunların kabul edilmesi anlamına geliyorsa benim zayıf hukuk kafam bir şey öğrenecektir, teşekkür ederim. Kabul etmediğim veya olmayan maddeler üzerinde hiç konuşmadık. Nasıl olacak bunlar? Bunlarla ilgili düşüncelerimi nasıl aktaracağım? Bunu bilemiyorum. Özür dilerim efendim.

Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: Sevgili Ergun Kardeşim, estağfurullah, ben iyi ifade edemedim. Yalnız bir küçük düzeltme: Kaldırdınız-kaldırdık ve yeni BLT'müzü kabul ettik. Şu anda yeni BLT'müz çerçevesinde tek tek maddeleri görüşüyoruz. Tek tek derken, ben hepsi hakkında söz vermiyorum, hiç söz alınmazsa mevcut hâliyle BLT BLT'müz olacaktır. Ama biliyorum, maddeler üzerinde değişiklik arzuları var. Bu da bunlardan bir tanesiydi, bu bittikten sonra başka bir madde üzerine bir kardeşim söz alacaktır. Bu şekilde devam edeceğiz. Yalnız hızlandırmak durumundayız. Her türlü görüş gelmiş olmalı, tahmin ediyorum 31/2 hakkında da her türlü görüş geldi. Daha fazla görüş olabileceğini...

(...)

Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: Pek Muhterem Hüseyin Kardeşim, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, tabii, kararları ben almıyorum, kararları hep birlikte alıyoruz. Tabii, hiçbir metnin mükemmel olduğunu iddia etmek mümkün değildir. Yeni kabul ettiğimiz BLT'müz de şüphesiz mükemmel olmaz ama samimiyetle, prematüre olduğunu düşünmüyorum, ben de düşünmüyorum, Büyük Görevli kardeşlerim de düşünmüyorlar ve hepsinden önemlisi Türkiye Büyük Locası da düşünmüyor.

(...)

Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANYER K: Tabii tabii, öbürünü de oylamamız lazım. Gerçi Masonlukta çekimser kalmak yoktur ama neticede bazı kardeşlerimiz el kaldırmamış olabilirler. Maddenin kaldırılmasını isteyen kardeşlerim...

Büyük Sekreter: Büyük Üstadım, toplam 382 kardeşimiz oy kullanmıştır. 121 kardeşimiz maddenin kalmasını, 267 kardeşimiz kaldırılmasını istemiştir. Madde kaldırılmıştır, 127 oy gereklidir.

(...)

Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: Cevad Kardeşim, çok teşekkür ederim.

Sevgili kardeşlerim, şu anda Türkiye Büyük Locasının 3'üncü derece toplantısında. Dolayısıyla, çok acil ihtiyaçlar haricinde çıkmamanızı rica edeceğim. Zaten beş dakika sonra da Konvanı dinlenmeye davet edeceğim.

(...)

Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: Sevgili kardeşlerim, şunu yapacağım: Yeteri kadar görüştük. Öğle tatilinden önce localara dair hükümleri mevcut BLT'nden ayırıp ayırmamayı oylayacağım. Bunu netleştirmek için ne yapacağımı daha açık ve detaylı ifade edeyim. (...)

Şimdi, dolayısıyla, şunu oylarınıza sunuyorum kardeşlerim, 2/3 gerekecek eğer 'evet' dersiniz.

Şu andaki Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası Tüzüğü'nün VII. VIII. ve IX. Bölümlerini çıkartıp 'LGT' adı altında ayrı bir metin olarak bastırmayı, geri kalan metnin de Büyük Localar Tüzüğü olmasını şimdi birazdan oylarınıza sunacağım.

Önce kabul edenleri soracağım. 'Evet' dersiniz bunu bölmüş olacağız, 2/3 'evet' derse bölünmüş olacak. Bunu arzu eden kardeşlerim parmak kaldırsınlar. Eskisi gibi kalmasını isteyen kardeşlerim... Sevgili kardeşlerim, o zaman VII. VIII. ve IX. Bölümler LGT olarak ayrıca bastırılacaktır. BLT de ayrıca bastırılacaktır.

(...)

Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: Üçe çeyrek kala yeniden buluşmak üzere Konvanı ritüeline uygun olarak harici saatle ikiye yirmi kala istirahate davet etti.

--- yemek arası---

Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: Kardeşlerim, yerlerimizi alalım lütfen dedikten sonra, Büyük L: toplantısını ritüele uygun olarak yeniden çalışmaya davet etti.

Büyük Sekreter Pek Muhterem Bülent AKKAN K: Büyük Üstadım, salon mevcudunun 330 kardeş, olarak nisabın bulunmadığını belirtti.

Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: Ekseriyet yoktur yani. Teşekkür ederim Büyük Sek. Kardeşim.

Büyük Sek. Pek Muhterem Bülent AKKAN K: Yoktur. **Toplantının devamı için uygundur ama karar alamayız.**

Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: Sevgili kardeşlerim, Büyük Loca Tüzüğü'nün -kapanıştan önce de ifade etmiştim- 9'uncu maddesi demektedir ki 'Büyük Loca yasalarının veya ritüellerinin değiştirilmesi kararının alınabilmesi için toplantıda çoğunluğun bulunması ve hazır bulunanların 2/3 çoğunluğunun aynı yönde oy kullanması şarttır.' Dolayısıyla, şu anda artık, Büyük Loca Tüzüğü ile ilgili herhangi bir karar alabilmemiz mümkün değildir. Bu durum Dernek Tüzüğü ile ilgili Genel Kurulda herhangi bir sıkıntı yaratmayacaktır. Çünkü bu zaten teknik olarak çoğunluk sağlanamadığı için yapılan ve çoğunluk aranmayan ikinci Genel Kurul toplantısıdır. Dolayısıyla, bundan sonra Dernek Tüzüğü'nün görüşülmesine, Dernek Tüzüğü ile ilgili paylaşımlara geçeceğim. Ama bundan evvel bir genel değerlendirmeyi kısaca sizlerle paylaşmak istiyorum.

Sevgili kardeşlerim, Türkiye Büyük Locası bugün çok önemli bir iradeyi ortaya koymuştur. Bunun Masonluğumuza hayırlı olmasını Evrenin Ulu Mimarı'ndan diliyorum.(...)

Baş mason Büyük Üstat Remzi Sanver `in, masonların sorumluluk anlayışının kıtlığını ve ciddiyetsizliklerini bildiği kuşku götürmez. Öğleden sonra bölümde çoğunluğun kalmayacağını elbette öngörüyordu ve öyle de oldu.

Önceki benzer konvan / büyük loca toplantılarında olduğu gibi, masonların önemli kısmı öğleden sonraki bölüme katılmazlar ve oylama için gerekli çoğunluk kalmaz.

Akademik kariyeri, "oyun kuramları" üzerine yapılanmış mason akademisyen baş masonun kurguladığı oyunu mason kardeşlerine oynatmış, oldu-bittiye getirerek isteği tüzüğü onaylatmıştır.

Bu oyun içinde yer alan masonların en kıdemlilerin içler acısı düzeysizliği, oyun içinde nasıl da bireysel bilinçten yoksun yer aldıkları ve demokrasiye uymayan davranışları da dikkat çekicidir.

Genel Kurul / Konvanın bundan sonraki bölümü "Masonluğun Yararına" yapılan konuşmalardır. Masonlara zafer kazanmış baş masonlarına övgüler ve bağlılıklarını ifade ederler, mutsuz birkaçı da cılız ve etkisiz tepkilerini vermeye çalışır.

Pek Muhterem Hüseyin Dilek AKARLI K: *En Muhterem Üstadım, ben gayet kısa konuşacağım. Kazmirci Üstadımın mutluluğuna ben de katılıyorum. Senelerdir ilk defa sadece salt Masonluk konuşulan bir Konvan'a katılıyorum. Bundan sonra artık Konvan da yok, Büyük Locaya katılacağız. Bu konuda sizin çabalarınız birtakım kapıları açtı, onu başta alkışlamak lazım.*

İkincisi, ben sabahki konuşmamda prematüre olduğunu söyledim bunun. Fakat bu yaptığımız çalışma sanki Büyük Kurulun yaptığı çalışmaların bir devamı gibi oldu ve burada onaylamadığımız için, eksiğini gediğini kapattığımız için o prematüre lafını geriye alıyorum, burada çocuğumuz normal doğumuna ulaşmış oldu.

Bir de yaptığımız çalıştaylarda hep dile getirdiğimiz bir şey vardı, 700-750 kişilik Büyük Loca olmaz. Bunun için orada bazı önerilerde bulunmuştuk. Sadece eylemli Üstadı Muhteremler, sadece eylemli Büyük Kurul üyeleri Pek Muhteremler yahut Bir Öncekilerle bir Büyük Loca toplantısı olursa bu sayı 400'e filan düşüyor. Bunu da böyle pahalı otellerde değil, rahatlıkla binalarımızın içinde yahut da bir başka salonda rahatlıkla yapma durumundayız. Bu sayının mutlaka azaltılması lazım, çabuk karar ve kesin karara ulaşabilmemiz için diye düşünüyorum.

Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: *Çok teşekkür ederim. Bu son dile getirdiğiniz konu Mayıs ayının temel gündem maddelerinden bir tanesi olacak.*

Sevgili kardeşlerim, biz bugün olmasa on yıl sonra localardan gelen temsilci sayısını azaltmak durumunda kalacağız. Loca sayılarımız gittikçe artıyor, şu anda üye tam sayımız 750'yi aşkındır, yani on-on beş sene sonra bunun 1.000'leri aşması, 1.500'e varması mümkün olur. Dolayısıyla, bu bizim eninde sonunda ele

almamız gereken bir konu olacak. Mayısta alırız, eğer Büyük Loca Mayısta yapaalım derse Mayısta yaparız, eğer Mayısta hayır yapmayalım denirse bu nasılsa gelecektir, karşımıza çıkacaktır. Değindiğiniz için teşekkür ediyorum.

(...)

Pek Muhterem Sabit AĞAOĞLU K: 'Yararlar' kısmında söylemeyi uygun gördüm, Pek Muhterem Hüseyin Dilek AKARLI Kardeşimizin sabahleyin söylemiş olduğu yeni Büyük Loca Tüzüğümüzün prematüre doğduğunu belirtmiş idi. Evet, bu prematüre siyam ikizleri gibi yapışık prematüreydi çünkü Büyük Loca Tüzüğü ve Localar Genel Tüzüğü yapışık olarak gelmiş idi. Zatı üstadâneleri ilerleyen saatlerde o prematüre bebeği doğuran iki Tüzüğümüzü yüce Kurulun oylarıyla iptal ettikten sonra anasız kaldı. Ne yaptık? Bunları kuvöze koyduk ve öğlen istirahatine çekildik. Öğlen istirahatinden geldiğimiz vakit Masonik görev anlayışı olarak çıkarken söylediğiniz 'Aman kardeşlerim, çoğunluğumuz gereklidir, muhakkak katılınız' demelerine rağmen 330 kardeşimiz de o kuvözdeki ikiz yapışıkların ölümüne neden olduk. Çünkü sabahleyin sadece 31'inci maddeyi görüştük uzun uzun ama gerisini görüşmedik. Şu anda zatı üstadâneleri dedi ki: Onlar iptal edildiği için bu artık geçerlidir. Ama görüşemediğimiz, sonuca bağlayamadığımız maddeler bittikten sonra, tümü üzerinde oylamasını yapamadığımız bir Tüzükle mi Mayıs'a kadar idare edileceğiz? Ben o prematüre bebeklere rahmet diliyorum. Teşekkür ederim.

Büyük Üstat En Muhterem Remzi SANVER K: Haluk Kardeşim teşekkür ederim ama 'Yararlarda' söz almak isteyen kardeşlerime söz vermeyi diliyorum. Kardeşlerimin takdiridir. Kardeşlerim, söz devam ediyor. Sevgili kardeşlerim, eğer söz alan yoksa...

Sütunlarda söz isteyen var mıdır? Yoktur. Şarkta⁶⁷ da yoktur. O zaman ben son birkaç hususu dile getirmek istiyorum.

⁶⁷ Yaşayan Türkçemiz içinde günümüzde Şark sözcüğü yaygın olarak kullanılmamakta. Doğu sözcüğü toplumca benimsenmiştir. Oysa Türkçe karşıtı baş mason Remzi Sanver 'in kişisel dili de son derece eski ve öz Türkçe sözcük karşıtlığı temelindedir. Soros

Birincisi, birazdan Büyük Loca toplantısının ritüellik kapanışıyla birlikte Dernek Genel Kurulunu yapacağız. Kardeşlerimin eğer harici şartları elveriyorsa bir müddet daha kalabilmelerinden çok bahtiyar olurum.

İkinci husus, bu Tüzüklerimiz Mayıs'a kadar idare edeceğimiz Tüzüklerimiz filan değildir, bu Tüzüklerimiz Türkiye Büyük Locasının tüzükleridir. Tabii ki Mayıs'a kadar da bunlar uygulanacaktır, Mayıstan sonra da bunlar uygulanacaktır. Mayısta bu konuları görüşeceğiz, doğrudur ama bunlar bu heyetin büyük bir ekseriyetle idareten kabul ettiği metinler değildir.

Sevgili kardeşlerim, bugün Türkiye Büyük Locası bir irade ortaya koymuştur. Bütün kardeşlerimi o iradeye dikkat etmeye, o iradenin ne demek istediğini iyi anlamaya davet ediyorum."

Üniversitesinin, Sanver 'in anlayacağı dilden "muvazalı" rektörü baş mason Remzi Sanver!

"Muhterem Dimitri KARAKAŞ: (...) Mason sıfatına sahip olan Kardeşler bu değerleri kendi içlerinde duyabilirler ve Masonluğun bir **eriştirme bilimi** olduğunu kavramış olurlar. Mesleğimizin ana prensipleri olan Landmarklar bize ilahi bir kuvvet tarafından gönderilmedi, bir oylama neticesinde de elimize geçmedi. Bunlar vaktiyle kurulmuş ve **hâlâ devam eden bir otoritenin bize neleri emretmiş olduğunu gösteren**, artık gelenek haline gelmiş ahlak kaidelerinden ibarettir." (sayfa 41-42)

Masonluk bilim diyor mason Dimitri Karakaş. Tekris yerine erişirme kullanmış!

RİTÜEL

Dil Derneği

ritüel a. Lat. > Fr.

Dinsel tören, ayin.

TDK Sözlük

ritüel

Fransızca rituel

1. isim Bir din veya inanç sistemine ait ibadet, ayin, merasim ve bu sırada uyulması gereken kurallar.

2. sıfat Âdet hâline gelmiş.

"Ritüel

Esk. Talimat; Fra. Rituel; İng. Ritual; Alm. Ritual, Gebrauchtum

1. Bir kurum, dernek, örgüt, tarikat ya da topluluğun, toplantı ve çalışmalarında yerine getirilen, kurallaştırılmış tören şekilleri ve yöntemlerinin tümü.

Ritüel sözcüğünün Batı dillerindeki karşılıkları, etimolojik bakımdan Latince'deki "ritualis" teriminden alınmadır. Bu sözcük, bir ritin biçimsel uygulamasını dile getirir. Kimi masonik yazında bu sözcüğün salt Masonluğa özgüymüş gibi kullanıldığı görülür. Böyle bir kullanım yanılıdır; Masonluk, kendine özgü ritüelleri olan çeşitli kurumlardan yalnızca biridir.

Ritüel ille de ezoterik (içrek) nitelikli olmayabilir. Egzoterik (her isteyen istediği zaman katılmasına açık) birçok kurum, dernek, örgüt ve topluluk da, toplantı ve çalışmalarında kendilerine özgü ritüeller kullanır. Bu bakımdan özellikle dinsel ve askerî kurumların ritüelleri pek belirgindir. Çünkü gerek dinsel gerekse askerî kurumların törenlerindeki işlemler gözlemlenecek olursa; aynı nitelikteki bir törende hep aynı sıraya ve yönteme uyulduğu görülür. Bu olgu da, ritüelin, aynı zamanda belirli bir düzeni ve disiplini sağlamayı amaçladığını gösterir.

2. Bir masonik birimin oturumlarının açılış ve kapanışlarında, derecelerin verilisinde, görevlilerin göreve başlayışlarında ve diğer törenlerde uyulan ve uygulanan sıra, şekil ve yöntem.

Bu tanım, "ritüel" sözcüğünün Masonluğa özgü olan anlamını yansıtır.

Pek genel olarak bir masonik ritüel ikiye ayrılır: Bunlardan biri "yazılı ritüel", diğeri de "yazılı olmayan ritüel" olarak anılır.

Yazılı ritüel, her bir derece için ayrı ayrı olmak üzere, bir kitapçıkta toplanmıştır. Bu kitapçık, "rehber" ya da "kılavuz" olarak da anılır. Yazılı olmayan ritüel ise eski masonların yeni masonlara göstererek ya da anlatarak öğrettiği uygulamalardır.

Kimi zaman, ritüeli içeren bir kitap ya da kitapçığın da "ritüel" olarak anılması söz konusu olur. Aslında ritüel, bu kitap ya da kitapçığın kendisi değil, içeriğinin uygulamasıdır. Doğrudan kitabın ritüel olarak anılışı, üzerinde "ritüel" yazmakta oluşundan kaynaklanır.

Masonluktaki her ritin her derecesinin ayrı bir ritüeli vardır. Bu ritüeller, ritten rite olduğu gibi obediyanstan obediyanca ve jürisdiksiyondan jürisdiksiyona da yer yer farklılıklar gösterir.

Ritüel yalnızca bir şekil ve bir kalıp olduğu için, yere ve koşullara göre değişimlere uğrayabilir. Mason kuruluşlarının birbirlerinden yer yer farklı ritüeller uygulamakta oluşu, Masonluğun evrenselliğini bozmaz.

Kimi masonik yazarlar, Masonluğu insanın bedenine, ritüeli de giysiye benzettikten sonra «Giysi değişebilir ama beden aynı kalır.» demiştir.

Masonluktaki ritüeller, genellikle ilgili oldukları derecenin oturumunun açılış ve kapanış törenleriyle birlikte bu derecede yapılan inisyasyon ya da yükseltme törenini kapsar. Böylelikle her derecenin ritüeli o derecede verilen öğretimin en büyük bölümünü içerir.

Masonlukta ayrıca şu tür ritüeller vardır:

- Yeni bir mason mabedinin hizmete açılış töreni ritüeli;*
- Yeni kurulmuş bir masonik birimin çalışmalarına başlaması töreni ritüeli;*
- Bir mason locası ya da obediyanasının konsekrasyon töreni ritüeli;*
- Beyaz oturum ritüeli;*
- Masonik nikâh kutlama töreni ritüeli;*
- Görevlilerin göreve getirilmesi (isat) ve şölen (agap) ritüeli;*
- Yas (anma) oturumu ritüeli;*
- Protokol ritüeli.*

Eskiden, her masonik birimin görevlilerinin, hangi derecede çalışma yapılırsa yapılsın, o derecenin ritüelini ezbere bilmesi ve uygulaması zorunlu görülürdü. 20. yüzyılda bu ezber zorunluluğu giderek önemini yitirmiştir. Bununla birlikte, günümüzde de birçok mason örgütünde bir loca ya da atölyede görevlilerin her derecenin ritüelini ezbere uygulaması zorunluluğu sürdürülmektedir. Öte yandan, böyle bir zorunluluk olmasa bile ritüelin ezberlenerek uygulanması, yanılığlara düşülmediği ve yanlışlık yapılmadığı sürece törenin güzelliğini ve etkisini büyük ölçüde artırır. Bu yüzden bir loca ya da atölyenin çalışmasında ritüel ezbere uygulanmasa da görevlilerin törenin her aşamasında ne yapacaklarını ve ritüelik olarak ne söyleyeceklerini iyi bilmeleri gerekir.” (sayfa 191-192)

EZOTERİK - İÇREK/ BÂTİNİ

Çok tartışılan bir sözcük daha. Gerçi masonların büyük çoğunluğu, mason olmadan önce bu sözcüklerin hiçbirisini duymamıştır ve bilmezler. Önerine konan "ezoterik" sözcüğünü, sürüye katılmış yeni üye duygusu ile doğru sanıp, kabul ederler.

Murat Özgen Ayfer, Masonluk Nedir ve Nasıldır? Yazısında güzel özetlemiş;

"Sözlük anlamı bakımından **ezoterik**, 'dışa kapalı ve kendi içine dönük' ya da 'apaçık olmayan' demektir. **Türkçede aynı anlamda olmak üzere 'içrek' terimi** de kullanılır. **Eskiden 'batını'** denirmiş.

Etimolojisi bakımından Yunancadaki 'esoterikos' sözcüğünden alınma olan bu sıfat, bir topluluk ya da bir örgütü, bir yöntem ya da sistemi, bir yazı ya da konuşmayı nitelemek üzere kullanılabilir." (sayfa 141)

Sözlükler ve Masonca

İngilizce	Türkçe		
	Google	Tureng	Masonca
Esoteric	Ezoterik	Ezoterik, Batını, İçrek	Ezoterik

- Dil Derneği Sözlüğünde:

İÇREK

"Belirli bir insan topluluğunun dışında kimseye bildirilmeyen, yalnızca sınırlı, dar bir çevreye aktarılan (her türlü bilgi, öğretisi), "dışrak" karşıtı, °batını, \\2\\ °ezoterik."

EZOTERİK (Fr)

"içrek"

- TDK Sözlüğünde:

İÇREK

"1. sıfat, felsefe İçe ait, içe özgü olan; bätını, ezoterik.

2. sıfat Belirli bir insan topluluğunun dışında kimseye bildirilmeyen, yalnızca sınırlı, dar bir çevreye aktarılan (her türlü bilgi, öğreti); bätını, ezoterik, dışrak karşıtı:

"İçrek değerler başka değerler ya da nedenler adına değil, sırf kendileri arzu edilir oldukları için sabit ve değişmez değerlerdir." - Zülfikar Damlapınar"

BÂTİNİ (Arapça)

"1. sıfat İçte olan, iç âlemde olan, sırla ilgili.

2. sıfat, eskimiş, felsefe ► içrek."

EZOTERİK

"sıfat, felsefe, Fransızca ésotérique

İçrek"

- Fransızca-Türkçe Sözlük

Fransızca » Türkçe "ésotérique" kelimesi için çeviri sonuçları	
Kelime	Açıklama
ésotérique	/ezoterik / adj fel. içrek; belli insan topluluğunun bildiği (bilgi vb)
ésotérique	içrek; belli insan topluluğunun bildiği (bilgi vb)
ésotérique	ezoterik, gizli eğitim, içrek

Görüldüğü gibi, Fransızca "ésotérique/ezoterik", Arapça "Bätını" sözcüğünün Türkçe karşılığı araştırdığımız tüm sözcüklerde Türkçe karşılığı "İçrek" sözcüğüdür.

Dil Devrimine bağlı, öz Türkçe / Türkçe kullanımı ulusal dil bilinci gereği sayan kişi, "içrek" sözcüğünü kullanması gerekir.

Atatürk yolunda yürüdüğünü söyleyen, Atatürkçü olduğunu beyan eden kişi, Türkçe konusunda da Atatürk 'ün çizdiği yönü benimser ve öz Türkçe sözcük kullanır. Türkçeleşmiş "bâtini" sözcüğü de kullanılabilir; öz Türkçeci olmaz belki ama Türkçeleşmiş bir sözcük kullanmış olur. Ezoterik sözcüğünü kullanan ise, Türkçenin bağımsızlığını hedeflemeyen, komprador, yabancı hayranı ve Türk kültürünün yok olması yönünde çalışan kişidir.

HKEMBL, ÖMBL, KMBL üyesi masonlar her yazılarında "ezoterik" sözcüğünü kullanıyorlar. Aralarında içrek ya da bâtini sözcüğünü yeğleyenlerin sayısı çok az.

5. - NAKİ CEVAT AKKERMEN, HAKİKAT KAVRAMI VE MASONLUK İLKELERİ

"...yukarıda işaret edildiği gibi herhangi bir maddenin özüne ilişkin olmayan **Bâtını (içrek)**, mücerret (soyut), kişisel ve toplumsal ek düşüncelerdir."

30. - ENİS N. ECER, GERÇEĞİN YOLU

"Amaç **içrek** düşüncenin bilinç ötesi bir alanda akımını sağlamaktır. Böylece gözlem yapan 'ben' ortadan kaldırılacak, **kozmik düşüncenin** ortaya çıkması sağlanacaktır."

Uzay dizilerini çok seyretmişler, bu ifadeleri kullanıyorlar sanırım. Safsatadan başka bir şey değil; "Kozmik düşünce"!

84. - CELİL LAYIKTEZ, MASONİK SIR, KETUMİYET NEDİR? NE DEĞİLDİR?

"Aynı ketumiyet kaidelerine saygıyı Kabala 'da görmekteyiz: 'Yaradılışın hikâyesini iki kişiye anlatmak yasaktır; Kendisini Göstermeyen Varlığın niteliklerini anlatan Kutsal Araba 'Merkaba'nın hikâyesini ise, tek bir kişiye anlatmak dahi yasaktır; ancak **kemale ermiş** olan insana her şey anlatılabilir. (...) Maimonides'e göre Yaradılışın hikâyesini anlatan birinci kitap olan 'Tekvin' (Genese) **ezoterik** olarak tüm doğa bilimlerini kapsar. (...)

İlkeleri **tekris** ve ketumiyet olan eski Mısır ve Helen **ezoterik** okulları, İslam'da İhvan-ı Safa gibi tasavvufi tarikatlar, Dürzüler, bunların Batıdaki uzantıları, Şövalye tarikatları, vs.den bahisle konumuzu uzatmak mümkündür."

Nasıl da güzel anlatmış mason Celil Layıktez, mason öğretisiyle Yahudi - Kabalanın bağlantısını!

105. - YAVUZ GÜNTEKİN / İHSAN YAVUZ GÜNTEKİN⁶⁸, MASONİK DÜŞÜNCE ÜZERİNE

"Bu açıklamalardan sonra asıl konumuz olan masonik düşünce sistemine gelelim. Masonluğun **ezoterik** ve inisiyatif bir cemiyet olduğunu hepimiz biliyoruz. **Ezoterizm** 'in Türkçe karşılığı **içrekçilik**⁶⁹ olup, Arapça karşılığı ise **Bâtıniye**'dir. Gerçeğin, dış görünüşten ziyade içte gizlenmiş bulunduğu varsayımına dayanarak, bunun araştırılmasını, belirli yetenekleri olan kişilerin, yine belirli kurallara uyarak yapabileceği esasına dayanan bir sistemdir."

Görsel 5. İhsan Yavuz Güntekin⁷⁰

Mason İhsan Yavuz Güntekin sözcüğün Türkçesinin "içrek" olduğunu biliyor ama kullanmıyor.

⁶⁸ Emekli Avukat

⁶⁹ Böyle bir sözcük yok.

⁷⁰ Fotoğraf, İ. Yavuz Güntekin' in Facebook hesabından herkese açık paylaşımından alınmıştır.

"Tüm **ezoterik doktrinlerin** [Türkçesi öğretisi-HT] amacı '**Mutlak Hakikate**' varmaktır. İnsanlık tarihi boyunca peygamberler, filozoflar, simyacılar ve daha niceleri hep evrendeki yaratılışın sırrını, yâni hep hakikati aramışlar ve kendilerine göre çeşitli yollar benimsemişlerdir. "

Yazarken düşünebilseydi keşke. Peygamber, yaratanın elçisidir. Masonların uydurduğu hakikati aramaz; zaten Allah/Tanrı/"God" elçisine gerçeği söylemiştir ve insanlara da iletmiş diye görevlendirmiştir. Simyacının ise masonların "Gerçek/Hakikat" dediği kavramla hiç ilgileri yoktur.

"Hakikate ulaşma yolunun en önemli ögesi 'Kendini Bilmek'tir. Kufu Piramit'inin ve Delfi Tapınağının girişinde 'Ey buradan içeri giren önce kendini tanı' diye yazmaktadır. **Ezoterik doktrinlerde Tanrının bile evreni yaratmadaki amacının kendini tanımak olduğu öne sürülmektedir.** Tanrısal bir olgu olan insan, aynı zamanda Tanrı'nın bir ifadesidir de Yine ezoterik öğretilerde evreni yaratan Tanrının evrenden ayrı olmadığı evrenin Tanrının bir parçası olduğu belirtilir. Yâni evrendeki canlı cansız tüm maddeler Yaradan'ın silik birer kopyasıdır."

İzmir Ümit L. önceki loca başlarından mason Alp Gürkan'ın anlattığı panteizmdir!

Tapınağın girişinde "kendini bil" değil, "kendini tanı" yazıyor. İkisi arasında çok büyük anlam farkı vardır.

Mason Alp Gürkan baba adı: Aleksandro.

Bu fotoğraf bir gönderiden. Gönderi

Engin Turhal
8 Aralık 2018 · 🌐

— Dilek Özdemir ve 2 diğer kişi ile birlikte.

👍 12

👍 🗨️ 🔄

Windows'ta Etkinleştir

Görsel 6. (soldan sağa) ? – Mason Alp Gürkan – Gürsel Yıldız -? – Dilek Özdemir - ?

Yukarıdaki fotoğraf 2018 yılında Kapadokya bölgesinde Ortahisar Belediyesinin bir etkinliğinde çekilmiş.

Localarda verdiği konferanslar:

ÜMİT	Kuthan Savaşçın	Açısından M. S. TUK	09.03.1998
	Hayri Sal	Doğmak	06.01.1998
	Alp Gürkan	Tevhit	20.01.1998
		M. S. luğun Nuru	17.02.1998
ÜMİT	Alp Gürkan	Sevgi	27.05.2003
	Emin Gemici	Alegori	10.06.2003
EYLEM	Hakan Pekcanitez	M.lik Eğitim ve Rehberlik	26.05.2003
	Cahit Kubalı	Düşünce Odasındaki Duygular	09.06.2003
	Can Kubalı	Hak ve Adalet	09.06.2003
ÜLKÜ	Avarkan Atasoy	Aydınlanma Felsefesi ve Cumhuriyetimiz	13.11.2008
	Alp Gürkan	Hikmet Gerekli mi?	27.11.2008
	Selman Demirci	Rasyonalizm	25.12.2008
026 ÜMİT	Ahmet Şenkut	Siyah Beyaz Yer Döşemesinin Gizemi	02.03.2010
	Alp Gürkan	Masonlukta Ne Kazandım?	16.03.2010
	Ata Bozoklar	Bilim, Kuantum ve Ötesi	13.04.2010
	Kaya Manoğlu	Evrenin Ulu Mimarı	27.04.2010
	Mehmet Çelebisoy	Masonik Öğretinin Dayanılmaz Güzelliği	11.05.2010

"2- Dinde doğma yoktur:

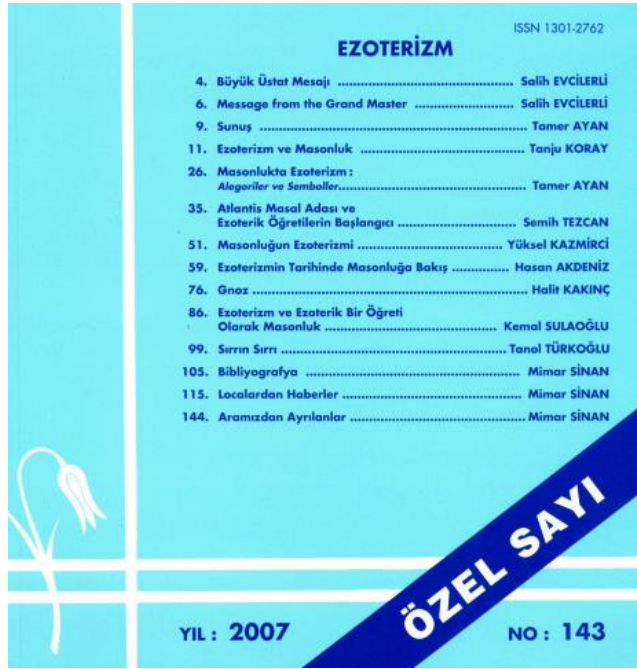
(...)

*b- Dinin bir de **batini (Fr. Ezoterique) yani iç, içrek, gizli ve deruni yanı** vardır. Örneğin; Yahudilikte Kabala, Hıristiyanlıkta Hıristiyan Mistisizmi, Müslümanlıkta da Tasavvuf, gibi. Böyle ezoterik sistem ve öğretiler; dinin ve inanç sisteminin zahiriyle kalıplaşmayıp, zaman ve çağlar içerisinde farklı ve yeni yorum, tefsir, içtihat ve açıklamalar ile asıl ve öz anlama ve verilmek istenen gizli ve esas mesaja ve Hakikate ulaşmak için; insan aklının, sezgi, tefekkür, bilgi ve idrakinin varabileceği derinliklere kadar girerler."*

Türkçe 'de bir tümce içinde yalnızca 1 tane "ve" bağlacı kullanılabilir. Yukarıdaki uzun tümce içinde ise 6 tane "ve" kullanılmış. Bu basit örnek bile mason Yusuf Kökdamar'ın Türkçeyi ne kadar bildiği ya da bilmediğini gösteriyor.

Fransızca bildiğini bize belirttiği tümcesi bulamaç olmuş; rastgele kavramları bir birine bağlamış, anlamsız ve bitimsiz bir tümce ortaya çıkarmış.

Dinin kendisi dogmadır!

Bu sayıda sözcüklerin kullanılma sayısı, masonların üç sözcük arasında, Fransızca kökenden "**ezoterik**" sözcüğünü mutlak olarak kullandıklarını gösteriyor:

İçrek:	6,	% 1,5
Bâtini:	11,	% 2,7
Ezoterik:	386,	% 95,8

Tamer Ayan, Yayın Komisyonu Başkanı ve Yazı İşleri Sorumlu Müdürü;

*"Diğer taraftan paralel olarak devam ettirilen çalışmalarımız sonucu, Mimar Sinan Dergisi Yayın Komisyonu olarak sizlere '**Ezoterizm**' konulu özel sayımızı takdim etmekteyiz. Bu sayımızın da Kardeşlerimizin teveccühüne mazhar olacağı umundayız."*

Ezoterizm/Ezoterik sözcüğü tam 72 kez kullanılmış. Bir kaçını paylaşıyorum;

"Ezoterizm nedir, nereden çıkmıştır?

Ezoterizm ve ezoterik terimleri dilimizde yeni sayılır. Eskiden 'bâtıniyat', 'bâtını' vardı, bunlar da dinsel terimlerdi. Öz Türkçe olsun diye 'İçreklik', 'içrek', ekzoterik için de 'dışrak' dendi, ama bunlar tutmadı. Şimdi, 'ezoterik' ve 'ezoterizm' tabirleri, oldukları gibi kullanılıyor. Şimdi, 'ezoterik' ve 'ezoterizm' tabirleri, oldukları gibi kullanılıyor.

Gerek Ezoterizm, gerekse ezoterik kelimelerinin kökeni Yunanca 'esö' (içinde) kelimesidir. Anlamı basit olarak ifade edilirse, "iç, içinde, kapalı devre, küçük bir gruba ait" demektir.(...)

*Masonluk, salt bir inşa meslek ve sanatı olarak sürerken, elle, avadanlıklarla yapılan bir iş olmasına rağmen, **Operatif bir Ezoterizm** 'in varlığından söz edenler var. 'İnşaat işi de olsa, o insanlar kendilerini bir eserin ortaya çıkmasına adanmışlardır, kendi kapalı dünyalarında ezoterikler' deniyor. Bazılarına göre, Ezoterizm, Masonluğa Ramsay ile birlikte girmiştir. Gene bazılarına göre, Spekülatif Masonluk, 'Rose Croix' – 'Invisible College' – 'Royal Society' çizgisiyle **ezoterik** olarak başlamıştır. Kimilerine göre, anlaşılmayan, çözülemeyen ve de nerede inisiyasyon varsa, bu ezoterizm'dir. Bu noktadan hareketle **Mu'dan Mısır'a, oradan da Masonluğa bir Ezoterizm Hattı** çiziyorlar."*

Mu yalanı özellikle eski masonların sıkı sıkıya sarıldıkları bir safsatadır. Ayrıntılı bilgi için "**Sözde Kayıp Mu Kitabı**"⁷¹ makalem okunabilir.

*"Ezoterik sistem, **psikolojik ve pedagojik bir evrim** yoluna göre kurulmuştur. Bu yolda, misterler yol gösterir. Ancak kalıp, kısıtlama yoktur. Çünkü Ezoterizm, bir ifade ile sorgulayan insanın kalıp cevaplara kanmayıp kendi kendini aramasıdır.*

71

<https://huroltasdelen.com/index.php/masontarikati/turkiye/1991-gunumuz/makaleler-91#Mu>

Arayan insan aydınlanır ve ışık saçar. O zaman inisiye olur. Masonluktaki tekrisin özü de budur: uyanma, aydınlanma ve etrafını aydınlatma.

KAYNAKLAR

Pierre A. Riffard

- *Pierre A. Riffard, Dictionnaire de l'Ésotérisme, Grande Bibliothèque Payot, 1993.*

- *Pierre A. Riffard, Anthologie de l'Ésotérisme Occidental, 1990*

- *Pierre A. Riffard, Anthologie de l'Ésotérisme Oriental, 1997"*

Psikoloji ve pedagojik evrim diye bir kavram olabilir mi?

SEMİH TEZCAN, ATLANTİS MASAL ADASI VE EZOTERİK ÖĞRETİLERİN BAŞLANGICI

"Kelime manası ile ezoterik düşünce sistemi demek, 'sadece özel bir törenle inisiye edilmiş kimselerin oluşturduğu bir cemiyetin, sadece kendi üyeleri için tasarlanmış ve gene sadece onlar tarafından algılanabilen ' anlaşılabilen bir öğretisi' demektir. Ezoterik kelimesi, Antik Yunancadaki 'ezoterikos'ian gelir ve 'içeriye ait, içeride olanlar' anlamına gelir. **Türkçe 'de ezoterik** kelimesi yerine, '**Bâtını'** kelimesi **kullanılır** ve 'içeride', 'kapalı yerde', 'saklı 'kelimeleri ile eş anlamlıdır. İslâm dininde Kuran'ın gizli ve mistik anlamlarını öğreten ekole 'Bâtıniye' denir. Bir batında iki çocuk doğurmak tabiri ile aynı anne karnında, yani kapalı bir yerde ikiz doğurmak kastedilmektedir.(...)

3.4. Yeni ezoterik öğretilerin doğuşu

Osiris Mabedinin Romalılar tarafından imha edilmesi ile hermetik rahiplerin öğretileri, İskenderiye'de Yeni Eflâtunculuk, Bağdat'ta İsmaililer, Kahire'de Fatımîler ve Kudüs'te Kabalacılar olarak devam etti. MS. 1188'de Kudüs'ün Selâhaddin Eyyubi tarafından işgali üzerine buradaki Templier, Şark ve Hospitalier Şövalyeleri ezoterik öğretiyi ve simya bilimini de beraberlerine alarak Avrupa'ya taşıdılar."

Bir akademisyen, Profesör, Türkçe 'de tümce içinde yalnızca tek bir "ve" kullanılabileceğini; ezoterik sözcüğünün Türkçe karşılığının "içrek" sözcüğü olduğunu nasıl bilmez? Mason Semih Tezcan 'ın bilmedikleri keşke bunlarla sınırlı olsaydı.

Görsel 7. Semih Tezcan

"Bu soruya cevap aramadan önce, **Ezoterizm**'i ve **ezoterik** sistemleri, Gnostisizm'den ayırılım ve kendi bütünlüğü içerisinde tanımlamaya çalışalım: Eski Yunan'daki esoterikos sözcüğünden gelen bu kavram; içe dönük, dışa kapalı anlamlarında kullanılmıştır. **Osmanlıcada batini, Türkçe 'de de içrek sıfatları** ile karşılık bulmuştur.(...)

Çağdaş Masonluk Ezoteriktir (...)

Evren'in Ulu Mimarı, ezoterik, yani içsel yolculuğumuzda yolumuzu aydınlatsın... Bizi gizem denilen hurafelerden uzak tutsun. Akı her işimizde ve eylemimizde daima rehber kılsın."

Mason Halit Kakinç yazısında 20 kez ezoterik / ezoterizm sözcüğünü kullanmış. Ezoterik sözcüğünün Türkçesini biliyor ama komprador mason Yunanca kökenden Fransızcasını kullanıyor. Mason "milliliği"

"SIRRIN EZOTERİK EVRESİ

*Sırrın bu **içrek** evresinde artık ne harici dünya kalmıştır sırrı koruyacak, ne de Kardeşler arası düşünsel tartışmalar. (...)*

*Sırrın **içrek** anlamını idrak etmeye başlayan bir Mason, bu bağlamda her şeyin kendisi ile başladığını ve kendisi ile biteceğini bilecektir.*

Sırrın birinci evresi olan ekzoterik aşamada, sır ve ketumiyet Masonun kendini tanımasını sağlar. Sırrın ikinci evresi olan ezoterik aşamada ise sır ve ketumiyet, Masonun kendi kendini aşmasına yardımcı olur."

Mason, yazısında ezoterik sözcüğünü 5 kez, içrek sözcüğünü ise 2 kez kullanmış.

"(...)

*Dilimize yanlış bir çeviriyle giren **kamuoyu**, 'public opinion' olarak ele alındığında, daha çok '**kamu kanaati**' olarak değerlendirilirse, dediğimiz daha iyi anlaşılabilir. 'Kanaat oluşumu', kitle iletişim araçlarıyla, hâkim olan paradigmanın dayattığı, meşruiyeti inşa ettiği ya da sağlamlaştırdığı bir yüzey olarak ortaya konulabilir. (Elisabeth Noelle Neumann, *Kamuoyu Suskunluk Sarmalının Keşfi*, (Çev. Murat Özkök), Dost Kitabevi, Ankara, 1998)"*

Mason Deniz Tansi 'nin yanlış çeviri diye eleştirdiği ifadeyi, Türk Sosyolojisinin dev ismi Prof. Dr. Nermin Abadan Unat yapmıştır. Deniz Tansi 'nin tozuna bile erişemeyeceği hocaların hocası Nermin Abadan Unat!

*"İşte bu zeminde sorgulanması gereken, birey içinde yaşadığı toplumun değer yargıları ve gözükmeyen tahakküm vasıtalarından bağımsız olarak 'hür bir irade'ye sahip olabilir mi? **Ezoterik mesleğimizin temelinde de, hür olmak** bir ön koşul olarak göze çarpmaktadır. Hür mason, ham taşını yontarken, aslında vurguladığımız tüm belirleyici etkenleri aşmış, kâmil insan olmak yolunda ilerleyen bir 'ışık yolcusu' değil midir? (...)*

*Kendine hâkim olmak, **tasavvuftan Bâtınilige, ezoterik** zemine ve mesleğimize kadar etkileri vardır. Kültürümüzde 'nefsine hâkim olma' sözü, burada anlamını bulmaktadır. Kendini aşan nefesine hâkim olan kişi, iradesine sahip mi olmaktadır?*

(...)

*Aydınlanma sürecinde aklın özgürlüğü için savaştan, **hümanite** kavramım gündeme getiren **laik aydınların önemli bir bölümünün kardeşlerimiz olması**, mason localarında çalışmalarını rastlantı değildi. (...)*

Bunun için de, özellikle hür masonlukta, sadece kendimiz değil, tüm insanların hakikat arayışı, hür iradesini kullanma konusunda önemli bir misyonumuz vardır: '...Çevrenize ışık saçın, karanlığın bir anda yok olduğunu göreceksiniz... Erasmus (...)

Oysa kolektif iradenin teslim aldığı değil, kendini aşmış, hür iradesini ortaya koyan, kendine yaptığı yolculukla eş zamanlı, topluma yarar sağlayan 'ışık yolcuları'na ihtiyacımız var.

*'Ben kendiliğimden var değilim bu varlığımla,
Kendim çıkmış değilim elbet bu karanlık yola.
Bir başka varlıktan gelmiş bendeki varlık.
Ben dediğin kim ola, nerede, ne zaman var ola?'*

Hayyam "

Bir şiir paylaşılırken, kaynak kitap kesinlikle verilmelidir. Akademik disiplinde eğitim almış mason Deniz Tansi 'nin bu kuralı bilmemesi olası değil. Sorun burada Deniz Tansi 'nin sanat eserine ve şaire saygısızlığıdır. Dahası bir çeviri şiir paylaşılıyorsa, çevirmen de paylaşılmalıdır. Deniz Tansi 'nin sığılığı!

"Bu da elbette, hür masonluğun dünyada bu değerlere, kadim çağlardan beri sahip, en eski ezoterik yapılanma olarak, evrensel katkı sunmasıyla güçlenecektir. Bu karamsar tabloya, yerkürede 'posttenebras lux' sözünde olduğu üzere, karanlıktan aydınlığa geçirecek bir felsefi altyapının varlığı, insanlığın geleceği için yaşamsaldır. (...)

Söylediklerimizi, hür iradenin insana ve insanlığa gerçek katkılarını, Fikret'in şu dörtlüğünde özetlediği gibi vurgulamak anlamlıdır.

*'Benim ayinim düşünüp yapmaktır
Benim dinim insan gibi yaşamaktır
İnanmışım: Taparım ben varlığa
Her kanat bana bir melek sesi getirir... Tevfik Fikret (Tarih-i Kadim'e Ek)'*

Tevfik Fikret 'in şiiri değil bu; şiirden günümüz Türkçesine çeviri. Her çeviri şiirden çok şey götürdüğü için, bu mısraların da çeviri olduğu ve kimin çevirdiği belirtilmelidir. Bu çevirinin çok kötü olduğunu sa söylemeliyim.

Doç. Dr. Deniz Tansi, masonluğu nasıl da yüceltiyor...

086 GÜZEL İSTANBUL MUHTEREM LOCASI AYLIK YAYINI 9 - 53 SAYILARI
ARASINDAKİ 17 DERGİDE;

11. - TAMER AYAN

"İnisiyatik ve ezoterik özellikleri olan Süleyman Tapınağı olarak anılan bir tapınağın içerisinde de toplanan seçkin insanlar hakikati ve yaratılışın sırlarını araştırmaktadırlar. Bacon'ın kader arkadaşları daha sonra 1646 senesinde bir ezoterik dernek kurarlar, adı 'Invisible College', yani Görülmeyen Kolej olan bu dernek önce İngiltere'de kurulmuştur; sonra Fransa Paris'te, daha sonra Almanya'da da benzerleri kurulmuştur. (...)

Masonluğu doğrudan Orta Çağ Operatif Masonluğuna bağlamaya kalkarsak bir yerde tıkanırız. Çünkü Masonluğun bugünkü yüksek felsefi değerlerini, yüksek fikirlerini Operatif mesleki kuruluşların dışında da bazı temellere dayanarak açıklamak durumundayız."

Mason Tarikatının Orta Çağ Duvarcı Ustalarına bağlanamayacağını Tamer Ayan açıkça söylüyor. Ancak, emin olun loca yöneticilerinin; Üstadı Muhteremlerin en az %90'ı bunun tersini söylerler. Diğer masonlar ise, gerçeğin farkında olan %2-3 var mıdır? Emin değilim

21. -DUYURU

"Kardeşlerimizin farklı localarda konuşmaları devam ediyor. Şu anda netleşen Muhterem Yener Gür'eş, Batuhan Erdem ve Veysel Hamza Yüksel kardeşlerimiz tarafından diğer localarda da sunulan 'Başlangıçtan Günümüze Ezoterizm' başlıklı konuşma 10 Mart akşamı 20.30 da Girne Muhterem Locası'nda sunulacak."

29. - LEVENT ÖKKEŞ AKIŞ, RONİN GEÇİCİ LOCASI

"Teklif, bu yola girecek olan bir adaya masonluğun teklifi değil, bu yolun kendisine bir adayın teklifidir ve aday, masonluğu temsil (dışarıya yansıtılma) ve **temessül**⁷² (içine sindirebilme) edebilecek olanların; yani zahîrî (dışrak) ve **bâtını (içrek)** ayırtmasını yapabilen ve bunu yaşayıp yaşatabilenler arasından seçilir."

Mason Levent Ökkeş Akış yukarıdaki tümce ile ne anlatıyor, anlayabilen var mı? Mason öğretisi olarak anlaşılıyor, Türkçe ifadesi ise bozuk!

Mason Akış 'ın Linked in hesabında herkese açık olarak yaptığı paylaşımına bakar mısınız?

Levent Ö. AKIŞ 🗣️ · 2nd
Tecessüs sahibi bir Girişimci (+taze yazar)

Tecessül sahibi ne demek?

ANADOLU	Tunç Bahar,	Filmlerde Masonluk	23.05.2006
	Tolga Yılmaz, Levent Akış	İnsan ve Dünya, Mason ve	
	Ahmet Kurtaran	Mabet	06.06.2006

⁷² Türkçe olmayan "temessül" sözcüğünü hala çok kullanmaktalar.

"MASONİK ÖĞRETİ NEDİR?

Masonluk; kardeşlik duygusunu ön planda tutan, **EZOTERİK (İÇREK) DÜŞÜNSEL SİSTEME DAYALI**, inisiyatik, hayırsever, sembolik, felsefi, seçici, hiyerarşik, **uluslararası**, hümanist bir ahlak ekolüdür. (...)

Bu tanımdaki en önemli öge; 'Ezoterizm'dir. Başka bir anlatımla Masonik düşün düzeni neredeyse tümüyle ezoterik içeriklidir. Buna göre ezoterik düşün düzenini bilip uygulamadan masonluğun tam anlamıyla anlaşılabilirliğini ileri sürmek hatalı bir yaklaşım olur. Kısaca ve özetle her mason ezoterik yöntemleri bilmek ve ezoterik düşünce alışkanlığını edinmek zorundadır.

PEKİ, MASONLUKTA EZOTERİK EĞİTİM VERİLİYOR MU?

Üzülerek söylemeliyim ki masonlukta ezoterik eğitim verilmesi bir yana ezoterizm ne olduğu veya ne olmadığıın yeteri kadar anlatılıp açıklandığını bile düşünmüyorum. Bu çok büyük bir eksikliktir.

Bir sistem düşünün ki temel yapısı ezoterizme dayansın ancak ezoterizm konusunda üyelerini aydınlatmasın. İşte acı gerçek budur. "

HKEMBL Ön Büyük Üstat Yrd. Önder Öztürel, "Ezoterik" sözcüğünün "Türkçesinin" **ıçrek** sözcüğü olduğunun farkında ama kullanmıyor! Ancak içtenlikli öz eleştirisine de katılmamak olası değil. Hep söylüyorum, masonlar okumazlar, masonluğu bile bilmezler. En cahil olanlarını da, kendilerine masonluğu öğretsin diye Üstadı Muhterem yaparlar...

MASON DERGİSİ 23 - 157 SAYILARI ARASINDAKİ 64 DERGİDE;

Sanal Dünyasından

Mason Kadir İrfan Yalın, para ödeyerek, annesinden alınmış ve belli ki ilaçla sersemletilmiş vahşi hayvan Arslan yavrusu ile fotoğraf çektirecek kadar hayvan sevgisinden ve vicdandan yoksun bir kişi olduğunu düşünüyorum.

Kadir İrfan Yalın

Görsel 8. Mason Kadir İrfan Yalın, ÖMBL Mason Dergisi editörü⁷³

Bu fotoğrafı beğenen bazı arkadaşları:

Masonlar: Z. Hakan Solmaz, Tekin Tümer, Nail Yücesan, İbrahim Tuğrul Havuçoğlu

Mason olmayanlar: Meziyyet Sarıbay, Ergün Aktaş, Dr. Pelin Gündoğan, Nevin Değirmenci, Gazeteci Mehmet Ali Arslan, Ertuğrul Kaya, Mehmet Bülent Bilen, Ali Hakan, Alev Karaca, Erdal Başçı, Osman Erdede, Mete Özkök, Burhan Sırmabıyıköçlü, Sefer Bilgin, Hanife Bhr, Murat Beşli, Bülent Küçük Çaylı, Abbas Lakdawala, Hüseyin Hüsnü Bodur, Rüya Rya Aslantepe, Necla Akben, Selma Dinçer, Erhan Özkan, Maulana, Nimet

⁷³ Aşağıdaki fotoğraf Facebook hesabında herkese açık paylaştığı fotoğraftır. (Erişim 5.12.2024)

Sütçü, Serdar Özbosnalıoğlu, Doğan Gral, Sami Yürekli, Ömer Kırkpınar, Betül zdoğan Demir, Esra Altuğ Dilmaç, Őerif Antepli, Sultan Sansarcı, Valya İvanova, Mason Kadir İrfan Yalın, ABD emperyalizmin medya uzantısı Soroscu Açık Radyo programcısı ve savunucusu:

Bu paylaşıma da o kadar çok mason beğeni koymuş ki... Soros destekli Açık Radyo!

86. - CEMİL KIPÇAK, MASONLARA MASONLUK BİLGİLERİ

"İki, bilimin sayısıdır. Eskiler bu sayıyı 'iki sütun arasında oturan bir kadın' ile simgelemişlerdir. Bu kadının rengi siyahtır. Bununla **bilim kavramının gizliliği** simgelenmiştir."

"Masonluğun özelliği ise ezoterik nitelikli bir kurum olmasıdır; **yani herkese açık değildir** ve çalışmalarını yalnızca kendi üyelerinin katılımı ile yürütür."

Mason Cemil Kıpçak, birçok mason gibi "bilim" nedir bilmiyor. Bilimin sayısı olur mu? Bilim de gizlilik olur mu?

92. - NECİP ARIDURU, BÜYÜK ÜSTADIN MESAJI

"Ama Masonluk bu amaç ve ilkelerine karşın. Beri yanda **içrek (ezoterik)** nitelikli bir kurumdur. Ritüellik çalışmalarında Mabet kapılarını mason olmayanlara karşı kesin olarak kapalı tutar! ... (...)

Masonluğun yüzyıllardan beri süregelen varlığını koruyabilmesi için düzene, düzenin oluşabilmesi için de kurallara ve töreye, bu arada da **içrek** nitelikli uygulamalara gerek vardır."

Mason Necip Arıdur, öz Türkçe sözcükleri savunan bu açıdan değerli bir kişi; ÖMBL eski Büyük Üstatlarından.

122-123. - TUNCAY NEYİŞÇİ, ÇALIŞMADA YÖNTEM

*"Masonlukta yöntem **ezoterik (içrek)** buna karşılık amaç ekzoteriktir. Bizler, masonlar olarak, mabette ham taşlarımızı yontmak üzere bir araya gelirken, mabede girişten söz almaya, oturumun açılmasından kalfalığa yükselişe kadar uzanan, pek çok standart davranışı hep birlikte yapmak durumunda kalıyoruz. Bunlar bizim yöntemdeki ezoterik boyutumuzu oluşturuyor."*

Antalya Bölgesi Kılıç Locası kurucularından Mason Tuncay Erişçi, "ezoterik" sözcüğünün Türkçesinin "içrek" olduğunu biliyor ama yazısının devamında "ezoterik" sözcüğünü kullanmayı yeğliyor.

"Bağdat'la X. yy.ın ilk otuz yılı boyunca sürüp giden ayaklanmalar ve daha birçok yerlerde görülen eylem halindeki Arap aleyhtarlığı, bu çalkantının belli başlı örnekleridir. Bütün bu ve bunlara benzer örneklerden çıkan sonuç, İslam dünyası içinde yaygın bir memnun olmayanlar grubunun Sünni İslam ideolojisine karşı düşen Şii-Bâtını ideolojinin arka plandaki İran kültürü tarafından büyük ölçüde desteklendiği öne sürülebilir. **Batinîlik, İran kültür geleneğine bağlı bir ideolojidir.** (...)

Batinîlik, 531 yılında İran'da büyük bir ihtilal yapan Mazdak'ın iştirakçi fikirlerinin, İslam dünyası içinde yeniden ortaya çıkışını ifade etmektedir. **Sünni İslam ideolojisinin, özel mülkiyete ve aile düzenine dayanmasına karşılık, Mazdak ideolojisi, hem Özel mülkiyeti hem de aile düzenini reddetmekte, mevcut toplum yapılarına ve bu yapıları ayakta tutan yasa ve kurallara hücum ederek, her şeyi 'mubah' saymaktadır.** İslamiyet'in doğuşu sırasında, Hicaz'da yaygın olan Mazdak ideolojisi, daha sonra İslamiyet'le birlikte İran ve Arabistan'da Şii bir görünüş kazanarak **Babekilik, Mübeyyeza, Karmatilik, Batinîlik vb.** adları altında yaşamış ve İslam dünyasındaki birçok sosyal birlikleri derinden etkilemiştir. **Halifeliğe karşı bir tepki olarak ortaya çıkan Batinîlik,** politik açıdan da İsmaililerce öne sürülen Şii görüşleri yansıtmaktadır. **Şiilik** kelime olarak taraf tutma, grup, fırka anlamlarına gelmektedir. **Özellikle İran'da pek çok taraftar toplamış olan bu ideoloji, bilindiği üzere, sonraları İslamiyet'e karşı Zerdüştlüğü yaşatmak ve bu yoldan bağımsız bir İran devleti kurmak amacına yönelmiştir.**

Bâtını ideolojisine göre Kuran iki şekilde yorumlanabilir: İlk yorum şekli, onun hemen kendini ortaya koyan, açık ve zahiri anlamının yorumlanmasıdır. Ne var ki bu anlam Kuranın gerçek anlamı değildir. Bu yoruma bağlanıp kalmak onu anlamamak demektir. İkinci yorum şekli ise, bu açık ve zahiri anlamın arkasındaki gizli ve hakiki anlamın yorumlanmasıdır. Ancak onun bu gizli ve hakiki anlamına ulaşanlar Müslüman sayılabilirler. Bâtınilerce benimsenen bu ikinci yorum tarzı, Cıyas adlı bir dervişin bu ideolojinin temel eseri sayılan El Beyan adını verdiği kitabında bütün ayrıntılarıyla açıklanmıştır. Bu eserdeki yorumuyla İslamiyet,

insanlar arası ilişkileri tanzim eden emir ve yasakların tümü ortadan kalkmış, sosyal hayata etkinliğini kaybetmiş yeni bir din haline gelmektedir. (...)

Öte yandan Anadolu'da gördüğümüz tarikat şeyhlerinden çoğu, çevrelerini kuşatan menkıbeler dolayısıyla halk tarafından birer Şaman durumuna getirilmiştir. Baba İshak, Hacı Bektaş Veli, Geyikli Baba, Ahi Evran vb. halk nazarında taşıdıkları özellikler bakımından hakiki birer Şamandırlar. (...)

*Ne var ki bu durum ancak **Ahi Birliklerinin kuruluş** dönemi sayabileceğimiz ilk dönemler için geçerlidir. Daha sonra, bu birliklerin yalnızca esnaf ve sanatkâr birlikleri haline gelmeleri oranında, **dini fonksiyonların geri plana itildiklerini; hatta bu birliklerdeki Şamanist ve Şii-Bâtini temayüllerin "Bektaşilik" adı altında bir organizasyona bağlandığı** görülmektedir."*

Mason Ahmet Faik Gürelme 2008'de ölmüş.

Bu kadar içi boş, bilgiden nasiplenmemiş yazıları nasıl yazıyorlar, nasıl ortaya çıkarıyorlar ve yayınlıyorlar? Söyledikleri tarihsel gerçeklerle uyuşmayan, saçmalıktan başka bir şey değil.

Attilâ İlhan'ın dediği gibi "masonluk kültürsüzleştirir"! Çok doğru, Mason Tarikatının amacı da budur. Masonlar; "seçilmişler, üstünler, toplumu aydınlatacaklar..." gibi, içi boş ifadelerle, çoğunlukla cehaletle yoğrulmuş egolar şişirilince, bu yazılar ortaya çıkıyor. Mason Ahmet Faik Gürelme 'nin bence tek doğrusu "ezoterik" yerine "bâtini" sözcüğünü kullanmasıdır.

Mason dergisinin Editörü, bakın mason Gürelme yazılarından nasıl övgüyle söz ediyor. Belli ki, mason Kadir İrfan Yalın'ın⁷⁴ da kültür düzeyi ve birikimsizliği kardeşi Ahmet Faik Gürelme ile aynı düzeyde.

⁷⁴ Mason Kadir İrfan Yalın Turizm İşletmeciliği okumuş.

"Derginin basılma aşamasında, editör yazımı değiştirmeme yol açan Ahmet Faik Gürelme kardeşimizin sonsuz doğuya geçtiği haberi, hepimizi yasa boğdu. Üstadımızın bu sayımızda sizler için hazırladığı çalışmasını hüzünle okuyacağınızı biliyorum. Yine bu sayımızda duygu yüklü olarak okuyacağınız bir başka çalışma da, Ümit Gürol kardeşimiz tarafından hazırlandı. Bildiğiniz gibi, Ümit Gürol kardeşimizi de geçtiğimiz aylarda sonsuz doğuya uğurlamıştık.

Gerek Ümit Gürol kardeşimizin, gerekse de Ahmet Faik Gürelme kardeşimizin çalışmaları Mason Dergisinin sayfalarında ebediyen yer alacaktır, anılarının kalplerimizden silinmeyeceği gibi. Kardeşlerimiz geride bıraktığı çalışmaları ile yolumuzu aydınlatmaya devam edecek. Lütfen onların bizlere aydınlıkları gösteren yazılarını okurken, geride bırakılanların, aynı yolda yürüyenlere ışık tutabileceğini bir kere daha düşünün"⁷⁵

Mason dergisinde yayınlanan yazıları:

GÜRELME Ahmet Faik

- Ahi Birlikleri (Sayı_133)
- 4 Numaralı Ar Locası 25. Yıl Bildirisi (Sayı_79)
- Irk ve Irkçılık Düşüncesi (Sayı_77)
- Bağlılık (A. Atasel İLTER, Metin AKALTUN birlikte) (Sayı_66-67)

⁷⁵ Mason Dergisi, Mayıs 2008, sayı 133, sayfa 4.

"Ezoterik gelenekler)

*Bilindiği gibi belli bir amaç yönünde inisiyasyona bağlı çalışma yapan **ezoterik geleneklerde**, çalışmanın temel öğelerini, ritüeller ve simgeler oluşturur. (...)*

*Ezoterik simgeler, onların üzerine düşünen adaya ritüel yoluyla etki eder. Ancak, bunun olabilmesi için, düzenli bir katılım gereklidir. **Ezoterik** katılımın olmadığı törenler boşuna göstermelik törenler olarak kalır. **Sıradan törenlerin etkisi psişiktir, oysa ezoterik simgeler, duyular üstü aşkın bir ilkeye bağlanmayı sağlar ve ritüel yoluyla, varoluşsal bir etki uyandırırılar.**(...)*

*Aday, bireysel yetenekleri, anlayışı ve algı gücü ile aşamalı biçimde bazı **içrek** anlamları ve olumlu nitelikleri kendisinde uyandırmaya ve gerçekleştirmeye çalışır."*

Ezoterik ve içrek sözcüklerini kullanmış. İletişim Fakültesi mezunu mason Bülent Gürkan, **içrek olmayan törenleri beğenmiyor ve psişik buluyor.**

"Güler misin ağlar mısın?" diyor ya deyim de; en gülerim...

TDK Sözlüğünde

"Psijik

sıfat, Fransızca psychique

Başka birinin düşündüklerini veya uzakta geçen bir olayı hiçbir bağlantı olmadan algılama, geleceği görme gibi doğaüstü yeteneklere sahip."

Mason Bülent Gürkan beğenmediği törenleri nitelemek için kullandığı sözcüğün anlamını bilmiyor ve tam cehalet içinde...

"Tüm **inisiyatik–ezoterik** oluşumların temel amacı, **seçilmiş olan cevheri, yani iyi adamı daha iyi yapmaktır** ve tüm yöntemleri çok kısa bir zamanda ortaya çıkmış gibi gözükse de aksine yüzyıllar boyunca nesilden nesle, ağızdan ağıza aktarılarak meydana getirilmiş büyük bir birikimin sonucudur.

İçrek anlamındaki '**bâtını**' kelimesi, dini kitaplar veya benzeri bilgiler içinde aktarılan gizli anlamları **ezoterik** yöntemle çözmeye çalışmak ve ortaya çıkarılan sırları ezoterik gelenekle birleştirdikten sonra bunları insanların aydınlanma ve içsel (ruhsal) gelişimleri doğrultusunda kullanmak anlamına gelir.⁷⁶ Kuran-ı Kerim'in içinde de bu şekilde gizli anlamlar olduğunu söyleyen ve bunları aramaya başlayanlara da **bâtını** denmiştir.(...)

Geçmişten günümüze bazı **bâtını** topluluklar şöyledir: Mevleviler, Aleviler, Bektaşiler, Dionysos Kültü, Gnostikler, Kabalacılar, Zerdüştlük, Mitraizm, Pisagorculuk, Neo-Platonizm, Sufizm, Bâtıniler, Tapınak ve Malta Şövalyeleri, Masonluk, Ahilik, Gül Haç ve Eski Mısır, Mezopotamya ve Ortadoğu kaynaklı birçok ezoterik inisiyatik sistemler. Bunlar yıllarca birbirlerinden etkilenerek günümüze kadar ulaşmıştır."

Çok tanrılı dinler, mezhepler, şövalye toplulukları, tarikatlar, masonluk... ; aklına ne gelirse, peş peşe sıralamış ve hepsini de "ezoterik" yapmış. Hiçbirisinin gerçekte ne olduğunu bildiğini sanmıyorum. Bu kadar nasıl gerçekten kopuk şeyler söyler kişi ve cemiyet üyesi kardeşleri de bunu ciddiyetle nasıl yayınlar ve okurlar? Akıl ermez.

"Bu şartlar altında rahiplerin yapabileceği tek şey vardı: Müslümanlara İslamiyet'i ezoterik bakımdan anlatabilirlerdi. Ve bunu yaptılar. Bu çalışmaları, İslam Tasavvufunun ve Bâtını İslam Ezoterizminin ortaya çıkışında büyük bir rol oynadı. Ezoterik öğretinin disiplini içinde asıl gerçekleri İslamiyet içinden de çekip alabilecek yetenekteki Osiris rahipleri, bunu kolaylıkla gerçekleştirdi. Kuran-ı Kerim'deki sembolik bilgilerin derin ve gizli anlamları, Osiris rahiplerinin bilgileri

⁷⁶ Bu uzun tuncedeki anlam bozukluğunu ve kavramların karma karışık hale getirilmesine bakar mısınız?

ışığında ele alınmaya başlandı. İskenderiye Okulunun rahipleri, o zaman oldukça etkin bir konumda olan Peygamber'in damadı Ali'nin yanında yer alarak, kendilerine gelecek baskılardan uzak kalmayı da başardı.(...)

Böylelikle temelinde ezoterik öğreti ve gizli bilgiler bulunan Sufizm, İslami görünümü altında gittikçe güçlenen bir ekol oldu. (...)

Bu okulun öncelikli hedefi Müslümanları bağnazlıktan kurtarmak, bilim anlayışını ve doğa bilimlerine dayanan felsefeyi egemen yapmak, toplumu düzeltecek bir aydınlar ahlakı yaratmaktı. İslami motiflerden hareket eden ama tüm dinlerin birliği ve ezoterik öğretilerde bütünleşen Sufizm, dünyanın pek çok yerinde taraftar buldu. Kısa sürede büyük bir güç haline geldi. (...)

Sufilerin günlük yaşamlarına üstün etik yaşam prensiplerini yansıtması, halkın onlara karşı büyük bir saygı ve sevgi duymasına yol açıyordu. Bunun yanı sıra kendi sırlarının üstünü örterek ve hikâyeleştirerek anlatmalarından da halk çok etkileniyordu. Böylelikle Sufizm öğretisi çok farklı ülkelerde büyük bir sempatican kitlesine ulaşmıştı. Farklı dinlerden insanlar İslamiyet'e karşı ilgi duymaya başlıyordu. İslamiyet'e karşı uzun süre direnen Türkler, İslamiyet'e, Sufiler sayesinde sıcak bakmaya başlamıştı. Çünkü kendileriyle irtibata giren Sufiler, ellerinde kılıçla gelen İslam-Arap ordularının askerlerine hiç benzemiyordu. Türk halkı, Sufileri gerçekten çok sevmişti.

İşte Türklerin Müslümanlığa geçişine etki eden en önemli unsur buydu... Hatta dünyanın birçok yerinde başka ulusların da İslamiyet'e geçişlerinde, dünyanın dört bir yanına dağılmış Sufilerin önemli etkileri olmuştur. Bu açıdan günümüz Hıristiyan misyonerlerinin yaptığını o devirde Sufiler yapmaktaydı da diyebiliriz."

TDK Sözlük

"sufi

isim, din bilimi, (su:fi:), Arapça şūfī

► *mutasavvif."*

Dil Derneği Sözlük

Sufi / Sofi

"sofi a. ve öNazır Ar. (- -)

Tasavvuf felsefesine bağlı olan (kimse), °mutasavvıf."

Türkler arasında Müslümanlığın yayılmasında, diğer birçok etken gibi Sufilerin de rolü oldu elbette ama mason Oktay Arıkan'ın anlattığı gibi değil.

Görsel 9. Mason Oktay Arıkan⁷⁷

Mason Oktay Arıkan'ın Facebook herkese açık hesabında profil fotoğrafı. Yakasını, Büyük Loca ve Süprem Konsey'de derecelerini gösteren rozetlerle doldurmuş.

Mason Oktay Arıkan yazılarında sıklıkla gerçekte hiç örtüşmeyen, belgesiz, atıf yapmadan, kaynak göstermeden; mahalle kahvesinde anlatır gibi, aklına geleni söylüyor. Yukarıda Mısır'ın Osiris rahiplerinin, Müslümanlara Kur'an'ı anlattıkları ve koyu yaptığım diğer bölümlerde yazdıklarını şaşkınlıkla okudum. Mason Oktay Arıkan açıkça Müslümanları

⁷⁷ Bu fotoğraf çekildiği sıralarda, mason Oktay Arıkan bir derece almış ya da bir masonik görecve seçilmiş.

aşığıyor. Bir insan bunları nasıl düşünebilir ve doğru gibi nasıl yazıya döker? Masonlar da dergilerinde yayınlar. İşte masonluğun düzeyi...

Masonların dediği gibi, "akıl ve bilgelik" yol gösterebilir ama durum umutsuz gibi gözüküyor.

Oktay Arıkan: "Proje Müdürü, Enerji Ankara- Eag Upsenerji Ankara (2013 – günümüz). Eğitim, Anadolu Üniversitesi, İş İdaresi Böl.

ÖMBL Çınar Locası üyesi ve Üniversite eğitimi İletişim Bölümü olan mason Oktay Arıkan mason dergilerinde çıkan yazıları ve verdiği konferanslar:

İnsan Olma Sanatı Masonluk ve Yaşama Dokunmak (Mason dergisi, sayı 150) yazısından çok küçük bir bölüm paylaşıyorum. Mason Oktay Arıkan bir de şiirimsi yazmış "çok özgün" mısralar eklemiş. Acaba kaç şiir okudu yaşamında ve şiir üzerine kuramsal bir tek yazı okudu mu?

"Elinize kalemi alıp mısralarının bir kısmını yazdığınız şiire mutlaka yeni ve çok özgün mısralar eklersiniz. Yeter ki bahsedilen duygu ve düşünceye odaklanıp manzarayı ve ortamı gözünüzde canlandırıp onu yaşayın:

*Ne zaman İstanbul'a gelsem,
Sana geldim sanırım,
İstanbul gibi azizsin kalbimde,
İstanbul gibi kâh parıl parıl,
Kâh sönük ve sisli,
Ömür yetmez her köşeni gezmeye,
Ömür yetmez kıvrımlarını keşfetmeye..."*

151. - HÜSEYİN ÖZGEN, [O SIRADA BÜYÜK ÜSTAT], KURUMSAL MASONLUĞUN 300 YILI

"Mutlu ve barışçıl bir dünya düşüne kendisini adamak için yetkinleşecek insanların barınağı olacak yeni Masonluk anlayışı, çağlar boyu içine kapalı olarak yaşamış **içrek** yapılanmaları da bünyesine alıyor. Bu arada, yeni ve devrimci düşünceler, yerleşik düzenden çıkar sağlayan yönetimlerden büyük tepki görüyor. Bir Aydınlanma Çağı ürünü olan Spekülatif Masonluk, dönemin acılarını çeken aydınların aksine, kendisini daha kapalı bir ortamda güvende tutuyor. Gizli değil, kapalı ama korunaklı bir şekilde çalışırken localarına kardeş seçmekte çok özenli davranıyor. (...)

Kurumların günün sorunlarında yıpranmaması için Masonluğun kurumsal yapısının içrek ortamda kalmasından ödün verilmiyor."

Büyük Üstat, ütopya mı anlatıyor?

154. - BORA ÖNGÜRER, I. SCHAW YASALARI (KISA TARİHÇE DERLEMESİ VE ÇEVİRİSİ)

"On altıncı yüzyılın ikinci yarısı Operatif masonluk açısından pek çok değişimin hazırlayıcısı olmuştur. 15 ve 16. yüzyıllarda, mason locaları diğer meslek grupları gibi **inkorporasyonlar** (esnaf birlikleri) halinde çalışmakla birlikte diğerlerinden çok önemli bir ayrımla ortaya çıkmaktaydı: **Ezoterik olarak verilen duvar ustalığı bilgisini saklayan localar**"

Saray, kule vb. binalar inşa eden duvarcı ustalarının işleri ile içrek (ezoterik) ilgisi olabilir mi? Masonlar papağan gibi ezberletilene yineliyorlar, hiç mi sorgulamaz, düşünmezler?

Mason Bora Öngürer, Mason Dergisinin son sayılarında Editör görevini yapmaktadır!

GENEL

ÖMBL Köken Locası kurucusu, Mason Dergisi Yayın Kurulu Başkanı ve Sorumlu Müdürü **Önder Karaçanak** 'ın olduğu tüm sayılarda yayın kurulu duyurusu içinde içrek sözcüğü kullanılıyor;

"Bu doğrultudaki çalışmalarımız, masonluğa, birinci derecemize ve içrek çalışma ilkelerine uyum gözetilerek dikkate alınacaktır."

**ÖZGÜR MASONLAR BÜYÜK LOCASI
LOCA KURULUŞU VE YETKİ BELGESİ**

Aldığı vaka sayısı 22, İlçe ve İl Kurularda 15 Eylül 2019 tarihinde
kurulmuş ve faaliyete geçen **KÖKEN** adını taşıyan
büyük birerinci bölgenin diğerleri ile birlikte yeni birerinci
trafiğe, yetkili ve idareli olarak faaliyetlerini,
kurulmuş ve faaliyete geçen birerinci bölgenin diğerleri ile

ÖZGÜR MASONLAR BÜYÜK LOCASI'nın ilke ve prensiplerine, hakikatlerine,
yetkili organlarının karar ve yönlendirmelerine uygun olarak
kurulmuş ve faaliyete geçen birerinci bölgenin diğerleri ile birlikte
kurulmuş ve faaliyete geçen birerinci bölgenin diğerleri ile birlikte
Masonlukta 18. dereceyi temsil eden birerinci bölgenin diğerleri ile
52 no.lu Sayın **KÖKEN** Locası'nın
kuruluş tarihi 19 Şubat 2019 tarihinde tamamlanmıştır.
Aynı yıl locada mevcut yetkili kullanıma sunulmuştur.

Paik Saygılarız Büyük Üstü

A. NİHAZ ANSİZ

Yüksek Yürütme Kurulu Başkanı

Mehmet KASAPKİ

Büyük Sekreter

M. Ferit SAKMAR

**ÖZGÜR MASONLAR BÜYÜK LOCASI
52 no.lu Sayın KÖKEN Locası'nın
KURUCU ÜYELERİ**

M. Rıza MENGÜ	Çelik SÜYER	Önder KARACIOĞLU
Arnal AYLA	Kaan SARARCAN	Turgay OĞLAY
Nisa ESTROĞİT	Kağan İNVER	Mehmet KESKİN
Tajhan METAL	Nevat SARAC	Tolga KURT
M. Alişay ERDOY	Ahmet GÖRGÜZ	Çengiz ÇALAPOĞLU
Berkant ESENER	Gazi YILDIRIM	Merve YAYLI
Sonnet KÖRSAL	Gökhan KINAY	Zeynep BİNGÖL
Mehmet Ali TÜRKOĞLU		

KURUCU ÜYELERİN ANDI

Sayın **KÖKEN** Locası'nın kurucusu olarak, ÖZGÜR MASONLAR BÜYÜK LOCASI'nın, Türkiye'de Akademiğin
kurulmuş ve faaliyete geçen birerinci bölgenin diğerleri ile birlikte kurulmuş ve faaliyete geçen birerinci bölgenin diğerleri ile
kurulmuş ve faaliyete geçen birerinci bölgenin diğerleri ile birlikte kurulmuş ve faaliyete geçen birerinci bölgenin diğerleri ile
kurulmuş ve faaliyete geçen birerinci bölgenin diğerleri ile birlikte kurulmuş ve faaliyete geçen birerinci bölgenin diğerleri ile

ÖZGÜR MASONLAR BÜYÜK LOCASI
52 no'lu Sayın KÖKEN Locası'nın
KURUCU ÜYELERİ

M.Renan MENGÜ
Kemal AYLA
Niso ESTROTİ
Tuğhan UTKU
M. Altuğ ERSOY
İbrahim ESENER
Servet KÖKSAL
Mehmet Efe TUZCU

Cenk SÜYER
Kaan ŞAKARCAN
Kağan ÜNVER
Necat SARAÇ
Aybent GÖKGÖZ
Gazi YILDIRIM
Gökhan KINAY

Önder **KARAÇANAK**
Turgay OLGAY
Mehmet KESKİN
Tolga KUNT
Cengiz CALAPOĞLU
Mete YAYLALI
Evren BİNGÖL

Facebook Hesabından:⁷⁸

Onder Karacanak
12 Ocak 2016 · 🌐

Dün seni görmediğim
on iki yıl geçti gene;
çevredeki evler yıkıldı,
yenileri yapıldı yerlerine.
On üçüncü yılın ekiminde, geç saatlerde,
çığlık çığlığa uçuşan kargalar eşliğinde,
fal baktırdığımda bana söylenmiş olan
ve içerden çekik sesleri duyulan... Daha fazlasını
gör

👍 29

🔗

Onder Karacanak
Şiir Henrik Nordbrandt, resim Tim Skoglund

8y

Windows'u Etkinleştir
Windows'u etkinleştirmek için Ayarlar'a gidin.

KMBL

Bâtini sözcüğü hiç kullanılmamış.

KUMRU SİS EREN, BİLGİNİN PAYLAŞIM ÇAĞINDA EZOTERİZM MÜMKÜN MÜ?

"Farklı kültür, zaman dilimi ve coğrafyalardaki tüm bu ve benzeri örnekler, bilginin gücü üzerine kurulu bir uygulamanın, Ezoterizm özgü anlayışın tezahürleridir. Ezoterizm, gerçeklerin yalnızca anlayabilecek yetkinlikte olanlara bildirilebileceği görüşü üzerine temellenen öğretisi sistemlerine verilen genel addır. Sözcüğün etimolojisine baktığımızda karşılıkları Arapça ve Eski Türkçe 'de 'Bâtıniye', Fransızca 'da 'Esoterisme' ve İngilizce 'de 'Esoterism' ya da 'Esotericism' şeklindedir. Dilimizde ise yeni kullanımının içrekçilik şeklinde olduğunu görüyoruz. Sözcüğün Latince kökeninden, '**ıçrek**, yani dışa kapalı, kendine dönük ya da apaçık olmayan'ı kast ettiği bilinmektedir. Sıfat niteliğindeki sözcük, dilde kullanımı bir örgüt, topluluk, yöntem veya sistemini değerlendirirken; kültürümüzde 20. yy. 'ın başından itibaren kullanılmaktadır."

"Antik Yunan tapınaklarının yapımını üstlenen, sıkı kardeşlik bağlarının önemli tutulduğu bir ezoterik kuruluş olan Dionysos İşçilerinin ataları oldukları da varsayılmaktadır. Tapınak ve tiyatro yapımı ile uğraşmanın yanı sıra, tiyatro sahneleyerek sanatı meslekleriyle birleştiren **Dionysos İşçilerinin bir mesleki ezoterik örgüt oluşturdıkları**, bu ezoterik örgütün üyelerinin meslek ve sanat ile ilgili çalışmalarının yanı sıra eğitimlerinin ve kişiliklerinin geliştirilmesine de ağırlık verdikleri ve yaptıkları çalışmaların aslında bir bitki tanrısı olan ve özellikle asma bitkisi ile onun ürünü olan şarapla özdeşleştirilmiş tanrı Dionysos'u önder⁷⁹ kabul ederek yapılan çalışmalar olduğu söylenmektedir.

*Bu ezoterik meslek örgütünün dönem dönem şöenler düzenlediğinin efsaneler yoluyla yazılı tarihe aktarıldığını kısaca hatırladıktan sonra, şöenlerin öncelikle mesleki ezoterik örgütlenme yapısıyla **Batı Anadolu'dan Doğu Ege'ye** ve **Doğu Akdeniz'e, oradan da kuzeye doğru çıkarak Avrupa'ya** yol alarak Operatif Masonluğa, ardından Spekülatif Masonluğa geçtiği söylemi çok yaygın kullanıldığını belirtmek isterim"*

Batı Anadolu Ege'dir. Doğu Ege neresi? Doğu Akdeniz'den Avrupa'ya nasıl çıkılır? Okulda coğrafyası kaçtı acaba?

Masonluğu şimdi de Dionysos'u bağlayan bir mason...

⁷⁹ Önder değil Pagan tanrısı.

Oya Akman, Facebook hesabında herkese açık paylaşımında;

Oya Akman

Künye

PSİKOLOG, İLETİŞİMCİ, SİGORTA ACENTESİ,
ANNE. CHP ŞİŞLİ İLÇE 37.DÖNEM BAŞKANI

Mor Mozaik Sigortacılık Hizmetleri'de
Kurucusu-Sahibi

CHP Parti Okulu'da okudu

Eastern Michigan University'de
Communication sciences okudu

İstanbul Üniversitesi'de Psikoloji okudu

Özel ESENİŞ LİSESİ'de okudu

Leon Cabi Akman, Bilgin Akman,

"Ezoterizm nedir?"

*Bu soruya verilen cevaplar büyük bir çeşitlilik sergiler ve genellikle büyü, simya, astroloji ve kabala gibi konuları gündeme getirir. **Bilimsel devrimin** ardından bu tür konular doğal olarak boş inancın ve usdışının mirası diye hor görülmüştür, rasyonel yaklaşıma birer karşı çıkış olarak değerlendirilmiştir, entelektüel ciddiyetten uzak saçmalıklar biçiminde algılanarak bilimsel karantinaya alınmıştır.*

*Din araştırmaları alanında da ezoterizme yönelik olumsuz bir tutum vardır, **kurumsal kilise**, her türlü **heterodoks** öğretiyi sapkınlık olarak dışlamıştır. İster istemez ezoterizm, Hristiyanlık bağlamında her zaman senkretik bir din anlayışymış gibi değerlendirilmiştir. Geçmişte ezoterizm alanını inceleme hakkı genellikle teologlara ait olmuş, onlar da bu tür akımları hep sapkınlık olarak görmüşlerdir¹.*

Sözün kısası, modern dünyada ezoterizm kapsamına giren alanlara uzun zaman kuşkuyla bakılmıştır. Özellikle Aydınlanma Çağı sonrasında insan usuna verilen büyük önem ve değer açısından ezoterizm, 'onaylanabilir söylemin biricik ve egemen ölçütü kabul edilen insan aklının iğfal edilişi olarak görülmüştür.²'

*20. Yüzyıl'ın ikinci yarısında işler bir ölçüde değişir. Üniversitelerde giderek artan **ve** gelişen uzmanlık alanları, hiçbir tarihsel **ve** kültürel birikimi gözden kaçırmayacak bir özen **ve** dikkat konumuna ulaşır. Bunun sonucunda uzun zamandır ihmal edilmiş ezoterizm alanı da giderek artan bir hızla akademik araştırmaya açılmıştır. (...)*

*Bugün konuya adanmış üç üniversite kürsüsü Sorbonne, Amsterdam Üniversitesi ve Exeter Üniversitesi'nde bulunmaktadır. Son ikisinde **master**⁸⁰ programları da verilmektedir. Hollanda'daki Groningen Üniversitesi de 2012'den itibaren **master** programına başlamıştır. Ayrıca Avrupa ve ABD'de artan sayıda üniversitede hermetik felsefe, mistik gelenekler, ezoterizm tarihi gibi kurslar açılmakta, çeşitli*

⁸⁰ Türkçesi Yüksek Lisans

seminerler verilmekte ve ezoterizm, giderek gelişen bir akademik alan olarak belirmektedir. (...)

Ezoterik

Ezoterik sıfatı, etimolojik olarak 'içe ait olan, içsel, içrek' anlamlarını taşır; kökeni Eski Yunancadaki *caarrepikÖc*; (esöterikos; 'içe ait' anlamında) sözcüğündedir. (...)

Günümüzde ezoterizm, çok çeşitli kültürel fenomenleri kapsamında toplayan popüler bir kavram durumundadır. Bu bakımdan itiraf etmek gerekir ki ezoterizm henüz müphem bir kavramdır, anlam bakımından üzerinde genel bir mutabakat sağlanmamıştır; her şeyin içine doldurulduğu bir kap gibidir ve bu yüzden artık kenarlarından taşmaya başlamıştır.^{20 21} (...)

Bu sebeple bu alanda etkinlik gösteren akademisyenler, 20. Yüzyıl'ın sonlarına doğru kendi alanlarını İngilizce 'de farklı bir sözcükle, Ezoterizm (Esotericism) terimiyle ayırt etmeye başlamışlardır. Ezoterizm 'den farklı olarak 'Ezoterizm' sözcüğü tarihsel akımların oluşturduğu geniş alanı ve bunların savunduğu düşünce biçimlerini ifade etmek için kullanılmaktadır. Akademik bakışa göre ezoterizm, ezoterik akımlar tarihinin, yani Ezoterizm 'in çeşitli yönlerinden sadece biridir.³² Türkçe 'de henüz 'ezoterizm' - 'ezoterizm' ayrımını gerektirecek bir akademik düzey yoktur; bu bakımdan gereken ayırım 'ezoterizm' - 'akademik ezoterizm' terimleri sayesinde sağlanmaya devam edilecektir.(...)

Akademik ezoterizm, Batı kültüründeki 'modern' ezoterik akımları ele alır. Burada modern terimiyle ifade edilen dönem 15. yüzyıl ve sonrasıdır. Bu seçim, oldukça geniş bir tarihsel alanı uygun ve mantıklı bir biçimde sınırladığı için değil, aynı zamanda yeni ve spesifik bir fenomene denk düştüğü için tercih edilmiştir."

Mason Ömer Tecimer'in koyu yaptığıım sözcük ve tümceler, gerçeklikle ilişkisi olmayan, mason Ömer Tecimer 'in uydurdukları.

Günümüzde, özellikle mason yazarlar arasında, "ezoterik/ezoterizm" sözcüğü ile birçok ilişkisiz kavramın yan yana getirildiği; akıl ve bilim dışı safsataların içine doldurulduğu bir küfe konumundadır. Ömer Tecimer de kendi tarif ettiği küfeyi kullanmakta. Farkında olamasa da...

10.

"Masonluk günümüzde çoğu kez Spekülatif Masonluk (Düşünsel, Tasarımsal) ve **Çağdaş Masonluk** terimleriyle özdeş olarak kullanılmakta ve bu anlamda; 'Tüm insanlar arasında, gerçek bir ADALET 'in kurulmasını, aralarında hiçbir ayırım gözetilmeksizin tüm insanların KARDEŞLİK 'inin sağlanmasını, her bireyin ve her toplumun BARIŞ ve MUTLULUK içinde esenlikle yaşamalarının gerçekleştirilmesini, bireylerin ve **insanlığın özgürce EVRİM doğrultusunda** ilerlemelerini amaçlayan; bunun için kendine özgü EZOTERİK yöntemlerle çalışmalar yapan topluluk ve bu topluluğun ilkeleriyle çalışan sistemin tümü." olarak tanımlanmaktadır."

Masonlar, akıllarına estikçe, olur olmaz her yerde "evrim" sözcüğünü kullanıyorlar. Bir tanesi de evrimin ne olduğunu bilse ve doğru kullansa ya...

"Ezoterik yöntemlerle çalışmalar yapan topluluk ve kurumlarla tarih boyunca hep karşılaşırız. Kendine özgü, ezoterik yöntemlerle çalışmalar yapan Masonlukta da kalıntı ve izlerine rastladığımız, kadın erkek ayrımı yapmadan, tüm insanların barış ve mutluluğunu amaçlayan ve ezoterik çalışma yapan, bilinen insanlık tarihindeki örneklerinden bazıları Hermetizm, Dionysos İşçileri, Pisagor öğretisi, Taoizm, Budizm, Şamanizm, Zerdüştlük, Mazdeizm ve Mitra Kültüdür."

Bir tümce bu; nefes almadan bir tümcede her şeyi bir birine bulmuş mason Birhan Kırhan. Bulamaç'ın devamı aşağıda;

"Orta Çağ ve sonrasında Batı'ya baktığımızda karşımıza sırasıyla Roma Kolejleri, Como Ustaları, Manastırlar, Gildler, Korporasyonlar ve Kompanyonajlar çıkar. Orta ve Yakın Doğu'da ise İhvan Üs Safa, Bektaşilik, Mevlevilik ve Ahilik ile karşılaşırız. Bu oluşumların büyük kısmında erkeklerin yanında kadınlarında yer aldığını ve ezoterik çalışmalara katıldıklarını hatta en üst derecelere ve yönetim görevlerine kadar yükseldikleri gözlenir. Örneğin 14.Yüzyıl'da Afyon'da Mevlevi Şeyhi bir kadındır."

"SON

Ezoterizm araştırmalarının önemi akademik çevrelerde nihayet kavranmaya başlandı. Zaman içinde açıkça görüldü ki, ezoterizmin bir akademik alan olarak bu günlere kadar ihmal edilmiş olması insanlığın kültür mirasının değerlendirilmesinde olumsuz etkiler yaratmıştır. Bugün **akademik ezoterizm** adına durum daha önce hiç görülmediği ölçüde elverişlidir. Ama yine de ezoterizmin bir akademik disiplin olarak aşması gererek engeller, çözmesi gereken sorunlar var. Gelişmenin koşulları mevcuttur ve fırsatları değerlendirmek akademisyenlerin boynunun borcudur."

Komprador masona bakar mısınız? Akademiyi kendi safsatalarına uydurmaya çabalayıp, bir de kendisini bulutlar üzerinde sanıp, akademisyenlere ödev veriyor.

Masonlar, kültür yoksunu, hemen hemen hiç kitap okumamış ve çoğunlukla da mesleklerinde başarısız kişilerken, mason olunca bir anda âlim oluyorlar, insanlığı aydınlatmaya kalkışıyorlar ve fütursuzca hiç bilmedikleri konularda ahkâm kesme yetkisini kendilerinde buluyorlar. Sanki masonluk bir sihirli hap, yutulunca zekâ küpleri ve bilge kişilerine dönüştürüyor kişiyi.

Gerçekten de Tanrı akıl versin masonlara...

ÖMER TECİMER, DANTE, EZOTERİZM VE SİMYA

"Hiç kuşkusuz Dante'nin ölümsüz eseri İlahi Komedyaya, bize ezoterik anlamlarla yüklü inisiyatik bir yolculuğu anlatır. Eserin görünürdeki (zahiri) ifadeleri, I Guenon'un da belirttiği gibi 'sadece bir örtüden ibarettir/'¹ Bu bakımdan Dante'nin **bize miras olarak bıraktığı ezoterik (batini) anlamı çözebilmek için metnin üzerindeki örtüyü kaldırmak, manevi bir analiz yapmak gerekecektir. (...)**

XX. yüzyılın ikinci bölümünde İlahi Komedyayı **ezoterik - metafizik** düzeyde inceleyen çalışmaların sayısı hızla arttı.⁸ Dante'nin eserinin ezoterik diye nitelendirilmesi, Dante'nin sözlerindeki anlamın ancak belirli anahtarlara ya da ipuçlarına sahip bulunan özel kişilerce anlaşılabilirliğini düşündürür. Ezoterik dil, özünde kapalı, yabancı olanların nüfuz edemeyeceği örtülü bir dildir. Dante'nin ezoterik yorumlanışı, ünlü yazarın da dâhil olduğu ve üyelerini İlahi Komedyanın gerçek okuyucu kitlesi olarak gördüğü **bir tür felsefi, mistik, gizli örgütlenmenin varlığını zorunlu biçimde akla getirir."**

ÖMBL masonu Ömer Tecimer bana HKEMBL masonu Cihangir Gener 'i anımsattı. İki de safsatadan, ün, para... kazanıyorlar.

*"Masonluğun tek ana yöntemi **İçreklik (Ezoterizm)**dir. İçreklik diğer bazı kuruluşların benimseyişlerinden farklıdır. Bunun sebebi uygulama ve kuruluşlarını farklı amaçlarla yapılandırmalarından kaynaklanmaktadır (...)*

*Ezoterik sistemde bilginin paylaşılması ve iletişim önemlidir. Böylece ezoterik sistemin en önemli yönü olan **bireyin evrimi** gerçekleşmeye başlar."*

İşte bir mason daha; evrim nedir bilmiyor... Evrimi, gelişim sanıyor ve yeminle ne dediğini kendisi de bilmiyor.

Zeynep Füsün Haksal eşi Tan Aksal, kızı Tansun Haksal Gezgin eşi Emre Gezgin masonlar... Ailo boyu masonlar. Necat Haksal da mason.

HAKİKAT - GERÇEK

Masonlar, hırsla ve ısrarla, Türkçe 'de gerçek ve hakikat sözcüklerinin farklı anlamlar karşıladığını söyler; İngilizce 'reality' sözcüğünün Türkçesinin *gerçek*; 'truth' sözcüğünün de *hakikat* olduğunu söylerler.

Oysa İngilizce – Türkçe sözlükler masonları yalanladığı gibi, ülkemizin Dil kurumlarının sözlükleri de *gerçeklik* sözcüğünün eski dilde *hakikat* sözcüğü olduğu gerçeği ve kuralını açıkça ortaya koyar.

- Sözlükler ve Masonca

İngilizce	Türkçe		
	Google	Tureng	Masonca
Reality	Gerçeklik	Gerçeklik	Gerçek
Truth	Gerçek	Gerçek, Hakikat	Hakikat

- TDK Sözlüğünde:

Gerçek

1. *Bir durum, bir nesne ya da bir nitelik olarak var olan, varlığı yadsınmayan, olgu durumunda olan, °hakiki, °reel*
2. *Aslına uygun nitelikler taşıyan, sahici*
3. *Göründüğü gibi olan, yapay olmayan*
4. *Temel, başlıca, °asıl*
5. *Doğadaki gibi olan, doğayı olduğu gibi yansıtan*
6. a. *Gerçek durum, gerçeklik, °realite:*
7. a. *Yalan olmayan, doğru olan şey*
8. *Aslına, özüne uygun, °otantik*
9. fel. *Düşünülen, tasarımlanan, imgelenen şeylere karşıt olarak var olan.*

Gerçeklik

gerçeklik a.

Gerçek olan, var olan şeylerin tümü, düşsel olmayan, gerçek, °hakikat, °realite:

Hakikat

hakikat, -ti a. Ar. (-.)

1. *Bir işin doğrusu, gerçek, °asıl, °esas*
2. *Gerçek, gerçeklik*

- TDK Sözlüğünde:

Hakikat

(haki:kat), Arapça ḥakīkat

1. isim ► gerçek.
2. isim ► gerçeklik.
3. zarf, eskimiş ► gerçekten.

Gerçek

1. isim Yalan olmayan, doğru olan şey; çin, ciddi, hakikat:
2. isim ► gerçeklik:
3. isim ► doğruluk:
4. sıfat Yalan olmayan:
5. sıfat Bir durum, bir nesne veya bir nitelik olarak var olan, varlığı inkâr edilemeyen, olgu durumunda olan, özbeöz, hakiki, reel:
6. sıfat Aslına uygun nitelikler taşıyan, sahici:
7. sıfat Temel, başlıca, asıl:
8. sıfat Doğadaki gibi olan, doğayı olduğu gibi yansıtan.
9. sıfat Yapay olmayan.
10. sıfat, felsefe Düşünülen, tasarımılanan, imgelenen şeylere karşıt olarak var olan.

Gerçeklik

isim

Gerçek olan, var olan şeylerin tümü; gerçek, asıl, hakikat, hakikilik, sahilik, şeniyet, realite, reellik:

Mason, Osman Çallı ayrıntılı, bilgi dolu ve milli duyarlılık içinde bir yazı yazmış. 10 yıllık mason derneği üyeliğim sırasında, masonların yazdığı yüzlerce yazı, konferans, kitap okudum. Masonik dogma ve ezberletilmiş söylemlerin dışına çıkarak, akıl ile bilimsel yöntem kullanılarak yazılanlar, iki elin parmakları kadar eder mi? Emin değilim. Osman Çallı'nın yazdığı bu yazı onlardan biri; Atatürk sevgisi ve ulus bilinci ile yazılmış.

Masonlar, hala akli köreltilememiş, kültürsüzlükleri ve cehaletleri batağa dönüşmemiş masonlar, lütfen dikkatle okuyunuz!..

Osman Çallı;

"Başıktan çıkarılacağı üzere yazımda, genel bağlamda, dil olgusunu ve Türkçemizi işlemek; hakikat ile gerçek sözcüklerini 'anlamdaşlık' yönünden irdelemek istiyorum.

Yazımın çıkış noktası, hakikat ve gerçek sözcüklerini anlamdaşlık açısından irdeleme isteğimidir.

Masonlar arasında çok tartışılan iki kavramdır hakikat ve gerçek kavramları. Sürekli birbirleriyle karşılaştırılır dururlar. Çoğunlukla da anlamdaş olmadıkları iddia edilir. Bu iddia, özellikle aydınlarımız arasında yaygındır.

Sanılanın tersine, mesleğimizi, masonluğu doğrudan ilgilendirmez bu tartışma. Ama mesleğimizle doğrudan bağlantılı olarak algılanır her nedense. Ritüellerimizde hakikat ile gerçek kavramlarına birbirlerinden farklı anlamlar yüklendiğini gösterecek bir söylem olmadığı gibi, gönderme yollu küçük bir işarete dahi rastlanmaz. Söylenilen, 'masonluğun hakikati aradığı' biçimindeki genel vurgulamadır. Hakikat ve gerçek sözcüklerine farklı anlamlar verildiğinde, 'masonluk gerçeği değil hakikati arar' biçiminde bir sonuçla karşılaşılır ki, bu durum masonu ikilemde bırakmaya başlı başına yetmektedir. İkilemde kalmanın getirdiği bu tedirginlik; gerek günlük yaşamda, gerekse bilim ve edebiyatta bu iki sözcüğün birbirinin yerine kullanılmasıyla kat be kat artmaktadır.

Konuyu daha açık seçik anlatabilmek bakımından, dil kavramıyla Türkçemiz üzerinde biraz durmalıyız.

Önce Mustafa Kemâl Atatürk'ten bir alıntı yapmak istiyorum. Atatürk'ün sözünü, 'Atatürk söylemiş, herhalde doğrudur' düşüncesiyle okumayalım. Böyle okununca, hak ettiği önem verilmeden okunup geçiliyor. Söz, günümüz gerçekleri karşısında ne kadar doğru; onu araştıralım.

Şöyle diyor Mustafa Kemâl Atatürk: 'Millî his ile dil arasındaki bağ çok kuvvetlidir. Dilin millî ve zengin olması, millî hissin inkişafında (gelişmesinde) başlıca müessirdir (etkendir).'

Dil niçin var olmuştur?.. Kuşkusuz, insanların düşünebilmeleri; duyumsadıklarını, düşündüklerini birbirlerine aktarabilmeleri; birbirleriyle ve kendileriyle iletişim kurabilmeleri için...

İyi de, niçin birden fazla dil oluşmuş?.. Tevrat, Yaratılış bölümünde bu soruyu özetle şöyle yanıtlıyor: Önceleri tüm insanların dili tekti. Aralarında barış ve birlik vardı. Ama günün birinde insanlar, sâdece 'şan' olsun diye, yedi kat göğe ulaşabilecek yükseklikte bir kule yapmayı kararlaştırdılar ve yapıya da başladılar. Tanrı hızla yükselen bu kuleden hoşlanmadı, tamamlanmasını engellemek istedi. Bunun için de insanların dilini karıştırdı, onları birbirleriyle anlaşamaz duruma düşürdü. Birbirleriyle iletişimsizlik yüzünden geçinemeyen insanlar dünyanın çeşitli bölgelerine göç etti. Böylece, zaman içinde, değişik diller ve uluslar ortaya çıktı...

Bu bir öykü, doğal olarak İnsanbilime ve toplumbilime baktığımızda, dillerin, dünyanın değişik yerlerinde, değişik insan topluluklarının yaşammasından doğdukları anlaşılmaktadır. Dillerin toplulukların yaşama biçimlerine, alışkanlıklarına, yaşadıkları fiziksel ortamlara göre oluştuklarını, biçimlendiklerini, birbirinden farklılaştıklarını görüyoruz. Dolayısıyla, insanların kendi dillerinde daha iyi düşünebildiklerini, daha derin duyumsayabildiklerini, rahatça söyleyebiliyoruz. Bir topluluğun ya da bir ulusun insanları, kendi dillerinde kendilerini daha iyi ifade edebildikleri gibi, algılamada da söylenilenin inceliklerini kaçırmadan, duygu ya da düşünce yitimini en aza indirerek algılayabilme olanağına sahip olabiliyorlar.

İşte Mustafa Kemâl'in sözünü ettiği **millî hissin** (ulusal duygunun) önemi buradadır. Buradaki millî his, birbirini diğer topluluklara göre daha iyi anlayabilen, bunun ortak yaşam biçimlerinden, ortak kültürlerinden ve ortak çıkarlarından kaynaklandığının bilincinde olan insanların dayanışma ve birlik duygusudur. Bu duygu, aynı zamanda, bir topluluğa ait olmanın getirdiği bir aidiyet duygusudur. Yoksa o topluluğun, o ulusun yalnızca kahramanlıklarına, yiğitliklerine (hamasetine) dayanan ortak duygu değildir. Çünkü Ulu Önder, ulusların kalkınmalarının ve geleceklerinin savaşımlara yaslanamayacağını bilen, bunu sürekli dile getiren bir insandır. Kahramanlık, yiğitlik, ancak savunma düzleminde gereklidir.

Cumhuriyetimizin kurucusu, işte bu yüzden, ulusal duygumuzun gelişmesindeki temel etkeni; dilimizin ulusal olmasında ve zenginleşmesinde görmektedir. Onun içindir ki, harf devriminin yanı sıra dil devrimini de gerçekleştirmiş; devrimin kalıcı olmasına destek açısından, Türk Dil Kurumunu kurduştur.

Dil devrimiyle birlikte Türkçeden yabancı sözcükler elden geldiğince atılmış, yerlerine Türkçe de bulunan unutulmuş, unutulmaya yüz tutmuş sözcükler ile Türkçe köklerden türetilen yeni sözcükler konulmuştur. Bu sözcüklerin büyük çoğunluğuna, ana dilin içerdiği sıcaklığın katkısıyla çabucak ısınılmış, çok kısa sürede onların dilimizde yeni oldukları anımsanmaz olmuştur.

Unutulmuş olup yeniden canlandırılan sözcüklerimiz çoktur. Hemen bir örnek sunalım: Evren, evrensel. Bazı kökenbilim sözlüklerinde Yeni Türkçe olarak verilir.

Oysa evren sözcüğü Eski Türkçedir, Uygur ve Göktürk Türkçesidir. Ortalama 1500 yıllık bir geçmişi vardır. Bu sözcük, Türk'ün ve Türkçenin küçük görüldüğü dönemlerde ortadan kalkan ve dilimize ancak Atatürk'ün tuttuğu ışıkla 1932'de dönen bir sözcüktür. Ulusumuzca hiç zorlanmadan benimsenmesi, yüzyılların yok edemediği bir dilsel kalıtım sıcaklığı olsa gerektir.

'Dil devrimi başarılı olmuş mudur?' sorusuna tam olarak olumlu yanıt veremeyiz. 1940'lı yıllara kadar ilerleme, başarı ve yerleşme gösteren dil devrimi 1950'li yıllarda duraklama dönemini yaşamış; 1960'tan itibaren yeniden güçlenme

yönünde ivme kazanmıştır. 1980'lerin başlarında ivmede hızlı bir düşüş görülmüş, bu düşüş günümüze kadar sürmüş ve sürmektedir.

Son otuz yıldır kültürel emperyalizmin etkisiyle güzel Türkçemizde bir bozgun yaşanmaktadır. Yabancı -özellikle İngilizce- sözcükler dilimizi bürümüştür. Bunda, hem ülkemiz yöneticilerinin hem de insanımızın yabancı dil öğrenmeyi yabancı kültürü benimsemeye eş tutan düşünce yapıları etken olmuştur. İngilizce öğrenen çocuklarımız, günlük yaşamlarında İngilizce düşünmeye ve duyumsamaya alıştırmışlardır.

İnsanımız 'hoş geldin, güle güle, hoşça kal' söylemlerini unutmuş; bunların yerine 'bye' demeyi seçkin insan olma olarak algılamaya başlamıştır.

Çocuklarımız artık sevinçlerini 'hoo! (yehu!)', şaşkınlıklarını 'wow!' diyerek dile getirmektedirler.

Çarşılarımızda adı İngilizce olmayan dükkân, mağaza, işletme yok gibidir. Fabrikaların adları da öyle. Sanki sadece ad ile marka olunuyormuşçasına; kalite, sağlamlık, kullanış, özgün tasarım... önemi yokmuşçasına, marka adlarında da İngilizceden geçilmemektedir.

Avrupa ülkeleri, dillerini zenginleştirme ve yaygınlaştırmanın yanında koruma amaçlı önlemler alırken -örneğin Fransa, Fransızca'yı korumaya yönelik **yasa** çıkartırken- bu alanda ne devletimizin, ne aydınlarımızın, ne de halkımızın etkin bir çabası var.

Özellikle aydınlarımızın tutumu içler acısıdır. Çoğu alanda olduğu üzere kendimizi, dilimizi küçük görme, yetersiz görme yarışı içindeyiz. (Dilimizi küçük gördükçe kendimizi küçük görüyoruz, kendimizi küçük gördükçe de dilimizi küçük görüyoruz.) Konuşurken kafasındaki kavrama Türkçe karşılık arama çalımına, kurumuna giren; sonra da; 'Türkçede bunun karşılığı da yok ki' diye hayıflanarak bilgiç bir tavırla kavramın İngilizcesini kullanan aydınlarımızın ulusumuza karşı sorumlulukları büyük...

Dil, insan yaratımı bir olgudur, insan icadıdır. Gökten torba ile inmemiştir yeryüzüne (Bu tümcede Arapça zembil sözcüğü yerine Türkçe torba sözcüğü

kullanılmıştır ve tümce anlamından hiçbir şey yitirmemiştir). Sözcük üretmek, bir sözcüğe birden çok anlam yüklemek, anlatımı olduğu kadar düşünmeyi ve duyumsamayı da rahatlatma, kolaylaştırma gereksiniminden doğmuştur. Dil yaşayan bir varlıktır, canlıdır. Beslenmelidir, büyütülmelidir, geliştirilmelidir. Bu da sürekli kullanılmakla olur. Sözcükler anlam yönünden çeşitlendirilmelidir, toplumsal gelişimin getirdiği yeniliklere göre yeni sözcükler oluşturulmalıdır.

Bütün gelişmiş dillerde yapılmış olan ve yapılan budur. (Örneğin günümüz Almancasının sağlamlığının ve zenginliğinin temelinde Goethe kardeşimizin Almancayı kullanım biçimi ve çabalarının yattığı söylenir.) Bu yapılmazsa, o dil ölü diller ailesinde yerini alır. Yerine gelen dil, damgasını topluma vurur. Bireylerin, dolayısıyla toplumun düşünmesi, duyumsaması, algılaması ve anlatımı yeni dile göre biçimlenir yavaş yavaş. Çok değil dört beş kuşak sonrasında biçimlenme tamamlanır. Bu biçimlenişi dil değişimi olarak yorumlamak yanlıştır. Değişim dil değişimi değil, ulus değişimidir; aidiyet değişimidir. Toplumun, adı değişmemesine karşın, bir ulustan diğer bir ulusa dönüşümüdür.

Bunun ayırında olmayan aydınlarımız bulunduğu gibi, ayırında olanlar da vardır. Ayırında olup da bunu arkalayanlar, ulusundan umudunu kesmiş, ulusuyla hiçbir yere varılamayacağına inanmış, ulusunun uygar kabul edilen bir ulusça özümlemesini benimsemiş insanlardır. Bunu da insancılık (hümanizm) adına yaparlar. Onlara göre -eğer iyi niyetlilerse, yabancı bir dilin gönüllü yaymacısı (misyoneri) değilse-, insanların tek dil çatısı altında buluşmaları, yeryüzü kardeşliğinin gerçekleşmesini çabuklaştıracaktır.

Yeryüzünde geniş kitlelerce kullanılan bir dili benimsemenin, kendi dilinin yerini o dile bırakmasını kabullenmenin, hiç olmazsa evrensel bağlamda dilde birliği sağlamak olacağı, bunun da insancı anlayışa uygun düşeceği düşünülebilir. Yeryüzü boyutunda dilde birliği sağladıktan sonra kültürde ve yönetimde tek topluluk durumuna gelinmesinin kolay olacağı varsayılabilir.

Böylesi bir anlayışa ilk bakışta olumlu yaklaşılabilir. Ama gerçekler ilk algılayışı olumsuzlamaktadır. Biraz önce, dil dönüşümünün kültürel dönüşüm ve sonuçta diğer bir ulusa dönüşüm olacağını belirtmiştik. Ortaya çıkacak olgu, evrensel değerlerde birleşme değildir asla. Evrensel değerlerde birleşme kabul edilebilmesi

için, bugün en güçlü aday görünen Anglosakson ulusların toplumsal ve insansal değerlerinin evrensel düzeyde 'iyiyi, güzeli, doğru'yu ifade ettiğini gönül rahatlığıyla söyleyebilmek gerekir. Bu ulusların uluslararası uygulamalarına ve 'insan'ı algılayışlarına bakıldığında, bunu vicdan sahibi hiç kimse söyleyemez. Bugünkü örneklerini gözlemlediğimizde de, 'dönüşen'in dönüşmesine karşın 'dönüşülen'in gözünde -en azından- ikinci sınıf (çoğu zaman dördüncü beşinci sınıf) insan olarak algılandığı kolayca saptanabilmektedir.

Dolayısıyla gerçekleşmesi gereken bir dönüşüm değil, bir evrilim olmalıdır. Evrilimin hedefi geçmişte de belliydi, bugün de bellidir: İnsancı (hümanist) değerler ekseninde bir dünya kardeşlik düzeni kurmak Günümüzde bu evrilimde başı çekecek ulus yoktur. Başta güçlüler olmak üzere her ulus kendi çıkarı peşindedir. Onun içindir ki, belirtilen hedefe varabilmenin tek yöntemi, bütün ulusların aynı düzlemde, tesviyede buluşturulmaları yöntemidir.

Ulusların tümü birbirlerini eşit düzeyde görmedikçe, -değişik söylersek- bir ulus diğer ulusların insanını kendine eşit 'insan' kabul etmedikçe, insancı amaca ulaşma olanağı, ne yazık ki, bulunamayacaktır.

Sözünü ettiğimiz uluslararası evrilmenin kendiliğinden yaşama geçeceğini düşünmek ise düş kurmaktır. Her ulus, tıpkı yetkinleşmemiş ya da yetkinliğe biraz olsun yakınlaşmamış her insan gibi, kendi çıkarı ardında koşmasını sürdürecektir. İnsanlığın bu derdine tek çözüm, uluslararası sömürüyü önlemekten geçmektedir.

*Ulusların ulusları sömürmesinin önüne geçildiğinde, birbirlerini sömürme olanaklarının **ellerinden alınması** durumunda (uluslar tesviyede buluşturulduğunda), ister istemez, bütün uluslar geleceklerini bir üst boyutta, bütün insanlık boyutunda düşünmek, eşit koşullarda birleşmek, olanaklardan birlikte yararlanmak, olanaksızlıkların üstesinden birlikte gelmek isteyeceklerdir.*

Mustafa Kemâl Atatürk'ün ileri görüşlülüğü, büyüklüğü burada da kendini göstermektedir. O, toplum bilimsel çözümlemeyi on yıllar öncesi yapabilmiş, ulusal dil ile ulusal duyumsama arasındaki yaşayan bağı görebilmiş, sömürmeye ve sömürülmeye şiddetle karşı çıkmış; ulusal duyumsamanın ulusal zenginliklerimize sahip çıkmamızı kolaylaştıracağını, ayrıca diğer ulusları haklarına razı olmaya

yönelteceğini, tüm insanların adalet duygusunun getirdiği içtenlikle daha sağlam biçimde kaynaşabileceklerini bilebilmiş ve Türk ulusuna uyarılarda bulunmuştur.

Öyleyse, aydınlarımıza düşen görev, Türkçemizi yoksullaştırmaya değil varsıllaştırmaya çalışmak; anlam boşluğu bulunan durumlarda o anlamı karşılayabilecek sözcüklerin var olup olmadıklarını iyi incelemek, yoksa anlamı yakın sözcük köklerinden yeni sözcükler türetmek, konuşma ve yazı dilinde Türkçe sözcükler kullanmaya özen göstermek, bilgiçlik taslamak ya da herhangi bir nedenle yabancı sözcükleri kullanma olumsuzluğundan kaçınmak olmalıdır.

Yoksa bizi bekleyen son, tıpkı Osmanlı örneğinde olduğu gibi, kimliğimizi, Türklüğümüzü unutmak; ulusların tesviyede buluşmaları zamanı geldiğinde o düzlemde Türk olarak yer alamamak; insanlığa, oluşacak evrensel kültüre kendi kültürümüzden katkıda bulunamamak ve kaçınılmaz çöküştür.

Şimdi Türkçe **gerçek** ve Arapça **hakikat** sözcüklerinin anlamdaş olup olmadıkları konusuna dönelim.

Gerçek sözcüğünün anlamları - çeşitli kaynaklarda - şöyle:

* 1. Bir durum, bir nesne, bir nitelik olarak var olan, **hakiki**. 2. Yalan olmayan, doğru olan şey, **hakikat**. (Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu.)

* a. Bilinçten bağımsız, somut ve nesnel olarak var olan. b. Vaki, fiilî, mevcut, **hakikî, hakikat**, doğru. (Felsefe Ansiklopedisi, Orhan Hançerlioğlu.)

* İnanılır, güvenilir. (Sözlerin Soyağacı - Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü, Sevan Nişanyan.)

* **Hakiki**. (Türkçe Sözcüklerin Köken Bilgisi Sözlüğü, Prof. Dr. Tuncer Gülensoy.)

* 1. Fels. Gerçeklik ile onu düşünen insan arasında, bilginin ideali olarak değerlendirilen uygunluk; **hakikat**. 2. Genel bir uzlaşmaya götüren ya da bir kimsenin gerçeklik duygusuyla bağdaşabilen düşünce, önerme; **hakikat**. (Büyük Larousse.)

Hakikat sözcüğünün anlamlarını da sıralayalım:

- 1. Bir işin doğrusu, **gerçek**, asıl, esas. 2. **Gerçeklik** 3. **Gerçekten**. (Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu.)
- **Gerçeklik**, doğruluk (Sözlerin Soyağacı - Çağdaş Türkçenin Etimolojik Sözlüğü, Sevan Nişanyan.)
- 1. Bir şeyin aslı ve esası, mahiyeti. 2. **Gerçek**, doğru, doğruluk (Osmanlıca – Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ferit Devellioğlu.)
- 1. Bir işin doğrusu, **gerçeği**, aslı. 2. **Gerçeklik** (Büyük Larousse.)
- Nesnel Gerçeğin düşüncedeki yansıması. (Felsefe Ansiklopedisi, Orhan Hançerlioğlu.)

A. Rıza Yalt'ın Türkçe-Fransızca sözlüğünde **gerçek** sözcüğünün anlamı, reel, vrai, vérité, réalité olarak karşılanmış. Aynı sözlükte **hakikat** sözcüğü, realite, veritte, fidélité, véracité sözcükleriyle anlamlandırılmış.

Hamit Atalay'ın İngilizce-Türkçe sözlüğünde '**real**' sözcüğü, gerçek, hakiki; '**reality**' sözcüğü de, gerçek, hakikat anlamlarında verilmiş. Yine Hamit Atalay'ın sözlüğünde '**verity**', doğruluk, gerçeklik, gerçek, hakikat sözcükleriyle karşılanmış. Sözünü ettiğimiz sözlük, '**truth**' sözcüğünün anlamlarını da gerçek, hakikat, doğruluk, gerçeklik, yanlışsızlık, tamlık olarak sunuyor.

Bu iki sözlüğün dışındaki Fransızca ve İngilizce sözlükler de aynı anlamlarda karar kılmışlar. Hiçbiri, 'real' yalnızca 'gerçek', 'verify' yalnızca 'doğruluk', 'truth' yalnızca 'hakikat' anlamlarına gelir demiyor. Duruma göre üçü de -en azından ikili kümelerle- **anlamdaş** olarak kullanılabiliyorlar (reality- verify, truth-verity). Sözlükleri açıp baktığımızda sayfalar örnek tümcelerle dolu.

Bazı Türk aydını,⁸¹ gerçek ile hakikatin anlamdaş iki sözcük olduğunu, birinin Türkçe olup diğerinin Arapçadan dilimize girdiğinin ayırdına varmak istemiyor nedense. Hakikate çeşitli sözlüklerden verdiğimiz örneklere karşın, gerçek anlamını vermiyor; Orhan Hançerlioğlu'nun anladığı biçimde, onu "Nesnel gerçeğin düşüncedeki yansıması" olarak kabul ediyor.

İşte bu nedenle, geçmişe doğru bir gezintiye çıkmamız gerekiyor:

Gerçek, Kıpçak ve Uygur Türkçelerinde **kırçek** ya da **girçek** olarak yer alan bir sözcük kullanıma ne zaman girdiği belli olmamakla birlikte, kökünün 12. yüzyıl öncesi Türkçesinde bulunduğu saptanmıştır.

Sonraki yüzyıllarda, İslamiyet'in de etkisiyle, Arap ve Acem kültür emperyalizminin yoğun saldırıları altında kalan dilimiz, aydınlarımızın (münevverânın) büyük katkı ve desteği yüzünden giderek Türkçe olmaktan çıkmaya başlamış, sonuçta ulusumuza da Türklüğü unutturulmuştur. Türklük aşağılanmış, Türkler 'Etrâk-i bîidrâk' (anlayışsız Türkler) sözünün altında ezdirilmiştir.

Türkçe'nin bu beş-altı yüzyıllık gerileyiş ve çöküş sürecinde, bırakalım aydınlarımızın konuştuğu Türkçeyi, halk Türkçesini bile binlerce yabancı sözcük doldürmüştür. İşte Arapça **hakikat** ve **esahh** (halkımızın söyleyişinde **essah**) sözcükleri de bunlardan ikisidir. **Gerçek** çoktan unutulmuş, hakikat ve **essah** içimize kök salmıştır. Kök öylesine derinimize inmiştir ki, hem aydın kesim hem de halk gerçeğin kullanıldığı her anlamda bu iki sözcüğü kullanır olmuştur. **Gerçek sözcüğünün bütünüyle Türkçeden dışlanması 20. yüzyılın ilk çeyreğine kadar sürmüştür.**

Bugün bile toplumun bütün kesimleri, köylüsü kentlisi, okumuşu okumamış; günlük dilde "gerçek, gerçekten" sözcükleri yerine "hakikat, hakikaten" sözcüklerini de kullanmayı sürdürmektedir. Bu durum, daha seksen yıl öncesine kadar dilimizde gerçeğin kullanılmamasının kalıntısıdır. Sevincimiz, bugün,

⁸¹ Mason Osman Çallı kardeşlerine incelik gösteriyor. Oysa apaçık gerçek olan, onlar ne Türk ulus bilincine sahip, ne de aydınlar. Bu gerçeği anlamayanlar, komprador, cehalet içinde masonlar.

kullanımda -özellikle yazı dilinde- gerçeğin hakikatin önüne açık ara ile geçmiş olmasıdır.

12. yüzyılda yaşadığı düşünülen Edib Ahmet Yükneki'nin Atebetü-l Hakayık (Hakikatlerin Eşiği) yapıtı Doğu (Kaşgar) Türkçesiyle yazılmıştır. Bu yapıtta gerçek sözcüğü hiç kullanılmamış, hakikat sözcüğü ise bir yerde kullanılmıştır. Arapça adına bakıp yapıtta Arapça sözcüklerin ağırlıkta olduğu düşünülmemelidir. Seslendiği kitle Türk ulusudur ve o çağdaki halkın kolayca anlayabileceği bir Türkçesi vardır. Çünkü o çağda Türkçe daha yoğun biçimde Arapçanın boyunduruğu altına girmemişti.

Şöyle demektedir Edib Ahmet:

'mecâz boldı dostluk hakikat kanı
minger dostta biri bulunmaz köni
öküşrek kişining içi gadr erür
köni dostung erse taşı bil munı'

(dostluk mecâz oldu, hakikisi -gerçeği- hani;
binlerce dosttan bir doğrucu dost bulunmaz;
insanlar dışarıdan doğrucu dost gibi görünüyorsa da
içeriden vefâsızdırlar, bunu bil.)

Yukarıdaki dizelerden anlaşılacağı üzere, Edib Ahmet, hakikat sözcüğünü gerçek ve doğru anlamlarında kullanmıştır. Gerçek bir dostun ve dostluğun bulunmadığından yakınmaktadır.

Sözümüz odur ki, 1930 öncesi gerçek sözcüğü kullanımda değildi. Onun yerine günlük dilde olsun, bilim ve felsefede olsun, hakikat kullanılıyordu. İki sözcük ayrı ayrı anlamlandırılmıyordu. Ayrı ayrı anlamlandırma, gerçeğin kullanıma sokulmasından sonradır.

Günümüz aydınlarınca oluşturulmaya çalışılan bu yapaylığın dayanaktan ne kadar yoksun ve çelişkili olduğunu, Hakikatin apayrı bir anlamı bulunduğunu savunan Orhan Hançerlioğlu üstadımızın söylemlerini irdeleyerek, göstermeye çalışalım:

'Hakikat, nesnel gerçeğin zihnimizdeki öznel yansısını dile getirir,' diyor Hançerlioğlu. Ama üç-beş satır aşağıda da şöyle yazmakta sakınca görmüyor: 'Gerçekte hakikat hiçbir zaman öznel olmaz, ona öznemizde yansıdığı için öznel diyoruz, yoksa o daima nesnel, çünkü nesnel olan bir şeyden yansır.

Yazarımız, hakikatin öznel mi nesnel mi olduğuna bir türlü karar veremiyor ve bir bakıma hem öznel hem de nesnel demeye getiriyor, ama verdiği hakikat tanımıyla da çelişkiye düşmekten kendisini kurtaramıyor. Üstelik söylemek istediğini okuyucuya daha açık biçimde anlatabilmek için 'Gerçekte hakikat' deyimini kullanıyor. Hakikati açıklayabilmek için ondan daha güçlü anlam yüklediği gerçek sözcüğüne sığınıyor zorunlu olarak Buradaki gerçek sözcüğü bir nesneyi işaret etmiyor. Ortada nesnesi olmayan nesnel gerçeklik olamayacağına göre, Hançerlioğlu üstat, gerçeği soyut bağlamda kullanmış oluyor. 'Hakikatte hakikat. diyor açıkçası. Sonuçta da hakikat ile gerçek sözcüklerini anlamdaş olarak kullanmaktan kaçınmıyor.

Sayın Hançerlioğlu devam ediyor: 'Hakikatlarımız görelidir (izafidir), ama saltık (mutlak) bir hakikat da vardır. Bir bütün nasıl parçalarından oluşursa, saltık (mutlak) hakikat da öylece görelî hakikatlerden oluşur. Yazarın burada sözünü ettiği hakikat, masonlukta sıkça dile getirilen mutlak hakikat değildir. Bir nesne ya da olguyla ilgili olarak görece hakikatlerin birleşiminden oluşacak hakikattir. Bu anlayışı kabullendiğimizde ise; öznel ya da görelî hakikatler, kişiden kişiye değiştiği gibi zaman içinde de durmaksızın değişime uğradığından, bunların dondurulmadan nasıl birleştirileceği konusu bir sorunsal olarak karşımıza çıkacaktır... Doğa, yapısı gereği hep aktığından, böyle bir sorunsalın hiçbir zaman çözüme ulaşması olasılığı yoktur.

Maddeyi ya da olguları dondurma olanağı bulunmadığından, Hançerlioğlu'nun saltık hakikat dediği bütünü, parçalarını değişmez kılarak, tamamlama olanağı ve olasılığı da söz konusu olamamaktadır.

Toparlarsak, bunca sözün ve geçmişe yaptığımız gezintinin bize gösterdiği **gerçek** şudur: Gerçek ve hakikat, anlamdaş iki sözcüktür. Biri Türkçe, diğeri Arapçadır. Birbirlerinin yerine kullanılabilirler.

Boş yere kaygılanmayalım, 'truth' ve 'verify' sözcüklerinin anlamlarını karşılayacak -yukarıda belirttiğimiz - Türkçe sözcüklerimiz de var. **Hakikatı** ve **gerçeği**, hangi açıdan ele alırsak alalım, ayrı ayrı anlamlandırma çabası yapaydır; bu yapaylığın doğru ve yerinde olduğunda direnmek ve uygulama ile buna arka çıkmak, bir süre sonra yapayı doğala dönüştürecektir. Türk'ün Türkçeye darbe vurması, onu güçsüzleştirmesinden; Arapçayı kazandırması, onu güçlendirmesinden başka bir anlama gelmeyecektir.

Şimdi dilimize yabancı sözcük taşımakta sakınca görmeyen aydınlarımıza seslenmek istiyorum: Sizlere küçük bir sorum (sualim değil) var: Türk, Alman, İngiliz, Fransız, Rus, Japon, İspanyol, İtalyan sözcüklerini kullanmadan; Türkçe, Almanca, İngilizce, Fransızca, Rusça, Japonca, İspanyolca, İtalyanca diyebiliyor musunuz? Neden diyemiyorsunuz? Yanıtınız? Sözü döndürüp dolaştırmadan, sizin yerinize ben söyleyeyim: Diller, uluslarına sıkı sıkıya bağlıdırlar. Ulusların her yönünü, her özelliğini ve bütün değerlerini yansıtır. **Ulus varsa dil vardır, ulus yoksa dil yoktur...** Size çok sık kullandığınız bir sözcüğü anımsatayım:

Evrenselleşmek Evrensel olan, durup dururken gökten inmez. Her evrenselin kaynağında bir yerel vardır. Evrensel olduklarını kabul ederek öykünülen değerlerin bir başkasının yereli olduklarını unutmayınız. Unutmayalım, bizim de insanlığın beğenisine sunabileceğimiz, başta dilimiz olmak üzere, zaman zaman düşlemimizi aşan değerlerimiz var."

3: PINAR MUHTEREM LOCASI FİKRİ ÇALIŞMALARINDAN BAZI ÖRNEKLER - OKTAY ORHON, HAKİKATİN ARANMASI ÜZERİNE

"Bu fikri daha iyi açıklayabilmek için Hakikat kelimesinin Fransızcadaki karşılıkları üzerinde durmak gereklidir. **Fransızcadaki 'réalité'** ve **'vérité'** kelimelerinin **Türkçedeki karşılığı sadece 'Hakikat'** dir.

Oysa **'réalité'** bizim idrak, düşünce ve hayallerimizin dışında, bağımsız olarak bulunan, canlı veya cansız bütün varlıkların, süregelen tabii olaylarla, bunlar üzerinde hâkim olan tabii kuralların taşıdığı niteliklidir. Örneğin 'dünyanın yuvarlak olduğu ve güneş çevresindeki bir yörüngede döndüğü bir hakikattir' dediğinde kastedilen hakikat bir **'réalité'** karşılığıdır. Çünkü dünyanın yuvarlaklığı bilimsel deneyler ve metotlarla objektif olarak ispatlanmıştır. Hiç kimsenin bunda bir endişesi, bir şüphesi yoktur, fikir kesindir.

'La vérité' kelimesi ise daha çok din, ahlâk, aile hukuk politika vs. gibi doğrudan doğruya tabiattaki maddeler âlemine ve tabiat olaylarının niteliklerine ilişkin olmayan sosyal olaylarla ilgili hakikat kavramını ifade eder. Bu hakikat kavramı sübjektiftir, ancak toplumun çoğunluğu tarafından benimsendiği, kabul edildiği sürece evrenselleşir. ⁸²

⁸² (Orhon, 1975, s. 41)

"Biz 'Gerçek' sözcüğünü, eski Türkçe, Osmanlıca veya Arapça dediğimiz 'hakikat' kelimesinin yerine ve aynı anlamda kullanıyoruz; ancak, eş anlamda olan bu sözcükler, gördüğümüz gibi, çeşitli anlamları kapsamaktadır.

Fransızca 'verify' kelimesi, İngilizce 'truth', Almanca 'Wahr heit', Türkçe 'doğruluk' anlamındadır.

Fransızca 'realite' kelimesi, İngilizce 'reality', Almanca 'Wirklichkeit', Türkçe, 'hakiki mevcudiyet', 'şe'niyet' anlamındadır.

Fakat 'hakikat' kelimesi yerine iki ayrı kelime kullanan dillerde dahi, bu iki ayrı kelimenin eş anlamda kullanıldığı sık sık vaki olmaktadır.

Hakikat arayıcıları, acaba hangi anlamdaki hakikati arıyorlar? (...)

Şu hâlde, 'hakikat' anlamında kullandığımız 'gerçek' sözcüğü, bir yandan somutu, bir yandan da soyutu ifade etmektedir. Beş duygumuza kendini belli eden ve araştırmalar sonucunda kendini belli edecek olan nesnelere olaylara, Fransızca 'realite'nin karşılığı olarak 'gerçek' kelimesini; beş duygumuzun dışında kalan iyilik, kötülük, doğruluk, güzellik gibi sezgilere ise, Fransızca 'verite' nin karşılığı olarak 'hakikat' kelimesini kullanacak olursak, cümlelerimize belki bir az daha açıklık kazandırmış oluruz. (...)

Şimdi sizlere, çağımızın bir hakikat arayıcısını, SAFFETTİN PINAR'ı, kendi cümleleri ile tanıtmak istiyorum. Müellif, bizim 'verite' karşılığı olarak teklif ettiğimiz 'hakikat' kelimesi anlamında, 'gerçek' kelimesini kullanmıştır. (...)

Hayat, sonsuzla kurulmuş bir bağlantıdır. Bu demektir ki, gerçek, sonsuzun içinde, manevî bir prensiptir. Bu niteliğiyle hayatın canlılığı ve bütünlüğü, hakikatin varlığıyla mümkündür. Böylece gerçek, hayatın anlamı olmaktadır. Mükemmeli arayan insan, hayatın manasını içinde duyar. "

"Prof. Abdülhak Tayfur Tahran 21 Aralı 1911'de İstanbul'da doğdu. Mekteb-i Sultani ve Mülkiye Mektebi muallimi Mehmet Zihni Efendinin torunu, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Gümrük ve tekel Bakanı Galatasaray Lisesi mezunu Ali Rana Tarhan'ın oğludur. Galatasaray Lisesi'nde 7. sınıfa kadar okuduktan sonra, **lise eğitimini Brüksel'de** tamamladı. Bir müddet Anvers Yüksek Ticaret Mektebi'ne devam ettikten sonra, **1936'da İsviçre'de Lozan Üniversitesi Yüksek Ticaret Mektebi'nden mezun oldu.**"⁸³

Görsel 10. Abdülhak Tayfur Tahran

Yayınlanan yazıları:

T	
TARHAN, T.	
Muntazam masonluğun fransız dosyası	I, 4, 16
Einstein ile Freud arasında kehanetli bir mektuplaşma	III, 10/11, 80
Bilim araştırmacılarının sorumlulukları	IV, 14, 39
Hakikati aramak	IV, 15, 67
Franmasonluk tarihine bakış	IV, 16, 46
Sembol ve allegori	1975, 17, 46
Kiliseler ve franmasonluk	1975, 17, 67
Princeton Gnozu	1975, 18, 83
Princeton Gnozunun psikolojik inşası	1975, 19, 41
	97

Yayınlanan yazıları:

⁸³ <https://www.oktayaras.com/tayfur-tarhan/tr/29672>

Tarhan soy isimli masonlar:

Esengül Tarhan, Dr. Münip Tarhan, Mümtaz Tarhan, Melih Tarhan, Levent Tarhan, Atalay Tarhan, Kubillay Tarhan, İsmail Tarhan, Halil Tarhan, Emre Tarhan, Berkut Tarhan, Halil Rifat Tarhan

"ABDÜLHAK TAYFUR ZİHNİ TARHAN

Kardeşimiz 21 Aralık 1911 tarihinde Beylerbeyinde (İstanbul) doğmuştur. Galatasaray Lisesi ve mektebi muallimin azası Mehmet Zihni efendinin torunu, Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin ilk Gümrük ve Tekel bakam Ali Rana Tarhan'ın oğludur. 1938 yılında Dr. Hüseyin Dora'nın kızı Meliha Hanım ile evlenmiştir. Aysin adında bir kızı vardır.

Galatasaray Lisesinde 7. inci sınıfa kadar okuduktan sonra, lise tahsilini 1926 yılında Belçika'da tamamlamıştır. Bir müddet Anvers Yüksek Ticaret mektebine devam ettikten sonra, Yüksek tahsilini İsviçre'de, Lozan Üniversitesi Hukuk fakültesine bağlı Yüksek Ticaret mektebinde 1936 yılında ikmal etmiştir. 1936 yılında Türkiye İş Bankasına intisap etmiş, sözü geçen Bankanın muhtelif şubelerinde çalıştıktan sonra 1938-39 yılında vatani vazifesini yapmıştır. Ondan sonra sırasıyla 1940 yılında Sümerbank merkez Kontrollüğüne, 1934 Eylülünde Sümerbank hesap uzmanlığına bilahare Müdür muavinliğine ve 1946 yılında genel saymanlık müdürlüğüne ve bilahare Sümerbank genel sekreterliğine tayin edilmiştir. Yukarıda zikredilen aslî görevlerinin yanında, İş Bankasındaki memuriyeti meyanında Halk Bankası idare meclisi üyeliğine ve Ankara Çimento Ltd. Şirketi murakıplığına ve Türkiye Petrolleri A.O. murakıplığına ve T. Şeker fabrikaları murakıplığına atanmıştır. Bilahare Türkiye Petrolleri A.O. İstanbul Petrol Rafineri AŞ. Yönetim kurulu üyeliğini ifa etmiştir. 87

1957 yılında, Ankara Akşam yüksek İktisat ve Ticaret Okulu Muhasebe Doçentliğine ve 1958 yılında aynı okulun Muhasebe Profesörlüğüne terfi ettirilmiştir. Ankara Akşam Yüksek İktisat ve Ticaret Okulunun Ankara İktisadî ve Ticarî İlimler Akademisi haline ifrağını müteakip 1959 yılında aslî Profesör olarak tayin edilmiştir. "Muhasebe umumî Bilgileri" adlı bir eseri ve muhtelif dergilerde makaleleri intişar etmiştir.

1963 yılında Özel Galatasaray yüksek İktisat ve Ticarî İlimler Okulu Müdürlüğü ve Muhasebe Profesörlüğünü deruhte eden Tayfur Tarhan Kardeşimiz burada da başarı ile bir müddet çalıştıktan sonra kendi isteği üzerine emekliye ayrılmıştır.

Tayfur Tarhan Kardeşimiz 10 Mayıs 1957 yılında Ankara'da Uyanış Muhterem Locasında nura kavuşmuştur. 28 Şubat 1958 tarihinde kalfalığa ve 19 Aralık 1958 de Üstatlığa yükselmiştir. 1 Ocak 1962 tarihinde Çankaya Muhterem Locasına kurucu üye olarak katılmış, İstanbul'da görev alması dolayısıyla 10 Mayıs 1967 yılında Ahenk Muhterem Locasına tebenni etmiştir. 1974 yılında Ahenk locası Us. Muhterem ligine seçilmiştir. 1966 yılında Mimar Sinan Muhterem Locasının aslı üyeliğine kabul edilen Tayfur Tarhan Kardeşimiz 1973-1974 yıllarında Locasının Sekreterliğini ifa ettikten sonra 31 Mart 1984 yılında Mimar Sinan MUHTEREM L. Us. Muhterem ligine seçilmiştir.

Felsefî derecelere Kurtuluş Olgunluk Locasında Ankara'da intisap etmiş olan Tayfur Tarhan kardeşimiz bilahare İstanbul'da Akasya Olgunluk Locasında 27 Nisan 1971 de 14 dereceye, 15 Mart 1975 de 15 ve 1976 da Dirlik Şapitrinde 18 dereceye terfi ettirilmiştir. İstiklâl Areopajında 3.11.1977 de 22, 22.6 1978 de 27, 7.12.1978 30 dereceye yükselen Tayfur Tarhan K. 30 Mayıs 1980 de YHD ve 27.2.1981 de YDD üyeliğine ve nihayet 1 Ekim 1982 de Yüksek Şûra üyeliğine seçilmiş, Aktif sonrada Eski Aktif ve Şeref üyesi olmuştur.

11 Eylül 1994 tarihinde İstanbul'da 83 yaşında Ebedî Maşrıkı İntikal etmiş olan Tayfur Tarhan kardeşimizi hiç bir zaman unutmayacağız. Ruhu şad olsun.

Falih ERKSAN, Mimar Sinan sayı 94, sayfa 87-88”

VEFAT

Çok değerli büyüğümüz, insanlık timsali, üstadımız

TAYFUR TARHAN

(Em. Muhasebe Prof.)

Ebedi Meşrika intikal etmiştir.

13 Eylül 1994 Salı günü Erenköy Galippaşa Camii'nde
kılınacak öğle namazından sonra Beylerbeyi Küplüce

Aile mezarlığında toprağa verilecektir.

Merhuma ulu Tanrı'dan rahmet, kederli ailesine
başsağlığı dileriz.

AHENK KARDEŞLERİ

"GERÇEK / GERÇEKLER VE HAKİKAT

Yeryüzünde dinler ve çeşitli felsefi akımlar dâhil bütün inisiyatik ve ezoterik (intisabı ve bâtını) kurumların amacı hakikat'i aramaktır. Herkesin aradığı hakikat bir tekdir. **O hakikat de Hak, yani Allah'tır.** Hakikat, gerçeklerden hareket edilerek aranır. **Gerçek (Reality) [veya gerçekler (Realities)] ve hakikat (Truth) birbirinden ayrı kavramlardır.** Gerçekler çoktur; yani, çoğuldur. Bu nedenle, mevcut ve de bilinen gerçeklere göre hakikati arama yöntemleri değişiktir. Ama hakikat tek ve tekildir. Gerçek ve hakikat kelimeleri asla birbirine karıştırılmamalıdır. Hakikat ve gerçek arasındaki fark basittir. Gerçek, insanın düşünce ve bilincinden bağımsız olarak somut şekilde var olandır. Gerçek, insan istese de istemese de veya idrak etse de etmese de vardır. Hakikat, gerçeğin insan düşüncesindeki soyut yansımasıdır; yani gerçek, insan düşüncesinde bilinçlenince hakikat olur. Hakikat, mutlaka gerçeğe dayanır. Gerçeğe dayanmayan, hakikat değildir; hurafe, bâtıl ve yalan olur. (...)

Ankara Vadisinde çalışan Muhterem Okan Işın Kardeşimizin 18 Ekim 1994 tarihli bir yazısında vurgulamış olduğu hakikat ve gerçek arasındaki bazı farkları yazı metnine almamız kaçınılmaz bir görevdir.

'Masonlukta aranan gerçek değil, 'gerçeklerden hareketle yine gerçeklere dayanan hakikattir.' Bu yüzden, **masonik çalışmaları aydınlatan gerçeğin ışığı değil; Hakikat Nurudur.** Gerçeğin veya gerçeklerin ışığı masonik çalışmalarda Hakikat Nuru olur. Bunun için, adaya ışık değil, **Gerçeğin Işığı + Hakikat Nuru = Nuruziya verilir. Nuruziya, maddi ışıkla, manevi ziyanın toplamıdır. "**

Yukarıda koyu yaptığım yerler, Dil Bilimi açısından safsata ve sözcük oyunudur. Mason Tamer Ayan ve mason Okan Işın, sözcük oyunları ile Arapça hakikat ve nur sözcüklerini, Türkçe gerçeklik ve ışık karşılığı olarak dayatmaya çalışmaktalar.

HKEMBL tüzük ve ritüel tartışmalarını bilenler farkındadır; masonlar Allah / God sözcüğünü kullanmazlar. Onlar için hakikat, "Evrenin Ulu Mimarı dedikleri" şeydir! Mason bilerek gerçeği çarpıtıyor.

Localarda, muhterem unvanlı masonların safsatalarına, mason kardeşleri inanabilir ya da linç edilmemek için inanmış gözükürler ama biz gerçeği yüzlerine söyleyebiliriz ve söylüyoruz...

Tamer Ayan, 60 askeri darbesi sonrasında, masonluğu bölen ABD Mobil yöneticisi (Mobil ve CIA işbirlikleri tüm Orta Doğuda iyi bilinir) Enver Necdet Egeran çırağı (yamağı mı demek gerek?) ve Okan Işın 80 askeri darbesinin gözde mimarı... Kısaca her ikisi de darbecilerin işbirlikçisi ve ABD `nin uzantılarıdır!

"Tekris törenlerinde Üstadı Muhterem, birkaç kez 'Bizler hakikati ararız' diye aday ve sonra da Çırak Masonu uyarır. Biz, hakikat sözcüğü geçtiğinde ne anlarız? Günlük konuşmalarımızda, hakikaten, hakiki, hakikatte, hakikatli, hakikatsiz gibi sözcükler, şimdilerde de kullanılmakta. (...)

İngilizce 'de 'reality', 'truth' gibi sözcüklerden hangisinin anlamını, Türkçe 'deki hangi sözcüğün karşılayabildiğini sormaktır. (...)

Yusuf Kökdamar Kardeşimiz, hakikat ve gerçek sözcüklerinin anlamlarını şöyle açıklamış: 'Hakikat: Bir şeyin doğrusu olarak tanımlanabilir'. Doğruluk hakikatin vazgeçilmez koşuludur. Bir şeyin doğruluğunu sağlayan, onunla ilgili gerçeğin ve gerçekliğin varlığıdır. Gerçek: Hakiki olandır. Hakiki bir nesne, hakiki bir olgu, hakiki bilgi, nitelik durum ve haldir. Osmanlıcası şeni ve şe'niyettir'.

Metin Ercan Kardeşim ise: 'Gerçek: İnsanın bilinç ve düşüncelerinden bağımsız olarak, farkında olunsa da, olunmasa da var olan, varlığı yadsınamayan, bir olgu niteliğiyle mevcut bulunmaktadır. Hakikat ise bir şeyin doğrusu, bir şeyin esas niteliğini anlatır. Hakikat kelimesi, kimi zaman gerçeklik anlamında da kullanılır. Oysa hakikat denilince, bilginin, yalnız bilginin bir özelliğini anlamak gerekir. Hakikat var olanın olumlanması, var olmayanın yadsınmasıdır. Hakikat özel ve nesnel bir gerçek değildir; Hakikat yargılarımızın bir özelliğidir, bu nedenle bize hazır olarak sunulmaz. Oysa gerçek bizden bağımsız olarak vardır' diyerek daha açık bir ifadeyle tanımlamıştır. (...)

Her dil, kendi kültürel alt yapısı ve çevre koşullarına uygun bir kodlama sistemi olarak gelişmiştir. Bir sözcüğün içerdiği anlam ve kavram farklılıklarını çoğu zaman, tek sözcükle, başka bir dilde karşılamak olanaksızdır. Büyük dilci A. Humboldt'un dediği gibi 'Bir dilin zenginliği, iletişim değerleriyle ölçülür, iletişim değerleri de öncelikle, sözcük sayısıyla değil, kullanım boyutlarıyla belirlenir. Her sözcüğün düz anlamları yanında yan - alt anlamları da vardır. Bu boyutta, Türkçe'miz çok zengindir. (...)

Orta Çağdaki Arapça, İngilizce, Yunanca, Türkçe bugünküne hiç benzemez; hele Osmanlıca gibi devşirme ve yapay bir dil, toplumda uzun süre canlılığını koruyamamıştır. Fakat bizler, kültürel açıdan da onu kullananların mirasçlarıyız; ama aynı dili kullanmak zorunda değiliz.

Biz, kendi öz dilimizi, hem de eski biçimiyle değil, yıllardan beri gelişmiş biçimiyle kullanıyoruz ve bu dil, hem bilim, hem de felsefe bakımından işlendikçe çok daha yeterli olacaktır.

Atalarımızın bize bıraktıklarını, şimdi kullanılmayan eski Yunan ve Latince 'de olduğu gibi, günümüz Türkçesine aktarabiliriz'⁸⁴

Mason olunca böyle oluyor. Safsatayı savunurken, sürekli kendisi ile çelişerek yürümeye çalışıyor. Hep söylüyorum; Tanrı masonlara akıl ve düşünce yetisi versin.

⁸⁴ (Ünal, 2003)

Prof. Dr. Abdülmuttalip ÜNAL

"22.9.1930 tarihinde Çanakkale Ayancık'ta doğdu. İlkokulu Ayancık'ta, Ortaokulu Çanakkale' de, liseyi İstanbul Kabataş Erkek Lisesi'nde okumuştur. 1954 yılında İstanbul Tıp Fakültesinden mezun olan Abdülmuttalip Ünal 1954 yılında Fakültemiz. 1. Cerrahi Kliniği'nde fahri asistan olarak göreve başlamış ve yine aynı yıl bu kez 1. Cerrahi Kliniği'ne kadrolu asistan olmuştur. Dr. Abdülmuttalip Ünal 1960 yılında Genel Cerrahi Uzmanı olmuştur. 1961-1967 yılları arasında Almanya'da uzman doktor olarak çalışmış, 1967-1969 yılları arasında Tıp Fakültesi Deri ve Zührevi Hastalıkları ile Lepra Enstitüsünde Cerrahi Uzmanı olarak çalışmıştır.

Görsel 11. Abdülmuttalip Ünal

Uz. Dr. Abdülmuttalip Ünal 1968 yılında Doçent unvanı almış olup 25.12.1973 tarihinde profesörlüğe atanmıştır. Prof. Dr. Abdülmuttalip Ünal 1981-1982 yılları arasında Erzurum Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Genel Cerrahi Anabilim Dalı'nda görev yapmıştır.

1990-1997 yılları arasında Cerrahi Onkoloji Bilim Dalı Başkanlığı görevini yürüten Prof. Dr. Abdülmuttalip Ünal 22.9.1997 tarihinden itibaren yaş haddinden emekliye ayrılmıştır. 1997-1998 yılları arasında Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde Dekanlık görevinde bulunmuştur. (...)

Evli ve 3 çocuk babası olan Prof. Dr. Abdülmuttalip Ünal, 2010 yılında vefat etmiştir. "

"Hakikat: Dinler ve çeşitli felsefi akımlar da dâhil bütün inisiyatik-ezoterik kurumların amacı Hakikati aramaktır. Herkesin aradığı Hakikat bir tekdir. **○ Hakikat de Hak yani Allah'tır.** Hakikat, gerçeklerden hareket edilerek aranır. Gerçek (Reality) ve Hakikat (Verify veya Truth) birbirinden ayrı kavramlardır. Gerçekler çoktur; yani, çoğuldur. Bu nedenle, bilinen gerçeklere göre Hakikat'i arama yöntemleri değişiktir. Ama Hakikat tek ve tekildir. Gerçek ve Hakikat kavramları birbirine karıştırılmamalıdır. Aralarındaki fark basittir. Gerçek, insanın düşünce ve bilincinden bağımsız olarak somut şekilde var olandır. Gerçek, insan istese de istemese de veya idrak etse de edemese de vardır. Hakikat, gerçeğin insan düşüncesindeki soyut yansımasıdır; yani gerçek, insan düşüncesinde bilinçlenince Hakikat olur Hakikat mutlaka gerçeğe dayanır; gerçeğe dayanmayan hakikat değildir; yalan, bâtil ve hurafe olur. Masonlukta aranan gerçek değil; gerçeklerden hareketle yine gerçeklere dayanan Hakikat'tir. Bu yüzden Masonik çalışmaları aydınlatan gerçeğin değil, Hakikat 'Nuru'dur. Gerçeğin veya gerçeklerin ışığı, Hakikat Nuru olur. Bunun için, adaya ışık değil, Gerçeğin Işığı artı Hakikat Nuru eşittir Nuruziya verilir. Nuruziya, maddî ışıkla, manevi ziyanın toplamıdır"

Tamer Ayan sakız gibi, aynı sözleri farklı başlıklar altında, farklı dergilerde yazıyor...

086 GÜZEL İSTANBUL MUHTEREM LOCASI AYLİK YAYINI 9 - 53 SAYILARI
ARASINDAKİ 17 DERGİDE (2018-2023)

Hepsi aynı kaynaktan beslenip, aynı cehaleti farklı sözcüklerle üretiyorlar.

Kaynak bozuk olunca...

12. – H. YENER GÜRE’EŞ, MASONLUK MESLEĞİNİN GEREKLERİ NELERDİR?

"Gerçek ile hakikat arasındaki farka gelince: Gerçek; beş duyumuzla algılayabildiğimiz **bilimsel olgular** ve deneyimlerdir. Gerçek bilince, bilinç de bilgi ve deneyime dayanır. Bilgiler değiştikçe gerçek de değişebilir.

Hakikat veya mutlak gerçek ise, Platon’un ideasında olduğu gibi görünen gerçeğin ardındaki değişmez hakikattir. Hakikat dogma değildir. Hakikate her birey kendi yolunu bularak ulaşabilir. Kimse kimsenin yolundan hakikate ulaşmaz."

Bir başka safsata, söz dolaştırma daha...

H. Yener Gür’eş, Deniz Harp Okulu mezunu.

Görsel 12. Mason H. Yener Gür’eş

43. – DOĞRU GERÇEK VE HAKİKAT

(Pek Muhterem Halit Yıldırım, "Gerçek, Doğru, Hakikat" Konferansı, Güven Muhterem Locası 29.03.2012)

Dilimizde "Gerçek, Doğru, Hakikat" sözcükleri yan yana, çoğunlukla aralarındaki anlam farklılığı da pek önemsenmeksizin, biri diğerinin yerine kullanılır. Ancak, bazen birbirine karıştırılan bu üç terim içerik ve kapsam olarak birbirinden farklıdır. (...)

Gerçek: Türkçede "gerçek" sözcüğü, güncel dilde "doğru" (hakikat) sözcüğüyle eş anlamlı olarak da kullanılmaktadır. Gerçek özetle "İnsan bilincinden bağımsız, somut ve nesnel olarak var olan her şey" şeklinde açıklanabilir. Gerçek; beş duyu ile algılanabilen, akıl yolu ile değerlendirilen, bilimsel yöntemlerle deneysel olarak kanıtlanabilen, uygulamada da kendini kanıtlayan nesnel (objektif) bir nitelik taşır, diğer bir deyişle "doğruda" olduğu gibi göreceli değildir. Bununla ilgili olarak Geisler, şu iddiada da bulunur:

'Eğer gerçek göreceli olsaydı, bu durumda kimse yanlış olamazdı, hatta yanlış olduklarında bile.

Hakikat. (Fr. Vérité, İng. Truth, Alm. Wahrheit) "Gerçeğin insanın düşüncesine yansımaları, bir şeyin doğrusu olanın niteliği değişmeyen, gerçek, asıl, esas, gerçeklik" (TDK). Jiddu Krishnamurti'nin şu sözleriyle başlayalım konuya: "Hakikat ülkesinin yolu yoktur. Hiç durmaksızın, hakikate düşünce aracılığıyla ulaşamaz, hakikat elle tutulamaz ve adlandırılmaz, ancak düşüncenin bütünsel devinimi ve etkinlikleri keşfedildiğinde gerçekleşebilir."⁸⁵

Hakikat, Türkçe karşılığı Gerçeklik. Bu kadar basit. Ama masonlar kendi cehalet batağında boğulmaktan haz alıyorlar...

Mason Halit Yıldırım, Kara Kuvvetleri K.lığından Albay rütbesinde emekli olmuş. Mason olması ise Subay olarak görevli olduğu brüksel 'de.

⁸⁵ (Gür'eş, 2023, s. 24-25)

Görsel 13. Mason Halit Yıldırım

"Çevrim içi toplantılar 2022-2

"Bir felsefe terimi olarak Hakikat, düşünceyle nesne arasındaki uygunluk ya da düşüncenin gerçeğe uyumu biçiminde tanımlanabilir. Buna göre hakikat, somut ve nesnel olarak var olan anlamındaki gerçek kavramıyla karıştırılmamalıdır.

'Gerçek, varlığın bir özelliğidir, varoluş tarzıdır; 'hakikat' ise özne ile nesne arasındaki bir ilişkidir; özne ile nesne arasındaki uygunluktur, bilginin gerçeğe uygunluğudur, yani bilgiye ait bir ilintidir.'

Bildiğiniz gibi Tasavvufta hakikat ise dinin, iç yüzü yani özü olarak yorumlanmıştır.

Tüm dinlerde, o dinin sadık bir kulu olunması emredilir, **dinler hakikati aramaz sahibi olduğunu iddia eder**. Oysa **Tasavvufun dört ana kapısından** biri olan Hakikat'e Tanrının besleyiciliğini ve her şeye malik olduğunu idrak ederek ulaşılabilir. Yani o dört kapıdan ilki olan Şeriat, O'nun emrettiği ile kalkıp oturmak, hakikat ise takdir ettiğini, gizlediğini ve açıkladığını görmektir. Kısaca şeriat zahir olandır (yani görünendir), hakikatse bâttir (yani görünmeyendir).

Hakikate, ulaşmak için zahirdeki batını, yani görünendeki görünmeyeni görmek gerekir. Bir insanın ulaşacağı en yüce merteye de budur.

Görsel 14. İstanbul 'da HKEMBL merkezinde. Soldan 3. Muammer Uysal, yanında ve en sağda Eray Emin Ayddemir.

49. – MURAT BİLGEN, HAKİKATİN DEĞERLENDİRİLMESİ

"Konuya bazı kelimelerin tanımlarını yaparak başlamak istiyorum.

Çünkü bu kelimeler iyi bilinirse Hakikat daha iyi anlaşılır.

GERÇEK. Fra. Realite, İng. Reality

Somut bir şekilde var olan, varlığı inkar edilemeyendir. Doğru olmayan düşünceye karşı kullanılır.

HAKİKAT. Fra. Verite, İng. Truth

Gerçeğin insan düşüncesine yansımasıdır. Soyut bir kavramdır. Değişmeyen, asıl, esas, gerçeklik manasına gelir. Var olanın doğrulanması, var olmayanın reddidir.

DOĞRU. Gerçeğin insan düşüncesine yansıması ve ona uygunluğudur.

Bu tanımları yaptıktan sonra, aralarında ne gibi bağlantılar olduğunu gözden geçirelim

Hakikat, düşünsel gayret ve çabanın ürünüdür. Değişkendir. Kişiler bunu kendilerine göre yorumlarlar. Gerçek ise, düş ürünü olmayan, doğru olanın tümünün özelliklerini taşıyan şeylerdir. (...)

Düşünülen şeylere karşılık gelen ve var olan duruma Gerçek, gerçeğin kendisi değil düşünce ve nesnenin uygunluğuna Hakikat deriz. Yani Hakikat, nesnel gerçeğin zihnimize objektif yansımasıdır. Hakikat bir şeyin doğrusu olarak da tanımlanır.(...)

Çin de ise evrenin karşıt güçlerin ürünü olduğunu ileri süren Yin ve Yang felsefesi egemendir. **İşte Tanrı ile bütünleşmek de bu sembolizmaya dayalıdır. En büyük güç göktür. Tanrı da oradadır. Çin de var olan Tanrı Gök Tanrıdır. Eski Türklerde de egemen Tanrı, Gök Tanrıdır. (...)**

Ruh ve imandan hareket eden din ile madde ve akli esas alan bilim, kendi sistemlerine has metotları ile hareket ederek, tek olan Hakikat te birleşme ve bütünleşme çabalarını sürdürürler. Evren, mana ve maddeden oluşan bir bütün olduğuna göre, **din ve bilim de bütünlük içerisinde birbirlerini tamamlayan iki müessesedir.** Bu nedenle, din bilime, bilim de dine muhtaçtır. Tanrısal Güç ve Vahiy den dinler doğmuştur. Filozofların düşünce ve sentezlerinden, Felsefe Disiplini gelişmiştir. İlim adamlarının gözlem ve deneylerinden de Bilim ortaya çıkmıştır. Bu üç sistemin insanlığa verdiği, dini, felsefi ve bilimsel bilgiler, tekâmülü sağlayan ve besleyen kaynaklar olmuştur. (...)

Sözlerime Mevlana'nın deyişiyle son vermek istiyorum.

*Kafiyeden geçtik vezne yöneldik,
Vezinden geçtik, söze yöneldik,
Sözden geçtik Öz e yöneldik,
Öz den de geçtik,
Ona yöneldik,
Sırla belendik..."*

O kadar derin bir cehalet fıskırıyor ki, mason Murat Bilgen'in yazısından...

Koyu yaptığım tümceler de tek bir doğru yok. Çin'de ne tek Tanrı inancı var, ne gök en büyük güçtür. Bilim ve Dinin bir birine muhtaç olduğu... Hakikat ve gerçek açıklamaları ise tam bir masonik fecaat.

Murat Bilgen

"Muhterem Murat Bilgen, 02 Mart 1945 tarihinde İstanbul'da doğmuştur. Babası Mazhar Bilgen ve eşi Fahriye Bilgen'in ikinci çocuklarıydı. Ağabeyi Kaya Bilgen Diş Hekimliği Fakültesi'nde okurken genç yaşında hayata veda etti. İlkokulu İstanbul Fındıklı'da bulunan Namık Kemal İlkokulu'nda, Ortaokulu Fındıklı Ortaokulu'nda, Liseyi Kabataş Erkek Lisesinde tamamladı. Daha sonra üniversite tahsilini, İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nde yaptı. (...) Muhterem Murat Bilgen Kardeşimiz üniversiteden mezun olduktan sonra Borusan Holding muhasebe bölümünde çalışma hayatına başlamış, yaklaşık dört yıl bu firmada görevini sürdürmüştür. Daha sonra Borusan Holding'deki işinden ayrılarak Gebze Çayırova'da bir döküm fabrikası kurmuş, ancak yaşanan türlü şanssızlıklar sonucunda fabrikasını kapatmıştır. (...)

Murat kardeşimiz ilk evliliğini 16 Eylül 1971 tarihinde evlerinin bulunduğu Kabataş Set üstü mahallesinde komşuluk ilişkileri vesilesiyle tanıştığı Ender hanımla yapmış ve bu evlilikten Anıl ve Tanıl ismini verdikleri iki erkek çocukları olmuştur. Çocuklarından üç de torun sahibidir. Murat kardeşimizin ilk evliliği sona erdikten sonra 27 Haziran 1998 tarihinde Yasemin Hemşiremiz ile ikinci evliliğini yapmıştır.

42 yıllık masonik yaşamında satırbaşlarını ise şu şekilde özetleyebiliriz. 25 Ekim 1977 tarihinde 20 numaralı Fazilet Muhterem Locası'na, Bülent Büyükyüksel kardeş tarafından teklif edilmiştir. 5 Aralık 1978 de Nur'a kavuşan kardeşimiz 08 Nisan 1980'de kalfa, 22 Eylül 1981'de ise üstat derecesine terfi etmiştir. 111 numaralı Doğu Muhterem Locası, 124 numaralı Güney Muhterem Locası ve 1998 yılında seçilmiş ilk Üstadı Muhteremi olacağı 139 numaralı Taşocağı Muhterem Locası'nın kuruluşlarında yer almıştır. (...) 02 Şubat 2009 tarihinde 86 numaralı Güzel İstanbul Muhterem Locası'na 302 matrikül numarası ile katılmış üye olarak kaydedilmiştir. Bu dönemlerde İstanbul Vadisi Eğitim ve Öğretim Locası'ndaki görevleri devam etmiş ve 17 Şubat 2006 tarihinde de bu görevini tamamlamıştır. Ayrıca, ikişer dönem Vadi Haysiyet Kurulu ve Yüksek Haysiyet Kurulu asil üyeliğine seçilmiş ve vefatına kadar Yüksek Haysiyet Kurulu asil üyeliğini sürdürmüştür. "

Görsel 15. Kaya Paşakay, ?, Murat Bilgen, Salih Evcilerli

"Hepimizin yaşadığı hayat kesinlikle gerçek ama hakikat değil. Şu anda biz bu gerçek kavramı üzerinden gidelim. Diyebilirsiniz ki, **gerçek ile hakikat aynı şey değil mi? Hayır değil.**

Ancak kişi eğitimi neyse ya da mesleği, onu en üst düzeyde gerçekleştirdiğinde, çevresine verebileceği kadar verdiğinde, almadan vermeyi kabul ettiğinde, kendisi ve çevresi için yararlı bir insan halini aldığında bu potansiyeli gerçekleştirmiş demektir. Artık mutlu ölebilir kendi gerçekliğinin sonunda. İşte bu gerçektir. Peki, hakikat nedir? (...)

Biz gerçekliğin içindeki hakikati arıyoruz. Yukarıda söylediğim gibi yaşam bir illüzyon değil bir gerçeklik. Ama yaşam bir hakikat değil. Belki hakikate ulaşma yolunda ya da gerçeğin içindeki hakikati bulma yolunda bir adım. Bizler bu dünyadaki yaşamımızı tamamladığımızda eğer yeterince olgunlaşmışsak hakikate giden yolculuğumuzdaki adımlardan birini tamamlamış oluruz. O zaman gerçeklikle hakikat perdesi arasındaki ayrıma bir göz atmak gerekebilir. "

KMBL

Kadın masonlar, Hakikat/Gerçek-Gerçeklik safsatasında boğulmadan ne güzel yazmışlar.
Her iki yazıyı da yararlanarak okudum.

5. - KUMRU SİS EREN, BİLGİNİN PAYLAŞIM ÇAĞINDA EZOTERİZM MÜMKÜN MÜ?

" 'Her bilgi kendi mertebesinde haktır. Gerçekler halka daha işin başında söylenirse, ya yollarını saptırırlar ya da gerçeği söyleyeni suçlarlar. Halk ve hak orta bir yolla ve ayrı ayrı gözetilerek birbirlerine alıştırlabilir. Ama her hâlükârda halk, hak ve hakikate alıştırmalıdır' demişti Şeyh Bedrettin.

'Her us büyük gerçekleri kavrayamaz. Çoğunluk ya aptal ya kötüdür. Aptalsalar, gerçek karşısında akıllarını büsbütün yitirirler. Kötüyseler, bu gerçeği kötüye kullanarak, büsbütün kötülük ederler. Gerçeği gizlemekten başka yol yoktur. Bulmak, bilmek, susmak gerek.'" diyor Hermetik felsefenin teamüllerini ortaya koyan bir aforizma."

22. - ÜMRAN KARAKAPICI, GERÇEK NEDİR?

"Günümüze kadar birçok filozof ve bilim insanı, 'Gerçek nedir ?' sorusuna cevap aramak için düşünmeye başlamış, düşünme, gerçeğe ulaşmanın ilk adımı olmuştur. Düşünmeyle başlayan çalışma ve arayışlar sonucu, bilimsel olarak ispat edilebilen sonuçlara ulaşılmış, düşünmeden bağımsız, zaman ve mekânda yer kaplayan her şey de olabilen Gerçeğe ulaşmada, her zaman akıl ve bilim kullanılmış, Bilimsel olarak kanıtlanmayan hiçbir düşünce "Gerçek" sayılmamıştır. Gerçeğin bilincinde olsak da, olmasak da, gerçek varlığını hep sürdürür.

(...)

- Bilime ve bilgiye yüz çevirmek, gerçeğe yüz çevirmektir. Bu davranış, insanları ve toplundan mutsuzluğa götürür. Bilimsel bilginin önemini fark eden, gerçek ışığıyla aydınlanmayı benimseyen toplumlar, her zaman diğerlerinden daha ileri, daha çağdaş ve uygar olmayı başarmışlardır."

İngiliz mason otoritesine bağlı masonlar, mason eşine, kızına, annesine, kız kardeşine; **hemşire** derler. Türkçemizde hemşire diye bir sözcük kullanılmaz, Osmanlıcadan kalmadır.

Dil Derneği Sözlüğünde:

Hemşire a. Far. (-.-)

1. *Kız kardeş, bacı.*
2. *Hastayı sağlığına kavuşturmak için hekimle işbirliği yaparak çalışan sağlık elemanı.*

Kardeş a.

1. *Aynı ana babadan doğmuş ya da ana babalarından biri aynı olan çocukların birbirine göre adı: Öz kardeş. Üvey kardeş. Kız kardeş. Erkek kardeş.*
2. *Yaşça küçük olan kardeş.*
3. *Kendisine kardeş gibi bağlanılan kimse: Sen dostumsun, gönül bağı olan kardeşimsin.*
4. *mec. Aralarında çok değer verilen ortak bir bağ bulunanlardan her biri: Ülkü kardeşi. Din kardeşi.*
5. *Aralarında yakın bağ, benzerlik olan şeylerden her biri: Hısım, akraba sözcükleri kardeşirler.*
6. *Aralarında sıkı ilişki kurulması beklenen iki okul, kent, ülke vb.: Ankara'nın kardeş kenti var mı?*
7. *tkz. Seslenme sözü olarak kullanılır.*

- TDK Sözlüğünde:

hemşire

Farsça hemşire

1. isim Mesleği ile ilgili belirlenen standartlar çerçevesinde temel eğitimini tamamlamış, sağlığın korunması ve geliştirilmesi, hastalıkların önlenmesi, hastalık durumunda bakım ve rehabilitasyonun sağlanması ile ilgili uygulamalarda yeterli ve yetkili olan sağlık görevlisi; şvester:

"Ayağa kalkıp hemşirenin bana uzattığı ameliyat giysisini aldım ve soyunma odasına girip, bu sevimsiz giysiyi üzerime geçirdim." - Ömer Alim Erginoğlu

2. isim, eskimiş (hemşi:re) ► kız kardeş:

3. isim Kadınlar için kullanılan hitap sözü.

7. tkz. Seslenme sözü olarak kullanılır.

kardeş

1. isim Aynı anne babadan doğmuş veya anne babalarından biri aynı olan çocukların birbirine göre adı; karındaş:

Öz kardeş. Üvey kardeş. Kız kardeş. Erkek kardeş.

2. isim Yaşça küçük olan çocuk.

3. ünlem Adı bilinmeyen kimselere söylenen bir seslenme sözü:

"Zira kardeş demişti Ahmet, kardeş diye söze başlayana kardeş denirdi ancak." - Faruk Duman

4. isim, mecaz Aralarında değer verilen ortak bir bağ bulunanlardan her biri:

Din kardeşi. Yol kardeşi.

Ham-Taş Tartışmaları

HKEMBL üyelerinin kendi aralarında kurdukları bir e-posta grubu var: Ham-Taş. Kurucu ve yöneticisi de, HKEMBL 'dan ihraç edilmiş mason Yaşat İnan. Ham-Taş yazışma grubunu ayrıntıları ile bir yazımda anlatırım. Ham-Taş e-posta yazışma grubuna ben de üyeydim. HKEMBL yönetimi, grubun Büyük loca ile ilgisi olmadığını söylerler ama bir taraftan da denetlemekten, hoşlarına gitmeyen tartışmalar ve sözler konusunda Yaşat İnan'a baskı yapmaktan geri durmazlar.

Ben mason derneğinden istifa edince, Yaşat İnan'a hemen talimat vermişler, beni gruptan çıkardılar.

Ham-Taş yazışma grubunda Zaman zaman hararetli tartışmalar olurdu, bazılarını da ben başlatırdım. HKEMBL bünyesinde, Tüzük kuralları doğrultusunda, kullanılan hemşire sözcüğünün kullanılmasına karşıydım. Bu nedenle Ham-Taş da bir tartışma başlattım. Yazdıklarımı ve Ham-Taş üyesi masonların yazdıklarını paylaşacağım sizinle. Yazan kişilerin isimlerini de yalnızca baş harfleri ile aldım. Önemli olan söyleyenin ismi değil, mason olması. Burada da amacım, masonların, hemşire sözcüğü üzerinden, dil bilincini; dil bilinci üzerinden de ulus duyarlılığını, milli kimlik bilincini ortaya koymak.

Yazıların sonunda masonların kullandıkları selamlar vb. sözleri de çıkarttım.

- **29 Nisan 2017**

Tartışmayı başlatmak üzere yazımı Ham-Taş yazışma grubunda paylaştım;

"Değerli Kardeşlerim,

Dil yaşayan bir kavram, olgu... Türkçe, Cumhuriyet döneminde büyük gelişim ve özüne dönme yönünde göstermiş bir dil. Benim takıldığım, 'hemşire' sözcüğü...

Günümüzde, gündelik hayatta kız kardeşine, hemşire diyen var mı? Ben hiç duymadım. Büyükse abla, küçükse kız kardeş... peki masonlar neden hala, gerçek hayatta kullanılmayan, Osmanlı dönemine ait, bu anlamda ölmüş bir sözcükle kardeşlerimizin eşlerine hemşire diyoruz, Türkçesi varken; kız kardeş... Üstelik hemşire sözcüğü bir meslek için kullanılıyor artık... Sohbet ettiğim, fikrini aldığım kardeşlerimin eşlerinin tamamı hemşire sözünden rahatsız, onu da söyleyeyim. Bana bunu anlatabilecek bir kardeşim var mı?

Çoğunluk benimle aynı fikirdeyse, değiştirmemiz gerekmez mi?

Hürol"

İlk gelen yanıt son derece doğru; Niye ayrımcılık olsun, kadın, erkek kardeş değil miyiz?

"Hürol Kardeşim,

Ben de derneğe girdiğim 1997'den beri bu hitap tarzına sıcak bakmam. Ancak 'Kız Kardeşim' lakabını ben de düşünmekle beraber, bu hitap şekli bilhassa Tenue Blanche'larda ve ayrıca karşılıklı hitaplarda kulağıma iyi gelmiyor. "Hoş geldin Nuray Türker Kız Kardeşim" veya "Merhaba Ayşe Kız Kardeşim" hitap şekli bana uygun gelmiyor. Sadece Nuray Kardeşim ya da Ayşe Kardeşim demek neden olmasın?

E. T. "

E.T. hemşire sözcüğünde doğru bir yaklaşım sergilerken; Türkçesi Beyaz Geceler olan, kadınların katılabildiği toplantının Fransızcası 'Tenue Blanche' yazabiliyor.

"Değerli Kardeşim,

Ben bu konuda epey önce biraz kafa yormuştum. Hatta ritüelin İngilizcesini bile bulmuş, orada bazı karşılaştırmalar yapmıştım.

Mesleğimiz anlaşılır olmak dışında dil konusunda özel bir çaba sarf etmiyor. Takılmayı düşünürseniz daha çok kelime bulursunuz. Nazır, tersimat, ritüel, vb. gibi. Hâlbuki bunların yerine yardımcı, tutanak, yönerge denilebilir.

Bir kelime sevimsiz olmaya başladığında veya yeni bir tanesi onun yerine yakıştığına değiştirmekten çekinmiyor. Üstad-ı azam yerine Büyük Üstat 'ta olduğu gibi.

Din ve felsefe kurumları bu konuda muhafazakâr diyebiliriz. Kuran'ın Arapçasının eski Arapça, İncil'in dilinin Latince olması gibi.

Ben konuyu böyle gördüm kardeşim.

Ş.Ü."

Mason Ş.Ü. gerçeği ya görmüyor, bilmiyor ya da bilerek çarpıtıyor. Her ikisi de vahim. İncil'in Latince okunmak zorunluluğu yüzyıllar öncesinde kaldırıldı. Artık her ulus kendi dilinde okuyor ve ibadetini de kendi dilinde yapıyor.

Kur'an'ın Arapça olma zorunluluğu ise Arap Milliyetçilerinin ve Arap Milliyetçiliği etkisinde olanların zorlaması. Atatürk zamanında ezan vd. ibadetler Türkçe yapılabilirdi. Ayrıca Kur'an tüm dillere çevrilmiş durumda. Kısıtlanan ibadet.

Eski sözcüklerin değiştirilmesini ise mason Ş. Ü. sözcüğün sevimli/sevimsiz olmasına bağlıyor ki çok sığ bir yaklaşım.

Bundan sonra gelen yorum benimle aynı görüşte. Aynı zamanda Őire de sevdalı, nitelikli bir kiŐiydi.

"Sevgili kardeşim,

'Hemşire' sözcüğü üstüne yazdığınızda katılmamak mümkün değil; ben yıllardır aynen sizin gibi düşünüyordum, ama kendi kullanımım dışında bir yorumda bulunmamıŐtım, dolayısıyla sizin bu terimi gündeme getirmeniz çok yerinde olmuş... Bundan sonra bizim Sebat Hür Düşünce Forumu'nda bu uygulamaya başlamayı teklif edeceğim. Neyse, size bizim Forum ulaŐıyor mu?

Bir başka sevmediğim kısaltma da 'KSS', çok mu zor 'Kardeş Sevgi ve Saygılarımla' diye yazmak...

V.E."

- **30 Nisan 2017**

Şimdi yazan kişi ise, eşi Dil Derneği Genel Yazmanı olan, kendisi de Dil Derneği üyesi, Tiyatro oyuncusu Ali Nihat Yavşan!

Atatürk'ün Dil Devrimini sahiplendiğini söyleyen Dil Derneğinden karı – kocanın sözlerini, ibret olarak, Atatürk Devrimcisi gözüken Karşı Devrimcilere çok dikkat etmemiz gerektiğini vurgulayarak;

"Sevgili Hürol kardeşim,

Söylediklerinizde haklısınız. Ben de güzel dilimizin hem seslenişlerimizde hem de ritüellerimizde kullanılmamasından çok üzüntü duyan bir kardeşinizim.

Bunu sorguladığımda birçok kardeşimden Türkçe sözcükler anlatılmak isteneni karşılamıyor gibi tepkiler aldım.

Hemşire sözcüğüne gelince; eşime sözcüğün, ona neler anlattığını sordum. Sözcükten rahatsız olduğunu, ona göre her şeyimiz de olduğu gibi bu sözcüğü kullanmamızın nedenin de gizemi korumak olabileceğini söyledi. Bence de biraz öyle. Gizem içinde anılmamız belki de hoşumuza gidiyor.

Gizemi yaşam biçimimiz yapmışız sanırım. Kullandığımız dil bizi yansıtıyor. Bizim kendi içinde, kapalı bir topluluk olmamızdan kaynaklı, kendimize özgü bir dil yaratmışız. Aslında dilimizin Türkçeleşmesi demek, anlaşılma, açılma, tanınabilmek demek Belki de bunları istemiyoruz. Belki de, kendi içimizde olmak daha güvenli geliyor bize.

*Ali Nihat Yavşan
Çağ Locası"*

Yukarıda yazıda imlâ yanlışlarını düzeltmedim. Türkçe büyük harfle başladığı, Loca'nın kısaltması da, Türkçe yazıma uygun olmadığı gibi, masonik kısaltması da Locasıdır! Daha birçok dil yanlış.

Cehaletin mason hali...

Ham-Taş da verdiğim yanıtı okuyalım;

"Değerli A. Nihat Yavşan kardeşim,

Bunun gizemle ne ilgisi var?

Hemşire deyince, herkes eski dil havası ile veya 1940'lardan kalmış bir dil kullanma isteği veya ağdalı konuşma hevesi olarak algılar.

Şimdi kardeş yerine, birader dersek daha mı gizemli olacağız?

Türkçe sözcükler anlatılmak isteneni karşılamıyor diyenin, Türklüğünü ve Türkçesini sorgularım. Ana diline yabancı ve küçük gören kişi, kimse kusura bakmasın, ya kara cahildir ya da yabancı hayranlığı içinde, aşağılık duygusuna bulanmıştır.

Ali kardeşim, 'tamamen haklısın' diye başlayıp, tamamen zıttı bir görüşle nasıl bitirdin yazdıklarını? Büyük ustalık... Bu yazdıklarıyla beni çok şaşırttın doğrusu...

Ayrıca, bana hitap yazıp, Yaşat ağabeye yollaman da, bir başka ilginç durum...

Hürol"

Ali Nihat Yavşan'ın ismini özellikle silmedim.

Bir başka yanıtı bakalım.

Yazıyı gruba Ham-Taş yöneticisi olan Yaşat İnan gönderdi. Gönderirken de şöyle bir tanıtım yazdı;

"Sevgili Kardeşlerim.

Muhterem Renan Rızvanoğlu Kardeşimiz gönderdi. Paylaşıyorum."

Muhterem loca yöneticiliği yapmış olanların unvanıdır ve masonik kurallara göre ancak loca içinde, toplantı sırasında kullanılır. Yaşat İnan, yöneticilik yapmışların hoşuna gidecek biçimde davranırdı. Gerçi bu tutumu kendisini HKEMBL'dan ihraçtan kurtarmadı ama.

"Sevgili kardeşlerim,

Konuya ben de bir katkıda bulunayım.

Bizde kadim... kıymetlidir, evet. Gelenekselleşme, hem korumak ve kollamak ve hem de bazı geleneklerimizin Lego olmasını önleme için gereklidir.

Bizim ritüellerimiz ve diğer geleneksel metin ve konuşmalarımızda, anlam, yani kardeşlerimizin algıladıkları asıl amacımız.

Bu çerçeve içinde, kelime hazinesi olarak **dünyanın en zenginlerinden 2 dil olan, Arapça ve İngilizceden** Türkçe'mize tercüme yaparken, anlam bozukluğu — olmamasına dikkat etmeliyiz. Sözlüğü açıp tercüme olamaz.

Görüşüme göre 'tercüme' kelimesi de uygun değil. Anlam öne alınarak 'uyarlama' yapılmalı.

Örneklerle düşüncemi aktarırsam:

Tefekkür = düşünme

Hücre = oda

Gerçek = hakikat

Gizli = gizemli

Mabet = tapınak

Dernek = cemiyet

değildir diye düşünüyorum.

Ancak, bu konuyu abartmadan bazı kelimeleri çevirebiliriz. Bahse konu olan 'hemşire' kelimesi de bence değiştirilirse uygun olur.

Bunlar yapılacaksa, mutlaka bir komite tarafından ve etraflıca düşünülerek yapılması gerekli. Yoksa önceden de olduğu gibi, yaz-boz tahtası olur.

Dil ve Edebiyat konularında eğitimim yok. Yalnız sade bir üye olarak, yanlış ve eksikleri kendi içlerinde düşüncelerimi aktarmaya çalıştım.

Okuyanlara zaman ayırdıkları için teşekkürler.

r.r." (Renan Rizvanoğlu)

Yanıtıma bakalım;

"Değerli Renan kardeşim,

Bu sohbet içinde, benim takıldığım Hemşire sözcüğüdür.

Ancak senin verdiğin örneklere bakarsak;

Tefekkür = düşünme.

Düşünmek, sözlük anlamı olarak, tefekkürün karşılığı değil. Ancak pek ala

karşılacak bir sözcük bulunabilir.

Hücre = oda.

Hücre, artık Türkçeleşmiş ve gündelik Türkçemiz içinde yer alan bir sözcüktür.

Hücre ve oda 'nın Türkçe anlamları aynı değildir. Ayrıca, masonluk içinde kullanılan hücre sözcüğü, Yahudi dininden alınma bir yerin adı!

Gerçek = hakikat

Kesinlikle aynı anlamdır. Hakikat Arapçasıdır. İkisini ayırma çabası, İngilizceye öykünmektir.

Gizli = gizemli.

İkisi de Türkçedir, aynı kökten gelir ve anlamları farklıdır.

Mabet = tapınak.

Hiçbir anlam farkı yoktur. Günümüz Türkçesinde tapınak kullanılır. Pek ala biz de kullanabiliriz.

Dernek = cemiyet.

Yasal olarak bir dernek değil miyiz? İki farklı elbette...

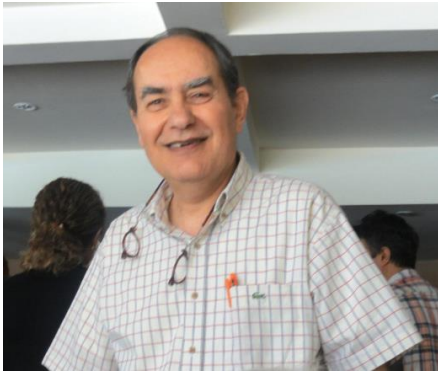
Yaşat ağabey,

Bizler şu anda eşit düzlemdeyiz ve hepimiz 'kardeşiz'... 'muhterem' unvanı ancak tapınak içinde kullanılabilir. Bari burada bu tür ayrımcılıklar yapma... ünvanlar ile değil, isimlerle, kimliğimizle ve yalnızca kardeşler olarak buradayız.

Hürol"

Renan Rızvanoğlu kendisinin dil eğitimi almadığını, bu konuda bilgisiz olduğunu belirtip, gene de ahkâm kesme cesaretini buluyor kendisinde. Loca yöneticiliği yapmışların tipik davranışdır bu. Loca yöneticisi olunca, kendilerini düzey atlamış sanırlar. Oysa cehalet düzeyi bakidir! Genellikle de gerçek yaşamda oldukları durumu, yaptıkları görevleri değersiz bulanlar bu davranışı gösterir. Bakar mısınız, kadim gelenek diyor. Kadim, kutsal demektir. Masonluğun neresi kutsal?

R.R. Türk soylu olmayan, Katolik bir mason, sanırım Türk vatandaşı. Her Türk vatandaşından, soyuna bakmaksızın, milli duyarlılık beklemek doğrusu, ama bu kişi tipik bir komprador mason olarak, Batı hayranlığı içinde boğulmuş. Yalnızca dil konusunda değil, masonluğun 'muhterem mason' hali.

Görsel 16. Renan Rızvanoğlu

Bir başka yanıt bakalım;

"İyi akşamlar kardeşlerim,

Hiç kimseye yanıt vermek, hiç kimsenin haklı veya haksız olduğunu ifade etmek için yazmıyorum. Yalnızca kişisel görüşlerimi ifade etmek istedim.

Hemşire, kız kardeş anlamına gelen bir sözcüktür. Hastaların tedavisine yardımcı olan meslek grubu olarak da hemşire yine ki kardeş anlamına gelir.

Yani biz kardeşlerimizin eşlerine hemşire diyerek onları hasta tedavisine yardımcı profesyonel yerine koymuş olmuyor, kız kardeşim demiş oluyoruz.

Almancasını yazamam ama o dilde de hasta ile ilgili iş yapan kişilerin adı kız kardeştir. İngilizcede de 'sister' olarak kız kardeş denilmiş olur.

Ben de dilimizin en öz haliyle kullanılması yanındayım. Hatta bilim dilini oluşturamamaktır bilimde gelişmemizi zorlaştıran bir unsur olabilir. Dönüşüm zaman içinde kendiliğinden geliyor zaten. 50 yıl öncenin metinlerini anlamak bile çok zor.

Yanıt veren her kardeşimin düşünceleri başımın üstündedir. Hiç bir kardeşim benim gibi düşünmek zorunda değildir. Hatta düşüncede renklilik adına benim gibi düşünmemelerini tercih ederim.

H.K. "

Yanıtım;

"Sevgili Kardeşlerim, Değerli H. kardeşim,

Bir birimizin görüşleri üzerine, konuşa konuşa, tartışa tartışa doğruyu bulacağız. Kişilerin haklılığı / haksızlığı değil, olabildiğince nesnel ve kavramlar üzerinden tartışarak doğruyu arayacağız. Doğruya ulaşmanın bundan başka bir yolu var mı?

Uygar kişiler olarak ve hep olduğunu savunduğumuz Kardeşlik Hoşgörüsü ve sevgisi içinde, samimiyetle bir birimize cevap vermekten neden korkalım? Bir 'post' için mücadele etmiyoruz, sonuçta fikir işçileri olarak fikir tartışması yapıyoruz. Ben senin söylediklerine cevap veriyorum...

Farklı fikirlerin ortaya konması, elbette en güzeldir ve Hür Birey olarak tersini söylemek mümkün olabilir mi? Mao da, 'yüz çiçek açsın bin fikir yarışsın' demiş, ne kadar da güzel demiş (gerçi farklı fikirde olanların tamamını sonra ölüme göndermiş ama söz güzel)... Bu noktada, sana tamamen katılıyorum...

Gelelim hemşire sözcüğüne. Biz Türk'üz ve ana dilimiz Türkçe. Günümüz Türkçemizde, bir birimize kardeş diyoruz. Bu da öz Türkçe bir sözcük ve anlamı da binlerce yılın kültürümüz içinde damıtılarak gelmiş, harika... Hepimiz kökenini biliriz... Sokakta, evde, okulda, yani her yerde, kız kardeşimize de, ya kız kardeşim, aslında kardeşim deriz. Büyüğümüze abla... Benim iki ablam var. Onlara hiç hemşire demedim. Desem bana gülerler, ya da dalga geçtiğimi düşünürler. Çevremde kız kardeşine hemşire diyeni de duymadım. Hemşire sözcüğü Türkçe değil ve günümüz Türkçesinde de kullanılmayan bir sözcük Benim itirazım bu!

Biraderden, kardeşe gelmişsek, niye hemşire de kalıyoruz? Bu değişimi çok örneklendirebilirim ama herkes biliyor zaten...

Senin dediğin Almanların kardeşe ne dediği, sözcüğün kökeninin ne olduğu bizi neden ilgilendiriyor? Sen Almanca biliyorsun diye mi? Çinliler, Farslar, Ruslar ve diğer uluslar ne diyorlar? Ayrıca, Türkçede sözcük aramıyoruz. Türk ulusu binlerce yıl önce seçimini bu sözcükte yapmış. Dernek bünyesinde sözcük tartışmasındayız.

Benim anlamadığım bir konu da, kendimize dair olanı konuşurken, özellikle Batılı bir ülkeyi ve o ülkedeki uygulamaları örnek almaya çalışmak Bunu bazıları çok sık yapıyor, özellikle üniversite mezunları arasında. Batı hayranlığı demek istemiyorum ama... bal gibi Batı karşısında aşağılık kompleksi içinde olmak ve Batı hayranlığı.

Sevgili Kardeşlerim, Bakın bir başka noktaya geldik... Batılı dillerden bildiklerim, büyük küçük ayırmadan, kendi dillerinde kardeş derler. Biz büyüğümüze ağabey, küçüğümüze kardeş deriz. Benden 9 yaş büyük biyolojik ağabeyim var. Ona hiç kardeşim dediğim olmadı, olamaz. Hitap ederken, konuşma dili içinde 'abi' tanıtırırken de, 'abim' derim... Hemen hemen hepimiz öyle demez miyiz?

Benden 10 yaş büyük bir Üstadıma, kardeşim demem, diyemem. Kellemi kesseler demem. Kültürüm, törem izin vermez. O mason benim için ağabeydir. Benimle yaşıt bir kardeşimin, diyelim 80 yaşında annesine de bırakın hemşire demeyi, kız kardeşim de demem. Ya adı ile birlikte 'hanımefendi' derim, ya kısaca 'efendim' derim, samimiysek, anacığım, teyzeciğim derim...

Kardeşlerim, masonluk öğretisi evrensel kardeşlik üzerine kurulu. Ancak, kültürel öğelere gelince;

"Biz Türk'üz, Türkü çağırırız..."

Hürol"

- **1 Mayıs 2017**

A.Z. yazı yerine, masonların çokça sevdiği bir fotoğrafı yollamış.

Masonlar, toplumsal, bireysel, genetik gerçekliği yok sayıp, kendini yonttuklarını sanırlar. Bu tartışmada bu resim, tam olarak 'al kazmayı vur beline' olmuş. Sonra tartışma başka bir boyuta geçti.

Genellikle yeni mason olanlar, ortamı anlamadan, kendilerini göstermeye çalışırlar. Bu gelen yanıtta öyle;

"Sevgili Kardeşlerim,

Yeni bir çırak olarak 'hemşire' kelimesi üzerine düşündüğümde kelimenin günümüzdeki ilk anlamının içerisinde bulunan 'verilen tedavileri uygulamak, hastanın bakımını düzenlemek, denetlemek ve değerlendirmekle görevli' kısmının güzel bir sembolizma olduğunu düşünmüştüm. Nitekim rehberimle konuştuğumda birer Hür Mason olarak cehalet ve taassuba karşı verdiğimiz savaşta beyaz eldivenleri emanet ettiğimiz kişilerin, -annemiz, eşimiz, kız kardeşimiz- beyazın saflığı, temizliği ve en önemlisi vicdan temizliğinin sembolü olarak o kişinin ülkü mabedi kurmada bizlerin yanımızda olmasını temsil ettiğini öğrenmiş oldum. Hemşire, savaşlarda tüm kardeşlere yardım eder. Bu nedenle de önemlidir ve mabette fiziken yanımızda olmasalar da bu şekilde gönülden hep bizledirler.

Bir kelimeyi sadece tek anlamıyla kullanmanın güzel Türkçenin edebiyatta ve fikriyatta bulduğu geniş düşünme yolunu da kısıtlayacağını düşünüyorum. Nasıl ki semboller tek bir şeyi anlattığında sembol olmaktan çıkıp ambleme dönüşüp anlamını yitirecekse, kelimeleri de bu konuda kısıtlamamak naçizane daha iyi olacaktır.

Hemşirenin günümüz açıklamasında ikinci anlamı 'kız kardeş, bacı' olarak içeriği korumaktadır ve tüm yazılı anlamlarının üstüne ne güzel ki yukarıda bahsettiğim alegoriyle biz kardeşler için gönülde bambaşka ve özel bir anlam taşımaktadır.

Hepinizin benden çok daha iyi bildiğini düşündüğüm üzere kendine has sembolizmalarını ve tabiri uygunsu 'dilini' bu şekilde muhafaza eden Masonluğun, bu sayede nesilden nesile kendini ayakta tutan ve 'muhafaza' edebilmiş bir kardeşlik bağı olduğunu görmek mümkün olacaktır. Aksi takdirde 'Masonluk' demeyelim çünkü Batı dili kökenli; 'Duvarcı' olalım, 'VITRIOL' demeyelim Latince; kelimelerin Türkçe baş harflerini kullanalım gibi bu şekilde gidildiğinde kardeşlerin gönlüne yerleşmeyecek ve tutunamayacak, değişip yok olacak zoraki yeni üretilere varılabileceğini tahmin edebiliriz.

Çok yeni bir meslektaşınız olarak naçizane yorumlarımdır.

Ali Kerem Gülermen / V.I.T.R.I.O.L Muhterem Locası"

Görsel 17. Mason Ali Kerem Gülermen

Vitriol locası, adı bile Türkçe olmayan, toplantılarını İngilizce yapan bir loca. Bu Çırak Masona sormak lazım, ana dili ile toplanan onca loca varken, neden başka bir dilde toplanan locaya üye olmuş?

Belli ki, milli duyarlılığı olmadığı gibi, dil bilinci de yok. Masonik konularda iki aylık bir mason olarak, duyduklarını ezberlemiş, papağan gibi yineledi.

Kendisi ortaya çıkıp, karşımda yazmaya cesaret edemeyen bir mason hemen Çıracak Masonu destekledi;

"A.K.G. K: 'im,

İyi ki varsınız; mevcudiyetiniz mesleğimize olan inancımı, güvencemi daim kılıyor.

M. D."

Bir başkası;

"Yolun başında, Yolumuza, Işık tutan kardeşimizi...

Sevgi ve Saygıyla selamlıyorum.

T.B.G / Egeran Locası"

Yazdım;

"Değerli Kardeşlerim,

Sevgili A. K. G. Kardeşim,

Genç bir kardeşimden ses almak ne güzel...

'Enver Necdet Egeran: Bilhassa tekrar etmek istiyorum. Kendi, kendini yenileyen bir müessesedir. Kendi kendini yenilemiştir, yenilemektedir. Ve her gün daha da yeniliyor. Binaenaleyh eskiyle alakası gittikçe kalmıyor. Yani şimdi siz...

Hulki Cevizoğlu: İyi bir şeyse eskiyle alakası kalması gerekmez mi?

Enver Necdet Egeran: Hayır, hiç kalmasına lüzum yok. Çünkü başlangıcı şöyle olur, ama yenilendikçe yeni fikirler, yeni hareketlerle masonluk da, kendini yeni biçime sokuyor. Onun için bugünkü bahsedelim. 200 sene evvelki masonluktan bahsetmek istemiyorum.'

Büyük Üstadın TV programından bir kesit. Kütüphanelerimizde var, öneririm...

Kaldı ki, ritüellerimizde kullandığımız hemşire sözcüğü, bir sembol değildir; bir hitaptır... Senin de ifade ettiğin gibi, kardeşinin eşine, annesine, kız kardeşine, kızına verilen hitap...

Son bir söz daha, 'Masonluk', tarihsel ve anlam olarak 'duvarcı' demek değildir.

Hürol"

Hevesli taze Çırac mason Ali Kerem Gülermen heyecanla yanıt gelir. Yazılanları anlamamış, yazmaya devam etmişti. Çok uzun, kendi içinde tutarsız, konu ile ilgisiz bir sürü sözcük salatası. Buraya alarak okuru sıkıkmak istemem, ben okurken çok sıkıldım: Hemşire sözcüğü üzerindeki kısımlardan bir demet;

"Hemşire', tutunmuş. Ancak hepimize uygun gelmiyor ki üzerinde düşünüyoruz. Böyle denmesinden kaynaklı altındaki anlamın da bunda şüphesiz etkisi olmuştur diye tahmin ediyorum. Masonluğun değerlerini muhafaza etmesi derken bunun altında örgütsel bağınazlığın hiçbir zaman olamayacağı gibi, bireysel alanda da asla olmamasının beklenen, istenen, umut edilen bir ideal olduğunun farkındayım ve böyle olmasından çok mutluyum. (...)

Değişebilir, değişmeyebilir. Değişmelidir, değişmemelidir. Değişince anlamını yitirir, yitirmez... Değişmezse eğreti durur, durmaz... Bu durumu hep beraber, herkesin fikriyatı ve görüşleriyle zaman içinde göreceğiz ve tam doğruyu bulamasak da yaptığımız fikir alışverişlerinin güzelliği mutlaka bizde baki kalacak.

A.K.G."

Ali Kerem Gülermen 'in yaklaşık 1,5 sayfa tutan son yazısı üzerine;

"Y. K' in kendisini yolun başında olarak tanımlayan kardeşimizin kısa mesajı sanırım konuyu özetlemiştir. Kendisine teşekkür ederim.

Ö.T. Müsavat 011"

Bir başka genç, aykırı düşünmeyi ve ifade etmeyi seven bir mason katıldı. Önce bir açıklama yapalım. Localarda, o andaki ya da önceki dönemlerde loca yönetici olmuş, küçük tepeleri yaratmış 'Üstad-ı Muhteremler', loca veya sofraya da konuşmaya başlarken, bir birlerini 'Muhterem Kardeşlerim' diye selamladıktan sonra, diğer kardeşlerini de 'yönleri süsleyen kardeşlerim' diye selamlarlar. Bu yazan, bu hitabı, çok doğru bir yaklaşımla eleştiriyor. Okuyalım;

"Değerleri Ö.T. kardeşim çok güzel ifade ettiniz, siz tebrik ederim.

Ancak özden şaşıttığımızı düşünüyorum zira belirttiğiniz üzere Hemşire 'verilen tedavileri uygulamak, hastanın bakımını düzenlemek, denetlemek ve değerlendirmekle görevli' ve masonlar aydınlanma için mücadele verirken onlara orda olmasalar da destek verenler açıklaması, aslında özde itiraz edilen anlam.

Zira dizinde belirttiğiniz ifade eşi, hayat arkadaşının bu tabir ile konumlanması eşitlikçi olmayan, kalpten veya değil hizmet eden, hizmet alınan ifade ettiğini aslında sizde böylece teyit ediyorsunuz. Eşler bu tabiri, bu konumlanmayı çok ataerkil buluyorlar, sevmiyorlar, hak ettiklerini düşünmüyorlar değerli kardeşim ve bence haklılar. Aynen 'sütunları süsleyen değerli kardeşlerim' tabiri gibi.

Bir çalışmada; 'muhterem üstadım yani biz sütunları süsleyen, amacı süslemek olan saksılar mıyız?' diye sormuştum doğudaki kardeşlerime. Zira yaklaşım kast yaratan, o tutum. Cevap sırtıma idi başka hiçbir şey değil. Saksılar, tablolar, aksesuarlar ortamı süsler. Kardeşler evrendeki yıldızlar gibi mabette ışık saçar. Bizde ise, idari görevliler hariç Doğuda oturan diğer kardeşlere ekstra anlam yüklenip yönlerin değerinin üzerine konumlandırmak için 'sütunları süsleyen' tabiri kullanılmaktadır.

'Sütunları süsleyen' tabirini aşağılayıcı bulduğum gibi Hemşire tabirinde eşlere yüklenen anlam, belirttiğim sebeplerden dolayı onları rahatsız etmekte.

N.T. "

N.T. 'nin her sözünün altına imzama atarım. Yeniden yazdım;

"Değerli kardeşlerim,

Çok Sevgili N.T. kardeşim,

Eşlerimize yaklaşıma ve 'hemşire' sözcüğüne o kadar güzel bir yaklaşım getirdin ki...

Ülkelerin masonluğu yorumlama biçimleri, tamamen kültürleri, genel entelektüel birikimleri-, masonik örgütlenme yapısının oluşturulmasında da, ülkede insanlar arası, devlet insan arası hiyerarşik anlayış ile çok örtüşüyor.

Bünyemiz de, daha önce başkanlık yapmış kardeşlerin, bunu ömür boyu süreli bir iktidar erki olarak kullanıp, başkanın öğreti içinde tanımlı otorite ve yetkilerini, tüzüklerde olmamasın rağmen kullanma pratiklerini, öğretiye ters buluyorum. Bu anlayışın, sütunlarda tabir edilen kardeşlerin hür gelişimini tıkadığını, localar içinde huzursuzluk ve bölünmelere yol açtığı da gözlemlediğim bir gerçek Üye sayısı neredeyse yerinde sayarken, sürekli loca kuruluşunu başka nasıl yorumlamamız gerekir?

Uygulamalarını kusursuz ve mutlak doğru kabul edilen İngiltere Birleşik Büyük Locası bünyesinde, bizdeki eski yöneticilerle oluşan bir 'Doğu' tanımının, fiziksel ve kavramsal olmadığını, yöneticinin yanında yalnızca 3-4 görevli kardeşin oturduğunu da anımsamakta yarar var.

Sütunları süslemek konusunda gösterdiğiniz tepkiye, aynen yürekten katılıyorum... (...)

Sizin ülkemiz masonluğu içinde eşitlerimiz/eşimiz için 'hemşire' yakıştırmasına yaptığınız yoruma yürekten katılıyorum. Konuyu tam can noktasından yakaladınız.

Bektaşî'ler eşlerine 'eşitim' derlermiş ve erginleştirme töreninde, 'nasibi' önce eşitime verirlermiş. Evli kişileri de, 'tek başlarına' almıyorlar.

Toplumsal yapımız içinde, eşin, kız kardeşin/ablanın biz erkeklerden fazlası var, eksikliği yok. Şimdi eşlerimize ona biz, Ham-Taşımı yontup, adam olacağım; sen de bana yardımcı ol, hatta bak, insanlara, bir üst meslek grubunun otoritesi altında yardımcı olan meslek adını da veriyorum demek, ne kadar büyük haksızlık, ne kadar ataerkil ve erkek egemen ilkel, geri bir yorumdur. Kabul edilemez.

Bu noktada bir parantez açayım... Düzenli masonluk, yalnız erkekleri içine alan bir yapı. (Gerçi, İngiltere'de İngiltere Birleşik Büyük Locası binasını, hatta tapınaklarını, kadın masonlara kullandırmaya başladığını da biliyoruz.)

Bir erkek olarak özgür iradem He bu yapıya katıldım. Ama ben bu yapı içindeyim diye, eşimi/eşitimi de, yapı içinde ikincil konuma yerleştirmeye ne hakkım var?

Eşlerimize verilecek isim, ana dilimizde yer aldığı gibi, 'kardeşim' dir... Eşlerimiz, annelerimiz, kız kardeşlerimiz, kızlarımız olan kadınlar da, en az bizler kadar 'kardeşim' sözünü hak ediyorlar...

Son cümleli aynen alıyorum;

'Sütunları süsleyen' tabirini aşağılayıcı bulduğum gibi Hemşire tabirinde eşlere yüklenen anlam, belirttiğim sebeplerden dolayı onları rahatsız etmekte...' Hürol."

- **3 Mayıs 2017**

Bir başka mason;

"Dil konusu açılınca dayanamadım. Yanılmıyorsam 2002 yılı idi. Bir çeviri sunumuna katılmış ve Türkistanlı bir öğretim üyesi ile yemekte karşı karşıya oturmuştuk Masonluk dâhil birkaç ilginç konu açtı ve bize göre oldukça küçük olan kendi ülkelerinde Türk Dilinin geliştirilmesi için bir Dil Akademilerinin olduğunu ve bizim dilimize girmiş Elektrik Süpürgesi, Çamaşır Makinesi ve Kaset Çalar sözcüklerine kullanıyor olmamıza anlam veremediğini söylemiş, biri Latin diğeri ise Arapça, Farsça ya da Türkçe iki sözcükten oluşan bu sözcükleri kullanmamıza şaşırıldığını belirtmişti.

Peki, siz bunlar için hangi sözcükleri kullanıyorsunuz diye sorduğumda ise aldığım yanıtlar oldukça garibime gitmişti. Biz Türkiye'de bu sözcükleri kullanmaya başlasak kesin eleştiri bombardımana tutulurduk sanırım.

Onların karşılıkları;

Elektrik Süpürgesi: Kiralgı

Çamaşır Makinesi: Tozalrı

Kaset Çalar/Teyp: Ünalrı

Bilgilerinize"

- **4 Mayıs 2017**

Yine aldım sazı elime;

"Cemiyetimizin, dil konusunda kafası çok karışık... Öyle böyle değil. A.E. TDK sözlüğünden 'hemşire' sözcüğünün anlamını aktarıırken, Yahya Kemal'den de alıntı yapmıştı. Çok sağ ol A. E. kardeşim, anımsattın. Geleneksel şiirimiz ile modern şiirimiz arasında köprü olan, geçişi sağlayan büyük ustayı. Onunla başlamak istiyorum bu söyleşime.

Yahya Kemal bir yazısında kurmak istediği şiiri anlatırken bakın ne demiş;

'İstiyordum ki, Türk'ün hançeresine göre telâffuz edilmiş ve Türk'ün hançeresine uygun bir ahenk içinde kullanılmış kelimelerle bir şiir yaratılsın'

Atatürk ile bir konuşması var Yahya Kemal'in. Öyküsünü ve konuşmayı anlatayım;

'İspanya Büyükelçisi iken, haber vermeden görevini terk eder ve Paris'e gider. Dönüşünde, Atatürk bir akşam onu sofrasına çağırır.

'Atatürk Yahya Kemal'e döndü ve sordu:

- **Tebrik ederim Yahya Kemal Bey, güzel bir şiir... Ama bugünün çocukları bu dilden anlarlar mı?**

Yahya Kemal sıkıla ezile cevap verdi:

- **Divan Edebiyatına yeni bir nefes koymayı denedim Paşa Hazretleri...**

Soyadı yasasından sonra Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya sadece Atatürk diye sesleniyor, Atatürk de imzasını 'Kemal Atatürk' diye kullanıyordu. Fakat Yahya Kemal alışkanlığı ile 'Paşa Hazretleri' diye karşılık vermişti. Atatürk bunun üstünde durmadı. Yüzünü iyice Yahya Kemal'e döndürerek konuştu:

- **Demek Divan Edebiyatını taze nefeslerle diriltmeye çalışıyorsunuz Yahya Kemal Bey! Biz de sizin yolunuzu tutsaydık, Osmanlı yönetimini taze güçlerle yaşatmaya çalışmamız gerekecek, Cumhuriyeti rüyamızda bile göremeyecektik Siz buna ne diyorsunuz?**

Yahya Kemal sustu, önüne baktı. Bir karşılık vermiş olmak için konuştu:

- **Küçük bir denemeydi, Paşa Hazretleri, başarısızdı...**
- **Başarısız! istediğiniz kadar usta bir şair olun, dilde ölmüş sözcüklerle şiir yazdınız mı kimse anlamaz sizi, kendi kendinize söylenmiş olursunuz... Bu duygularınızı Türkçe ile söyleyemez miydiniz?**

Bu konuşmanın başka bir bölümünde ise, Atatürk, Yahya Kemal'in şiirlerinden okuyan Kemal Çağlar'a sorar;

- **'Güzel bunlar. Bir diyeceğim yok ama Anadolu'ya, Kurtuluş Savaşımıza ait şiirleri yok mu? Bir de onlardan oku!**

Sofraya yeniden bir karanlık çöktü. Yahya Kemal'in Anadolu ve Kurtuluş Savaşı için şiir yazmadığını sofrada kilerle birlikte Atatürk de bilmekteydi. Bile bile böyle konuştuğuna göre, Yahya Kemal'in korktuğu başına gelecek demektir.

Behçet Kemal, ezile büzüle:

- **Kurtuluş Savaşı ya da Anadolu için yazılmış bir şiirini görmedim Atatürk Belki varsa, kendileri bilirler.**

Atatürk, Yahya Kemal'e döndü:

- **Var mı?**
- **Ne yazık ki yok Aziz Paşam!**

- **Yaaa... Demek yok! Kurtuluş Savaşımızın içinde yaşadınız, Büyük Millet Meclisi'nde milletvekili idiniz. Dış ülkelerde devletimizi temsil ettiniz, öyle olduğu halde Cumhuriyet için, Kurtuluş Savaşı için yazılmış bir şiiriniz yok demek! Pekâlâ, bu sizin bileceğiniz bir iştir!"**

Bu söyleşide Atatürk'ün zarafeti, sanatçıya saygısı, sevgisine dikkat çekmek isterim. Özlem, sevgi ile anıyorum; ışıklar içinde uyu ışığın içinden gelen Atam...

Peki, biz ne yapıyoruz dil konusunda, cemiyetimizin özellikle ritüellerinde, isimlendirmelerde izlediğimiz dil politikası ile? Sahi bir politikamız var mı? Ne tutucuyuz, ne ilerici; ne gelenekçiyiz ne yenilikçi. Kafamız karışık Atatürkçüyüz, mangalda kül bırakmayız, ama hala koruduğumuz 'ölmüş' birçok sözcükle, yukarıda aktardığım Atatürk'ün kendi ağzından dil politikasına taban tabana karşıtız.

Topluma ışık tutacağız diyoruz her yerde, daha topluma önerebileceğimiz dil politikamız bile yok. Hatta birçok sözcükle, toplumun gerisindeyiz.

Öte yandan, tamamen başlangıçta seçilmiş sözcüklere bağlı kalsak, hani 'biz gelenekçiyiz arkadaş, tutucuyuz' desek, ona da amenna. O da yok. Aklımıza estikçe sözcükleri değiştirmiş, esmediklerini tutmuşuz. Kimilerinde gramer hatası ve daha ötesi anlam eksikliği de var... Bir de, alttan alta, toplumun üstünde bir eda ile ağdalı sözcükler korumaya çalışıyoruz.

Bir de, 'ama efendim, o yeni sözcük anlamı tam karşılamıyor' havasında bilgiç edalarımız var.

Dün Ankara'da Türkçenin yaşayan en büyük dil bilimcisi Emin Özdemir beyin onuruna bir toplantı düzenlenmişti, eşim de koşarak gitti. Birçok güzel bilgi ile döndü. Bir tanesini burada aktarmak istiyorum;

'Seçenek' sözcüğünün türeticisi Emin Özdemir imiş.

Emin Özdemir, Hacettepe'de de hoca iken, mason İhsan Doğramacı söylenir;

- **'seçenek, seçenek diyorsunuz, alternatifin suyu mu çıktı, anlamı da karşılamiyor hem' diye...**

Ancak bir süre sonra, Doğramacı'nın seçenek sözcüğünü kullanmaya başladığını görürler.

Çok değerli ağabeylerim, kardeşlerim,

Kütüphanelerimizde eski ritüellerimiz var. Kitaplaştırılmış. Kaç kişi baktı onlara? (Yanıtı duymaktan korkuyorum).

Elimde Ankara Vadi Kütüphanesinden aldığım bir kitap var; '1914 Türk Masonluğunda İlk Adımlar, Derleyen: Güngör Öcal, Ankara 1998 1914 ritüelleri, Arapça harflerle asıl, Latin harflerle Osmanlıca ve günümüz Türkçesine çeviri ile vermiş. Harika bir çalışma.

Birkaç örnek alacağım; meraklısı kütüphanelerden alabilir.

'İlme hizmet, cehle lânet, nefse emniyet, sıdka metanet, arife riayet, tekâmüle gayret

Üçüncü derece remziyyeye mahsus malûmat

Maşrık-ı Azam-i Osmanî

Simgesel üçüncü dereceye ait bilgiler

Üstad

Dersaâdet

Sedi Mesai,

Birader

Müptedi, refik, üstad, Ayin, malûmat'

Birçoğu değiştirilmiş. Büyük Üstat, çırak, kalfa üstat, kardeş, Büyük Loca. Değiştirilenlerle anlamı yitirmedik, değil mi?

Bazı sözcükler neden tutuldu? Bir temel ilkeler bütünü, temeli olan bir politika ile mi? Hayır, politika yok. Varsa da, fakir kardeşiniz göremiyor, bana gösterebilecek bir kardeş varsa, sevinirim.

Sormak istiyorum, cemiyet bünyesinde, Türkçe dil bilim üzerine uzmanlaşmış, bilim insanı var mı? Kardeşlerimiz, kız kardeşlerimiz arasında? Eğer öyle birisi yoksa Cemiyet için büyük yoksunluk ve üzücü bir gösterge. Varsa, dil üzerine yapılan çalışmalara dâhil edilmişler midir?

Acilen dil politikasını oluşturmak üzere, bir komisyon kurulması, komisyonda dernek hiyerarşisi dışında, yalnızca uzmanlıklarına göre kardeşlerin yer alması. Dernek ünvanlı kardeşler zaten, Büyük Loca ve Genel Kurul da son sözü söyleyecekler. Bu komisyonda, elbette masonik birikimi, bilgeliği olan; Batı ve Doğu dillerini bilen, ağabeylerimiz, kardeşlerimiz de yer almalı, dil bilimcilerin yanı sıra...

Şimdi birkaç sözcük üzerinden itirazımı sürdüreceğim.

Hemşire sözcüğünü birkaç gündür konuştuk Karşılığı kız kardeş veya kardeştir. Başka bir anlam yüklemenin, hem de yüklenen anlamın içeriği ile doğru olmadığını da... Birader'i terk edip, hemşireyi tutmanın; politikası, ilkesi ne? Cemiyetimize, 'maşrik-ı azamî' demiyoruz, 'büyük loca' diyoruz. Seçtiğimiz en üst başkana, 'Üstad-ı Azam' demiyoruz, 'Büyük Üstad' diyoruz. Yaşayan, günümüz Türkçesi.

Peki, neden loca yöneticisine Üstad-ı Muhterem diyoruz?

TDK, gramer tanımları içinde, .- (Üstad-ı) grameri yok. Yani Türkçenin gramerine uymuyor. Yok böyle bir uzatma.

Yakın zamanda bir locada konferans dinledim. Konferansın adı 'İbn-i Rüşd. Türkçede 'İbn-i' diye bir sözcük yok. TDK sözlüğünde yok, YÖK'ün kütüphanesinde yok, Üniversitelerde yok. Ama masonlar da var. Oralarda 'İbn' deniyor. Toplumun, üniversitelerin, dil kurumlarının ne kadar gerisindeyiz. Böyle mi toplumu ışıtacağız?

Sözcükler bir yana, Üstad-ı Muhterem, konuştuğumuz dil içinde olmayan bir gramer. Osmanlıca gramerini hala kullanıyoruz. Bana bir kardeşim bunu açıklayabilir mi?

Osmanlıca olarak 'Üstad-ı Muhterem' ne demek? Üstatların muhteremi... Çırak, Kalfaların değil mi, yoksa Çırac ve Kalfaları mason saymıyor muyuz?

Bazı sözcükler için, Ferit Devellioğlu 'nun, Osmanlıca Türkçe Ansiklopedik Lügatına baktım. Burada aktarıyorum;

- Üstâd;

1. muallim, öğretmen; usta, sanatkâr..... / 4. Mason locasının başkanı...

- Üstâd-ı a'zam;

1. En büyük üstâd, en büyük usta / 2. Üstadlar teşkilatının başkanı

- Muhterem;

1. İhtirâm olunmuş, saygıdeğer, sayın...'

Türkçeleri nedir bu sözcüklerin?

TDK Sözlüğünde Üstat sözcüğü var mı? Sokakta, Üniversitede nerede üstat kullanılıyor? Yanıtı vereyim; maliyeciler, bankacılar, müfettişler; biraz mürekkep yalanmış yerlerde, hafiften saygı olarak, ama çok da yaygın olmayan biçimde...

Peki, mason derecelerinin kökeni, mimarlık, inşaat özellikle mabet/tapınak yapmak, değil mi? Birçok yazıda, makalede sık sık içrek/batını/ezoterik kurumlara örnek verdiğimiz; Ahiler, Bektaşiler, benzer derecelendirmeyi; Çırac, Kalfa, Usta diye yapıyorlar. Üstad nereden çıktı? Türkçede ve içrek yapılarda yok...

*Üstat sözcüğünün kökeni Fransızca. Masonlara 'Usta' sözcüğü avam mı geliyor?
Neden üstat seçilmiş?*

*Onu da yanıtlayayım. Toplumun üstünde, ağdalı olmak için mi? Loca görevlilerinin
çoğunun sözcüğünün toplumda, yaşayan Türkçede karşılığı yok...*

Koruyucu Türkçeleşmiş, Muhakkik kalmış? Neden? Örnekleri uzatmak mümkün...

Hürol"

Özelden bir e-posta aldım;

"Hürol K.im,

*Tartışmalarınızı büyük bir ilgi ile platformdan izliyorum. Son yazınızdaki
içtenliğinize, üslubunuza hayran kaldım, sadece bunu belirtmek için özel adresinize
yazıyorum.*

S. D."

Tartışma Durdurulur!

Sonra tepeden, Büyük Loca yönetiminden Yaşat İnan'a bir talimat geldi ve tartışma durduruldu.

Masonlar Hür olmayı savunurlar, kendilerine hür sözcüğünü seçmişler ama loca biraderinin hürlüğü, Pek Muhterem, Muhterem Ünvanlı yöneticilerin, Büyük Locanın egemenlerinin koyduğu sınırlarda biter. Oysa anam-babam, adımlı, sanımı Hürol koymuşlar. Ben de her daim hür olmak için yaşadım.

- Dil Derneği Sözlüğü

tapınak a.

İçinde Tanrıya kulluk edilen, tapınılan yapı, °mabet, °ibadethane.

mabet a. Ar. (-.)

Tapınak, °ibadethane

- TDK Türkçe Sözlüğü

tapınak, -ğl

1. isim, din bilimi ► *mabet*:

"Tapınaklar gibi yüksek tavanlı olan bu binanın duvarlarında belli belirsiz bir ilahi yankılanıyordu." - İhsan Oktay Anar

2. isim İçinde tapınılan yapı.

mabet, -di

(ma:bet), Arapça ma'bed

1. isim, din bilimi İçinde ibadet edilen yapı; *tapınak, ibadethane, ibadetgâh*:

2. isim, mecaz Özel bir konuda, sevgi ve saygı ile bağlanmanın ortaya konulduğu yer:

"Burası jüri heyetinin toplanacağı mukaddes sanat mabedidir." - Halit Fahri Ozansoy

71. – SAMİ GÜR'ÜN, MABET (GENEL VE ÖZEL NİTELİKLERİ İLE)

"Mabet: **Mabet sözcüğü Arapçadır** ve Tünkçemizde de çok kullanılır. Dilimizde bundan başka, tapınak, Loca, Atelye, Mahfil, Lokal, Sema ya da semahane, Meydan, Tekye, Zaviye, Dergâh ve asitane vb.ları gibi sözcüklerde vardır. Mabedin, Fransızca ve İngilizcesi temple ya da templatedir.

Mabet, bir dine bağlı olanların belirli zamanlarda, tek başlarına ya da toplu olarak ibadet etmeleri için özel olarak yapılmış bina, yer ya da mahaldir. Başlıca mabedler arasında, ateşe tapılan yere (ateşhane) denir. Bu durum Musevilikte (havra), Hıristiyanlıkta (küse) ve Müslümanlıkta (Mescit - Cami)'dir. İlerde mabet sözcüğünün Masonlukta anlamına da değinilecektir.

Tapınak: Tapınmak sözcüğü Türkçedir. Tapınma yeri demektir. Genel anlam taşır ve özel' anlamı yoktur. "

Mason Sami Gür'ün, tıp doktoru.

Tam anlamıyla saçmalamış. Tapınma sözcüğünü nasıl da önemsizleştirmeye çalışmış!

146. - EMRE KIRICIOĞLU, BİR MABEDİN SİMGESEL BOYUTLARI VE BÖYLE ANILIŞININ NEDENİ

"Öncelikle bu mekâna neden 'mabet' dediğimizi düşündüm. Etimoloji sözlüklerine başvurduğum. Sözcüğün batı dillerindeki karşılığı Hint-Avrupa dilinde tem (kesmek) sözcüğünden türetilmiş olan Latince templum sözcüğünden gelir. Ormanda ritüelleri gerçekleştirmek için kesilip açılan alan anlamında olduğu düşünülmektedir. Masonik terminolojide kullandığımız Türkçe mabet sözcüğü ise Arapça kökenli olup, Türkçe etimoloji sözlüğünde 'kulluk etmek, tapınmak' anlamındaki 'abada' sözcüğü kökenli olduğu ifade edilmektedir. Dilimizdeki hizmet ve itaat eden anlamındaki 'abid' sözcüğü de yine abada kökenlidir. **Masonik anlamı ise daha farklıdır.** Biz burada ne ibadet ediyoruz, ne de birine kulluk ediyor ya da tapınıyoruz. Yalnız ve yalnız kendimizi kişi olarak yetkinleştirmeye çalışıyoruz. Kendimizi yetkinleştirerek parçası olduğumuz insanlık âleminde bir farkındalık yaratarak tüm insanlık için bir ülkü mabedi inşa etmeye çalışıyoruz." (sayfa 6)

Mason Emre Kırıcıoğlu, mason tarikatının öğretisi hakkında ya hiçbir şey bilmiyor ya da bilinçli olarak çarpıtmaya çalışıyor. Ama Acemice!..

TEKRİS / ERİŞTİRME – ERGİNLEŞTİRME / AYDINLANMA

Tüm içrek (batını) topluluklara katılım ve girişler, ölmek ve yeniden doğmak kavramı içinde, kendine özgü erkânı olan içrek bir törenle yapılır. Bunun İngilizcesi "initiation", Türkçesi de eriştirmek ya da erginleştirmektir. Ülkemizde HKEMBL giriş törenine "tekris" ÖMBL ve KMBL ise "aydınlanma" demektedirler. Bir eski mason, bana "sünnet" diye ifade etmişti.

Sözlükler ve Masonca

İngilizce	Türkçe		
	Google	Tureng	Masonca
Initiation	Başlatma	Kabul töreni, üyeliği başlatma,	Tekris

Dil Derneği ve TDK Sözlüklerinde tekris sözcüğü yok!

Osmanlıca – Türkçe sözlükte tekris sözcüğü yok.

Ferit Develioğlu sözlüğünde tekris sözcüğü yok.

- Dil Derneği Sözlük

erginleşmek (nsz)

Ergin bir duruma gelmek, reşit olmak, °tekemmül etmek.

eriştirmek (-i, -e)

Erişmesini sağlamak.

erişmek (-e)

1. *Varılması zamana, emeğe bağlı olan ya da uzakta bulunan bir amaca varmak, ulaşmak: Bahara erişmek. Yüksek bir aşamaya erişmek. Haber çabuk erişti.*
2. *Bir yere ulaşmak, varmak.*
3. (nsz) **Belirli bir olgunluk durumuna varmak:** *Yemişler bu yıl çabuk erişti.*
4. (nsz) (Zaman için) **Gelip çatmak:** *Vakit erişti. Bahar erişti.*
5. **Bir duruma, bir düzeye, bir değere ulaşmak:** *Onca çalışmasına karşın usta bir piyanist düzeyine erişemedi.*

aydınlanmak (nsz)

1. *Aydınlık olmak: "Her yan elektrikle aydınlanmıştı." -Füruzan.*
2. *Bir konuyla ilgili açık seçik bilgi edinmek: Biz, çalışmalarınız konusunda yeterince aydınlandık.*
3. *Eğitim ve çaba sonucu aydın düşünlü olmak.*
4. *mec. Bir konu üzerinde açık seçik fikir edinmek.*
5. *mec. Mutlu olmak, sevinmek, rahatlamak: "Miralay Ferit'in solgun yüzü yorgun bir gülümsemeye aydınlanırdı." -A. İlhan.*

- TDK Sözlük

erişmek

1. -e Varılması zamana, emeğe bağlı olan veya uzakta bulunan bir amaca varmak, ulaşmak:

2. -e Bir yere ulaşmak, varmak:

3. nesnesiz Bitkiler veya bunların ürünleri olgunlaşmak:

4. nesnesiz Zaman gelip çatmak:

Vakit erişti. Bahar erişti.

eriştirmek

-e, -i

Erişmesini sağlamak:

"Karanlıktan etrafımızı görmediğimiz için lüzumundan fazla uzayan gece yolculuğumuz nihayet bizi köye eriştirdi." - Hamdullah Suphi

erginleşmek

nesnesiz

Ergin bir duruma gelmek; reşit olmak.

aydınlanma

1. isim Aydınlanmak işi veya durumu; ışım, tenevvür:

"On iki yıl öncesine kadar köylerde aydınlanma gaz lambasına ve çıraya bağlıydı."
- İsmet Alpaslan

2. isim, mecaz Bir sorun üzerine gereği kadar bilgi edinme; tavazzuh, tenevvür:

3. isim, fizik Bir yüzeyin, karşısına konulan eşit ışık kaynaklarının sayısı ile orantılı olarak aydınlık görünmesi.
4. isim, felsefe Orta Çağ'da hüküm süren dünya görüşüne karşı 17 ve 18. yüzyılda yeni bir dünya görüşünün ortaya çıkması ve temellendirilmesi.

Ziya Umur

Mason Ziya Umur, cehaleti ve kibri içinde "tekris" sözcüğünün hiçbir sözlükte olmadığını yani hiçbir dilde olmadığını, bilgi değil kendi öngörüsüne dayanarak söylüyor, gene "sallıyor"!

*"Bu kelimenin Türkiye'de **yaratılmış** olduğunu zannetmiyorum. Bu tahminimi destekleyecek bir delilim olmamakla beraber, Masonluğun Türkiye'de terminolojisini tespit etmeğe gayret eden bir kimsenin, Türkçeye hiç bir şekilde mal edilmemiş 'kirş' kelimesinden bir tabir ihdas etmiş olacağına ihtimal vermiyorum. Türkçedeki hiç bir lügatte bulunmayan bu kelimenin, kendisi Mason olan Hüseyin Kâzım Kadri'nin lüğatinde bile yer almamış olması bu tahminimi kuvvetlendirir kanaatindeyim"⁸⁶*

Oysa örneğin "Etimoloji – Köken bilim" sözlüğünde karşılığı var, Arapça "kürsü" kökenden geliyor. Bir de sözcük yaratılmaz, türetilir.

Tekris sözcüğünün Türkçe karşılığı "eriştirmek" sözcüğüdür. Gerçi mason Ziya Umur ona da çamur atıyor, beğenmiyor ama doğrusu bu;

"Tekris karşılığında 'eriştirme' diye yapılmış bir kelimeyi tabir haline getirerek buna bir mana vermeğe çalışmak doğru değildir. Tekris in ermek ile erdirmek veya eriştirmek ile bir alâkası yoktur."⁸⁷

Sözlük çözümleme bölümünde ayrıntılara bakabilirsiniz.

Konuşmasında sövgülerine devam ediyor mason Ziya Umur, değişime, gelişime düşman... Bağnaz bir mason olarak 'gelenek' sözcüğüne kin kusuyor;

"Şimdi kullanılan 'gelenek' sözü, menkulât in tercümesidir. Şu kadar var ki, uzun zaman yaşamamış olan her 'genç kelime' gibi, 'gelenek' de, sadece modern bir mana taşımaktadır. Yüz sene evvel 'gelenek' sözü yoktu ki, yüz sene evvelki 'menkulât'ın o zamanki manasım da içine alabilsin!

⁸⁶ (Umur Z. , "Tekris" kelimesi hakkında, 1979)

⁸⁷ (Umur Z. , "Tekris" kelimesi hakkında, 1979)

Gelenek, zamanımızda, sevimsiz bir kelime olarak doğmuştur. Öyle zannediyorum ki, bilhassa gençlerimiz, 'geleneklere bağlılık' dendiği vakit, içlerinde bir ürküntü duyuyorlar. Gerçi, 'Mason geleneklerine bağlı kalacaklarına' dair, çeşitli yerlerle cümleler okuyor, hatta yemin de ediyorlar, ama söylenmesi âdet olan bir cümlenin mekanik bir tarzda tekrarlanması gibi, ifadenin asıl manasını realize etmiyorlar. Mason gelenekleri, yani dünlerden ve evvelki zamanlardan bize intikal eden fikirler, usuller, kaideler ve semboller... Bunlara bağlı kalmak demek, sanki 'ilerlemeyi reddetmek'; 'olduğu yerde saymak'; hatta bugünkü tabirlerle - gericilik değilse bile - 'tutuculuk' sayılıyor. Ve tabii bu ibareden korkuluyor. Çünkü bugünkü günler, bir 'hareketin' içinde bulunduğumuz günlerdir. Öyle zannediliyor ki, bir şeyin 'iyi' olması, 'yeni ve değişik' olmasına bağlıdır. Dünden kalan her şey terkedilmeli, her şey yeniden başlamalıdır. **Dünden kalan her şey bozuk, yarın gelecek olan her şey - ne olduğunu bilmesek bile - sağlam ve güzeldir.**⁸⁸ Hâlbuki gelenek, dünden kalan ve yarın da, değişmeden, devam edecek olan şeydir.⁸⁹

"Bir 'harici'nin Masonluğa kabulü manasına kullandığımız 'Tekris' tabirini, Fransızcadaki 'initiation' kelimesinden tercüme⁹⁰ ederek almışız. (...)

Fakat 'tekris' kelimesini Türkçe hiç bir lügatte bulmak mümkün değildir. (...)

Türkçedeki hiç bir lügatte bulunmayan bu kelimenin, kendisi Mason olan Hüseyin Kâzım Kadri'nin lügatinde bile yer almamış olması bu tahminimi kuvvetlendirir kanaatindeyim. Belki de Mısır'da bulunmuş ve oradan bize intikal etmiş bir kelimedir.

Tekris karşılığında 'eriştirme' diye yapılmış bir kelimeyi tabir haline getirerek buna bir mana vermeğe çalışmak doğru değildir. Tekris 'in ermek ile erdirmek veya eriştirmek ile bir alâkası yoktur. Zaten Masonluğun 'erme' gibi mistik anlayışlarla ilişkisi bulunmaz. Mason birdenbire bir yerlere 'erip', 'veli' olmaz; bizde 'evliyalık' yoktur, akıl vardır. (...)

⁸⁸ Nasıl bir mantık?

⁸⁹ (Umur Z. , Çağımızda Masonluk ve Gelenekler, 1975, s. 93)

⁹⁰ Tercüme etmek başka şey, anlamsız sözcük uydurmak başka şey.

Hep emekleme halindeki çocuklar gibi, içi boş, manasız kelimelerle konuşmak, düşünmemek ve o kelimelerin olgunlaşmalarına vakit bırakmadan, yok edilmek, hazır, büyümüş, yetişmiş kelimelerden faydalanamamak 'Tekris' kelimesi, ilk yaratıldığı zaman bozuk ve sun'î bir kelime olmuş olsa bile bugün artık yaşamış, dolmuş ve hayat hakkı kazanmış bir kelimedir. Düşünelim ki bu kelime sırf 'bize' mahsustur; başka hiç bir yerde kullanılmamıştır; lügatlerde yoktur; sadece 'bizim'dir. Böyle kelimeleri sevmeyi öğrenelim."⁹¹

Eriştirmek sözcüğünü ermek san, hiç araştırma sonra ahkam kesmeye çalış. Saçmalamanın masoncası...

⁹¹ (Umur Z. , "Tekris" kelimesi hakkında, 1979)

"Aydınlanma ya da inisiyasyon teriminin batı dillerindeki karşılıklarının çoğu, Latince'deki 'bir yere girme, iştirak etme, kabul edilme, başlama' anlamına gelen 'initium' sözcüğünden kök alır ve 'initiation' şeklinde yazılır. Türkçeye de 'inisiyasyon' olarak uyarlanan bu terimin sözlük karşılığı **'başlangıç'** ya da **'giriş'** olarak verilebilir, inisiyasyon işleminden geçen bir kimseye de gene aynı dönüştürme ile 'inisiye' denmiştir. **Yani 'inisiye', sözlük anlamı bakımından 'bilgileri edinmeye başlamış olan kişi', diğer bir deyimle 'aydınlanmış kişi'dir.** Bu kavram, masonlukta yukandaki tanıma uygun olarak, adayın 'çırak' niteliği ile locaya kabul edilmesi törenine de verilen addır. Ama masonlukta aydınlanma çok daha geniş bir anlam içerir."

Batı ülkelerinin mason terminolojisinde, eriştirme sözcüğü karşılığında "aydınlanma" hiçbir dilde kullanılmamıştır. Kullanılan sözcük İngilizce olarak "initiation".

Aydınlanma sözcüğü masonluğa giriş anlamında kullanılan, eriştirme / tekris / "inisiye" sözcükleri ile anlamdaşlığı bulunmamaktadır. ÖMBL, eriştirme sözcüğü karşılığında, kendilerinin seçtiği "aydınlanma" sözcüğünü mason dünyasında bir tek kendileri kullanmaktadır.

Mason Yalçın Ülker'in ne yazık ki "eriştirme" sözcüğünden haberi olmadığı gibi, hiçbir bilgisi olmadığı alanda söz söyleme cesaretini kendinde bulabiliyor; başlangıç, giriş olarak açıklıyor.

Masonlar, okumaz, araştırmazlar...

"Fransız dil bilgini ve yazarı Emile Littre (1801 - 1881), 80 yıllık ömrünün 74. yılında Paris'teki La elemente Amitie locasında **eriştirilmiş** (1875), sadece 6 yıla sığabilen masonluk hayatının dar görünen sınırları arasında bile uzun sürelerin masonluğuna örnek olacak nitelikte verimli olabilmenin sırrına ulaşmıştır. E. Littre'nin, eristirme töreninden bir yıl sonra, yetmiş beş yaşına ayak basmış bir filozof-çıraık birader olarak yaptığı ilk konuşma, masonluk tarihinde olağanüstü nitelikte önem taşımaktadır. (...)

Emile Littre'nin 1875 yılında Paris'teki La Clemente Amitte locasında düzenlenen eristirme töreninde, zamanın ünlü devlet adamı Jules Ferry de birlikte eristirilmişti ve törende aşağı yukarı 2000 mason hazır bulunmuştu. **Eristirmenin** bu derece ilginç olmasının tek nedeni, hiç şüphesiz Fransız piskoposunun yukarda açıklanan davranışı idi. Piskopos E. Littre'yi ötedenberi dinsizlikle itham ettiği için, eristirme töreninde filozofa; tanrıya inanıp inanmadığını da sormaktan çekinmediler, o da şu cevabı verdi: (...)

'Eski zaman düşünürlerinden birine de bir kral tarafından sorulan aynı soruya, filozof günlerce düşündükten sonra, kendini cevap verebilme gücünden yoksun görmüştü... Hiçbir bilim bir ilk prensibin vücudunu inkâr etmiyor; çünkü bunun aksini isbat edecek bir şeye hiçbir yerde tesadüf edilemez. Her bilgi öyle nitelikler, öylesine kanunlar ortaya çıkarır ki, bunların özünü gereğince idrak edebilmemiz mümkün değildir. Emile Littre'nin bundan 97 yıl önce Paris'de kendi locasında açıkladığı düşünceler, bugün de yarın da aktüel değerinden hiçbir şey kaybetmeyecektir. Hatta Littre'nin bu konuşması, yaşadığımız günlerin tereddütlü, heyecanlı iniş çıkışları arasında, zihinlerimizde, çözümlenmesi oldukça güç sorunların doğmasına da yol açmaktadır."

Mason Cevat Memduh Altar önemli bir müzisyen.

18. - EDMOND GLOTTON (ÇEV: ÜNER BİRKAN)", ADAY SORUŞTURMASI ÜZERİNE

"Bir adayın Masonluğa **erİştirilmesi**, çok önemli, üzerinde ne denli dikkatle, titizlikle durulursa durulsun, gene de yeterli sayılamıyacak ölçüde önemli bir İştir. Konuyu hiçbir zaman hafife almamalı, 'canım, hele Şu erİştirmeyi sonuçlandırılım da, seçimimiz iyi midir kötü müdür zamanla görürüz; hem, bize uymayan biri ise, ne de olsa bir süre sonra ayrılır gider' dememeliyiz.

Gerçekten, uygun olmayan bir erİştirme çoğunlukla, ciddi sonuçları da ardından sürükler."

31. - NAİL GÜRELİ, TÜRK MASONLUĞUNUN NÜFUS COĞRAFYASI YA DA MATRİKÜL HAREKETLERİ III. BÖLÜM

"Türk Masonları arasında **tekris**, gayri muntazamlık ve devam konusunda bir araştırmayı kapsayan çalışmamızın ilk bölümü Mimar Sinan Dergisinin 29. sayısında yayınlanmıştı. Bu araştırmanın 'Localara göre **tekrislerin** yaş ve meslek grupları' ara başlıklı bölümünde, tüm muhterem localarda 1948 yılından 1975 Eylülüne kadar **eriştirmesi** yapılanların yaş ve meslek gruplarında dikkati çeken bazı özellikler üzerinde genel olarak durulmuştu. Geçen sayıdaki II. bölümde de devam konusunda yapılan araştırmalar yansıtılmıştı."

Önemli gazetecilerden Nail Güreli, eriştirme ve tekris sözcüklerini eş anlamlı olarak kullanmış.

"**Eriştirme** ritüelinin, bu işareti taşıyan bölümlerini kardeşlerimin bir de bu gözle okumalarını isterdim. (...)

Mozart'ın, Masonik amaçlar için özel olarak yazdığı, küçüklü büyüklü on kadar beste var. Bunların tümü, 'Eriştirme' gibi, 'Yükselme' gibi törenlerde çalınıyor, törenlere anlam kazandırıyor. (...)

Ünlü bestecilerden pek çoğunun, Masonlukla ilişki kurduğu bilinir. Bunlardan kimilerinin, örneğın Beethoven gibi, Rameau gibi çok ünlü iki ismin, '**eriştirme**' yoluyla Masonluğa alınmış olup olmadıkları pek kesin değıldir ama,... (...)

Joseph Haydn (1732 - 1809): Klasik senfoninin öncüsü. **Eriştirildikten** sonra, locasına devamı bir hayli düzensiz olmuş. 'Yaratılış' adlı oratoryosunu pekâlâ, masonik müzikler arasında sayabiliriz.

Johann Christian Bach (1735 - 1782): Büyük Bach'ın oğullarından. Londra'da 235 numaralı 'Dokuz Müz' Locasının üyesi olmuş. L. van Beethoven (1770 - 1827): Bütün zamanların bu en büyük bestecisinin, **masonluğa eriştirildiğini** kanıtlayan herhangi bir belge bulunamamış. (...)

Türk Mason tarihi içinde, kardeşlik halkasına katılmış ünlü müzikçiler kimlerdir? Ben, ilk araştırmalarım sırasında, çağdaş Türk Müzik Evrimine katkısı olan iki büyük müzikçimizin adlarını saptadım: Mesut Cemil Tel (1902 - 1963) ile Nurullah şevket Taşkıran (1901 - 1952). Birincisi, hem geleneksel Türk müziğini, hem de batı müzik tekniğini yakından tanıyan, özellikle radyolarımızdaki çalışmaları, yaratıcılığı ile tanınan bir üstadımız. 1 Mayıs 1952'de **Ülkü Lacası'nda eriştirilmiş**. İkincisi, büyük bir opera sanatçısı. İlk opera temsillerimizin, Tosca'ların, Fidelio'ların, Mme Butterfly'ların yaratılmasında en büyük paylardan biri onun."

Localarda verilen konferanslarda "eriştirme"

Üçışık	Reşit Ata	Projeksiyonla İng. BÜ.: Lo.: sının tanıtılması	7.5.1979
»	Yaşar İksavaş	Eriştirme Töreni	9.4.1979

Ülke	Nejat Atahan	Landmarklar	17.2.1981
Hulus	Kostantin Katerancı	Agaplar Hakkında	25.3.1981
Freedom	İsmail İşmen	Sembolizmin Anlamı	12.3.1981
»	Halök Bitek	Eriştirme Töreninin Esoterik Analizi	9.4.1981

Yunus Emre	Şekür Okten	Dış alemde Masonluk	28.4.1981
»	Ender Arkun	Eriştirmenin akılcılı ve duygusallığı	20.5.1981
»	Kıvanç Ayas	Eriştirmede sembolik anlamlar	20.5.1981
»	Armağan Örneker,	Eriştirmenin genel değerlendirmesi	20.5.1981
	M. Asım Alev, K. Besalet Temoçin, Ö. Karahan	Eriştirmeden sonra masonluğa ulaşma	3.6.1981

İZMİR

İzmir	Esin Bariç	Bektaşılık	8.3.1984
»	Baruh Şalon	Masonluk tarihi V.	5.4.1984
Nur	Hasan Zeyrek	Masonlukta Zenginlik ve Fakirlik	10.4.1984
Promethee	Nelson Arditti	Eriştirmenin felsefesi	7.3.1984
»	Roger Pariente	Gerçek ve Yalan	27.3.1984
»	İzak Strugo	Mozaik Döşeme	2.5.1984
»	Moiz Malki	İki sütun	2.5.1984

"Ezoterik öğretim ve eğitime, yani eşyanın iç yüzüne, mahiyetine ya da Kant'ın deyimi ile Noumen'e (kendinde şeye) nüfuz edecek yetenekteki kişiler özenle seçilirler. Bu yetenekteki kişiler, inisyatik yöntemle cemiyete kabul edilir ve aynı yöntem gereği, derece derece yükseltirler. **Inisyasyon'un Türkçe karşılığı olarak kullanılan tekris ya da erişirme deyimleri, her ne kadar sadece cemiyete kabul merasimi için kullanılmakta iseler de, aslında, her derece yükselmesi, bir tekris ya da inisyasyondur.** Sırası gelmişken, **erişirme sözcüğünün, tekris deyimine tam karşılık vermediğinin,** genellikle kabul edildiğini de vurgulamak isterim. Çünkü kürsü sözcüğünden gelen tekris, 'Karanlıktan Aydınlığa Geçirme' anlamı yanında, bu sürecin 'Hiç Bitmeyeceğini' de ifade eder. Oysa erişirme deyimi, İngilizce'deki 'emulation' sözcüğüne yakın kabul edilmekte ve yapılan çalışmanın, bir kapsamı ve sınırlı bulunduğu düşüncesini dile getirdiği ifâde edilmektedir. (...)

Larousse inisyasyon için şöyle der; 'eski dinlerde ve bugün bazı derneklerin misterlerine katılma için kabul edilme; mecazî anlamda ise, bir bilim dalma, bir mesleğe, bir sanata... kabul edilme. Yani bir mesleğe başlamak için gösterilen bir yol, bir son değil, bir başlangıçtır. Defalarca ifâde ettiğim gibi **tekris edilmiş** kişi, yâni inisyasyon, anlamış bilmiş biri değil, arayan, aramanın gerekli olduğunu kavramış olan bir kişidir."

Hukuk Fakültesi mezunu mason Yavuz Güntekin, "tekris" sözcüğünün anlamı, kökeni hakkında hiçbir şey bilmiyor.

"Bazılarının erişirme olarak da ifade ettikleri tekrisin, batı dillerinin birçoğundaki karşılığı 'İnisiasyon' (initiation) dur. Lâtince 'Initiare' fiilinden gelen bu sözcük, aslında bir şeye başlamayı ifade eder. Ancak bu başlangıç, herhangi bir başlangıç değildir. Bu bilgi edinmenin kapısını aralayan bir başlangıçtır.

Eski Yunanadaki karşılığı 'Thelos' ise, bir başlangıcı ifade ettiği gibi, aynı zamanda bir sonucu da betimler. İngilizcede 'achievement', fransızcada 'aboutissement' olarak ifade edilebilecek bir sonuç."

YAVUZ AĞAOĞLU, MASONLUK TARİHİMİZDE “HAKİKAT” VE “HAKİKAT ARAYIŞI”

"Bu ifade 1982, 1992, 2000, 2006, 2008, 2009 ve 2011 tarihli tüzüklerde de aynı şekilde korunmuştur. Bir başka ifade ile Masonluk anlayışımızda 'hakikatin araştırılması' tabiri açısından 1909 ile 2017 arasında bir devamlılık olduğu dile getirilebilir. **Tüzük tarihçemiz içinde, 1974 öncesinde bir dönem istisnai olarak 'hakikat' kelimesinin yerine 'gerçek' kelimesinin kullanılması ritüel tarihçemiz ile de uyumludur.** Çünkü derece ritüellerimiz arasında 1969 tarihli ritüel taslak metninde de '**hakikat**' yerine '**gerçek**' kelimesinin kullanıldığı görülür.¹² Sözü edilen dönemde hem tüzüklerde hem de ritüel dilinde çok sayıda kelime değişikliği önerilerinin yapıldığı, örneğin '**Tekris**' yerine '**Eriştirme**' tabirinin denendiği de bilinen bir husustur. Ancak daha sonra bu değişiklik önerilerinden vazgeçildiği görülmektedir. (...)

1967 yılında pilot localarda tatbik edilen ve tepki çeken yeni ritüel metni üzerinde komisyonlar çalışmalarını tamamlayarak 1969 Aralık'ında yeni bir taslak metin teklif etmişlerdir. Bu yeni taslak metninde eski ritüeller ile Modern Ritüel tercümesinden bazı unsurların bir araya getirildiği fark edilmektedir. Önerilen bu yeni taslak metin basılmamış ancak teksir edilerek çoğaltılmış, komisyonlarda tekrar müzakereye açılmış ve 1971 yılına kadar uygulanmıştır. Öte yandan bu ritüel metninde Loca Görevilerinin Ünvanları ile bazı sözcüklerin o dönemin Öztürkçe akımına uyarak değiştirildiği gözden kaçmaz. Örneğin 'Tekris' yerine 'Eriştirme', 'Mazeret' yerine 'Özür', 'Teklif Kesesi' yerine 'Öneri Kesesi', 'Talepname' yerine 'İstek Belgesi', 'Seyahat' yerine 'Gezi', 'Yemin Kürsüsü' yerine 'And Kürsüsü', 'Senelik Kelime' yerine 'Yıllık Kelime', 'Harici' yerine 'Yabancı', 'Tefekkür Hücresi' yerine 'Düşünme Odası', 'Rehber' yerine 'Önder' sözcükleri kullanılmıştır. Aynı şekilde metin içinde 'Hakikat' sözcüğü yerine 'Gerçek' sözcüğünün kullanıldığı görülür. Ritüelin bazı yerlerinde 'Hakikat' sözcüğü tamamen kaldırılmıştır."

HKEMBL, 1967 – 1971 yılları arasında öz Türkçe sözcük kullanımında büyük gelişme göstermiş. Bu dönemde Bü. Üs. Hayrullah Örs'dür.

MUSTAFA ŐIŐMAN, GÖLGELER YOK OLDU

*"Masonluğun amacı **eriştirme yoluyla** kardeş olduğu haricilerden başka, tüm insanlara kusursuz bir insan olmalarına yardımcı olmaktır."*

"Bir 'harici'nin Masonluğa kabulü manasına kullandığımız '**Tekris**' tabirini, **Fransızcadaki 'initiation'** kelimesinden tercüme ederek almışız.

Initiation'un, her hangi bir Fransızca lügatte tarifini ve etimolojisini bulmak kolaydır. **Manâ olarak 'initiation': sırlara dâhil etme; gizli bir dine, gizli bir mezhebe veya gizli bir cemiyete kabul etme; gizli, saklı, zor şeylerin bilgisine dâhil etme; bir dinin veya gizli bir cemiyetin tatbikatına kabul etme; yani sırlarını öğretmek değil, sırları öğrenmenin yolunu açma...**

Etimoloji olarak iştikakı şöyle olmuştur: Latince 'İre'den (yürümek), halk Latincesinde türemiş olan 'iterare' (yolda yürümek, seyahat etmek) fiili yapılmış, bunun da başına, girmek, başlamak manasını veren 'in' edatının eklenmesiyle, 'initerare' ve sonra 'initiare' olmuştur: Bir işin içine girecek şekilde başlayarak yürümek, 'initier' ve 'initiation' kelimeleri de bu şekilde, Masonluğa dâhil edilme manasına kullanılmıştır.

Initiation yerine kullandığımız '**tekris**' sözü, bizde ilk defa ne zaman, nasıl kullanılmış? Belli değil. Yalnız çok eski vesikalarımızda da Masonluğa kabul edilen kimselerin 'tekris' edildiği söylenmekte, başka kelimeye rastlanmamaktadır. "

Mason Ziya Umur her zaman yaptığı gibi gerçeği söylemiyor, kendi kafasında uydurğunu gerçekmiş gibi söylüyor.

"Aslını esasını aramadan 'tekris'e initiation manâsı tanımamız mümkündür; fakat kelimelerin köklerine baktığımız vakit, hiç bir benzerlik görülmemektedir.

'Kürsü'den geldiğini söylediğimiz 'tekris', niçin o kelimededen alınmış? 'Kürsü'nün esasındaki manası ne imiş? Bunlar hakkında bir bilgimiz yoktur.

Burada, hiç bir iddiasız, yanlış olabilmesi ihtimalini peşinen kabul ederek, bu suallere bir cevap aramayı denemek istiyorum, 'Tekris' tabirinin, süiasîsî 'kirs' olan 'kürsü' (kürsî)'den geldiğine şüphe edilmemektedir. Fakat 'tekris' kelimesini Türkçe hiç bir lügatta bulmak mümkün değildir.

O halde manâsını, aslı olan 'kirs' veya 'kürsî' kelimelerinde aramak lâzım gelecektir.

'Kirs' kelimesine de lügatlerimizde rastlanmıyor. Türkçe'de çok yerleşmiş olan kürsü (kürsî) ise, bütün lügatlarda var 1 ve hepsi aşağı yukarı aynı şeyleri tekrar ediyor. Bilhassa iki tanesindeki izahatı aynen nakletmek istiyorum.

(...)

Tekris karşılığında '**eriştirme**' diye yapılmış bir kelimeyi tâbir haline getirerek buna bir mana vermeğe çalışmak doğru değildir. Tekris'in ermek ile erdirmek veya eriştirmek ile bir alâkası yoktur. Zaten Masonluğun 'erme' gibi mistik anlayışlarla ilişkisi bulunmaz. Mason birdenbire bir yerlere 'erip', 'velî' olmaz; bizde 'evliyalık' yoktur, akıl vardır. Son zamanlarda Masonluğu Türkiye'de Mevlevîliğe, Bektaşîliğe yaklaştırmak gibi bir temayül vardır. Bu sathî ve yanlış düşünceler Masonluğumuzu yanlış yollara götürmek tehlikesini yaratmaktadır; bu nevi 'akıl dışı' benzetmelere fazla iltifat edilmemelidir. "

Mason Ziya Umur gene bilimsel doğru olanı değil, kendi uydurduğu üzerinden yortum yapıyor. "Eriştirme" sözcüğünün, "erme" sözcüğü ile hiçbir anlam benzerliği bulunmamaktadır.

"Yüz sene sonrakilere bir şeyler düşündürebilir, bile diyemiyorum, Çünkü evvelâ, her kelimeye böyle uzun ve güzel bir hayat nasib olmaz. Zaten, her an teşvik edilen, her şeyin daima değişmesini bir marifet sayan gidişimize göre, bugün 'eriştirme' demek istediğimiz tekris'e daha yarın olmadan başka bir isim vereceğiz, **Böyle gittiği müddet, çocukluk devresinden çıkmak bize nasib olmayacak: Hep emekleme halindeki çocuklar gibi, içi boş, manâsız kelimelerle konuşmak, düşünmemek ve o kelimelerin olgunlaşmalarına vakit bırakmadan, yok edilmek, hazır, büyümüş, yetişmiş kelimelerden faydalanamamak...**

'Tekris' kelimesi, ilk yaratıldığı zaman bozuk ve sun'î bir kelime olmuş olsa bile bugün artık yaşamış, dolmuş ve hayat hakkı kazanmış bir kelimedir. Düşünelim ki bu kelime sırf 'bize' mahsustur; başka hiç bir yerde kullanılmamıştır; lügatlarda yoktur;* sadece 'bizim'dir. Böyle kelimeleri sevmeyi öğrenelim. "

KİTAPLAR

"Tekris

Tekris, Arapça kökenli bir kelimedir. Türk Masonluğuna, inisiyasyon karşılığı olarak, muhtemelen Mısır Masonluğu kanalıyla girmiştir. Sözlüklerde tam kelime olarak bulunmaz; ancak, kökünden türetilen farklı kelimeler yer alır. Bir anlamda, "kendini adamak, bir yola baş koymak" anlamına gelmektedir. Tekris masterından kerrese, kendisini adanmış, mükerris, kendini adayan, yükerris, kendini adar, türemiştir. Ayrıca, kirs kökünden takris kelimesiyle, "temel çukuru kazmak, taş koymak, vb" ilginç anlamları da vardır. Nihayet, daha yakışık alan bir anlamı, aynı kökten olmamakla birlikte kürs kökünden türeyen kürsi kökünün anlamından yararlanarak "kürsiye çıkarmak, yükseltmek" anlamı da verilmiştir. Yakıştırılan anlamları ne olursa olsun Tekris kelimesi, masonik inisiyasyon anlamında Türk Masonluğuna **yerleşmiş tarihi bir kelimedir. Tekris yerine kullanılmak istenilen, Aydınlanma veya Eriştirme gibi kelimeler, anlam olarak Tekris kavramından farklı oldukları gibi; yapılan işlev bakımından da Tekris kelimesinin anlam zenginliği ve kapsam genişliğini vermekten uzaktır.** Özetle, Türk Masonluğunda inisiyasyonun adı Tekris'tir."

ÜLKÜ LOCASI, 1949 -1999 40 YIL

23.03.1976	Moiz Berker	Gerçek Masonluk
06.04.1976	Osman Biren	Masonluğun Tarihsel Oluşumu
20.04.1976	Atilla Akbaş	Bir mason gözü ile Lionizm
01.06.1976	Liyazar Erkonfino	Erişirme ve Mas.:lukta ilk adım
15.06.1976	Mahmut Yılmaz	Simgelerimiz
21.09.1976	Nejat Atahan	Lo.: içi çalışmaları ve disiplin
14.12.1976	Ali Atasagun	Mas.:luk üzerine
22.02.1977	Turgut Derinkök	Mas.:luğun tarihsel gelişimi
22.02.1977	Ömer Lütfu Aksu	Masonluğun hukuk ve ahlak ile ilişkileri

05.02.1980	Ekrem Kublay	Ma.:ik Sevgi
04.03.1980	Liyazar Erkonfino	Ma.:lukta Erişirme
18.03.1980	Ali N. Bulutlar	İlkel İnsanlar ve Mas.:luk
15.04.1980	Cevat Memduh Altar	Üs.: Masonun değeri ve evrensel nitelikleri
10.06.1980	Mehmet Süzer	Yunus Emre
02.09.1980	Badrik Bükler	Hukukî açıdan doğum kontrolü
17.02.1981	Nejat Atahan	Landmarklar
17.03.1981	Turgut Derinkök	Bilgisayarlarla vücut tomografisi

TERSİMAT - TUTANAK

Masonların tapınak (mabet) dedikleri, masonik toplantı yapılan ortamda, görevli Sekreter Üstat, toplantının niteliğini (tören, konuşma vd.), toplantıda yaşananları, toplantıya mazeretli olarak gelmeyen masonların listesini, kimin söz alıp, ne söylediğini vd. durumları not alır. Bu toplantının yazılı olarak kayda alınmasıdır. Bu işlemin Türkçe 'de karşılığı "tutanak" tır. Sekreter Üstat, tutanak içinde ne resim çizer ne de ortamın havasını edebi bir biçimde aktarır.

Bir sonraki toplantıda Sekreter yazdığı tutanağı okur, bir yanlışlık olduğunu düşünen mason toplantıda kalkar ve doğrusunu söyler, düzeltilmesini ister. Üstadı Muhterem kabul ederse, tutanak da düzeltme yapılır ve locada bulunan "kardeşlerin" oylarına sunulur. Kabul edilir ve dosyaya konur.

Bu işlemin MASONLARIN diğer dillerdeki karşılıkları:

Dil	Sözcük	Google çeviri karşılığı
İngilizce:	Minutes / Minutes of meeting	Tutanak / Toplantı tutanak
Almanca:	Verhandlungsschrift	Toplantı tutanağı

ÖMBL ve KMBL ritüellerinde bu işleme, doğal olarak "tutanak" diyorlar.

Sözlükler ve Masonca

İngilizce	Türkçe		
	Google	Tureng	Masonca
Minutes, Minutes of Meeting	Toplantı tutanağı	Tutanak	Tersimat

HKEMBL 1965'li yıllarda "tutanak" sözcüğünü sonrasında Türkçemizde; TDK ve Dil Derneği sözlüklerinde olmayan "tersimat" sözcüğünü kullandı, kullanıyor.

HKEMBL bünyesinde uzun yıllar tutanak / tersimat tartışması sürmüştü, sonunda Türk ve Türkçe karşıtlığını, Cumhuriyet karşıtlığını özümsemiş masonlar kazanmış ve tüzüklerde, ritüellerde tersimat savunanlar kazanmış, artık "tersimat" denmektedir.

Somut gerçeklik ortada iken, HKEMBL bünyesinde bir grup mason ısrarla tersimat sözcüğünü, takıntılı biçimde neden savunurlar? Bu masonlar toplantıda tutanak tutmadıklarını, toplantıyı resimle anlattıklarını yani "tersim" ettiklerini söylerler. Oysa ortada ne çizilen bir resim vardır ne de locada bulunanların konularının resimle, çizgilerle anlatım söz konusudur. O zaman tersimat sözcüğünü savunanlar bu kökten yanlış ve akıl dışı yorumu nasıl yapabiliyorlar?

Osmanlı döneminde bugünkü anlamda bir mabet/tapınak inşa edilemediğinden, tapınak denen toplantı salonu masonik kurallara göre yerler boyanıp, kapı girişi içindeki sütunlar yerlerine konmadığı için vb. koltuk yerleşimleri yapılamadığı için; bir mason tapınağı (mabesinde) olması gereken düzen büyük bir kâğıda çizilir ve yere serilir. Böylece yerler siyah-beyaz dama taşı gibi çizilip, boyanmış, kapı girişinde salonda kenarlarda J ve B sütunları dikilmiş gibi kabul edilip, masonik toplantı yapılmış. İşte bu kâğıda loca durumu "tersim" ediliyor yani resmediliyormuş. Toplantı zabıt (tutanağı) başka, yere tersim edilen (çizilen) büyük kâğıt başka.

Tersimat sözcüğünü, toplantı tutanağı olarak anlayan masonlar, masonluk konusunda bile cahil ve gerçeklere uygun anlama ve yorum yapma yeteneğinden yoksunlar. Bir zamanların "tersim" etmek ile anlatılanın ne olduğunu bilmiyor ve bugünkü tutanakla ilişkisi olmadığını yorumlayamıyorlar. HKEMBL masonlarının durumu bu işte. "Güler misin yoksa durumlarına üzülüp ağlar mısın?"

"Tersimat" sözcüğünü resmetmek üzerinden psikolojik olarak takıntılı biçimde savunan masonların dışında bir grup mason da aslında gerçeğin farkında olup, öz Türkçeleşmeye karşı, ulus kültür bilincini yıkma yönünde tersimat sözcüğüne sarılmaktalar.

Bu bir tek sözcük bile Hür Masonların ne kadar Türkçe karşıtı, ulusal dil ve dolayısıyla ulus bilincinden uzak, hatta karşısında oldukları ile kültürsüzlüklerini, içinde buldukları cehaleti ortaya sermek için yeterli.

Mason olarak eriştirilirken, Üstadı Muhterem üstünden yakılan birkaç yüz Wattlık ampul aydınlatmıyor tersine oluşturduğu gerçek ötesi simgesel ortamda kişilerin bilinç ve algılarını karartıyor.

Kişi bu kadar mı bilgisiz ve akıldan yoksun olabilir?

Mason Tarikatının çoğunluğunun Türkiye'deki durumu budur!

✓ SÖZCÜKLERİN ANLAMI

Tutanak

TDK

tutanak, -ğı

- 1. isim Meclis, kurul, mahkeme vb. yerlerde söylenen sözlerin olduğu gibi yazıya geçirilmesi, tutulga, zabıt, zabıtname.**
- 2. isim Belgelenmesi gereken bir durumu tespit edenler tarafından imzalanan belge, zabıt varakası.**
- 3. isim Birçok kimsenin imzaladığı rapor, mazbata.”**

Dil Derneği

"*tutanak a.*

- **Meclis, mahkeme gibi yerlerde söylenen sözlerin, olduğu gibi yazıya geçirilmesi, °zabıt, °zabıtname.**
- **İlgililerce imzalanmış bir durumu anlatan yazı, °zabıt varakası.**
- **Birçok kimsenin imzaladığı rapor, °mazbata.”**

Tersimat

TDK, Dil Derneği sözlüklerinde *tersimat* sözcüğü yok.

Osmanlıca Türkçe Sözlük

Tersimat: Resimlemeler

tersîm (A.) [□□□□□ [resmetme, resimleme.

Özgür Masonlar, ÖMBL ve KMBL bünyelerinde en önemli mason öğretisi araştırmacı ve kuramcılarında, ÖMBL eski Büyük Üstadı, EKSR Süprem Konsey'de 33.º mason Murat Özgen Ayfer'in yazısını okuyalım;

"Tutanak

Eş. Tersimat; Fra. Minutieux; İng. Minutes; Alm. Verhandlungsschrift

Herhangi bir oturumun geçmiş kapsamını özetleyen belge.

Masonlukta, her mason biriminin ve kuruluşunun yaptığı oturumun evreleri mutlaka bir tutanağa geçirilir. Bu işlemi, ilgili birim ya da kuruluşun sekreteri yapar.

Hazırlanan tutanak, aynı birim ya da kuruluşun, aynı derecede yaptığı bir sonraki oturumda okunur. Üzerinde düzeltmeler gerekiyorsa yapılır. Bundan sonra oturuma katılanların oyuna sunulur. Kabul edildikten sonra da, ilgili masonik birimin başkanı ve sekreteri bazı obediyanlarda ayrıca sözcü (hatip / yasalar sözcüsü) tarafından imzalanarak dosyasına kaldırılır.

Bir masonik tutanağın kapsamı genellikle şunlardan oluşur:

Oturumun tarihi, saati, yeri ve hangi derecede yapıldığı;

Oturumun gündemi;

Oturumda hazır bulunan görevlilerin ve protokolde olanların adları;

Oturuma katılan diğer masonların adları (belirtilmezse listesi eklenir);

Önceki tutanak üzerinde yapılmış düzeltmelere ilişkin açıklama;

Okunan levhaların niteliği;

Gündem üzerinde yapılmış olan değişiklikler;

Yönetmelik işlemler üzerindeki görüşmeler ve alınan kararlar Ritüelik uygulamaların özet olarak betimlemesi;

Konferans oturumu çerçevesinde yapılan konuşmaların özeti;

Engel (mazeret) bildirmiş olanların adları;

"Yararlar" bölümünde yapılmış konuşma, görüşme ve duyuruların özeti;

Okunan raporların özetleri;

Göreve getirme töreni (isat) yapılmışsa, törenin özet anlatımı;

Seçim yapılmışsa, her bir göreve aday olanların adları ve seçim sonuçları;

Öneri Kesesi'nin getirdiği öneriler ve Dul Kesesi'nin arta kalan kapsamı.

Böylece düzenlenen tutanaklar, ilgili mason birimi ve kuruluşunun tarihsel belgeleri niteliğini taşır."

1970, SAYI 9 - HAYRULLAH ÖRS

"Ellerinde, hattâ pek önemsiz gibi görülebilecek -mesela eski davetiyeler, konferans özetleri, **loca tutanakları** vb.- belgeler bulunan kardeşlerimin, bunları ya Mimar Sinan Locası arşivine vermelerini, ya da - eğer kendilerince bunların manevî değerleri çok yüksekse- fotoğraflerinin çekilmesine müsaadelerini rica ediyorum." (sayfa 21-22)

1976, SAYI 20 - NAFİZ EKEMEN

"Mimar Sinan Dergisinin 9. sayısında (1970) çıkan, Büyük Üstat Hayrullah Örs un söylediği şu sözleri tekrar edeyim:

'Ellerinde, hattâ pek önemsiz gibi görülebilecek, mesela eski davetiyeler, konferans özetleri, **Loca tutanakları** vb. belgeler bulunan kardeşlerimin, bunları, ya Mimar Sinan Locası Arşivine vermelerini, ya da -eğer kendilerince bunların manevî değerleri çok büyükse- fotoğrafların çekilmesine müsaadelerini rica ediyorum. Yalnız bu ikinci durumda kardeşlerine, insanın ölümlü olduğunu ve bugün bizim elimizde olanların yani anlayışsız, hattâ kötü niyetli insanların eline geçebileceğini bir kere daha hatırlatmak isterim. " (sayfa 43-44)

1980- SAYI 37 - FİKRET ÇELTİKÇİ

"Elde mevcut **tutanakların** yetersizliğine rağmen, daha başka kaynaklardan anlaşıldığına göre, localarda liberal görüşlere sürekli şekilde yer verilmektedir. " (sayfa 20)

"Bütün bunları göz önünde tutan Mimar Sinan Locasının çok değerli kardeşleri, tamamiyle tarafsız ve objektif bir tarihçe hazırlamak teşebbüsüne girişmiş bulunuyorlar. Sizleri bu büyük işlere yardıma çağırıyorum:

Ellerinde, hattâ pek önemsiz gibi görülebilecek mesela eski davetiyeler, konferans özetleri, **loca tutanakları** ve benzeri - belgeler bulunan kardeşlerimin, bunları ya Mimar Sinan locası arşivine vermelerini - eğer kendilerince manevî değerleri çok yüksekse - fotoğraflarını çektirmelerine müsaadelerini rica ediyorum."

"Arayış Muhterem Locası 25. yıl kutlamasını mabette yaptı. Acar TEKİNEL kardeşimiz o toplantıda ilginç bir görev almış: **25 yıllık loca tutanaklarını** incelemiş, Locanın kurulduğundan bu yana geçen olayları ilginç notlar halinde özetledi. Hepimiz silinmek üzere olan anılarımızı belgesel olarak tazeledik. (...)

Bu kutlama tarzı beni çok etkiledi. Önce bu locanın muntazam ve ayrıntılı **tersimatı** olduğu anlaşılıyor. Sonra eski üstatlarımızın sürekli olarak söyledikleri bir hususu kanıtıyor: 'Tarih ufak belgelerin birikimi ile bilimsel olarak oluşur. Belleğimiz ne kadar kuvvetli olursa olsun, beyaz üzerine siyahla yazılmış bir belge kadar sağlıklı ve kanıtlayıcı değildir.

Buradan hareketle **localarda tersimatın**, özellikle önemli konulardaki kısımlarının, ayrıntılı olması, muntazam olması, iyi saklanması ve locaların belirli sayılardaki yıldönümlerinde bu tersimattan yıllık çalışma raporlarından özetler çıkarılarak biz yaşlıların belleklerinin tazelenmesi, genç kardeşlerimizin de localarının geçmişi hakkında bilgi edinmeleri, masonluğumuz tarihi ile uğraşacaklara da belge sağlanması gereği ortaya çıkıyor. " (sayı 115-116)

"Sevgili Kardeşlerim;

Hangi kardeşimle konuşsam, tüzüklerimizde ve ritüellerimizde uygulanmasında zorluk veya anlamsızlık olan yerler, eski deyimle 'zati telif' yani 'ifade zayıflığı' olan tümce veya pasajlar, hatta yanlışlıklar olduğu konusunda fikir birliğine varırız. **Bunların düzeltilmesi için bir çalışma yapalım, bunları düzeltelim ve hiç olmazsa yeni baskılarında tekrarlamayalım, deyince sanki bunlar dokunulmaz şeylermiş gibi 'aman değiştirmeyelim, düzeltmeyelim' sesleri duyulmaya başlar.**

İlkelerinde iyiyi, doğruyu, güzeli aramak, **bilime saygılı olmak** gibi güzel şeyler olan Masonluğun, dost ve düşmana karşı bu noksanlarla çıkmasına nasıl razı olunur, anlamıyorum.

Bu söylediklerim dil bakımından da geçerlidir. **Artık kullanmadığımız sözcükleri** tüzük ve ritüellerimizin yeni baskılarında bugün kullandıklarımızla değiştirsek, masonluk bakımından günaha mı girmiş oluruz?

Biz masonluğu batıdan almışız. Alırken de her şeyimizi tercüme etmişiz: Bir kısmının yanlış tercüme edildiğinde, zamanla görmüş, düzeltmişiz. Masonluğu da bu yüzden yanlış uyguladığımız için yıllarca tanınmamışız. Bütün bu yanlışlıkları 10-15 yıl önce düzelttik. Her şeyimizi intizama soktuk. Bu işleri yaparken de, bazen aceleden, bazen yapan ve yazan kardeşlerimizin ki içlerinde ben de vardım, özel üslupları nedeni ile eski deyimlerle yenilerini karışık şekilde kullanmışız. İfade zayıflıkları olmuş. **Bir yerde celse, bir yerde oturum, bir yerde zabıt/bir yerde tutanak, bir yerde prensip, bir yerde ilke demişiz.**

Aceleden lise, hatta ortaokul öğrencisinin bile Türkçe kompozisyon ödevinde olsa öğretmeni tarafından düzeltilecek yanlış ifadeler kullanmışız. Bunları düzeltsek, doğru bir Türkçe gramerle ve herkesin anlayacağı yalın bir ifade ve kısa cümlelerle yazsak Masonluğumuza halel mi gelir? (...)

Her Obediyansın kendine özgü çalışma rehberleri vardır. Bizim de var. Masonluğun özüne sadık kaldıkça başkalarına benzemeğe özenmemiz gerekmez."

"1935 senesinde bir heyet tarafından hazırlanarak o sene ilkbaharda yalnız Meşriki Azam'ın içtimainde müzakere edilebilen (Türkiye Milli Büyük Şarkı'nın esas teşkilat statükosu metnidir.

(...)

Üçüncü Fasıll

KONVAN

Mad. 19 — Büyük Şark Umumi Heyeti:

A) Üç ayda bir alelade,

B) Her sene ilk kânunun (Aralık ayının) onbeşimde Konvan halinde toplanır ve aşağıdaki 21. maddede gösterilen işlere bakar.

(...)

Mad. 21 — Konvan, Büyük Üstad tarafından açılır. Heyeti umumiyenin geçen celse **(toplantı) zabtı, (tutanağı) Büyük Kâtip tarafından okunur.** Bilahare (bundan sonra} Konvanın devamı müddetinde toplantıları idare etmek üzere gizli rey ile murahhaslar arasından bir reis ve bir reis vekili seçilir. Büyük Nazırlar, Büyük Üstad Muavini unvanını alırlar, diğer vazife sahipleri Büyük Şark'ın aşağıda yazılı muvazzaflarından (görevlilerinden) mürekkeptir:

(1)Büyük Hatip, (2) Büyük Kâtip ve muavinleri, (3) Büyük Muhasip, (4) Büyük Veznedar, (5) Muhakkik eksper, (6) Teşrifatçı ve idare memuru, (7) Büyük dâhili muhafız.

Büyük Üstad Konvan reisini ve reis muavinini yerlerine oturtuktan sonra riyasetten çekilir. Konvanda söz doğrudan doğruya riyasetten (başkanlıktan) alınır.

(...)

*Reis ve reis-vekilinin seçimlerinden ve yerlerine oturmalarından sonra ilk söz, geçen senenin işleri hakkında hazırlamış olduğu raporu okumak üzere icra komitesine verilir. Murahhasların cetveli tanzim olunur olunmaz konvan azasına tevdi edilir. Her murahhas bütün içtimalarda (toplantılarda) devam defterini imza eder. Münakaşalar ve müzakereler mahfelle ve murahhaslara gönderilen ruznameye derç olunur. **Konvan mesaisine ait zabıtnameler (tutanaklar) gerek aynen ve gerek hulaseten (özet olarak) bülten ile neşrolunur.** Konvan zabıtlarında nutuklarını hatipler Büyük Kitabet nezdinde görebilirler ve başka kâğıt üzerinde tashihlerini (düzeltmelerini) bildirebilirler. Konvanın ruznamesi (gündemi) icra komitesi tarafından teklif ve Büyük Şark Heyeti umumiyesi tarafından kabul ve tasvip olunur.”*

"Gürkan Aktoluğ K: (...) Bir tarafta tutanak diyeceğiz, zabıt diyeceğiz tutanakla tersimat aynı şeydir diyeceğiz. **Bizim yaptığımız tersim etmek.**

Biz, bir toplantıyı bizden sonraki o celsede bulunmayan kardeşlerimize intikal ettirebilmek için zabıt tutmuyoruz. **Biz resmediyoruz.** Bulunmayan kardeşimize kâtip kardeşimiz, sekreter kardeşimiz okuyor. Okuduğu zaman o da bu toplantıdaymış gibi bizimle beraber oluyor. Oysaki tutanak bir hadiseyi olduğu gibi altını imzalamaktır. Hâlbuki bizim yaptığımız bana göre bu değil.

Görsel 18. A. Gürkan Aktoluğ

Bu nedenledir ki dilimizi tutanağa geçirmek çok zor oluyor. Biz hala resmettiğimizi zannediyoruz veya ona çalışıyoruz. (...) Çok teşekkür ederim. Söyledim." (...)

"Oktay Emed K:⁹² (...) Birincisi, ritüelde bir değişiklik yapılırken bunun İngilizcesini yanlış göstermek her zaman için geçerli değildir. Her kelimenin - her dilde karşılığı olduğu anlam başkadır. (...)

İkincisi bazı Arapça sözcükler giderek Türkçeleşmiştir. Örnek 'eşya', 'şöyle' kelimesinin çoğuludur. Buna göre eşyalar demenin yanlış olması lazım, ama biz diyoruz, dile yerleşti.

Ayrıca belli, geometrik nokta dedikten sonra 'zabıt' değil de bunun, 'tersimat olması' gayet tabii ki daha doğrudur."

(...)

Görsel 19. Oktay Emed

⁹² İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi mezunu.

Ekrem Gürenli K: (...) Nitekim ilk konuşan kardeşimizin söylediği gibi tersimat hususu bu konuda demek ki biz gerekli eğitimi yapamamışız. Tersimatın kapsadığı gerçek anlam eksik kalmış. **Elbette ki burada 'tutanak' tutmayız. Bizim çalışmalarımız 'resmedilir'. Çünkü resmetmekte bir sanat vardır.** Mahkemede her türlü iyi söz do kötü söz de zapta geçer. Ama bizim çalışmalarımız hep iyi hep güzel olmalıdır. Bunlar resmedilmeğe değer çalışmalardır.

Biz burada 'tutanak' tutamayız. O halde her kardeşin çalışması konuşması söz ve hareketleri resmedilmeğe değer olmak zorundadır. Arz ettim."

Tersim / tersimat / resmetmek sözcük ve anlamının nerededen geldiğini bilmeyen ve toplantı tutanağı hakkında gerçekten akıl ile değerlendirme yapamayıp, mason şişirilmiş egosu ile kendilerini "seçkin / seçilmiş" kişiler sanan kültür yoksunu masonlara, dönemin Büyük Üstadı Orhan Alsaç çok güzel yanıt vermiş. Ancak "tersimat" sözcüğünü savunanların, Orhan Alsaç 'ın yanıtını anlamadıkları kesin. Anlamak gibi bir amaç ve çabaları da yok, belleklerine yerleştirilmiş sözcüğü, robot gibi yineliyorlar.

"Büyük Üstat En Muhterem Orhan Alsaç K: Bu konuda mütalaalar ortaya atıldı. Zaten Büyük Locamızda tamimle Localara bu ritüeli kullanın haziran sonuna kadar söyleyeceklerinizi söyleyin bu yolda da hareket edilecektir. Yalnız bu konuda son söz olarak bir şey arz etmek istiyorum. Bizim ritüel geliştirilmesi ritüelin ilk hazırlanışı komitesinde ben de zaman zaman katıldım. Bu ritüelin hazırlanmasında ufak tefek emeklerim var. **Ben otuz sekiz senelik Masonum. İlk defa, bu ritüel değişmesi sırasında tersimatın bu anlama geldiğini duydum. Böyle bir şey şimdiye kadar ben duymadım. Hiçbir yerde. Yani bizim söylediklerimizi demek İngilizler resmetmiyorlar. Biz resmediyoruz. Yani, kardeşlerim bu bana kalırsa o sakat anlayış şuradan geliyor.**

Bizim Locadaki çalışmalarımız, konferanslarımızdır. Onlar Masonluğu inşa etmek için işe yararlar. Yoksa vazifeliler şunlar idi. Filanca mazeret beyan etti, şu konferans yapıldı ve sulh ve sükûn içerisinde dağılındı lafları masonluğun inşası için resim olmaz. Yani bu ikisi birbirine karıştırılmış gibi geliyor.

Ben hiç bir zaman böyle bir şey duymadım. Otuz sekiz senelik Masonum diyorum size. Bana hiç kimse tersimatın anlamının bu olduğunu şimdiye kadar söylemedi yani bana söylemedi derken üstatlarım, benim büyüklerim söylemedi. Ama burada şimdi birdenbire bu vesileyle daha bana intikal etti. Başka memleketlerde başka dilde söyledikleri kelimeler neyse, burada birdenbire bizim tarafımızdan tersimat haline getirilmiş ve o resmediliyor, güzellik oluyor. Yani cehaletime verin ama bunu ilk defa duyuyorum.”

"Locanın açılışı ile ilgili kısım aynen aşağıya alınmıştır:

Ondan sonra **Muhterem** sandalyesine çıkıp başına şapkasını giyer ve seyf-i alev-gîri (alevli kılıcı) sol eline alıp kabzasını kürsü üzerine dayar ve sağ eliyle mahut çekicini alıp bir kere kürsüye vurur. **Didebanlar** dahi çekiçleriyle pişgâhlarında bulunan sofraya üzerine birer kere vurduktan sonra beyinlerde vech-i âti üzere mükâlemeye ibtidar ederler (aralarında aşağıdaki şekilde konuşmağa başlarlar). **Muhterem, Birinci Dideban'a hitap edip der ki, Karındaş Birinci Dideban, Lonca odasında Birinci Dideban'ın birinci vazifesi nedir?"**

Dideban: Nazır

Karındaş: Kardeş

"Muhterem, Lonca vaizine (Hatib'e) hitab edip **mazbatanın kiraatinden** sonra mukarrer olan nutku irad ile beraber mezkûr **mazbatanın** mevadd-ı mündericesi Karındaşlar tarafından kabul edilmiş ise tasdikini mahsus olan işareti etmeleri için keyfiyeti kendilerine ihtar eylemesini tenbih eyler. "

Lonca: Loca

Mazbata: Tutanak

"Loncada cereyan eden muamelât bahsine gelince, yoldaş rütbesinin verilmesi için tertib olunan loncanın işleri açıldığı gibi evvelki içtimada yoldaş maddesine dair tanzim edilen **mazbata kıraat olunduktan** sonra ziyaret için gelmiş karındaşlar var ise bunlar dahî loncaya, alınır ve yoldaş mülâzımı loncaya alınmazdan evvel **üzerinde türlü türlü işaretler resm edilmiş dört köşe büyücek bir levha yere serilir.**

İşbu levhanın şark ve garp ve cenup taraflarında birer pencere ile birer kapı **resm edilmiştir.** Garp kapısının eşiğinden aşağı yedi basamak ve iki tarafında dahî birinci maddede zikri sebkat eden (adı geçen) B, J harfleriyle işaret olunan iki direk ve işbu kapının ortasında dahî beyazlı siyahlı santranç tahtası şeklinde bir oda döşemesi **tersim olunmuştur.**

Biraz ötede iki ucu şark tarafına çevrilmiş bir gönnye tahtası ve bunun sağında bir çekiç ve sol tarafında bir takım hendese eşkâlini hâvi (**geometrik şekiller bulunan**) **diğer levha üzerinde bir mabedin kapısı ile bir âlet-i tesviye ve bir zaviye-i kaime (dik açı) ve kaidesi mik'âb (küp) olduğu halde mahrûti (konik) bir taş ve bir kürre-i arz ile yirmi dörde taksim olunmuş bir cetvel ve yontulmuş bir taş ve bir mala ve ziyadar yıldız ile uçları aşağı doğru açılmış bir pergel TERSİM kılınmıştır.** İşbu levhanın şark ve garp ve cenup taraflarına birer şamdan vaz' olunup etrafı dahî püsküllü şeritle ihata kılınmıştır."

Yüksek Şûra baş masonlarından, Hâkim Büyük Âmir Suha Umur, resmetmek eyleminin nereden geldiğini belgeleriyle açıklıyor. Ancak ne yazık ki, beyni örümcek bağlanmış masonlara bunu anlatmak olası değil.

TERSİMAT MI TUTANAK MI?

Av. Dr. Sahir Talat AKEV

Ritüellerimizde yapılan son değişiklikler Kardeşler arasında bazı görüş ayrılıklarına neden olmuştur. Bunların arasında *tersimat* sözcüğü etrafında doğan tartışmanın önemsenmemesi olanaksızdır.

yapılan işlem, konuşulanların ve yapılanların bir özetini yazmaktan başka bir şey değildir. Yabancı ritüellerde ise, İngilizcede tutanağın karşılığı olan "minutes", Almandada, aynı anlamdaki "Protokoll", Grande-Loge National Fran-

*"Ritüellerimizde yapılan son değişiklikler Kardeşler arasında bazı görüş ayrılıklarına neden olmuştur. Bunların arasında **tersimat** sözcüğü etrafında doğan tartışmanın önemsenmemesi olanaksızdır.*

*Gerçekten, bir taraftan **yıllardan beri kullandığımız tersimat** sözcüğünün terkedilmesi pek çok kardeşimizi üzmüştür. Buna karşı ileri sürülen görüşte ise, yapılan işlemin gerçekte, geçen oturumda konuşulanların bir özetini ihtiva eden bir tutanaktan başka bir şey olmadığı, yabancı ritüellerde de tutanak kelimesinin karşılığının kullanıldığı ve bu itibarla ritüellerdeki değişikliğin isabetli olduğu söylenmektedir. Ayrıca tersimatın Arapça, tutanağın Türkçe olduğu ve bunun da bir tercih nedeni olduğu eklenmektedir.*

Görsel 20. Sahir Talat Akev

İlk bakışta, bu son görüşe hak vermemek olanaksızdır. Çünkü yapılan işlem, konuşulanların ve yapılanların bir özetini yazmaktan başka bir şey değildir.

Yabancı ritüellerde ise, İngilizcede tutanağın karşılığı olan 'minutes', Almanca da, aynı anlamdaki 'Protokoll', Grande-Loge National Française'de de bu manadaki 'procesverbal' kelimeleri kullanılmaktadır. Hatta çok eski bir Türkçe ritüelde 'zaptı sabık' denildiği görülmüştür. Tersimatın kaynağını da diğer gayri muntazam Fransız obediyaslarının kullandığı 'trace' kelimesinde bulmamız gerekir.

Öncelikle şunu belirtmek isterim ki, kendi görüşüme göre, kullandığımız sözcüklerin yabancı kaynaklarının tam çevirisi olmaları zorunlu değildir. Önemli olan, o sözcüğün altında yatan manayı ve sembolü verebilmektir. Davranışlarımızdaki bu çelişkiye sık sık rastlamaktayız. Gerektiğinde Türk ritüelinin kaleme alındığı, yabancı ritüellere körü körüne bağlanmanın doğru olmayacağı ileri sürülmekte, gerektiğinde ise bir tek sözcüğün mehaza uygunluğu büyük bir başarı olarak gösterilmekte ve bu alışkanlık'a, Türkçeye hiç uymayan bazı ibareler aynen çevrilmektedir.

Bu çelişki yirmi yıl önce yeni ritüelin kabulü zamanında da vardı ve bütün kara Avrupasından ayrılarak, uygulaması çok kısıtlı olan bir ritüeli benimsememizdeki isabet de, bugün de tartışma konusu olmalıdır, çünkü doğruyu ve güzeli ancak böyle bir tartışma ile bulabiliriz.

Şimdi, yazımızın asıl konusu olan tersimata dönelim: tutanağı savunan Kardeşlerimizin ilk bakışta haklı oldukları açıktır, çünkü okunan şey bir tutanak, bir 'zaptı sabıktan' başka bir şey değildir.

*Ancak bu Kardeşlerimizin burada unuttukları çok önemli bir husus vardır: o da Masonluğun sembolizmasıdır. **Tersimatın resimden geldiğini anlamak için ne büyük bir dil bilgini olmaya, ne de Arapçaya büyük bir vukufa ihtiyaç vardır.** İdeal insanlık mabedinin inşasını (öztürkçede yapılmasını)⁹³ amaçlayan masonluk, çalışmalarında mimarlık sanatına ait birçok sözcüğü, sembolik olarak kullanmaktadır. Tıpkı, yazı, tezkere demeyip levha dediğimiz gibi. Tıpkı lira demeyip tuğla dediğimiz gibi. Çünkü bütün bunlar bu sembolik mabedin inşasında kullanılacaktır. Bu misalleri çoğaltmak mümkündür.*

⁹³ Mason Akev doğru söylemiyor. İnşaat sözcüğü hep kullanıldı, hala da kullanılıyor. Öz Türkçe sözcükleri küçümsemeye çalışan bir mason daha...

Bu bakımdan da tersimat dememiz intizamımıza zarar vermeyeceği gibi, çok güzel ve anlamlı olan bu sembolün terkedilerek, ille de harici derneklere uygun uygulamalara geçerek mesleğimizin özelliklerini yok etmenin hiçbir anlamı yoktur.

*Bu nedenlerle **harici yaşamdaki kısır ve bağnaz dil tartişmalarından kendimizi arındırarak, sembollerimizden biri olan tersimatı harcamayalım, onun basit bir tutanaktan, masonlara ait olduğu için, biraz da olsa değişik olduğunu, masonik semboller içinde bir yeri olabileceğini benimseyelim, mevcut geleneğimize sadık olalım.***⁹⁴

⁹⁴ (Akev, 1990)

TUTANAK MI ? TERSİMAT MI ?

Necmi KARAKULLUKÇU

Ritüellerimizin gözden geçirilmesi için yapılan çalışmalar sırasında, Türkçe karşılıkları bulunabilen yabancı sözcüklerden arındırılmasına da özen gösterilmiştir. Bilindiği üzere, değiştirilen sözcüklerden biri, (**tersimat**) tır. Pek Muhterem Kardeşimiz S.T.AKEV bu konuyu 28. sayıda incelemiş ve tersimat sözcüğünün değiştirilmesi sonucuna varmıştır.

naklardakinin tam çevirisi olmalarına gerek olmadığı; önemli olanın, o sözcüğün altında yatan mana ve sembol olduğu; yabancı ritüellere bağlı kalmanın doğru olmayacağı; masonluğun sembolizmasının unutulmaması gerektiği; tersimatın resimden geldiği, ideal insanlık Mabedinin inşasını amaçlayan Masonluğun çalışmalarında mimarlık san'atına ait birçok söz-

*"Ritüellerimizin gözden geçirilmesi için yapılan çalışmalar sırasında, Türkçe karşılıkları bulunabilen yabancı sözcüklerden arındırılmasına da özen gösterilmiştir. Bilindiği üzere, değiştirilen sözcüklerden biri, (**tersimat**) tır. Pek Muhterem Kardeşimiz S.T.AKEV bu konuyu 28. sayıda incelemiş ve **tersimat** sözcüğünün değiştirilmemesi sonucuna varmıştır.*

Özet olarak anımsarsak, söz konusu yazıda; yapılan işin geçen oturumun özetinden ibaret bulunduğu, bu nedenle, tutanak sözcüğünün yerinde olduğu; esasen düzenli yabancı obediyslarda, tutanak anlamına gelen (İngilizce minutes, Fransızca - proces verbal, Almanca - protokoll) sözcükler kullanıldığı; hatta, ritüellerimizin birinde zapt-ı sabık denildiği; buna karşılık, tersimat'ın Fransızca trace kelimesinin Osmanlıca çevirisi olduğu ve trace sözcüğünün, düzenli sayılmayan Fransız Obediyslnda kullanıldığı, tutanak sözcüğünü benimseyenlerin ilk bakışta haklı oldukları belirtildikten sonra; ritüellerde kullanılan sözcüklerin, yabancı kaynaklardakinin tam çevirisi olmalarına gerek olmadığı; önemli olanın, o sözcüğün altında yatan mana ve sembol olduğu;

yabancı ritüellere bağlı kalmanın doğru olmayacağı; masonluğun sembolizmasının unutulmaması gerektiği; tersimatın resimden geldiği, ideal insanlık Mabedinin inşasını amaçlayan Masonluğun çalışmalarında mimarlık san'atına ait birçok sözcüğe sembolik olarak yer verildiği, bunlardan birinin de tersimat olduğu ve bu sözcüğü kullanmanın intizamımıza zarar vermeyeceği; dolayısıyla, çok güzel ve anlamlı olan bir sembolün terkedilerek, ille de, harici derneklere uygun uygulamalara geçmeye gerek olmadığı ifade edilerek; harici yaşamdaki kısır ve bağnaz dil tartışmalarından kendimizi arındırmamız, sembollerimizden biri olan tersimatı basit bir tutanaktan değişik, masonik semboller içinde düşünmemiz ve mevcut geleneklerimize sadık kalmamız önerilmektedir.

Görülüyor ki, değerli Kardeşimiz, doğru olanının tersimat değil tutanak olduğunu kabul etmekle beraber onu masonluğun sembolleri arasına katmak suretiyle, tam tersi olan bir sonuca varmaktadır.

Bilindiği üzere, Semboller, soyut kavramların ve derin anlamlarının daha kolay anlaşılabilmesi için kullanılmaktadır. Bu anlamda Sembollerin yabancı dilde olanı, ya da Türkçesi olamaz. Bir sembol İngilizcede de, Fransızcada da, Türkçede de hep aynı semboldür. Onun şu ya da bu dilde söylenmesi, sembolün sembol olma niteliğini etkilemez.

Görsel 21 Necmi Karakullukçu

Bu anlamdaki bir Semboller kavramı içine, tersimat gibi bir sözcüğü resim kökünden gelmiş diye katmak, son derece yanlış olur.

Sanıyoruz ki, değerli Kardeşimiz bunu sembol değil, sembolik anlamda düşünülmesi gerektiğini ifade etmek için kullanmıştır. Eğer böyle ise, kullanılan dilin sembolik anlamda düşünmeyi engellediği söylenemeyeceğine göre, neden Türkçesi yani tutanak olmasın? Öte yandan, tersimat sözcüğü eğer, sembolik bir

anlam ifade ediyorsa deniyorsa, neden düzenli diğer obediyanlar bunu kullanmaz?

*Bir önceki oturumda konuşulan ve yapılanların tespit edildiği ve bir sonraki toplantıda okunarak, doğru değilse değiştirilerek oya sunulan belgeye sembol demek, masonlukta gerçek sembollerin sembol olma niteliğine gölge düşürür. Bu belgeye tutanak yerine tersimat demek, olsa olsa dil ve kulak alışkanlığından başka bir şey değildir. Gerçekten, değerli Ustadımızın da belirttikleri gibi, önemli olan sözcükler değil, onların altında yatan anlamlardır. **Sözcüğün önemi yoksa, neden Türkçesi değil de Arapçası?***

Türk dili yüzyıllarca ihmal edilmiş ve öz dilimizin yerine, Arapça ve Farsça ve de bunların karışımı olan Osmanlıca tamamen hâkim olmuştur.

*Atatürk, dil konusundaki bu yanlış gidişi de isabetli görmüş ve Türkçe'nin kişilikli ve zengin bir dil haline getirilmesini amaçlayan girişimleri bizzat başlatmıştır. Türk dilinin yabancı sözcüklerden arındırılması, O'nun Devrimleri içinde önemli bir yer almıştır. **Aydın ve özgür kişilerin yer aldığı masonlukta, Türkçe'nin özellikle kullanılması, bir çeşit yurttaşlık görevi sayılmalıdır. Bir masonun bunu bilmezden gelmesi ve dış alemdeki tartışmalara kayıtsız kalması mümkün değildir.***

Bizden önceki kuşakların izinde yürüyerek, Türk dilinin gelişmelerini olabildiği ölçüde ritüellerimize yansıtmak suretiyle, Türk Masonluğunu yabancı dillerin tutsağı olmaktan da kurtarmış oluruz.

*Darısı öteki sözcüklerin başına diyerek, 'Tutanak'ı benimseyelim. Ardından da, Masonluğun Türkiye'de daha iyi ve kolay anlaşılmasını, daha genç kuşaklara ulaşmasını sağlamak üzere, **Türkçe sözcükleri ritüellerimize olabildiğince aktaralım.**'⁹⁵*

Necmi Karakullukçu, mason olmasına karşın, hala Türkçe, ana dil bilincini koruyabilmiş ve cesaretle savunan bir aydın...

⁹⁵ (Karakullukçu, 1991, s. 6-7)

Hür masonlar arasında, Türkçe karşıtları, doğal olarak ağır basar ve bu sözcük yeniden tersimat olarak kullanılıyor...

Hür masonların, Amerika masonlarının dostu ve işbirlikçisi, son yılların *proje* baş masonu Mehmet Remzi Sanver, tüm konuşma ve yazılarında, artık yaşamayan Osmanlıca ve eski sözcüklerle, günümüz Türkçesinden geri bir dil kullandığına da dikkat çekmek isterim. Genel Kurullarında, tümünden değiştirdiği Büyük Loca tüzüğünü onaylatmak için, kardeşlerini aldatan, kandıran; bunu da kitapçık yazarak anlatan baş mason Mehmet Remzi Sanver, Türkçe karşıdır! Türkçe karşıtı, Türk Ulusu karşıtı ve Atatürk devrimleri düşmanı anlamındadır. Ne kadar sahte ifadeler ve davranışları ile gizlemeye çalışsa da gerçek budur. Amerikancı Büyük Üstat özel "misyonu" olan bir masondur.

“Tersimat: günü resmeden tutanak.” (sayfa 15)

2003 yılında;

"BELGELER 1. Maşrık-ı Azamı-ı Osmani (GR. OR. Ottomano) Kurulması Önerisi 20 Şubat tarihli bir yazı okundu; bu yazıda, İstanbul'daki Bizansio Risorta Locasından birader Muhterem Nicola Forte tarafından (f. Nicola Forte, Ven. della L. Bizansio Risorta) İtalya Maşrık-ı Azaminin, bir Maşrık-ı Âzam-ı Osmani (GR. OR. Ottomano) kurulmasını talep etmesi öneriliyor. Benzer öneriye kuramsal olarak karşı çıkmayan ve çıkamayan Kurul, Türkiye'de kurulmuş diğer nizami Localar nezdinde, eğer gerekli görüyorsa, girişimde bulunabilmesi için izlemesi gereken yolu f. Forte'ye açıkça ve ayrıntılı olarak bildirme kararı aldı. (ASGOI, kaynak 'Kurul **Tutanakları**', 26 Kasım 1908) (...)

Kurul, Maşrık-ı Azamın oluşumuyla ilgili belge ve **tutanakların** düzenli olduğunu dikkate aldı. "

TOLERANS / HOŞGÖRÜ

Masonların asla kabul edemedikleri bir sözcük de "Hoşgörü". Hiçbir sözlük, dil bilim araştırma ya da kaynağına dayanmadan, birçok konuda yaptıkları gibi komprador kimlikleri ile kafalarında kurguladıkları safsatalar üzerine, savlarını savunmaya çalışıyorlar. Böyle yapınca da elbette masonlar arasında saçmalama yarışı başlıyor. En çok saçmalayan, akıl ve bilim ötesi düzmecelerde en çok başarılı olanları da, alkışlıyor, önünde eğiliyorlar.

Masonların arasında, akli başında, düşüncelerini aklın ve bilimin ışığında temellendirenler yok mu? Masonluğun kültürsüzleştirmedikleri var mı? Elbette var. Ama o kadar azlar ki.

Sözlükler ve Masonca

İngilizce	Türkçe		
	Google	Tureng	Masonca
Tolerance	Hoşgörü, Tolerans	Hoşgörü, Müsamaha, Tolerans	Tolerans

Hoşgörü

- Dil Derneği Sözlük

hoşgörü b.a.

1. Her şeyi anlayışla karşılayarak olabildiği kadar hoş görme durumu, °müsamaha, °tolerans: "Pek az kimseye göstermiş olduğu bir hoşgörüden yararlandım." -A. Ş. Hisar.

2. sp. Bir yumrukoyucusunun ağırlık sınıfındaki ağırlığının kabul edilecek kadar azlığı ya da çokluğu.

- Türk Dil Kurumu Sözlük

ho'şgörü)

1. isim Yapılan yanlış veya kötü davranışları anlayışla karşılayarak affetme, sert ve katı hükümlü olmama; müsamaha, tolerans:

2. isim, spor Bir boksörün ağırlık sınıfında kabul edilebilir nitelikte görülen ağırlığı.

Tolerans

- Dil Derneği

tolerans a. Fr.

1. *Hoşgörü, anlayışlılık, °müsamaha.*
2. *uygb. İşlenmiş bir parçanın yapım ölçüsünde olabilecek özür payı.*

- Türk Dil Kurumu

Fransızca tolérance

1. *isim ► hoşgörü.*
2. *isim, teknik İşlenmiş bir parçanın yapım ölçüsünde olabilecek özür payı.*
3. *isim, tıp Yüksek dozda verilen herhangi bir ilaca karşı vücudun gösterdiği dayanma gücü.*
4. *isim, tıp Sürekli aynı dozun kullanılması sonucu bir ilacın etkilerinin giderek azalması durumu.*

KMBL

"Hoşgörü ve tolerans bugün modern İnsanın erdemleri arasında sayılmaktadır. **Tolerans ve hoşgörü adeta neredeyse tüm insanların burçlarının en belirgin özelliklerinden biridir.**

Tolerans sözü Latince 'tolerare' fiilinden gelmekte; bu da müsaade etmek katlanmak, çekmek (giderilemeyecek bir kötülüğe boyun eğmek), 'göz yummak' dolayısıyla tolerans göstermek anlamlarına gelir. **Tolerans kavramına dilimizde uygun bir karşılık bulamadığımız için şimdilik aynen kullanıyoruz.** Kelimenin Arapça karşılığı 'tesamüh'. Yalnız Türkçe olmaması açısından değil, günümüz konuşma dili için de epeyce eski kalmasından ötürü bu sözü bir yana bırakıyoruz. Belki günlük dile girmiş olan 'müsamaha' sözü eşdeğer olarak alınabilirdi, ama bu söz tolerans kavramının günlük anlamını karşılaya bile tarihi-sosyolojik içeriğini yansıtmaktan uzaktır. Kaldı ki o zaman 'müsamaha' yerine 'göz yumma, **hoş görme, katlanma, izin verme, geniş görüşlülük**' gibi daha Türkçe kelimeler kullanabilirdik, ama bunlar da tolerans kavramı için '**müsamaha**' kadar **yetersiz ve gereken tarihi-sosyal-kültürel içerikten yoksun.** Almanlar da dillerinde 'müsamaha' karşılığı 'Duldung' söz olduğu halde 'Toleranz' deyimini kullanıyorlar. Bunun için daha iyi bir karşı bulununcaya kadar **belli başlı batı, dillerinde yer etmiş olan 'Tolerans' olarak sözünü kullanmak daha yerinde olacaktır.**

Tolerans ve Hoşgörü

Günlük yaşamda Hoşgörü ve Tolerans kavramları sıklıkla birbirine karıştırılmakta ya da olabirmiş gibi birbirlerinin yerine kullanılmaktadır. **Hâlbuki iki kavram da birbirinden farklıdır.** (...)

Toleransta hoşlanma olmadığı halde istenmeyen bir kabullenme varken; hoşgörüde hem hoşlanma hem de isteğe bağlı bir kabullenme vardır, diyebiliriz. Durumun böyle olduğunu ifade ederken elbette ki bunun, her olay karşısında aynı oranda olmayıp, sadece hoşgörünün uygulanabilir olduğu yerlerde geçerli olduğunu da belirtmek isteriz. (...)

Türkçe 'deki hoşgörü sözcüğünün etimolojik analizi, tolerans sözcüğünün kendiliğinden ifade ettiği katlanma/tahammül etme boyutunu içermemektedir.(...)

Tolerans, medeni ülkelerde evrensel bir ilke olmasına rağmen; mesela İsviçre'de Roma Katoliklerinin çan çalmalarına sınır koyma gibi, hala bazı sınırlamalar vardır. Bazı Güney Amerika Cumhuriyetlerinde halen Protestanlara karşı kısmi toleranssızlık söz konusudur. (...)

Masonluğun temel prensipleri içerisinde yer alan Tolerans da kitabi bir kavram olmaktan çıkıp günlük yaşam pratiğimizin ayrılmaz ve vazgeçilmez bir parçası olmalıdır, Sevgiyle bağlı olduklarımıza hoşgörü, İnsanlık erdemi çerçevesinde tolerans, bizim vazgeçilmez bir niteliğimiz olmaya devam etmelidir.”

Sara Meriç Cinbarcı ekonomi okumuş, farklı işlerde çalışmış bir mason. Tipik bir cehalet batağında komprador mason. O da masonların saçmalama özgürlüğünü; bilmediği konularda fetva verme gücünü masonluktan alan biri. Hoşgörüyle Burçlarla tanımlaya kalkışan bir safsatacı. Yukarıda yazdıklarından Türkçe ve Türk kültürünü küçümseyen, Batı hayranı biri.

Keyvan Havacılık firmasında kailte ve SMS yöneticisi olarak çalışıyor. Uludağ Üniversitesinde Ekonometre okumuş.

Sara Meriç Cinbarci
31 Aralık 2021 · 🌐

...

Dreamups

31 Aralık 2021 · 🌐

We wish that 2022 will be a year when all DREAMERS' DREAMS come true. 🍀 #HappyNewYear

#welcome2022 #dream #dreamer #dreamups #socialmedia

Wind
windo

"İngilizce/Türkçe sözlükte hoşgörü, tolerans, tahammül ve dayanma anlamları ile karşımıza çıkan tolerans kelimesinin; zıt anlamlısı olarak verilen kelimelerin hassasiyet, önyargı, bağnazlık, kötü niyet, adaletsizlik, ayrımcılık, sinir ve kızgınlık olması ise toleransın ne olduğu veya ne olmadığına daha iyi bir ifadesidir.

Türkçeye batı dillerinden geçtiğini söylediğimiz tolerans kelimesinin T.D.K sözlüğündeki karşılıkları ise şöyledir;

- Hoşgörü
- İşlenmiş bir parçanın yapım ölçüsünde olabilecek özür payı,
- Dayanma gücü, şeklindedir.

Tolerans kavramının ileriki bölümlerde kısaca değineceğimiz, **batı medeniyetlerindeki dini içerikli tarihsel geri planına benzer bir durum doğu medeniyetinde, özelde Osmanlıda ve Türkiye'de olmadığı için; tolerans kelimesini teknik anlamı dışında tam karşılayan bir kelime sözlüklerimizde yoktur.** Bu nedenle Tolerans kelimesine verilen Türkçe karşılıklarda 'Hoşgörü, Tesamuh ve Müsamaha' kelimeleri dikkat çekmektedir.

HOŞGÖRÜ KELİMESİ Hoşgörü; Hoş / Huş sözcüğü ile Türkçe bir fiil olan görmekten Görü sözcüğünün bir araya getirilmesiyle oluşan birleşik bir kelimedir. Hoş Kelime Kökeni; Farsça ve Orta Farsça (Pehlevice veya Partça) da 'tatlı, güzel, memnun edici' anlamındadır.

(...)

Hoşgörü Kavramı ve Unsurları: Tolerans kelimesinin tarihsel geri planına benzer bir hal Hoşgörü kelimesi için söz konusu değildir. Hoşgörünün içinde geçen 'hoş' kelimesinin olumlu anlamının etkisiyle hep olumlu bir yapısı vardır ve Türkçede bir tasavvuf terimi olarak kavramlaşmıştır. Hoşgörü tasavvufun içeriğinde var olan bir unsurdur. Son yüzyılda tasavvufun geniş kitlelere yayılmasıyla özünde var olan bu

⁹⁶ Sarıgöllü soyadlı mason: Alev Sarıgöllü

tutum 'hoşgörü' kavramıyla karşılanmıştır. **Göçebe bir kavim olan Türkler zaman** içinde çeşitli kültür ve medeniyetlerle tanışmış, İslamiyet'in kabulü ile birleşen farklı ırk ve kültürlere karşı ılımlı olma hali Türk toplumunda zaman içinde yerleşmiştir. Hoşgörü, Türk'ün tarihi bir niteliği olarak kabul edilir.

(...)

Hoşgörü, Tolerans kavramının Türkçe karşılığı gibi kullanılmasına karşın kavram olarak toleranstan farklıdır. Hoşgörü kavramı Siyaset, Felsefe, Filoloji gibi bir alana ait olmaktan çok insan ilişkilerinde bireysel bir tavır ve tutum olarak karşımıza çıkar. Kurumsal bir yapısı yoktur, kişiler arası hareket ve davranışları düzenleyen bir yapısı vardır.

(...)

Masonluk ve Hoşgörü / Tolerans

Masonluğun ülküsü sevginin, özgür ve bilimsel düşüncenin, eşitliğin, adalet ve tüm erdemlerin egemen olduğu, barış içinde **mutlu bir toplum** düzeninin kurulabilmesidir. Bu ülkeye ulaşabilmek için her masonun amacı; akli ve bilgiyi yol gösterici edinip...

(...)

Aklının rehberliğinde bilgi, sevgi, saygı, hoşgörü, içtenlik, güzellik ve kardeşlik duygularımız çalışmalarımıza yön verirken oluşturduğumuz kardeşlik sevgisinin özü ve insanlık mabedinin duvarlarındaki harcın en önemli unsurudur 'Hoşgörü'. Düşünce özgürlüğüne sahip çıkarak, onu **toleransın bilimselliği** ve **akılcılığı** ile algılayıp özümsemeye çalışan biz **masonlar güçlüyüz**. Bu gücümüzü kardeşlik sevgisi ve şefkatle süsleyelim."

Işık Sarıgöllü "İzmir **American Collegiate Institute**"de okudu! Kendisinin verdiği özgeçmişte böyle yazıyor. Okulun Türkçesi değil, İngilizcesini yazmış mason Işık Sarıgöllü!

Yukarıdaki yazı, kendi içinde tutarsızlıklar taşıyan, sığ ve hamaset ile yazılmış. Mason Işık Sarıgöllü'ye göre masonluk "pofuduk" bir sistem. Oysa Burjuvazinin dünyayı yönetmek için kurguladığı, emperyalizmin çıkarlarına hizmet eden, sömürülerin, sömürgeleştirmelerin dayanak sütunlarından...

Sanal ortam paylaşımlarında Atatürk fotoğrafları var. Oysa Atatürk'ü, ilkelerini ve devrimlerini hiç anlamamış!

Mason Işık Sarıgöllü'nün eşi Ateş Sarıgöllü de mason, ÖMBL Gönne Locası üyesi. Karı-koca mason kardeşler oluyorlar!..

Görsel 22. Ateş – Işık Sarıgöllü mason çifti.

Sarıgöllü soy isimli diğer masonlar:

Subhi Can Sarıgöllü, Alev Sarıgöllü

23. – KMBL DERGİSİNDE TOLERANS – HOŞGÖRÜ SÖZCÜK KULLANIMLARI

Ekim 2021 tarihli 23. Sayıda KMBL'nin 30. Yılı kutlanıyor. Bu nedenle birçok masondan yorum alınmış. Hoşgörü ve Tolerans sözcükleri defalarca kullanılmış.

Aşağıda her iki sözcüğün kaç kez kullanıldığını, kullanan masonların isimleri gibi bilgiler verilmiştir.

Tolerans sözcüğünü kullanan kadın masonlar ... 96 kişi⁹⁷

Mehtap İnce (EKEİR Türkiye Kadın Süprem Konseyi Gran Komandör ve Kadın Mason Büyük Locası Eski Büyük Üstadı),

Şayan İmre Öztürk, Ümit Adalet, Mehpere Sözen, Yeşim Mungan, Güzin Binatlı, Iğın Büyükkurt, Jibid Bulğan, Pınar Batman, Mediha Selek, Bukhet Drahor, Ceyda Tunçil, Zehra Coşkun, Ceyda Dağcı, Ayben Erdem, Yıldız Menteşe, Pınar Kıvandık Türker, Elif Nayman, Neslihan Duygu Kutlay, Ayşe Top, Gaye Ulubay, Şebnem Cen İçöz, Firuze Etiz, Hülya Karagülle, I. Manolya Bayur, Gizem Gürkan, Rozi Siloni, Zeynep Çelen, Çimen Berik İlman, Yelda Hacaloğlu, Berrin Kerpiç, Nurcan Sunar, Lara Berkşan, Müge Es, Buse Ayman, Funda süer, Akgün Özen, Özay Özkaya, Pınar Kızılırmak, Nezihe Kiroğlular, Burcu Tırmık, Seyhan Tenim, Semra Esen, Handan Ertem, Handan Zeren, Byevi Pılasof, Tuğçin Önal, Demet Özdamar, Zeynep Borazan, Burcu Yeşilgün, Aslı Akgün Kutay, Zeynep Girgin, Seher Y. Çetin, Saime Kış, Burcu Ural, Işıl Canaz Yılmaz, İtir Özdiker, Neşe Mesutoğlu, Zafer Sağdıç, Perçem Başak Hızlı, Ece Akçay Bilen, Eylül Oflluoğlu, Rahşan Bihter Hansoylu, Zarf Esra Bağdatlı, İpek Baran, Canan Kılıç, Burcu Baydili, Özgül Demet Özgil Yetkin, Setenay Peker, Berna Iğın, Oya Dinç Güler, Güliden Kafalı, Edibe ipek Koza, Meylan Şahinbaş, Gökçen Çınar, Aşkın Özdemir, Güzde Taşçı, Mine Vural, Yonca Sayın, Gürşans Uzala, Elvan Zeteroğlu, Bilge Güçsav, Serap Kocaman İlker, Gökçe Bengisu Gürer, Zuhul Karavit, Mine Namlıcı, Nüket Ergün, Günnur Diker, Aslı Rüzgar Çermik, Yıldız Menteşe, Pınar Kıvandık Türker, Bukhet Drahor, Ceyda Tunçil, Zehra Coşkun, Ceyda Dağcı, Ayben Erdem.

⁹⁷ Birçok tek sayfalık yazıları, 5, 6,...,10 mason imzalamış.

Hoşgörü sözcüğünü kullanan kadın masonlar... 21 kişi ⁹⁸

Gülçağ Yitmener, Bilge Giiçsav, Serap Kocaman İlker, Gökçe Bengisu Gürer, Zuhul Karavit, Mine Namlicı, Nükel Ergiin, Günnur Diker, Aslı Rüzgar Çermik, Serap Yiğit, Sebat Alp, Aybüke Kır, Nilgün Güzey, H. Özlem Sezgin, Banu Es Yılmaz, Seyhan Şahan Fırat, Meltem Şenkal, Sema Keskin, Yasemin Öksüzler, Banu Çelikkaya, Derya Yücel.

Hoşgörü ve Tolerans sözcüğünü birlikte kullanan: 21 kişi

Ayfer Tuzcu;⁹⁹

"Masonluğun amacı, aralarında ayırım yapmadan, bütün insanların bir arada barış ve mutluluk içinde yaşayabilecekleri bir ortamın oluşabilmesidir. Birbirlerine kardeşçe el uzatan, saygılı, toleranslı, hoşgörülü, alçakgönüllü, kültürlü insanların, bütün canlılarla paylaşacakları bir ortam Masonluğun temel ilkeleridir. Bu temel ilkelere, iyilik, doğruluk, alçak gönüllülük, dayanışma, tolerans, sabır ve sevgi gibi töresel ilkeler de eklenmiştir. (...)

Nasıl ki toplumsal ilke ve erdemlere uygun bir bilince sahip olmayan bir özgürlük özgürlük değilse içinde sevgiye ve toleransa yer olmayan bir kardeşlikte kardeşlik değildir."

Bilge Güçsav, Serap Kocaman İlker, Gökçe Bengisu Gürer, Zuhul Karavit, Mine Namlicı, Nükel Ergiin, Günnur Diker, Aslı Rüzgâr Çermik;

"Aklımıza, dilimize ve gönlümüze çeki düzen vermeli, her zaman toleranslı ve hoşgörülü olmalıyız böylece sevginin birleştirici gücüyle kardeşlik bağlarımız daha da bütünleşir ve sevgi sarmalımız çoğalır. Bu sevgi bizim zenginliklerimizi iyilik yolunda kullanmamızı sağlar."

⁹⁸ Birçok tek sayfalık yazıları, 5, 6,...,10 mason imzalamış.

⁹⁹ Ayfer Tuzcu yazısı içinde yaklaşık 10 kez hoşgörü, 1 kez tolerans sözcüğünü kullanmış. Önder Tuzcu da mason.

Başak Onur Özsoy;

"Bir Mason olarak hayat boyu bağınazlık ve cehaletle mücadele etmem, aklın ve bilimin yolundan gitmem gerektiğini biliyor sevgi, tolerans, hoşgörü, adalet, kardeşlik gibi değerleri özümseyerek bu değerlerin yüceliği üzerine her an düşünüyorum"

Mason Başak Onur Özsoy, eğitilmiş bir insan olarak, bir aydın olarak, Atatürk Türkiye'sinin bir kadını olarak bu saydıklarınız değerleri özümseyip, üzerine düşünmüyorsunuz da, mason olunca mı düşünmek, özümsemek aklınıza geliyor. Yazık...

Saadet Sökmen, Pınar Uçkun, S. Gül Çağlayan, Özden Özdemir, Gökçe Oyal Püskülcü, Güzin Serdar, Funda Cerit, Bengisu Burma, Melis Utku, Muine Çolakoğlu, Sezi Özçakmak.

Görsel 23. Kadın Masonlar

118. - TARIK TOKUÇ VE ÜMİT SAKMAR, ÇIRAK KARDEŞLERİMİZİN İKİNCİ NAZIR'DAN BEKLENTİLERİ

*"**Toleransın** erdemlerimizden olduğunu, fakat bunun **hoşgörü ile karıştırılmaması** gerektiğini hatırlatabilmelidir."*

Osmanlıca – Türkçe Mini Sözlük:

Bil istihkak	: Haklı olarak, hak edilmiş olarak
Halik'a	: Yaratı, yaratılan
İhdas	: Meydana getirme
İhsan	: Bağış
İnkıza	: Bitme, tükenme, belirtilen zaman gelince
İntihab	: Seçim
İttiba	: Uyma, arkasından gelme
Merci	: Dönülecek, geri gelinecek yer, baş vurulacak yer veya kimse
Mufavvaz	: Birinin üstüne verilmiş, yapılması ısmarlanmış, görevlendirilmiş
Muvazzaf	: Bir işi yapmakla görevli
Müşarünileyh	: İşaret olunan, adı geçen
Nazım	: Düzenleyen
Sudur	: Meydana çıkma, olma
Taazzi	: Şekillenme
Tedvir	: Yönetmek

Not: Bu yazı, bir olayın nedenini, niçinini aradı. Bilimsel bir yayın ya da akademik bir tez de olmadığından referanslar verilmemiştir.

"Sevgili Kardeşlerim

Yıllardır bazı kardeşlerimin toleransı bir erdem olarak ortaya koymalarına karşı çıkarım. Bana göre bir erdem değildir, olamaz.

Türk Dil Kurumu'nun sözlüğündeki karşılığı hoşgörü, tahammül, katlanma olarak verilir. Yabancı dildeki bir ansiklopedide ise başkalarını eylem ve yargılarında serbest bırakma, kendi görüş ve biçimimize aykırı görüşlere sabırla ve yan tutmadan katlanma diye geçiyor.

Tolerans kelime anlamı itibariyle, eski dilde müsamaha ve tahammül ile gerçekleşebilen bir kavramdır. Yani katlanmak, göz yummak, hoş görmek demektir **Bana göre değil, sözlüklere göre...** (...)

Bir insanın, bir insanın dinine, ırkına, düşüncesine tahammül göstermesini yıllardır anlayamıyorum. Özellikle bir masonun... İnsanları hiçbir şekilde ötekileştirmeden toleransa gerek yoktur. İnsan haklarını, özgürlüklerini içselleştirmiş bir kimsenin tolerans göstermeye ihtiyacı yoktur. Bazı kardeşlerim belki bu içselleştirmeye tolerans diyor olabilir. Ancak yazdıklarının ve söylemlerinin sonunda onları ikileme düşüren bir kısım bulurum 'Ancak toleransın da bir sonu, hududu vardır.' diye... İnsan haklarını, düşünce özgürlüğünü savunmanın sonu yoktur aslında...

Bazı kardeşlerim ile yıllardır tartışıyoruz, tolerans ayrı hoş görmek ayrı şeylerdir diye. Ben ise "Tolerans = Hoşgörü" diyenlerdenim. Yabancı bir kelime olan toleransın Türkçedeki karşılığı bu: Hoşgörü.

Yıllar önce bir Hermes toplantısında aynı konu ile ilgili bir sunumda

"Hoşgörü = Horgörüdür" demiştim. Bazı kardeşlerimin oldukça sarsıldığını hatırlıyorum. Birçok kardeşim ile hararetli tartışmalar yapmıştık.

(...)

Sevgili kardeşlerim tolerans toplumsal yaşamın bir vazgeçilmezidir. Başka türlü yaşamaya imkân yoktur. Ancak gerçek bir hata, yanlış bir davranışa karşı, bir affetme, hoşgörmedir. Ancak eninde sonunda bir katlanma, tahammül durumu olup içinde affeden insanların, kendini daha üst görme duygularını taşır. Eşitler arasında bir üst ve ast durumu yarattığı için (kavram kendi içinde yaratıyor bunu) masonluk içinde kullanılmamalı desem çok mu sert olur?"

Doğrusunu yazmış...

İçi dolu, ifade olarak etkileyici bir yazı.

"İpler Kopuyor Ufak tefek anlaşmazlıklarla 1964 yılına gelinir. Ankara'daki Büyük Loca şubesi S. Demirel'e 'mason olmadığına' dair bir belge verir. Bu belge her hangi bir merci ya da resmi bir makama hitaben yazılmış bir belge değildi. Ancak, kimi kardeşler ve Yüksek Şura bu davranışın masonluk vakar, şeref ve haysiyetine yakışmayacak bir suç olduğunu ve de yazıyı verenin cezalandırılması gerektiğini söylerken, diğer bir kısım kardeşler ise bunun 'Bir mason kardeşe yapılan yardım' olarak yorumlanması, **masonik hoşgörü ve toleransla karşılanması** gerektiğini savunmuşlardır."

"Tolerans: Türk Dil Kurumu sözlüğünde 'hoşgörü' ile eş anlamlı olarak tanımlanmaktadır. Etimolojik kökeni Latince 'tolerare' fiiline dayanan tolerans 'dayanmak, katlanmak, tahammül etmek' gibi anlamlar taşımaktadır. Başkanlarını eylem ve yargılarında serbest bırakma, kendi görüşümüze, ya da çoğunluğun görüş biçimine aykırı görüşlere sabırla ve yan tutmadan katlanmaktır."

HOŞGÖRÜ VE TOLERANS (1)

Kayhan TURGAY

1) HOŞGÖRÜ

İnsanoğlunun bugüne ait olan duygu, düşünce, tutum ve davranışlarının ve buna bağlı olarak ortaya çıkan avramların, insanlık tarihi kadar eski lduğu bir gerçektir. Her ne kadar bazı elime ve kavramlar belirli toplumlar tarafından şekillenmiş olsa da, o kavramın bugünkü anlamlarının oluşmasında uhtemelen birçok toplumun katkısı ol-

lanmayan şeylerin varlığına tahammül göstermek; insanın hem kendisi hem de sosyal çevresiyle huzurlu, uyumlu bir hayat sürmesi", "başkalarının düşünce ve kanılarını hoş görme, onların geçerliliklerine karşı tepki göstermeme", "kültürel çeşitliliğe saygı göstermek" gibi farklı şekillerde açıklanmaktadır.

Sözlüklerdeki kullanımlara bakıldığında açıkça görülmektedir ki, hoşgörü

" 1) Hoşgörü

*Hoşgörü, Farsça bir sıfat olan ve Osmanlıca 'da da sıkça kullanılan latif, leziz anlamındaki 'hoş' kelimesi ile Türkçe 'deki görmek fiilinin 'görü' şeklindeki kullanımıyla meydana gelmiş bir kelimedir. Burada şu ayrıntıyı hatırlatmak yerinde olacaktır: **İngilizce 'de 'tolerance' kelimesi Türkçe 'ye çevrilirken bazen hoşgörü, bazen de tolerans şeklinde karşılık bulmaktadır; buna karşın bu iki sözcüğün bazı farklılıklar içerdiği unutulmamalıdır. (...)***

Hoşgörü kavramının sözlüklerdeki karşılığı da, genel olarak tolerans ve müsamaha şeklinde verilmektedir. (...)

Sözlüklerdeki kullanımlara bakıldığında açıkça görülmektedir ki, hoşgörü kavramı hiçbir olumsuz anlam taşımamaktadır. Zaten kelimenin yapısında da bir yumuşaklık, letafet bulunmaktadır. Dolayısıyla hoşgörü; samimiyeti, sevgi ve saygıyı, kalpten hissedilen bir duyguyu da ifade etmektedir. (...)

Hoşgörünün mahiyetiyle ilgili yukarıda ifade edilenler gösteriyor ki hoşgörü; vurdumduymazlık, benimseme, onun gibi olma, aldırmama gibi anlamlar taşımamaktadır. Öyleyse hoşgörünün de bir sınırı olmalıdır, işte bu sınırı, genel olarak, yukarıda geçen doğallıktan sapmama maddesi belirleyecektir.

(...)

2)TOLERANS

Tolerans kelimesi Batı kökenli bir kelime olup, Türkçe 'de hoşgörü veya müsamaha şeklinde karşılık bulmuştur. Bu iki kavram genellikle birbirinin yerine kullanılmış, bu kavramların mahiyetinin aynı olduğu kanaati yaygınlaşmıştır. Kullanım alanında aynı manayı taşıdıktan düşüncesinden hareket edilerek birbirlerinin yerine kullanılan bu iki sözcük, etimolojik açıdan incelendiğinde aralarında büyük farkların olduğu görülecektir. Tolerans kavramının mahiyeti incelendiğinde, hoşgörü kavramının içeriğinde olmayan katlanma, göz yumma, rahatsızlık duyma ve sıkıntı çekme gibi olumsuz tutum ve davranışların olduğu fark edilecektir. Bu yönüyle tolerans ve hoşgörü kavramının aynı şeyler olmadığı, en azından aynı anlam atanma sahip olmadıktan ve aynı şeyleri ifade etmedikleri söylenebilir.

Hoşgörü kavramının mahiyetini daha açık seçik bir biçimde ortaya koymak için, tolerans sözcüğünün incelenmesi gerekmektedir. Tolerans Latince 'tolerare' kökünden gelmektedir. Fransızca 'da 'tolerable', 'toifrance', İngilizce 'de 'tolerance' kelimeleriyle karşılık bulmaktadır.

İngilizce 'deki 'tolerance' kelimesi, müsamaha, müsaade, hoşgörü, hoş görme, tahammül, tolerans; 'tolerant' ise, müsamahakâr, hoş gören, sabırlı olarak karşılık bulmaktadır. Ayrıca iki dilde de 'yanılma ve oynama payı' şeklinde kullanımların da olduğu ifade edilmekte

(...)

3) BENZERLİKLER VE FARKLILIKLAR

Dilimizde kullandığımız 'hoşgörü' kavramı, Batı kökenli 'tolerans' kavramıyla anlam açısından tam bir bütünlük içermez. Çünkü tolerans sözcüğünde bir negatiflik durumu gizlidir. Herhangi bir şeyi tolere etmek, kişinin hoşuna gitmese bile 'tahammül etme', 'katlanma' anlamlarını da bünyesinde taşımaktadır. (...)

Fakat hoşgörü kavramında tam anlamıyla katlanma/tahammül etme gibi tutumlar söz konusu değildir. Her ne kadar hoşgörü kavramı tolerans kavramının eş anlamlısı olarak kullanılsa da; bu kavramın hem gündelik hem de felsefi kullanımlarının tolerans kavramının bütün mahiyetini içerdiği ve tamamen onun mahiyetiyle örtüştüğü düşünülse de, bu görüş yanıltıcı olabilmektedir. Çünkü dilimizde kullandığımız hoşgörü kavramının etimolojik açıdan analizi, tolerans kavramının içinde gizli olan tahammül etme ve katlanma boyutunu taşımamaktadır. Hoşgörü kavramı, hoş görmek, hoşnut olmak, iyi bulmak gibi anlamlar taşımaktadır. Dolayısıyla hoşgörü, daha yüksek bir hali ve üstün ahlak tavrını ifade etmektedir.(...)

Tolerans ve hoşgörüyle ilgili bu farklar gösteriyor ki, doğuştan gelen özellikler ve bu özelliklerden sapmadan ortaya konulan davranışlar hoşgörünün alanına girerken, doğuştan gelen özelliklerden uzaklaşıp başka yönlere sapan davranışlar ise toleransın alanına girmektedir."

"Kavramların oluşmasında farklı toplumlara katkıları olmuştur. Tolerans; birçok toplumun dilinde kullanılan bir kavramdır. Ancak hoşgörü, Türkçe bir kelime olduğundan ve tarihi, sosyolojik ve kültürel arka planının Müslüman Türk kültürü tarafından şekillenmesi nedeniyle toleranstan içerik açısından farklılık göstermektedir. "

Kayhan Turgay, ÖMBL Vefa Locası üyesi bir mason.

Kayhan Turgay'ın mesleği nedir bilmiyorum ancak bu kadar içi boş, bilimsel nitelik taşımayan, temelsiz, kendi hayalinden uydurulmuş bir yazıyı sanırım ancak bir mason yazabilir.

8. – FİKRET ÇELTİKÇİ, TÜRK MASONLUĞUNUN BENİMSEDİĞİ İLKE VE İDEALLER ÜZERİNE

"Türk masonları için bu hal devamlı bir '**vigilence**' isteyen hallerdendir. Bu mefhumlar öyle değerleri ihtiva etmektedir ki, biz Türk masonları bunları bir hazine bekçisi gibi muhafazaya mecburuz. En küçük bir ihmal veya dalgınlık bunların yerine yeller estirebilir.

Masonik İlkelerin iki önemli yardımcısı mevcuttur: **Tolerans ve solidante**. Latin esasına göre kullandığım bu kelimelerin Türkçemizde kullanılan mukabilleri olan müsamaha ve tesanüt sözleri **bizim zihnimize yer etmiş olan fikirleri tam olarak belirlemediği kanaatindeyim**. İnşasına çalıştığımız ideal mabedinin dördüncü ve beşinci kolonlarını teşkil eden bu mefhumların karşılığı olarak kullanmakta olduğum müsamaha ve tesanütte ya biraz fazlalık veya biraz eksiklik göze çarpmaktadır. Maalesef bu mefhumların anlamlarında âlemsümul masonluk içinde de müşterek taraflara mukabil aykırılıklar da görülmektedir.

Türk Masonları müsamahayı çok geniş manada ele almaktadır. Bunun neticesi bazen üzerinde titizlikle durduğumuz fazilet konuları bakımından müsamaha Hoşgörülük ve haddinden fazla af ve mülâyemet mefhumlarıyla birleştirilebilmektedir.

(...)

Anglo-Sakson memleketlerindeki masonlar, büyük ölçüde **klerikal** görüşleri benimsemiş olan 1813 birleşmesiyle eski ve 18. asrın hürriyet fikirleriyle beraber gelişen geniş tolerans mefhumu yeniden 16. asrın dar çerçevesi içerisine sokmuş gibidir.

Anglo-Saksonlar dini inançlara karşı müsamahayı esas tutarken, Avrupalı masonlar yalnız bu kadarla iktifa edememişler, fakat hem vicdan, hem de fikir serbestliğini öngörerek tolerans mefhumunu hür insanların vazgeçilmez bir dayanağı olarak görmüşlerdir.

İşte Türk Masonları 60 yıldan beri bu iki görüş arasında müteredit kalmış fakat her şeye rağmen yine de Avrupaî görüşten uzaklaşmamaya önem vermiştir. O kadar ki, Anglo-Sakson görüşlerini fikren benimseyen bazı Türk masonları dahi, neticede hep Avrupa anlamını daha kolaylıkla tatbik edilir bulmuşlardır.” (sayfa 14-15)

Mason Fikret Çeltikçi, Türkçe düşmanı, Batı hayranı Sabetaycı tipik bir masondur.

10. – MOİZ BERKER, FRAN MASONLUK

"Onda hâkim olan '**Tolerans**', yâni '**hoşgörülük**' prensibidir. Bu prensip, yapamadığımız veya yapmak istemediğimiz işlem ve davranışlara karşı saygı göstermek, onları hoş görmektir. Din açısından ise, bizim gibi düşünmeyenleri anlayışla karşılayıp, onları kınamamaktır. İşte bu ruh haleti, masonun seçkin özelliğidir."

Doğru söze ne denir?

NAİL GÜRELİ, TÜRK MASONLUĞUNUN NÜFUS COĞRAFYASI (MATRİKÜL HAREKETLERİ)

"Örnekleme yöntemi için, **hoşgörülü** bir ölçüyle, yararlı sayılabilecek bu anketin en önemli bir noksanı da, eylemli ve eylemsiz tüm Üstadı Muhteremlerle birlikte, devamlı ve devamsız her kardeşimize ulaşamamış olmasıdır. (...)

Kardeşlerim başışlayın; konuyla ilgili acı-tatlı mümkün olduğu kadar çok gerçeği saptamak için bunları belirtiyorum. İstiyorum ki, gelecek kuşaklara 1970lerden bazı çizgiler kalsın. Hiç gocunmadan, severek, **hoşgörüyle** bunu istiyorum. (...)

Bir başka deyişle, hoşgörü ile disiplin arasındaki dış görünüşteki çelişkiyi uyumlaştırdığımız gibi, devam ile devamsızlık arasındaki çelişki görüntüsünü gidermektir bunun yolu. **Hoşgörü elbet dış dünyanın hoşgörüsü değil, Masonik hoşgörü.** Disiplin de öyle, Masonik bir disiplin. Devam da öyle: Masonik anlayışta bir devam kavramı. Bu da insanın içinde olur, ama yoğrulur, ya da ham taş gibi yontulur.

CEVAD MEMDUH ALTAR, VİCDAN ÖZGÜRLÜĞÜ

"Vicdan özgürlüğüne duyulan özlemin, insan moralindeki belirtileri arasında baş gösteren çeşitli faktörlerden en önemlisi, hiç şüphe yok ki, ihmâl değil ama toleranstır. **Tolerans, yani Hoşgörü** prosedürü: başkalarının hatasında, kendi payımızın da olduğunu düşünebilmenin felsefesidir. 3"

31. – CEVAT MEMDUH ALTAR, BİTMEYEN ÖZLEM

"Toleransa gelince:

*İnsan ve topluma zarar vermeyen: kanı, görüş, düşünüş ve yargıların, **tolerans, yani hoşgörü** ile karşılanması zorunluğunun moral garantisi, her şeyden önce, nefse inanç gücünün gelişimine bağlıdır. Bu güç, insanda, aykırı düşünelere hoşgörü ile bakamama zatını değil, aksine baskısız inandırma yeteneğini güçlendirir. İnsanoğlunun bu en üstün gücünü, gereğince tanımlayan tek terim ise sadece **tolerans, yani hoşgürüdür.** "*

Konferans duyuruları

İnanış	Panel : Rauf Birol, Metin Kemahlı		
	A. Aydın Karasüleymanoğlu Edip Aktaş	Toplum sorunları ve Masonluk	22.1.1979
»	Turan Candan	Masonlukta hoşgörü ve disiplin	12.2.1979

C — İZMİR VADİSİ			
Promethée	Nejat Kincal	Hoşgörü	6.12.1978
»	Tunç Eğinlioğlu	Alev saçan Yıldız	13.12.1978

"Fakat biz, 'Masonluk içinde **tolérance**¹⁰⁰ sözünü, hele bunun her tarafa çekilebilen tercümesi 'müsamaha'yı gördüğümüz vakit, buna, dini manada bir önem vermediğimiz için, başka bir muhteva vermek yoluna gittik: Müsamaha, tesamüh, semahat, bilmek ne... **Sonunda bir de 'öztürkçe'ye**¹⁰¹ **tercümesi çıktı 'Hoşgörü'** (doğrusu **öz Türkçe** – HT)

Hoşgörü 'nün **tolérance**'la,¹⁰² yalandan uzaktan alâkası yoktur. Tolérer etmek, hoşgörmek (Doğrusu hoş görmek – HT) filan değil, düpedüz 'tahammül etmek', yasak edilebilecek bir şeyi yasak etmemek; ne hali varsa görsün; işine, düşüncesine, imanına, -tasvip etmediği halde- karışmamak, demektir. Belçika eski Büyük Üstatlarından Léonce Mardens'in şu sözlerine bakınız: 'Masonlukta bir de 'müsamaha'dan bahsedilir. Bu kelimeyi lügatimizden silmek lâzımdır; çünkü her türlü zaafı mazur göstermek için bir bahane olmakta, her türlü tavize müsaade etmektedir. Bir mason müsamahakâr olamaz. Başkalarının fikri karşısında tutumumuz ne olabilir? Bu sahada diyorum ki, **gerek hasımlarımız, gerekse biz, tam bir müsamahasızlık içinde kalmalı, yani, tecrübe, bilgi ve aklımıza göre, hakikate uygun olmadığına kani bulunduğumuz her nokta-i nazarla daimî bir mücadele halinde bulunmalıyız.**¹⁰³

Masonluk mükemmel insan olmak, kendini geliştirmektir hani. İnsanların bir kısmını "hasımları" yani düşmanları olarak görüp, onlara karşı hoşgörüsüz olup, mücadele etmeliyiz diyor. Dahası hoşgörüyü büyük harflerle, bağırarak SUÇ olarak gören tipik hastalıklı bir mason!..

¹⁰⁰ Türkçe yazışı yerine Fransızcasını yazmış mason.

¹⁰¹ Mason "öz Türkçe" yazmayı bile bilmeyecek kadar bilgisiz...

¹⁰² Israrla Türkçe yerine Fransızca yazılışını yazıyor!

¹⁰³ (Umur Z. , Masonlukta Müsamaha, 1985) (Umur Z. , Masonlukta Müsamaha, 1992, s. 46)

"Ya biz, yanlışlara boş vermek, itaatsizliklere aldırmamak, hatalara göz yummak manasına kullanmak istediğimiz 'müsamaha' veya 'hoşgörü' hakkında ne söyleyeyim? Bu manada 'hoşgörü', SUÇ 'tan başka bir şey olamaz. " ¹⁰⁴

33.° mason ve önceki Büyük Hatip, dünyayı masonlar ve diğerleri diye ikiye ayıran mason görüşünü, diğerlerini egemenliği altına alıp, kendi ideolojisine göre değiştirmek, kendi deyişiyle "masonluğun seviyesine yükseltmek" amacını güden zorbaca hatta faşist bir anlayışa sahip. Diğer masonlardan ayıran özelliği bu mason anlayışını, bu gerçeği yalın hatta çok keskin ve katı biçimde ifade edişi. Yazılarında görülen acımasızlık ve hoşgörüsüzlük tüm benliğini kaplamış.

Yukarıda ısrarla dilimize yerleşmiş "tolerans" sözcüğünü kullanmayıp, Fransızcasını kullanması da Fransızca özentisinin ve hayranlığının bir başka göstergesi. Tüm yazılarında olduğu gibi tırnak içine aldığı Öz Türkçe sözcüğünden son derece rahatsız ve Öz Türkçe sözcüklerimizi gördüğü zaman düşman görmüş gibi oluyor.

Mason Ziya Umur, her şeyi bilen 33.° mason olduğundan, Dil Bilimci de... Hatta bir fetva makamı gibi görüp kendisini; "*Hoşgörü 'nün **tolérance**'la,*¹⁰⁵ *yalandan uzaktan alâkası yoktur.*" diyebiliyor.

¹⁰⁴ (Umur Z. , Masonlukta Müsamaha, 1985) (Umur Z. , Masonlukta Müsamaha, 1992, s. 46)

¹⁰⁵ İsrarla Türkçe yerine Fransızca yazılışını yazıyor!

"İnce Bir Ayrıntı: Bilinir ki **tolerans kavramı, dış âlemden öteye Mason mesleğimizin başlıca temel ilkelerinden** biridir. Tüm 'ün her ilkesi kadar ötekisini tamamlayarak 'Bütün'ü oluştururlar. Dışarda aynı anlamda kullanılan 'Hoşgörülük' ile ise aralarında bazı ince farklar vardır. Örneklesek: Tolerans, aykırı fikir, inanç ve eylemlere katlanmak demektir. Ancak o bir anlayış ve görüş sistemidir ki toplumun kanunlarına, nizamlarına, tüzüklerine, hatta örf ve adetlerine riayet etmeyi emreder. (...)

Oysa 'Hoşgörü ve Hoşgörülük' Türkçenin güzel kelimelerinden biridir. Ne var ki hoşgörü 'nün üzerindeki geçerlilik alanını belirleyen kesin sınırları çizilmemiştir. Bundan böyle bu bakış açısı genelde belirsizlikle başlayıp koşulsuz belirsizliklere gidebilir. Hele sonsuz bir iyimserlikle kayıtsızlık, umursamazlık veya sorumsuzluk alanlarına değin uzanabilir. Dahası öylesi girişim ve katılımlar düşünce ve hareketi başıboşluğa kadar götürebilirler.

Hâlbuki ki tolerans, olumlu bir zihniyettir. Bu sistemin içinde kendi işlerliğini sağlayan unsurları bulunur. Onlardan birisi 'Belirlilik, tutarlılık, denge ve denetim' gibi kayıtlardır.

Kısaca özetlenirse: **'Hoşgörü', toleransın içeriğinde gerektiğince vardır... Ama tüm Hoşgörülükle, tolerans olmayabilir. Yani, tolerans, hoşgörülüğü her zaman hoş görmeyebilir.** Hâsılı 'Varlık muamması o kadar büyüktür ki bir cevaba giden yalnız bir tek yolun bulunmasına imkân yoktur."

"Disiplin, hoşgörü, kuvvet, güzellik...

(...)

*Biz bu kısa çalışmada yalnızca, yukarıda sözünü ettiğimiz dört kavram üzerinde durmaya çalışacağız. Hemen belirtmeliyiz ki, bu dört kavramı, yalnızca masonik çerçeveleri içinde değil, harici âlemdeki anlamlarıyla ve algılanışlarıyla da ele almayı düşünüyoruz. Böylece, bu sözcükler üzerinde daha serbest yorumlar yapma olanağı bulacağımızı umuyoruz. Nitekim 'Disiplin + **Hoşgörü** = Kuvvet + Güzellik' biçiminde bir denklem kurmaya cesaret edişimiz de, harici âlemin serbestliğine ve masonik hoşgörüye sığınma düşüncesinden kaynaklanıyor.*

(...)

*İşte, bu belli belirsiz, uçuşan kar tanecikleri gibi çok köşeli ve hemen biçim değiştirmeye hazır düşünce kırıntıçıklarının verdiği esinle, konumuzun başlığı olan denklem ortaya çıktı: 'Disiplin + **Hoşgörü** = Kuvvet + Güzellik. "*

Bu denklemin bir mantığı olması iddiası yoktur. Dediğimiz gibi, insan aklının sınırsız ufuklarında oradan oraya uçuşan düşünce kabarcıklarını yakalamaya çalışma jimnastiğidir bu...

*Bu dört kavram üzerinde, özellikle **hoşgörü / tolerans** konusunda masonik çalışmalarda çok şey söylenmiştir. Biz tekrardan kaçınmaya özen göstererek bu dört kavramın birbirleriyle ilintileri arasında kısa bir gezinti yapıyoruz.*

Önce hoşgörü ile disiplin üzerinde biraz duralım.

Hoşgörü, daha çok harici âlemde kullanılan bir Sözcük... Masonik yazında ise çoğunlukla Fransızcadan gelme tolerans sözcüğü kullanılıyor ve bu, masonluğun en karakteristik hasletlerinden biri olarak kabul ediliyor.

Toleransın Türkçe 'de tam karşılığını bulmak ise oldukça zor. Türk Dil Kurumu'nun Türkçe Sözlüğü toleransı şöyle tanımlıyor: 'Her şeyi anlayışla karşılayarak olabildiğince hoş görme durumu, hoşgörü.

(...)

Hoşgörüyü yakın anlamlı olarak kullanılan Arapça kökenli sözcükler de bizim toleransımızın ya da hoşgörümüzün tam anlamını kapsamaz. Daha çok 'göz yumma' anlamına gelen 'müsamaha', karşılıklı kusura bakmama anlamını taşıyan 'tesamüh' ve her işte kolaylık, yumuşaklık gösterme demek olan 'müsahele' gibi...

İşte bu noktadan hareketle, bir takım uyumsuzluklar karşısında hoşgörüyü bir zorunluluk olarak kabullenen görüşlere de rastlanabiliyor. **Yani tolerans / hoşgörü**, bir zorunluluk olarak karşımıza çıkıyor.

(...)

Masonlar birbirlerinin hata ve kusurlarını örtmekle değil, kardeşçe uyarmakla ve yol göstermekle yükümlüdürler. Uyarıya ve yol göstermeye teşekkür etmek, **toleransın / hoşgörünün** gereği olduğu gibi; yılmadan, çekinmeden uyarı ve yol gösterme görevini yapmak da yine hoşgörünün ve olgunluğun eseridir. İşte bu noktada, hoşgörü ile disiplinin birbirlerine çok yaklaştığını, hatta üst üste çakıştığını söyleyebiliriz. (...)

Önce hoşgörüyü bakalım bu açıdan. Kendi düşünce ve davranışlarınızı toplumun değer ölçülerine göre disipline almak olgunluğunu gösterirseniz/bu bir bakıma kendinize karşı hoşgörülü davranmanız demektir. Yani hoşgörüyü yalnızca karşınızdakinden ve toplumdan değil, kendinizden de beklemek gereğini kabul etmektir bu. Aynı zamanda bu, bencil olmamak demektir. (...)

Sonuç olarak; dörtlü denkleminizdeki kavramlar için, hepsini birden kapsayan şu tanımları yapabilir miyiz, ne dersiniz?

Tolerans / hoşgörü, ayrılıkları ve farklılıkları akl-ü hikmetin gereklerine uyarak kuvvet ve güzellikle iyiliğe, sevgiye, kardeşliğe dönüştürebilme disiplini.

Ya da şunu söyleyebiliriz;

Var olmanın özü, - mutluluğun özü, - gelişmenin özü, - olgunluğun özü, disiplin ve hoşgörüyü yaşamın her aşamasında kuvvete ve güzelliğe dönüştürebilmektedir."

Hayrettin Örs ve Ziya Umur... İki tane Türk soylu olmayan, 33. Derece mason. Türkçe bir sözcüğü yorumlama düzeysizliğine bakar mısınız? En ilkel ve ucuz, erkek tarikatının ilkel ve iğrenç cinsellik içeriği ile sözcüğe argo anlam veriyorlar... İşte mason düzeysizliği ve ahlâkı!

"Müsamahaya gelince, İslamiyet'te müsamaha olmaz, benim inandığımdan başka doğru şey yoktur, benim inandığım doğru başka türlü inanan cehenneme gider diye bir nazariye içinde bir müsamaha aramak abestir. Bir Müslüman müsamahalı olabilir; bu kendisine kalmış bir iştir, ama Müslümanlık müsamahalı değildir. Aşırı bir misal olarak işte İran'daki Şii'leri göstermek mümkündür. Bunlarda hangi müsamaha aranabilir. İki yüz senedir takip ettiğimiz taklit metodunun uygulama sahalarından birisi olan laiklikten bahsediyoruz. Bu mevzuda bazen duyduğum Atatürk'ün kabul ettiği laiklik Türklere mahsus bir laikliktir Avrupa'nın katı din düşmanı laiklikle bir ilgisi yoktur gibi fikirleri dikkate almıyoruz. Laiklik Avrupa'da da din düşmanlığı değildir. Ve bunun ulusalı olmaz Türklere göre hukuk, Türklere göre mühendislik, Türklere göre demokrasi olmayacağı gibi Türklere göre laiklik de yoktur. Bu düşünceyi öne süren arkadaşımın herhalde bu düşünceye başka bir isim vermesi lazım gelirdi, laiklik değil..."¹⁰⁶

Mason Ziya Umur Türklüğe olduğu kadar Müslümanlığa da nefret suçu işleyen bir mason. Fransa'da bir gecede 300.000 Protestan'ı kesen, Katoliklerde mi hoşgörü vardı yoksa mavi gözlü kadınları cadı diye yakan Hıristiyanlarda mı? Kuzey Afrika'da binlerce Müslümanı toplu mezara gömen Hıristiyan Fransızlarda mı hoşgörü / tolerans vardı; Irak'ta milyonlarca Müslümanı katleden, ırzına geçen Hıristiyan Amerikalılarda mı? Yoksa Gazze'de bebek, kadın, yaşlı on binlerce Müslüman Filistinliyi katleden Yahudi İsrail'de mi?

Bağnazlık, kendinden olmayanı katletmek tüm dinlere inanlar için ne acıdır ki bir gerçekliktir. Sorun dinlerde değil; sorun insanın insanı sömürüsü üzerine kurulu sömürgeci, sınıflı toplumlarda.

¹⁰⁶ (Umur Z. , Laiklik, 1994)

"Latince *Tolerare* kelimesinden gelen *tolerans* sözcüğü, zaman içinde çeşitli şekillerde dilimizde görülmüşse de en yakın manasını *müsamaha* yahut *hoşgörü* kelimesinde bulur; fakat yine de tam karşılığı olmayıp aralarında bir nüans farkı vardır.

Hoşgörüde duygusal bir yaklaşım olup, manevi anlamda üstünlük duygusu taşıyan taraf Hoşgörür ve bağışlayıcı gücü temsil eder. Hoşgörü, karşıt fikri anlayıp değerlendirmeyi gerektirmez; sadece bir özveri olup kişinin beğenmediği fikre katlanmasıdır.

Tolerans ise, olaya daha değişik yaklaşıp. Karşıt fikrin anlaşılmasını yahut en azından anlamaya çalışmak için gayret gösterilmesini zorunlu tutar ve bağışlamayı içermez. Başkalarının yanlış ya da yanlış olduğu var sayılan düşüncelerinin önyargı ile reddedilmeyerek kendilerine göre doğruluklarının bulunabileceğinin ve bunların akıl yolu ile düzeltilme olasılığının kabullenilmesidir.

(...)

Ziya Umur kardeşimiz ise, 'Masonluk hakkında konuşmalar' adlı kitabında: 'Tolere etmek hoş görmek filân değil düpedüz tahammül etmek, yasak olabilecek bir şeyi yasak etmemek, ne hali varsa görsün yaklaşımı ile işine, düşüncesine, imanına, tasvip etmediği halde, karışmamak demektir. İşte, bu müsamaha yahut tolerans bizim için abesle iştigal gibi bir şeydir."

Mason Fahri Anafarta, bir başka safsata sahibi mason.

"Hoşgörü ilk olarak 15. yüzyılda Rönesans'ın büyük düşünürlerinden Nicolaus Cusanus tarafından, felsefi bir kavram olarak ileri sürülmüştür... 16. asrın başlarında da, İngiliz düşünürü ve devlet adamı olan Thomas More'un kaleme aldığı 'Ütopya' isimli eserde; insanların farklı dinsel inançlara karşı hoşgörülü olmaları şartının yer almasıyla, bu kavram asıl temeline oturtulmuştur.

Bu **dinsel hoşgörü** anlayışı, Ortaçağ'ın karanlık örtüsünün Avrupa üzerinden çekilmesini sağlayan Rönesans devriminin ilk büyük adımlarından olmuş ve dönemin düşünce akımı 'Hümanizm 'in de prensiplerinden biri haline gelmiştir. (...)

Bütün kavramlar gibi hoşgörü de, doğduğu 15. yüzyıldan günümüze kadar bazı değişikliklere uğrayarak, yenilendi. Hatta farklı alanları da kapsayarak, başlangıçta sınırları içinde kısıtlandığı din ve inanç platformunun da dışına çıktı. Zaman içinde sosyal, politik ve ekonomik ortamlarda da etken olacak şekilde bir yayılma ile varlığını pekiştirdi. (...)

Evrende her şeyin bir karşıtının bulunduğu, bir başka deyişle de, her şeyin karşıtı ile 'var olduğunu' bilmekteyiz. Örneğin, gece ile gündüz, sıcak ile soğuk, ak ile kara gibi. Mabetlerimizin girişindeki 'İkiz Sütunlar', bu tür ikilemlerin varlığını simgelemektedirler. Ritüellerimize göre, bu sütunlarca sembolize edildiği kabul edilen kavramlar arasında 'Adalet' ile 'Hoşgörü' de yer almaktadır. Burada ortaya çıkan çok önemli husus, **Adalet ile Hoşgörünün** Masonik belgelerde de birbirine mutlak karşıt kavramlar olarak yorumlandığıdır. Üstelik bu karşıt oluş, spekülatif Masonluğun yaşı kadar eskiye uzanmaktadır."

Konferans duyuruları

Hakikat	Yeni Karamiti	Sukût ve Ketumiyet	30.03.1995
	Yeni İşçen	Müzüğün Gücü	13.04.1995
	Yeni Paisios	Derecenin Sembolik Kelimeleri	27.04.1995
	Andon Parizyanos	Hoşgörü ve Masonluk	08.06.1995

Boğaziçi Yeditepe	Gökhan Uzgören	Tolerans ve Hoşgörü	29.03.1995
	Ediz Hun	Doğan İkinci Güneşi (Sevgi)	04.05.1995
	Taner Düzyol	Bahailik	01.06.1995
Gönye	Atıf Güven	Masonik Açından Ahlak	20.03.1995
	Günal Erköse	Laiklik	03.04.1995
İlke	Engin Olgun	M.:luk M.:a ve Topluma Neler Vermelidir	24.02.1995
	Okan Işığ	Ezoterik Öğreti Metodunda Sembolizmanın Hür Masonluk İçinde Gelişimi	14.04.1995
	Bokurt Güvenç	Hoşgörü	26.05.1995
Atanur	Avarcan Atasoy	Burada Ne Amaçla Toplanıyoruz	20.02.1995
	Ali Kalıpçı	İletişim ve M.:luk	03.04.1995
	Gürhan Özdora	Küreselleşme ve M.:lik Felsefe	15.05.1995
Çukurova	Işık Olcay	Rehberlik	16.03.1995
	Coşkun Ertürk	Sevmek sanatı	18.05.1995
Erdem	Zafer Akyol	M.:luk ve Radyo Televizyon Spikerliği	07.03.1995
	Mehmet Başçavuşoğlu	Akil Hikmet Kuvvet Güzellik	02.05.1995
	Halil Mülküs	Hoşgörü	04.04.1995
Erkan Yücel	M.:luk ve Hoşgörü	30.05.1995	
Doğan Güneş	Teoman Güre	Nur	06.06.1995
	Okan Işın	Orta Çağ Üstad Masonları	27.02.1995
	Mete Türdü	Yücelme Olmalıdır	13.03.1995
Tolerans	Tugay Ateş	İnsan Hakları I	24.04.1995
	Bedri Yiğit	Günümüzde Hür M.:luk Kurumlaşması	22.02.1995
	Metin Heper	Eşitlik ve Hürriyet	12.04.1995
Kutup Yıldızı	Tuncay Birand	İnsanlık Hizmetinde Bilim ve Teknoloji	24.05.1995
	Aydın Sefa Akay	Uluslararası Hukuk Açısından İnsan Hakları	16.03.1995
	Tevfik Hadî Küçükpınar	Kader	16.02.1995
Üçnür	Orhan Vural	M.:luğun Ahlaksal Evrimi	20.04.1995
	Osman Köseoğlu	Sevgi ve Dostluk	01.06.1995
	Yalın Dalkılıç	Semboller ve Müzik	27.02.1995
Başkent	Metin Aydemir	Tolerans ve Hoşgörü	24.04.1995
		M.:luk Öz ve Biçim	20.03.1995

SAHİR TALAT AKEV, SÖZLERİNDEN SEÇMELER

"Bu suretle, Masonluk, değişik din, dil, ulusa mensup insanları birleştiren, birbirlerini sevmeyi öğreten bir müessesedir. Bu **hoşgörü**, bu sevgi dünyada barışı sağlayan en önemli etkenlerden biri olacaktır."

HALUK FEYZİOĞLU, ORTAÇAĞ FELSEFE DÜNYASINDA EVRENİN ULU MİMARİ

"Aklı kendine rehber edinen Masonluk ise, dinlerin ve her türlü dinsel inancın üstündedir. Her türlü farklı düşünce ve inancı, kardeşlik hoşgörüsü içinde saygı ile karşılamaktadır."

KÜRE	Tamer Ayan	Gilgamiş Destanının Masonik Yorumu	11.06.2001
	Melih Gönenç	Disiplin ve Hoşgörü	25.06.2001
	Verat Öztürk	Tarih Yeniden Yazılmalı mı?	17.09.2001

Konferans Duyuruları

ÜLKE	Necip Necar, Ömer Yüksel	Masonluğun Görev ve Sorumlulukları	06.01.2004
	Yılmaz Suner	Tolerans, Hoşgörü ve Düşündürdükleri	17.02.2004
	Ömer Yüksel	Sevgi ve Vefa	16.03.2004
	Nural Denker	31 Mart'dan Günümüze	30.03.2004
ŞEFKAT	Celil Layiktez	Hoşgörü, Tolerans, Laiklik	19.01.2004
	Pulat Verbas	Tolerans	01.03.2004
	Erhan Çulha	Düşüncenin Kaynağı Bilgi	29.03.2004
TAŞOCAĞI	Ali Candan Büyükçelen	Yeni Yıl	07.01.2004
	Ersin Özyar	Taşocağı	21.01.2004
	Osman Mete Altan	Hoşgörü	18.02.2004
	M. Alican Demirden	Kardeşlik Zinciri	03.03.2004
	Uğur Sözer	Masonik Adap	03.03.2004
	Erman Süsler	Masonluk ve Liderlik	17.03.2004
SÖZ	Mehmet Yaşin	Mozart K. ve Masonluk	13.01.2004
	Celil Layiktez	Hoşgörü, Tolerans ve Lâiklik	10.02.2004
	Tanju Koray	Kendi Pencereyden	23.03.2004

ÜÇNUR	Metin Aydemir	Tolerans ve Hoşgörü	09.02.2004
	Hakkı Büyükçivitçioğlu	Geometri	23.02.2004
	Malik Aviral	Mikro Kosmos - Makro Kosmos	08.03.2004
	Sinan Somer	Masonlukta Misyon	22.03.2004
NUR	Aykut Tatlıdil	Tolerans-Hoşgörü	06.01.2004
	Çınar Atay	M.'lukta Sembolizma	20.01.2004
	Ömer Karayumak	Demokrasi ve İnsan Hakları	27.01.2004
	Yılmaz Üngör	Nur Muh. L.'sının Kısa Tarihçesi	10.02.2004
	Özger Ergin	İlk Üs. Muh.'in Locadaki Konuşması	10.02.2004
MANİSA	Süleyman Özusta	Ham Taştan, Cilalı Taşa	14.01.2004
	Erdoğan Öztürker	Adalet ve Hoşgörü	25.02.2004
	Metin Ersan	Anadolu ve Manisa'da M.'luğun Gelişimi	10.03.2004
	Cem Aksoy	Aynadaki Görüntü	24.03.2004

"TOLERANS KAVRAMI

Tolerans kelimesi Latince tolerare fiilinden gelmektedir. 'Tahammül edebilmek, katlanabilmek, dayanabilmek' demektir. Teknik olarak taşınabilecek yükün son haddidir. Yani, yüke bir miktar daha eklemek mümkün değildir. Aksi halde altında ezilmek kaçınılmazdır.

Ergun Zoga Kardeşimizin örneği de çok güzeldir:

'Dünyamız güneşe 345.000 km uzaklıktadır. Bu mesafe bize yanmayacak kadar uzak, donmayacak kadar yakındır ve hayatın başlaması için uygundur. Aynı şekilde dünyamız aya 180.000 km mesafededir. Bu uzaklıkta ay dünyamıza düşmeyecek, çarpmayacak kadar uzak, kaçamayacak kadar yakındır ve gelgit olaylarına sebep olur. İşte ay, dünyamız ve güneşin bu düzenleri bozmayacak şekilde birbirlerine yaklaşmaları veya uzaklaşmaları bu sistemlerin toleransıdır.'

Burada bir duralım. Masonların büyük çoğunluğu araştırma yapmadan, kafalarındaki yanlışlar ile yazdıklarını hep söylüyorum. Somut ve maddi bir örneği. Mason Ergun Zoga ve paylaşan mason Pulad Verbas bunun çok güzel örneğini vermişler. Yukarıda verilen maddi bilgilerin doğrularını aşağıda verdim:

Dünya Güneş uzaklık: 149 milyon 597 bin kilometre
Dünya Ay uzaklık: 384 bin 400 km.

"Türk Dil Kurumunun Türkçe Sözlüğü 'toleransı' şöyle tanımlamaktadır: 'Her şeyi anlayışla karşılayarak olabildiğince hoş görme durumu, hoşgörü.' Bu tanımın masonik ilke olan toleransı açıklamakta çok yetersiz olduğu apaçıktır. Türk Dil Kurumu'nun 'farmasonu' da: 'Halk dilinde dinsiz, imansız' olarak tarif ettiği göz önüne alınacak olursa bu yetersizliğe hiç de şaşırılmamak gerekir!.. (...)

*Günümüzde harici âlemde **toleransın Türkçe karşılığı olarak müsamaha kelimesi kullanılabilir.** Yanlıştır. Müsamaha İngilizce/Fransızca 'indulgence' kelimesinin karşılığıdır. Bir kişinin ahlaki kusurlarına göz yumma*

demektir. **Hoşgörünün karşılığı ise 'negligence'dır. Bir şeyin suç olduğunu bilmeye rağmen, görmezlikten gelmeyi ifade eder. (...)**

Bence hoşgörü kelimesi toleransın öz Türkçe karşılığı da değildir. Bu konuda Ziya Umur Kardeşimizin görüşüne aynen katılıyorum:

'Hoşgörünün toleransla yakından uzaktan ilgisi yoktur. Tolere etmek hoş görmek filan değil, düpedüz tahammül etmektir. Hoşgörü ise yasak olması gereken bir şeyi yasaklamamak; ne hali varsa görsün, işine, düşüncesine, imanına (tasvip etmediği halde) karışmamak demektir. Yanlıslara boş vermek, itaatsizliklere aldırmamak, hatalara göz yummak masonik anlamda 'suç' tur. '(...)

Masonik tolerans hata ve kusurların görmezden gelinmesi veya bağışlanması demek değildir. Tam aksine Kardeşlerin hata ve kusurlarını olgunlukla karşılayıp elbirliği ve yardımlaşma ile onları düzeltmeğe, geliştirmeye çalışmaktır. (...) Hoşgörü kelimesini ağızımıza aldığımız anda bu değerlerin ve sistemin çatlayıp bozulma ihtimali başlar. Herkesin hoşgörü sınırı kendine göredir ve hoşgörüye sığınıldığı anda masonik sistemde dejenerasyon başlar. Hoşgörünün içinde tolerans yoktur.

İkinci olarak Mevlânâ'nın çok ünlü dörtlüğünü ele almak istiyorum:

Gel, gene gel, ne olursan ol gene gel
Kâfir, mecusi, putperest isen de gel.
Bizim ocağımız ümitsizlik dergâhı değildir,
Yüzbin kere tövbeni bozmuş olsan bile gene gel.

Burada ünlü şairin söylemek istediği müsamaha değildir. Burada kastedilen fikir gufran'dır. Gufran da sadece ilâhî merhamet anlamındadır. Yani, sadece Evrenin Ulu Mimarına ait bir affetme yetkisidir. Allah istediğini affedebilir. Bir tasavvuf ehli olan Mevlânâ'nın böyle düşünmesi ve konuşması normaldir. Ancak, Masonlukta akılcılık ve gerçekçilik esastır. Mesleğimizde hiç kimse bu şekilde affetme yetkisine sahip değildir. "

Yukarıdaki sözler Mevlana'nın değil ki... Bir de üstüne yorum yapıyor. Ne diyeyim, her toplantı sonrası locada hep birlikte "akıl ve hikmet yolumuzu aydınlatın" demeleri boşuna değil. Kapkaranlıkta kalmışlar, çok Wattlı lamba da aydınlatamamış yollarını; akıl ve hikmetten yardım istiyorlar. Ne yazık ki, akıl masonları çoktan terk etmiş...

Yukarıdaki dizelerin kime ait olduğu hakkında ayrıntılı bilgi için "**Mevlana ve Masonlar**"¹⁰⁷makalemi okuyabilirsiniz.

Mason Abdullah Pulad Verbas

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinden mezun oldu.

Ali Verbas da masondur.

 Pulad Verbas profil resmini güncelledi.
30 Ekim 2010 · 🌐

¹⁰⁷ <https://huoltasdelen.com/media/attachments/2024/11/24/mevlanavemasonlar.pdf>

Konferans Duyuruları

VEFA	Erol Değerli	Aklını Kullan, Yüreğine Sor, Yolun Açık Olsun	07.01.2005
	Yılmaz Suner	Tolerans ve Hoşgörü	14.01.2005
	Tuncay Şahin	Anderson Nizamnamesi	25.02.2005
	Okan Işın	Gece Yarısında mıyız?	11.03.2005
	İlhami Şıkoğlu	II. Derecenin Sembolizması	25.03.2005
SABAH YILDIZI	Tuğrul Savaş	Erdem	27.10.2008
GÜNEY	Zeki Alasya	Bü. Üs. Rıza TEVFİK	18.09.2008
	Kemal Görkey	Tolerans ve Hoşgörü	16.10.2008
NOKTA	Taner Karabulut	Hoşgörü ve Tolerans	24.01.2005
	İbrahim İşbilir	Ölmeden Evvel Ölmek	07.02.2005
	Eli Bencuya	Epikür Felsefesine Masonik Bir Bakış	21.02.2005
	Bülent Serçin	Bilim Felsefesi	07.03.2005
	Murat Çakaloz	3. Derecenin Felsefesi	07.03.2005
	Melih Başkan	Kalfa Derecesinin Avadantlıkları	21.03.2005
KUŞADASI	Nazmi Aydıncı	M. İluk	26.01.2005
	Ahmet Akpınar	Ham Taşın Seçimi	09.02.2005
	Ömer Günel	Adalet ve Hoşgörü	09.03.2005
	Hüseyin Demirtaş	Mevki ve Şöhret	09.03.2005
	M. İlhan Erdem	Masonluğun Erdemleri	23.03.2005
	A. Fuat Sağdam	Alev Saçan Yıldız	23.03.2005
	Eray Copcu	Orta Hücre	23.03.2005

"Tolere etmeyi, tahammül etmek, yasak edilebilecek bir şeyi yasak etmemek; ne hâli varsa görsün; işine, düşüncesine, tasvip etmediği halde inancına karışmamak olarak aldığımızda hoşgörü ile bağdaştırmanın zorluğu ortaya çıkmaktadır. Hoşgörü, yanlışları hoş karşılamak, itaatsizliklere aldırmamak, hatalara göz yummak olarak alınırsa masonik açıdan, bence suç olmaktadır. (...)

Hoşgörü, bir bakıma duygusal bir yaklaşımdan kaynaklanır. Bu kavramda, bir 'bağışlama affetme' olgusu göze çarpar; insanın değerini anlayıp değerlendirmesini gerektirmeyebilir. (...)

Her devirde insanlar arasında âlim, aydın, cahil ve bağnaz kişiler olacağından dogmacılık ve dogmatik zihniyet de daima var olacaktır. Önemli olan; dogmacı ve dogmatik zihniyete sahip olmamaktır. Bunu başarabilip kendini kurtaran insan, her şeyi akl-ü hikmet süzgecinden geçirip onları dogma ya da dogmalık vasıflarından arındırır veya müspet ve kutsal dogmaya dönüştürür, yâni onları çağa uygun ve gelişmeye açık, yaşayan düşünce ve kavramlar haline getirir.(...)

Görsel 24. Erdal Türker, Galip Özgören, Yılmaz Suner

Tolere etmeyi, tahammül etmek, yasak edilebilecek bir şeyi yasak etmemek; ne hâli varsa görsün; işine, düşüncesine, tasvip etmediği halde inancına karışmamak olarak aldığımızda hoşgörü ile bağdaştırmanın zorluğu ortaya çıkmaktadır. Hoşgörü, yanlışları hoş karşılamak, itaatsizliklere aldırmamak, hatalara göz yummak olarak alınırsa masonik açıdan, bence suç oluşmaktadır. (...)

Hoşgörü, bir bakıma duygusal bir yaklaşımdan kaynaklanır. Bu kavramda, bir 'bağışlama-affetme' olgusu göze çarpar; insanın diğerini anlayıp değerlendirmesini gerektirmeyebilir. **Hatta biraz da 'kendini daha büyük görme' eğilimi içerir.** Tolerans ise, karşıt fikrin anlaşılmasını ya da en azından anlamağa çalışmak için gayret sarf edilmesini zorunlu tutar ve bağışlamayı kabul etmez. Başkalarının yanlış ya da yanlış olduğu varsayılan düşüncelerinin ön yargıyla reddedilmeyerek kendilerine göre doğruluklarının bulunabileceğini ve bunların akıl yoluyla düzeltilebileceğini kabul eder. (...)

*Kısaca, insanların düşüncelerine sınır koymak imkânsızdır. Ancak, her düşünce olduğu gibi açıklandığında toplum içinde bazen küçümsenemeyecek ölçüde tartışmalara yol açabilir. **Dolayısıyla her fikrin belirtilmesinde yersiz tartışmalara ve hoşnutsuzluklara yer vermeyecek şekilde hareket etmek akıllı ve kâmil kişinin işidir. Bu suretle, tolerans, gerçek anlamda bir düzen ilkesi olarak karşımıza çıkar.** Tolerans kavramının arkasına sığınarak tartışmalara sebep olan ifadelere yönelmek hakikî bir temel hak olmaktan uzaktır.(...)*

Disiplin adlı güçlü ellerine, Tolerans adlı yumuşak beyaz eldivenler giyen Kardeşlerimin görevi, ... "

Sabetaycı ve mason M. Yılmaz Suner, EKSR Yüksek Şûra'da 33. Dereceye erişmiş, "yarı tanrı" masonlardan!..

56. – CELİL LAYIKTEZ, MASONLUĞUN ANA İLKELERİNDEN TOLERANS HOŞGÖRÜ DEĞİLDİR

"HOŞGÖRÜ

Eski dilde, müsamaha etme, hoş görme, dikkatsiz, kayıtsız davranma anlamlarına gelen 'tesâmuh' sözcüğü, cömertlik, eli açıklık, iyilikseverlik anlamındaki 'semahat' sözcüğünden, bu sözcükten de sonradan 'müsamaha' sözcüğü türetilmiştir. Develioğlu'nun lügatinde müsamahanın karşılığında: 'görmezliğe gelme, göz yumma, hoş görme; aldırış etmeme; savaçlama' tanımlaması gelmektedir.

1959 yılında yayımlanan Türk Dil Kurumu'nun Türkçe sözlüğünde, hoşgörü sözcüğü hâlâ yer almamıştır. 1969 tarihli TDK sözlüğünde ise, hoşgörü 'her şeyi anlayışla karşılayarak olabildiği kadar hoş görme hali, müsamaha' olarak tanımlanmaktadır. 1974 yılı sözlüğünde, bu tanımlamaya bir de eş anlamda 'tolerans' sözcüğü ilâve edilmiştir. Hoşgörü kavramı içinde bir hoş gören bir de Hoşgörülen vardır. Hoş gören, bulunduğu yüksek noktadan, aşağıdaki zavallı yaratığı hoş görebilir, küçük hatalarına lütfen göz yumabilir, affedicidir; kısaca, yalnızca güçlü güçsüzü hoş görebilir.

TOLERANS

*Fransızca dilinde 'tolerer' fiili 'tahammül etmek - hoş görmek - göz yummak' anlamına gelir. **Böylece sözcüğün eski anlamıyla, 'tolerans' sözcüğü, dinsel özgürlük araştırmalarının doğduğu günlere kadar, 'hoşgörü' gibi aşağılayıcı bir anlam taşıyordu. (...)***

'Tolerans' kavramında artık kesinlikle bir hoşgören-hoşgörülen ilişkisi içinde 'güçlünün güçsüzü hoş görmesi' veya 'birlikte yaşamayı ona lütfetmesi' anlamını değil, karşılıklı birbirine katlanma, farklı dinsel görüşlerin birbirlerine tahammül ederek bir arada yaşamaları gibi anlamları içermektedir."

Mason Celil Layiktez. Masonların İngiltere Büyük Locasının Türkiye'deki temsilcisi, 33. Derece mason.

"Tolerans

Esk. Tahammül; Fra. Tolerance; İng. Tolerance; Alm. Toleranz

İnsanların ve toplumların, aralarındaki çeşitli farklılıklara karşın, anlaşabilmelerini ve iyi geçinebilmelerini sağlayan tutum ve ilke.

Tolerans sözcüğü, güncel dilde yerine göre, 'sabırlı olma', 'katlanma', 'boş verme', 'dayanma' ve 'aldırmama', anlamlarına gelmek üzere kullanılır. Fakat aslında bunlardan hiçbiri ile eş anlamlı değildir.

Gene eş anlamlı olmamakla birlikte hoşgörü 'tolerans'a hoş görme de 'tolerans gösterme'ye daha yakındır. Fakat bunlar da 'tolerans 'ın anlamını yeterince ve gereğince yansıtmamaktadır.

Hoşgörü duygusal bir yaklaşımdan kaynaklanır; insanın değerini anlayıp, haklılık olasılığını düşünerek bir değerlendirme yapmayı içermez.

Tolerans ise, öncelikle bilimsel ve akılcı bir yaklaşımdan kaynaklanır; insanın karşısındakini anlamaya çalışmasını ve ona değer vermesini de içerir.

Aslında 'tolerans' teknik bir sözcüktür. Tekniğin hangi alanında olursa olsun, hiçbir ölçü tam ve kesin değildir. Biraz artısı ya da eksisi olabilir. Tam ölçüye oranla bu kabul edilebilir artı ya da eksi toleranstır.

Düşünsel alanda ve insan ilişkilerinde de bu böyledir. Bu durumda 'tolerans' kavramını salt basit ve kısa bir tanım ile geçiştirmeyip, ayrıntılı bir açıklamasının yapılması gerektiği ortaya çıkar. (...)

Spekülatif Masonluğun tarihi boyunca, 'tolerans' sözcüğüne verilen anlam, çağdaş koşul ve anlayışların gösterdiği değişimin paralelinde değişip yenileşerek bir evrim geçirmiştir. (...)

Nitekim bir kez bu nedenle 'tolerans' ile 'hoşgörü' kavramlarını, - birbirlerine pek yakın anlam taşımakta oluşlarına karşın- karıştırmamak ve eş anlamlı tutmamak gerekir. Çünkü hoşgörülü olmak, başkasını hoş görmek için bilgi gerekmez. Bunun için 'sevgi' öncelik kazanır; buna 'sevecenlik' ve 'acıma' gibi duygusal kaynaklı etkenler eklenir. Oysa toleranslı davranmak, tolerans göstermek için duygulu olmak gerekmez.

Tolerans kavramıyla ilgili yanlışlardan biri de, yanlışlık ve kusurların bağışlanmasının toleransın bir gereği olduğunu benimsemektir. Oysa bilimsel ve akılcı bir tutumla gösterildiğine, temelinde bilgi bulunduğu göre; toleransta 'bağışlama' yoktur. Böyle bir tutum, ancak 'hoşgörü' nün kapsamında yer alabilir. Çünkü bağışlama, bilgi üzerine değil, duygu üzerine kuruludur.

Masonlukta toleransın kendisi kadar, uygulamadaki sınırı üzerinde de durulur."

ENDER ARKUN, 3.2 - OPERATİF MASONLUK

"Başka bir yaklaşım ise, Masonluğun örgütsel kökenlerini, **dinsel hoşgörüsüzlüğün** ve politik çekişmelerin İngiltere'de had safhaya ulaştığı 16. yüzyıl sonu ve 17. yüzyıl başında, insanlar arasında dinsel ve siyasal ayrılıklardan kaynaklanan ve kanlı bir iç savaşa yol açmış olan **hoşgörüsüzlüğü** ortadan kaldırmayı amaçlayan aydınlanmış insanların birlikteliğine bağlar. Buna göre bu birliktelik kendisini Mason localarında gizlemiş; eski Mason birliklerinin yaptığı gibi, tanışma işaretlerini ve inşaatçılık mesleğinin sembolizmasını benimsemiş; üyelerine çırak ve kalfa payeleri verip bir üstat tarafından yönetilmişlerdi. Benimsedikleri sembolizmada yapmakta oldukları mabet olarak, Eski Ahit'de yer alan Süleyman Mabedi inşaatının öyküsünü işlemişlerdi. İnsanlığın birliğini, **insanların kardeşliğini sağlayacak hoşgörü**, barış ve sevgi tohumlarını atmayı amaçlayan bu örgüt, kendisine Hürmason kimliğini yakıştırmış ve böylece, gerçek taşçı ustalarından esinlenen ancak onların devamı olmayan bir farklı başlangıç ortaya çıkmıştı."

CENGİZ GÜRSU, 6.4 - SORULAR

"6. Masonluğun günümüz itibariyle;

- Dinlere mesafeli ancak karşı olmayan,

- **Dinsel hoşgörüye** dayalı,

- Yüce Varlığa inancı öngören ancak inancı ya da inanılanı tasviri öngörmeyen

bir zihniyete (maneviyata) sahip olması Masonluğu hangi kültürel kategoride mütalaa etmeyi gerektirmektedir?"

4.DERECE ÇALIŞMA KILAVUZU

"Çeşitli inançlara bağlı kişileri, bağlı buldukları siyasî ve dini düzenin dışında, insancıl bir felsefeye yöneltmek, hepsine **hoşgörü ve sevgi** aşlamak ve güvenebilecekleri o biricik hakikat nurunu gözlerinin önüne sermek büyük bir iştir. Bu kişiler, böylelikle, sadece kendi kusurlarını düzeltmek imkânını veren iykaaflarla yetinmeyip, görüşlerini etkileyen alışılmış sert düzen ve kurallara karşı kendilerini koruyacak vasıtalara da kavuşmuş olurlar. "

Tolerans yok

SAHİR ERMAN, 5, 6, 7, 8 VE 9. DERECELERİ ÜZERİNE AÇIKLAMALAR

"Bu sebeptir ki, diğer sütuna tahammül edemeyen sağ ve sol diktatörlükler, her iki sütunun da lüzumuna inanan Masonluğa cephe almış oldukları gibi, her iki sütun arasındaki ahenge, karşılıklı **saygı ve hoşgörüye**, her iki sütunun da lüzumuna, yani demokrasiye dayanan Masonluk da her çeşit diktatörlükle bağdaşamaz."

15. DERECE ÇALIŞMA KILAVUZU

"İLK BİLGİLER

(...)

Bunun gibi din sorunlarındaki gücümüzün sırrı da din dogmaları üzerine tartışmaları yasaklayan ve bütün **dinlere aynı hoşgörüyle** bakan yasalarımızdadır. Böyle bir toleransın bütün bu dogmaları hükümsüz bırakabileceğini sanmakta Papalığın hakkı vardır. (...)

İYKAAF

(...)

Masonluk, her dereceye iykaaf olunanları düşünmeye, onları yeni hakikatlerin yayıcısı haline getirmeye çalışır. Tembelliğin sonucu olan bâtil inançlardan ve zekâ hafifliğinden uzak bir halde, Masonlar, din ve siyaset tarihindeki olayları sessizlik ve olgunluk içinde incelerler, her yeni fikrin doğuşunu **düşünce ve hoşgörü** ile karşılarlar, bunların yaşamasına ve tutunmasına bütün güçleri ile yardımcı olurlar.

(...)

3.Nâ.- (I. ses) Bütün inanç ve kanaatlerin hürriyeti, kardeşin temel şart olan **hoşgörü**. (...)

Yahudi ulusu, **hoşgörüden yoksun** olmakta başkalarına asla örnek olmasın; kendisi de başkalarının bağnazlığına kurban gitmesin. Bizler ki hakikat mabedini ikinci defa inşa edeceğiz, onu bütün ulusların kendilerine has siyaset ve dünya görüşlerinden uzak ve bağımsız bir temel üzerine kuralım. (...)

TAAHHÜT VE TEVCİH

B. Üstadı Muhterem Me. Üstadı K.im, Zorobabel'in ilerlemesini sağlayın.

(Zorobabel'i temsil eden aday sağ elinde mala, sol elinde kılıç, yemin kürsüsünün önüne gelir)

Bağımsızlık ve hoşgörü Mabedinin inşasında bize yardım edeceğinize ve gerektiği zaman onu savunacağınıza söz verir misiniz? (...)

Başkalarını yanlışlık ve sapma içinde görürsem onları aydınlatmaya çalışacağım; fakat kişi olarak onların beslemek hürriyetini haiz oldukları düşünce, istek ve kanaatlerine saygı göstereceğim. EKSR'nin temel ilkesini bozacak şekilde, **hoşgörüye** ayları herhangi bir davranışı önlemek için bütün gücümü kullanacağım. (...)

Zorobabel'in Babil'den getirdiği yeni düşünce akımları ve **hoşgörü ilkeleri** kendi çevresinde çok beğenilmişti; fakat halk toplulukları üzerinde bir etki yapamamıştı. (...)

Bu derecenin konuları siyasî bağımsızlık, **hoşgörü**, Zorobabel efsanesi, ikinci Mabedin kuruluşu, İran felsefesinin incelenmesi gibi araştırmalardır.(...)

Masonlar insanlığı işte böyle anlar ve bu sebeple de **toleranssızlığın karşısındadırlar**. Sizler de kardeşlerinizin hürriyetini bu yoldan koruyacak, toleranssızlığa engel olacaksınız.(...)

Birinci Nazır - Bilgili **ve toleranslı** bir Mason."

"Hür insan, Allah'a inanan, bilgili olan, **hoşgörü** ile hareket eden ve kimseye kendi fikir ve düşüncesini zorla kabul ettirmeğe kalkışmayan kimsedir, onun için de 10. derecedeki seçilmiş Şövalye hür insandır. Yalnız hoşgörü ile her şeye razı olmayı ve herkesi memnun etmeyi birbirine karıştırmamak gerekir. Kral Süleyman **hoşgörüyü** bu manada kabul etmemiş ve suçluları ve onların ailelerini hiç de memnun etmeyeceğini bildiği halde, üç katili cezalandırmaktan çekinmemiştir."

18. DERECE ÇALIŞMA KILAVUZU

"Bu, Zerdüşt dinidir. Ritüellerimiz bu dini dikkatle incelememizi öğütler, çünkü Zerdüşt dininin Yahudilikle temasından Hristiyanlık dininin doğduğu sanılmaktadır. Gerçekten, Keyhüsrev 'in Yahudilere ayrıcalık tanınmasıyla, iki ayrı soy ve dinden gelen ulusların kaynaşmasından yeni bir düşünce ufku açılmış oldu. Birlikte yaşayabilmenin gerektirdiği hoşgörü ile dinlerde ve düşüncelerde bir yakınlaşma doğdu.(...)

Siyasette neme lazımcılık, özgürlüğü sarsan bir felaket olduğu gibi, siyasette aşırılık da kargaşalık doğurur. Her işte **dengeli ve hoşgörülü** davranmalıyız."

Tolerans yok

086 GÜZEL İSTANBUL MUHTEREM LOCASI AYLIK YAYINI 9 - 53 SAYILARI
ARASINDAKİ 17 DERGİDE (2018-2023)

08. – ORHAN ÇEVİKBAŞ, “MASON RUHU”

"Hatırlayacağınız gibi; 'Tolerans' kelimesinin, farklı anlamları olan müsamaha ve hoşgörü kelimelerini de ifade ettiğini biliyoruz, ancak 'Tolerans' derken, farklı kullansak da aralarındaki farkı dile getirerek kullanamıyoruz."

Orhan Çevikbaş

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezun. UFE GRUP ORG AŞ'de Avukatlık yapıyor.

Gaziantep L. kurucu Üstadı Muh.

11.- F. ŞÜKRAN ÖZGÖREN, ANDIMIZ ADIMIZDIR

"Hayatımızda son derece önemli bir yer tutan bu konuyu yani yemini veya andı anlatabilmek için, onun sözlük anlamını tekrarlayarak başlamak istiyorum. Türk Dil Kurumu Türkçe sözlüğünde and, yemin şöyle tanımlanıyor:

And: Yemin

And içmek: Yemin etmek... 'Bir şeyi yapmaya veya yapmamaya and ile söz vermek, yemin etmek.

Diğer yandan masonik yaşantımızdaki köşe taşlarımızdan Murat Özgen Ayfer Üstad 'ın Ansiklopedik Mason Sözlüğünde ise and'ın; 'Bir şeyi yapmak ya da belirli bir şekilde davranmak üzere söz veriş' şeklinde tanımlandığını görüyoruz.

Genelden özele yani Masonluğa dönersek; Masonluğa kabul törenlerinde, bir üst dereceye geçişte, seçilinen bir göreve başlarken veya başka bir locaya tebenni eder veya katılmış üye olurken hep and içildiğini biliyoruz. (...)

And bireysel bir eylemdir. Bireyin kendi iradesi ile kendince kutsal saydığı bir varlığı ya da nesneyi tanık göstererek, herhangi bir konuda verdiği itaat ve bağlılık sözüdür. Onur gibi, alçakgönüllülük, yüreklilik, yardımseverlik ve şefkat gibi erdemleri simgeler"¹⁰⁸

¹⁰⁸ (Özgören, 2014, s. 31-39)

"Ant yemin ile aynı şey midir? Evet, ant ile yemin sözlüklerde eş anlamlı olarak yer almaktadır. Ancak kanımca ant yemini de kapsayabilen ancak onun ötesinde bir kavramdır. Yemin bir kutsal tanık göstererek, bir kutsala referansla verilen bir sözdür. Dolayısıyla inanç ile ilgilidir. Ant ise bir kutsalla ilgili olabileceği gibi insanın kendi kendine verdiği bir söz; kendine referansla altına girdiği bir taahhüt boyutunu da taşımaktadır. Dolayısıyla bu bağlamıyla insanın özgür iradesi, sorumluluğu, onuru, vicdanı, değer yargıları ve akli ile ilintilidir."

Kimi masonlardaki bu özgüvene şaşıyorum. Korkarım yarı-cahil özgüveni. Bilgiye, araştırmaya dayanmadan, "kanımca..." diye başlayıp, yarı cahillikleri ile tanımlar yapmak...

Mason **Kudret Tamerler** 1962 İstanbul doğumlu. Boğaziçi Üniversitesi İşletme Bölümü Mezunu, sermaye piyasaları ve bankacılık üzerinde çeşitli kurumlarda çalıştıktan sonra, tekstil sektörüne girmiş ve 2002 yılında **ARI Hareketine** katılmış.

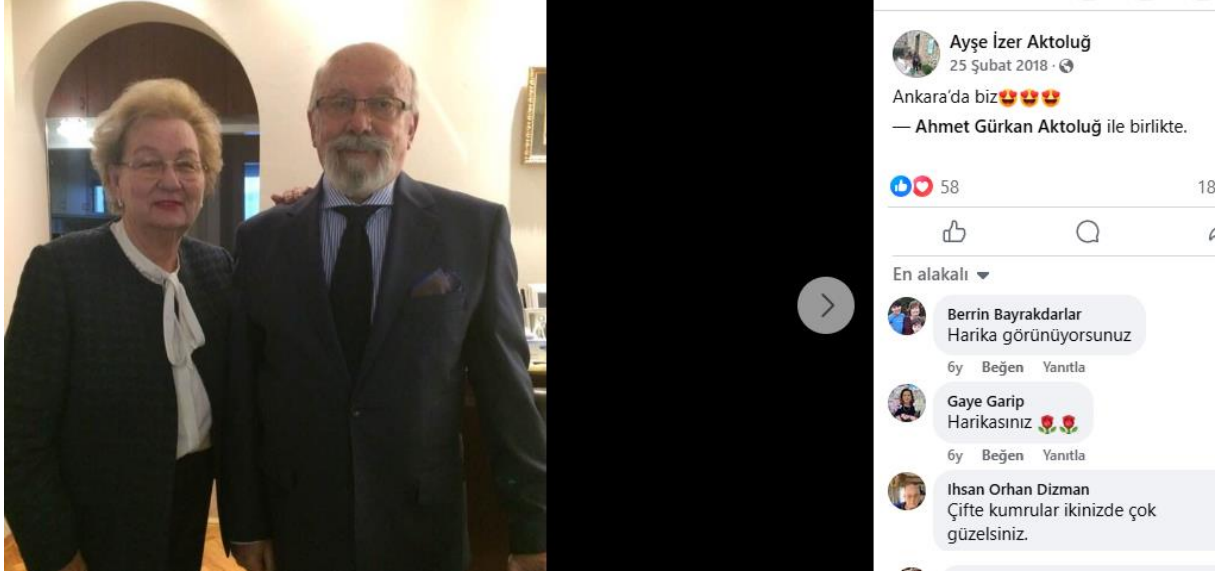
AHMET GÜRKAN AKTOLUĞ

Ö. Aralık 2020

Eş: Ayşe İzer Aktoluğ

Eğitim-Lisans: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi

Çalışma: İstanbul'da Avukat olarak çalıştı.

Görsel 25. A. Gürkan Aktoluğ ve eşi Ayşe İzer Aktoluğ.

Localarda verdiği konferans duyurularından bazıları

SADAKAT	Osman Altınay	Semboller ve Allegoriler	16.12.1997
	Tamer Ayan	Bilgi Çağı Masonluğu	13.01.1998
	Gürkan Aktoluğ	Mevlânâ'dan Deyişler	27.01.1998
	Macit Gökyıldız	Masonik Davranış	10.02.1998
	Haluk Gülercan	Müzik ve Yaşam	24.02.1998
SADAKAT	Gürkan Aktoluğ	Sokrates'in 2. Derece Sembolizması Üzerine Düşen Gölgesi	14.11.2000
	Cevdet Attila	Sevgi	09.01.2001
SADAKAT	Gürkan Aktoluğ	Niçin Buradayız?	22.01.2002
	Uğur Kayın	Harici Teklif Etmenin Sorumlulukları	19.02.2002
	Ahmet Aktoluğ	Ayna	05.03.2002
Sadakat	Ercan Albayrak	Masonik usul	21.12.1993
	Sadi Toran, Gürkan Aktoluğ	Mevlana	04.01.1994
	Alp Atamer, Doğan Güvenç	Keman, keman yapım sanatı	01.03.1994
GÜNIŞIğI	Gürkan Aktoluğ	800 Yıl Sonra Mevlana	09.04.2007
	İlker İnal	Mason ve Nitelikleri	07.05.2007

Mason Ahmet Gürkan Aktoluğ Aralık 2020 yılında öldüğü ve bu durum Facebook hesabında duyurulduğu halde, mason kardeşleri, öldüğünden haberleri bile olmayan kardeşlerinin doğum gününü kutlamayı sürdürürler. Bu masonların çokça yaptıkları vahim yanlışlardandır. Nedeni de, bir birlerine karşı içten olmayan, yapay ve sığ bir "nezaket" göstermek içindir. Bunun örneklerini aşağıda paylaşıyorum:

Aydın Toraman ▶ Ahmet Gürkan Aktoluğ
27 Aralık 2020 · 🌐

**BÜTÜN SEVENLERİNE BAŞ
SAĞLIĞI DİLERİM ,
GÜRKAN KARDEŞİMİN
MEKÂNI CENNET OLSUN,
IŞIKLARDA UYUSUN.**

Kemal Tarakçı ▶ Ahmet Gürkan Aktoluğ
3 Ağustos 2021 · 🌐

Nice sağlıklı mutlu yıllara sevdikleriniz ile birlikte girmeniz
dileğiyle.

Banu Balyalı ▶ Ahmet Gürkan Aktoluğ
2 Ağustos 2021 · 🌐

Doğum gününüz kutlu olsun

Kemal Tarakçı ▶ Ahmet Gürkan Aktoluğ
3 Ağustos 2022 · 🌐

Nice sağlıklı mutlu yıllara sevdikleriniz ile birlikte girmeniz
dileğiyle.

Mesut Ilgim ▶ Ahmet Gürkan Aktoluğ

3 Ağustos 2022 · 🌐

Nice nice senelere, sağlık, afiyet ve güzelliklerle.

TC Kadir Vargi ▶ Ahmet Gürkan Aktoluğ

3 Ağustos 2022 · 🌐

Mutlu sağlıklı yıllar diliyorum.

Kemal Tarakçı ▶ Ahmet Gürkan Aktoluğ

3 Ağustos 2023 · 🌐

Nice sağlıklı mutlu yıllara sevdikleriniz ile birlikte girmeniz dileğiyle.

Betül Tosun ▶ Ahmet Gürkan Aktoluğ

3 Ağustos 2023 · 🌐

Göksel Oral, Ahmet Gürkan Aktoluğ'in profiline yazdı.

5 Ağustos 2023 · 🌐

Nice mutlu sağlıklı yaşlara doğumgününüz kutlu olsun..

Ayşe Tolunay ▶ Ahmet Gürkan Aktoluğ

5 Ağustos 2023 · 🌐

Nice mutlu yaşlara...

Banu Balyali, Ahmet Gürkan Aktoluğ'in profiline yazdı.

5 Ağustos 2023 · 🌐

doğum gününüz kutlu olsun

Kemal Tarakçı ▶ Ahmet Gürkan Aktoluğ

3 Ağustos · 🌐

Nice sağlıklı mutlu yıllara sevdikleriniz ile birlikte qirmeniz dileğiyle.

CAN ARPAÇ

D. 1931, İstanbul – Ö. 2022, İstanbul

Eğitim: Lise; Kabataş Erkek Lisesi
L; İstanbul Yüksek Ticaret Okulu

Bir İsviçre firmasında çalışmış

Görsel 26. Amerikalı mason, Can Arpaç, Celil Layıktez

Aile: Eş; Nüzhet Alpaç
Çocuk; Çağdaş Alpaç
Baba; Mehmet Halit Alpaç – Mason / Büyük Üstat
Anne; Emine Danende Yurdatapan Arpaç
Kardeş; Enver Arpaç - Mason
Lale Mansur, Şanar Yurdatapan akrabalar.

Halit İbrahim Arpaç, 20. Büyük Üstat, 1980 – 1981 Yüksek Şûra, 1972’de 33.° almış.
Can Arpaç, 25. Büyük Üstat, 1992 – 1995 Yüksek Şûra, 1992’de 33.°

Anne Tarafı

Sultan Abdülhamid Han’a karşı olduğu için Erzurum’a sürülen Mehmet Ali Paşa’nın kızı Mevhibe Hanım ile Tuğbay Servet Paşa58 evlenirler.

Tuğbay Servet – Mevhibe Hanım

Çocuk; Daniyel59, Emine Danende, Dâna, Daime, Daniş

Daniyel – Suzan Yurdatapan

Çocuk; Oktay, Onur, Şanar Yurdatapan, Lale (Mansur)60

Emine Danende - Mehmet Halit Arpaç

Çocuk; Can Arpaç, Enver Arpaç

Baş Mason, 33.° mason Can Arpaç 'ın kuzenleri Şanar Yurdatapan ve Lale Mansur Türk düşmanları. Kuzenlerinin siyasi tercihleri, Can Arpaç 'ı bağlamaz denebilir. Bir yere kadar haklı da kabul edilebilir. Ancak Can Arpaç 'ın Baş Mason olduğu dönemde yaptıkları ve sonrasında da M. Remzi Sanver ile birlikte Amerikancı tarafta yer alması, Kuzenlerinin dünya görüşüne çok da uzak olmadığını göstermez mi? Dahası Can Arpaç 'ın iki çocuğundan Çağdaş Arpaç 'da Ermeni soykırımına inanan ve savunulardan olmasına ne demeli?

Baba Tarafı

Kafkas cephesinde şehit olan Bnb. İbrahim Hakkı, İbrahim Halit Arpaç 'ın babası, Can Arpaç 'ın dedesi Binbaşı İbrahim Hakkı, Kafkasya'da şehit olur.

İbrahim Hakkı adı, Osmanlı devşirme paşaları arasında ve Türk Müslüman kökenli olmayan üst düzey masonlar arasında da yaygındır. Bunlardan bazılarını anımsayalım; İbrahim Hakkı Paşa Osmanlı Sadrazamı, 5 Mayıs 1909 – 28 Aralık 1919 İbrahim Hakkı Paşa, Osmanlı'da Ser locasında masondur. Osmanlı'da Mason Locaları kitabımda tüm ayrıntılarını belgeleri ile verdiğim SER locası, Ermeni milliyetçilerin kurduğu, Osmanlı'yı yıkıp Büyük Ermenistan'ı kurmayı hedefleyen, locanın resmi toplantı dili Ermenice olan, o dönemin bölücü terör örgütünün sivil yüzüdür. Torun Çağdaş Arpaç 'ın sözde Ermeni Soykırımı anıtına bağlılığı bu yüzden mi acaba? Kafalar karışıyor elbette; gizli Ermeni köken mi Sabetaycılık içine gizlenmiş yoksa?

*"Hüsrev Gerede'nin yeğeni Danyal Yurdatapan, **Lale Mansur** ve **Melike Demirağ**'ın eski eşi olan kardeşi **Şanar Yurdatapan**'ın babalarıdır. Danyal Yurdatapan'ın kardeşi Emine Danende Hanım'ın oğlu **Can Arpaç**, **Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası Büyük Üstat** olmuş bir isim.*

*Lale Mansur ve Şanar Yurdatapan'ın kardeşleri Oktay Yurdatapan (**Tuğrul Dağcı**) Nilüfer'in seslendirdiği 'Dünya Dönüyor' , Cici Kızlar'ın seslendirdiği 'Delisin' ve Füsun Önal'ın seslendirdiği 'Senden başka' isimli şarkıların bestecisidir.*

Hüsrev Gerede'nin yeğeni, Danyal Yurdatapan'ın kardeşi Daimi **Nazikioğlu**, şarkıcı **Alpay**'ın annesidir.

Hüsrev Gerede'nin oğlu Selçuk Gerede, **Bennu** ve Şiva **Gerede**'nin babalarıdır. Bennu ve Şiva hanımların anneleri, diplomat **Cemil Vafi** 'nin kızıdır. Cemil Bey'in kardeşi Ekmel Vafi'nin eşi Reşiha hanımın annesi, **Mim Kemal Öke**'nin oğluyla evlenmiş. Öke'nin damadı Sait Rauf **Sarper**, Hüsrev Gerede'nin kayınbiraderidir:

Hamit Şevket İnce'nin diğer bacanağı DP dönemi ekonomi ve ticaret bakanı **Zühtü Velibeşe** hakkında Soner Yalçın'ın "Beyaz Müslümanların Büyük Sırrı" kitabında yazdıkları:

Bursalı Mehmet Tahir'in torunu **Ahmet Haluk Şaman**, Yapı Kredi Bankası genel müdürlüğü yaparken siyasete atıldı. 1950-1960 arası Bursa DP milletvekilliği, Devlet bakanlığı, Çalışma bakanlığı, Turizm ve Tanıtma bakanlığı yaptı. Masondu, (İlhami Soysal, Dünyada ve Türkiye'de Masonlar ve Masonluk, 1978, s. 387.) Murat Locası büyük üstadı, sonra maşrık-ı azam oldu. (www.parsimony.net) Biraz Önce okuduğunuz İttihatçılara muhalif Melami şeyhi Terlikçi Salih'in İstanbul'daki en önemli müritlerinden biri de 'Arşimet Hilmi' ydi (matematikçi olduğu için). Arşimet Hilmi Selanikliydi. Ailesi Velibeşe'lerdendi. DP hükümetinin Ekonomi ve Ticaret bakanı **Zühtü Hilmi Velibeşe**'nin babasıydı. Bakın Zühtü Hilmi Velibeşe, Hür ve Kabul Edilmiş Masonların Internet sitesine göre üst düzey masondu. Yani: Demokrat Parti'yi bir de Üçüncü Devre Melamiliği İlişkileriyle değerlendirmemiz gerekiyor... Son bir not ekleyeyim: 1992-1996 yılları arasında Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası'nın maşrık-ı azamı Can Arpaç, Ahmet Haluk Şaman'la akrabaydı. Her ikisi de Sultanahmet'te surların hemen yanındaki Naziki Tekkesi'nin son şeyhi Esseyid Mehmet Esat Boydar'ın akrabasıydı. Nazikîzade Mehmed Esad'ın torunu Nail Keçili'ydi; şarkıcı Alpay ise kardeşi Nazikîzade Cemal Efendi'nin torunuydu. Söz yazarı Şanar Yurdatapan, sanatçı Lale Mansur bu ailedendir. "

Ölüm Duyurusu

Ö L Ü M

Eski Mutasarrıflardan Merhum Nazıkızade Cemal Beyle Behice Hanımın oğlu, C.H.P. Genel Merkez Baş Tabibi Daimi Nazıkioğlunun eşi, Alpay, Aysun Nazıkioğlu'nun babası, Tulû'un dedesi, Ezel Nazıkioğlu ve Hazine Temyiz Avukatı Semiha Nazıkioğlu'nun kardeşi, Avukat Işık Nazıkioğlu ve Güzin Refioğlu'nun amcası, Perihan Orhan, Ertuğrul Anadol ile Şükran Unyazıcı'nın dayısı, Emekli Korgeneral Danış Yurdatapan, Danende Arpaç ve Kadıköy Savcısı Danış Yurdatapan'ın eniştesi, Devlet Demir Yolları Atelyeler Dairesi Mühassıslığından emekli

Turhan NAZIKIOĞLU

10/2/1964 günü vefat etmiştir. Cenazesi 11/2/1964 Salı öğle namazından sonra Hacıbayram Ca-

Ermenilerin SER Locasının üyelerinin bazılarını anımsayalım:

1868 - 1894	Ser (Sevgi)	Fransız Büyük Maşrıkı İstanbul İran Sefiri Muhsin Han	<ul style="list-style-type: none">• Sadrâzam Keçecizâde Fuat Paşa• Sadrâzam Mithat Paşa• Sadrâzam Ahmet Vefik Paşa• Sadrâzam Tunuslu Hayrettin Paşa• Sadrâzam İbrahim Hakkı Paşa• Berlin Sefiri Sâdullah Paşa• Namık Kemal (1840-1888)• Şair Ziyâ Paşa (1839-1880)• Şinâsi• Bestekâr Ali Haydar• Şehzade Nurettin• Şehzade Kemalettin
----------------	----------------	---	--

Masonluğu:

Müsavat Locasında eriştilererek, mason olmuş, 1959.

HKEMBL Masonbaşı, 1992 - 1996

Döneminde açılan localar: Bodrum, Antalya, Eskişehir ve Almanya Frankfurt'ta Amerikan-Kanada Askerleri Büyük Locasına bağlı olarak Türkey Locası.

Can Arpaç 'ın Kadınlara Bakışı

"Hürriyet: Sanırım bir de kadın olmaması gerekiyor. Niye kadınlar Mason olamıyor?"

Can Arpaç: Bunun kökü orta çağdaki Duvarcı Loncalarına kadar gidiyor. O günün koşulları içerisinde ülkeden ülkeye dolaşıp, bir ağır işçi olarak şatolar, mabetler yapan Masonlar, yaptıkları işin niteliği gereği teşkilatlarına kadın almamışlar. Giderek bu gelenek haline gelmiş. Biz de bu geleneğe saygı gösteriyoruz.¹⁰⁹

Masonluk için yalan serbest değil mi Baş mason Can Arpaç?

"Bayan Masonlar

Yeni Asır: İstanbul'da bazı bayanların da Mason derneği kurduğu doğru mu?

ARPAÇ: "Yalnız masonluğun temel prensipleri bayanları aramıza almamıza izin vermiyor. Bunun sonucu kadın üye almıyoruz.

Yeni Asır: Son günlerde masonların özel bir nikâh kısıdından söz ediliyor.¹¹⁰

Mason Nikâhı ve 2 yılda bir yapılan **Beyaz Geceler** toplantıları, kadınların tapınağa toplantı sırasında girebildikleri zamanlardır. Bunun dışında, tapınağa girmek kadınlara yasak. Beyaz geceler de, aslında İngiliz masonluğunda olmayan, Hür Masonların, Fransız masonluğundan aldıkları bir uygulama. İngiliz masonlarında kadınlar asla tapınağa masonik toplantıda giremez.

¹⁰⁹ (Can Arpaç ile Röportaj, 1993)

¹¹⁰ (Arpaç, İzmirli Masonlar Kapılarını İlk Kez Yeni Asır'a Açtı, 1993, s. 5)

HKEMBL Marmaris Locasını, Hürmasonlar ve NATO Masonları Darbeci Faşist Kenan Evren Koruma ve Desteği Altında Birlikte Kurdular!

Görsel 27. Marmaris Locası Kuruluş Balosu

Soldan Sağa: Marmaris Locası ve Almanya `da Amerika-Kanada Askerleri Büyük Locası Üstadı Muhteremi / Loca başı Metin Cangör, HKEMBL Büyük Üstat / Masonbaşı Tunç Timurkan, Faşist darbeci General Kenan Evren,

NATO Masonları temsilcisi Woodward, Cem Mahruki, Celil Lâyıktez. Kenan Evren`in yüzünün yarısını örttüğü top sakallı da bir önceki Masonbaşı Can Arpaç.

8 Mayıs ve 19 Haziran Konvanları

Can Arpaç, Asım Akin, Celil Layıktez komprador cephesi, seçimli olmayan mali ve idari konuların tartışılacağı 8 Mayıs 2010 Konvanında, Büyük Üstada, bırakın mason ilkelerini genel ahlaka ve demokrasi anlayışına sığmayacak biçimde saldırırlar. Hakaretler edilir, çekiçler fırlatılır, alkışla protestolar yapılır ve Büyük Üstattan izin almaksızın toplantı terk edilir. Dahası Salih Evcilerli "istifa etmediği takdirde ibra edilmeyeceği ve mahkemeye verileceği" ile tehdit edilir. Sonuçta Salih Evcilerli baskılara, hakaretlere, saldırgan ve tehditkâr baskılara daha fazla direnemez ve Büyük Üstat / Baş Mason görevinden istifa eder.

19 Haziran Olağanüstü Konvan 'da (Genel Kurul) Remzi Sanver, dönemi tamamlamak üzere Büyük Üstat seçilir.

Amerikalı ve İsraili Masonlarla İşbirliği İçindedir

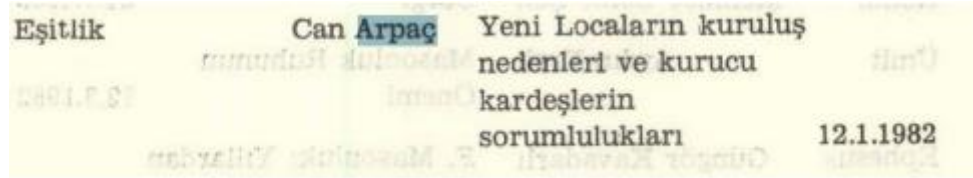
Görsel 28. Can Arpaç ve Amerikalı Büyük Üstat / HBA'lar

Anadolu'ya yayılmak

Can Arpaç, Anadolu da örgütlenmek için çok çaba göstermişti! Bunun için localarda birçok konferanslar verdi;

AKM-Yunus Emre Salonunu dolduran konuklar için verilen kokteylde, Büyük Üstat Remzi Sanver ve Önceki Büyük Üstatlardan Demir Savaşçın ve Can Arpaç da katıldılar.

Beyaz Eldiven Derneği

1995 'de HKEMBL masonlarının hemşire diye isimlendirdikleri eşleri İstanbul 'da kuruyorlar. O sırada Büyük Loca baş masonu Can Arpaç, 33.º mason.

Kurucu Yönetim Başkan Nilüfer Balatel Yalman YK Neşe Lâyıktez, Füsun Barlas, Selma Bilim Özkorkmaz, Ülker Erdem

Sonraki Başkanlar

Neşe Lâyıktez (Celil Lâyıktez),
Nesrin Akdoğan Tanağar (Asaf Tanağar),
Selmin Alkanel Salem (Aldo Salem),
Zafer Suna Keskin (Erol Keskin)

1997 `de İzmir `de Beyaz Eldiven Derneğinin Şubesini, Ankara `da Gönül Birliği – Gönül Dostları Derneğini kuruyorlar. Mason hemşireleri Adana`da Gönül Birliği'nin Şubesini kuruyorlar. Neden Ankara`da ayrı bir dernek, şube değil de?

Mason başı Halit Arpaç oğlu mason başı Can Arpaç;

- 1965`de Türkiye `de masonluğun bölünerek Amerika masonluğunun denetimine girmesi olayları sırasında, İzmir locası masonları büyük çoğunlukla, Amerika masonları tarafında yer alır.

- Salih Evcilerli Büyük Üstat olduğunda devrilmesinde önemli görev almıştır.

- Emperyalizmin darbecisi faşist Kenan Evren ile işbirliği yapmıştır.

Bu bölümde paylaşılan bilgilerden bir kısmı aşağıdaki kitaplardan alınmıştır. Daha ayrıntılı bilgi için kitaplar incebebilir.

Boğaziçi Üniversitesi - II. Örümcek Ağı - I. Kuşatma¹¹¹ (sayfa 818 – 831)

Mehmet Remzi Sanver, Büyük Üstatlığa Yeniden Aday¹¹² (sayfa 2, 52-55)

¹¹¹ <https://huoltasdelen.com/index.php/masontarikati/universiteler/bogazici-universitesi>

¹¹²

CELİL LAYİKTEZ

D. 16 Mart 1935 – Ö. 2022, İstanbul

Eğitim:

Lise: Saint Michel Fransız Lisesi, 1952

L: Robert Kolej, Elektrik Mühendisi, 1956

Aile:

1. Eş: ?

2. Eş; Neş'e Layıktez

*"İkinci eşi, daha önce mutsuz evlilikler yaşamaları ve evlilik müessesine inançlarını yitirmeleri sebebi ile nikâhsız bir birliktelik olarak sürdü. Bu durum locada tepkilere yol açtı. 1975 yılında istifa etti."*¹¹³

"Özel yaşamının eleştirilere hedef olması sebebi ile Üstad-ı Muhteremlik görevini tamamladığı an istifa etti, Quatuor Coronati Araştırma Locası Türkiye Sekreterliği görevini Mişel Margulies Kardeşe devretti."

Görsel 29. Celil Layıktez

*Bir dönem bitti, Celil Layıktez neredeyse 10 yıl boyunca Masonluk dışında kaldı."*¹¹⁴

Celil Layıktez 10 yıl sonra masonluğa döndü.

Yahudi olan Celal Layıktez, ikinci eşinin etkisiyle Müslüman olduğu söylenir. Gerçekten oldu mu?

¹¹³ 086 – İstanbul Muh. Locası Aylık yayını, Mart 2021, sayı 21

¹¹⁴ 086 – İstanbul Muh. Locası Aylık yayını, Mart 2021, sayı 21

"Neş'e Layıktez, Avrupalı kardeşlerin eşlerinin hasenat konusundaki çalışmalarından ilhamla kurulan Beyaz Eldiven Derneği çalışmalarına önce liderlik, ardından da başkanlık yaptı."

Askerliğini, Genelkurmay Başkanı Org. Rüştü Erdelhun 'un özel çevirmeni (tercümanı) olarak yaptı.

Genelkurmay Başkanı, muvazzaf subaylar olmasına Asteğmen Celil Layıktez'i kendisine özel çevirmen olarak seçmesi çok dikkat çekici! Celil Layıktez, Rus Yahudi'si kökenli mason. Org. Rüştü Erdelhun 'un niteliklerini Talat Turhan 'dan okuyunca, mason Celil Layıktez 'in seçilmesinin nedeni ortaya çıkıyor;

"1970 yılında Devrim Gazetesi'nde 'Sunay'a Açık Mektup' yayımlandım. (7) Bu yazıda çok ilginç bir açıklamada bulunuyorum. Demokrat Parti iktidarı Genelkurmay başkanı Org. Rüştü Erdelhun'un 1958 yılında, İzmir'de, 60 NATO generaline, 'Bu vatan bizim değil, sizindir' dediğini açıklıyorum. Genelkurmay eski başkanı Erdelhun, açıklama gönderip yazımı tarihi bir belgeye dönüştürdü... 'Ben bu lafi söyledim ama' diyor, 'hava savunması konusunda...' Bu durumda Demokrat Parti'nin (DP) Gn. Kur. Başkanı Org. Erdelhun'un ağızından 1958 yılında bile Türkiye'nin hava savunmasının emperyalist güçlere peşkeş çekildiği kanıtlandı."¹¹⁵

1944 yılında da MESS - Türkiye Metal Sanayicileri Sendikası Eğitim Vakfı kurucusu.

Masonlar her zaman sermayenin yanında ve temsilcisi olmuşlardır!

¹¹⁵ (Turhan, 2012)

Satranç Federasyonu Başkanı

"12 Eylül döneminde bakanlığa bağlı olmayan tüm spor dernekleri kapatılması gündeme geldi. Satranç ve briç federasyonları ile filateli federasyonunu kapandıktan O kurtardı.¹¹⁶

Masonların Amerikancı asker darbecilerle her zaman ilişkileri özel yakınlıkta olmuştur, hele Kenan Evren ile...

"Masonluğu

1964 yılının Mart ayında, Joseph Margulies (Mişel Margulies Kardeşin babası) Kardeşin teklifi ile Masonluğa ilk adımını attı. Aynı yıl HKEMBL Matrikül 'ünde 11 numara ile kayıtlı Müsavat Muhterem Locası'nda Üstad-ı Muhterem Ziya Umur Kardeşin yönettiği Tekris Töreni ile nura kavuştu.

Bu dönemde, kısaca GOdF olarak anılan Grand Orient de France | Fransa Büyük Doğusu ile Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde faaliyet gösteren localar arasındaki yazışmalara erişme fırsatı oldu. Nazilerin hışmından korunmak için Bibliothèques Nationale Française | Fransa Milli Kütüphanesi'nde özel bir bölümde saklanan Masonik arşivde araştırma yapması için izin verildi. Bu sayede de 1760'lardan 1890'a kadar olan 130 yıllık döneme ait Türk Masonluğunun tarihini gün ışığına çıkararak 1878 sayfalık külliyata erişti. Dokümanların mikrofilmlerini çekerek bu eşsiz belgeleri HKEMBL arşivine kazandırdı. Devamında o dönemin Fransızcası ile yazılan belgeleri Ziya Umur, Süha Umur ve Mişel Margulies kardeşlerin yardımları ile anlaşılır ve kolay erişilir bir hale getirdi. (...)

1991 yılında Büyük Görevliler Kurulu'na girdi, 1998 yılında da Büyük Üstat Yardımcılığı görevini sırasında Büyük Görevliler Kurulu kariyerini noktaladı. (...)

¹¹⁶ Masonların askeri darbecilerle her zaman ilişkileri özel yakınlıkta olmuştur, hele Kenan Evren ile...

*Kısa adı GLNF olan Grande Loge Nationale Française | Fransa Milli Büyük Locası'na bağlı Provence Bölge Büyük Locası Onursal Önceki Büyük Üstat Yardımcısı ünvanı ile taltif edildi. **Columbia ve Tazmanya Büyük Locası yanı sıra kısa adı 'UGLE of United Grand Lodge of England' (İngiltere Birleşik Büyük Locası) tarafından Dostluk Kefili ilan edildi. Rosslyn Chapel Trust Ayrıcalıklı Üye'si oldu.***

Masonik çalışmaları

İlk sayısı 1992 yılının Mayıs ayında çıkan ve 2013 yılının Mart ayına kadar toplam 87 sayı yayınlanan Tesviye dergisinin editörlüğünü üstlendi. İlk sayı 2500 adet basıldı, o dönemde 7500 üye vardı. Talep üzerine

Mimar Sinan dergisinde yayınlanan yaklaşık 70 makale ve çeviri ile mesleğe katkıda bulundu.¹¹⁷

Görsel 30. Celil Layıktez, 50. Yıl Önlük Kuşanma töreninden. Soldan sağa; Ömer Köker, Celil Layıktez, M. Remzi Sanver ve loca biraderleri.¹¹⁸

¹¹⁷ 086 – İstanbul Muh. Locası Aylık yayını, Mart 2021, sayı 21

DENİZ TANSİ

D. 1971

Eş: Nükhet Çamdereli Tansi

Eğitim: L; İstanbul Üniversitesi, Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Bölümü

YL; Yeditepe Üniversitesi, Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü

Dr; Marmara Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü

Çalışma: Doç. Dr. - Yeditepe Üniversitesi Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim üyesi

Mason Deniz Tansi / Mahmut Deniz Tansi

Görsel 31 Mason Deniz Tansi¹¹⁹

¹¹⁸ Masonlar loca içinde ayağa kalkınca “sadakat duruşuna” geçerler. HKEMBL ‘da sadakat duruşu fotoğrafta görüldüğü gibi sağ el baş parmak diğer parmaklarla gönye yapacak şekilde açık ve kalbin üstünde. Sol el yanda aşağı sarkıKardeş Locada Üstadı Muhterem Ayağa kalkarsa herkes ayağa kalkmak durumundadır.

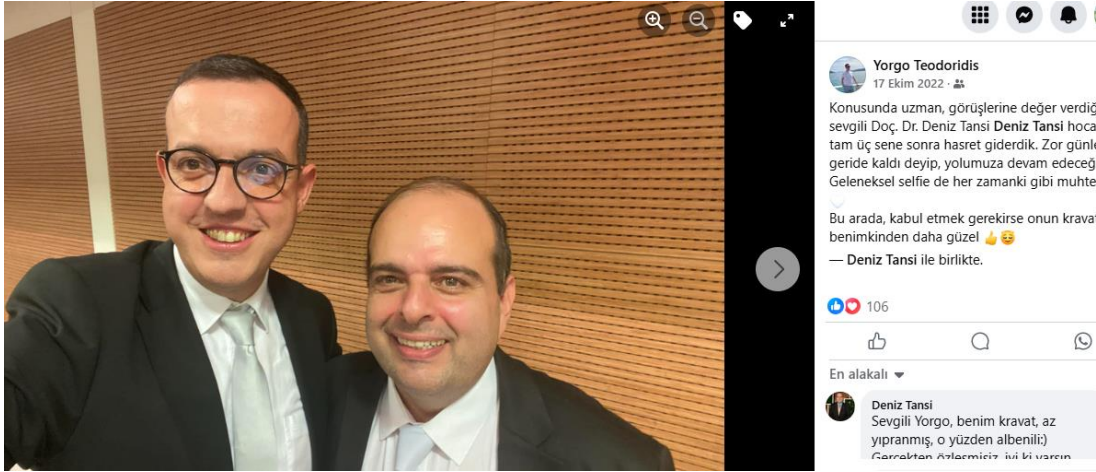
¹¹⁹ Fotoğraf, HKEMBLİstanbul Nur-i Ziya sokakta bulunan merkezinde, loca tapınağı içinde “Beyaz Geceler” töreni içinde çekilmiş.

CHP üyesi Deniz Tansi

Görsel 32 CHP içinde görev yapıp, ilçe yönetimi için seçimlere girdiği ve kaybettiği yıllar.

Mason Kardeşleri ile

Görsel 33. Mason kardeşler: Yorgo Teodoridis ve Deniz Tansi, İstanbul' da mason lokalinde, sofrada

Mason Yorgo Teodoridis hakkında ayrıntılı bilgilere, "**İhanet Çemberi - Ortodoks Başepiskopos, Rum; Mason Locaları, Okulları ve Vakıfları**"¹²⁰ makalemde okunabilir.

İki mason Uğur Poyraz ve Mete Akyol birlikte.

Yeditepe Üniversitesi öğretim üyelerinden, mason Doç. Dr. Deniz Tansi fotoğrafın altına masonik bir yorum yapmış;

"Üstadım nafakamızı daha sonra almak kaydıyla, şimdiden ağzınıza sağlık. Karanlıktan aydınlığa çıkışın, aydınlanmanın en temiz anahtarı Laiklikdir. Büyük Atatürk 'ün eşsiz mirasını korumak hepimizin boynunun borcu. Eksik olmayın. KSS¹²¹."

Masonlar konferans dinlemeye "nafaka almak" diyorlar. CHP üyesi Mason Deniz Tansi 'ye sormak lazım; Atatürk 'ün kapattığı, emperyalizmin Truva atı mason tarikatında, Atatürk'e borcunu nasıl ödeyecek? Tüm erkânı Hıristiyan - Yahudi öğretisi üzerine yapılmış, her toplantısı "Evrenin Ulu Mimarını anarak" diye başlayan tarikat içinde, laikliği nasıl savunacak?

Resim 1 H. Uğur Poyraz, Mete Akyol

Düpedüz ikiyüzlülük ve Atatürk sömürüsü yapıyor. Deniz Tansi, şimdilerde kimi TV ekranlarında boy gösteren; kendisini *Uluslararası ilişkiler* uzmanı olarak tanıtan *kamu yönetimi öğretim üyesi*...

120

<https://huoltasdelen.com/index.php/masontarikati/turkiye/1991-gunumuz/makaleler-91#Rum>

121 Kardeş sevgi ve Saygılarımla

Komprador ve Tanzimatçı Mahmut Deniz Tansi

Mason dergisi Sebat Hür Düşünce Formunda şöyle yazmış;

"Avrupa'da Rönesans ve Reform süreçleriyle birlikte başlayan Aydınlanma, Immanuel Kant'ın deyimiyle 'İnsanın kendi isteğiyle düştüğü ergin olamama durumundan kurtulmasıdır. Osmanlı'ya ancak 19. Yüzyılda modernleşmeyle birlikte, **1839 Tanzimat Fermanı'ndan sonra yansıyan Aydınlanma, 'ikircikli bir yenileşme' mücadelesinin ardından, 20. Yüzyılda Atatürk'ün önderliğindeki Kurtuluş Mücadelesi ve Cumhuriyet'le** birlikte keskin dönüşümleri içeren bir devrimsel dönüşüme evrilmiştir.

Hiç kuşkusuz 1789 Fransız Devrimi'ndeki 'özgürlük, eşitlik, kardeşlik' idealleri, milliyetçilik ilkeleri, Atatürk'ün ve Türk Devrimi'nin Laik Cumhuriyet ve ulus-devlet anlayışına model olmuştur."¹²²

Deniz Tansi

23 Temmuz 2018 · 🌐

2. Meşrutiyet'ten sadece 15 yıl sonra Cumhuriyet ilan edilmiştir. Kökünde Hürriyet, Müsavat, Uhuvvet; Özgürlük, Eşitlik, Kardeşlik olan anlayış, ulusal bağımsızlık ve laik Cumhuriyet'le taçlanmıştır. Nizam-ı Cedid, Sened-i İttifak, Tanzimat, Islahat, Kanun-i Esasi, Meşrutiyet

Deniz Tansi

23 Temmuz 2018 · 🌐

23 Temmuz 1908-23 Temmuz 1919
Türk modernleşmesi bir bütündür. 2. Meşrutiyet ve aydınlanma birikimi olmasa, Samsun da, Amasya da, Erzurum Kongresi de, Sivas Kongresi de, TBMM ve Cumhuriyet te olmazdı. Atatürk modernleşme birikimini, köktenci bir devrimci anlayışıyla pekiştirdi...

¹²² (Tansi, 2017, s. 3)

Masonların aktarılan ifadelerinden açıkça görüldüğü gibi, Tanzimat'ı sahiplenirler ve Tanzimat'ı mason biraderlerin yaptığını gururla anlatırlar. Tanzimat'ı sahiplenirken, Tanzimat gerçeğini çarpıtıp, mason atalarının yaptığı gibi, komprador kimlikleriyle topluma "kurtuluş/gelişme/uygarlaşma" olarak sunarlar. Masonlar bu kadarla da kalmaz, Avrupa devletlerinin dayatmasıyla gerçekleşen, Osmanlı İmparatorluğunun emperyalistlerin pençeleri arasında parçalanıp, sömürgeleşmesi sürecinde etkin olan Tanzimat'ın; emperyalizm karşı, ulusal istiklal savaşı sonunda devrimlerle kurulan Türkiye Cumhuriyeti'ni de Tanzimat sayesinde gerçekleştiği, devamı olduğu yalanını utanmadan söylerler.

Türk bilim insanları ve aydınlarının masonlara tokat gibi yanıtları

Doğan Avcioğlu;

"Kemalizm, her şeyden önce bazılarının 'Batılılaşma' adını verdikleri Tanzimat'la birlikte başlayan uydulaşma ve sömürgeleşme sürecine karşı milliyetçi bir tepkidir."¹²³

Çetin Yetkin;

"Tanzimat, ders kitaplarımızda bile bir ilerencilik, bir devrimcilik dönemi olarak tanıtılır. Çoğu bilim adamımız ve yazarımız da bu görüştedir. Bu, çok kaygı verici bir yanılgıdır. Daha düşündürücü olanı da, kimilerinin, Atatürk devrimlerini Tanzimat'ın bir devamı olarak göstermeye kalkışmalarıdır. Cumhuriyet dönemini konumuz açısından ele aldığımızda gerçeğin hiç de böyle olmadığı görülecektir.(...)

'Tanzimatçı yenileşmenin' Atatürk ilke ve devrimleri ile hiç bir ilgisinin bulunmadığına yeri geldikçe değinmiş ve asıl Cumhuriyet dönemini incelerken bu gerçeğin en belirgin biçimde ortaya konacağını belirtmiş bulunuyorum. Şunu da çok açık bir biçimde göreceğiz ki, Atatürk, Tanzimatçı düşünüş ve uygulamaları acımasızca eleştirecektir. Pekiyi, Tanzimat'a karşı oluşan bu tepkilerle Atatürk'ün görüşleri ve uygulamaları arasında bir koşutluk var mıdır? (...)

¹²³ (Avcioğlu, İki Bağımsızlık Anlayışı, 2003, s. 105)

Oysa Atatürk, ulusçudur! Kısacası, Atatürk tarafından bir halk eylemine dönüştürülen Ulusal Kurtuluş Savaşımızın ve Cumhuriyet dönemi devrimlerinin tarihsel gelişimdeki yerini doğru saptayabilmek için Tanzimat'a karşı oluşan tepkiler üzerinde durmamız ve bunu yaparken de Yeni Osmanlıları özellikle de daha yakından görmemiz gerekiyor."¹²⁴

Tiyatro Sanatçısı ve öğretim üyesi, mason Ecdar Akışık, biraderlerinden farklı, vatansever aydınlarımız doğrultusunda düşünüyor;

"Türk ulusunun en büyük önderi, Atatürk, yepyeni bir Türk Devleti'nin mimarlığını yaparken kültür değişiminin yeni ilkeler, yeni bir yöntemle bambaşka bir doğrultuda gelişiminin temellerini atmıştır. Atatürk'ün kültür değişiminde hedefi, çağdaş uygarlık düzeyine erişme, erişme istemi, Tanzimat'ın "terakki" kavramından alabildiğine değişiktir.

Atatürk, yepyeni bir toplum kurmak istemiştir. Burada kültür değişikliği yerleşik düzen değerlerini sürdürmek yerine, yepyeni bir düzen getirmek, yerleştirmek, bunu kökleştirmek demektir."¹²⁵

¹²⁴ (Yetkin, Başlangıçtan Atatürk'e Türk Halk Eylemleri ve Devrimler, 1996 Ocak, s. 304)

¹²⁵ (Akışık, 1995, s. 6)

"FİKRET ÇELTİKÇİNİN ARKASINDAN

Uzun ve yorucu bir hastalıktan sonra, 5-7-1983 günü, Fikret Çeltikçi Kardeşimizin, bu dünyadaki olgun hayatı sona ererek Ruhu, Ebedi Maşrığa intikal etti.

52 yıl önce, 30-9-1931 tarihinde, daha yirmi üç yaşında genç bir makine mühendisi iken gözlerini Masonluk Nur una açmıştı. 13-2- 1932'de Refik; 30-4-1934'te Üstat oldu.

*Localarımızın yeniden faaliyete geçmeleri sırasında, 14-2-1949'da, Ankara'nın ilk Locası olan Uyanış 'ta masonik faaliyetine yeniden başladı. O tarihten, Ebedi Maşrığa göçtüğü güne kadar daima vazife başında, hareketli bir Mason, **genç biraderler için derinliklerine varılması mümkün olmayan bir Üstat oldu:** Masonik bilgisi kadar Masonik sezgisi de kuvvetli olan Fikret Çeltikçi kardeşimiz, Masonluğun 'idealist' bir üyesi idi.*

Ankara'da Bilgi, Banış ve Üçgül Localarının kurucularındandı. İstanbul'a yerleştikten sonra, Kardeşleriyle, Pınar Muhterem Locasını kurdu ve hayatının sonuna kadar, çok sevdiği bu Locanın amil azası oldu.

Vazife almamış olduğu sene yok, gibidir: 1949-1950 yıllarında Uyanış Locasının Muhakkiki; 1951-1952 ve 1960 yıllarında Bilgi Locasının Hatipliğini, 1967 ve 1970'te aynı Locanın Üstadı Muhteremliğini yaptı.

1965'ten sonra, 1983'e kadar, Büyük Loca Delegesi olarak kaldı. 1965'te, o zaman 'Heyet-i Daimi' denen 'Büyük Grevliler Kurulunda Büyük Sancaktar olarak vazife gördü.

Masonluk âlemimizde en büyük faaliyeti, gönlünü tamamen ona verdiği 'Mimar Sinan' Locasındadır. 'Araştırma' Locamızın, gerek tasavvur, gerekse kuruluş şerefi tamamen ona aittir, demekte hiç bir mübalağa yoktur. (...)

Kendisine haksızlık edildiği de olmuştur. O zaman Fikret Çeltikçi K, ses çıkarmamış, inkıyat etmiştir. Kardeşlerine hediye ettiği 'HÜR MASONLUK TARİHİNDEN NOTLAR' başlıklı kitabının, vakitlice neşredilmiş olması kendisi için büyük bir haz kaynağı olmuştur; bizim için de büyük bir tesellidir. Kitabının elden ele dolaşmağa başladığını görmesi, gıyaben veya vicahen tebrikler alması ona nasip oldu; bu ona, son zamanlarının huzurunu sağladı. Diğer taraftan, kendisi Ebedi Maşrik 'ta, fakat eseri ellerimizdedir; onunla artık konuşup düşüncelerini alamadığımız şu sıralarda, gayretlerinin semeresi olan fikirlerini yine de takip edebiliyoruz; bu, bizim tesellimizdir."¹²⁶

Mason Fikret Çeltikçi, 1960 askeri darbesinden sonra;

Derhal darbecileri destekleyen bir bildiri yayınlanmasını önerir; ret edilir.

Büyük Üstat Ahmet Salih Korur tutuklanınca, derhal Ahmet Salih Korur 'un Büyük Üstatlıktan atılmasını önerir.

"2 Nisan 1972 Büyük Kurul toplantısı:

Fikret Çeltikçi Kardeşin Haysiyet Divanına sevk edilmesi

Pınar Muhterem L.sı Büyük Müfettişi Enis Naci Kafalı K.in, 28.3.1972 sayılı levhası okundu. Bu Muhterem Locanın bir eriştirme töreninde Fikret Çeltikçi K.in ritüeller hakkında tecavüzkâr bir dil kullandığı ve locayı da bu yola imale³⁴ etmek istediği bu levha ile bildirilmiş olmakla, konunun Yargı Tüzüğü gereğince incelenmesi için Soruşturma Kuruluna havalesine oybirliğiyle karar verildi."¹²⁷

¹²⁶ (Umur, Hür Masonluk Hakkında Konuşmalar, 1951 - 1989, 1992, s. 408-410)

¹²⁷ (Layıktez, Türkiye'de Masonluk Tarihi, Cil 3, Konsolidasyon Dönemi 1971 - 1990, 2003)

"Türkiye Büyük Locası 21 - 22 Nisan 1973 Konvanı:

Seçimler

Büyük Üstat Seçimi: Büyük Üstat Hayrullah Örs K. aday olmayacağını açıklayarak, Büyük Sekreter Nafiz Ekemen K.in adaylığını önerdi. Oylar tasnif edildiğinde, Nafiz Ekemen K. 91 oyla Büyük Üstat seçildi. Diğer adaylar ve aldıkları oylar: Şekûr Ökten: 43 oy, Fikret Çeltikçi: 1 oy, Necdet Egeran: 1 oy."¹²⁸

"Türkiye Büyük Locası 21 - 22 Nisan 1979 Konvanı

Büyük Üstatlığa aday Nafiz Ekemen, Şekûr Ökten ve Fikret Çeltikçi Kardeşler arasında yapılan seçimde, 166 mevcuttan Nafiz Ekemen 09 oy, Şekûr Ökten 51, Fikret Çeltikçi ise 6 oy aldılar."

Çeltikçi soy isimli masonlar

Cahit Çeltikçi, Yener Çeltikçi, Refik Çeltikçi

¹²⁸ (Layıktez, Türkiye'de Masonluk Tarihi, Cil 3, Konsolidasyon Dönemi 1971 - 1990, 2003, s. 279)

Ölüm Duyuruları

Ölüm duyurularında ismi geçen masonlar:

Fikret Çeltikçi

Kayınpeder: Saip Özel (33.º)

Kardeş: Cahit Çeltikçi (Üçgöl Locası),

Fehmi Çeltikçi (Bilgi Locası / Pınar Locası – Ö. 1965)

Yeğen: Refik Çeltikçi (Üçgöl Locası) , Yener Çeltikçi (Üçgöl Locası)

Velid/Velit İsfendiyar, Ahmet İsfendiyar (baba, Velit İsfendiyar)

VEFAT

Merhum Tevfik ve merhume İnyet Çeltikçi'nin oğulları, merhum Dr. Saip ve merhume Banu Özer'in damatları, merhum Fehmi, Remzi, Basri Çeltikçi'nin kardeşleri, Cahit ve Sevinç Çeltikçi, Celâl ve Melâhat Çetintaş'ın ağabeyleri, Fikret Çeltikçi, Rukiye Çeltikçi'nin kayınbiraderleri, merhum Ayhan Çeltikçi, Ercan ve Ebrize Çeltikçi, Ayla ve Aydın Acar, Ayşe ve Umur Bugay, Alparslan ve Azime Çeltikçi, İnyet, Refik, Yener Çeltikçi'nin amcaları, merhume Hale Özer, Bekir ve Fatoş Lostar'ın enişterleri, Mehmet Ali ve Sıdika İmre'nin dönürleri, Elif ve Aslı'nın dedeleri, Lâle ve Ali Doruk'un babaları, Jâle Çeltikçi'nin sevgili eşi, **Yük. Tayyare ve Makine Müh.**

FİKRET ÇELTİKÇİ

vefat etmiştir. Cenazesi 7 Temmuz 1983 Perşembe günü Şişli Camii'nde kılınacak öğle namazını müteakip ebedî istirahatgâhına tevdi edilecektir. Tanrı rahmet eylesin.

AİLESİ

VEFAT

Merhum Tevfik bey ve İnyet hanımın oğulları, Rukiye Çeltikçi'nin sevgili eşi, Atilla, Alparslan Çeltikçi ve Ayla, Aydın Acar'ın babaları, merhum Dr. Fehmi Remzi Çeltikçi ve Fikret, Cahit Çeltikçi, Melâhat Çetintaş'ın kardeşleri

Hasan Basri Çeltikçi

12 mayıs 1971 günü vefat etmiştir. 13 mayıs 1971 günü (bugün) Fatih Camii'nde kılınacak öğle namazından sonra Sakızağacı Şehitliğinde toprağa verilecektir. Tanrı rahmet eylesin.

VEFAT

Merhum Hacı Ahmet Muhtar ve merhume Düriye İsfendiyar'ın kızları, Afyon eski milletvekili merhum Dr. Saip Özer'in eşi, Jale ve Fikret Çeltikçi, merhum Gündoğdu Özer ve Hale Özer'in sevgili anneleri, merhum Halit İsfendiyar, merhume Saide Tanrıöver, merhume Vahide Aksoy ve Velid İsfendiyar'ın kardeşleri, Nezihe ve Perihan İsfendiyar'ın görümceleri, Melih İsfendiyar, Özden Başuçar, Mine Yavuz Beşorak ve Ahmet İsfendiyar'ın halaları, Lâle, Ali Doruk, Bekir, Fatoş Lostar'ın anneanneleri, Elif, Aslı Doruk'un nineleri, Güneş Gıyas Yalçınar'ın teyzeleri, Büyükelçi Necdet, Emel, Fikret, Sevim Özmen'in yengeleri,

Hepimizin kıymetli varlığı

BANU ÖZER

vefat etmiştir. Cenazesi, 5 nisan cumartesi günü, Kadıköy Osmanağa Camii'nde ikinci namazından sonra kılınacak cenaze namazını müteakip, Ankara'ya nakledilerek, 6 nisan pazar günü Cebeci Asri Mezarlığı'ndaki aile kabristanında ebedî istirahatgâhına tevdi edilecektir.

AİLESİ

NOT: Çelenk gönderilmemesi, arzu edenlerin Türk Eğitim Vakfı'na bağışta bulunmaları rica olunur.

VEFAT

Merhum Dr. Saip Özer ve merhume Banu Özer'in kızı, Bekir ve Fatoş Lostar'ın annesi, Sevi Lostar'ın babaannesi, Jale Çeltikçi ve merhum Gündoğdu Özer'in kızkardeşi, merhum Velid İsfendiyar ve Perihan İsfendiyar'ın yeğeni, Fikret Çeltikçi'nin baldızı, Lâle ve Ali Doruk'un teyzesi, Necdet ve Emel Özmen, Fikret ve Sevim Özmen, Melih ve Özden İsfendiyar, Demir Tanrıöver, Güneş ve Gıyas Yağlı'nın kuzenleri, Halim ve Hikmet Emirhasanoğlu'nun dündürleri, Elif ve Aslı Doruk'un büyük teyzeleri

HALE ÖZER

14 Eylül 1981 tarihinde ebediyete intikal etmiştir. 19 Eylül 1981 tarihinde Kadıköy Osmanağa Camiinde kılınacak öğle namazından sonra 20 Eylül 1981 tarihinde Ankara'da aile kabristanında toprağa verilecektir. Tanrı rahmet eylesin.

Milliyet: 10166

AİLESİ

- Çeltikçi soy isimli masonlar:** Vahit Çeltikçi, Necati Turan Çeltikçi (baba: M. Lütfi), Uğur Çeltikçi, Cahit Çeltikçi
- Bugay soy isimli masonlar:** Esat Erhan Bugay, Taner Bugay
- Lostar soy isimli masonlar:** Erdoğan Lostar, B. Özer Lostar (Üçgül L)
- İsfendiyar soy isimli masonlar:** Ömer İsfendiyar

HALİL İBRAHİM GÖKTÜRK

D. Isparta 1920 - Ö. 24.4.2000

Mason Halil İbrahim Göktürk, Mimar Sinan L, Gün L üyesi ve Gönye L kurucusudur.

"1920'de, Isparta'da doğdu. İlk ve ortaöğrenimini Isparta'da tamamladı. 1941'de Kara Harp Okulu'ndan mezun oldu. TSK'nin çeşitli kademelerinde görev aldı. Robert Kolej'de İngilizce eğitimi aldıktan sonra dış görevlere atandı. Türkiye'ye döndükten sonra, Genelkurmay Başkanlığı'nda çevirmenlik görevini sürdürdüğü sırada Ankara Üniversitesi DTCF İngiliz Filolojisi Bölümü'nü bitirdi. Kendi isteğiyle ordudan ayrıldı. Resimle ilgilenen Göktürk, kişisel ve karma on sergiye katıldı.

Bilim ve Teknik dergisinde birçok biyografi yazan Göktürk; Osman Hamdi Bey, Spinoza, Shakespeare gibi birçok önemli isimi kapsayan biyografilerini Çağlarını Aşanlar adıyla kitaplaştırmıştır. Şiirlerini Hercai Şehir ve Mavi Gözyaşları adlı iki kitapta toplamıştır."

(<https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/halil-ibrahim-gokturk>)

Mișel Margulies, Halil İbrahim Göktürk, Şakul Gibi sayı 24:

SANATKAR

KARDEŞLERİMİZ (17):

**HALİL
İBRAHİM GÖKTÜRK**

M.M.

Yirmi sene müddetle Türk ordusunda subaylık, 25 sene de yazarlık

rencebey yokuşunda, Cemal Reşit Rey üstadın senelerce oturmuş olduğu evin karşısındaki evinde ziyaret ettiğimde, öyle amatör bir ressam değil, son iki yılda iki sergi açmış, TRT televizyonunca kendisi ile röportaj yapılmış, resim satmış bir sanatkar ile karşılaştım.

Bu dünyaya doğuşu, Isparta 1920. Masonlukta yeniden doğuş, Ankara Bilgi Muh. L.'si, 1970. Bu arada, İstiklal Savaşında şehit düşmüş bir askerın oğlu olarak Maltepe Askeri Lisesi, ve 1941'de Kara Harp Okulundan mezuniyet... Robert College ve İngiliz filolojisinde İngilizce öğrenimi, Amerika ve Almanyada meslekî eğitim ve 1961 yılında emeklilik.

Daha 1949 yıllarında şiir yazmağa başlayan genç emekli subayın, boş oturması düşünülemezdi. Nitekim, Halil İbrahim Kardeş, kısa bir uğraş sonunda gazetecilik ve yazarlık içinde buldu kendini. Tübitak'ın yayınladığı "Bilim ve Teknik" dergisinde, 5 yıl müddetle, hiç aksatmadan her sayısında bir makalesi vardı. 1962 yılından itibaren de, çoğu biyografi türünde onbir kitabı basıldı. Bunların arasında; "Hercai Şehir" (şiirler), "Beyazıt Devlet Kütüphanesi Müdürleri", "Çağlarını Aşanlar", "Mavi Gözyaşları" (şiirler), "Atatürk ve Çağlarını Aşanlar" "Senket

"Yirmi sene müddetle Türk ordusunda subaylık, 25 sene de yazarlık yaptıktan sonra, genç ve dinç bir altmış beş yaşında iken, ani bir kararla resim yapmaya başlamak, ressamlığa soyunmak, her halde büyük cesaret işi. Oysa mahallelim olan (Beşiktaş) Halil İbrahim GÖKTÜRK Kardeşi, Serence Bey yokuşunda, Cemal Reşit Rey üstadın senelerce oturmuş olduğu evin karşısındaki evinde ziyaret ettiğimde, öyle amatör bir ressam değil, son iki yılda iki sergi açmış, TRT televizyonunca kendisi ile röportaj yapılmış, resim satmış bir sanatkâr ile karşılaştım.

Bu dünyaya doğuşu, Isparta 1920. Masonlukta yeniden doğuş, Ankara Bilgi Muhterem Locası, 1970. Bu arada, **İstiklal Savaşında şehit düşmüş bir askerin oğlu** olarak Maltepe Askeri Lisesi ve 1941'de Kara Harp Okulundan mezuniyet... Robert **College** (Kolej - HT) ve İngiliz filolojisinde İngilizce öğrenimi, Amerika ve Almanya'da mesleki eğitim ve 1961 yılında emeklilik.

Daha 1949 yıllarında şiir yazmağa başlayan genç emekli subayın, boş oturması düşünülemezdi. Nitekim Halil İbrahim Kardeş, kısa bir uğraş sonunda gazetecilik ve yazarlık içinde buldu kendini. TÜBİTAK'ın yayınladığı 'Bilim ve Teknik' dergisinde, 5 yıl müddetle, hiç aksatmadan her sayısında bir makalesi vardı.

1962 yılından itibaren de, çoğu biyografi türünde on bir kitabı basıldı. Bunların arasında; 'Hercai Şehir' (şiirler), 'Beyazıt Devlet Kütüphanesi Müdürleri', 'Çağlarını Aşanlar', 'Mavi Gözyaşları' (şiirler), 'Atatürk ve Çağlarını Aşanlar', 'Şevket Süreyya Aydemir' ve 'Mithat Cemal Kuntay'ı sayabiliriz.

Halil İbrahim Kardeşin gazeteci ve yazar yönünün yanında bir de radyo yayıncılığı var. 1980 yılından 1985 yılına kadar sürdürdüğü bir program dizisinde, 'Semtten Semte İstanbul' ve 'Çağlarını Aşanlar' gibi diziler yazmış ve TRT İstanbul radyosundan sunmuştur.

Derken enflasyon 1985'te kâğıt fiyatlarını, kitap yayınlamayı müşkül hale sokan bir seviyeye ulaştırınca, kendi tabiri ile: 'Birdenbire resim yapmaya başladım... Önce karakalem, sonra sulu boya ve şimdi yağlı boya. Bu arada Güzel Sanatlar Akademisinde Devrim Erbil Atölyesinde bir süre çalışma.

Halen evinde, atölye haline soktuğu bir odada sabahın alaca karanlığından, gün batımına kadar resim yapıyor...

Peki, ya Masonluk? 'Devamlı mısınız?' diye sordum. 'Evet, evet' diye cevaplandırdı. '**Niçin?**' sorusuna cevabı ise: '**Bir yere ait olma hissini tatmin etmek için!**' diyor. Ankara'da, Bilgi Muhterem Locasından sonra, 1979'da evini İstanbul'a nakledince Ülkü Muhterem Locasına tebenni¹²⁹, çok kısa bir süre için Gün Muhterem Locası ve şimdi ise, kurucularından olduğu Gönye Muhterem Locasının üyelerinden. (...)

Asker, yazar, gazeteci, radyo programcısı, konferansçı (Lions ve Rotaryenler önünde 18 konferans), Mimar Sinan Muhterem Locası üyesi ve inanmış Mason, Halil İbrahim Göktürk'ün şair yanının bir ucuna dokunarak ziyaretimizi tamamlayalım:

¹²⁹ Bir locadan ayrılıp, başka bir locaya üye olarak katılım.

« Tekkeden koğuluruz, amma Meyhaneden vâki değıl...

« Herkes toprak olur amma, Kiminin rengi hâki değıl...

« Pek kasılma meyhaneci, Bura sana da bâki değıl.

HOYİ

Mason kardeşler: Baba İbrahim Hoyi, oğul Ferdin Hoyi

İBRAHİM HOYİ

D. 1908, İstanbul

Eğitim:

Lise: Robert Kolej

Üniversite: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde okurken, bırakıp İngiltere'ye gider ve gazetecilik okur.

Masonluğu

Masonluğa Ziya-ı Şark locasında başladığı söylenir. Sonrasında mason örgütlenmesi için çalışmaya başlar. 1954 `de kurulan Fazilet locası kurucusu ve loca başıdır.

16 Aralık 1956 tarihli `HKEMBL kuruluşunda Büyük Kâtip görevine seçilmiştir.

Vakit, Son Posta, Akşam, Varlık, Cumhuriyet gibi dergi ve gazetelerde tiyatro eleştirileri ve İngiliz edebiyatı üzerine incelemeler yayınladı. Birçok yabancı yazarın yapıtlarını Türkçe 'ye çevirdi.

1960 askeri darbe sonrasında, Türkiye siyaseti yeniden tasarlanıp, biçimlendirilirken; emperyalizmin Truva atı mason tarikatı örgüt yapısı da yeniden yapılandırıldı; büyük loca düzeyinde Fransız masonluğundan İngiliz masonluğu biçimine, büyük loca ve yüksek şûra tam olarak Amerika masonluğuna bağlandı. Buna karşı koyanlar tasfiye edildiler.

Bu süreç İbrahim Hoyi, büyük locada büyük yazman (sekreter) görevindeyken başlamıştı. Mason İbrahim Hoyi, Massachusetts Büyük Locası ile yazışmaları sürdürmüştü.

Amerikalı masonlar, büyük loca düzeyinde denetimi İskoçya Büyük Locası aracılığıyla sağladı. Büyük loca örgüt yapısı İngiliz masonluğuna göre biçimlendirilirken, ayin erkânlarının da yeniden yazılması gerekiyordu. Bunun için İngiltere de eğitilmiş, büyük olasılıkla İngiltere de mason olmuş İbrahim Hoyi görevlendirilir.

"23 Nisan 1967 yılında sunulan raporda 1963 yılında başlayan çalışmaların neticesinde tercümelerin tamamlanmış olduğu belirtilmekte ve başta İbrahim Hoyi ve Galip Kardam kardeşler olmak üzere bu konuda çalışan kardeşlere teşekkür edilmektedir.

Dilimize çevrilen ritüel Türkiye Büyük Locasını tahsis (konsekre) ederek onun dünya muntazam Masonluğunda yerini almasına öncülük eden İskoçya Büyük Locasının "The Modern Ritüelidir."¹³⁰

Resim 2 Kùltür Locası masonları ve İbrahim Hoyi ¹³¹

¹³⁰ (Şenkut, 2008, s. 56-57)

¹³¹ Tesviye Dergisi, Mayıs 2012, sayı 86, sayfa 31

"2 Numaralı (Kültür) Mahfili: Bu Mahfilin de tesis hazırlıkları yine 1948 senesinden evvel Başlamış ve İstanbul 'da kurulmuştur. İlk Üstadı Profesör Kimyager 105 Mustafa Hakkı Nalçacı biraderdi. Sonra Celâl Öget, İbrahim Memduh Seydol, İbrahim Hoyi, Doktor Fahri Günergin, Tevfik Ararat, İsmail Safa Dikmen biraderler Üstat olmuşlardır. (...)

21 Numaralı (Fazilet) Mahfili: Bu Mahfil de yine 1954 senesinde İstanbul 'da tesis edilmiştir. İlk Üstadı İbrahim Hoyi biraderdi. Sonra Hami Özger, Refet Hakol biraderler Üstat olmuşlardır. (...)

Bunun üzerine, yeni statü henüz tedvin ve kabul edilmediği ve eski Büyük Maşrik statü ve nizamlarına göre intihabat icrasıyla bir Daimî Büyük Heyetin vazife başına getirilmesi de uzun zamana mütevakkıf bulunduğu cihetle, konvanın, kendisini muvakkat Büyük Loca Umumi Heyeti olarak kabul etmesi ve hemen intihaba geçilmesi ekseriyetin reyine iktiran eylemiş ve aşağıdaki heyet iki sene müddetle ve projeleri hazırlamak ve muvakkaten Büyük Locayı idare etmek üzere intihap olunmuştur: Büyük Üstat: Ankara 'dan A. Salih Korur birader Muavinleri: Ankara 'dan Mümtaz Tarhan ' İstanbul 'dan Sadık Bigat ' İzmir 'den H, Nüzhet Çançar ' Büyük Birinci Nazır: Ankara 'dan Dr. Kâmil Sokullu ' Büyük İkinci Nazır: Ankara'dan Prof. Süreyya Tahsin Aygün ' Büyük Hatip: Ankara'dan Av. Galip Menteşe ' Büyük Kâtip: İstanbul'dan İbrahim Hoyi ' Büyük Muhakkikler: Ankara'dan Z. Hilmi Velibeşe ' İstanbul'dan Tarık Zıyal ' İstanbul'dan Asaf Sirman ' İzmir'den Hakkı Türegün ' 124 Büyük Hazine ve Hasenat Emni: Ankara'dan Cemal Gücü ' Büyük Teşrifatçılar: Ankara'dan Suad Beriker ' İstanbul'dan Celâl Öget ' İzmir'den Halid Arpaç ' Büyük Muhafız ve İdare Memuru: Ankara'dan Dr. Zühtü Berke ' Türkiye Büyük Locası bu suretle teşekkül edince diğer geçici veya mevzî tesisler tabiatıyla ortadan kalktı. Böylece 1955 Ağustosundan beri çeşitli safhalarla on altı ay devam eden ayrılık akli hikmetin işlerimize rehber olması sayesinde sona ermiş bulunuyordu. 18 Aralık 1956 tarihi, hem ayrılığın ortadan kalkması, hem de remzi dereceler için öteden beri istenilen tam ve kâmil bir istiklâle ve kudrete sahip bir tek teşkilât vücuda getirilmesi bakmalarından Masonik tarihimizde hakikî bir dönüm noktası olmuştur."

Ölüm duyuruları

Kemal Pekakcan	İstanbul - 1925	20.2.1973	FAZİLET	10.10.1983
Orhan Cemal	Berlin - 1921	28.5.1957	DELTA	26.11.1983
Hulusi Danışman	İzmir - 1912	1.11.1956	GÖNÜL	5.2.1984
İbrahim Hoyi	İstanbul - 1908	11.2.1932	FAZİLET	11.2.1984
Muhammer Dereli	Ankara - 1929	27.1.1981	HİSAR	28.2.1984
Necip Doğuoğlu	İstanbul - 1930	2.6.1970	FAZİLET	3.3.1984
M. Ünsal Koçak	Ankara - 1937	8.12.1977	ÜLKÜ	17.3.1984

ÖLÜM
HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASI'nın eski Büyük Sekreterlerinden, aziz ve kıymetli kardeşimiz
İBRAHİM HOYİ
ebediyete intikâl etmiştir.
Cenazesi 14 Şubat 1984 Salı günü öğle namazını müteakip Teşvikiye Camii'nden kaldırılarak Zincirlikuyu Mezarlığı'nda toprağa verilecektir. Tanrı'dan kendisine rahmet, kederli ailesine ve Kardeşlerimize sabırlar ihсан etmesini niyaz ederiz.
BÜYÜK LOCA

VEFAT
Cemiyetimiz Üyesi, Gazeteci Yazar
İBRAHİM HOYİ
12 Şubat 1984 günü vefat etmiştir.
1908 yılında doğan ve 1927 yılında gazeteciliğe başlayan Hoyi, gazete ve dergilerle Anadolu Ajansında çeşitli görevlerde bulunmuş. Basın Şeref Kartı taşımaya hak kazanmıştır.
Vefatı camiamızda üzüntü yaratan Hoyi'nin cenazesi 14.2.1984 Salı günü (bugün) öğle namazından sonra Teşvikiye Camii'nden kaldırılarak Zincirlikuyu Mezarlığı'nda toprağa verilecektir.
Kendisine Tanrı'dan mağfiret, ailesine ve üyelerimize başsağlığı dileriz.
GAZETECİLER CEMİYETİ

VEFAT VE BAŞSAĞLIĞI
Şirketimiz Endüstri İlişkileri Genel Müdür Yardımcısı Sayın Ferdin Hoyi'nin babası
Gazeteci - Yazar
İBRAHİM HOYİ'nin
vefatını teessürle öğrenmiş bulunuyoruz. Merhuma Tanrı'dan rahmet, kederli ailesi ve yakınlarına başsağlığı dileriz.
TÜRK DEMİR DÖKÜM FABRİKALARI A.Ş.
Not: Merhumun cenazesi 14 Şubat 1984 Salı günü (bugün) öğle namazından sonra Teşvikiye Camii'nden kaldırılacaktır.

VEFAT

Münevver Hoyi'nin sevgili eşi, Iskender Hoyi, Zehra Hüdadat, Behram Hoyi ve Muammer Hoyi'nin sevgili babaları, Nîmet Hoyi, Pervin Hoyi, Mevlüde Hoyi, Malik Hüdadat'ın sevgili kayınpederi, Ümran Günder, Şehnaz Berk, Berşan Gürkan'ların ve Mehmet Hoyi, Meral Hoyi'nin sevgili büyükbabaları, Abbas Ruhi, İbrahim Hoyi'nin yeğeni, Fethi Berşan'ın dönürü, eski Asmaaltı çuval tacirlerinden

YUSUF HOYİ

22 Temmuz 1978 günü vefat etmiştir. Cenazesi, 23 Temmuz 1978 Pazar günü (Bugün) öğle namazını müteakip Üsküdar Seyidahmet Deresi Camii'nden kaldırılacaktır.

NOT: Kadıköy Adalar vapur iskelesinden saat 12.30'da otobüs hareket edecektir. Çelenk gönderilmemesi rica olunur.

Milliyet: 11522 **AİLESİ**

Görsel 34. Oturanlar - Rıza Kehnemayi, Celal Öget, Mim Kemal, Hakkı Nalçacı, İsmail Kenan, Abdülkadir Tuğlu. Ayaktakiler - İbrahim Hoyi, Cemil Balım, Bahaeddin Varnalı, Muhip Kuran Ferit Zühtü Örucü, Ali Galip Taş, Recep Hancı

1955-1956 Görevlileri

1. Sacit Öncel 2. Hayrullah Örs 3. Fethi Erten 4. Muhittin Celal Duru
5. Salahattin Güvendirer 6. İ. Memduh Seydol 7. İbrahim **Foş** 10. Fahri Günergin
13. Sırrı Tümer 16. Ruhi Vamık Girgin

FERDİN HOYİ, SADAKAT LOCASI

D. 1937, İstanbul

Aile:

Eş: Esin Hoyi
Baba: İbrahim Hoyi
Kayınpeder: Nafi Ataç

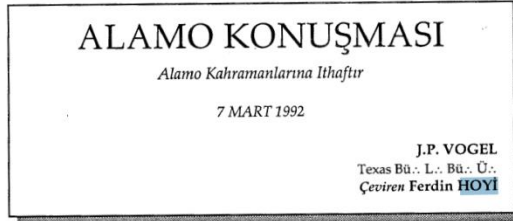
Eğitim:

Lise: Robert Kolej
Lisans: Virginia Polytechnic Inst. and State Üniversitesi
Yüksek Lisans: Virginia Polytechnic Inst. and State Üniversitesi

Çalışma:

Türk Sevk ve İdare, Eğitim Uzmanı ve Danışman, 1966-1975
Koç Holding, İnsan Kaynakları Koordinatörü, 1975-1979
Türk Demir Döküm, İK Genel Müdür Yardımcısı, 1979-1990
Migros A.Ş, İK Genel Müdür Yardımcısı, 1990-1993
Koç Ü Genel Sekreteri, 1993-1996
Işık Ü Genel Sekreteri, 1996-1998

Teksaslı Amerikalıların, Meksikalılarla yaptığı savaşın kahramanlık hikâyesi olan Alamo Konuşmasını Türkçeye çevirir ve HKEMBL Tesviye Dergisi 12. Sayıda yayımlanır. Bu yazının başlığını paylaşıyorum;

Localarda verdiği konferanslardan

SADAKAT	Ferdin Hoyi	Duygusal Zekâ ve Masonluk	13.03.2007
	Nusret Görkey	Hür Masonluğun Türkiye'deki Gelişimi	08.05.2007
	Oğuz Attila	Diyalektik	22.05.2007
	Volkan Senuren	Masonlukta İntizam	05.06.2007

Sadakât	Ferdin Hoyi	İngiltere'de Operatif Masonluk	31.10.1989
	Yılmaz Gümüşligil	Süleyman Mabedi	14.11.1989
	Tahsin Seza Manizade	Kültür ve Sanat Kahramanı	28.11.1989
	Avni Şahinbaş	Malta Gezisinden Çağrışımlar	12.12.1989

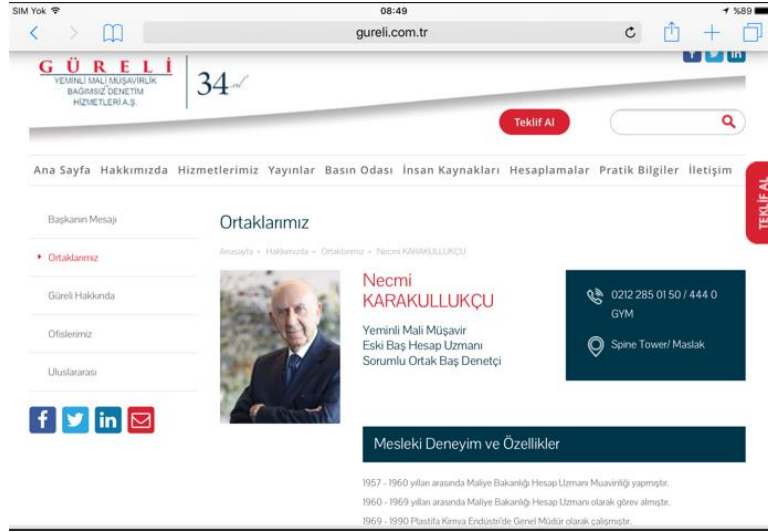
2- KARAKULLUKÇU, Necmi:

1932 Erzincan (Kemaliye) doğumlu, İstanbul Erkek Lisesi ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi mezundur. Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanlığı ve özel bir şirkette Genel Müdürlük görevlerinde bulunmuş olup, halen Yeminli Mali Müşavirlik yapmaktadır. Evli, 2 çocukludur.

1965 yılında Ahenk Muh.: L.: 'sında tekris olmuştur. Üçışık ve Tesviye Muh.: L.: 'larının kurucu üyesidir. Çeşitli M.: 'ik görevlerden sonra, Üçışık Muh.: L.: 'sında Üstadı Muhteremlik ve İdeal Muh.: L.: 'sında da Büyük Müfettişlik yapmıştır.

En Muh.: Orhan ALSAÇ K.: 'in Büyük Üstatlığı döneminde Büyük Hatiplik, En Muh.: Tunç TİMURKAN K.: 'in Büyük Üstatlığı döneminde Büyük Hazine Emni Yardımcılığı (daha sonra istifa), En Muh.: Sahir Talat AKEV K.: 'in Büyük Üstatlığı döneminde de Büyük Hazine Eminliği görevlerinde bulunmuştur. Çeşitli Masonik çalışmaları Mimar Sinan Dergisinde yayımlanmıştır.

Gürel Yeminli Mali Müşavirlik Bağımsız Denetim Hizmetlerinde küçük ortak ve uzman olarak çalışmış.

Gürel Yeminli Mali Müşavirlik ve Bağımsız Denetim Hizmetleri A.Ş.'nin ortakları ve yönetim kurulu üyeleri ve mesleki ünvanları aşağıdaki gibidir. Şirket sermayesinin ve oy haklarının yarısından fazlası denetçilere ait olup ortaklarımızın tamamı meslek mensubundan oluşmaktadır.

Adı-Soyadı	Mesleki Ünvanı (1)	Ruhsat No	Şirketteki Ünvanı (2)	Ortaklık Payı (%)	Pay Tutarı (TL)
A.Hüsnü Gürelli	YMM	34100893	Sor.Ortak Baş Denetçi	62%	123.990,00
H.Hasan Arı	YMM	34101174	Sorumlu Ortak Baş Denetçi	11%	22.000,00
Hakkı Dede	YMM	34103774	Sorumlu Ortak Baş Denetçi	9%	18.000,00
M.Özgür Günel	YMM	34103775	Sorumlu Ortak Baş Denetçi	9%	18.000,00
Oktay Akyüz	YMM	34103773	Sorumlu Ortak Baş Denetçi	9%	18.000,00
İbrahim G. Bakırlılar	YMM	35100572	Ortak Baş Denetçi	0%	1,00
Oğuzhan Taşkesen	YMM	34103518	Sorumlu Ortak Baş Denetçi	0%	1,00
Necmi Karakullukçu	YMM	34100863	Ortak	0%	1,00
Hansın Dalbayrak	YMM	34102159	Ortak	0%	1,00
Burhan Gezgün	YMM	34103819	Sorumlu Ortak Baş Denetçi	0%	1,00
Mehmet Sabri Yüce	YMM	34103933	Sorumlu Ortak Baş Denetçi	0%	1,00
Yücel Genç	YMM	34104105	Sorumlu Ortak Baş Denetçi	0%	1,00
Murat Tokmakkaya	YMM	6103886	BaşDenetçi	0%	1,00
Arzu Cilara Develi	YMM	34104393	Sorumlu Ortak Baş Denetçi	0%	1,00
Nihat Yalçın Kaya	YMM	34104159	Kıdemli Denetçi	0%	1,00
TOPLAM (TL)					200.000,00

Gürelî YMM firması büyük ortaklar: Orhan Gürelî, Hüsnü Gürelî masonlar.

Mason Orhan Gürelî oğulları mason Hüsnü Gürelî ve mason Hıfzî Gürelî.

Gürelî soyadlı diğer masonlar: Nail Gürelî, Talat Gürelî

Konferans duyurularından:

AHENK	Necmi Karakullukçu	Ma.:. İukta Hürriyet anlayışı	20.3.1985
	Özbey Temel	Landmarklarımız	3.4.1985
	Tayfur Tarhan	Kültür	29.5.1985
Üçışık	Üstün Görtuna	Müzikle Mozart	2.3.1987
	Sayhan Bilbaşar	George Waşington ve İhtillacı Amerikan Masonları	16.3.1987
	Teoman Tanak	İnsan Sevgi ve Sanat	30.3.1987
	Necmi Karakullukçu	Türk Masonluk Tarihi Hakkında Kısa Bilgiler	13.4.1987
Sevgi	Necmi Karakullukçu	Çağdaş Düşünce	4.11.1991
	Ergun Zoga, Tuncay Altuğ	Gen Mühendisliğı	2.12.1991
	Mario Levi	Mozart'ın Requiemi	11.12.1991
Üçışık	Mustafa İnan	Necmi Karakullukçu	7.10.1991
	Ersan Kültüral	Laiklik ve Atatürk İlkeleri	4.11.1991
AYDINLANMA	Ahmet Örs	İlluminati	17.01.2007
	Remzi Sanver	Ritüellerimiz Hakkında	31.01.2007
	Necmi Karakullukçu	Büyük Loca Kavramı ve Masonluktaki Önemi	14.02.2007
AKASYA	Erdoğan Erentöz	Ademin Çocukları	18.01.2007
	Erol Değerli	Aklını Kullan, Yüreğıine Sor, Yolun Açık Olsun	15.02.2007
ATAİZİ	Necmi Karakullukçu	Büyük Loca Kavramı ve Masonluktaki Önemi	18.01.2007

Ölüm Duyuruları

VEFAT

Merhum Osman Kâmil Karakullukçu'nun eşi, merhum Emine Alpar ve Merhum Kemal Güçbel'in kardeşi, Hıfzı ve Necmi Karakullukçu, Bedriye Kozikoğlu, Hıfziye Yılmaz ve Kadriye Bağlıca'nın sevgili anneleri, Nermin ve Dikmen Karakullukçu'nun kayınvalideleri, Şeref, Cengiz, Şirin, Tülay, Miray, Melih, Ahmet, Emine, Emren ve Bengiz'in sevgili büyükanneleri

Kemaliyeli

**FATMA CEMİLE
KARAKULLUKÇU**

5/Nisan/1985 günü Tanrı'nın rahmetine kavuşmuştur. Aziz naaşı 6/Nisan/1985 Cumartesi öğle namazından sonra Fatih Camii'nden alınarak Kozlu Mezarlığı'ndaki ebedi istirahatgahına tevdi edilecektir. Tanrı rahmet etsin.

Karakullukçu soy isimli masonlar: Murat Can Karakullukçu

Kozikoğlu soy isimli masonlar: Sabetaycı Mert Kozikoğlu (baba Hasan Nejat Kozikoğlu, dede Nuri Kozikoğlu)

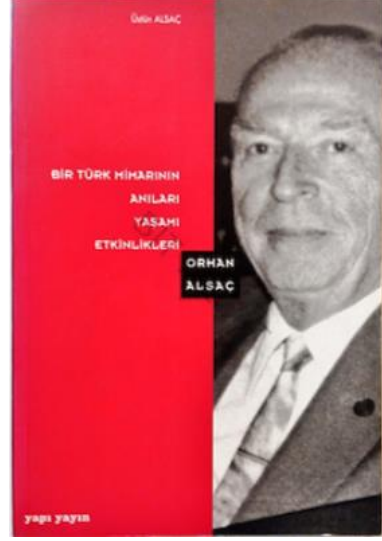
Mehmet Kozikoğlu ve Ahmet Kozikoğlu (babaları Şakir)

ORHAN ALSAÇ, BÜYÜK ÜSTAT, 1988 - 1991

D. İstanbul 1914 Ö. İstanbul 1991

İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi ve Münih Yüksek Teknik Okulu mezun.

"Bayındırlık ve İmar İskân Bakanlıklarında, Müsteşarlık dâhil çeşitli görevlerde bulunmuş, aynı zamanda Ankara Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinde öğretim görevlisi olarak da çalışmış ve 1977 yılında profesör olmuş, ODTÜ'de rektör yardımcılığı yapmış, Türk Mimarlığının kurumsallaşmasında büyük emeği olmuştur."

Görsel 35. Orhan Alsaç, Bir Türk Mimarının Anıları

Masonluğu

Bilgi L, erişirme 2 Nisan 1952. Büyük Loca Büyük Görevliler Kuruluna 1956'da seçilmiş. 1958 Bilgi L Üstadı Muh.

Üçgül L kurucu, 1964.

Oğlu mason Aydın Alsaç ile birlikte Denge L kurucu 1984.

Evrin Locasında görevli **oğlu mason Engin Alsaç ve oğlu Aydın Alsaç**. Mason Engin Alsaç Doğuş Locasında eriştirilmiş.

Mimar Sinan Araştırma Locası kurucusu.

EKSR Yüksek Şûra'da 1992 yılında 33.° aldı.

1961 Askeri darbesi sonrasında tutuklanan Büyük Üstat Ahmet Salih Korur'un Büyük Üstat çıkarılmasına karşı çıkar ve Büyük I. Nazır görevinden istifa eder.

1965 Bölünmesi sırasında Amerika – İngiliz masonluğu tarafında etkin olarak yer ve görev alır. Büyük Locada II. Nazır görevindedir.

Orhan Alsaç ve Süleyman Demirel

Orhan Alsaç iki kez Süleyman Demirel ile yaşamları kesişir. Mason Orhan Alsaç işveren, mason Süleyman Demirel iş gören. Mason Orhan Alsaç Demirel'i mason locasına önerip, kefil olan, mason Demirel mason locasında kefilinin işyerinde ihale alan!...

ODTÜ Rektör Yardımcısı, Rektör Vekili olarak yüklenici Süleyman Demirel'in yapmadığı işi yapmış olarak ödenti alması savı ile olayın üstüne gitmemesi.

Uğur Mumcu, (Yeni Ortam, 7 Ocak 1975);

"HAVADAN VE SUDAN

- *Havadan sudan para kazanmıştır... denir. Bugün sizlere, 'su' işlerinden dolayı para kazanmış bir müteahhitten söz edeceğim.*

Müteahhidin adı, Süleyman Demirel'dir... Demirel, 1960 dönemi geldiğinde, Devlet Su İşleri Genel Müdürüydü ve henüz askerlik görevini yapmamıştı. Bugüne kadar Demirel'in bir devlet memurundan daha çok para kazandığını kimse söyleyemez. Öyleyse nasıl zengin oldu Demirel?

Şöyle...

Yük. Mühendis Süleyman Demirel, bir yandan Orta Doğu Teknik Üniversitesinde öğretim görevlisi olarak çalışırken, öte yandan da müteahhitlik yapmaktaydı. O günlerde, üniversitenin içme suyu inşaatı da ihaleye çıkarıldı, inşaatın keşif bedeli 5 milyon 750 bin liraydı.

Demirel,

- *Ben bu inşaatı 4 milyon 100 bin liraya yaparım... diyerek hemen kolları sıvadı. Fakat ortaya küçük bir pürüz çıktı. Üniversite Kuruluş Yasası ve Satın alma Yönetmeliği, üniversitede öğretim görevlisi olarak çalışanların bu tür ihalelere girmelerini yasaklamaktaydı. Bir süre sonra bu pürüz de giderildi. Üniversite Hukuk Müşavirliği,*

- Ek görevle üniversitede çalışanlar ihalelere girebilir: diye yorum yaptı ve Demirel, üniversitenin içme suyu inşaatını Çizerine almış oldu.

Su tesisat inşaatı için gerekli ithal malzemesinin vergi ve gümrük 'resmine' bağlı olduğunu bilen Demirel bir süre sonra üniversite Rektörlüğüne başvurarak,

- Orta Doğu Teknik Üniversitesi bir kamu kuruluşudur. Bu nedenle bu vergi ve resimleri ödememek gerekir... dedi. Demirel ayrıca bu sonucu sağlamak için imar ve iskân Bakanlığına başvurarak devlete vereceği vergilerden kurtulmak istedi. Demirel'in dilekçesi bakanlıkta, bakanlık 'Amme Tesisleri Dairesi Başkanı' Mehmet Uslu'nun önüne geldi. Uslu,

- 'Bu vergi ve resimlerin ödenmesi gerekir' dedi. Dedi ama kendisi izindeyken yerine bakan Raşit Yalvaç,

- Bu kamu kuruluşudur. Bu kuruluşta ihaleyi üzerine alan da Demirel'dir. Öyleyse Demirel devlete gümrük vergi ve resmi vermemelidir... gerekçesiyle Demirel'e ayrıcalık tanıdı.

Bu usulsüzlüğe, üniversite inşaat Başkanı itiraz etti. 9 Ocak 1963 tarihli ve 715/49-53 sayılı yazıda Başkan Muhittin Kulin,

- 'Demirel'e tanınan ayrıcalık yasalara aykırıdır...' diye diretti. Aynı günlerde devrin imar ve İskân Bakanı **Fahrettin Kerim Gökay** [33° Mason - HT], 5.11.1963 tarihinde üniversiteye başvurarak,

- Gerekli malzemenin gümrük veya gider vergisinden muaf tutulması hususunda verilen belgelerin müteahhit Süleyman Demirel tarafından kendi çıkarına kullanılıp kullanılmadığını... sordu. Bu yazı üzerine '**Mütevelli Heyet**' toplandı ve Demirel'i haklı buldu. Böylece Demirel 700 bin liralık bir ithalat dolayısıyla ödenmesi gereken 200 bin lirayı devlete ödemedi. Bu iki yüz bin Türk lirası havadan Süleyman Demirel'in cebine iniverdi!

Ayrıcalıklar bununla da bitmedi... 4 milyonluk ihale için, Demirel'e 2 milyon 100 bin liralık 'avans' da verildi. Oysa yapılan mukavelede böyle bir hüküm yoktu. Demirel bu parayı herhangi bir bankadan alsa, yüzde 18-20 faiz ödeyecekti. Avans

almakla bu faizden de kurtularak yine havadan 150 bin lira kadar bir para daha kazandı.

Demirel bununla da yetinmedi...

Mukaveleye göre, Demirel'in su tesislerini 30.6.1963 tarihinde bitirmesi gerekiyordu. Eğer inşaat erken bitirilirse kendisine erken bitirme primi ödenecekti. Demirel 14.4.1963'te işi bitirdiğini ileri sürüp 2 ay 9 günlük erken bitirme primi olarak 248 bin lira daha kazanmıştır. Fakat iş Demirel'in bildirdiği tarihte bitirilmiş değildi. **23 Ekim 1963 tarihinde Rektör yerine imza atan Orhan Alsaç, Demirel'e gönderdiği mektupta,**

- 'Eksikliği tamamlama...' demişse de Demirel işi erken bitirdiği gerekçesiyle 248 bin lirayı kasasına çoktan yerleştirmiştir. Yani Demirel, gecikme dolayısıyla üniversiteye tazminat ödemesi gerekirken, erken bitmiştir gerekçesiyle ödüllendirilmiştir. Bir de,

- Borular zamanında yerleştirilmedi... diyerek 65 bin lira tazminat istemiş ve almıştır bu arada.

Demirel'in yaptığı işin kesin kabulü 15-25 Temmuz 1964 tarihleri arasında yapılmıştır. Üniversite İnşaat Başkanlığından Yük. Müh. Şevket Göloğlu, 17 Kasım 1964 tarihli raporunda,

- Su tesisleri kusurlu yapılmıştır. Teknik kusur ve hatalar dolayısıyla, geçen bir yılda 650 bin lira kayıp olmuştur... diyerek bu 'Barajlar Kralı'nı yerden yere vurmuşsa da, Demirel yine kazanacağını kazanmıştır. Bu rapor üzerine Rektör, iller Bankası, Devlet Su işleri ve Bayındırlık Bakanlığı mühendislerinden oluşan bir kurula konuyu inceletmek istemişse de, **Orhan Alsaç,** 'iç bünyede bir araştırma' yapmakla yetinilmesini önermiştir.

İç bünyede yapılan araştırmada da aksaklıklar saptanmış ve bunların giderilmesi için 25 bin marklık malzeme sipariş edilmistir. Bunun da Türk parası ile değeri 100 bin liradır. **Bu yüz bin liranın Demirel'den alınması gerekirken, bu konunun üzerine de gidilmemiştir.** Birtakım 'masonik' ilişkiler de etkili olmuştur bu işlerde...

Özetleyelim... Demirel, 4 milyonluk küçük bir ihaleden, 313 bin lira prim, 150 bin lira gümrük başışıklığı, 150 bin lira avans kârı, 100 bin lira tesisat noksanlığı olmak üzere, 713 bin lira açıktan para kazanmıştır.

İşte 'havadan' ve 'sudan' böyle para kazanılır...

Şimdi bu müteahhidin çevresinde 'Milliyetçi Cephe' kurulacak. Ey 'komandolar' siz de titreyin ve bu Amerikan firması müteahhidinin fedailiğine koşun..."

"Refet Barutçu, Said Nursi 'nin talebelerindendir. Refet Barutçu'nun kız kardeşi Kebire Hanım'ın oğlu mimar Orhan Alsaç , Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası Büyük Üstat idi."¹³²

¹³² <https://sabetayciavcisi.blogspot.com/search?q=Alsaç> Erişim 1.12.2024

İkincisi de, Süleyman Demirel'i masonluğa önerenlerden olması.

BELGE NO. 30

Halit Arpaç, Hulûsi Selek ve Saffet Rona B. lerden kurulu tah-
kik heyetinin raporu

14. 3. 1965

Türkiye Hür ve Kabul Edilmiş Masonları
Büyük Locasına

İstanbul

Aziz Büyük Üstat ve Büyük Daimî Hey'et azaları.

Karar ve emirlerinizle çeşitli şikâyetlere konu teşkil eden, ca-
miamızın siyasete karışma mevzu'unu mahallinde tetkik etmek ü-
zere, 24.2.1965 tarihinde Ankara'ya gittik.

Her şeyden evvel tetkikatımızın kardeş havasını zedelemeden
ikmalî Ankara Bölge Mahfeli Üstadı Rauf Meleksoy kardeşimizin
yakın alâkaları, Muhterem Bilgi Locası Üstadı Muhteremî Şekûr
Okten ve Loca Kâtibi ile Bölge Daimî Kâtibi kardeşlerimizin müşte-
rek çalışmaları ve bizlere katılan Büyük Üstat Kaymakamının yar-
dımları, irşatlar ile mümkün olmuştur.

Araştırmamızın temeli :

- 1 — Süleyman Demirelin Camiamıza dahil olup olmadığı,
- 2 — Kendisine, dahil olmadığına dair verilen bir vesika var
mıdır? Varsa kimin tarafından ve ne maksatla verilmiştir
- 3 — Sinema kapısında dağıtılan vesikanın mahiyeti nedir?
- 4 — Büyük Loca Arşivlerine göre bu zatın kayıt durumu nedir?

131

Heyetimiz bu hususlar üzerinde çalışmış, dosya ve tersimatları tetkik ederek alâkalı kardeş görüş ve düşünüşleri üzerinde durarak bir sonuca varmıştır.

Neticede :

1 — Bay Süleyman Demirel Devlet Su İşlerinde çalışırken, Mesut Gün, **Orhan Alsaç**, Rıza Berike kardeşlerimiz tarafından Bilgi Muhterem Locasına 27.10.1954 tarihinde teklif edilmiştir. Ankara Ünite Büyük Locası 23.12.1954 tarihinde Tasvipname vermiş, tahkikat safhalarını aşarak Tekris suretile 15.2.1956 tarihinde camiamıza dahil olmuştur. 27.3.1957 tarihinde Refik derecesine terfi eden bu kardeşimiz, Umum Müdür olunca locasına devam etmemiş ve bugüne kadar hakkında istifa veya gayrımuntazam ilânı gibi hiçbir işlem yapıldığına dair bir kayda rastlanmamıştır. Bu bakımdan camiaya dahilmiş gibi görünmektedir.

2 — Süleyman Demirel B., Liderlik mücadelesine giriştiği günlerde, her halde bazı ihtimalleri önlemek düşüncesile olsa gerek, 14.11.964 tarihinde bir mektupla Türk Yükseltme Cemiyeti Ankara Şubesine baş vurarak (aslı dosyada) cemiyete kayıtlı olup olmadığını sormaktadır. Bu mektup, Ankara Bölgesinden geçmemiş, varide ve sadirede de kaydına tesadüf edilmemiştir.

Bölgedeki kanaatlara göre o sıralarda Hikmet Turat Kardeşimiz, Bölge kitabetinden Türk Yükseltme Cemiyeti antetini taşıyan bir kâğıt istemesi, yazılan cevabın da aynı kâğıtta bulunuşu mektubu getirip cevabı verenin bu biraderimiz olması ihtimalini ortaya koymaktadır.

Bu meyanda Büyük Üstat Kaymakamımız Hikmet Turat Kardeşin kendisine baş vurarak, bir kardeşin bütün istikbalini tehlikeye düşürmenin geleneklerimize, yardım vecibelerimize aykırı olacağını göz önünde tutarak böyle bir cevabın verilmesine yardımcı olmasını istediğini ve şahsan bu yardımın yapılmasında ilerde camia için büyük kazanç doğuracağını düşünerek ses çıkarmadığını beyan etmiştir. Esasta da Demirel bu cevabı ortaya hiç çıkarmadığı beyan edilmiştir.

Bu fotokopinin Demirel muarızlarının eline nasıl geçebildiği ve kimin tarafından hazırlandığı hakkında müsbet bir delil ve kanaat temin edilememiştir. Matbuat kanunu gereğince basılı evrak ve kitapların alâkalı matbaa tarafından mahalli savcılığa, millî kütüphaneye, Emniyet makamlarına tevdi zarureti karşısında fotokopilerin camiamız haricinde de temini mümkün olduğu göz önünde tutmaklığımız icap eder.

4 — Süleyman Demirel B. Büyük Loca Matrükülünde kaydının bulunmaması dolayısıyla Birader olmadığı hakkındaki mülâhazalar, tetkik ettiğimiz durum müvacehesinde hakikattir. Şöyle ki :

Büyük Kitabenin senelerdenberi üzerinde hassasiyetle durduğu Umumi bir Matrikülün tanzim ve ikinci uyanıştan itibaren bu güne kadarki safhalarını takip imkânlarının tahakkuku Localarca kâfi ve tam bilgi verilmemesi yüzünden aksadığı bir hakikattir. Bilhassa, 1954 senesinde Masonluğumuzun idarî çalışma tarzı, üç Bölgede mustakil birer Büyük Locanın ayrı ayrı tutumları kayıtlarımızdaki noksanlıkların temelini teşkil etmektedir. Bu meyanda Muhterem Bilgi Locasının 1961 yılından beri gönderdiği senelik matrüküllerde bu zata ait en ufak bir kaydın bulunmaması Büyük Kitabetin bu tarz mütalâasına yol açmıştır.

Bu araştırmamız neticesinde; ortada bilerek isteyerek işlenmiş bir suç unsuru olmadığı gibi yapılan jestlerin camiamızın siyasete karışmasından çok uzak tamamen insanî hislerin tesirleri altında karşılıklı yardım gayesine matuf olduğu merkezindedir.

Keyfiyeti yüksek taktirlerinize arz ederiz, aziz Büyük Üstatlarımız.

Tanzim Tarihi : 14.3.1965

Ekleri :

3

Halit Arpaç Tahkika memur Saffet Rona Hulusi Selek

Belge 4. Halit Arpaç, Hulusi Selek ve Saffet Rona Biraderlerden kurulu tahkik heyetinin raporu¹³³

¹³³ (Ekemen, Arşivlerimiz İçinde 1965 Olayları, s. 131-133) ve Mimar Sinan Dergisi, 1992, sayı 84, sayfa 33

Konferanslardan bazıları

ANKARA

Uyanış	Necip Aziz Berkson	Ahilik	21.12.1989
Uyanış	Orhan Alsaç	Sevgi Üzerine	5.1.1990
	Nadir Söner	Eski Uygarlıklar	2.2.1990
	Hulûsi Aydın	Uygarlık ve Masonluk	16.2.1990
	Rüştü Kuloğlu	Uygarlık Bunalımı	2.3.1990

Mason Aydın Alsaç, Orhan Alsaç 'ın oğludur.

Üçgül	Orhan Alsaç -Aydın Alsaç	Sevgi Üzerine	10.9.1980
-------	---------------------------------	---------------	-----------

DENGE	Aydın Alsaç	Bir Masonik Yaklaşım Bir Tanıma	2.5.1985
»	Orhan Genç	Bir Mason Portre, Bir Eser	2.5.1985
»	Pars Görkmen	Bir Masonik Yaklaşım - Bir Tanıma	16.5.1985
»	Tuncay Turuthan	Bir Mason Portre, - Bir Eser (J. W. GOETHE - FAUST)	16.5.1985

Hakkında Yazılanlar:

Nesip Aksüt, Orhan Alsaç K, Mimar Sinan 1991, sayı 79.

"Büyük Üstadımız En Muhterem Orhan ALSAÇ kardeşimizi sadece ismi ile anarken ona en büyük saygıyı ifade ettiğime eminim.

"Orhan ALSAÇ" ismi her türlü unvanın üstünde bir mana taşımakta.

Çünkü O, kendisini samimiyetle ve sağlığını hiç düşünmeden Masonluğa adanmış çok değerli bir kardeşimiz ve Büyük Üstadımızdı. (...)

Orhan ALSAÇ K'miz mimarlık sanatındaki tüm teknik ve estetik yetenekleri ve Masonluktaki derin bilgisi ve camiamızın binalarının yenilenmesi ve yeni mekânlar kazanılması için sarf ettiği çabalar dolayısıyla da her zaman şükranla anılacaktır.

Her faniye nasip olmayacak bilgi ile kültür birikimini insan sevgisini ve ruhunun güzelliklerini aksettiren zekâ pırıltıları ile dolu gözlerinin ifadesi hiçbir zaman unutulmayacaktır.

1914 yılında İstanbul'da doğan Büyük Üstadımız Güzel Sanatlar Akademisinde başladığı Mimarlık eğitimini 1940 yılında Münih Yüksek Teknik Okulunda tamamlamıştı. "

Cenaze dönüşü bir başka acı yaşanır:

Ahmet Akkan, Orhan Alsaç (1914 - 1991) 23. Büyük Üstadımız (1988 -1991), Mimar Sinan Dergisi, 1995, sayı 95.

"Albay Faik Bey ile Kebire Hanımın oğlu Orhan (ALSAÇ), 4 Ekim 1914 tarihinde İstanbul-Beykoz'da doğmuştur. (...)

Yüksek Şûra EKSR'ne 6.11.1958'de girmiş, 1973 yılında 31. dereceye terfi etmiş; 14.6.1974'de 32, 26.6.1977'de agreje 33, 3.10.1980' de aktif 33 dereceyi almıştır.

'Ak saçlı, güler yüzlü, dik başlı ve dik yürüyüşü, mağrur olmayan bir vakar havası içinde duruşu ve olaylar karşısında daima ağır ve soğukkanlı davranış ve tutumu' ile tanınırdı.

'Premsiplerinde kendisine bile müsamaha tanımayan mizacı, eleştiri, yönetim ve yol göstericilik düzeyine ulaşınca, nezaket, incelik ve alabildiğine gönül alıcı bir atmosfere bürünürdü. O'nu ve kişiliğini onurlu, sevimli dost ve üstün ahlaklı bir kardeş olarak hafızalarımızda canlı tutacağız' diyor Emin GÜROY K, Salih TUGAY kardeşin ifadesiyle..."

Ölüm Duyuruları

VEFAT

Merhum Hasan Faik ve merhume Esmâ Kebire'nin oğulları; İlhan Kuruyazıcı, Turhan Alsaç ve Ayhan Özgene'nin ağabeyleri; Üstün, Ongun, Aydın ve Engin'in babaları; Birsen, Serap, Çiğdem ve Tiley'in kayınbabaları; Pınar, Biray, Güray, Başak ve Çağrı'nın büyükbabaları; Nezihe Alsaç'ın Kıymetli Eşi

Prof. Mimar (Dipl. Ing. Arch)

ORHAN ALSAÇ

25/2/1991 Pazartesi günü Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi perşembe günü Maltepe Camii'nde kılınacak öğle namazından sonra Karşıyaka Mezarlığı'nda toprağa verilecektir.
Allah rahmet eylesin.

AİLESİ

NOT: Arzu edenlerin, Türk Eğitim Vakfı kanalıyla çelenk göndermelerini dileriz.

Ebedi Maşrıka intikal eden **Büyük Üstadımız**
En Muhterem Orhan ALSAÇ Kardeşimizin
Ankarada yapılan Cenaze törenine katılmak için
Adana Çukurova Muhterem Locası
Eski Üs.: Muh.: AYTOK UTKAN,
Üs.: Muh.: ERDAL CERRAHOĞLU,
GÜNDAR SİLAH ve NEŞET İNCİ kardeşlerimiz
dönüş yolunda geçirdikleri
trafik kazası sonunda ebedi maşrıka intikal etmişlerdir.

Kendilerine Evrenin Ulu Mimarı'ndan rahmet,
kederli ailelerine ve kardeşlerimize
sabırlar niyaz ederiz.

SAHİR TALAT AKEV, BÜYÜK ÜSTAT, 1998 - 2000

Soy ilişkileri – Sabetaycı bir aile

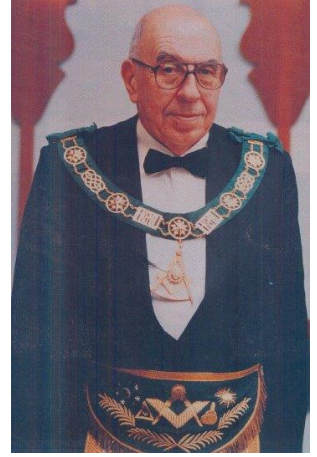
Baba: Ekrem Talat Akev

Anne: Sabiha Akev

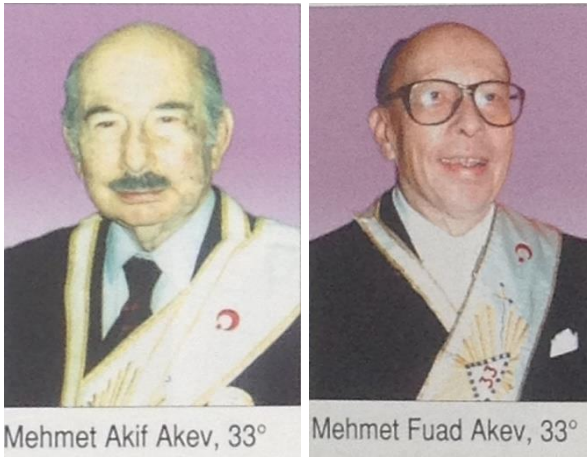
Kızı: Yıldız Akev – KMBL Mason

Bahir Akev - Mason

AKEV soyadlı masonlar: M. Akif Akev, Mehmet Fuat Akev

Resim 3. Salih Talat Akev

Mehmet Akif Akev, 33°

Mehmet Fuad Akev, 33°

Görsel 36. Akev ailesi.

"SAHİR TALÂT AKEV

06 Eylül 1925 yılında doğmuşum. Babamın işleri dolayısı ile 40 günlük iken Yunanistan'a Selânik'e götürülmüşüm. İlk tahsilimin ilk iki yılını, Selanik'te Saint Vincani de Paul Sörlerinin okulunda, ondan sonra ilk tahsilimin geriye kalan yıllarını ve bizim onuncu sınıfımız karşılığı olan Première Lycée'ye kadar yine Selanik'te Mission Lauque Française Lisesinde okudum.

İtalyan-Yunan Savaşının başlaması ile memlekete döndük ve Saint-Michel Lisesinin onuncu sınıfına kaydedildim. 1940-42 döneminde iki yıl süre ile Saint-Michel Lisesinde son iki yılımı okumak suretiyle bu liseden pekiyi derece ile ve birincilikle mezun oldum.

Bu süre zarfında okulda bana Raoul Fellereau Fratsi Dili ve Edebiyatı ödülü verildi.

1942 yılında İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne kaydoldum ve 1946 yılında bu Fakülteyi Pekiyi derece ile ve birincilikle bitirdim. 1946 yılında rahmetli Reşat Atabek Üstadın yanında avukatlık stajına başladım ve aynı zamanda Fakültenin Doktora sınıfına devam ettim. 1948 yılında Doktora yeterlik sınavını verdim ve staji bitirerek İstanbul barosu Avukatı sıfatını kazandım. Aynı yılın sonbaharında askerlik görevimi yapmak üzere Yedek Subay Okulu'na sevk edildim. 1949 yaz döneminde ise aynı okulda hâkim olarak görev yaptım. 1959 yılında İstanbul'da serbest avukat olarak çalışmaya başladım ve hâlen de bu mesleğe devam etmekteyim. Sonraki yıllarda 'Türk Hususî Hukukunda Kumar ve Bahis' konulu tezimi vererek Hukuk Doktoru Unvanını kazandım. 1956 yılında Avukat Harika Keskin ile evlendim. Bu evlilikten Fatma Yıldız adında 1964 doğumlu bir kızımız vardır.

Meslekî hayatım sırasında 1983-1988 yılları esnasında İstanbul Barosu Yönetim Kurulu Üyeliği'nde bulundum. 1986-1989 yılları arasında Uluslararası Avukatlar Birliğinde Başkan Yardımcılığı görevinde bulundum. Hâlen aynı Birliğin Yabancı Yatırımlar Komisyonumun Başkan Yardımcısıyım.

Çeşitli derneklerde görev aldım. Özellikle Türk Fransız Kültür Derneğinin Yönetim Kurulu'nda Genel Sekreter, Başkan Yardımcısı ve Başkan olarak görev aldım. 1992 yılında Fransız Milli? Eğitim Bakanlığı tarafından 'Officier de Pansas Academiques'

nişanı ile ödüllendirildim. Doktora tezinde meslek dışı alanda yayınlanmış çeşitli makalelerim vardır.

Masonik yaşamıma gelince: 18.06.1953 tarihinde Kardeşlik Locası'nda nura kavuştum. 1954de Kalfa, 1955te Üstat oldum. Bu locada sırası ile Kâtip Yardımcısı, Hatip Yardımcısı, iki dönem Hatip görevlerinde bulundum. Locanın Büyük Loca Delegeliğine de seçildim. 1961 yılında Hümanitas Locası'nın kurucuları arasında yer aldım ve 1963 yılında Birinci Nazır, 1964 11 yılında Üstadı Muhteremlik görevlerinde bulundum. Bu arada felsefî derecelere intisapla Parvis Philosophique'te Hatip görevinde de bulundum. 1965-1970 yılları arasında Büyük Loca Büyük Kurulunda Büyük Muhakkik ve Büyük Teşrifatçı görevlerini ifa ettim. 1988-1990 yıllarında Büyük Hatip Yardımcısı, 1992'de de Büyük Birinci Nazır olarak görev yaptım ve yapmaktayım. Ritin muhtelif derecelerinde de terfi ettim. Büyük Haysiyet Divanında Hatip olarak vazife gördüm ve 1990 yılında 33. Dereceye İykaf edildim.

(Kardeşimizin kendi yazdığı hayat hikâyesi bu şekilde sona eriyor...)

18 Nisan 1998, 22 Nisan 2000 tarihlerinde yapılan Konvanlarda iki dönem arka arkaya Büyük Üstatlığa seçilen Sahir Talât Akev Kardeşimiz 14 Haziran 2000 tarihinde aramızdan ayrılarak Ebedî Maşrığa intikal etmiştir.¹³⁴

¹³⁴ Mimar Sinan Dergisi, Ekim 2000, sayı 117

"SAHİR TALÂT AKEV (1924 -)

Büyük Üstatlık yaptığı yıllar: 1998-1925 yılında İstanbul'da doğmuştur.

*Hukuk Doktoru Avukat, **Fransız Hükümetinden Palmes Academiques Nişanı** almıştır. Türk Fransız Kültür Derneğinde Başkanlık, İstanbul Barosu Yönetim Kurulu'nda ve Uluslararası Avukatlar Birliği'nde Başkan Yardımcılığı yapmıştır.*

Çok iyi derecede Fransızca ve Rumca, orta derecede Almanca ve İngilizce bilmektedir.

1953 yılında Kardeşlik Locası'nda Masonluğa kabul edilmiştir. 1964 yılında Hümanitas Locası'nda Üstadı Muhteremlik yapmış, 1965 yılında Büyük Görevliler Kurulu'na seçilmiş, 1998 yılında Büyük Üstat seçilene kadar değişik dönemlerde fasılalarla değişik görevlerde bulunmuştur.

*Skoç ritinde 1990'da agreje ve 1993'de aktif 33° yükselmiştir.*¹³⁵

¹³⁵ Mimar Sinan Dergisi, Ekim 1999, sayı 113

1993 Hümanitas locası İsrail’de

Önce bir bilgi verelim. 1961’de İstanbul’da, Yahudi ve Sabetaycıların kurduğu Hümanitas locası, masonik toplantılarında Ülkemizin resmi dili Türkçe yerine Fransızca dilini kullanıyor. Bunlar Fransız vatandaşı değil, Türk vatandaşları. Milli kimliğimizi ret eden bir loca, adı bile Türkçe olmayan, komprador masonların locası Hümanitas!

"Hümanitas Locası. 5-10 Kasım 1993 tarihleri arasında, İsrail’de Türkçe çalışan NUR ve Fransızca çalışan LUMIERE Localarını ziyaret etmek maksadı ile bir seyahat tertiplemiş. Uzun zamandan beri hazırlıkları süren bu geziye, Hümanitas Locasından, Üstadı Muhterem Mehmet Akif Akev, Türkiye Büyük Locası I. Nazırı Sahir Talat Akev, Mehmet Fuat Akev, İzak Eskenazi ve Kültür Locasından, Yılmaz Uslu Kardeşler iştirak etmiştir. Yomtov Garti ve Sami Ali Kardeşler bu gruba, Tel Aviv’de katılmıştır. (...)

Heyetimiz, 9 Kasım 1993 Salı sabahı, İsrail Büyük Locasının bürolarını gezmiş ve Büyük Üstat Itzhak Barzilay ve diğer görevliler tarafından kabul edilmiştir. Aynı akşam, Heyetimiz NUR ve LUMIERE Localarının müşterek celsesine katılmıştır. Çalışmalar Türkçe açılıp, Fransızca kapatılmıştır." ¹³⁶

¹³⁶ (Akev M. F., 1993, s. 85-86), (Akev M. F., Humanitas Locasının İsrail Gezisi, 1993)
Humanitas Locasının İsrail Gezisi

Açılım:

Mayıs 1999'da Talat Salih Akev Masonbaşı iken, kamuya açılmak, görüngen olmak isterler. Gazetecilere verilen yemek ve sonrasında açıklama ve soru yanıt bölümünden, bir gazeteciden aktarımı ve yorumları paylaşıyorum.

Erhan Başyurt, Aksiyon, 01.05.1999

"Konuşmasında sık sık Fransız Devrimi'nin üç sloganı 'kardeşlik, eşitlik ve hürriyeti' vurgulayan Akev, 'madem eşitliği savunuyorsunuz, peki öyleyse neden kadınları üye almayarak cins ayrımcılığı yapıyorsunuz?' şeklindeki sorunun kendisine neden bu kadar geç sorulduğunu anlamadığını belirtiyor.

Bir gazetecinin 'kadınlar sır saklayamaz da ondan' şeklindeki yakıştırmasına Akev, bir başka espri ile katılıyor ve masonluğa ilk girdiği günlerde Büyük Üstad 'ın söylediği şu sözleri tekrarlıyor: 'Masonluk inşam mükemmel hâle getirmeyi hedefliyor. Kadınlar ise, zaten mükemmeldir.

Akev bu açıklamasının ardından, ancak uluslararası bir değişim yaşanmaya başlarsa, kendilerinin de buna uyabileceklerini kaydediyor. Herhangi bir yurt dışı bağlantıları olmadığını savunan masonların, bu kadar masum bir davranış için bile yurt dışından bir ışık beklmeleri ilginç.

- İnsanlık nüfusunun yarısını gözden çıkardınız mı?

Üstad 'ın cevabı zayıf:

- Ne yaparsınız ki masonluk kadını kabul etmiyor, diyor. Geleneğimiz böyle. Eleştirilebilir ama böyle. Bu konuda dünya masonluğu değişirse biz de değişiriz, diyor.

Sonra espriler geliyor. Gazetecilerin arasında 'Kadınlar sır tutamadıkları için masonluğa alınmıyor' esprisi dolaşiyor. Ama Mason Üstad başka bir espri patlatıyor:

- Masonluk bir tekâmül yolu. Kadınlar zaten mükemmel olduğu için masonluğa girmelerine gerek yok.

Tabii, erkekler bu cevaptan 'kemal noksanlığı' yargısını çıkarmıyor ve alınmıyorlar...¹³⁷

Yanıtlar son derece ciddiye alınmaz, içeriği boş, ucuz esprilerle o da kadınları küçültüyor.

Saraç soyadlı masonlar:

Arzu Saraç - KMBL,

Necat Saraç (Özgür L, Köken L), Tahsin Saraç, Tolga Saraç, Mustafa Barış Saraç - ÖMBL
Nurettin Saraç, Hakan Berkmen, Erkut Saraç, Serdar Ökmen, İhsan Saraç, Emre Saraç -
HKMBL

Konferans duyurusu

Hürriyet	Nurettin Saraç	İnsan - Olgunlaşmada tasavvufi yol ile masonik yaklaşım	27.3.1984
»	Nusret Semi	Hürriyet üzerine	24.4.1984
»	Levent Aksüt	Kıbrıs özgürlük ve barış anıtı	24.4.1984
»	Cüneyt Eriş	Görevimiz	8.5.1984

Akraba masonlar: Muhiddin Türel, İkbâl Türel
Müceddit Kutbay – Kardeşlik

¹³⁷ (Başyurt, 1999)

Ölüm Duyuruları

02.04.1978, Milliyet, Sayfa 5

Merhum Ekrem Talat Akev'in eşi, Av. Sahir Talat Akev ile Av. Harika Akev'in annesi, Yıldız Akev'in sevgili ninesi fedakârlık timsali

SABIHA AKEV

(Hanımefendi)

31 Mart 1978 günü Hakkın rahmetine kavuşmuştur. Aziz naaşı 2 Nisan 1978 Pazar günü (bugün) öğle namazını müteakip Şişli Camii'nden kaldırılarak Zincirlikuyu Asri Mezarlığı'ndaki ebedî istirahatgâhına tevdi olunacaktır.

Sahir Talat Akev'in amcası:

'Cumhuriyet, 28 Mayıs 1956, Sayfa 2

VEFAT

*Atiye Türel'in ve Huriye Akev'in babaları Ekrem Talât Akev'in kardeşi, **Muhiddin Türel**'in Kayınpederi, Avukat Sahir Talât Akev'in amcası, **İkbal Türel** ve Maziume Kutbay'ın büyük babası **RIZA TALAT AKEV** Vefat etmiştir.*

VEFAT

Sabiha Akev'in eşi, Avukat Dr. Sahir Talât Akev'in babası, Avukat Harika Akev'in kayınpederi, Yıldız Akev'in sevgili dedesi, Atiye Türel ile Huriye Akev'in amcası, Abdi Fuat Akev ve Şürekâsı Hisseli Komandit Şirketi mensuplarından

Ekrem Talât AKEV

14 Mart Perşembe günü sabahı vefat etmiştir. Cenazesi 15 Mart 1968 Cuma günü öğle namazını müteakip Şişli Camii'nden kaldırılarak Zincirlikuyu Asri Mezarlığına defnedilecektir.

Merhumun vasiyeti icabı çelenk gönderilmemesi rica olunur.

İfâncılık: 5661 - 3344

Sabiha Akev'in ablası:

"Sahir Talat Akev'in amcası Rıza Talat Akev'in damadı **Muhiddin Türel'in** kardeşi:"

Türel soyadlı masonlar:

Muhiddin Türel, İkbal Türel, Kamil Türel, Engin Türel, Avni Türel, Sima Türel, Levent Türel

12.11.1984, Milliyet, Sayfa 8

Merhum Mehmet İkbal ve merhume Atiye Türel'in oğlu, merhume Muhittin Türel'in ve Nemide Türel'in ağabeyi, Atiye Türel'in kayınbiraderi, İkbal ve İnci Türel'in amcası, Pınar ve Muhittin'in büyük amcası, Ayla ve Nurettin Aşılyazıcı'nın dayısı, Kerem ve Merve'nin dede dayıları, Süheylâ Bayrav ve Fatma Akelson'un eniştesi, Lâle Türel'in babası, Zarife Türel'in eşi

HALİL TÜREL

10 Kasım 1984 Cumartesi günü vefat etmiştir. Cenazesi 12 Kasım 1984 Pazartesi günü (bugün) Teşvikey Camii'nde kılınacak öğle namazından sonra Zincirlikuyu Mezarlığı'nda toprağa verilecektir.

Halil Ali Bezmen'in dayısı:

06.02.1976, Milliyet, Sayfa 3

Selânik aşrafından merhum Mehmet Fuad Efendi ve merhume Emine Fuad Hanımın oğulları, merhum Akif Fuad Akev ve Nuriye Eden'in ağabeyleri, merhume Kamer Akev'in eşi, Mehmet Fuad Akev ve Emine Akev'in sevgili babaları, Pervin Akev'in kayınpederi, Meriî Stagoll ve Nuriye Akev'in sevgili dedeleri, Mehmet Akif Akev'in biricik amcası, Nuriye Fuad Akev'in kayınbiraderi, Hasan Akev ve Mesrure Minna'nın dayızadeleri Hasan ve Nermiz Eden, Müfit ve Ayıl Eden, Esin ve Hilmi Yevus'un ve çocuklarının dayıları, Tütün tüccarı büyük insan

ABDİ FUAD AKEV

4.2.1976 tarihinde Hakka rahmetine kavuşmuştur. Cenazesi 6.2.1976 cuma günü öğle namazına müteakip Şişli camii'nden kaldırılacak ve Zincirlikuyu aile mezarlığına defnedilecektir.

Abdi Fuat Akev'in eşi:

03.04.1971, Milliyet, Sayfa 2

Merhum Banker İzzet Şeker ve merhumne Rabia hanımın kız, Abdi Fuad Akev'in sevgili eşi, Mehmed Fuad ve Emine Akev'in anneleri, Meral ve Nuriye Akev'in neneleri, Mehmet Akif ve Pervin Akev'in kayınvaldeleri, Nuriye Eden ve Nuriye Akev'in sevgili yengeleri, Raziye Şeker'in görümcesi, Şeker ailesinin halası

KAMER FUAD AKEV
HANIMEFENDİ

senelerce pençeleştiği amansız hastalıktan sonra vefat etmiştir. Cenazesi 3 nisan cumartesi günü Şişli Camii'nde kılınacak öğle namazını müteakip Zincirlikuyu Mezarlığındaki aile kabrine defnedilecektir. Allah rahmet eylesin.

138

¹³⁸ <https://sabetayciavcisi.blogspot.com/search?q=Akev>

MEHMET FUAT AKEV

Baş masonlardan, Yunancasının mükemmel olduğu söylenen Mehmet Fuat Akev, Brüksel'de Fransızca yaptığı bir konuşmada bakın ne diyor;

"Öte yandan, RENAISSANCE Locasının, 1933'te, bir Fransız K. Armand Mossö başkanlığında, Osmanlı¹³⁹ Büyük Doğusuna geçtiğini görüyoruz. Türk Hür Masonluğunun uyku döneminden sonra, 1948'de, benim de dâhil olduğum ATLAS Locasına hayatıyet veren, RENAISSANCE Locası olmuştur. Dâhil bulunduğum ATLAS Locası halen mevcuttur ve kurucularından olduğum HUMANITAS Locası gibi Fransızca olarak çalışmaktadır.

HOMERE ve MELES Locaları, Türklerin İzmir'e dönüşünden sonra yok olmuştur, bununla beraber, Fransa Büyük Doğusu, İzmir şehrinden kaçarken mallarını kaybetmiş olan Yunan menşeli kardeşlere oldukça önemli bir malî destek sağlamış ise de siyasi sahada onların lehine müdahil olduğu sanılmamaktadır"¹⁴⁰

Neler itiraf ediyor, baş mason Mehmet Fuat Akev;

Atlas Locası, Fransızların kurduğu Rönesans Locasının ad değiştirmiş halidir.

Fransızlar, Türklerin İzmir'i kurtarmasından sonra, yüzlerce yıldır Türklerle birlikte huzur içinde yaşayan Rumların, Yunan işgali sırasında Türklere yaptıkları ihanet ve katliamlar sonrasında, Türkiye'den kaçarken, Fransızların akçalı (parasal) ve siyasi destek yaptıklarını.

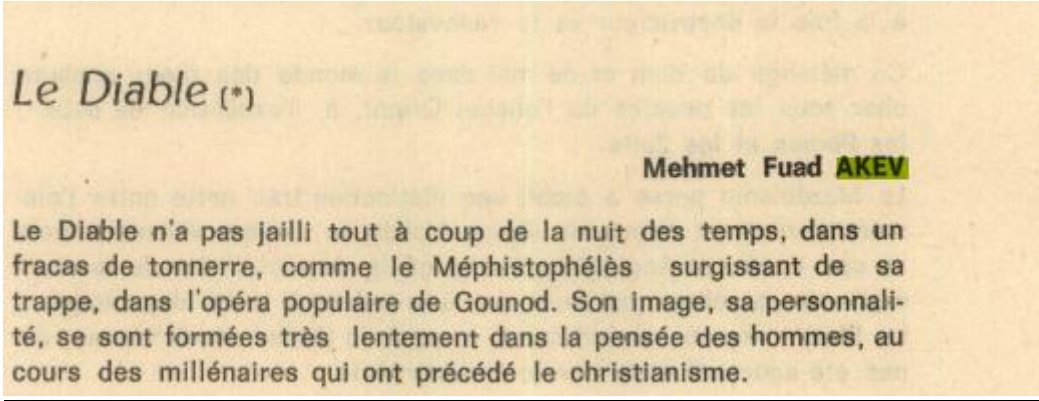
Rönesans, devamı Atlas; Atlas'tan doğan Humanities¹⁴¹ Fransız masonlarıyla siyasi ve maddi destek ilişkisi içinde, ülkenin ana dili Türkçe konuşmayı ret edip, başka bir ülkenin resmi dili Fransızca olarak, Türkiye'de localarda masonik toplantılar yapıyorlar.

¹³⁹ Türkiye Cumhuriyeti kurulalı 5 yıl geçmiş; masonlar hala Osmanlı Büyük Doğusu diyorlar. Büyük Localarının adını hala Türkiye yapmamışlar.

¹⁴⁰ (Akev M. F., 1992, s. 45)

¹⁴¹ Kurdukları yeni locanın da adı Yunanca ve konuşma dili Fransızca. Bu kişilerin Türkiye 'ye ve Türk Ulusuna bağlı olduğunu söylemek mümkün olabilir mi?

Kurucu masonbaşı ve diğer mason başılar dâhil birçok Türk Vatandaşının kurduğu locanın adı Yunan söylence biliminden alınmış; **Atlas. Atlas**, Yunan söylence biliminde, göğu sırtında taşıyan titanın adıdır. **Türkçe** yerine Fransızca toplantı yapmayı yeğler, loca adını Yunan söylence biliminden alır efendiler. Milli kimliğin temeli, omurgası ulusun konuğuğu dil ve dil bilincidir. **Türk** vatandaşı olan masonlar için tam bir milli bilince ihanet ve rezillik!

HÜMANİTAS	Kemal Türen		
»	Beslan Cankat		
»	Kiryako Llaje		
»	Moris Fransez	Seçkinler Sorunu ve Mas.:	27.12.1984
»	Sami Herman		
»	İsak Abudaram		
»	Moris Pardo tarafından		
»	Midat Bernhaim		
»	Davit Altaras		
»	Sony Alev	Hoş görü ve Disiplin	11.12.1984
»	Mair Gam		
»	Sami Behmoiras		
»	Izi Telvi tarafından		
»	M. Fuat Akev	Gılgamış- Quetzalcoatl destanlarında astronomik sembolizma	25.12.1984
»	Mehmet Akif Akev		
»	Viktor Albukrek		
»	Marko Benbaneste		
»	Dario Fridman	Nereden geliyoruz, Neyiz?	5.3.1985
»	Sami Aji	Nereye Gidiyoruz?	
»	Leon Levi Coşkun		
»	Ciacomo Afnaim tarafından		
PROMETHEE	Geza Dologh	Düşünme Odası	9.1.1985
»	Mehmet Akev	Mesaj	23.1.1985
»	Emile Weber	İsviçre'de Masonluk	6.2.1985
»	Davit Altaras	Adalet ve Nasfet arasında ne fark vardır?	20.2.1985

ZİYA UMUR, TİPİK BİR KOMPRADOR VE KARŞI DEVRİMCİ MASON

Ziya Umur, Türkiye 'de Hür Masonlar tarihinin tipik isimlerinden bir tanesi; Türk Devrimleri ve Türkçe düşmanı!

Mason Ziya Umur, mason dergisi çıkarmış, Büyük Loca 'da Büyük Sekreter görevinde bulunmuş, Yüksek Şûrada 33.° almış komprador tipik mason.

Ziya Umur, birçok konferans vermiş, konuşmalarından masonlar kitap derlemişler, büyük saygı göstermişler.

Görsel 37. Mason Ziya Umur¹⁴²

Ziya Umur 'un Türk düşmanlığı, Türk Devrimleri düşmanlığı özellikle Dil Devrimine ve Türkçenin Türk ulusunun kültür belirleyicisi olarak özgürleşmesine bu kadar şiddetli karşı çıkmasının ardındaki neden ne acaba?

Mason localarında "siyaset tartışılmaz" sözde kuralını yok sayıp, tüm konuşmalarında siyaset yapıyor ve alenen ulus, devlet düşmanlığı yapan bir bozguncu. Hiçbir mason da buna dur demiyor. Gerçekte kendi düşündükleri ama söyleyemediklerini ifade ediyor.

¹⁴² Büyük Görevliler kurulu dış giysisi ile (Regalye)

YAŞAMI ¹⁴³

Tam ismi:	Ziya Fahri Umur ¹⁴⁴	
Doğum / Ölüm:	D. 17 Mayıs 1916, Trabzon, Of ilçesi, Hayrat - Yiğâ (Rumca Yigar) mahallesi. Yigar 20. yy. başında Rum yerleşim yeri. Ö. 21 Kasım 1990 İstanbul	
Anne:	Hatice	
Baba:	Fahri Umur, (Doğu1889, Yiğâ/Yarlı Köyü, Of, Trabzon Osmanlı - Ö. 1973, Yalova)	
Büyük Anne-Büyük Baba:	Hatice – Hacı Ömer Umur	
Amca:	Hasan Umur – Samsun Belediye Başkanı (10 Ocak - 4 Kasım 1934).	
Kardeş:	Süha Umur, Mason, 33.° - EKSR Yüksek Şûra Hâkim Büyük Amir, Büyükelçi	
İlk eş:	Adriana Nesrin Vasselli, (Doğu1921, Roma, İtalya - Ö. 1961 İstanbul)	
İkinci eş:	Işık Kösebay, evlenme 1965 ¹⁴⁵ - Avukat	
Çocuk:	Cem, Ömer, Emine: anne Adriana (Cem Umur, Mason - Ömer Umur, Mason, 33.°) Sırma Umur (D.1967, Eğitim Boğaziçi Üniversitesi, ABD'nin Cincinnati kentine yerleşmiş ¹⁴⁶ .): anne Işık Kösebay	

Görsel 38. Ziya Umur

¹⁴³ Cumhuriyet Fermanı, (Umur Z. , Hür Masonluk Hakkında Konuşmalar, 1951 - 1989, 1992)

¹⁴⁴ <https://www.geni.com/people/Fahri-Umur/6000000177012348841>

Ziya Umur iki isimli ve ikinci ismini kullanmıyor. Bu da tipik bir Sabetaıyıcı göstergesi değil mi?

¹⁴⁵ Ziya Umur, ikinci evliliğini yaptığı 1965 yılında 49 yaşında, evlendiği kişi asistanı olduğuna göre 25 yaş civarında. Arada büyük yaş farkı ve evlilik öncesi hoca – öğrenci yani aralarında “toplumsal güç” ilişkisi var!

İlköğretim:	Samsun ve İstanbul
Ortaöğretim	Fransız Frerler Okulu / Papazlar Okulu. (Babası Müslüman Din adamı/Hoca olan bir kişi, neden Papazlar Okuluna gönderilir? Bir tuhaflık yok mu?)
Lise:	İstanbul Saint Joseph Fransız Lisesi, 1929 - ?
Üniversite	Lisans: İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1935 – 1937 Roma Üniversitesi, 1937 – 1940 ve 1943 – 1944 (1940–1943 arası II. Dünya Savaşı sırasında yurda dönmüş.)
	Doktora: Roma Üniversitesi, Roma Hukuku ve Şark Hukukları Enstitüsü, 1944 – 1946
Akademi:	İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, 1946 – 1990, Prof. Dr.
Ödül:	İtalya Devlet Başkanı tarafından İtalyan kültürüne hizmetlerinden dolayı "Cavaliere Officiale" nişanı, 1965

Trabzon terkedilip Samsun'a Kaçış

İnternette ve mason kaynaklarında Trabzon `da yaşarken, Rusların işgali üzerine babasının savaşa gittiği, ailenin de Samsun `a göç ettikleri ve amcasının da Samsun Kuvayı Milliye kurucusu olduğu söyleniyor.

Bu kaynaklar babanın nerede savaştığına dair hiçbir bilgi vermediği gibi hiçbir akademik tarihi belge içeren kaynakta amcasının Samsun Kuvayı Milliye kurucusu ve reisi olduğu yazmıyor. Samsun `da işgalcilere karşı ciddi bir savunma yok zaten. Karadeniz'in tek önemli karşı duruş Giresunlulardan geldi.

Ziya Umur `un baba ve amca hikâyeleri belgeleninceye kadar bana uydurulmuş hikâyeler gibi geliyor. Bence, Ruslar Trabzon'u işgal ettiği zaman, korkudan, Samsun `a kaçmış olabilirler. İzmir Yunanlılar tarafından işgal edilince, aynı gerekçe ile mason Yahudiler de İstanbul'a kaçmışlardılar.

Işık Kösebay Umur 'un Facebook 'ta herkese açık olarak paylaştığı 11 fotoğraftan 5 'i torunu, 3 'ü de İsrail 'de Yahudilerin kutsal mekânı Ağlama Duvarıdır. Kösebay soy ismi Sabetaycı / Musevi aileler arasında olduğu söylenmekte.

Görsel 39. Işık Kösebay 'ın paylaştığı Yahudi Ağlama Duvarı!

Ölüm Duyuruları

VEFAT

“Merhum Hatice ve Fahri Umur'un oğlu,

Nedime - Süreyya Aşkın, Nevin - Edip Çelik, Nermin - Necati Gör ve Süha - Figen¹⁴⁷
Umur'un ağabeyi,

Merhum Adriana (Vasselli) ve Işık (Kösebay) Umur'un eşi,

Cem - Nihal Sirman Umur,¹⁴⁸ Ömer - Filiz As Umur, Emine - Aldo Farina ve Sırma
Umur'un babası, Nesrin Umur Lueck¹⁴⁹, Kerim, Selim ve Ali'nin dedesi,

Zeynep, İbrahim, Ayşen ve Elirin dayısı, Aslı ve Hatice Mia Umur¹⁵⁰ 'un amcası,

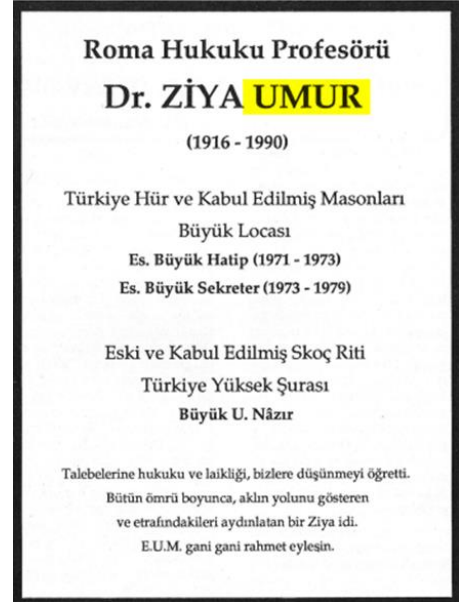
Sirman ve As ailelerinin dünürü, Kösebay ailesinin
eniştesi,

İstanbul Üniversitesi Roma Hukuku, Hukuk Tarihi
hocası

Prof. Dr. ZİYA UMUR 21 Kasım 1990 tarihinde vefat
etmiştir.

Cenazesi 23 Kasım cuma günü İstanbul
Üniversitesi'nde yapılacak merasimden sonra ikinci
namazını müteakip Teşvikiye Camii'nden kaldırılarak
Zincirlikuyu Mezarlığı'nda toprağa verilecektir.

AİLESİ”

¹⁴⁷ Notre Dame de Sion Fransız Lisesi ve Sainte Pulcherie Fransız Lisesi mezun

¹⁴⁸ Nihal Sirman Umur babası Neşet Sirman mason

¹⁴⁹ ABD 'de yaşıyor,

¹⁵⁰ ABD 'ye yerleşti.

MASONLUĞU

Ziya Umur, İtalya `da öğrenci iken devşirilmiş bir masondur. Kim aracılığıyla acaba? Belli ki İtalyan masonluğunun Osmanlı İmparatorluğundaki ilgisi Türkiye Cumhuriyeti döneminde de sürmüş. Kanımca o dönemde İtalya `da bulunan bir Türk vatandaşı bir mason ya da Türkiye `den, İtalya masonluğu ile bağlantısı olan bir mason aracılık etmiş, yönlendirmiş olmalı. Öngörüm doğruysa bu kişi, EKSR Yüksek Şûra Hâkim Amiri yapmış Hukuk Profesörü mason Sahir Erman olabilir.

Türkiye `ye dönüşünde, o dönemde Fransız masonluğuna biat etmiş, İngiltere B. Büyük Locası tarafından düzensiz sayılan, yani mason olarak kabul edilmeyen, Türkiye `de Büyük Doğu / Büyük Maşrığa bünyesinde Müsavat Locasına katılmış.

Eriştirme / tekris: 1945'de Roma'da Matteotti locası.
Bu bilgiyi mason Ahmet Akkan, Mimar Sinan dergisi 79. Sayı sayfa 11 `de veriyor. Ancak İtalya Büyük Doğusu ile yaptığım yazışmalarda, bu döneme dair ellerinde hiçbir bilgi olmadığını söylediler. Matteotti ise faşistler tarafından öldürülen Sosyalist Başbakanıdır ve mason değildir. Mason Ahmet Akkan `ın verdiği bilgide loca ismi doğru değil gibi gözüküyor.

Katılma: 1949, Hürriyet locası

Loca değiştirme: 1951 Müsavat locası.
Üstadı Muhterem, 1964 - 1965 ve 1967 - 1968 yılları arasında 2 kez.
Menderes desteğinde kurulan Müsavat locası Sabetaycılar tarafından kurulmuş, aralarına yalnızca Sabetaycılar ve Yahudileri aldıkları, toplantılarını Fransızca yapan bir locadır.

Büyük Loca görevleri: Büyük Hatip 2 yıl, Büyük Sekreter 6 yıl, Büyük Üstatlığa aday oldu, seçilemedi.

Mimar Sinan Araştırma L: 1965 `de Mimar Sinan Araştırma Locası kurucu, 1987 - 1989 yıllarında Üstadı Muhteremi

EKSR Yüksek Şûra: Gerçek Areopajında geçerek 21 Aralık 1975'de aktif 33. derece Hâkim Büyük Umumi Müfettiş. 3 yıl Büyük Şansölye, 9 yıl Büyük Umumi Nazır

Umur Soy isimli Masonlar:

Ziya Umur (1975, 33.°)

Süha Umur (1982, 33.°) – Müsavat Loca Üstadı Muhterem - Bursa Nilüfer Loca Kurucusu. EKSR Yüksek Şûra Hâkim Büyük Amir

Reşat Umur (1993, 33.°) – Bodrum Loca kurucusu

Ömer Umur (1994, 27.°) – Müsavat Loca Üstadı Muhterem

Kemal Umur

Mason Ziya Umur `un masonluk anlayışından önemli bir ifade;

"Üstadı Muhterem 'Şark'ta oturur. Locanın 'Güneş'i, Evrenin Ulu Mimarının Loca içindeki Mümessilidir. Sütunlarda oturduğu müddetçe diğerlerinden farksız olan bir biraderi, kardeşler, Üstadı Muhteremliğe seçtikleri andan itibaren, işler değişir: Artık O, herkesin üstünde, emir veren, fakat Büyük Üstattan başka hiç kimseden emir almayan, masonik kararlarında 'yanılmaz'lığı kabul edilen bir Varlıktır."

Yukarıdaki ifadeleri, tek Tanrılı dinlerden hangisine inanıyor olursa olsun kişi, söylemez, söyleyemez. Evrenin Ulu Mimarını, Tanrı/Allah/God anlamında kullandıklarını dikkate alarak, inancımıza göre Tanrının yeryüzündeki temsilcisi Peygamberdir. Müslüman için Peygamber Hz. Muhammet'tir.

Mason Ziya Umur hangi dine inanıyor acaba? Büyük olasılıkla Sabetaycı olduğuna göre takiye yapmıyorsa Müslüman, yok Yahudi inancını koruyorsa Yahudi... Her iki inançta da, sıradan bir kişi, mason locasının loca başının, yöneticisinin Yaratanın temsilcisi olamaz. Dine göre "küfür" değil midir bu?

Dahası mason Ziya Umur, loca başı olarak seçilen kişiyi yanılmaz bir "Varlık" kabul ediyor. Nedir "Varlık" ın biz ölümlülerden farkı? Kişi elbette yanılır. Kişiye yanılmaz dediğiniz noktada, kişiyi yaratanın temsilcisi de yaparsınız hatta pagan anlayışında olduğu gibi yaratanın yeryüzündeki bedenleşmiş halidir de...

Akraba masonlar:

Ziya Umur 'un i gelini Nihal Sirman babası **Neşet Sirman** (1981'de 33.º) mason.
Ali Neşet Sirman - Nora Barzilyay Sirman çocukları; Nükhet Sirman,¹⁵¹ Nihal Sirman.

Mason Baha Kösebay ile ikinci eşi Işık Kösebay ve ikinci gelini Filiz As ile mason Muammer As arasındaki akrabalık ilişkileri belirlenememiştir.

ADI-SOYADI	DOĞUM YERİ TARİHİ	TEKRİS TARİHİ	LOCASI	EB.: MAŞ.: 'A İNTİKAL TARİHİ
Sadık Erengil	Yanya-1909	5.6.1958	KARDEŞLİK	6.6.1983
Fikret Çeltikçi	İst.-1908	27.9.1931	PINAR	6.7.1983
Aydemir Aşkın	Kayseri-1930	8.2.1972	NUR	13.7.1983
Nuri Pere	İst.-1913	3.6.1950	İDEAL	16.10.1983
Ali Rıza Bıyıkoğlu	Kıbrıs-1906	15.3.1951	İDEAL	1.11.1983
Giovanni Tanburini	İst.-1917	14.3.1967	FAZİLET	1.11.1983
Baha Kösebay	Erzincan-1913	10.2.1958	ŞEFKAT	13.11.1983
Bahir Onurgil	İst.-1922	16.11.1973	KÜLTÜR	17.11.1983
Aşer Pardo	İzmir-1897	22.6.1922	PROMETHEE	14.11.1983
Ali Sait Gönenc	İst.-1905	15.6.1959	SEVGİ	22.11.1983
Cenani Cansoğlar	Elazığ-1918	10.12.1971	ÜÇ IŞIK	1.12.1983
Nurettin Berk	Antalya-1918	3.3.1969	ŞEFKAT	20.12.1983
Kemal Çiğ	Gönen-1914	5.11.1963	ÜLKE	25.12.1983
Yorgi Efstratiadis	İst.-1920	16.12.1984	ATLAS	3.1.1984
Celal Alınış	İst.-1908	7.6.1954	SEVGİ	5.1.1984
Mehmet Yüksel Nayman	İst.-1934	9.12.1974	ÜÇ IŞIK	8.1.1984
Hikmet Boran	Yemen-1918	4.2.1970	DEVİRİM	21.1.1984
Yüksel Türk	İsparta-1936	23.3.1973	BURÇ	5.2.1984

ESD.: MAŞ.: 'a intikal eden kardeşlerimize Ev.: 'ın U.: Mi.: 'ndan sonsuz mağ-
fıret ve kederli ailelerine ve bütün kardeşlerimize sabırlar dileriz.

¹⁵¹ Nükhet Sirman, Türk devleti ve Türk düşmanı, HDP yandaşı...

Hakkında bakınız: (Taşdelen, Boğaziçi Üniversitesi - II Örümcek Ağı - II Akademi, 2022, s. 669)

BİRADERLERİNİN YAZDIKLARI

“Ziya UMUR Kardeşin Aziz Hatırasına’

Sahir ERMAN

Ziya'nın başta gelen prensibi geleneklere sıkı sıkıya bağlılık ve bu prensipten asla taviz vermezdi. Bir gün o, ben ve bir başka profesör arkadaş, üniversitenin Süleymaniye'ye bakan arka kapısının önünden geçerken, yüklü bir kamyon dar sokağa sığamayıp yolu kapamıştı. O arkadaş, sokakların gelişen trafiğe uygun olmadığını, teknolojik ilerlemenin durdurulamayacağını, bu itibarla yolların genişletilmesinin gerektiğini söyleyince, Ziya müthiş bir öfkeye 'kapıldı ve o arkadaşımıza cinayeti işleyende cinayeti düşünen arasında fark olmadığını, bu-duvarları yıkmanın da cinayet olduğumu bağırarak söyledi. Ziya'yı teskin etmek pek kolay olmadı.

Aynı prensipleri masonlukta da uygulardı. Nerede bir 'yenilik' taraftarlığı, nerede geleneklerimize aykırı bir davranış görürse, bunu hazmedemez, üzülür-ve bu üzüntüsünü derhal açığa vururdu.(...)

Tenkitlerini asla sakınmaz ve bunu yaparken de bir takım hatır ve gönül düşüncelerini bir tarafa bırakırdı. 'Birisini sırf sevdiği veya beğendiği için, onda gördüğü bir kusuru söylememeyi, prensiplerden taviz vermek şeklinde mütalâa eder, bunu, kendisine yakıştıramazdı. Bütün bunların yanında kendi gönlü sevgiyle doluydu. (...)¹⁵²

Görsel 40. Sahir Erman, Büyük Hâkim Amir dış giysisi ile

¹⁵² (Erman, 1990)

"Ziya Umur Kardeşimizin Masonluğa büyük hizmetleri olmuştur. Masonik hayatı 1945 yılında İtalya'da başlayan üstadımızı, evvelâ Mimar Sinan Dergisi ile Şakul Gibi Dergisinde yayınlanan Masonik yazılarından izlemek; sonra da kurucusu olduğu Müsavat Locası ile diğer Localarda verdiği konferanslardan ve yaptığı konuşmalardan tanımak imkânını buldum. Üstadı Muhteremliğini yaptığı Mimar Sinan Locasındaki çalışmalar sırasında ise, Masonik konulardaki derin bilgi ve engin tecrübelerinden yararlanmam mümkün oldu.

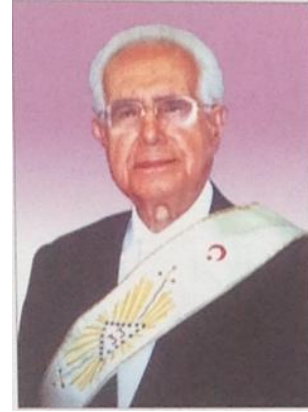
Ziya Umur Kardeşimizin titiz, ciddi ve de disiplinli kişiliğinin gerisinde insan sevgisi, hoşgörü, zarafet ve nezaket ile dolu bir kalbe sahip olduğunu yine Mimar Sinan Locasındaki çalışmalarımızın yardımıyla yakından görmek ve anlamak mutluluğunu elde ettim. O, her şeyi ile gerçek bir masondu. Vefatından çok kısa bir süre önce yaptığımız telefon görüşmesindeki sözleri, sesi halâ kulaklarımda...

Kardeşimizin Aziz Ruhu Şad Olsun...

Nur içinde yatsın...

İstanbul, 27 Nisan 1992

Cumhur Ferman¹⁵³

Görsel 41. Cumhur Ferman, 33.° dış giysisi ile

¹⁵³ Cumhur Ferman, (Umur Z. , Hür Masonluk Hakkında Konuşmalar, 1951 - 1989, 1992)

"ZİYA UMUR ÜSTADIN ARDINDAN

Ahmet Akkan

Bir 7 Mayıs 1916 günü, Trabzon ilinin Of kazasının Yiğa nahiyesinde dünyaya gelen Ziya Umur, ilk çocukluk çağlarını köyde geçirdikten sonra, zahire ticareti ile meşgul babasının İstiklal Harbi'ne katılması sebebi ile ailesi¹⁵⁴ ile Samsun'a göç etti. İlkokul, ilk üç sınıfını burada okudu.

Samsun Belediye Başkanı olan ve ailece çok sevilen, sayılan Hoca Amca, Hasan Umur'un ve babasının ileri görüşlü fikirleriyle 1924'de İstanbul'a göç edilince, evvela Feyz-i Ati'de dört sene okuduktan sonra, Assomption'de prepatuar¹⁵⁵ yapıp, 1929'da St. Joseph lisesine başladı. Trabzon'un, Of kazasının Yiğa nahiyesinden İstanbul'a gelen ailenin büyük çocuğu Ziya, Fransız frerler¹⁵⁶ mektebine devam etmekte, üç kız kardeşten en büyüğü, eve o tarihte alınan piyano ile müzik dersleri almakta, en küçük kardeş Süha, bir müddet sonra Fransızca tedrisatlı Galatasaray Lisesi'nin ilk kısmına başlayacaktır.

Ziya, lise tahsili esnasında, spor takımlarının faal azası, sporcu, çok konuşan, meraklı, edebiyat ve matematikte başarılı ve oldukça haşan bir genç olarak genellikle hafta sonları cezalı olup, bir, iki ay eve gitmediği olurmuş.

Heyecanla yaşadığı inkılap yıllarının ve özellikle hukuk inkılabının tesirinde kalarak¹⁵⁷ 1935 yılında İstanbul Hukuk Fakültesi'ne kaydoldu. 1937'de İtalya'ya giderek, Roma Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne devama başladı. 1940'da Türk Hükümeti'nin, yabancı ülkelerdeki talebeleri geri çağırması ile istemeye istemeye İstanbul'a döndü. 1943 senesine kadar yağ iskelesindeki yazıhanede baba mesleği

¹⁵⁴ Güvenilir kaynaklarda, Trabzon 'u Ruslar işgal edince, Samsun 'a göç ettikleri bilgisi verilmekte.

¹⁵⁵ Tipik komprador mason davranışı ve züppeliği. Türkçe yazarken, yabancı dil sözcükler kullanmaKardeş

¹⁵⁶ Yine bir başka züppeliKardeş Fransız frerler mektebi; Papazlar Okulu demek.

¹⁵⁷ Bu ifade gerçeği yansıtmıyor.

ticaret ile meşgul oldu ve çok para kazandı. Bu müddet zarfında Orhan Veli, Sait Faik gibi yazar ve diğer sanatçılarla tanıştı ve hatta bir sanat gazetesi bile çıkardı.

1943'de bir fırsat bulup, hayalinde daima canlı yaşayan Roma'ya giderek, hukuk tahsiline devam ederken -eşinin tabiri ile- talebeliği aşkı, müziği ve Roma'yı tadını çıkara çıkara yaşadı. 1944'de fakülteyi bitirdi.

Roma Hukuk ve Şark Hukukları konularında doktora yaptı. 1947'de Roma Üniversitesinde Fizik-Matematik doktoru, arkadaşı Adriana Vasselli ile evlendi. 1948-1952 ve 1955 senelerinde Cem, Ömer ve Emine dünyaya geldiler. 1955'de doçent, 1962'de profesör oldu? 1961'de eşini kaybetti.

1965'de asistanı Işık Kösebay ile evlendi. Aynı sene İtalya Devlet Başkanı tarafından İtalyan kültürüne hizmetlerinden dolayı 'Cavaliere Officiale' nişanı ile taltif edildi. 1967'de küçük kızı Sırma doğdu. Aynı yıl ilk ders kitabı 'Roma Hukuku Umumi Mefhumları' yayınlandı.

Eşi Işık hemşirenin ifadesine göre 'ne ön sözü, ne de son sözü' yazmayı düşünmediği önemli eseri 'ROMA HUKUKU LÜGATİ' 1975'de yayınlandı. Bir vesile ile 'tevazu, kendini bilmektir demişti.

Son kitabı 1987'de yayınlanan 'Türk Hukuk Tarihi' idi. Son senelerde büyük emek vererek hazırladığı 'Laiklik' hakkındaki eser tamamlanmıştı. Ailesi tarafından bastırılması için teşebbüse geçilmiş olan bu eser, memleketimizin geleceği bakımından, kendisinden çok bahsettirecektir.

Mimar Sinan Locasının son toplantısında, Ziya kardeşimizin, Mimar Sinan mecmuası muhtelif sayılarında neşredilmiş yazılan, neşredilmemiş konuşmalar ve metrukâtı arasındaki çalışmalarının bir kitap halinde toplanarak basılması kararı alınmış ve çalışmalara başlanmıştır.

İstanbul Üniversitesinde, Roma Hukuku, Umumi Hukuk Tarihi, Atatürk İlkeleri ve İnkılap tarihi, Türk Hukuk Tarihi, İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi'nde ise Siyasi Tarih okuttu. 1985'de resmen emekli olmasına rağmen, son gününe kadar sözleşmeli olarak hocalığa devam etti.

1945'de Roma'da Matteotti hocasında tekris olmuş olan Ziya UMUR Kardeş, 1949'da Hürriyet locasına katıldı. 1951'de de Müsavat locasına tebenni etti. Bu locada, muhakkik, sekreter, nazır ve iki defa Üstadı Muhterem görevlerini yaptı, uzun seneler, Büyük Loca Delegatesi olarak konvanlara katıldı, Büyük Kurul'a girdi. İki yıl Büyük Hatiplik, altı yıl da Büyük Sekreterlik yaptı. Vefat ettiğinde, uzun seneler emek verdiği Mimar Sinan Locasını Üstadı Muhterem 'i idi.

EKSR TYŞ reorganizasyonunda, Dirlik Hâkim Şapitri'nde 18 dereceli olan kardeşimiz, Gerçek Areopajında geçerek 21 Aralık 1975'de aktif 33. derece HBUMf (Hâkim Büyük Umumi Müfettiş) oldu. Üç yıl Büyük Şansölye, vefatına kadar da dokuz yıl Büyük Umumi Nazırlık görevlerini ifa etti.

Çok iyi İtalyanca, Latince ve Fransızca, fevkalade Osmanlıca bilirdi. Kütüphanesindeki binlerce kitap ve mecmua içinde, devamlı okuyarak, yazarak, çalışarak günlerini zevkince geçirirdi. Hukuk, tarih, dil bilgilerinden başka, edebiyat, müzik ve güzel sanat dallarıyla ilgili, geniş kültür sahibiydi. Büyük oğlu biraderimizin, kayınpederi Neşet SIRMAN kardeşin ifadesi ile: 'Müstesna bir zekâ ve fikir seyyaletine sahipti. Konuşulanları çoktan anlamış ve zihninde cevabını hazırlamıştı. Cevaplarında genellikle muhatabı kendisi ile istihza ediliyor zehabına kapılırdı. Aslında O, kendi kendisi ile alay ediyor gibiydi... Otokritik ve kritik taviz vermez karakteri, onu tanımayanları çok kere yanlış kanaate götürürdü. Ziya kardeş, vazifeye, makam için değil, ifası gereken bir görev olduğu için talip olurdu.

O, daima gösterişten uzak kaldı. Geleneklere ve prensiplerine çok sıkı bağlı idi. Bilim dürüstlüğünde asla taraf tutmayan bir karakterde, doğruluğuna kesinlikle kanaat getirmeden en ufak bir söz söylemeyen veya kaleme almayan bir İLİM adamı idi.

O, çağdaş bilgiler düzeyinde düşünceleri ve tutarlı davranışlarıyla bir AYDIN, bir münevverdi.

FAZİLET, antik çağda, ölçülülük anlamına gelirken, orta çağda Tanrı buyruklarını yerine getirme, Rönesans'ta insanlığa güven, yeniçağda amme menfaatini kendi menfaatine üstün tutma, günümüzde kendi kendini aşma gücü olarak tarif edilen fazilet, Ziya kardeşimde, bütün asırların tarifini içerir.

Her hangi kitaplı bir din hakkında sorulan bir suale, o din kitabındaki yeri ile cevap verecek kadar, dinler tarihinde geniş bilgisi ve laiklik hakkındaki engin tutumu ile ÖLÇÜLÜLÜĞÜ, vicdanında hissettiği adalet duygusu ile ALLAHA İNANIŞI, VEFAKÂRLIĞI, İNSAN SEVGİSİ ve ALTRÜİZMİ ve nihayet bitmek tükenmek bilmeyen, KENDİ KENDİNİ AŞMA ARZUSU ile FAZİLETİN timsaliydi. Bir makalesinde 'Hikmet'i anlatır ve HÂKİM kişiyi kısaca, 'AKILLI ve İYİ AHLAKLI' insan olarak tarif eder.

Evet, kardeşlerim, ZİYA UMUR kardeşim, ÂLİM, MÜNEVVER, FAZİL, HÂKİM ve LAİK kişiliği kendinde sembolleştirebilmiş bir MASON ABİDESİ idi.

'VIRTUS JUNCTUM MORS NON SEPARABIT'

(FAZİLETİN BİRLEŞTİRDİKLERİNİ ÖLÜM AYIRAMAZ), sloganı ile ölmez hatırası önünde tazim ile eğiliyorum. ¹⁵⁸

Mason Sinan Gürmen;

"Ne yazık ki bu gün kendisi de aramızda olmayan, Masonluğumuzun düşünürü, Ziya Umur kardeşimiz, Saadettin Özil kardeşimizi işte böyle tarif ediyor. ¹⁵⁹

¹⁵⁸ (Akkan, 199)

¹⁵⁹ (Gürmen, 2001)

* "...Büyük değer verdiğim, dost insan, Masonluk camiasının çok değerli varlığı **Ziya UMUR** ağabeyimin kaybindan dolayı duyduğum acıyı sizlerle paylaşırken, ŞAKUL GIBI dergisi camiasına baş sağlığı dileğimin kabulünü istirham ederim..."

Kemal UMUR
İZMİR

* "...Aynı malzeme, aynı hamur, aynı ritüel, aynı geçmiş, bir birimizin kafasında bin bir masonluk anlayışına dönüşebilmekte, masonluk kimimizde kısır, kimimizde ise büyük ilkeler, idealler yaratabilmektedir. Bunda ise etkilenilen insanların rolü çok önemlidir. Çünkü kavramlar, müesseseler önce insanlarla kurulur, şekillenir. Bazı kişiler nice eski kurumlara dahi biçim ve anlam katmayı becermişlerdir. Masonlukta kimlerdir böyle insanlar deyince, aklıma önce **Ziya UMUR** gelir..."

26

Onu kaybettik... Oysa sanki onun hiç ölmemesi, varlığını bizden öteye sürdürmesi gerekirdi. Zira o, masonluk kavramımızın bir parçasıdır. Masonluk deyince aklın ve rasyonel düşüncenin ön planda gelmesi gerektiğini öğreten, bize ancak düşünerek mason olunacağı dersini, ilhamını veren, bizi masonlukta hamasi çizgide gevelenmek yerine, akla, rasyonel düşünmeye yönelten rehberimiz, önderimiz, Türk masonluğunun düşünürü...

Onu nasıl da kaybettik. İçimizdeki boşluk, kalbimizden önce bilincimizde, ilkelerimizin, ideallerimizin gücünde... Göz yaşlarımızla değil aklımızla ağlıyoruz.

Ne mutlu onun içindeki özden yeterince yararlanabilmiş olanlara; Onu anlayamamış olanlara ise, ah onlara ne yazık...

İşte aklımızda, bilincimizde daima varolacak bir mason: **Ziya Umur.**

Sinan GÜR MEN

Mason biraderlerinin bu kadar övdükleri mason Ziya Fahri Umur, kendi yazdıklarıyla bakalım kim?

KARŞI DEVRİMÇİ

Karşı devrimci mason Ziya Umur, Türk Devrimine kinini kusuyor;

"Bugün 60 veya 70 yaşlarına gelmiş nesillerimiz, bir 'inkılâpçılık' zihniyeti içinde yetişti. Bize öğretilen şu idi: Bütün yanlışlar, bozukluklar, geri kalmışlıklar, bir inkılâp hamlesi ile düzelebilir, düzelmelidir. Bozuk düzen, hamle ile sağlam düzen haline gelir. Zamanla her şey bozulur; sonradan, üstünden asırlar bile geçmiş olsa, bozulan her şey, bereket versin, birden bire bir hamle ile yoluna girebilir. Tabîî böylesi, yani iki yüz senede bozulanı, iki yüz senede düzeltmektense, iki dakikada düzeltivermek, çok cazip bir şeydir."¹⁶⁰

Türk Devrimleri ile dalga geçiyor mason efendi... Devrimlerimizi küçümsemeyi, kin kusmayı sürdürüyor;

"Türkiye'de 'inkılâpçılık', felsefî cereyanlar içinde olgunlaşmış bir 'fikir hareketi' değildir. Bir takım maddî ihtiyaçların, bizi, ite kaka içine attığı bir 'fiilî' durumdur. Biz inkılâpçı olurken, bunun iyi veya kötü olduğunu düşünmek fırsatını bulamadık. Başka çaremiz yoktu. Bize: istesenez de istemesenez de, bütün hayatınızı bir anda değiştirmek mecburiyetindediniz, yoksa mahvolursunuz, dendi, Düşünme payımız da yoktu; biz de 'tamam' dedik.

Bu işin sarhoşluğu içinde, yaptığımızı o kadar beğendik, o kadar benimsedik ki, 'Sürekli devrimcilik' bile istedik.

Yani, mütemadi bir 'devrimcilik' içinde yaşamak! Bu ne demektir? Hangi mesele olursa olsun; yerleşip olgunlaşmadan değiştirilecek. Çocukluktan hiç çıkılmayacak.

Bu fikrin, biz Masonlara inikâs eden şekli: Tüzük değiştirelim; Ritüel değiştirelim! Kelimeleri, usulleri değiştirelim... Neden mi? Üç seneden beri (mesela) oldukları gibi duruyorlar da ondan.

Gereği var mı? Bir ihtiyaç duyuldu mu? Hayır, ama her yenilik bir ilerlemedir(!). Tebdili mekânda hayır vardır (Göçebe zihniyeti).

¹⁶⁰ (Umur Z. , Devamlılık, 1990)

Biz inkılâpları yapmağa mecburduk. Fakat bu, hastaya verilen bir ilâç gibi idi. ilâçlar umumiyetle zehirdir. Zamanında ve kıvamında alınırsa, hastayı iyi eder. Ama fazlası veya vakitsiz almanı insanı mahveder, inkılâp da böyledir, bir hayat felsefesi olamaz.

Asıl hayat devamlılıktadır. Devamlılık içinde sürüp giden adetleri olmayan hiç bir müessesenin ömrü uzun olmaz.

Biz de alıştık ama muhafaza etmeye değil, değiştirmeye.

'Pek Sayın Büyük Üstat! On senedir böyle söylüyorum, artık yeter.

Ne diyelim? 'En Büyük Üstat

Arkasından ilâve edebiliriz: Başka büyük yok!"¹⁶¹

"Evvelâ, Avrupa'nın ne olduğuna bakmadan, 'Avrupalı' oluyoruz, demişiz.

Üniversite'nin ne olduğuna bakmadan, nereden gelip nereye gittiğini düşünmeden, Üniversiteler kurmuşuz.

Cumhuriyetin ne olduğunu, nereden geldiğini araştırmadan, Saltanat yerine 'Cumhuriyet' yaptık, demişiz.

Millet Meclisi nedir? Hesap etmeden 'seçimler' yapmışız.

'Şehir 'in ne olduğunu-hiç düşünmeden, şehre 'kent' deyip, işi halletmiş, Belediye Reisleri seçmişiz, vs. vs.

Bu arada bir de 'Laiklik' tutturmuşuz. Neyin nesidir? Hangi maksatları güder, hangi tarlada yetişir? Hiç bir şeye bakmadan, Tanzimat'tan beri, yüz seneye yakın bir zamandan bu yana devam eden bir münakaşanın sonunda, günün birinde, 'laik' olduğumuzu söylemişiz. (...)

¹⁶¹ (Umur Z. , Devamlılık, 1990)

Biz, Masonluğu da aynı taklit metodu ile benimsedik. Avrupa'ya giden bazı aydınlarımız, Masonluğun iyi bir Şey olduğu kanaatine vardılar. 'Bunu memleketimize getirelim', dediler.

*Kâinatın Ulu Mimarı onlardan razı olsun.*¹⁶²

AŞağıdaki ifade, tam da ÷lkemizde karşı devrimcilerin s÷yleye geldikleri s÷zlerdir;

*"Türkiye'de, bu düşünce tarzını kuvvetlendiren bir amil de var: İnkılâplarımız. Biz, bir takım çok haklı ve tarihî sebeplerle mazimizi reddetmiş olduğumuz için, dünden kalan her hangi bir Şeye bağlı kalmağı garipsiyoruz.*¹⁶³

Türk Devrimlerinin önderi Atatürk'e de kökten karşı bir mason Ziya Umur. Gerçekte takiye yapmadan düşmanlığını ortaya koyan bir mason.

¹⁶² Şakul Gibi..., 1989, Sayı 16, Sah.3

¹⁶³ (Umur Z. , Çağımızda Masonluk ve Gelenekler, 1975, s. 94)

TOPLUMA TEPEDEN BAKAN, SEÇKİNCİ

Mason Ziya Umur, tam bir seçkinci (elitist). Türk toplumunu aşağılayarak yalnızca çok küçük bir grubun mason olabilecek düzeyde (!) olduğunu söylüyor;

"Türkiye'de içlerinden Mason seçilebilecek kişiler hesap edilmek istenirse, nüfusumuzu 50.000.000 olarak görmek hatadır. Yeni yeni kurulmasına gayret edilen Bursa, Adana gibi henüz Masonik hayatımızda tesiri olmayan merkezler hariç, Türkiye'de İstanbul, İzmir ve Ankara'dan başka Masonluğa elverişli muhit pek azdır. Bu üç büyük şehrimizin nüfusu ise, bizim bakımımızdan, 10.000.000'un üstünde diye hesap edilmemelidir. Masonluğa yaklaşabilecek nüfus, İstanbul 'da 1.000.000'un altında, İzmir ve Ankara'da ise yarımşar milyonun çok altındadır. Şu halde biz, 6.000 Masonumuzu işte bu 2.000.000'a varmayan insanlar içinde buluyoruz. Böyle düşününce sayımız az değildir. Hatta Masonların ne kadar 'seçkin' bir zümre olması icap ettiği düşünülürse, bu sayı 'fazla' sayılmalıdır. (...)

Masonluk bir 'misyon 'dur. Biz, Türk cemiyetinin seviyesini yükseltmeye talibiz. Basitleşmiş bir Masonluk camiası içinde Kardeşler, o misyonu hissedemeyince, müessesemizi bir 'Kulüp' haline getiriyorlar."¹⁶⁴

"Türk cemiyetinin seviyesini yükseltmek"...

Masonlar nasıl da kendilerini Türk Toplumundan üstün görüyorlar! Oysa Türk toplumu masonları Batının içimizdeki işbirlikçileri, Türk toplumuna ihanet edenler ve "düşkün" olarak görüyor...

¹⁶⁴ (Umur Z. , Türk Masonluğunun Sorunları, 1988)

Bir paragraflık yazı içinde 9 vahim dil hatası bulunmaktadır. Hataları düzelterip, yanlışları ayrıca içinde bırakıldı.

ULUS VE TOPLUM DÜŞMANI

"Dünyada ve Türkiye'de Masonluğun büyük bir fonksiyonu olduğuna hepimiz inanıyoruz ve bu fonksiyonu yerine getirecek olan 'Ünite' ler biziz diye düşünerek, teker teker kendimize pay çıkarıyor ve öğünüyoruz; Mason olmaktan iftihar duyuyoruz. Bazı bazı sağdan soldan yükselen iftira çığlıklarının yersiz olduğunu biliyor ve haklı olarak, aldırıyoruz. Ne teker teker kendimizi, ne de içinde bulunduğumuz Masonluk Dünyasını 'küçük görmek' gibi bir hisse kapılmamız yoktur. Kavga seslerde çınlayan sokaklara düşmüş politika ve yerlerde sürünen ahlâk değerleri arasında Masonluğun yapacağı işler çoktur, diyoruz. (...)

Türkiye'de münferit kuvvetlerin yan yana getirilmesi zor oluyor. Aynı istikamette toplanarak, birbirlerini destekleyeceklerine, birbirlerine çarpıp kendi kendilerini imha ediyorlar. Valiliklerde bulunmuş Osmanlı paşalarından birisi, hayatının son senelerinde, işsiz kaldığı için, imparatorluğu dolaşmağa karar vermiş. Seyahat intihalarını, fazıla bir kadın olan karısına yazdığı mektuplarda belirtmiş. Kitap halinde basılmış olan bu mektuplarda en son vardığı kanaati şöyle belirlemektedir:

'Osmanlı imparatorluğunun bütün mintikalarını gördüm. Türkleri tetkik ettim, vardığım kanaat şudur: Türkler, münferiden ukala, mücteinian budala kimselerdir

*Bu düşünce bu gün, çok daha pratik bir şekilde 'Türkler güreş yapabilirler ama futbol oynayamazlar' şeklinde ifade edilmektedir.*¹⁶⁵

Bu yazılanları, Türklere kin ve nefretle düşmanlık besleyen bir hasta kişinin alçakça iftiraları olarak kabul etmek gerek diye düşünüyorum. Atıf yaptığı Osmanlı Paşasının ismi yok ve alıntının yer aldığı kaynağa dair hiçbir bilgi verilmemiş. Hukuk alanında akademisyen olan bir kişi elbette kaynak vermeyi bilir. Belli ki 33.° ve Büyük Loca Büyük Görevliler Kurulu üyesi bir mason Ziya Umur uydurmuş. Türklerin futbol oynayamadıkları ifadesi de bir kirlî dimağının başka yalanı. Tam da bu kısmı yazarken, Türk Futbol Milli

¹⁶⁵ (Umur Z. , Masonluk ve Otorite, 1992)

Loca söyleşileri: Müsavat Muhterem Loca 27 Kasım 1970 - Fazilet Muhterem Loca 23 Şubat 1971-Hürriyet Muhterem Loca 16 Mart 197

takımı, 2024 Avrupa Şampiyonluğunda haksız biçimde çeyrek finalden eleniyordu. Yani Avrupa'nın ilk 8 takımı arasına girmiş durumdaydı.

Türk Ulusuna yalanlarla ve **ahlaksızca** saldıran mason efendi, utanmadan masonluk dışındaki ortamın, yani içinde bulunduğu toplumun; "yerlerde sürünen ahlâk değerleri" içinde olduğunu söyleyebilecek kadar aklını da yitirmiş küfürbaz bir mason.

Mason localarında onlarca masonun oturup ciddi ciddi dinledikleri ve "ışığından yararlanıp aydınlandıkları" çok saygın mason hukuk profesörü Ziya Umur'un kafası nasıl çalışıyor, anlamakta zorlanıyorum.

Türk atasözü ile Fransız atasözünü alıyor, anlamlarının bir birleri ile hiç bir ilişkisi yok, dahası Türk atasözünün, konuşmasının devamında eleştirdiği değişim anlayışı ile hiçbir ilişkisi yok. Ama mason Umur patlıcanla karpuzu karşılaştırıp, Türkleri yermek, Fransız karşısında aşağılamak için yalan söylemekten çekinmiyor. Bu adamı oturup ciddi ciddi dinleyenleri anlamak ve kabul etmek mümkün değil.

"Türkçede bir 'atasözü' var: işleyen demir pas tutmaz.

Bunun manası, Ömer Asımın 'atasözleri' kitabında şöyledir: 'Tembel tembel oturan kimse hantallaşır, iş yapma gücünü yitirir. Çalışan kimse gittikçe açılır, daha yararlı işler yapar.

Bir de Fransız 'atasözü' var: Pierre qui roule n'amasse pas mousse' - 'Yuvarlanan taş yosun tutmaz Bunun da Ömer Asım da manası şu: 'Durmadan yerini değiştiren kimse varlık edinemez'

Birbirine çok benzeyen iki atasözünün manaları birbirine zıt:

Türkçede, yuvarlanan taşın yosun tutmaması bir 'meziyet' gibi söylenir: Yosun tutmamak, parıldamak, ışıldamak, gibi bir şeydir. Hâlbuki Fransızlar nazarında bu, bir 'kusur' dur: Hiç bir baltaya sap olmaz, manasına gelir."¹⁶⁶

¹⁶⁶ (Umur Z. , Türkiye'de Masonluğun İnkişafını Geciktiren Sebepler, 1989)

Mason Ziya Umur, kendi dimağında yarattığı düşmanlarla, kavramlarla kavga ediyor ve her fırsatta gerçek dışı durumlardan hareket edip, Türkleri aşağılamaya çalışıyor. Böyle bir kin ve nefret, nasıl oluyor da Türkiye 'de masonluk dünyasında benimsenebiliyor, saygı duyuluyor? Yanıt basit aslında... Ulus bilincinden yoksunluk ve kültürsüzlük Masonik eğitimin sonucu.

"Türkiye'mizde, iki yüz seneye yakın bir zamandan beri, her gün, her şeyi değiştirmek bir marifet sayılıyor. Kanaat şudur: Her yeni şey eskisinden daha iyidir. Tebdil-i mekânda ferahlık vardır. Yani: Göçebelik, bir yere yerleşmekten iyidir! Bu marifetimiz, son zamanlarda, bir nevi' çılgınlık' haline gelmişti. Kendilerine, 'ileri görüşlü, aydın' sıfatını yakıştıran bir takım' entelektüellerimiz' bir 'sürekli devrimcilik' prensibi arkasından koştular. Zannettiler ki' Bir şeyler değiştirmeden yaşamak, paslanmaktır".¹⁶⁷

Devrim yapmak, ulus bilinci içinde devrimcilik başka şeydir; başkalarına öykünerek değiştirmeye çalışmak başka şeydir. Mason son 200 yılı da aynı sayıyor. Oysa Atatürk, Türk ulusu ile birlikte devrim yapmıştır.

Türkçemizin kendi benliğine dönmesi de Dil Devriminin amacı ve başarısıdır. Devrimlerin henüz tamamlanmadığı için sürmesi gerektiği de Mustafa Kemal Atatürk 'ün öğretisi, bizlere gösterdiği yöndür.

Mason Ziya Umur, içinde taşıdığı derin kinin ötesinde hem de cahil; toplum bilimden haberi yok ve tarih hiç bilmiyor. Üstelik masonların Osmanlı İmparatorluğundaki geçmişini ve işlevini de bilmiyor. Kibir ve saldırganlık, cahilliğin kardeşleri ya da sonuçlarıdır. Mason Ziya Umur 'un hezeyanlarını okumaya devam edelim.

"XVIII inci asrın Osmanlı imparatorluğu hakkında, Avrupalı müelliflerin söyledikleri şu idi: "Bu İmparatorluk yıkılamaz, çünkü âdetlerine son derecede sadıktırlar. Ne ordularını ne de günlük yaşayış tarzlarını, değiştirmek mümkün değildir.""¹⁶⁸

¹⁶⁷ (Umur Z. , Türkiye'de Masonluğun İnkişafını Geciktiren Sebepler, 1989)

¹⁶⁸ (Umur Z. , Türkiye'de Masonluğun İnkişafını Geciktiren Sebepler, 1989)

Avrupalıların böyle bir sözü hiçbir yerde yazılı değil ve gene Ziya Umur, kendi uydurduğunu gerçek sanıp, üstüne kavga ediyor. Tam aksine Avrupalılar söylediği dönemde Osmanlı İmparatorluğuna "hasta adam" deyip, yıkmak için ellerinden geleni yaptılar. Osmanlı `da zamana, Avrupa `da yaşanan sanayi devriminden habersiz, Fransız ihtilalini "bir avuç çapulcunun eylemi" sanan, Aydınlanma yaşamamış, yani çağın değişim ve gelişimini yakalayamamış bir imparatorluk olarak parçalandı, yıkıldı ve tamamen parçalandı.

"Ama XIX uncu asırla birlikte, bu kanaat yıkıldı: Osmanlı Devleti, kendini inkâr etti: Her şeyi yenilemesi lâzımdı: Belki de tarihî zaruretler, bunu icap ettiriyordu.

Bu iş, o kadar kolay olmadı.

Yenilik isteyenler (yani müteceddit'ler) ile eskiye sadık kalanlar (yani muhafazakârlar), uzun ve çetin bir mücadele içine girdiler. Yenilik taraftan olanlar, kurnazca hareket edip, muhafazakârları, gericilikle, hatta 'hainlik' le suçladılar. Muhafazakârlığı bir 'kusur' gibi göstermesini bildiler.

Her zaman söylüyorum. Söylemeğe devam edeceğim: Türk Masonluğunu tehdit eden bir tehlike, Türkiye'de Gelenek', yani, çok basit bir ifade ile 'devamlılık fikrinin yerleşmesindeki zorluktur."¹⁶⁹

Osmanlı İmparatorluğunda, Batının taklitçisi ve emperyalizm işbirlikçisi olarak, Batıyı taklit etmeyi savunan ve Devlet Bürokrasisi içinde uygulamaya geçirenler masonlardı ve karşı çıkan muhafazakârları "gericilikle" suçlayanlar gene masonlardı. Bugün de aynı kafadalar.

¹⁶⁹ (Umur Z. , Türkiye'de Masonluğun İnkişafını Geciktiren Sebepler, 1989)

Mason Ziya Umur, vahim bir Türk aşığılaması daha;

"Milliyet ve devlet meseleleri de bizim için çok büyük problem oldu çünkü kültür farkımız vardı. Biz kendi içimizde doğmamış olan bu düşünce tarzını kabul etmek mecburiyetinde idik ve Masonluğun beşiği olan dünya ile aramızda, halâ daha dolmamış olan bir boşluk vardı."¹⁷⁰

Ziya Umur'un bir başka yazısından bir iki paragraf aktarıyorum. Türk ve Türkçe düşmanlığı, nefreti; her sözcüğünden fişkırıyor;

"Türkiye için işler bir az farklı oldu. Bizim için lisan meselesi ciddi düşündürücü ve henüz hal edilmemiş bir meseledir. Avrupa dillerine nispetle bambaşka bir yapıya sahip olan Türkçe lisanına tercüme yapmak, insanı bıktırarak kadar zorluklar gösterir; kavramlar değişir, hatta çok defa yok olur. Tercüme, zaten, esasında sakat bir iştir. Bizde bu sakatlık çok daha belirli bir hale geliyor: zoraki olarak kabul edilen birçok kelimeler, henüz muhtevaları iyice belirlenmemiş kaypak manalar taşımaktadır.

Milliyet ve devlet meseleleri de bizim için çok büyük problem oldu; çünkü kültür farkımız vardı. Biz kendi içimizde doğmamış olan bir düşünce tarzını kabul etmek mecburiyetinde idik ve Masonluğun beşiği olan dünya ile aramızda, halâ daha dolmamış olan bir boşluk vardı. (...)

Şimdi kullanılan 'gelenek' sözü, menkulât'ın tercümesidir. Şu kadar var ki, uzun zaman yaşamamış olan her 'genç kelime' gibi, 'gelenek' de, sadece modern bir mana taşımaktadır. Yüz sene evvel 'gelenek' sözü yoktu ki, yüz sene evvelki 'menkulât'ın o zaman ki manasını da içine alabilsin! (...)

Bu sözlerden çıkarmak istediğim sonuç: İnsanlar belli bir ölçüyü aşmamak şartıyla, muhafazakâr olmaktan çekinmemeli, istikrar içinde ve 'rahat' yaşamaktan utanmamalıdır. Bugün öyle bir zihniyet vardır ki, ihtiyaç olup olmadığını, bir fayda verip vermeyeceğini düşünmeden, değişiklik yapmağı bir 'iş' yapmak sayıyoruz; vasıtayı gaye haline getiriyoruz. Ameliyat bir hastayı kurtarır, fakat

¹⁷⁰ (Umur Z. , Çağımızda Masonluk ve Gelenekler, 1975, s. 92)

hasta bu vasita ile kurtuldu diye, ameliyat etmeği bir gaye saymamalıyız. Maksat, hastayı iyileştirip yaşatmaktır, ameliyat etmek değil.

Şu halde mesele, emniyeti sağlayan bir muhafazakârlıkla, toplumu yeni şartlara uyduran, tedbirli değişiklikler arasında bir denge bulmaktır. (...)

Masonlar, buralarda da, model insan olarak dünyaya ışık tutacaklardır. Bu gibi meselelerle uğraşan diğer insanlara nispetle Masonların avantajı, taraf tutan bir nevi 'parti' insanı olmamaları; meseleleri soğukkanlılık ve teenni ile bir tek fikre iman etmiş mutaassıp insan gibi değil, akıl ışığında yolunu arayan sabırlı ve olgun insanlar gibi hareket edebilmelerindedir. 200 sene evvelki 'müsamaha', yalnız din konusunda idi. 'Mason her hangi bir dinden olabilir' fikri, o zaman için son derecede zor anlaşılan, ileri bir düşünce tarzı idi. Bugün, bu manada fazla bir şey ifade etmez. Fakat aynı müsamaha fikri bugün, dünyayı ikiye bölmüş olan fikir cereyanları karşısında, rolünü oynayacaktır. Bir Mason, hakikatin tamamının bir tek yerde olmadığını bildiği için, soğukkanlı hareket eder; herkese, hakkını teslim etmeğe çalışır.¹⁷¹

¹⁷¹ (Umur Z. , Çamızda Masonluk ve Gelenekler, 1975)

TÜRK DİL DEVRİMİ VE ÖZ TÜRKÇE SÖZCÜK DÜŞMANI

Türk Devrimine ve öz Türkçe sözcükler türetilmesine karşı olan masonların, nasıl bir edep yoksunluğu içinde yaptıkları yorumlardan yalnızca biri aşağıda sunuldu. Masonların düzeyi ya da doğrusu düzeysizliği işte bu!

Mason Ziya Umur, Avrupa uluslarının tarih boyunca kanlı ve barbar savaşlarını, "bir nevi kardeş kavgası idi" diyecek kadar Avrupalıyı yüceltmeye çalışırken; Türkçeye ve Dil Devriminin Türkçeyi diğer dillerin baskı ve boyunduruğundan temizle savaşımına kin kusuyor;

"Milliyet farkı da, onlar arasında bizdeki kadar büyük bir mahiyette olmadı. Her ne kadar orada da milliyet kavgaları eksik olmamışsa da, nihayet hepsi aynı Avrupa kültürünün insanları idiler; çatışmaları, bir nevi kardeş kavgası idi.

Türkiye için işler biraz farklı oldu. Bizim için lisan meselesi ciddi düşündürücü ve henüz halledilmemiş bir meseledir. Avrupa dillerine nispetle bambaşka bir yapıya sahip olan Türkçe lisanına tercüme yapmak, insanı bıktırarak kadar zorluklar gösterir; kavramlar değişir, hatta çok defa yok olur. Tercüme, zaten, esasında sakat bir iştir. Bizde bu sakatlık çok daha belirli bir hale geliyor: zoraki olarak kabul edilen birçok kelimeler, henüz muhtevaları iyice bellenmemiş kaypak manalar taşımaktadır. "¹⁷²

Tek bir Avrupa ve Avrupa kültürü hiçbir zaman olmadı.

"Bir türlü kıvamına gelemeyen bu yenileme işi, nihayet en olumlu merhalesine, bir tek hadise ile ve birden bire ulaştı: 1928 senesi sonunda, Türkiye'de, Arap harfleri yerine Latin harfleri kabul edildi.

Bu inkılabın maksadı, Türkçeyi sadeleştirmek değil, daha ziyade, okuyup yazma öğrenmeği kolaylaştırmaktı. Hâlbuki sadeleştirme sahasındaki rolü, diğerinden kat kat üstün oldu. Terkipler, Arap ve Acem¹⁷³ gramer kaideleriyle birlikte, bir anda tarihe karıştı. Akıselim mi hâkim olmuştu? Hayır. Sadece yeni harflerle bazı şeyleri

¹⁷² (Umur Z. , Çağımızda Masonluk ve Gelenekler, 1975, s. 92)

¹⁷³ Acem diye bir halk ve Acemce diye bir dil yok. Fars ulusun adı, Farsca da dilleri.

yazmak ve okumak çok zor oluyordu. Ve yazı yazan kimse, bu zorluklara katlanmaktansa, onları kaldırıp atıyordu. Türkçenin bünyesine uymayan 'imale'ler; gırtlığın çeşitli yerlerinden gelmesi gerek 'ha' 'hı' 'he' 'hamze' 'ayın', 'gayın' çeşitleri; dilin dişlere dokunuşuna göre başka sesler veren 'ze', 'zal' 'dat' 'zı' 'te' 'tı' gibi, Türk ağzının söylemekte zorluk çektiği sesler, hep birden yok oluyordu. Anadolu Türk soyunun söylemekte ve yazmakta güçlük çektiği hesapsız kelime ortadan kalktı ve daha kalkacaktır.

Şu halde bu andan itibaren, artık doğru yolu gösteren bir ölçüye kavuşulmuş olduğunu söylemek mümkündür.

Fakat bundan sonra bize, arzularımıza uygun düşen bu süratli değişimin sarhoşluğu ânz oldu. Zorla gülmeğe başladıktan sonra, kendini tutamayanlara döndük Üzerinde yavaş yavaş yürümeğe başlamış olduğumuz bir yamaçta, akıl ve mantığın ötesine geçen hızımızı alamaz olduk.

Laf olsun, diye kelime yapmayalım.

Tanzimat'tan beri, lisanımızın sadeleştirilmesi yolunda bir gayret vardı. O günden bu yana, her akli başında insanın arzuladığı şey, Fars'ça, Arapça, Türkçe'mden kurulu, üçlü halitayı bir düzene sokmak olmuştur. Düşünülen çare, lisanın içindeki yabana asıllı kelimeleri tarayıp atmaktan çok fazla, yabana yerden gelen kelimelerin, o yabana dildeki gramerini ve kaidelerini atmaktır. Bir kelime, Arapçadan, Farsçadan, Latince'den, Yunanca veya İtalyancadan gelmiş olabilir. Biz o kelimeyi kendi telaffuzumuza uydurup, herkesin anlayabileceği bir şekle koymuşsak, artık o kelimenin nereden geldiğini düşünmeyiz; yeter ki onu, geldiği yerin kaidesine uyarak üretmek hastalığından vazgeçelim.

Yeni harfler gelene kadar, tatbikatı tam olarak neticelendirilmemiş olsa bile bu fikir, esasında doğru olarak kalmıştır; bunu itiraf etmekten çekinmeğe lüzum yoktur. Maksat; Memleketimizin insanlarına hitap ettiğimiz vakit, anlaşmayı sağlamaktır. Bu ölçü içinde, lisanın incelenmesi, zor fikirlerin kolay ifade edilir hale gelmesi, Türkçe düşünüp yazı yazanların dirayetlerine kalmaktadır.

Bu ölçüyü elden bırakmağa lüzum yoktur, diyoruz. Hâlbuki bizim kültür sahasında ve umumiyetle, büyük sıkıntılara girmemizin esaslı bir sebebi var. Bugün bizde öyle bir kanaat yerleşmiştir ki, bundan elli sene veya daha önce söylenmiş olan her söz, ileri sürülmüş olan her fikir, prensip olarak yanlıştır. (...)

-'Emir' yerine 'buyruk' kelimesi var. Neden? 'Emir' kelimesi rahat söylenir, rahat yazılır; bu çok kolay kelimeyi bilmeyen yoktur. Demek ki, menşei ne olursa olsun, halis Türkçe bir kelimedir. Onun yerine 'buyruk' gibi, ağzı buruşturan, bir hayli eskimiş, hatta ölmüş bir kelimeyi yeniden canlandırmak hevesi nereden geliyor? Velez ki 'buyruk' kelimesi, çok güzel, çok canlı olsa bile. (...)

'Seyahat' yerine 'gezi' denmiş. Seyahat'i bilmeyen, kullanmayan, anlamayan var mı? Kelime ölmüş mü? Niye 'gezi' diyelim? Gezi deyince aklımıza 'gezinti yapmak'; çayır, çimen, filan gibi yerler geliyor.

- Mahfele gelen 'konuk' lardan bahsediliyor! Değil mahfele bugün, hiç kimse 'evime konuk geldi' der mi? Bunu dese bile her halde, 'gece yatisına misafir geldi', demek istemiştir. Çünkü bu kelime 'konmak'tan gelir. Göçebelik devrimizde, bir yerde konaklayan, yani 'geceyi geçiren' 'yolcu' demektir. Göçebeliğimizle birlikte bu kelime de ölmüş, nadiren ve eski hadiselerdeki hususiyetleri belirtmek istediğimiz vakit kullandığımız, yerinde kullandığı vakit güzel bir tarihî edası olan bir kelime haline gelmişti, insaf edilsin! Locamıza gelen 'konuk' mudur? Ziyaretçi, misafir, kelimeleri ölmüş müdür? Bizim derdimiz şurada ki, bir kelime yerine başkasını koymayı prensip edindiğimizden, sipariş üzerine kelime arıyoruz; yoksa evimizde kullandığımız, misafir veya ziyaretçi kelimeleri bizi rahatsız etmez.

- Niye 'teklif kesesi' değil de 'öneri kesesi'? Bari 'öneri torbası' diyelim. Çünkü Arapça 'teklifi kaldırıp, Acemce 'kese'yi muhafaza etmenin manası yok Kese'nin, tekliften daha çok bilindiği veya daha kolay yazılıp söylendiği de ileri sürülemez.

- Niye 'yemin' değil de 'and'? 'And' eskimiş bir kelimedir, 'içildiği' için, insana, bugün bir az da tiksinti veren, 'kan içerek kardeş olma'yı hatırlatıyor. Kaldı ki, 'and', bugünkü yazı tarzımıza uymayan bir kelimedir (Türkçede, kelimelerin sonunda 'd' ler 't' haline gelir). Hâlbuki yemin, herkesin bildiği, kolay söylenip yazılan bir kelimedir. (...)

'Törelere göre' deniyor. Nedir bu 'töre'? Gelenek dememiş! İyi ama biz, 'an'ane, âdet' yerine 'gelenek' kelimesine, daha alışamadık bile. Bir daha mı değiştireceğiz? Ve yerine, eskilerin 'hayide' dedikleri bir sözü mü kullanacağız? Bu da gösteriyor ki, bu yolda gidersek, gün geçmeden bir lisan eskiteceğiz!

Her lisanda yani kelime yapmağa ihtiyaç vardır, fakat bu, belli yerlerde yapılır: Evvelâ, lisanda karşılığı bulunmayan kavramlar için; Türkçenin hususiyetine göre, iyi söylenemeyen veya rahat yazılama- yan kelimelerin karşılığı, çok zor bir iş olmakla beraber, aranabilir. Fakat bu şartlar olmadan, herkesin bilip anladığı, rahat yazılıp söylene- bilen kelimelere karşılık aramak 'laf olsun' diye yapılan bir iş, bizde çok eski bir hastalıktır. Sadeleştirilmesinden bahsettiğimiz Osmanlıca'yı en çok bozan bu hastalık olmuştur: Türkçe kelimeyi kullanmak ayıp geldiğinden, Arapça veya Acemcesi söylenirdi. Meselâ 'Arslan' denmez, 'şîr' veya 'esed' denirdi; 'Ay' denmez, 'mah' veya 'şehr' denirdi vs. şimdi de, 'emir' denmiyor, 'buyruk' deniyor; 'yemin' denmiyor, 'and' deniyor; 'teklif' denmiyor, 'öneri' deniyor vs. iyi bilinen bir kelimeni yerini, bilinmeyen Acemce veya Arapça kelime değil, ölmüş veya uydurulmuş bir kelime alıyor. Arada o kadar büyük bir fark göremiyorum.¹⁷⁴

'Âlim geçinen ukalâlara gelince (ukalâ kelimesinde ben akli evvel manasına değil, tabiatıyla, yalınkat ukalâ manasına söylüyorum) onlar kelimenin aslını arayıp bulduklarını zannederler. Türkçede bir 'Gidişat' kelimesi var. Hala daha bir sivri akıllının çıkıp ta, bunun Türkçesi 'Gidişler'dir dememiş olmasına şaşıyorum. O zaman tabii bizde 'falan- canın gidişatını beğenmiyorum' demeyeceğiz fakat 'Falancanın gidişlerini beğenmiyorum!' diyeceğiz.

Güzel değil mi?

Bu ukalalığın temelinde korku var: bilmiyor görünmek korkusu! Ve böylece bir tek kelimenin etimolojisini öğrenebilmiş olan zavallı, hemen bu bilgisini ortaya koymak ve onu ölü veya namevcut bir kelimeyle tercüme ederek bilgiçlik taslamak hevesine kapılıyor. (Sağlık verme yerine salık verme!)

¹⁷⁴ (Umur Z. , Hür Masonluk Hakkında Konuşmalar, 1951 - 1989, 1992, s. 424-443)

Müsavat Muhterem Loca 25 Mart 1970 - Yeni Ritüellerimizin Dili Dolayısıyla Bazı Düşünceler

Bu günlerde okuduğumuz birçok yazılar bu nevi bilgiçlerin yanında, ne istediğini hakikaten bilen bir sürü insanın mevcut olduğunu gösteriyor. Fakat az bilenler az, çığırkanlar çok olduğu için asıl bilenlerin sinmiş oldukları anlaşılıyor. Çığırkanlar da meydanı boş bulmuş, bize kanun yerine yasa, hukuk yerine töre, menkul yerine taşınabilir, vesaire, vesaire gibi bir sürü herzeyi yutturmakla meşguldürler.

Bu nevi kelimeleri (sözcük imiş) kullananların bazıları şişirilmiş unvanlar arkasında cehalet saçan kimselerin şerrinden korkmaktadırlar; diğer bazıları unvanlarındaki gürültüye kapılmaktadır. Daha başkaları (büyük talebe yığınları) kendilerini mecbur hissetmektedir. Netice olarak biz Paşa yerine General, Mektep yerine Okul gibi saçma sapan kelimeleri de 'yerleştirmiş' oluyoruz.

Bir lisanı kolaylaştırma 'onu' öldürmedir. Söylenmek istenen şeye riyazi imkân verdiği için dünyanın en mükemmel lisanlarından birisi olan Arapça yine dünyanın en zor lisanlarından birisidir."¹⁷⁵

"Hâlbuki kelimeleri tercüme ederek düşünmek, uzun zamandan beri her şeyini dışardan almağa alışmış olan bizler için, korkunç diyebileceğim bir hastalık haline gelmiştir. Uzun zamandan beri, ya Fransızca, ya İngilizce, ya bilmem ne dilinde bulduğumuz kelimelerle düşünerek, bunların Türkçe karşılığını aramışız ve bunu yapmağa devam etmişiz. Şimdi bu yetmiyormuş gibi, yeni bir tercüme usulü daha icat ettik: Henüz mevcut olmayan, hayatiyet kazanmamış veya bir zamanlar yaşayıp sonradan ölmüş kelimelerin yardımı ile düşünmek! Şu anda uyduracağımız veya mezardan çıkaracağımız, muhtevası olmayan veya tükenmiş kelimelerle düşünmek! Ve bunu, ifadesi güç, ince meselelerde değil, en basit cümlelerimizde de yapıyoruz. Hayalî bir misal vereyim: (...)

- Bir 'Onur üyeliği verme' ifadesi var. Bu nedir? 'Fahrî üyelik' mi? Latince 'onur' kelimesi, Arapça 'fahri' kelimesinden daha Türkçe mi? Fakat bakınız, ne söylemek istediğimizi düşünmediğimiz ve sadece kelimeye kelime karşılığı aradığımız için ne yapmış oluyoruz: Fahrî kelimesi de; iyi veya kötü, bir tercüme idi. Bizde yerleşmiş manası şu idi: 'Aidat ödemeyen ve dolayısıyla Locada vazife alamayan üye'.

¹⁷⁵ (Umur Z. , Hür Masonluk Hakkında Konuşmalar, 1951 - 1989, 1992, s. 444-451)

Hükmün konulmasının sebebi, malî durumu iyi olmayan bir biraderi, bir külfetten kurtarmaktı: Ne bir lütuf, ne bir şeref. Şimdi 'fahri' sözünü, bir defa daha 'onur' diye tercüme ediyoruz. Onur bizde, sadece, 'şeref veya 'vakar' manasına geldiğine göre, bizim 'aidat ödemeyen üye', kendiliğinden, bir 'şeref üyesi' haline geliyor. Ne şerefi? Bu kelime ortaya çıkınca, şimdi, o üyenin şeref kazanması için gerekli vasıflara sahip olup olmadığını araştırmağa başlayacağız. Nitekim bazı Localarda bu meselenin tartışıldığını gördük. Kelimeleri tercüme etmeği değil, ne söylemek istediğimizi düşünelim: Şeref üyesi değil, aidatsız üye.(...)

Bazı kelimeler zoraki olarak yerleştirilmemiş değildir: Emir yolu ile. Bunların her zaman iyi olduklarını söylemek mümkün değildir. En tanınmış 'okul' kelimesi, okumağa değil 'öcole'e benzediği için uydurulmuştu. Kelime yerleşmiş görünmektedir; çünkü Vekâletler yahut Bakanlıklar ve daha bilmem kimler, bu kelimeyi kullanmağa bizi 'mecbur' etmişlerdir. Yoksa 'mektep' kelimesi, kolay söylenen, herkesçe bilinmen, halis Türkçe olmuş, güzel ve sevilen bir kelime idi. Bütün Türk milletine, lüzumsuz yere, yeni ve manasız bir kelimeyi ezberletmenin âlemi nedir? Kaldı ki iş orada bitmiyor: Şimdi, Türk grameri bakımından 'bozuk' olan bu kelimeye bakarak 'koşul'; 'moşul' gibi kelimeler de icat ediliyor! Türk halkı 'hâkim' demeğe devam eder; fakat yeni 'lisan' Üstatları 'yargıç' gibi acayip bir kelime kullanırlar. Bunun arkasından, eline bir kalem kapıp edebi yazı denemesine girişen delikanlılar, 'vaziyete hâkim oldum' diyeceğine, 'duruma yargıç oldum' derler.¹⁷⁶

Yazdıklarında Türk toplumunu aşağılıyor, Dil Devriminin amansız bir düşmanı olarak Dil Devriminin amacını bile çarpıtıyor. Hukukçu olmasına karşın Dil Bilgesi gibi ahkâm kesiyor... Ziya Umur, tam Tanzimat kafalı bir mason; Arap ve Arapça hayranı, Türkçenin tarihsel geçmişini ve büyüklüğünden habersiz. İstiyor ki Tanzimat kafalı mason, Türkler güçlenmesin, Türkçe özgürleşmesin ve Türk Kültürü ortaya çıkmasın. Türk ulusu kültür emperyalizmi altında sürünmeye devam etsin.

¹⁷⁶ (Umur Z. , Hür Masonluk Hakkında Konuşmalar, 1951 - 1989, 1992, s. 424-443)

Müsavat Muhterem Loca 25 Mart 1970

Yeni Ritüellerimizin Dili Dolayısıyla Bazı Düşünceler

Mason Ziya Umur, Türk toplumunun Devrimlere sahip çıktığından, Atasının ardından tüm gücü ile yürüdüğünü de kabul edemiyor ve ağzından köpükler saçarak devrimlerimizin, Dil Devriminin baskı ile zorla, emir ile yaptırıldığını söylüyor. Edep yahu diyeceğim, edepten haberi yok.

Yukarıda beğenmediği hatta aşağıladığı birçok sözcük, günümüzde toplumun tüm kesimleri tarafından benimsenmiş ve kullanılmaktadır.

Fransız Atasözü hayranı

"b) ikinci ve çok mühim mesele memleketimizde, 'gelenek' denen, devamlı 'örf ve âdetlerin' kalmamış olmasıdır.

Yalnız Türk Masonluğunu değil, bütün 'Türk Hayatı 'ın en fazla tehdit eden tehlike budur.

Türkçede bir 'atasözü' var: işleyen demir pas tutmaz.

Bunun manası, Ömer Asımın 'atasözleri' kitabında şöyledir: 'Tembel tembel oturan kimse hantallaşır, iş yapma gücünü yitirir. Çalışan kimse gittikçe açılır, daha yararlı işler yapar.

Bir de Fransız 'atasözü' var: Pierre quiroule n'amasse pas mousse' - 'Yuvarlanan taş yosun tutmaz'. Bunun da Ömer Asım 'da manası şu: 'Durmadan yerini değiştiren kimse varlık edinemez'

Birbirine çok benzeyen iki atasözünün manaları birbirine zıt:

Türkçede, yuvarlanan taşın yosun tutmaması bir 'meziyet' gibi söylenir: Yosun tutmamak, parıldamak, ışıldamak, gibi bir şeydir. Hâlbuki Fransızlar nazarında bu, bir 'kusur' dur: Hiç bir baltaya sap olmaz, manasına gelir.

Türkiye'mizde, iki yüz seneye yakın bir zamandan beri, her gün, her şeyi değiştirmek bir marifet sayılıyor. Kanaat şudur: Her yeni şey eskisinden daha iyidir. Tebdil-i mekânda ferahlık vardır. Yani: Göçebelik, bir yere yerleşmekten iyidir! Bu marifetimiz, son zamanlarda, bir nevi' çılgınlık' haline gelmişti. Kendilerine, 'ileri görüşlü, aydın' sıfatını yakıştıran bir takım' entelektüellerimiz' bir 'sürekli devrimcilik' prensibi arkasından koşular. Zannettiler ki' Bir şeyler değiştirmeden yaşamak, paslanmaktır'.

XVIII inci asrın Osmanlı imparatorluğu hakkında, Avrupalı mı el- liflerin söyledikleri şu idi: 'Bu İmparatorluk yıkılmaz, çünkü âdetlerine son derecede sadıktırlar. Ne ordularını ne de günlük yaşayış tarzlarını, değiştirmek mümkün değildir.

*Ama XIX uncu asırla birlikte, bu kanaat yıkıldı: Osmanlı Devleti, * kendini inkâr etti: Her şeyi yenilemesi lâzımdı: Belki de tarihî zaruretler, bunu icap ettiriyordu.*

Bu iş, o kadar kolay olmadı.

Yenilik isteyenler (yani müteceddit'ler) ile eskiye sadık kalanlar (yani muhafazakârlar), uzun ve çetin bir mücadele içine girdiler. Yenilik taraftan olanlar, kurnazca hareket edip, muhafazakârları, gericilikle, hatta 'hainlik' le suçladılar. Muhafazakârlığı bir 'kusur' gibi göstermesini bildiler.

Her zaman söylüyorum. Söylemeğe devam edeceğim: Türk Masonluğunu tehdit eden bir tehlike, Türkiye'de Gelenek', yani, çok basit bir ifade ile 'devamlılık fikri'nin yerleşmesindeki zorluktur."¹⁷⁷

¹⁷⁷ (Umur Z. , Türkiye'de Masonluğun İnkişafını Geciktiren Sebepler, 1989)

15 Temmuz 1978 Büyük Görevliler Kurulu Toplantı Raporu

"Üçgöl Locası ve Öztürk'çe tabirler.

Orhan Alsaç K, Üçgöl Muhterem Locasının faaliyeti hakkında çok söz söylendiğini, fakat bunların yerinde olmadığını, kendisinin de dâhil olduğu Üçgöl Muhterem Locasının çok muntazam çalıştığını, antimasonik bir iş yapmadığını, yalnız bazı tabirleri Öztürk'çe hale getirmek temayülünde olduğunu beyan etti.

Ziya Umur K, tabirler hususunda titiz davranmak lüzumuna işaret etti, örneğin, Üstat yerine usta denemeyeceğini belirtti.

Cavit Yenicioğlu K, Loca çalışmalarının ritüel dışına çıkmamaları, ritüelde ne varsa ona uyulması gerektiğini ifade etti.

Şekûr Ökten K, Üçgöl Locası ile ilgili olarak, şu sözü zabıtta duyduğunu 'Büyük Loca semboldü, esas olan Locadır' ve bunun üzerinde durduğunu söyledi.¹⁷⁸

"Loca yayınlarının kontrol altına alınması Ziya Umur K. Uyarı

Uyanış Locasının 'Masonik Sözcük' adı altında bir kitap teksir ederek Loca Kardeşlerine dağıtımını olduğunu şu sırada öğrendiğini; bu neviden, 'Masonik tabirler' gibi bütün Türk Masonluğunu ilzam edecek konuları ihtiva eden direktif mahiyetindeki yazıların Localar tarafından çıkarılmasının doğru olmadığını, böyle bir kitabın içinde bir yanlış varsa, düzeltilmesinin imkânsız hale geleceğini söyledi.

Fuat Tuygan K, Çıracak kardeşleri eğitmek üzere bir 'Sözlük' çıkaracaklarını söylemeleri üzerine, bunun mümkün olduğunu kendisinin söylediğini, yalnız Uyanış Locasına mahsus olduğunu ifade etti.

¹⁷⁸ Sayfa 191

Ziya Umur K, bu gibi işleri bir Loca yaparsa Biraderlere karşı 'engagé' duruma düşeceğini, bir Birader şahsen yaparsa söyleyecek bir şey olmadığını belirtti. Yapılan müzakere sonunda, bu işin üzerine dönmenin bir fayda sağlamayacağı, fakat bundan böyle, alelade konferans mahiyetinde olmayan bu gibi neşriyatın Büyük Kurulun kontrolünden geçmesi gerektiği neticesine varıldı. "¹⁷⁹

¹⁷⁹ Sayfa 203

"15 Temmuz 1978 Büyük Görevliler Kurulu toplantısı Raporu

Durdurulan tekrisler (devam)

Büyük Sekreter, tekrisler durdurulduktan sonra, devam etmekte olan muamelelerin, Muhterem Localara ne suretle dağıtıldığını ve "İşleme Devam" yazılarının hangi tarihlerde gönderileceğini anlattı, alınan tedbirlere rağmen bazı Localarda bu muamelelerin bir senede sona eremeyeceklerini belirtti.

Sûzî Özmen K: Usulün iyi düzenlenmiş olduğuna, fakat Ankara'da bazı Locaların, İstanbul'a adam gönderip işleri süratlendirmiş olduklarını söylediklerine işaret ederek, 'her yıl on kişiden fazlası aynı Locada tekris edilmesin' gibi prensiplerin bir karar şeklinde Büyük Kurul tarafından alınmasının sakıncalı olduğunu, fiilen o yola gitmenin daha doğru olacağını söyledi.

Cavit Yenicioğlu K: Kardeşlerin artık bilinçli olduklarını, Tüzüklerdeki yetkilerin neler olduklarını aradıklarını, bulamayınca direnmek istediklerini söyledi. Bunlara; 'Büyük Kurul Büyük Loca adına icrayı faaliyet eder; Büyük Üstadın, salâhiyeti de, Masonluğun yüksek menfaatleri bahis konusu olduğu vakit, gerekli tedbirleri almaktır', yolunda izahat verdiğini; fakat Biraderlerin, Büyük Sekreterlikten çıkan yazılarda sivri hareket etmeğe mütemayil yazılar olmamalı dediklerini, bu itibarla, Sûzî Birader gibi, yazılı karar almadan hareket etmenin uygun düşeceğini söyledi. Ayrıca, Locaları 'müstakil' zanneden kimselerin bu zihniyetini ortadan kaldırmak gerektiğine işaret ederek, Pek Sayın Büyük Üstat ile Büyük Sekreterin, yazıya lüzum kalmadan, işlerini yürütmelerini teklif etti. Sert yazıların Büyük Sekreter üzerinde kalmayıp Büyük Görevlilerin hepsine intikal ettiğini söyleyerek, 'bu hal yalnız Ankara'ya mı inhisar ediyor?' diye sordu.

Büyük Sekreter, hareketlerinde daima bîtaraf kaldığını, Ankara'dan gönderilmiş Birader bilmediğini, biraz sert bir ifade ile söyledi.

Yenicioğlu K, Büyük Sekreterliğin yıldırımları üzerine çekmesinin normal olduğunu söyleyerek, Masonlukta artık saygı diye bir şey kalmadığını, vazifemizin alınmak değil, fevrî hareket etmek değil, Masonluğu bilmeyenlere öğretmek olduğunu dedikten sonra, sözlerinin Ziya Umur'a değil hepimize raci olduğunu ilâve etti.”¹⁸⁰

"Hemşirelerle toplantı işi son zamanlarda, on on beş sene evvel çıktı ve aşırı bir şekilde yayıldı. Bununla, sanki 'devam' sağlanmak isteniyormuş gibi davranıldı.

Biz, Masonluğun bir 'erkekler cemiyeti' olduğunu henüz unutmadığımız zamanlarda, kendi aramızda toplanmağı düşünürdük. Uzunca bir zaman, yeni seçilen her Üstadı Muhterem, senede bir defa olmak üzere, kendi evinde, yalnız biraderlere mahsus, bir toplantı tertip etti. (...)

İsmi söylemeyeceğim çok devamlı kardeşlerimizden bir tanesinin, bu çeşit toplantılara gelmediği dikkatimizi çekti. Gizli gizli tahkik ettirdik; karısı, kendi aramızda yaptığımız bu toplantılardan hoşlanmıyormuş. Bunun üzerine bir prensip kararı aldık: Haricîlerin tahkikatı sırasında, eşlerin kocaları karşısındaki tutumunu soruşturmağa, hatta kocasının Mason olması hakkında ne düşündüğü gibi şeyler sormağa karar verdik. Çünkü bir adamın karısı, kocasının mason olmasını istemiyorsa, onun için hayat bir zor olurdu!

Fakat Masonluk bir erkekler cemiyetidir. Eşlerimize verdiğimiz eldivenin manası da budur: Biz kendi kendimize toplanacağız; bunu Hoşgörünüz; manen aramızdasınız. ¹⁸¹

Masonların, eşleri, kızları ile hep birlikte toplantı yapmasına şiddetle karşı çıkıyor. Kadınları istemiyor.

Bir de ancak faşist cemiyetlerde olacak biçimde, üyeleri kardeşleri "gizli gizli tahkik ettiriyor yani soruşturuyor. Olacak iş değil... Git kardeşine açıkça sor!

¹⁸¹ (Umur Z. , Müsavat Muh. Locasında Sen-yi Devriye Bir Hatıra, 1992, s. 9-10)

Umur nefret saçıyor;

"Şimdi, kelimeleri değiştirelim: 'Muhafazakârlık 'ın Öz Türkçesi 'tutuculuk' 'tur. Muhafazakârlığın 'klasik' tarifi vardır: 'Terakkiyi (gelişme, ilerleme) âdetlerle (geleneklerle) telif etmek (uzlaştırmak); bugünkü gidişi geçmişe aşlamak. Bu demektir ki 'muhafazakârlık', insanların aynı noktada duraklayıp kalmaları değildir. Buna 'tutuculuk' mu diyeceğiz?

'Tutuculuk' 'ta, küçümseyici, kötüleyici (pejoratif) bir mana bulunmaktan başka, bunu, daha da sapıttırarak 'gericilik' diye tasrih edenler az değildir. (...)

Unutmamalı ki Masonluk, günlük ihtiyaçların üstünde kalan bir takım yüksek düsturlarla idare edildiği için, günlük şartların değişmesi ona tesir etmez. ¹⁸²

Bir başka nefreti;

"Türkçe kelimelerimizin hangisi eski veya eskimiştir? Hangisi 'Türkçe', hangisi 'Öz Türkçedir? Bunları kestiremediğimiz için, kelimelerimizi kullanmaktan korkar olduk. Türkçe ise Öz Türkçeciler, Öztürkçe ise Türkçeciler almıyor. Konuştuğu ve yazdığı bir lisanda, düşmanlığa varan bu çeşit bir ikilik, Türkiye'den başka dünyanın hiç bir yerinde görülmez. (...)

Bize göre, her işin bir kolayı vardır Kelimeyi anlamıyor veya beğenmiyorsa, tercüme ederiz; zor bir kelimeyi öğrenmektense, kolay bir kelimeye çevirmek.

Muhafazakârlık = Tutuculuk...

Muhafaza etmek, tutmak mıdır? Bir şeyi tutmak, tutucu olmak, meslek haline getirilebilir mi?

Şayet tereddüdümüz devam ediyorsa, 'tutucu'yu da, bir az daha tercüme edip, 'gerici' deriz.

¹⁸² (Umur Z. , Kanunlarda Değişiklik, 1989)

Bakın neler yapmış olduk: Muhafaza etmek, himaye etmek, korumak, saklamak, kayırmak, sıyanet etmek, vikaye etmek... Biz, bütün bu kelimeleri atıp, bir tanesini sakladık: Korumak...

Devrimizin (XX'nci asrın sonu) Türk 'yazarları', şu saydığım kelimelerden her hangi birisine rastladıkları vakit, hemen üstünü çizip, yerine 'korumak' diyorlar. Ama ister tehlikeden korumak (muhafaza), ister şerefi korumak (sıyanet), ister adam korumak (kayırmak), ister kanadı altına almak (himaye)... ne olursa olsun. Büyük ve muteber yazarlarımıza göre, bunların hepsi aynı, hepsi 'korumak' tır. Fakat 'muhafazakârlık' karşılığında düşünebileceğimiz bütün bu söz veya sözcükler (küçük sözler) arasında, 'tutmak' lafı yok! Öyle ise, şu 'tutuculuk' nereden çıktı? Öztürk'çe arıyorsak, muhafazakârlık yerine 'koruyuculuk' dememiz lâzımdı. 'Tutuculuk' da ne imiş?

Çünkü maksat, eskimiş sayılan 'muhafazakârlık' kelimesini düzeltmek veya yenilemek değil, 'kötülemek' idi. O kadar ki, 'tutuculuk' da yetmedi, 'gericilik' diye, bir daha, Öz Türkçeleştirildi!¹⁸³

Nereden nereye!

Ve böylece, işte, Masonluğumuzun en mühim kelimelerinden biri olan 'muhafazakârlığın' 'Öztürk'çe' macerası, pardon 'serüveni. Muhafazakârlık, pejoratif, nerede ise, 'yüz kızartıcı' bir mana kazanmış oldu.

Ama biz de buna, 'Geleneklere sadık kalmak' diyerek, kendimizi müdafaa ediyoruz.

¹⁸³ Cahil her yerde cahildir. Tutuculuk ile Gericilik arasındaki farkı bilmiyor.

Ve ben burada soruyorum:

*Hangi üyemiz, 'Öztürk'çe' kelimeleri benimsemiş temayülüne girdikten sonra (bunların sayılarının ne kadar çok olduğunu da biliyoruz), kendisine 'tutucu' hatta 'gerici' denmesini hoş görebilecek ve 'geleneklere sadık' olduğunu, inanarak, ama sahiden inanarak söyleyebilecek? İnsanlar, kelimelerin içinde yaşarlar.*¹⁸⁴

Tam despot kişi ağızı... Mason kardeşlerine de fırça atıyor. Suçları, öz Türkçeci olmaları.

¹⁸⁴ (Umur Z. , Devamlılık, 1990)

Gelenek sözcüğü

"Bu manalar - daha başkaları da var - arasından bir tanesi işimize geliyor ve onu seçiyoruz: Filândan filâna demek olan, anane. Türkçemizin bir de talihsizliği var: Türkçeyi Türkçeye tercüme etmeden konuşmıyoruz. Aynı şeyi söylediğimizi zannederek, 'anane' ye 'gelenek' diyoruz. Bunu yapmakla 'tradition' 'un başka bir manasına atlamış olduğumuzu fark etmiyoruz: 'Filândan filâna nakledilen' yerine, 'gelen şeyler' diyoruz. (...)

Türkçede buna 'örf ve âdetler' diyebiliriz.

İşte biz, bütün bunlar içinde müşterek unsur gibi görünen bir noktayı alarak 'anane' demişiz, sonra, bu kelimeyi, aslı değişik başka bir kelime ile yine Türkçeye tercüme etmişiz: olmuş, 'gelenek'.

Fransızcada, kâh o, kâh bu, kâh şu manaya gelecek şekilde kullanılan ve okunan 'tradition' sözünü, biz, mekanik bir şekilde, 'gelenek' diye tercüme ediyoruz. Çok defa, hiç bir şey anlamıyoruz.

Bazen kendi kendime soruyorum: Acaba, bu ve benzeri tabirleri, 'routine' haline gelmiş bir âdetin tesiri ile hakikî muhtevalarının ne olduğunu düşünmeden, papağan gibi, tekrar mı ediyoruz?"¹⁸⁵

¹⁸⁵ (Umur Z. , Yine "Gelenek" Hakkında, 1989, s. 4)

(Umur Z. , Hür Masonluk Hakkında Konuşmalar, 1951 - 1989, 1992, s. 259-262)

Mason Ziya Umur 'un "tevazu" sözcüğü üzerine yaptığı konferanstan birkaç alıntı;

"Bugün TEVAZU' hakkında kendi düşünce tarzıma göre, bazı şeyler söylemek istiyorum. Türkiye'de bugünlerde yürütülmek istenen bir cereyana göre, her kelimedede olduğu gibi TEVAZU' yerine de öz Türkçe bahanesi altında yeni karşılıklar aranmakta ve buna 'alçak gönüllülük' demek lâzım geldiği ileri sürülmektedir. Ben o kanaatte değilim, 'alçak gönüllülük' başka şey, TEVAZU' başka şeydir." ¹⁸⁶

"Bugün Tevazu hakkında kendi düşünce tarzıma göre, bazı şeyler söylemek istiyorum. Türkiye'de bu günlerde yürütülmek istenen bir cereyana göre, her kelimedede olduğu gibi **Tevazu yerine de öz Türkçe bahanesi altında yeni karşılıklar aranmakta** ve buna 'alçak gönüllülük' demek lâzım geldiği ileri sürülmektedir. **Ben o kanaatte değilim, 'alçak gönüllülük' başka şey, Tevazu başka şeydir.** Konuşma sırasında belki anlaşılır. (...)

Türk Dil Kurumu'ndan asıl beklediğimiz bu, yani Türkçede kullanılan kelimelerin cümleler içindeki değerlendirilmeleri yapmak iken, bize herkesin bildiği harcı âlem kelimelerin karşılığı olarak, kimsenin bilmediği bir takım sesleri teklif etmek oluyor. Manivela yerine kaldıraç, meydan yerine alan... bundan kim ne kazanır. (...)

Bu derecelenmeyi bulmak o kadar kolay olmuyor. **Lügat kitaplarımız bu bakımdan çok noksan.** (...)

Kendime bir sistem bulabilmek için, maalesef, daima başvurmağa mecbur kaldığımız bir yola ben de başvuracağım, **yani yabancı bir dilden faydalanacağım.** Tamamen bir millete ait olan lisan işinde bu sistemin son derecede tehlikeli olduğunu biliyorum. İnsan yanlış istikametlere düşebilir, fakat bir tesellim var: **Biz, Masonluk müessesesini yabancılardan aldık, bu itibarla oradaki bir prensibi de yabancı düşünce tarzına uyarak izah etmek mümkündür.** (...)

¹⁸⁶ (Umur Z. , Tevazu Hakkında, 1990, s. 3)

Avrupa dillerinde bu derecelenmeyi gösteren kelimeleri bulmak o kadar zor değil. Aynı kelimelerin Türkçe karşılıkları bazen yok, çok defa kati ve sarih değil. (...)

Türkçe 'de 'tevazu' yerine kullanılmak istenen 'alçak gönüllülük', eskiden buna 'mahviyet' denirdi. Arapça kaidelerle yapılmış, fakat Arapça olmayan bir kelimedir. (...)

*Bilgi bakımından, kardeşlerin, **masonluğun bir ilim haline geldiğini** unutmamaları lâzım gelir kanaatindeyim. Kendi tarihi, kendi gelenekleri, kendi terminolojisi, kendi prensipleri ve düşünüş tarzları vardır. 250 seneden beri bu meslek etrafında birikmiş fikirleri bilmek ve anlamak lâzımdır.”¹⁸⁷*

Bu alıntılarda da mason Ziya Umur 'un yabancı dil hayranlığı ve öz Türkçe sözcük düşmanlığı görülüyor.

Mason, hızını alamayıp, Türk Dil Kurumunun yeni sözcük türetmesine ve üretmesine de karşı çıkıyor, Atatürk 'ün kurduğu Türk Dil Kurumuna ayar vermeye, işini öğretmeye kalkışıyor. Edep yahu...

Ne mutlu ki günümüzde "kaldıraç", "alan" sözcükleri son derece yaygın kullanılmaktadır. Bu sözcükler kimsenin bilmediği sesler değil, binlerce yıllık Türkçemizin köklerinden türetilen, üretilen; anlamları bilinçaltımızda kazılı sözcükler.

Umur, masonluğu dışarıdan aldıklarını söylerken, her şeyi, Türkçe sözcükleri de "yabancı düşünce tarzına uyarak izah etmek mümkündür" anlayışında. İşte milli mason!

Bir tarikat öğretisini, sınıfsal bir örgütü, "bilim" olarak görmek ise vahim bir cehaletin ve mason kibrinin vahim bir sonucu.

¹⁸⁷ (Umur Z. , Tevazu Hakkında, 1990) (Umur Z. , Tevazu Hakkında, 1977)

DÜZEN SÖZCÜĞÜ

Masonların, Türk toplumunun düzeyini yükseltme zıvalığını söyleyen mason Ziya Umur, kendisi gibi 33.° ve üstelik o dönem Büyük Üstat olan mason Hayrullah Örs ile Dil Devriminin sonuçlarından olan öz Türkçe sözcük üretilmesine nasıl gelişmemiş, ilkel erkek cinselliği içinde, ağızlarından köpükler saçarak hakaret ediyorlar. Kadın ve erkek arasındaki cinselliği, gelişmemiş ve "seviyesiz" erkek söylemi içinde argo anlamı ile adice kullanıyorlar ve bu anlamdan ötürü toplumda tutmayacağını düşünüyorlar. Mason Ziya Umur, dahası sözcüğün hasta zihinlerdeki argo anlamını kendisinde uygulanmış olarak alıştığını söylüyor. Mason Ziya Umur yazısının bu bölümünü yazarken, zorlandım ve utanç duydum...

"Toplantıya katılmayan kardeşimize, senelerden beri 'Mazeretli' diyoruz. Artık yeter! 'Özür' diyelim. Bazı biraderler, filânca kardeşimiz 'Özür' diyemiyorlarmış, çünkü 'özür' 'sakat' manasına gelirmiş. Alışır, alışır. Merak edilmesin.

'intizam' yerine, 'düzen' denmesi, beni çok rahatsız etmişti de, devrin Büyük Üstadına, 'bu kelimeyi kullanmayalım' demiştim. Bana 'merak etme' cevabını vermişti; 'Düzen kelimesi yerleşemez, çünkü halk ağzında kötü bir kelimedir'

H. Örs Üstadımızın kehaneti yürümedi: 'düzen'e ne güzel alıştık!'¹⁸⁸

Türk toplumu, örnek ve üst / baş masonlardan çok daha akılcı, çok daha sağlıklı çok daha edepli bir zihin yapısı içinde olduğundan, kökü düzenlemekten gelen "düzen" sözcüğü çok tuttu, toplumun tüm kesimleri tarafından.

Masonlar belki okur da büyük büyük mason kardeşlerinin bağnazlıklarını öğrenirler. "Düzen" sözcüğü, "tüz" kökünden türetilmiştir, "dizmek, sıraya koymak" fiilinden türetilmiştir. Yazılı olarak ilk kez Orhun Anıtlarında kullanılmıştır. Sözcüğün anlamı ve kökleri öz Türkçe Sözcükler bölümünde verilmiştir.

¹⁸⁸ (Umur Z. , Devamlılık, 1990)

Ziya Umur, Devamlılık, Şakul Gibi 25

" 'İntizam' yerine, "düzen" denmesi, beni çok rahatsız etmişti de, devrin Büyük Üstadına, 'bu kelimeyi kullanmayalım' demiştim. Bana 'merak etme' cevabım vermişti; 'Düzen kelimesi yerleşemez, çünkü halk ağzında kötü bir kelimedir'

H. Örs Üstadımızın kehaneti yürümedi: 'düzen'e ne güzel alıştık!'"

DÜZEN

“ETü tüz < ETü tür- dizmek, sıraya koymak → düz-

Tarihte En Eski Kaynak: tüz "uyumlu, barışık" [Orhun Yazıtları (735)]

Kelime Kökeni: Eski Türkçe tüz sözcüğünden evrilmiştir. Eski Türkçe sözcük Eski Türkçe tür- "dizmek, sıraya koymak" fiilinden türetilmiştir.

Önemli Not: Bu kaynak kayıtlara geçmiş ve bu kelimenin kullanıldığı yazılı ilk kaynaktır. Kullanımı daha öncesinde sözlü olarak veya günlük hayatta yaygın olabilir.

Tarihte En Eski Kaynak

tüzenlik/tüzülük "tertip, intizam" [Tuhfetü'z Zekiyye fi'l-Lugati't-Türkiyye (1425)]

tüzün "aynı anlamda" [Pavet de Courteille, Dictionnaire Turc Oriental (1500 yılından önce)]

düzen/düzenlik "aynı anlamda" [F (1451)]

düzenlemek [c (1935): hava filolarımızı da en son hava araçlarıyla düzenlemekten geri kalmadı. (Atatürk)]

Kelime Kökeni

Eski Türkçe tüz sözcüğünden evrilmiştir. Eski Türkçe sözcük Eski Türkçe tür- "dizmek, sıraya koymak" fiilinden türetilmiştir. Daha fazla bilgi için düz- maddesine bakınız.

METİN ANSEN İLE TARTIŞMASI

ÖMBL önceki Büyük Üstat ve EKSR 33.° mason Metin Ansen, HKEMBL önceki Büyük Sekreter ve EKSR 33.° mason Ziya Umur ile tartışmasını anlatıyor;

"Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasına üye iki kardeşin bir zamanlar yayımladığı, ilginç içerikli bir mason dergisi vardı. Adı 'Şakul Gibi' idi. Bu dergiye ben de abone olmuştum ve çıkan yazılardan yararlanırdım.

Dergi, iki yayımcısının hayatta olduğu sürece yayımlanmasını sürdürdü. İki yayımcısı, az bir arayla Sonsuz Doğu'ya göçünce¹⁸⁹, yayım hayatı da sona erdi. Derginin iki yayımcısını, Ziya Umur ve Mişel Marguiles kardeşlerimizi anmayı masonik bir görev sayarım.

Mişel Marguiles kardeşimiz, bizim derneğimizin üyesi olan Uğur Dörtbudak kardeşimizin dış yaşamdan arkadaşıydı. Uğur kardeşimle birlikte olduğumuzda, dergiyle ilgilendiğimi bildiğinden, ikisinin ortak anıları zaman zaman konuşma konumuzu oluştururdu. Aynı biçimde, benden de Mişel Marguiles kardeşimize bahsettiğini söylemişti.

Uğur kardeşimiz, İstanbul'daki binamızın yapımında en zorlu görevleri üstlenmiş, binamızın tamamlanması için tüm sorumluluklarını kullanmış, görev bilincine örnek olan, anısı unutulmayacak bir kardeşimizdir.

Uğur Dörtbudak kardeşimiz en verimli çağında Sonsuz Doğu'ya göçtü. Anısı önünde saygı ile eğilirim.

Geçenlerde, İstanbul'daki binamızın en alt katında bulunan kütüphanemizin raflarındaki kitapları incelerken, elime 'Şakul Gibi' dergisinin sayıları geçti. Birden, eskiden bir gün bu dergiye bir yazı yolladığım, yolladığım yazının da 'Okuyucu Mektupları' köşesinde yayımlandığı aklıma geldi.

¹⁸⁹ Ölünce

Dergileri karıştırmaya başladım ve yolladığım yazının yayımlandığı sayıyı buldum. Yayımlanan yazımı yeniden okuduktan ve aradan geçen onca zaman sonra, düşüncelerimin bugün de aynı olduğunu fark ettim.

Ulusal ve de yasal Türk Masonluğunun 100. yıldönümünü kutladığımız bu yıl, bu mektubun içeriğini kardeşlerime açıklamak, Türk Masonluğunun, dolayısıyla da evrensel masonluğun sorunlarını belirtmesi açısından bana ilginç geldi.

Aynen şöyle demişim (Şakul Gibi, sayı 24, Mayıs 1990):

'Sayın Yayımcı kardeşim,

Geçenlerde 'Şakul Gibi' dergisinin eski sayıları elime geçti. Okudum.

Masonlukla ilgili her olaya açık olduğum için, devamlı izlemeyi arzu ettiğimden hemen abone oldum. Bundan sonra beni, sürekli okurlarınızdan sayabilirsiniz.

Geçmiş dergilerinizi okurken, mensubu olduğum masonluğu temsil eden kardeşlerimizden 'Bay'(i) diye bahsetmeniz, bende şu mektubu yazmak ve biraz içimi dökmek isteğini uyandırdı. Kalem elime onun için aldım.

Sevgili Kardeşim,

Yaşamımın değişik devrelerinde, üç kez Nur-u Ziya sokağı masonluğuna girmek için öneri aldım.

Fakat beni öneren kişilerle yaptığım ilginç konuşmalarında, benden ısrarla inançlarımın ve inanışlarımın açıklanmasının istenmesi dolayısıyla ve ben de, prensip olarak, bu gibi inanış ve davranışların yalnızca kişiyi ilgilendirdiğini düşündüğümünden, önerilmeme karşı çıktım. Beni öneren kişiler, her ne kadar 'Canım, bu bir formalitedir, sen gene inançlarında özgür ol' (ii), demiş olsalar da, onlara 'Hayır, bir formalite için bile ödün vermem ve bu yüzden rahatsız olacağım bir yere girmem', dedim ve olay benim için kapanmış oldu. Taa ki, dördüncü kez, gene masonluğa önerilmem ve bu sefer önerildiğim yerin, sizlerin 'Düzensiz' olarak adlandırdığınız ve yok saydığınız, ama sizinkiyle benzer olan masonluk olduğunu öğrenene kadar.

Şimdi mensubu olmakla övündüğüm masonluğa öneren kişi bu önerisini yapınca, beni önerdiği masonluk kuruluşunun anlayışında inançların kişiye özel olduğunun kabul edildiğini ve bununla ilgili hiçbir açıklama isteği ile karşılaşmayacağımı söyledi.

Çok olumlu karşıladım ve kendisine 'Tamam, seninleyim, önerini yap, geliyorum' dedim. Ve böylelikle, ikinci bir masonluğun varlığını öğrenmiş oldum.

Hemen sonra, bu durumu, beni ilk önce sizin masonluğunuza öneren, bugün Sonsuz Doğu'ya göçmüş olan ve kuruluşunuzda çok yüksek bir yerde bulunduğunu öğrendiğim aile dostumuza bildirdim, benim bir kez daha masonluğa önerildiğimi ve bu defa öneriyi kabul ettiğimi söyledim. 'Fakat galiba, dedim, beni başka bir yere önerdiler, çünkü aynı soruları sormadılar. 'Neresiymiş orası, yoksa Tepebaşı mı?' dedi. 'Evet' dedim. İşte o zaman, o aile dostumuz açtı ağzını, yumdu gözünü, kıyamet koptu. Bana çok kırıldı. Ben bu hınca, bu kızgınlığa o zaman bir anlam veremedim. Yaşlılığın oluşturduğu bir davranış biçimi olarak nitelendirdim.

Kabul etmekte zorlandığım bu davranış biçiminin belirtilerine 'Şakul Gibi' dergisinde de rastladığım için, içimden gelen bu mektubu yazmak istedim.

Aslında, sizi suçlama gibi bir arzum ve amacım yok. Olayın sizden kaynaklanmadığını gayet iyi biliyorum. Ve o yüzden size, 'Yahu yapmayın, vazgeçin şu ayrıcalıktan,' demiyorum. Biliyorum, olanaksız. Ben yalnızca, tanımadığım ama kardeş bildiğim size, bu davranışınızın bana ters gelen yanlarını belirtmek istiyorum.

Sevgili kardeşim,

Sizin de, bizim de yaptığımız ne?

İnsanlığın yetkinliğe, mükemmelliğe ulaşması.

Siz onların iyiliği, biz kötülüğü için mi uğraşıyoruz?

Yoo, benzer ritüelleri uyguluyoruz, aynı konularda konuşmalar yapıyoruz, aynı kültür birikimlerinin ürünleriyiz. Ama siz, 'İnsanların mükemmelliğe ulaşması yalnız bizim çabamızla olur', diyorsunuz. Biz ise. 'Hem sizin, hem de bizim

çabamızla olur, gelin görüşelim, düşünce değiş tokuşunda bulunalım, tartışalım, ortak yanlarımızı görelim, birbirimizi anlayalım ve kuvvetlenelim', diyoruz. Siz, 'Siz bizim için yoksunuz, bizim size ihtiyacımız yok', deyip var olanı inkâr ediyorsunuz. Devamlı gerçeği aramak olan misyonunuza ters düşüp gerçeği (benim üyesi olduğum mason kuruluşu) görmek istemiyorsunuz. Daha doğrusu, sizin gerçeği görmemize engel olmak isteyen İngiltere Birleşik Büyük Locasının buyruğuna, düzensiz ilan edilmekten çekinmeniz nedeniyle, resmi olarak boyun eğiyor, ama resmi olmayan ilişkilerimizde, bu gerçeği bildiğinizi ve kabul ettiğinizi açıklıyorsunuz.(iii) Kendi kendinize ters düşmeniz ve davranışlarınızdaki bu ikilik sizi rahatsız etmiyor mu?

Geçenlerde, Türk Masonluğunun 80. yılını kutladınız.

Hangi Türk Masonluğunun?

80. yılını kutladığınız Türk Masonluğunun 55 yılı, sizin de bir zamanlar içinde bulunduğunuz ve bugün yok olarak kabul ettiğiniz 'Düzensiz' masonluktu. İnsan geçmişini, kökenini nasıl bu kadar inançla inkâr edebilir?

Düzensiz olarak günümüzden 25 yıl öncesine kadar sürdürdüğünüz ve bugün vefasızlık örneği göstererek tanımadığınız bu masonluğun o zamanki bir üyesi olan Namık Kemal'e, gayet haklı ve doğru olarak, düzensiz bir mason olmasına rağmen, 'Kardeş' demekte bir sakınca görmüyor, fakat sizin de 25 yıl önce içinde bulunduğunuz bu masonluğun o zamanlar bir üyesi ve benim masonluğumun bugünkü Büyük Üstat olan Vedat Yeğinsü kardeşi veya derneğimiz üyesi Murat Özgen Ayfer kardeşi, dergilerinizdeki yazılarda yalnızca adlarıyla belirtmekten rahatsız olmuyorsunuz.

Masonluk niteliğinin Nur-u Ziya'ya kavuştuktan sonra geri alınamayacağını, artık o kişi mason derneğinden ayrılmış, uykuya yatmış olsa bile kendisinin mason ve kardeş olarak tanınacağını derginizde savunuyorsunuz. Hapse girmiş bir kardeşimize, adam öldürmüş bir masona (örnek olarak) yine 'Kardeş' demekten çekinmiyor, ama sizin o zamanlar uyguladığınız masonlukta, 25 yıl önce Nur-u Ziya'ya birlikte kavuştunuz kardeşimize bugün K harfini çok görüyorsunuz, insan, kardeşini nasıl inkâr eder? Bunda bir terslik yok mu? Bu size normal geliyor

mu? Ben kabul edemiyorum, bu tür davranışları içtensizlik olarak görüyor ve çok rahatsız oluyorum. Rahatsız olduğum en büyük nokta ise, özel yaşamınızda bu kardeşlere 'Kardeşim ' demekten çekinmemeniz.

Yazımın başında dediğim gibi, olayın sizden kaynaklanmadığını gayet iyi biliyorum ama 20. yüzyılda, düşünen, fikir üreten, gerçeği arayan bir insan, nasıl olur da körü körüne, görünen bir gerçeğin aksine inanmaya mecbur tutulabilir? Bugünün insanı, bu kadar bilinçsizleştirilebilir mi, bu kadar -özür dilerim- Rabelais'deki Panurge'ün koyunu durumuna sokulabilir mi?

Türkiye'deki masonların rakamını verirken, 6500 kişiden bahsediyor, ancak benim masonluğumun üyesi olan 2000 kişiyi yok olarak kabul ediyorsunuz. Ama öte yandan, 'Yalnızca Masonlara Satılır' diye başlık altı koyduğunuz 'Şakul Gibi' derginizi, düzensiz ve yok olarak ilan ettiğiniz, tanımadığınız bana ve başka masonlara göndermezlik etmiyorsunuz.

Bu çifte standart, hem beni, hem de sizin masonluğunuzdaki birçok kardeşimi rahatsız ediyor. Yanlış mı?

Mektubumu yayınlamayacağınızı biliyorum. Hem, bir dergi ölçüleri için, epeyi uzun, hem de sizin açınızdan sakıncalı. En azından bu yazılış biçimiyle...

K. Sevgi ve Saygılarımla, Metin Ansen'

Sevgili kardeşlerim,

Eminim, birçok kardeşim, bu mektubum 'Şakul Gibi' dergisinde yayımlandıktan sonra neler olduğunu bilmek isteyecekler.

Yazdığım yazının yayımlanmasını sağlamak için, yazımı bitirirken 'Mektubumu yayınlamayacağınızı biliyorum' demiştim. Adresimi de belirterek yayımladılar, mutlu oldum. Ama aynı sayıda, ilk sayfada, Ziya Umur kardeşimin ağır eleştirilerini ve haksız saldırılarını içeren bir yanıt yazısı çıktı. Ben dergiye gönderdiğim yazımda, olaya kurumsal açıdan yaklaşmıştım. Ziya Umur kardeşim, dergide yayımlanan yanıtında, açıklamasını kişileştirdi ve beni azarlamak yolunu seçti. Ben

o açıklamaya da, iddialarını çürüten bir yanıt verdim. Ancak verdiğim yanıtı yayımlamadılar.

Olayın benim açımdan hoş ve hiç beklemediğim bir gelişimi oldu.

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasında üye olduklarını bilmediğim birçok okul arkadaşımın bana bir 'Merhaba' yazısı ile kutlama mesajları geldi. Ancak beni en çok mutlu eden mektup İsrail'den yazılmıştı. Yazıyı yazan kardeşim, İstanbul'dan İsrail'e göç etmiş bir Musevî vatandaşımız olduğunu açıklayıp masonluğa Türkiye'de kabul edildiğini belirtiyor ve Tel Aviv'de Türkçe çalışan Sayın Nur Locasının bir üyesi olduğunu bildiriyordu. Yazdığım yazıdan çok etkilendiğini, Türkiye'de kendi masonluğundan başka bir masonluğun olduğunu hiç kimsenin kendisine söylemediğini, benimle tanışmak istediğini, İstanbul'a geldiğinde beni ziyaret etmeyi arzuladığını açıklıyordu. Kendisine yanıt verip, İstanbul'a geldiğinde beni kesinlikle aramasını rica ettim. Ve bir gün, gerçekten işyerimde beni ziyarete geldi, kendisiyle aramızda hemen kardeşlik duyguları oluştu ve onu, o akşam toplanacak olan locama davet ettim. Ben o günlerde, locamda Birinci Nazır'dım. Kardeşimiz locamıza geldi, ismini açıklamamızı rica edip hem toplantımıza, hem de kardeş soframıza katıldı. (iv) Kendisiyle uzun bir zaman yazıştık, İstanbul'a her gelişinde beni ziyaret etti, her seferinde elinde bir anı ile. Aradan yıllar geçti, adresi ve telefonu hâlâ bendedir. Uzun zamandan beri, kendisine yolladığım yeni yıl ve bayram kutlama yazılarıma yanıt alamıyorum... Ancak kendisine yirmi yıl önce verdiğim sözü tutuyor, adını bugün de açıklıyorum.

Olayın başka bir ilginç gelişimi daha oldu.

Şakul Gibi dergisinin her sayısında, masonik bir bulmaca bulunurdu. Bulmacayı doğru çözenlere, bir yıllık Şakul Gibi dergisinin aboneliği hediye edilirdi.

Bir keresinde, bulmacayı doğru çözdüm ve bir yıl abonelik kazandım.

Ancak beni mutlu eden olay, kazandığım abonelik değildi.

Beni ondan daha çok mutlu eden olay, kazandığım bir yıllık aboneliği bana yazılı olarak bildiren Mişel Marguiles kardeşin mektubu idi. Mişel Marguiles, mektubuna

'Sevgili Metin Ansen kardeşim', diye başlıyordu...

Türk Masonluğunun 100. yılını kutladığımız bu yıl, görüşlerim değişmedi.

Türk masonluğu, evrensel masonluğun izlediği ve yürüdüğü yoldan yürümesini sürdürmektedir.

Evrensel masonluk bugün değişik düşünce ve uygulama yapısıyla varlığını sürdürmektedir.

Bu oluşum içinde en ağırlıklı yeri, Anglo-Sakson masonluğunun belirlediği yolda ilerlemesini sürdüren ve kendilerini 'Düzenli' olarak tanıtan masonluk almaktadır.

Anglo-Sakson masonluğunun dışındaki masonluklar, yani kendilerinin dışındaki herhangi bir masonik kuruluşun ya da akımın izinde olmadan yaşamlarını ve çalışmalarını sürdüren masonik kuruluşlar, yalnızca erkeklerin aydınlandığı Erkek Mason kuruluşları, yalnızca kadınların üyesi olduğu Kadın Masonluğu ve hem erkek, hem de kadınların üyesi olduğu Karma Mason obediyanları olarak varlıklarını ve gelişimlerini sürdürmektedirler.

Anglo-Sakson masonluğunun üyesi olan obediyanlar kendi aralarında birbirlerini tanıyıp karşılıklı olarak ziyaret ederler. Bu masonluğun dışında yer alan mason kuruluşlarının çoğu da birbirlerini tanırlar ve karşılıklı ziyarette bulunurlar.

Anglo-Sakson masonluğu, kendi dışındaki masonik akımların hiçbirini resmen tanımaz, onları masonik kuruluş olarak kabul etmez. Bu masonluğun dışında yer alan mason kuruluşları ise, yeryüzündeki tüm mason obediyanlarının varlığına saygı ile yaklaşır.

Büyük Mason Mahfili Derneğimiz, Ulusal Türk Masonluğunun 100. yıldönümünde, dünya masonluğunda var olan bu çok sesliliği anlayış ile karşılamakta, kendi ülkemizdeki masonik çeşitliliği de dünya masonluğunun yurdumuzdaki izdüşümü, yansıması olarak kabul etmektedir.

Ancak, gerek yurt içindeki, gerek yurt dışındaki tüm mason obediyanlarına karşı tutumumuz, Evrensel Bildirgemizde açıkladığımız gibi, kardeşçe ve kardeşliğin gereklerine saygı duymaya önem veren bir biçimdedir.

Bizler, barışçı, ilke ve amaçları karşılıklı saygı ve sevgiye dayanan, üyesi oldukları mason obediyesi ne olursa olsun, tüm masonların birbirleriyle kardeş olduğunu savunan bir mason derneğinin saygın ve düzenli üyeleriyiz. Amacımız yalnızca kendimiz için değil, tüm insanlar için bir Ülkü Mabedinin yapımını sağlamak ise, ayrıcalık ve ayrımcılık gözetmeden bu mabedin içine tüm insanları alabilmek için çalışmalıyız.

Yöntemlerimiz ayrı olabilir, ancak amaçlarımız aynı...

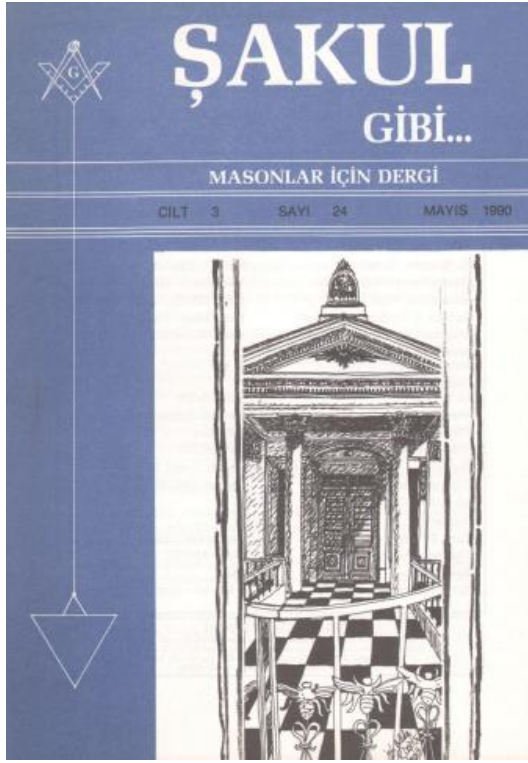
Üyesi oldukları mason kurumu hangisi olursa olsun, yeryüzündeki tüm mason kardeşlerime en içten kardeş sevgi ve saygılarımı sunarım.

(Meraklı kardeşlerime açıklama: Şakul Gibi dergisinde yayımlanan yazımda adı geçen 'Rabelais'nin Panurge koyunu', Ortaçağ Fransa'sının bu ünlü yazarına gönderme yapmaktadır. Rabelais, 'Gargantua' adlı yapıtının bir bölümünde, bir gemide yolculuk yapan Panurge adlı bir çobanı ve sürüsündeki koyunları anlatır. Koyunlarından biri, korkup panikleyerek kendini gemiden denize atar.

Sürüdeki tüm koyunlar, bilinçsizce, kendini denize atan koyunu izlerler ve arkasından onlar da denize atlayıp boğulurlar. Tüm engelleme çabalarına rağmen, çoban Panurge sürsüz kalır.)¹⁹⁰

¹⁹⁰ (Ansen, 2009)

HKEMBL üyesi Ziya Umur tarafından mason Metin Ansen 'e yanıt olarak Şakul Gibi Dergisinde yayınlanan yazıyı da Şakul Gibi dergisinden aşağıya aktarıyorum:

ŞAKUL GİBİ MASONLAR İÇİN DERGI		
Sayı : 24	Yıl : 3	Mayıs 1990
Sahibi ve Sorumlu Yönetmen : Mişel MARGULIES Zincirlikuyu Cad. 9/13 Etiler 80600 İstanbul Tel: 165 69 48		
<small>Tercüme ve Ağızdan aydın harif her ayın üçüncü haftasında yayınlanır. Posta ile ve yalnız Mason olan abonelerin göndeririz. Dergide çıkan izah yazılarının sorumluluğu yazarlarına aittir. Gönderim yazılar inde edilmez.</small>		
İÇİNDEKİLER		
Bir Mektuba "Yanı" Prof. Dr. Ziya UMUR		3
Hemşireler ve Yüklümlükler Müh. Osman TÜMAY		6
Masonlukta Temel Taşlar Raşid TEMEL		8
En Muh. B. Üs.'dan Bir Mektup Prof. Orhan ALSAÇ		9
Müsavat Muh. L.'si Kırkuncı Yılında Sinan GÜRMENT		10
Sanatkar Kardeşlerimiz (17 Halil İbrahim GÖKTÜRK	M.M.	13
Osmanlılarda Masonluğa Ait İlk Kayıtlar (9) Suha UMUR		16
Dışa Açılma (D) David O. Johnson		19
Claudius'un İlk Konuşması R.R. Dora		21
Masonluk Deryasında Damlalar İsak ENDER		22
Beethoven Op. Dr. Ahmet AKKAN		24
Oğluma Mesal Teoman OMURTAĞ		27
Masonların Dünyasından		28
Sorular??		29
İlgilç Bir Belge Necdet ERGEZEN		30
Okuyucu Mektupları Metin ANSEN		32
Kareli Bulmaca M.M.		34
Adem Hürrem Birader I. Mandel + m.m.		35

KAPAKTAKİ RESİM
Prof. Ruşen R. Dora K. tarafından, İstanbul'da, Büyük Ada'nın Maden kısmında bulunan bir evin ön cephesi ile ilgili bir etüd. (Dks. Reşat Atabek, "Büyük Adada İlgil Çekem İki Yapı", Mimar Sinan Sayı 21, s. 26, 1976)

(Alışlagelmiş makalesi yerine, Prof. Dr. Ziya Umur, bu sayıda, derginin 32'nd sahifesinde görülebilen bir okuyucu mektubunu cevaplandırmak istemiştir. - Evvela o mektubun okunmasında yarar vardır.)

Sayın Metin ANSEN

Kimsan Ticaret A.Ş. 34437 Sirkeci-İstanbul

16.3.1990 Tarihli mektubunuzu aldık.

'Şakul gibi' dergisine abone olduğunuzu yazıyorsunuz. Sebebi, her halde, sadece, 'içeriğini' beğenmiş olmanızdır.

Mektubunuzu dergide yayınlamakta bir mahzur görmüyoruz. Gerçi biraz uzun ama sakıncalı değil. Bu sebeple 'yanıtımız' ın özel olması ihtiyacını hissetmiyoruz. Aksine, mektubunuz vesilesiyle, bazı şeyleri söylemiş olmaktan mutluluk duyuyoruz.

Mensubu olduğunuz masonluğu temsil eden kardeşlerinizden 'Bay' (i) diye bahsetmemizin sizi rahatsız ettiğini ifade ediyorsunuz. Bu 'Bay' lafını, hakikaten, biz de beğenmiyoruz. Birisine 'Bay' diye hitap etmek, bir hakaretmiş gibi geliyor. Ama bu, 'öz Türkçe'¹⁹¹ cereyanının bir azizliğinden başka bir şey değildir. Sizden, o 'Bay' kelimesini, 'Beyefendi' karşılığı kullandığımıza inanmanızı rica ediyoruz.

'Yaşamamızın değişik devrelerinde, 3 kez Nur-u Ziya sokağı masonluğuna girmek için 'öneri' aldığınızı söylüyorsunuz. Olaya yaklaşmanız da olumlu imiş. Fakat anlattığınıza göre, sizi teklif eden Nur-u Ziya masonlar ile yaptığınızı konuşmalarınızda, sizden, inançlarınızın ve inanışlarınızın açıklanması istenmiş, siz ise 'prensipten inanış ve davranışlarınızın yalnızca kişiyi ilgilendirdiğini düşündüğünüz için' teklifleri reddetmişsiniz.

Burada evvelâ, 'inanışlarınızla davranışlarınızı aynı kefeye koymanıza hayret ettim. İnanışlarınızın başkalarını ilgilendirmediği tarzında bir kanaate sahip olabilirsiniz; ama 'davranışlarınız da' mı öyle?

Ve sizi 'öneren' kişiler, size: 'Canım, bu bir formalitedir. Sen gene inançlarında özgür ol' demişler. Siz de onlara 'Hayır bir formalite için bile ödün vermem' diyerek olayı kapamışsınız.

Ama bizim 'düzensiz' diye vasıflandırdığımız bir derneğe üye olmuşsunuz. Sizin kanaatinize göre burası, bizimkiyle aynı olan bir Masonlukmuş.

Evvelâ size şu noktayı açıklamalıyım; Siz, üç 'kez' önerildiğiniz yere girmemekle çok isabet etmişsiniz. Çünkü size, inançlarınız hakkında sual sorduktan sonra, verdiğiniz cevaba bakarak, 'Bunlar bir formalitedir, sen ne istersen yap', demişlerse (şayet böyle demişlerse), sizi kandırmak için yalan söylemişler; en azından yanlış bilgi vermişler. Kendi sordukları suallerin kaçamak cevapların da

¹⁹¹ Öz Türkçe 'den bu kadar nefret eden, kin duyan masonlar da var...

öğretmeğe kalkan o, ciddiyetten uzak kişilere aldanıp aramıza girseydiniz, doğru olmazdı.

Bundan sonra size şu izahatı vermekte fayda görüyorum;

Biz, yani Nur-u Ziya Sokağı masonları, topluluğumuza girecek kişileri, Allah'a inananlar arasından seçiyoruz. Nur-u Ziya¹⁹² Sokağı masonların, insanların her türlü inanç ve inanışlarında 'özgür' olduklarını iyi bilirler. 'İnanmaya inan! İnanana inanma!' demeği asla hatırlarından geçirmezler. 'Gerçeğin aksi' dediğiniz şeye kimseyi inanmağa mecbur etmezler. Herkes yolunu, kendi bildiği gibi seçer.

Ve insanların kimisi bir şeylere inandığını; kimisi hiç bir şeye inanmadığını söyler. Bunu biz biliyoruz ve bu iki zümre arasından inananları seçiyoruz. Bu sebeple bir kimse çıkıp bizi suçlayabilir mi? Her hangi bir meslek derneğine, o meslekten olmayanlar alınmıyor, diye yakınmak mümkün mü?

Biz, herkesin mason olması lâzımdır, demiyoruz. Mason olmağa talip olanlar arasından beğendiklerimizi seçiyoruz: Meziyet sahibi olduklarına inandığımız bu insanların, Allah'a da inanmaları lâzımdır, diyoruz.

Sizin 'Tepebaşı Masonluğuna' girdiğinizi öğrenen rahmetli aile dostunuzun 'ağzını açıp gözlerini yumarak kıyametler kopardığına inanmıyoruz.(v) Olsa olsa, size karşı şiddetli bir kırgınlık duymuştur; büyük ihtimalle, Tepebaşındaki derneğe dâhil bazı kişilerde şahsî bir alıp veremeyeceği vardı. Kırgınlığını, belki, lüzumundan fazla hissettirecek şekilde konuşmuştu. Siz ise bu tutumu: 'yaşlılığın, damar sertliğinin oluşturduğu bir davranış biçimi olarak nitelendirdim ve biraz gülünç bularak ciddiye almadım', diyerek sizi çok sevdiği muhakkak görünen bir 'ölü 'nün hatırasına bile saygısızlık göstermeğe devam ediyorsunuz. İşte biz, biraz da bunlar için, Allah'a inananları seçmek istiyoruz.

Kafanızın almadığı bir şeyi, 'ortaçağda Katolik ve Protestan ırkın (!) birbirinin mahvına (!) çalışması' gibi bir davranış biçimi olarak görüyorsanız, o kafanızı bu kadar beğenmeniz için, pek fazla bir sebep yoktur. (v)

¹⁹² Doğrusu ve sokak başında yazan; "Nuri Ziya" !

Bu satırları sizi ikna etmek için yazmıyoruz; buna imkân olmadığı meydandadır.

Soruyorsunuz: Sizin de bizim de yaptığımız ne? 'İnsanların yetkinliğe, mükemmelliğe ulaşması. Ve devam ediyorsunuz:

'Siz onların iyiliği, biz kötülüğü için mi uğraşıyoruz?'

Bu bomboş sualinize ben de, yine bomboş bir sual ile cevap vereyim:

İnsanların kötülüğü için uğraşıyorum, diyen bir insana rastladınız mı? Günün birinde rastlayabileceğinize ihtimâl veriyor musunuz?

Bütün insanlar diğer insanların iyiliğini istediğine; sadece iyi diye yaşitlandırabileceğimiz insanların ne kadar çok sayıda olduğunu gördüğümüze nazaran, biz, neden aramıza yeni bir üye almak istediğimiz vakit bu kadar titiz bir seçime başvuruyoruz? (vi) Yoksa insanların 'iyi' olmalarından başka şartlar da mı arıyoruz? Sizi oraya veya buraya 'önerenler', her önlerine gelen 'iyi' kimseyi öneriyorlar mı?

'Devamlı gerçeği aramak misyonunuzu' siz, 'beyin yıkama'(vii) ile yaptığınızı söylüyorsunuz. Bu kanaatte olan bir zat ile nasıl bir ortak yanımız olacak? Hangi fikir değişik tokuşunda bulunacağız?

Kendi kendinizi inandırmak için 'Katolik, Protestan, toplu kıyım... gibi sakat, gevşek veya harcı âlem bilgiler üzerinde bu kadar basit bir mantık kurmak, nasıl oluyor da size yetiyor?

'Bir formalite için bile olsa kesinlikle ödün vermem' diye, haklı olarak öğünen zat-ı âliniz, bizim, bir formaliteden ibaret saymadığımız bir prensibe sadık kaldığımız için, aramıza girememiş olmaktan alınmamalısınız.

Biz, Masonluğun bir 'savaş', masonların ise bu yolda bir 'savaşçı' olduğu fikrinde değiliz. (viii) Bize göre Masonluk, gayesi kendi kendini tanıyıp olgunlaştırmaktan ibaret bir hayat felsefesidir. Fransız ihtilâlcileri gibi, 'kardeşim ol, yoksa seni öldürürüm', demiyoruz. Son derecede ferdiyetçi (individüaliste) olduğumuza göre, hangi bakımdan 'Panurge'ün koyununa benzetilebileceğimizi anlamıyoruz.

Muhterem Beyefendi, biz, sizi küçük görmüyoruz. Gerçeğinizi tanıyoruz, iyi insanlar olduğunuzdan asla şüphe etmiyoruz; Türkiye'nin seçilmiş insanlarındansınız. Sadece 'Nur-u Ziya Sokağı masonlarından değilsiniz, diyoruz. Nasıl ki biz de, 'Tepebaşı Derneği'ne dâhil değiliz.

Saygılarımla,

Prof. Dr. Ziya UMUR¹⁹³

Yukarıda kendisine mason diyen 3 üst düzey masonun yazışmalarını okuduk: Bir mason ÖMBL, 2 mason HKEMBL üyeleri. Hepsi de kendi taraflarında Büyük Üstat ya da Büyük Sekreter gibi unvanlara erişmiş ve EKSR Yüksek Şûralarında 33.° almış masonlar.

Masonik konuların değerlendirmesine girmeden önce, Ziya Umur ile diğer iki masonun yazılarındaki, nezaket düzeylerine dikkat çekmek isterim. Mason Ziya Umur tüm yazılarında olduğu gibi, kaba ve saldırgan; kendi doğrularını mutlak ve tek doğru gibi ortaya koyan "kibir abidesi".

Şimdi Mason Metin Ansen 'in mektubunu temel alarak yanıtları kıyaslayıp, değerlendirelim.

i. "Kardeş" yerine "Bay" hitabı

Metin Ansen, kendi anlayışına göre mason olan kişilerin, bir birlerine Kardeş (K.) demeleri gerektiğini söyleyip, bir masondan "Bay" diye hitap gelmesine kırıldığını söylüyor. Mektubu içinde bu konuyu daha da açıyor. 1965 öncesinde topraklarımızdaki mason örgütünün, şimdiki ÖMBL ile aynı tarafta, Fransız masonluğunda olduğunu ve İngiliz masonluğunun o dönem Türkiye masonluğunu düzensiz saymasına rağmen, o dönemin masonu Namık Kemal'e Kardeş derken, bize şimdi neden "Bay" diyorsunuz diyor. Dahası masonik ortamlar dışında, özel yaşamda, HKEMBL üyesi masonlar bizlere "Kardeşim" derken, kurumsal ve resmi yazışmalarda Bay diye hitap etmelerini de ikiyezlülük olarak tanımlıyor.

¹⁹³ (Umur Z. , Bir Mektuba Yanıt)

HKEMBL üyesi Ziya Umur ise Metin Ansen 'in kırılma noktasını ya anlamıyor ya da anlamamış gözüküyor. Anlamıyor ise Ziya Umur da okuduğunu anlamak konusunda vahim ötesi bir sorun var demektir. Gerçi yukarıda bölümler paylaştığım yazılarında, Ziya Umur da anlama güçlüğü olduğu gözlemleniyor. Ancak burada bu kadar açık bir ifadeyi anlamamış olabileceği düşünmek istemiyorum. Anlamamış gözüküp, Metin Ansen 'in "Bay" sözcüğünü kabul bulup, "Beyefendi" sözcüğü ile mutlu olabileceğini düşünüp, böyle anlayın demesi çok acayip. Dahası, sanki "Bay" demek zorunluluğu varmış gibi, bunu da "öz Türkçecilere" bir eleştiri olarak göstermesi eskilerin deyişiyle "fikri sabit" yani sabit, saplantılı fikirli olması ile ilişkilendirme zor olmasa gerek. Üstelik yanıt mektubunda, "Sayın Metin Ansen" diye hitap ediyor. "Bay" demek zorunluluğu olmadığı ortada.

HKEMBL üyesi Mişel Mar... ise yanıtına "Sevgili Metin Ansen Kardeşim" diye başlayarak ve mektubunun devamında bir birlerine "kardeş" dediklerine vurgu yaparak, Metin Ansen 'in duyarlılığını ve sitemini anlamış olarak, aynı duygu ve düşüncede olduğunu gösteriyor.

ii. Buradaki tartışma "inanç" meselesi.

Masonlukta; HKEMBL ve ÖMBL ayrıntısında inanç meselesinin tüm ayrıntılarını, "Mason Tarikatı ve Emperyalizm"¹⁹⁴ kitabımda verilmiştir. Burada bugünün uygulaması olarak özetleyeceğim birkaç nokta var.

İngiltere B. Büyük Loca ilkelerinde artık "Allah/Tanrı/God" ismi içinde tek ve mutlak yaratıcıya inanmak zorunluluğu, 1985 yılından bu yana kaldırılmış bulunmaktadır. İngiltere B. Büyük Locanın inanç konusunda tek ilkesi "yaratıcı bir varlığa" (creative being) inanılması gerektiğidir. Tao, Konfüçyüs, Buda, Şaman vb. inançta olanlar artık İngiltere B. Büyük Locasına ve bağlısı Büyük Localara üye olabilmektedirler. Bağlısı derken Türkiye 'de HKEMBL bu kapsam içindedir. Yani Ziya Umur 'un çok övündüğü "Allah" inanmak koşulu, kendi ait olduğu masonluk içinde bulunmamaktadır.

¹⁹⁴ (Taşdelen, 2019)

Bununla beraber, HKEMBL üyesi iken kendi gözlemim ve oldukça üst düzey ve eskilikte masonlarla yaptığım bazı söyleşilerde, HKEMBL üyelerinin, ancak öngörü olarak söylenebilir, elimde veri yok (olması da mümkün değil); en az %20'sinin ateist (Tanrı tanımaz) olduğunu söyleyebilirim. Mason adaylarının bazılarının erıştırme / tekris töreninde adayın, "Tanrı'ya inanıyor musun?" sorusuna "formalite" olarak "evet dediğini bildiğim, tanıdığım ateist masonlar vardı.

Dahası günümüzde HKEMBL ve ÖMBL bir birlerine yaklaşmakta, HKEMBL Büyük Üstat Remzi Sanver, ÖMBL tarafından düzenlenen Balolara HKEMBL Büyük Üstat olarak ekibi ile birlikte katılmaktadır.

HKEMBL İstanbul Nuri Ziya merkezinde, tapınak/mabet diye isimlendirilen salonlarda, Kadın Masonlar Büyük Loca (KMBL) üyelerinin kendi toplantılarını yaptığı da bilinen ama gizlenen bir gerçeklik. Bilindiği gibi KMBL, ÖMBL bünyesinde dir.

Ziya Umur bu günleri görseydi, ne yapardı acaba?

Mason Metin Ansen HKEMBL'yi eleştirirken doğru söylüyor ancak kendileri de Fransa Büyük Doğunun emirlerine harfiyen uyuyorlar. "Tencere dibin kara, seninki benden kara"...

HKEMBL bünyesinde mason tüm derece yeminlerinde, "tanınmayan / düzensiz" mason localarına gitmeyeceğine dair yemin eder. HKEMBL üyesi olduğum 10 yıl boyunca, kişisel olarak tanıdığım o kadar çok HKEMBL üyesi ÖMBL localarında masonik toplantıya "kaçak/gizli" olarak katıldığını biliyorum ki... ÖMBL loca toplantısında, HKEMBL üyesi masonu gerçek adıyla tanıtmıyorlar, başka bir şehirden gelmiş bir kardeşleri olarak gösteriyorlar. HKEMBL üyesi mason ve ÖMBL üyesi loca Saygıdeğer Üstadı "ikiyüzlülük" yapıyor. ÖMBL Önceki Büyük Üstat Metin Ansen, HKEMBL'yi "ikiyüzlülükle" suçlamıştı... Gene "dipleri kara tencere" deyişi...¹⁹⁵

¹⁹⁵ Yeri gelmişken, kimi masonlar yeminlerine bağlılık ile övünür, beni "mason yeminine bağlı kalmamakla" eleştirirler. Kardeşlerinin kaçta kaçını inanç konusunda yemine aykırı olarak yalan söyler? Yani aslında Tanrıya inanmadığı halde giriş töreninde

Mason Metin Ansen 'in sitem yüklü mektubunda Katolik, Protestan benzetmesi, kıyımdan filan söz etme yok. Ziya Umur birçok konuşmasında bunu yapıyor; olmayan bir durumu, bir sözü uyduruyor, sonra kendi uydurduğunu "düşman" gördükleri yapmış, söylemiş gibi saldırıyor. Burada da bu ilkel ve ucuz yöntemi kullanıyor. Aynı Katolik, Protestan olmak inanç konusu, aynı dinin mezhepleri. Konunun ırkla hiç ilgisi yok. Mason Ziya Umur bu, cehalet ve bağnazlık her tarafından akıyor.¹⁹⁶

Metin Ansen mektubunda "beyin yıkama" diye bir ifade yok ki...

Ziya Umur, bu makale içinde paylaştığım konuşmalarının alıntılarında, defalarca masonu bir savaşçı olarak gösterip, karşıtlarını da "düşman" olarak gösteriyor. Başka yerlerde de "Türk toplumunu değiştirmekten" söz eder. Burada şimdi kalkıp masonluğu "ferdi" yani "bireysel" bir eylem olarak söylemesi, ikiyüzlülük olmuyor mu?

"inanıyorum" der. Bir çok masonla da konuşurduk zamanında. Genel kanı HKEMBL üyesi masonlardan %25 oranda mason Ateist. Bir başka yemin konusu da, "düzensiz" sayılan localarda toplantılara katılmamak üzerinedir. Tanıdığım o kadar çok Hür mason var ki, Özgür localarına mason toplantısına katılmış. Açıkça yapınca eleştiri ama örtü altında gizli yapılırsa ses yok. Birçok masonu kişisel olarak ayırırım ancak HKEMBL ve ÖMBL birçok üyesi masonlar ikiyüzlüsünüz.

¹⁹⁶ HKEMBL üye alırken, Ziya Umur 'un söylediği kadar titiz seçmiyor, çünkü aday bulmakta çok zorluk çekiyor. HKEMBL' da yeni üye seçimi şöyle oluyor. Locada her 'üstat mason' aday önerebilir. Sonra Üstadı Muhterem önerilen "harici" için en az bir yıldır üstat derecesinde olan üç mason görevlendirir ve bu üç mason, aday ile konuşur, uygun olup olmadığına bakar. Bu tür seçim komisyonlarında birçok kez buldum. Komisyon lideri olan genellikle I. Nazır, diğer üyelerin sorgulamasına izin vermez ve adayı kolayca onaylar; "masonluğu temsile uygundur" raporu verilir. Sanırım 6,7 kez bu tür komisyonlarda görev yaptım. En sonuncusunda adayın yalan söylediğini düşünmüştüm ve bunu da Üstadı Muhterem ve diğer eski yöneticilere söyledim. Bu kişi mason yapıldı ve bana da bir daha seçim komisyonlarında görev vermediler!

Bu arada tipik kompradorun özenti davranışı olarak gene parantez içinde yabancı dil karşılığını yazıyor.

İNGİLTERE B. BÜYÜK LOCA İLE YAZIŞMALARDAN

1965 bölünme sonrası, Hür masonlar, Amerika New York ve İskoçya Büyük Locaları tarafından yeniden düzenlenir ve kutsanırlar. Ancak tüm yalvarmalara, tüm yakarmalara karşı İngiltere B. Büyük Loca 'si HKEMBL tanımayı ret eder. İngiltere tanımadıkça da, Türkiye HKEMBL tanıyan Büyük Loca sayısı sınırlı kalır.

İngiltere B. Büyük L, HKEMBL kökeninin düzensiz olduğu ve kuruluşunda hiçbir düzenli loca olmadığı gerekçesiyle tanımamakta; tanımak için kendisin yeniden ve baştan kurması gerektiğini söylemektedir. Yazışmalar sürer ve HKEMBL kendilerinin kökeninde düzenli loca(lar) olduğunu kanıtlamak için, birçoğu saçma sapan sözde belgeler sunarlar.

HKEMBL Büyük Sekreter 'i Ziya Umur yazışmaları yürütmektedir. Bu yazışmalardan bazıları:

"Dok. No. 64 Tarih: 23 Eylül 1975

23 Haziran 1971 tarihli mektuba atıf yaparak (Dok. No. 57) Büyük Sekreter Ziya Umur Büyük Sekreter Stubbs'a yazmakta ve Efes Loca 'si üye ve Üstadı Muhterem Keith K. i kendisine takdim etmekte ve arşivlerle ilgilenmesine izin verilmesini rica etmektedir. Bu arada Fransız Grand Orient 'inden alınan izinle Fransız Milli Kütüphanesinden Türkiye ile ilgili dokümanların alınmış olduğunu da belirtmektedir.

Dok. No. 65 Tarih: 14.10.1975

Kütüphane ve Müze Müdürü (T.O. Haunch K.) Keith Stokes K. ye yazarak Bü, Loca zabitlerinden Türkiye ile ilgili iki alıntıyı ekte yolladığını belirtmektedir. Bu bilgilere R.F. Gould'un 'History of Freemasonry' kitabında temas edildiğini yazan Haunoh K, Türkiye ile ilgili başka hangi bilgiyi verebileceğini bilemediğini ve icabında kendisiyle görüşmeye hazır olduğunu ifade etmektedir.

Dok. No. 66 Tarih: 1.10.1975

J.M.H. imzalı dâhili mektup Büyük Sekreter 'e hitap etmekte, Haunoh K. izinde olduğundan konuya kendisinin baktığını yazan imza sahibi Cin K. in zamanında arşivde bol not tuttuğunu ve Stokes K. ye verilebilecek yeni bilginin bulunmadığını belirtmektedir.

Dok. No. 67 Tarih: 7 Kasım 1975

Büyük Sekreter Ziya Umur Kütüphane ve Müze Müdürü T.O. Haunç K. e yazarak verilen bilgi ve Stokes K. e araştırmalarında yardım edileceğine dair yapılan vaatle ilgili' olarak teşekkür etmektedir.

Mektubunun ikinci paragrafında Ziya Umur Üstat söz konusu, on bir L da tekris edilmiş Türklerin listesini istemekte, bunun masonik tarihimize ışık tutacağını belirtmektedir.

Mektubun altında Büyük Sekreter Stuibbs'ın el yazılı notu:

'Hala Keith Stokes K. in çalışmalarında ümidi varsa, 1971 tarihli muhaberatı (herhalde Dok. No. 57 ve 59) dikkatle okumadığı anlaşılmaktadır. Lütfen bu muhaberata bakınız ve kendisine gerekli izahatta bulununuz (zaten verilebilecek fazla bir bilginin de var olduğunu sanmıyorum)

Dok. No. 69 Tarih: 4.11.1976

Kütüphane ve Müze Müdürü Büyük Sekreter Ziya Umur'a yazarak Arditti K. in mektubunun fotokopisini ilişikte sunduğunu bildirmektedir.

Arditti K.in talebi çok geniş kapsamlıdır ve kendisine nasıl yardım edebileceğini bilemiyorum. İlk kaynak olarak memleketinizde bulunabilecek milli ya da özel arşivleri araştırması gerekecek Daha önceki muhaberatımızdan da bildiğiniz gibi, İngiliz arşivlerinde 19. yüzyılda kısa ömürlü İngiliz Bölge Büyük Loca 'sının varlığını teyit eden evrakın dışında doküman yoktur. Gould'un 'History of Freemasonry' kitabında da belirtildiği gibi Türkiye'de zamanında faaliyette bulunmuş İrlanda ve İskoçya Locaları için de söylediğim geçerlidir.

'Ayrıca, Fransız Grand Orient' inden kaynaklı bir miktar Fransız etkisinin de bulunduğu aşikârdır. Ancak bu obediyan gayri muntazam olduğundan bilgi için onlarla temas edilemez.

'Arditti K. ye daha fazla yardımcı olamadığımdan müteessirim. "

İngiltere Büyük Locası Arşivlerinde Türkiye ile İlgili Dokümanlar 4. KISIM (21.6.1971 -14.12.1984) Celil LAYIKTEZ¹⁹⁷

¹⁹⁷ (Lâyıktez, İngiltere Büyük Locası Arşivlerinde Türkiye ile İlgili Dokümanlar 4. KISIM (21.6.1971 -14.12.1984), 1989)

TÜRKÇE SÖZCÜK, KARISINDA ARAPÇA, FARŞA, İBRANİCE SÖZCÜK HAYRANLIĞI

Masonlar, yaratana araştırmayı, aramayı; "hakikati aramak" olarak tanımlarlar. Gerçek sözcüğünün, hakikat sözcüğündeki derin anlamı karşılamadığını söyler, bu fikri savunmak için, saçma sapan, dil bilim kuralları dışı, cahilce yorumlar yaparlar.

Cahilce evet; erdem sözcüğünün fazilet sözcüğünü; tutanak sözcüğünün tersimat; sorgulayıcı sözcüğünün muhakkik sözcüğünü ve daha birçok Türkçe karşıtı Farsça/Arapça/İbranice sözcük için karşılamadığını söylerler. Türkçe düşmanları!

İki kıyas üzerinden konuya bakacağız.

Bazı sözcükler üzerinden, Türkçe düşmanı, karşı devrimci komprador tavırlarına birkaç örnek vereceğim bu çalışmamda. Tutanak – tersimat; gerçek – hakikat; erdem – fazilet; kardeş - hemşire...

Üyesi olduğum Şafak locasında birçok böyle bilgiden yoksun, körü körüne tartışmalara tanık oldum. Profesör de olsa, kameraman da; cahillik ile şişmiş egolar, hele bir de loca başı olmuşsa... Sorgulamaz, ezberi aktarır. Fazilet, erdem değildir der; hakikat gerçek değildir diye sürdürür...

ÖZGÜR MASONLARIN TÜRKÇE ANLAYIŞI

Özgür Masonların baş masonlarından Murat Özger Ayfer'in yazdıklarından, kurumsal olarak Özgür masonların Türkçe ana dil bilincinin daha gelişmiş olduğunu görüyoruz;

"Her şeyden önce eleştirilerinizden şunu anlıyorum: Galiba aramızda biraz yaş farkı var. Ben size oranla biraz daha öz Türkçe kullanıyorum. Aslında fanatik öz Türkçeciler 'den değilim. Fakat zaten Batı dillerinden çevrilerek alınmış olan birçok terimi, hatta güncel dilde kullanmakta olduklarımızı, eğer anlaşılabilirse, hepsinden önce kendim anlayabiliyorsam,

Arapça ve Farsça kökenlerden olabildiğince uzaklaşarak kullanmaya çalışıyorum. Bunun bir örneği de 'Hür Mason' yerine 'Özgür Mason' kavramını kullanmakta oluşum. Öbür türlü, bu kez 'Özgürlük' yerine de "Hürriyet" terimini kullanmam gerekirdi. Bunun nereye varacağı belli.

Buna benzer bir şekilde, zaman zaman bir takım yenileştirmeci girişimlerim oluyor. Örneğin 'Üstad-ı

Muhterem' sözünü hiç beğenmiyorum ve uygun bulmuyorum. Günümüzde bunun yerini artık 'Saygıdeğer Üstad' almalı. 'Üstad'ın yerine 'Usta' denilmesini ise kaldıramıyorum; dilimizdeki etkisi düşüyor.

Diyelim ki siz 'Saygıdeğer'i beğenmediniz. Oysa bu hemen hemen 'Worshipful' ya da 'Venerable'ın bulunabilecek en iyi karşılığı. O zaman, hiç olmazsa 'Muhterem Üstad' denilmeli; dilbilgisi kurallarımız bunu gerektiriyor. Eğer bu olmazsa, tümüyle geri dönmeli ve 'Büyük Üstad'a da 'Üstad-ı Azam' demeliyiz.

İşte, 'Tesviye ruhu' yerine 'Düzeç', 'Şeref Üyesi' yerine 'Onursal Üye' ve benzeri terimleri kullanım da bundan ileri geliyor.

Şimdilerde bazıları 'Sekreter' yerine 'Yazman' sözcüğünü oturtmaya çalışıyorlar. Oysa 'Sekreter' ile 'Kâtip' tümüyle eşanlamlı değil. Ben bu aşırılıkları benimseyemiyorum. Daha biraz zaman gerek ¹⁹⁸

Belirtmeliyim ki, Özgür masonların resmi dergilerinde hala günümüzde Fransızca makaleler yayımlanıyor; sömürge ülkesiymişiz gibi...

¹⁹⁸ (Ayfer, 1990, pp. 24-25)

KAYNAKÇA

- Ağaoğlu, Y. S. (2004). *Başlangıcından Günümüze Türk M.luğunda Ritüeller 1909n- 2004 ÇD*. İzmir: İzmir Vadisi Araştırma L Yayınları, No.2.
- Akev, M. F. (1992). *Türkiye'de Masonluk Tarihi ve Türk Toplumunda M.luğun Rolü* (Cilt Mimar S Yay, Sayı 13). (T. Tarhan, Çev.) İstanbul: HKEMBL.
- Akev, S. T. (1990, Ekim). Tutanak mı Tersimat mı? *Şakül Gibi*(28), 6-7.
- Akkan, A. (199, Mart). Ziya Umur Üstadın Ardından. *Mimar Sinan*(79), 7-10.
- Akşin, S. (1997). *Türkiye'nin Yakın Tarihi*. Ankara: Cumhuriyet.
- Ansen, M. (2009, Nisan). Eski Bir Mektup. *Mason Dergisi*(134), 46-51.
- Arpaç, C. (1993). İzmirli Masonlar Kapılarını ilk Kez Yeni Asır'a Açtı. *Tesviye*(5).
- Ata, R. (2001, Nisan). Büyük Şark Dergisi (1931 -1935). *Tesviye Dergisi*(49), 9-13.
- Attilâ İlhan, H. C. (2004). *Bütün Kaleler Zaptedilmedi*.
- Ayfer, M. Ö. (1990, Ocak). Okuyucu Mektubu -. *Şakul Gibi*(20), 24-27.
- Ayfer, M. Ö. (1990, Ocak). Okuyucu Mektupları. *Şakul Gibi*(20), 24-26.
- Başyurt, E. (1999, 05 01). Duvarcı Ustaları Duvarı Yıktı. *Aksiyon*.
- Bir Mektup. (1933, Mart-Nisan). *Büyük Şark*(10), 36.
- Börekçi, M. (2006). Atatürk - Dil ve Kültür. *Atatürk Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*(31), 15-21.
- Can Arpaç ile Röportaj. (1993, 11 04). *Hürriyet Gazetesi*.
- Çallı, O. (2009). Dil, Türkçemiz, Hakikat, Gerçek. *İzmir Muh. Locası bülteni, Üç Nokta*(2).
- Çeltikçi, F. (1968, Aralık). Türk masonluğunun benimsediği ilke ve idealler üzerine. *Mimar Sinan*(8), 7-18.
- Döksay, M. K. (2001, Ekim). İthâl Kelimeler ve Kavramlar. *Tesviye*(51), 27-33.
- Durak, N. C. (2011, Ocak). Bir Aydınlanma Projesi Olarak Cumhuriyet. *Tesviye*(81), 14-15.

- Editör. (2012, Mart). Mimar Sinan Dergisi Yazı Kabulü Ve Yayın Kuralları. *Mimar Sinan*(154).
- Ekemen, N. (tarih yok). *Arşivlerimiz İçinde 1965 Olayları*. Yenilik Basımevi.
- Erman, S. (1990, Aralık). «Ziya UMUR K/in Aziz Hatırasına». *Mimar Sinan*(78), 6-8.
- Gür'eş, H. Y. (2023, Ocak). *086*(43), 14-29.
- Gürmen, S. (2001, Aralık). Saadettin Ozil K. *Tesviye*(52), 23.
- Karakullukçu, N. (1991, Mart). Tutanak mı Tersimat mı? *Şakul Gibi*(32), 6-7.
- Lâyıktez, C. (1989, Eylül). İngiltere Büyük Locası Arşivlerinde Türkiye ile İlgili Dokümanlar 4. KISIM (21.6.1971 -14.12.1984). *Mimar Sinan*(73).
- Lâyıktez, C. (1997, Haziran). İbranice. *Tesviye*(29), 33.
- Lâyıktez, C. (2001). *Türkiye 'de Masonluk Tarihi. Cil: 2-Yapılanma (1957-1970)* (Cilt 2). İstanbul: Yenilik Basımevi.
- Lâyıktez, C. (2003). *Türkiye'de Masonluk Tarihi, Cil 3, Konsolidasyon Dönemi 1971 - 1990* (Cilt 3). İstanbul: Yenilik Yayınevi.
- Lâyıktez, C. (2005, Ocak). Sorular ve Yanıtlar. *Tesviye*(62), 54-57.
- Madenci, A. (2002). Türk Dili ve Masonik Terminoloji. *Tesviye*(54), 26-30.
- Madenci, A. (2002). Türk Dili ve Masonik Terminoloji (Böl.1). *Tesviye*(54), 12-15.
- Marquiles, M. (1933, Mart-Nisan). Dil Köşesi. *Büyük Şark*(10).
- Orhon, O. (1975). Hakikatin aranması üzerine. *Pınar Muh. L. Fikri Çalışmalarından Bazı Örnekler* (s. 39-43). içinde Mimar Sinan Yayınları : 3.
- Öktem, Ş. (1990). M. M. Ahmet Akkan içinde, *Büyük Üstat Mesajları: 1966 - 1990*. HKEMBL - Mimar Sinan Yayınları, No.12.
- Özgen, M. A. (2006). Masonların Özelliklerinden Biri: Masonca.
- Özgören, F. Ş. (2014, Haziran). Andımız Adımızdır. *KMBL*(11).
- Sahir Erman, S. U. (1982). Ünlü Masonlar. *Mimar Sinan*(44), 57-60.

- Taşdelen, H. (2019). *Mason Tarikati ve Emperyalizm*. 5 7, 2024 tarihinde huoltasdelen.com: <https://huoltasdelen.com/index.php/masontarikati/mason-tarikati/kitaplar-mt> adresinden alındı
- Taşdelen, H. (2022, Haziran). *Boğaziçi Üniversitesi - II Örümcek Ağı - II Akademi*. Temmuz 2024 tarihinde <https://huoltasdelen.com:https://huoltasdelen.com/index.php/masontarikati/universiteler/bogazici-universitesi> adresinden alındı
- Tecimer, Ö. (2013, Haziran). Akademik Ezoterizm; Bölüm I. *KMBL(9)*, 35-50.
- Turhan, T. (2012). *Arap Baharı*. Destek Yayınevi.
- Umur, Z. (1975). Çağımızda Masonluk ve Gelenekler. *Mimar Sinan(16)*, 23-33.
- Umur, Z. (1977). Tevazu Hakkında. *Mimar Sinan(23)*, 23 -.
- Umur, Z. (1979). "Tekris" kelimesi hakkında. *Mimar Sinan(34)*, 22-27.
- Umur, Z. (1985). Masonlukta Müsamaha. *Mimar Sinan(35)*, 21 -.
- Umur, Z. (1988, Şubat). Türk Masonluğunun Sorunları. *Şakul Gibi(1)*.
- Umur, Z. (1989, Mayıs). Kanunlarda Değişiklik. *Şakul Gibi(14)*, 3-5.
- Umur, Z. (1989). Türkiye'de Masonluğun İnkışafını Geciktiren Sebepler. *Şakul Gibi(12)*, 4 -.
- Umur, Z. (1989, Haziran). Yine "Gelenek" Hakkında. *Şakul Gibi(15)*, 4-6.
- Umur, Z. (1990, Haziran). Devamlılık. *Şakul Gibi, 3(25)*, 3-5.
- Umur, Z. (1990, Nisan). Tevazu Hakkında. *Şakul Gibi(23)*, 3-5.
- Umur, Z. (1992). *Hür Masonluk Hakkında Konuşmalar, 1951 - 1989*. (C. Ferman, Dü.) Mimar Sinan Yayınları, No.14.
- Umur, Z. (1992). Masonluk ve Otorite. Z. Umur içinde, *Masonluk Hakkında Konuşmalar* (s. 49-65). Mimar Sinan Yayınları N o: 14.
- Umur, Z. (1992). Masonlukta Müsamaha. Z. Umur içinde, *Masonluk Hakkında Konuşmalar* (s. 45-48). Mimar Sinan Yayınları - No.14.

- Umur, Z. (1992). Müsavat Muh. Locasında Sen-yi Devriye Bir Hatıra. Z. Umur içinde, *Masonluk Hakkında Konuşmalar* (Cilt 14, s. 417-423). İstanbul: Mimar Sinan Yayınları.
- Umur, Z. (1994, Aralık). Laiklik. *Mimar Sinan*(94), 35-48.
- Umur, Z. (tarih yok). Bir Mektuba Yanıt. *Şakul Gibi*.
- Umur, Z. (tarih yok). Yemin. *Mimar Sinan*(9).
- Ünal, A. (2003, Eylül). Hakikati Aramak Üzerine. *Mimar Sinan*(129), 45-56.
- Yavuz Selim Ağaoğlu, M. R. (2016). *1965 Olayları*. İstanbul: HKEMBL.
- Yerasimos, S. (2006). *TÜRKLER Doğu ve Batı, İslam ve Laiklik* (2. Baskı b.). Ankara: Doruk.